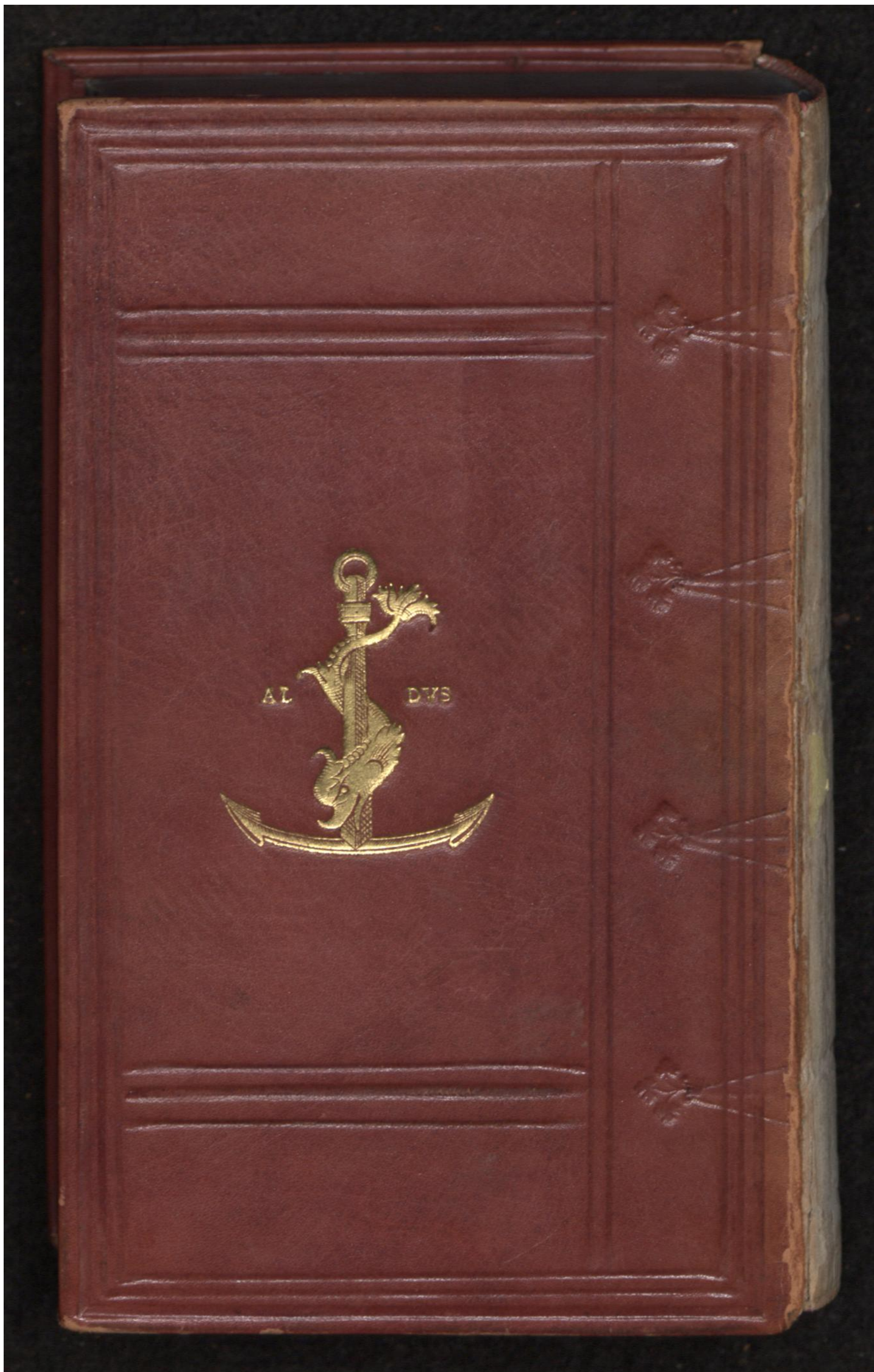
OVIDII

METAMORPH.

OVIDII
OPERA
I.
BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE ◆ RACCOLTA NENCINI
ALDINI
I
1
4

AL DVS

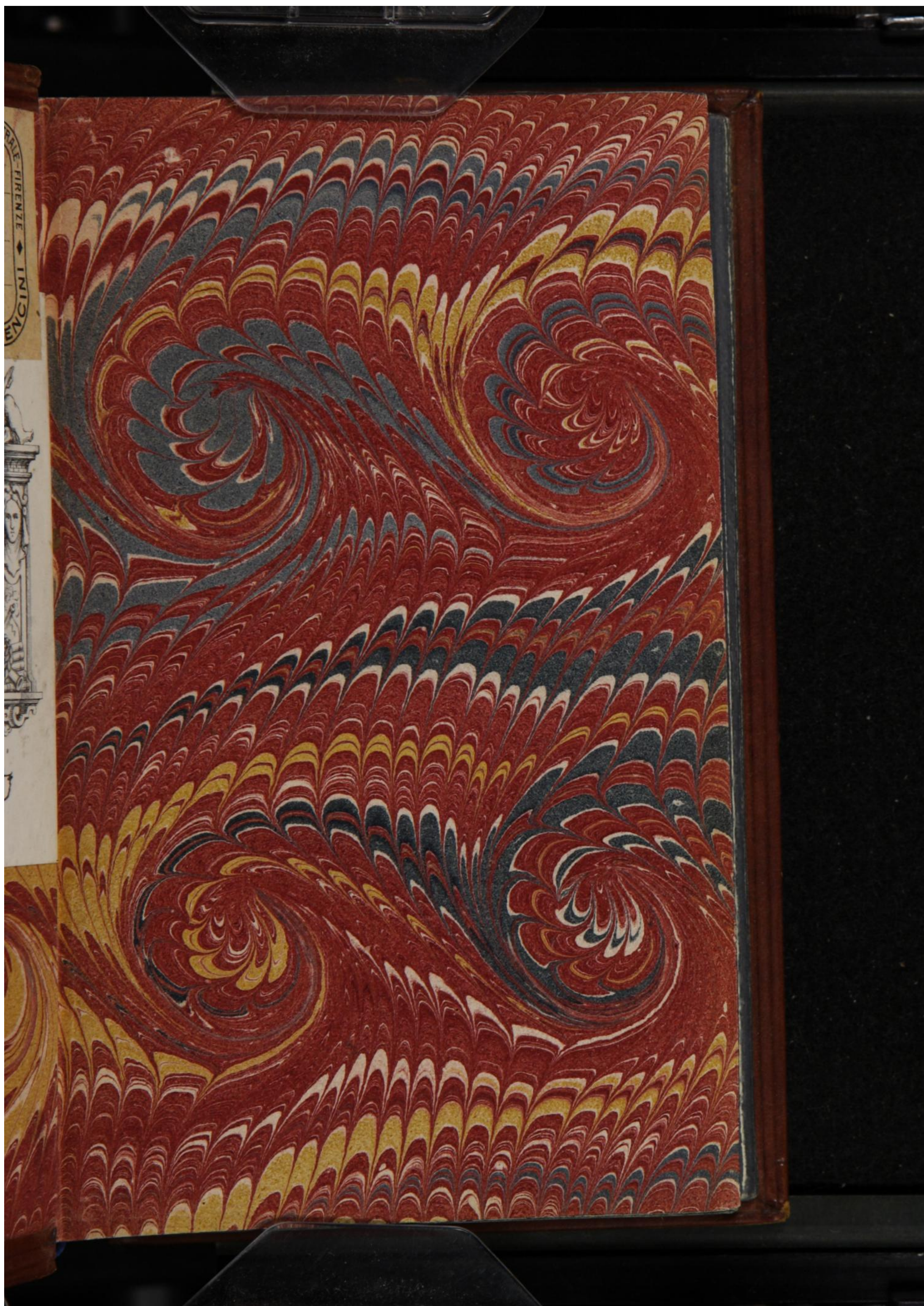

Ex Libris Joannis Nencini
1874

QVAE HOC VOLVMINE CONTINENTVR.

OVIDII METAMORPHOSEΩN LIBRI QVINDECIM.

ALDVS · M · R · MARINO SANNVTO PATRITIO VENETO LEO= NARDI FILIO ORDI NVM SAPIEN= TI · S ·

MVLTOS iam libros in ædib · nostris excu=
sos, tibi superiorib · annis nũcupauimus Sannute sua
uiss · tum quod plurimum studiosis omnibus semper
faueris · tutatusq; fueris prouinciam nostram · tum
etiam quia, & si eras assidue reip · maximis reb · oc=
cupatissimus · magnopere tamen delectari te politio=
rib · literis cognouerimus · Nã eo tempore te uel sexui=
rum sontib · & maleficis puniendis · uel in grauissimũ
cum Turcarum rege belli principio ordinum sapiẽtem
in collegio patrum · uel in urbe Verona parente assi=
dua ingeniorum, doctissimorumq; hominum Quæ=
storem integerrimum & diligentiss · uidimus . Vnde
tanta cum ciuium omnium gratia, & beneuolentia
decessisti · ut adhuc Marini Sannuti nomen in ore ha=
beant reuerenter · teq; summopere & ament · & co-
lant · Dij immortales · homini homo quid præstat? stul
to intellegens quid interest? hic est fructus : hæc bene
acti magistratus appetenda gloria · ut cũ functus offi=
cio fueris · te omnes uno ore tollant in cœlum laudib .
tui simillimum sibi dari magistratum uehementer de=
syderent · petant · comprecentur . Sperabam equidem
cum academicis nostris uiris utriusq; linguæ perstu=
diosis, ut tecum inde reuerso esse die, noctuq; posse=
mus · atq; de re literaria communicare · Sed uix Vene=
tias rediisti · cum iterum tua magistratus agendi peritia

ordinum sapiens in patrum collegio creatus es. Qua propter, cum transmutationes ingeniosissimi poetæ nuper imprimendas curarimus: eas sub Sannuti nomine emittere ex Academia nostra placuit: ut in magnifica illa tua bibliotheca: ubi supra quingenta electorum librorum habes uolumina: unà cum cæteris reponantur. utarisq; domi lucubrationib. nostris dicatis tuo nomini. ubi tua iucunda præsentia nobis in Academia nostra uti nõ licet. Idq; eo etiã feci libentius: q maximo mihi adiumẽto fueris: ut priuilegiũ pro rep. literaria ex hoc ampliss. sapiẽtiss. q; Senatuscõsulto mihi omniũ penè consensu decerneretur. Quod infra in laborum nostrorum tutelam imprimendum iussimus. simulq; ut cognoscerent omnes quanti a Senatu hoc grauiss. uirtutes, et bonæ literæ æstimentur: romanos illos rerum dominos æmulando: qui uirtute præditos omneis, iuuandos, fouendos, extollendos certatim curabant. Accipies igitur læto uultu uel hasce portatili forma μεταμορφώσεις Ouidij. Quandoquidem gratissimas tibi futuras certo scio: cum doctrina, & candore poetæ: tum ut Marcum Sannutũ patruelẽ tuum, et Senatorem clariss. doctiss. q; imitere: qui præter cæteras, quib. q̃maxime præditus est. uirtutes: huius nostri poetæ libros omneis q̃ familiarissimos habet: ac penè callet: ut digitos: unguesq; suos. atq; ideo ego tam sum illius. q̃ meus. Adde q is liber est multarum rerum cognitione & latinis & græcis pernecessarius. Quamobrem a Maximo Planude e latino in græcũ ad suorum utilitatem accurate tralatus est: Quoniã, etsi apud græcos μεταμορφώσεων libros multi scripse

runt· ex quibus, ut taceã reliquos· Callisthenis, et Theodori in libro περὶ παραλλήλων his uerbis Plutarchus meminit. τῆς δὲ ὡρισμένης προθεσμίας παρελθούσης χρύσεος ὁρᾶται. ὡς καλλισθένης ἐν δευτέρῳ μεταμορφώσεων· et in eodem περὶ μύῤῥας κινύρου θυγατρός· ἡ δὲ κατὰ πρόνοιαν ἀφροδίτης εἰς ὁμώνυμον δένδρον μετεμορφώθη· καθὰ θεόδωρος ἐν ταῖς μεταμορφώσεσι· nullus tamẽ eorum transmutationum liber extat iam multis seculis· Quare cum habere nostras eos oporteat· Illud Angeli Politiani uiri utriusq; linguæ peritißimi uel hic apte adduci potest· οἵγε νέοι τὴν γραῦν ἀντιπελαργέομεν· Ciconias .n. in senectute a filijs inuicem enutriri aiunt. quod cum alij, tum Aristotéles in nono de historia animaliũ ait his uerbis· περὶ τῶν πελαργῶν, ὅτι ἀντεκτρέφονται· θρυλλεῖται παρὰ πολλοῖς· φασὶ δέ τινες καὶ τοὺς μέροπας ταὐτὸ τοῦτο ποιεῖν· καὶ ἀντεκτρέφεσθαι ὑπὸ τῶν ἐκγόνων οὐ μόνον γηράσκοντας· ἀλλὰ καὶ εὐθύς· ὅταν οἷοί τ' ὦσι· τὸν δὲ πατέρα, καὶ τὴν μητέρα μένειν ἔνδον. hoc est, ut Theodorus elegantissime, ut omnia, transfert· Ciconias genitorum senectutem inuicem educare inuulgatum est· Sed sunt qui meropes idem facere confirment· uicem'q; reddi· ut parentes nõ modo senescentes· uerum etiam statim· cum iam datur facultas· alantur opera liberorum· nec matrem aut patrem exire· sed in cubili manentes pasci labore eorum, quos ipsi genuerunt· enutrierunt· educarũt· Sic igitur et græcis euenit· ut cum μεταμορφώσεις Ouidius ab illis didicerit· ipsi ab eo inuicem edoceantur· Itaq; uel ob id hos libros et tibi· et cæteris gratißimos fore non dubitamus.

VALE.

EXEMPLVM PRIVILEGII ALDO RO· CONCESSI AD REIP. LITERARIAE VTI= LITATEM.

LEONARDVS Lauredanus Dei gratia Dux Venetiarum &c. Vniuersis et singulis, ad quos præsentes aduenerint: Salutem, & dilectionis affectum. Cum diu in hac Vrbe nostra degerit Aldus Manutius Romanus uir singulari uirtute, et doctrina præditus: diuinoq; auxilio quamplurimos et græcos, et latinos libros summa cura, et diligentia castigatos imprimendos, publicandosq; curauerit characteribus utriusq; linguæ sic ingeniose effictis, & colligatis · ut conscripti calamo esse uideantur · quæ res studiosorum omnium animos mirifice delectauit · Vt possit emendandis libris et latinis, et græcis uacare in dies melius · eosq; ad communem literatorum omnium utilitatem accurate in suis ædibus impressos, publicare: suppliciter petijt: ne alius quisq̃ in dominio nostro queat græcas literas facere: contrafacereue · aut græce imprimere · nec latinarum quidem literarũ characteres, quos uulgo cursiuos, et cancellarios dicunt · facere, contrafacereue, aut imitari, curareue faciendos: nec ipsis characteribus libros excudere, uel alibi impressos uenundare: nec quæ ipse typis et antehac excudenda curauit uolumina, & posthac curabit: possit alius quisq̃ impune excudere · aut excusa formis in terris, et locis alienis in dominiũ nostrum adferre uenalia hinc usq; ad annos decem sub pœna amittendi operis, et ar

tificij · aut librorum, ac ducentorum aureorum numum quoties quis contrafacere ausus fuerit · Cuius poenæ pars tertia spectet ad Orphanotrophium pietatis huiusce urbis nostræ · alia tertia ad rectores, et magistratus nostros, ad quos delatum fuerit · alia item tertia sit delatoris · Nos autem bene audita, optimeq; consyderata, et perpensa ipsius Aldi petitione · ac intellecto et quantum profuerit · & prodesse possit studiosis omnibus · et qui sunt · et qui post, alijs erunt in annis · quantosq; assidue passus labores fuerit iam multos annos iisdem utriusq; linguæ characteribus inueniendis, effingendisq; ut optimi scriptoris manum imitarentur · Cognito etiam quantum et quanta diligentia insudauerit imprimendis libris · ut q̃ emendatissimi exirent in manus hominum · nec non quantum impenderit · impendatq; in ipsa magna admodũ, et digna sua prouincia · ut possit, quemadmodum cœpit · perseuerare · pereuntiq; reip · literariæ opem ferre in hac urbe nostra · in qua diuino adiumento iam uel Neacademiam habet · quam petijt gratiam autoritate senatus nostri Rogatorum liberaliter ipsi Aldo concessimus · et præsentium tenore concedimus · Quare uolumus et uobis, ac unicuiq; uestrum efficaciter imperamus · ut gratiam, et concessionem ipsam nostram obseruetis, curetisq; obseruandã inuiolabiliter iuxta ipsam eiusdem Aldi petitionem · Quam omnibus impositis conditionibus cum præfato Senatu admisimus ·

ET si publicandam in Ciuitatibus, terris, et locis nostris ipse Aldus, seu eius procuratores oportere censuerint · est nostra intentio · ut eam in locis consuetis.

atq; ubi opportunum fuerit sine ulla penitus contradictione publicandam cunctis · quemadmodum in uestra obedientia maxime confidimus· et de Amicorũ beneuolentia plene speramus· Datæ in nostro ducali palatio Die · XIIII · Nouemb · indictione sexta · M · DII ·

LAVS DEO ·

καρνᾶνα· οἱ ἀκαρνᾶνες·
τῶν ἀκαρνάνων· τοὺς ἀκαρ
νᾶνας. 203.
A chæis·achæidos·achæi-
da·o achæi·achæides·a=
chæidas. ἡ ἀχαιΐς· τῆς
ἀχαιΐδος· τὴν ἀχαιΐδα· ὦ
ἀχαιΐ· αἱ ἀχαιΐδες· τὰς ἀ=
χαιΐδας. 73.
A chelois·acheloidos·ache
loida·o acheloi·acheloi=
des·acheloidas. ἡ ἀχε=
λωΐς· τῆς ἀχελωΐδος· τὴν
ἀχελωΐδα· ὦ ἀχελωΐ· αἱ ἀ
χελωΐδες· τὰς ἀχελωΐ=
δας. 126.
A chelous·et achelôos ache
lôon. ὁ ἀχελῶος· τὸν ἀχε=
λῶον. 202.
A chæmenius·achæmenia·
achæmenium. ὁ ἀχαι=
μένιος· ἡ ἀχαιμενία· τὸ ἀ=
χαιμένιον.
A chæmenides·achæmeni=
den. ὁ ἀχαιμενίδης· τὸν
ἀχαιμενίδην. 352.
A chillêus·ea·eum. ὁ ἀχίλ
λειος ἡ ἀχιλλεία· τὸ ἀχίλ=
λειον. 329.
A cis·acidos·et acios acida·
et acin·o aci. ὁ ἄκις· τοῦ
ἄκιδος καὶ ἄκιος· τὸν ἄκιδα
καὶ ἄκιν· ὦ ἄκι. 339.
A conitum·aconiton. τὸ ἀκό
νιτον. 6.
A cœtes·acœten. ὁ ἀκοίτης·
τὸν ἀκοίτην. 76.
A contéus·acontéos·acon=
teî·acontéa·et acontêa·o
acontêu. ὁ ἀκοντεύς· τοῦ
ἀκοντέος· τῷ ἀκοντεῖ· τὸν
ἀκοντέα καὶ ἀκοντῆα ὦ ἀ=
κοντεῦ. 116.
A crisius et acrisios. ὁ ἀκρί
σιος· τὸν ἀκρίσιον.
A crisioniádes·acrisioniá=
den. ὁ ἀκρισιονιάδης· τὸν
ἀκρισιονιάδην. 110.
A crota·ácrotan. ὁ ἀκρό=
της· τὸν ἀκρότην. 367.
A ctæon·actæonos·actæo=
na. ὁ ἀκταίων· τοῦ ἀκταί
ωνος· τὸν ἀκταίωνα. 64.
A ctæus·a·um. ὁ ἀκταῖος·
ἡ ἀκταία· τὸ ἀκταῖον. 65.
A ctorides·actoriden·acto=
ridæ. ὁ ἀκτορίδης· τὸν
ἀκτορίδην· οἱ ἀκτορί=
δαι. 110.
A dámas·adámantos·adá=

manta· ὁ ἀδάμας· τοῦ ἀ
δάμαντος· τὸν ἀδάμαν=
τα· 90·

A dytum· adyton hæc ady
ta· τὸ ἄδυτον τὰ ἄδυτα·

A' donis· adonidos et adoni
os· adonida et ádonin·
o ádoni· ὁ ἄδωνις· τοῦ ἀ=
δώνιδος καὶ ἀδώνιος· τὸν ἀ
δώνιδα καὶ ἄδωνιν ὦ ἄδω=
νι· 258·

A eas· æantos· æanta· Epiri
fluuius· ὁ αἴας· τοῦ αἴαν
τος· τὸν αἴαντα· 20·

A eacideius· æacideia·
æacideiū· hæc æacideia·
ὁ αἰακιδήιος· ἡ αἰακιδηία
τὸ αἰακιδήιον· τὰ αἰακι=
δήια· παρὰ τὸ αἰακίδειον·
διαλύσει τῆς· ει· διφθόγγου
καὶ τροπῇ τοῦ· ε· εἰς· η· 171

A eacus· et æacos· æacon ὁ
αἰακός· τὸν αἰακὲν· 171·

A eetiás· æetiádos æetiáda
æetiádes· æetiádas· ἡ αἰη
τιάς· τῆς αἰητιάδος· τὴν αἰη=
τιάδα· αἱ αἰητιάδες· τὰς
αἰητιάδας· 155·

A egyptius· ægyptia· ægy=
ptium· ὁ αἰγύπτιος· ἡ αἰ=
γυπτία· τὸ αἰγύπτιον· 119·

A elló· aellûs· hanc aelló·
ἡ ἀελλώ· τῆς ἀελλοῦς· τὴν
ἀελλώ· 337·

A eneádes· æneáden· ὁ αἰνε
άδης· τὸν αἰνεάδην· παρὰ
τὸ αἰνειάδης· ἐκβολῇ τοῦ·
ι· 398·

A eolis· æolidos· æolida· o
æoli· æolides· æolidas·
ἡ αἰολίς· τῆς αἰολίδος· τὴν
αἰολίδα· ὦ αἰολί· αἱ αἰολί=
δες· τὰς αἰολίδας· 280·

A esar· æsaros· æsara· ὁ αἶ
σαρ· τοῦ αἴσαρος· τὸν αἴσα
ρα· 376·

A esareus· æsarea· æsare=
um· ὁ αἰσάρεος· ἡ αἰσα=
ρέα· τὸ αἰσάρεον· παρὰ τὸ
ὁ αἰσάρειος· ἐκβολῇ τοῦ· ι·
ὡς ὁ ἑκτόρεος· 377·

A esonides· æsoniden· ὁ αἰ=
σονίδης· τὸν αἰσονίδην· 157·

A eeta· æetan· ὁ αἰήτης· τὸν
αἰήτην· 161·

A ethon· æthonos· æthona·
ὁ αἴθων· τοῦ αἴθωνος· τὸν αἴ=
θωνα· 32·

A ethalion· æthalionos·
æthaliona· ὁ αἰθαλίων·

τοῦ αἰθαλίωνος· τὸν αἰθα=
λίωνα· 78·

A genorides· agenoriden.
ὁ ἀγηνορίδης· τὸν ἀγηνορί=
δην· 57·

A glaodus· aglaódontos·
aglaódonta. ὁ ἀγλαό=
δους· τοῦ ἀγλαόδοντος· τὸν
ἀγλαόδοντα· Planudes i
tralatione sua legit. ἀ
γριόδους· 64·

A' glauros· áglauron· ἡ ἄ=
γλαυρος· τὴν ἄγλαυρον· 46·

A gmon· agmonos· agmona
ὁ ἄκμων· τοῦ ἄκμονος·
τὸν ἄκμονα· 362·

A gre· es· agren· ἡ ἄγρη·
τῆς ἄγρης· τὴν ἄγρην· 63·

A gyrtes· agyrten· ὁ ἀγύρ=
της· τὸν ἀγύρτην· 113·

A lastor· alastoros· alastora
ὁ ἀλάστωρ· τοῦ ἀλάστορος·
τὸν ἀλάστορα· 322·

A lcander· et alcandrus· al=
candron· ὁ ἄλκανδρος·
τὸν ἄλκανδρον· 322·

A lce· alces· alcen· ἡ ἄλκη·
τῆς ἄλκης· τὴν ἄλκην· no
men canis· 63·

A lcimédon· alcimédontos·
alcimedonta· ὁ ἀλκιμέ
δων· τοῦ ἀλκιμέδοντος·
τὸν ἀλκιμέδοντα· 77·

A lcathóe· alcathóes· alca
thóen· ἡ ἀλκιθόη· τῆς ἀλ
κιθόης· τὴν ἀλκιθόην· 81·

A lcidámas· alcidámantos·
alcidámanta· ὁ ἀλκιδά
μας· τοῦ ἀλκιδάμαντος·
τὸν ἀλκιδάμαντα· 167·

A lcathóe· ἡ ἀλκαθόη· 170·

A lcinous· et alcinus· al=
cinoon· et alcinum· ὁ
ἀλκίνοος· ὁ ἀλκίνους· τὸν
ἀλκίνοον· τὸν ἀλκίνουν·
365·

A lcmena· alcmenan· ἡ ἀλ
κμήνη· τὴν ἀλκμήνην· 202

A lcyoneús· alcyonéos· al=
cyoneî· alcyonéa. et al=
cyoneâ· ó alcyoneû· ὁ ἀλ
κυονεύς· τοῦ ἀλκυονέος· τῷ
ἀλκυονεῖ· τὸν ἀλκυονέα καὶ
ἀλκυονῆα· ὦ ἀλκυονεῦ· et
habere debet aspiratio=
nem ut halcyóne in qui
busdam tamen codicibus
est alconeus· 112·

A lcon· alconos· alcona·
ὁ ἄλκων· τοῦ ἄλκωνος· τὸν

A mbracia . ambracian. ἡ ἀμβρακία. τὴν ἀμβρακίαν. 337.

A mbrosius. sia. sium. ὁ ἀμβρόσιος. ἡ ἀμβροσία. τὸ ἀμβρόσιον. 31.

A mythaon. amythaonos. amythaona. ὁ ἀμυθάων τοῦ ἀμυθάονος. τὸν ἀμυθάονα. 386.

A momum et amomon. τὸ ἄμωμον. 251.

A mmon. ammonos. ammona. ὁ ἄμμων. τοῦ ἄμμωνος. τὸν ἄμμωνα. 103.

A mphimédon. amphimédontos. amphimédonta. ὁ ἀμφιμέδων. τοῦ ἀμφιμέδοντος. τὸν ἀμφιμέδοντα. 110.

A mpyx. ampycos. ampyca. ὁ ἄμπυξ. τοῦ ἄμπυκος. τὸν ἄμπυκα. 114. et. 307.

A mphitrýon. amphitryonos. amphitryona. ὁ ἀμφιτρύων. τοῦ ἀμφιτρύωνος. τὸν ἀμφιτρύωνα. 134

A mphitryoniádes. amphitryoniáden. ὁ ἀμφιτρυωνιάδης. τὸν ἀμφιτρυωνιάδην. 219.

A mphitrite. amphitrites. amphitriten. ἡ ἀμφιτρίτη. τῆς ἀμφιτρίτης. τὴν ἀμφιτρίτην. 1.

A mphrysus et amphrysos amphryson. ὁ ἄμφρυσος. τὸν ἄμφρυσον. 20.

A mpycides. ampyciden ὁ ἀμπυκίδης. τὸν ἀμπυκίδην. 195.

A mphisus et amphisos. amphison. ὁ ἄμφισος. τὸν ἄμφισον. 226.

A myclæ. amyclas. αἱ ἀμύκλαι. τὰς ἀμύκλας. 194.

A myclides. amycliden. ὁ ἀμυκλίδης. τὸν ἀμυκλίδην. 246.

A mycus et amycos. amycon. ὁ ἄμυκος. τὸν ἄμυκον. 301.

A napus et anapos. anapon ὁ ἄναπος. τὸν ἄναπον. fluuius in Sicilia. ἄναπος δὲ ἑρμηνεύεται. ut Theocriti commẽtator ait. ὁ ἄνω πόσεως ὢν ἀβληχρὸν ὕδωρ ἔχων. ἢ παρὰ τὸ τοῖς ποσὶ διαβατὸν εἶναι. quamuis

ἀνάπτης· Planudes tran=
ſtulerit· 122·

A nápłe · anáphes · aná=
phen· ἡ ἀνάφη τῆς ἀνά=
φης· τὴν ἀνάφην· 170·

A naxaréte · anaxarétes ·
anaxaréten· ἡ ἀναξαρέ
τη· τῆς ἀναξαρέτης· τὴν ἀ=
ναξαρέτην.

A ncæus et ancæos· ancæon
ὁ ἀγκαῖος · τὸν ἀγκαῖον· 194

A nchiſes· anchiſen· ὁ ἀγχί
σης· τὸν ἀγχίσην· 228·

A ntion et antium· τὸ ἄν=
τιον· 399·

A ndræmon· andræmonos
andræmona· ὁ ἀνδραί=
μων· τοῦ ἀνδραίμονος· τὸν
ἀνδραίμονα· 326·

A ndrogeus et androgeos·
androgeon· ὁ ἀνδρόγεος·
τὸν ἀνδρόγεον· 170· et
hic androgeos· huius an=
drogeo· ὁ ἀνδρόγεως· τοῦ
ἀνδρόγεω·

A ndros· andron· ἡ ἄνδρος
τὴν ἄνδρον· 171·

A netor· anetoros· anetora·
ὁ ἀνήτωρ· τοῦ ἀνήτορος· τὸν
ἀνήτορα·

A nipedes·130· Scribẽdum
eſt Pæonides· autore eti=
am Planude· qui eum
uerſum· libro·5· prope fi
nem· rident anipedes·
ſpernuntq; minantia uer
ba Sic uertit· γελῶσι δ'
αἱπαιονίδες καὶ ὀλιγωροῦ=
σι τῶν ἀπειλῶν· Pieri au
tem filiæ dicũtur ab Oui
dio Pæonides· ab auo ma
terno formato patrony=
mico· Mater earũ (ut hoc
etiam obiter adnotemus)
Euippe non Anippe uo
cabatur· quare libro eodẽ
ſemipagina·118· legendũ
eſt Pæonis Euippe mater
fuit· nõ Anippe ſicut per
peram in omnibus im=
preſſis codicibus habetur·
unde Planudes· μήτηρ
δ' αὐταῖς ἦν παιονὶς εὐίπ=
πη· ἣ τὴν ἰσχυρὰν εἰλείθυιαν
ἐννεάκις, ἐννεάκις μέλλου
σα τέξειν ἐπεκαλέσατο·
Quod autem neq; Ani=
pedes, neq; Anippes poſ=
ſit eſſe· patet menſus ra=
tionem inſpicienti.

A pollo . apollinis · apolli=
nem · ὁ ἀπόλλων · τοῦ ἀπόλ
λωνος · τὸν ἀπόλλωνα · 168 ·

A pidanus et apidanós · api
danón · ὁ ἀπιδανός · τὸν
ἀπιδανόν · 20 ·

A rachne · arachnes · arach
nen · ἡ ἀράχνη · τῆς ἀράχ
νης · τὴν ἀράχνην · 131 ·

A rabs · arabos · araba · ara
bes · arabas · ὁ ἄραψ · τοῦ
ἄραβος · τὸν ἄραβα · οἱ ἄρα
βες · τοὺς ἄραβας · 257 ·

A ratrum · τὸ ἄροτρον ·

A rcadia · arcadian · ἡ ἀρ=
καδία · τὴν ἀρκαδίαν · 24

A rcæsius et arcæsios · arcæ=
sion · ὁ ἀρκέσιος · τὸν ἀρ=
κέσιον · Pater laertis · un
de ipse ἀρκεισιάδης Ho
mero dictus est odyssεæ
ultimo · ᾤχετο δ᾽ ἐξ ἰθά
κης γένος ἔμμεναι · αὐτὰρ
ἔφασκε λαέρτην ἀρκεσιά
δην πατέρ᾽ ἔμμεναι αὐ=
τοῦ · Perperam itaq; scri
ptum est in exemplari=
bus Planudis ἀκρίσιος ·
uersum enim ouidij se=
mipagina · 318 · Nã mi=
hi Laertes pater est Arcæ
sius illi · Sic ille transtu=
lisse uidetur · καὶ γὰρ ἐμοὶ
μὲν ὁ λαέρτης πατήρ ἐστι ·
τῷ δὲ ἀκρίσιος ·

A réthusa · aréthusan · ἡ ἀ=
ρέθουσα · τὴν ἀρέθουσαν ·
121 ·

A ræus et aræos · aræon ·
ὁ ἀραῖος · τὸν ἀραῖον · 303

A rgus et argos · argon · ὁ ἄρ
γος · τὸν ἄργον · 21 ·

A rgolicus · argolica · argoli=
cum · ὁ ἀργολικός · ἡ ἀργο
λική · τὸ ἀργολικόν · 25 ·

A rgos · τὸ ἄργος · 35 ·

A rgolís · argolidos . argoli=
da · o argoli argolides ar
golidas · ἡ ἀργολίς · τῆς ἀρ
γολίδος · τὴν ἀργολίδα · ὦ
ἀργολί · αἱ ἀργολίδες · τὰς
ἀργολίδας · 223 ·

A ricina et aricine . aricines
aricinen · ἡ ἀρικίνα · καὶ
ἀρικίνη · τῆς ἀρικίνης · τὴν
ἀρικίναν · καὶ ἀρικίνην · 391

A rmenia · armenian · ἡ ἀρ
μενία · τὴν ἀρμενίαν · 188 ·

A rnæus et arnæos · arnæ=
on · ὁ ἀρναῖος · τὸν ἀρναῖ=

μαντα· 75·
A thamantêus · athaman=
têa· athamantêum ·
ὁ ἀθαμάντειος· ἡ ἀθαμαν
τεία· τὸ ἀθαμάντειον· 97·
A thamantiádes · athaman
tiáden· ὁ ἀθαμαντιά=
δης· τὸν ἀθαμαντιάδην·
344·
A tlas · álantos · átlanta·
ὁ ἄτλας · τοῦ ἄτλαντος· τὸν
ἄτλαντα· 37·
A tlantiádes· atlantiáden·
ὁ ἀτλαντιάδης· τὸν ἀτλαν
τιάδην· 23·
A thenæ· athenarum· αἱ
ἀθῆναι· τῶν ἀθηνῶν· 130·
A treus· atréos· atreî· atréa
et atrêa· ó atreû· ὁ ἀ=
τρεύς· τοῦ ἀτρέος· τῷ ἀτρεῖ
τὸν ἀτρέα καὶ ἀτρῆα· ὦ
ἀτρεῦ· 403·
A tracides· atraciden· ὁ ἀ=
τρακίδης· τὸν ἀτρακίδην·
299·
A trides· atriden· ὁ ἀτρεί=
δης· τὸν ἀτρείδην· 320·
A ulæum· aulæa· aulæo=
rum· græci fœminino ge
nere· ἡ αὐλαία τῆς αὐ=
λαίας· Ouidius· Sic ubi
tolluntur festis aulæa the
atris· Planudes inter=
pres· οὕτως αἰρομένων ἐν
τοῖς πανδήμοις θεάτροις τῶν
αὐλαιῶν· Polybius·
Ακούων ταῦτα πάντα διὰ
τῆς αὐλαίας ἐγέλα ὁ βασι
λεύς· idem· ὁ δὲ λαβὼν
ἐκ τῆς παραπεπετασμέ=
νης αὐλαίας καλώδιον, ἑαυ
τὸν ἀπεκρέμασεν· 60·
A ulis· aulidos· aulida· ó
auli· ἡ αὐλὶς· τῆς αὐλί=
δος· τὴν αὐλίδα· ὦ αὐλί·
293·
A usonia· ausonian· ἡ αὐ=
σονία· τὴν αὐσονίαν· 396·
A utonoeius· autonoeia· au=
tonoeium· ὁ αὐτονοήιος·
ἡ αὐτονοηία· τὸ αὐτονοή=
ϊον· παρὰ τὸ αὐτονόειος·
αὐτονοεία αὐτονόειον ἐκβο
λῆ τοῦ ·ι· Actæon filius
autonóes· ut Additus et pa
uor est· fugit autonoeius
hæros· Planudes tamẽ
ĩterpretatur· προσετέθη
δὲ καὶ δέος· καὶ φεύγει ὁ
ἀκταιώνιος ἥρως· 63·

A utonóe · autonóes · auto=
nóen· ἡ αὐτονόη· τῆς αὐ=
τονόης· τὴν αὐτονόην · 80·

A utolycus et autolycos · au
tolycon· ὁ αὐτόλυκος · τὸν
αὐτόλυκον · 209·

B abylonia · babylonian·
ἡ βαβυλωνία · τὴν βαβυ=
λωνίαν · 82·

B abylonius · babylonia ·
babylonium· ὁ βαβυλώ
νιος· ἡ βαβυλωνία· τὸ βα=
βυλώνιον · 35·

B accha· bacchan· ἡ βάκ
χη· τὴν βάκχην · 82·

B acchicus· bacchica. bac=
chicum· ὁ βακχικός · ἡ
βακχική · τὸ βακχικόν ·
74·

B alearicus· balearica · ba=
learicum· ὁ βαλεαρικός·
ἡ βαλεαρική· τὸ βαλεαρι=
κόν· Planudes tamen in
terpretans illud Ouidia=
num· Non secus exar=
sit· quàm cum balearica
plumbum Funda iacit
οὐχ ἑτέρως ait ἐξήφθη, ἢ
ὡς ὁπότε βαλιριακὴ σφεν
δόνη μόλιβδον βάλλει·
balearica autem funda
dicitur a balearibus insu
lis· quas lycophron uoca
uit γυμνησίας ἐν τούτοις·
οἱ δ' ἀμφικλύστους χοιρά=
δας γυμνησίας, σισυρνο=
δῦται καρκίνοι πεπλωκό=
τες, ἄχλαινον ἀμπρεύ=
σουσι νήλιπον βίον, τρι
πλαῖς δικώλοις σφενδόναις
ὡπλισμένοι, ὧν αἱ τεκοῦ
σαι τὴν ἑκηβόλον τέχνην,
ἄδορπα παιδεύουσι νηπί
ους γονάς· οὐ γάρτις αὐ=
τῶν ψήσεται πύρνον γνάθῳ,
πρὶν ἂν κρατήσῃ νας ὸν
εὐστόχῳ λίθῳ· ὑπὲρ τρά=
φηκος σῆμα κείμενον σκο
πῷ· Quorum quidem
iamborum hic ferè sen=
sus est· nonnulli autem,
(idest bœoti. Quos etiã
Cancros uocat) ad saxa
gymnesia delati, uitam
ibi degent, nec uestibus,
nec item calceis assuetã,
ternis bifidis armati fun
dis· ubi matres liberos ar
te iaculandi solent insti=
tuere· neq; enim fas est

cuiq̃ maxilla panem terere, nisi prius ipsum lapide fuerit indeptus iacentem super trabem in locum metæ. Isaacius etiã superiora carmina exponẽs hæc ait. αἱ δὲ γυμνήσιαι αὗται νῆσοί εἰσι περὶ τὴν τυῤῥηνίαν. μέμνηται δὲ αὐτῶν καὶ ἀρτεμίδωρος. τίμαιος δέ φησιν εἰς ταύτας τὰς νήσους ἐλθεῖν τινας τῶν βοιωτῶν, ἃς χοιράδας εἶπε. φιλτέας δὲ ἐν τρίτῃ ναξιακῶν βαλιαρίδας αὐτὰς ὕστερον ὀνομασθῆναι. εἰσὶ δὲ οἱ ἐν αὐταῖς κατοικοῦντες ἄριστοι στρατιῶται ἤτοι σφενδονῆται. αἱ γὰρ μητέρες αὐτῶν, τιθέασιν ἐπί τινος ξύλου ἄρτον, καὶ οὐ πρότερον αὐτοῖς διδόασι φαγεῖν, πρὶν καταβαλεῖν τὸν ἄρτον. ταῦτα μὲν οὖν περὶ γυμνησίων. δίων δὲ ὁ κοκκηιανὸς, ταύτας φησὶ πλησίον εἶναι τοῦ ἴβηρος ποταμοῦ. πλησίον τῶν εὐρωπαίων ἡρακλέων στηλῶν. ἃς νήσους ἕλληνες μὲν καὶ ῥωμαῖοι γυμνησίας κοινῶς φασιν. ἴβηρες δὲ βαλιαρίδας ἤτοι ὑγιεινάς. ἕτεροι δὲ γυμνησίας οὕτω κληθῆναί φασιν αὐτὰς, ὅτι οἱ περισωθέντες τῶν ἑλλήνων, ἐκεῖσε γυμνοὶ ἐξήχθησαν. καὶ συνοικήσαντες γυναιξὶν, οὕτω τὰς νήσους ἐκάλεσαν. 51

Barbarus. barbara. barbarum. ὁ βάρβαρος. ἡ βαρβάρα. τὸ βάρβαρον. 145.

Barceus. ὁ βαρκεύς. 112. Barceus Halcyoneus. Sic Planudes a barce urbe Africæ gentile nomẽ formauit Ouidianum hoc interpretans. et uersantẽ lumina uidit Barceus Halcyoneus. ὁ βαρκεὺς ἀλκυονεὺς, ἰδὼν ἀπολύξοντα τὴν ψυχὴν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαστρέφοντα. Verum barces urbis gentile βαρκαῖος est non barceus autore Stephano. Sũt qui legunt Bactrius a bactris Persiæ ciuitate βά=

ἐν τῷ ἔνθα βρετανοὶ, τοῦ μέ
τρου ἐπιτάξαντος ἀπεχώ
ρησε τὸ ἐν· τ· οὕτω καὶ σαρ
ματῶν τινων λεγομένων
μετὰ τοῦ · ρ · ὅμως ἐν τοῖς ἑ
ξῆς γερμανοὶ σαρμάται τὲ,
ἡ τοῦ μέτρου βία ἐξώθη
σε τὸ · ρ · σαρμάται γὰρ εἰ=
πεῖν ἔδει, καὶ οὐ σαμάται ·
Sane sciendum nomina
gentilia in anos · produ=
ctam habere penultimã · ut Germanus · Alanus ·
Lucanus · & id genus
alia · quam etiam regu=
lam Eustathius · A Dio=
nysio seruatam adnota=
uit · τὰ διὰ τοῦ ανος ἐθνι
κὰ ὀνόματα ἐκτείνει παρὰ
τῷ διονυσίῳ τὴν παραλήγου
σαν · οἷον βρεττανός · γερμα
νός · ἀλανός · καρμανός · λου
κανός · τὸ ἠριδανὸς οὐκ ἔθνους
ὄνομα · ποταμὸς γάρ · διὸ=
συστέλλει τὴν παραλήγου=
σαν, ὡς καὶ τὸ ὠκεανός ·
Quod si uerum est non
uideo causam · cur apud
latinos obtinuerit · ut du
plicato · nn · Britãnus scri
batur · nisi forte (ut solẽt)
et in hoc æoles imitantur
ut in ἀχιλλεύς achilles · πο
λυδεύκης Pollux · nam (ut
ait Isaacius) αἰολεῖς δὲ μό
νοι ἀχιλλεύς γράφουσι δι=
πλασιαστικοὶ γάρ · quan=
quã cætera i anus gẽtilia
unico · n scribũt · ut Ger
manus · Lucanus Ala=
nus · Carmanus · 400 ·

B romus et bromos bromon
ὁ βρόμος · τὸν βρόμον ·
308 ·

B roteas · brotean · ὁ βρο=
τέας · τὸν βροτέαν ·

B ubasis · bubasidos · bubasi
da · o bubasi · bubasides ·
bubasidas · ἡ βούβασις ·
τῆς βουβασίδος · τὴν βου=
βασίδα · ὦ βούβασι · αἱ βου
βασίδες τὰς βουβασίδας
235 ·

B ubastis · bubastidos · buba
stida · o bubasti · ἡ βουβα
στίς · τῆς βουβαστίδος · τὴν βου
βαστίδα · ὦ βουβαστί · 237 ·

B ura · buran · ἡ βοῦρα ·
τὴν βοῦραν · urbs achaiæ
De cuius & Helices sub=

mersione Pausanias me=
minit· quod ptinet ad ex
planationẽ Ouidiani illi
us. Si quæris Helicen. et
buran achæidas urbes·
ĩuenies sub aquis· Verba
Pausaniæ sunt hæc. ἑλί
κη χωρίον ἀπωτέρω στα=
δίοις τεσσαράκοντα ἐπὶ θα
λάσσῃ· ἐνταῦθα ᾤκητο ἑλί=
κη πόλις. καὶ ἱερὸν ἦν ἁγιώ
τατον ποσειδῶνος ἑλικω=
νίου· χρόνῳ δὲ ὕστερον πο
σειδῶνος ἀχαιοῖς μηνίσαν
τος, ἱκέτας ἄνδρας ἀποστή
κασιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἀπο
κτείνασι, σεισμὸς εἰς τὴν
χώραν ἐπισκήψας, τῶν τε
οἰκοδομημάτων τὴν κα=
τασκευὴν, καὶ ὁμοῦ τῇ κα
τασκευῇ αὐτὸ τὸ τῆς πόλε
ως ἔδαφος ἀφανὲς εἰς τοὺς
ἔπειτα ἐπόιησεν. ἐγένετο
δὲ τῆς ἑλίκης ἀπώλεια ἐπὶ
τῆς πρώτης καὶ ἑκατοστῆς
ὀλυμπιάδος. Hæc de He
lice. De bura autem Pau
lo infra sic. καὶ βοῦραν
δὲ πόλιν ἐν ὄρει κειμένην
σεισμὸς ἐπέλαβεν ἰσχυρός.
ὡς μηδὲ τὰ ἀγάλματα ἐν
τοῖς ἱεροῖς ὑπολειφθῆναι τὰ
ἀρχαῖα. ὁπόσοι δὲ τηνικαῦ
τα ἀποδημοῦντες ἢ στρα=
τείας ἕνεκα ἔτυχον, ἢ κατὰ
πρόφασιν ἀλλόιαν, μόνοι
οὗτοι βουραίων ἐλείφθησαν·
καὶ αὐτοὶ τῆς βούρας ἐγέ=
νοντο οἰκισταί. 385.

Busiris. busiridos. busiri=
da. ὁ βούσιρις. τοῦ βου=
σίριδος. τὸν βουσίριδα.
220.

Butes. buten. ὁ βούτης. τὸν
βούτην. 172.

Buthrotus et buthrotós. bu
throtón. ἡ βουθρωτός.
τὴν βουθρωτόν. Oui.
Regnataq; Vati. Bu=
throtos phrygio. idest He
leno. Quod Stephanus
quoq; sic tangit. βου=
θρωτὸς νῆσος περὶ κέρκυ
ραν. ἔστι καὶ πόλις. ἐκλήθη
δὲ, οἱ μέν φασιν ἀπὸ τοῦ
οἰκιστοῦ· οἱ δὲ μυθεύονται.
ἑλένῳ ἐκ τροίας πλέοντι ἐς
ἑσπέραν, θύσαντι ἀποβατή
ρια ἐν ἠπείρῳ, τὸ θῦμα ἡ
βοῦς ἀποδράσασα ἐκ τοῦ

βουπλῆγος, ᾤχετο φύγου=σα διὰ τοῦ μεταξὺ πόντου εἰς τὸν κόλπον· καὶ ἐς τὴν χέρσον ἐμβᾶσα, καὶ γὰρ τὸ τρῶμα εἶχεν ἐν τῇ δει=ρῇ, αὐτοῦ ἤριπε καὶ ἔθανε· καὶ κληδόνι ἔλενος χρῆται· ἵνα θεῖτο βυθρωτὸς ὄνομα· 338·

Buxus. ἡ πύξος· 82·

Cacus et cacos cacon· ὁ κᾶκος· τὸν κᾶκον· 220·

Cadmus et cadmos. cad=mon· ὁ κάδμος· τὸν κάδμον· 56·

Cadmeis· cadmeidos cad·meida· o cadmei· cadmeides· cadmeidas· ἡ καδ=μηῒς· τῆς καδμηῒδος· τὴν καδμηῒδα· ὦ καδμηΐ· αἱ καδμηῒδες· τὰς καδμηΐ=δας· 100·

Cálais· caláidos· calaida. et calain· ὁ κάλαϊς· τοῦ καλάϊδος· τὸν καλάϊδα καὶ κάλαϊν· ἀπὸ τῆς καλάϊος γενικῆς· 155·

Calathus & calathos. ca=lathon· ὁ κάλαθος· τὸν κά=λαθον· 81·

Calaureus· calaurea· ca=laureum· ὁ καλαύρειος· ἡ καλαυρεία· τὸ καλαύρει=ον· 168·

Calliópe· calliópes· callió=pen· ἡ καλλιόπη· τῆς καλ=λιόπης· τὴν καλλιόπην· 119

Calydna· calydnan· ἡ κα=λύδνα· τὴν καλύδναν· in=sula est, quæ inter Spo=rades adnumeratur præ=stantia mellis insignis. unde Ouid. Fœcundáq; melle calydna. & κα=λύδνιον μέλι celebratur a græcis autorib· ὡς ἀστεῖον καί τῷ ἀττικῷ ἐνάμιλλον· huius nomen insulæ vi=cinæ etiam sibi usurpa=runt· eáq; de causa dixit Homerus· καὶ κῶν εὐρυ=πύλοιο πόλιν· νήσους τὲ κα=λύδνας. Stephanus ta=men per μ· non per δ. protulit· καλύμνας in=quiens et μέλι καλύμνι=ον· autor Eustath· in ca=talogum, et copiosius in Dionysium· 191·

C alydonis. calydonidos. calydonida. o calydoni. calydonides. calydonidas
ἡ καλυδωνίς. τῆς καλυδω=
νίδος. τὴν καλυδωνίδα. αἱ
καλυδωνίδες. τὰς καλυδω
νίδας. 202.

C anaché. canachês. ca=
nachên. ἡ καναχή. τῆς
καναχῆς. τὴν καναχήν.
nomen canis. Ouidius et
dromas. et canache, sti=
cteq;. et tigris. et alce.
Planudes. καναχὶς le=
git et dicte sic. καὶ δρο
μὰς καὶ καναχὶς. δίκτη
τε καὶ τίγρις καὶ ἄλκη. 63

C apetus et capetos. cape=
tum. et capeton. ὁ κάπε=
τος. τὸν κάπετον. 367.

C apys. capyos. capyn.
ὁ κάπυς τοῦ κάπυος. τὸν κά
πυα καὶ κάπυν. 367.

C ar. carós. câra. cares. ca
ras. ὁ κάρ. τοῦ καρός. τὸν
κᾶρα. οἱ κᾶρες. τοὺς κᾶ=
ρας. 367.

C archesium. carchesia.
τὸ καρχήσιον. τὰ καρχή=
σια. 163.

C anistrum. παρὰ τὸ κάνε=
ον ἴσως. ἢ κάναστρον, καὶ κα
ναστραῖον. 51.

C arpathius. carpathia.
carpathium. ὁ καρπά=
θιος. ἡ καρπαθία. τὸ καρ=
πάθιον. 274.

C arthæus. carthæa. car=
thæum. ὁ καρθαῖος. ἡ καρ
θαία. τὸ καρθαῖον. De hac
urbe Stephanus. καρ=
θαία μία τῆς ἐν κῷ τετρα=
πόλεως ἀπὸ καρθίου τελευ
τήσαντος ἐκεῖ. οἱ οἰκοῦν=
τες καρθαεῖς. 244.

C assiépe. cassiépes. cassié=
pen. ἡ κασσιέπη. τῆς κασ
σιέπης. τὴν κασσιέπην.
105.

C aucaseus. caucasea. cau=
caseum. ὁ καυκάσειος. ἡ
καυκασεία. τὸ καυκάσειον.
ἔθεν ὁ καυκάσεος ἢ καυκα
σέα τὸ καυκάσεον ἐκβολὴ
τοῦ. 1.

C aucasus et caucasos. cau=
cason. ὁ καύκασος. τὸν
καύκασον. 34.

C aulon. caulonos. caulo=
na. ἡ καυλών. τῆς καυλῶ

sida· o cæphisi· cæphisides· cæphisidas· ἡ κηφισίς· τῆς κηφισίδος· τὴν κηφισίδα· ὦ κηφισί· αἱ κηφισίδες· τὰς κηφισίδας· 13·

C erastes· cerasten· ὁ κεράστης· τὸν κεράστην· 248·

C harops· charopos· charopa· ὁ χάροψ· τοῦ χάροπος· τὸν χάροπα· 322·

C ercops· cercopos· cercopa· cercopes· cercopum· cercopas· ὁ κέρκωψ· τοῦ κέρκωπος· τὸν κέρκωπα· οἱ κέρκωπες· τῶν κερκώπων τοὺς κέρκωπας· 349·

C ercýon· cercyonos· cercyona· ὁ κερκύων· τοῦ κερκύονος· τὸν κερκύονα· 170·

C æsareus· cæsarea· cæsareum· ὁ καισάρεος· ἡ καισαρέα· τὸ καισάρεον· παρὰ τὸ ὁ καισάρειος· ἡ καισαρεία· τὸ καισάρειον·

C œus et cœos· cœon· ὁ κοῖος· τὸν κοῖον·

C haraxus et charaxos· charaxon· ὁ χάραξος· τὸν χάραξον· 301·

C helydros· chelydron· ὁ χέλυδρος· τὸν χέλυδρον· 164·

C himæra· chimæran· ἡ χίμαιρα· τὴν χίμαιραν· 235·

C hius· chia· chium· ὁ χῖος· ἡ χία· τὸ χῖον· 76·

C hióne· chiónes· chiónen· ἡ χιόνη· τῆς χιόνης· τὴν χιόνην· 276·

C hiron· chironos· chirona ὁ χείρων τοῦ χείρωνος· τὸν χείρωνα· 48·

C hlamýs· chlamýdos· chlamýda· ἡ χλαμύς· τῆς χλαμύδος· τὴν χλαμύδα· 51·

C himærifer· chimærifera· chimæriferum· ὁ καὶ ἡ χιμαιριφόρος· τὸ χιμαιριφόρον· 142·

C horda· chordan· ἡ χορδή· τὴν χορδήν· 119·

C horea· chorean· ἡ χορέα· τὴν χορέαν· 203·

C horus et choros choron· ὁ χορός· τὸν χορόν· 117·

C hromis· chromidos· chro

λήνιος· ἡ κυλληνία· τὸ κυλλήνιον· 24·

C yllenis· cyllenidos· cyllenida· o cylleni· cyllenides· cyllenidas· ἡ κυλληνίς· τῆς κυλληνίδος· τὴν κυλληνίδα· ὦ κυλληνί· αἱ κυλληνίδες· τὰς κυλληνίδας· 114·

C yllene· cyllenes· cyllenen. ἡ κυλλήνη· τῆς κυλλήνης· τὴν κυλλήνην· 128·

C ilix· cilicos· cilica· cilices· cilicas. ὁ κίλιξ· τοῦ κίλικος· τὸν κίλικα· οἱ κίλικες· τοὺς κίλικας· 34·

C imerius. cimeria· cimerium. ὁ κιμέριος· ἡ κιμερία· τὸ κιμέριον· 285·

C ymelus et cymelos· cymelon. ὁ κύμηλος· τὸν κύμηλον· 308·

C imolus et cimolos· cimolon. ἡ κίμωλος· τὴν κίμωλον. Insula est una ex sporadibus. ἐξ ἧς καὶ ἡ κιμωλία γῆ ἐπιτηδεία ἐς νίτρου κατασκευήν, ὡς ὁ κωμικὸς λέγει· ut ait Eustathius in Dionysium· 170·

C inara· cinaran. ὁ κινάρας· τὸν κινάραν· 134·

C ynthus et cynthos· cynthon. ὁ κύνθος· τὸν κύνθον· 34·

C ynthia· cythian. ἡ κυνθία· τὴν κυνθίαν· 42·

C innyphius· cinnyphia· cinnyphium. ὁ κινύφιος· ἡ κινυφία· τὸ κινύφιον· 112·

C yparissus et cyparissos· cyparisson. ἡ κυπάρισσος· τὴν κυπάρισσον· 245

C innamum et cinnamon· cinnama. τὸ κίνναμον· τὰ κίνναμα· 251·

C inyreius· cinyreia· cinyreium. ὁ κινυρήϊος· ἡ κινυρηία· τὸ κινυρήιον·

C yprius· cypria· cyprium. ὁ κύπριος· ἡ κυπρία· τὸ κύπριον· 64·

C ippus et cippos· cippon. ὁ κίππος· τὸν κίππον· 394·

C irce· circes· circen. ἡ κίρκη· τῆς κίρκης· τὴν κίρκην· 88·

C ircaeus· circaea· circaeum·

C litorius · clitoria · clitorium. ὁ κλειτόριος · ἡ κλειτορία · τὸ κλειτόριον · ἀπὸ κλείτορος ὄρους ἀρκαδίας · 386 ·

C lytius · clytios · clytion · ὁ κλύτιος · τὸν κλύτιον · 113 ·

C nidus et cnidos cnidon · ἡ κνίδος · τὴν κνίδον · 258 ·

C ocalus et cocalos cocalon · ὁ κώκαλος · τὸν κώκαλον · 193 ·

C olchus · colcha · colchum · ὁ κολχὸς · ἡ κολχή · καὶ ἡ κολχίς · τὸ κολχόν · 155 ·

C olophonius · colophonia · colophonium · ὁ κολοφώνιος · ἡ κολοφωνία · τὸ κολοφώνιον · 131 ·

C oma · ἡ κόμη · 41 ·

C ombe · Planudes legit ἰάμβη · ὀφφιὰς ἰάμβη τὰς τῶν παίδων πληγὰς ἐξέφυγε · ut sit ophphias effugit natorum uulnera iambe · 168 ·

C ometes · cometen · ὁ κομήτης · τὸν κομήτην · 302 ·

C oncha · concham. ἡ κόγχη · τὴν κόγχην · 12 ·

C oritus · coritos · coriton · ὁ κόριτος · τὸν κόριτον · 302 ·

C oronis · coronidos · coronida · o coroni · ἡ κορωνίς · τῆς κορωνίδος · τὴν κορωνίδα · ὦ κορωνί · 45 ·

C oroneus · coroneos · coronei · coronea · et coronêa · o coroneu · ὁ κορωνεύς · τοῦ κορωνέος · · τῷ κορωνεῖ τὸν κορωνέα καὶ κορωνῆα ὦ κορωνεῦ · 46 ·

C orinthiacus · ca · cum · ὁ κορινθιακός · ἡ κορινθιακή · τὸ κορινθιακόν · 392 ·

C orycis · corycidos · corycida · ó coryci · corycides · corycidas · ἡ κωρυκίς · τῆς κωρυκίδος · τὴν κωρυκίδα · ὦ κωρυκί · αἱ κωρυκίδες · τὰς κωρυκίδας · 11 ·

C orymbus et corymbos · corymbon · ὁ κόρυμβος · τὸν κόρυμβον · 78 ·

C orinthus et córinthos córinthon · ἡ κόρινθος · τὴν κόρινθον · 121 ·

C orytus et corytos coryton · ὁ κόρυτος · τὸν κόρυτον · 167

Planudes tamen legit κόρυδος.

C ostus et costos coston. ὁ κόστος τὸν κόστον. 251.

C ratér. cratêros. cratêra ὁ κρατήρ. τοῦ κρατῆρος τὸν κρατῆρα. 122.

C rantor. crantoros. crantora. ὁ κράντωρ. τοῦ κράντορος τὸν κράντορα. 304.

C rateis. crateidos. crateida. ἡ κραταιΐς τῆς κραταιΐδος τὴν κραταιΐδα. 339.

C roton. crotonos. crotona. ὁ κρότων. τοῦ κρότωνος τὸν κρότωνα.

C rathis. crathidos. crathida. ὁ κρᾶθις. τοῦ κράθιδος τὸν κράθιδα. 385.

C remyon. cremyonos. cremyona. ἡ κρεμυών. τῆς κρεμυῶνος. τὴν κρεμυῶνα.

C rete. cretes. creten. ἡ κρήτη. τῆς κρήτης. τὴν κρήτην. 187.

C rocále. crocáles. crocálen. ἡ κροκάλη. τῆς κροκάλης. τὴν κροκάλην. 62.

C umæus. cumæa. cumæum. ὁ κυμαῖος. ἡ κυμαία. τὸ κυμαῖον. 350.

C ures. curetos. cureta. curetes. curetas. ὁ κούρης. τοῦ κούρητος. τὸν κούρητα οἱ κούρητες. τοὺς κούρητας. 90.

D amasichthon. damasichthonos. damasichthona. ὁ δαμασίχθων. τοῦ δαμασίχθονος. τὸν δαμασίχθονα.

D amasenus. damasena. damasenum. ὁ δαμασηνὸς ἡ δαμασηνή. τὸ δαμασηνόν. παρὰ τὸ δαμασηνός ἐκβολὴ τοῦ. κ. Ouid. in decimo. Est ager indigenæ damasenum nomine dicunt. 262.

D anus et danos danon. ὁ δάνος. τὸν δάνον. 113.

D anáe. danáes. danáen. ἡ δανάη. τῆς δανάης. τὴν δανάην. 101.

D anaeius. danaeia. danaeium. ὁ δαναήιος. ἡ δαναηία. τὸ δαναήιον.

D aphne. daphnes. daphnen. ἡ δάφνη. τῆς δάφνης τὴν δάφνην. 16.

D ardania· dardanian·
ἡ δαρδανία· τὴν δαρδανί=
αν· 389·

D ardanides· dardaniden·
ὁ δαρδανίδης· τὸν δαρδα=
νίδην· 327·

D aulius· daulia· daulium·
ὁ δαύλιος· ἡ δαυλία· τὸ δαύ
λιον· 117·

D aunus et daunos· daunon
ὁ δαῦνος· τὸν δαῦνον· 361·

D ercetis· dercetidos· derce=
tida· o derceti· ἡ δερκε=
τίς· τῆς δερκετίδος· τὴν
δερκετίδα ὦ δερκετί·
Oui. Derceti· quam uer
sa squamis uelantibus ar
tus' Stagna palestini cre
dunt coluiße figura.
Planudes scibit Dirce.
ἣ περὶ σοῦ λέγειν βαβυλω
νία δίρκη· ἣν οἱ παλαιστῖ=
νοι πιστεύουσι λεπίσι καλυ
πτούσαις τὰ μέλη λίμνῃ
ἐνδιαιτᾶσθαι· 82·

D eiáneira· deiáneiran·
ἡ δηιάνειρα τὴν δηιάνειραν
214·

D eionides· deioniden· ὁ
δηιονίδης· τὸν δηιονίδην·
229·

D eiphobus et deiphobos·
deiphobon· ὁ δηίφοβος·
τὸν δηίφοβον· 311·

D elius et delios delion·
ὁ δήλιος· τὸν δήλιον· Apol
lo· et delius· delia· deliū
ὁ δήλιος· ἡ δηλία· τὸ δήλι·
ον· 16·

D elus et delos delon· ἡ δῆ
λος· τὴν δῆλον· 137·

D elphis et delphin· delphi
nos· delphina· delphines
delphinas· ὁ δελφίς·
τοῦ δελφῖνος· τὸν δελφῖνα
οἱ δελφῖνες τοὺς δελφῖνας
·11·

D elphi· delphorum· οἱ δελ
φοὶ τῶν δελφῶν ciuitas il
la Phocidis, Apollinis a=
dyto clarißima cuius gē
tile nomen· ὁ δελφὸς ὁ
μωνύμως τῇ πόλει· τὸ ἐθν=
ικὸν ἡ δελφίς· τὸ κτητι=
κόν, ὁ δελφικὸς ἡ δελφική·
τὸ δελφικόν· 18· et· 225·

D emoléon· demoléontos·
demoléonta· ὁ δημολέ=
ων· τοῦ δημολέοντος· τὸν
δημολέοντα· 304·

D eois· deoidos· deoida·

deoi· ἡ δηωὶς· τῆς δηωΐ=
δος· τὴν δηωΐδα· ὦ δηωΐ·
perperam impressum est
deolida: quod et Planu=
des testatur· Significat .n.
Proserpinam, idest δηοῦς·
Cereris filiam . ut . n.
ἀπὸ τῆς λητοῦς λητωΐς· Sic
etiam ἀπὸ τῆς δηοῦς δηω
ΐς patronymicum·

D eucalion . deucalionos ·
deucaliona. ὁ δευκαλί=
ων· τοῦ δευκαλίωνος· τὸν
δευκαλίωνα· 11·

D ia. an ἡ δῖα· τὴν δῖαν·79·

D ictys· dictyos· dictya,
et dictyn. ὁ δίκτυς· τοῦ
δίκτυος· τὸν δίκτυα καὶ δί
κτυν· 77·

D ictæus· dictæa· dictæ=
um. ὁ δικταῖος· ἡ δι=
κταία· τὸ δικταῖον· 56·

D ictynna. dictynnan.
ἡ δίκτυννα· τὴν δίκτυνναν
42·

D idyme· didymes· didy=
men. ἡ διδύμη· τῆς δι=
δύμης· τὴν διδύμην· 171

D ymantis· dymantidos· dy
mantida· dymanti· dy=
mantides· dymantidas·
ἡ δυμαντίς· τῆς δυμαντί
δος· τὴν δυμαντίδα· ὦ δυ=
μαντί· αἱ δυμαντίδες·
τὰς δυμαντίδας· 291·

D indymus et dindymos·
dindymon. ἡ δίνδυμος
τὴν δίνδυμον· Dindyma
dindymorum. τὰ δίν=
δυμα· τῶν δινδύμων· 34

D iomedes· diomedea, et
diomeden. ὁ διομήδης· τὸν
διομήδεα καὶ διομήδην· 317

D irce· dirces. dircen. ἡ δίρ
κη· τῆς δίρκης· τὴν δίρ=
κην· 35·

D odonæus. dodonæa· dodo
næum. ὁ δωδωναῖος· ἡ δω
δωναία· τὸ δωδωναῖον· 176

D odonis· dodonidos· dodo=
nida· o dodoni· dodonides
dodonidas. ἡ δωδωνίς·
τῆς δωδωνίδος· τὴν δωδω
νίδα· ὦ δωδωνί· αἱ δωδω=
νίδες· τὰς δωδωνίδας· 338

D olon· dolonos· dolona·
ὁ δόλων τοῦ δόλωνος· τὸν
δόλωνα· 317·

D olops· dolopos· dolopa·
dolopes· dolopas. ὁ δό=

λοψ· τοῦ δόλοπος· τὸν δόλο
πα· οἱ δόλοπες· τοὺς δόλο=
πας· 305·

Domus· παρὰ τὸν δόμον· 6·

Dorceús· dorcéos· dorceî·
dorcéa, et dorcêa· ó dor=
ceû· ὁ δορκεύς· τοῦ δορ-
κέος· τῷ δορκῇ· τὸν δορκέα
καὶ δορκῆα ὦ δορκεῦ· 63·

Dorylas· dorylan· ὁ δορύ
λας τὸν δορύλαν· 112·

Doris· doridos· dorida· o do=
ri· ἡ δωρὶς τῆς δωρίδος
τὴν δωρίδα· ὦ δωρί· et do
rides doridas· αἱ δωρί=
δες· τὰς δωρίδας· 27·

Draco· draconis· draconē,
ſed græci dicunt·
ὁ δράκων· τοῦ δράκοντος·
τὸν δράκοντα· οἱ δράκον=
τες τοὺς δράκοντας· 216·

Dryás· dryádos· dryáda·
dryádes· dryádas· ἡ δρυ
ὰς· τῆς δρυάδος· τὴν δρυά=
δα· αἱ δρυάδες· τὰς δρυά=
δας· 73·

Drýas· drýantos· drýanta
ὁ δρύας· τοῦ δρύαντος· τὸν
δρύαντα· 302·

Dryópe· dryópes· dryópen
ἡ δρυόπη· τῆς δρυόπης·
τὴν δρυόπην· 225·

Dromás· dromádos· dro=
máda· ἡ δρομάς· τῆς δρο
μάδος· τὴν δρομάδα·
item dromádes dromá=
das· αἱ δρομάδες· τὰς
δρομάδας· 63

Dulichius· dulichia· duli=
chium· ὁ δουλίχιος· ἡ δου
λιχία· τὸ δουλίχιον· 317·

Echidnæus· echidnæa· e=
chidnæum· ὁ ἐχιδναῖος
ἡ ἐχιδναία· τὸ ἐχιδναῖον·
169·

Echidna· echidnan· ἡ ἔχιδ
να· τὴν ἔχιδναν· 251·

Echion· echionos· echiona·
ὁ ἐχίων· τοῦ ἐχίονος· τὸν
ἐχίονα· 60·

Echionides· echioniden·
ὁ ἐχιονίδης· ἐχιονίδην· 73

Echionius· echionia· echio=
nium· ὁ ἐχιόνιος· ἡ ἐχιο=
νία· τὸ ἐχιόνιον· 196·

Echinás· echinádos· echi=
náda· echinádes· echiná
das· ἡ ἐχινάς· τῆς ἐχινά
δος· τὴν ἐχινάδα· αἱ ἐχινά
δες· τὰς ἐχινάδας· 204·

E chó· echûs· hanc echó· ἡ ἠχώ· τῆς ἠχοῦς· τὴν ἠχώ· 68.

E donis· edonidos· edonida· ó edoni· edonides· edonidas· ἡ ἠδωνὶς τῆς ἠδωνίδος τὴν ἠδωνίδα ὦ ἠδωνί· αἱ ἠδωνίδες· τὰς ἠδωνίδας· 268·

E etionêus· eetionea· eetioneum· ὁ ἠετιώνειος ἡ ἠετιώνεια τὸ ἠετιώνειον· 296·

E go· ἐγώ· καὶ ἐγών·

E ionides· eioniden· Sic perperam impressum est· Cum scribendum sit æolides· ut in omnibus ferè reperitur codicibus, a Planude etiam tralatum est· libro ·6· ἐξ ὧν μιᾷ σοὶ πρόκρι συζύγῳ ὁ αἰολίδης κέφαλος εὐδαίμων ἐγένετο· idest, e quibus æolides Cephalus Te coniuge felix Procri fuit· Itẽ libro ·7· de eodem· ὁρᾷ τὸν αἰολίδην ἀγνώστου δένδρου πεποιημένον δόρυ τῇ χειρὶ φέροντα· idest· Aspiat æoliden ignota ex arbore factum Ferre manu iaculum· quanq̃ omnes ferè idonei autores dicunt Deionéos fuisse Cephalum, non Aeoli filium· quod, ut prætermittam alios· sic Eustathius in catalogum· Ἀμφιτρύων φυγάδα παραλαβὼν κέφαλον τὸν δηιονέως κατέσχε νῆσον· καὶ παρέδωκε τῷ κεφάλῳ· οὗ καὶ γέγονεν ἐκείνη ἐπώνυμος· Idem in decimum odysseæ sic· κέφαλος ὁ δηιονέως· περὶ οὗ καὶ ἐν τῇ βοιωτίᾳ ἐγράφη, γήμας πρόκριν τὴν ἐρεχθέως, καὶ θέλων ἀποπειράσασθαι εἰ σωφρονοίη· ἀπεδήμησεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ νυμφῶνος &c· Cur igitur æoliden eum appellarit Ouidius· considerandũ· 153· et 177·

E lateius· elateia· elateium ὁ ἐλατήϊος· ἡ ἐλατηία· τὸ ἐλατήιον· 299·

E lectrum· τὸ ἤλεκτρον· 39·

E leleús· eleléos· elelei· ele=

léa · et eleleâ · ó eleleû ·
ὁ ἐλελεὺς · τοῦ ἐλελέος · τῷ
ἐλελεῖ · τὸν ἐλελέα · καὶ ἐλε=
λῆα ὦ ἐλελεῦ · 81 ·

E lis · elidos et elios · elida et
elin · ἡ ἦλις · τῆς ἤλιδος ·
καὶ ἤλιος · τὴν ἤλιδα καὶ ἦ=
λιν · 50 ·

E leusin et eleusis · eleusi=
nos · eleusina · eleusin ·
ἡ ἐλευσὶν καὶ ἐλευσίς · τῆς
ἐλευσῖνος · τὴν ἐλευσῖνα · ὦ
ἐλευσίν · 170 ·

E lysius · elysia · elysium ·
ὁ ἠλύσιος · ἡ ἠλυσία · τὸ ἠ=
λύσιον · 350 ·

E mathion · emathionos · e-
mathiona · ὁ ἠμαθίων ·
τοῦ ἠμαθίωνος · τὸν ἠμα-
θίωνα · 111 ·

E mathius · emathia · ema=
thium · ὁ ἠμάθιος ἡ ἠμα
θία τὸ ἠμάθιον · 308 ·

E mese · immo temese · teme
ses · temesen · ἡ τεμέση ·
τῆς τεμέσης · τὴν τεμέσην
quare perperam impres=
sum est Emese libro · 15 ·
Nam et Planudes illud
Ouidianum interpretãs
Thurinosq; sinus · Te=
mesenq; & Iapygis ar=
ua · καὶ τὸν θουρίον κόλ=
πον · τεμέσην τε, καὶ τὰ τοῦ
ἰάπυγος πεδία πρὸς τού=
τοις transtulit · Et Steph ·
τεμέση inquit πόλις ἰτα=
λίας · καὶ παρ' ὁμήρῳ · ἐς
τεμέσην μετὰ χαλκὸν ἄ=
γω δ' αἴθωνα σίδηρον · ὁ πο
λίτης τεμεσαῖος · Statius
et quis se totis Temese de
dit hausta metallis · 4 ·

E næsimus et enæsimos · e=
næsimon · ὁ ἐναίσιμος · τὸ
ἐναίσιμον · 196 ·

E nipeús · enipéos · enipeî ·
enipéa · et enipêa · ó eni=
peû · ὁ ἐνιπεὺς · τοῦ ἐνι=
πέος · τῷ ἐνιπεῖ · τὸν ἐνιπέα
καὶ ἐνιπῆα ὦ ἐνιπεῦ · 135 ·

E ous · eoa · eoum · ὁ ἑῷος ·
ἡ ἑώα · τὸ ἑῷον · 32 ·

E paphus et epaphos · epa=
phon · ὁ ἔπαφος · τὸν ἔπα
φον · 26 ·

E pidaurius · epidauria · epi
daurium · ὁ ἐπιδαύριος ·
ἡ ἐπιδαυρία · τὸ ἐπιδαύ=
ριον ἰωταγραφεῖται γὰρ ὡς

αἰθέριος· 66·

E phýre · ephýres · ephý=
ren· ἡ ἐφύρη · τῆς ἐφύ=
ρης· τὴν ἐφύρην· 35·

E pimethis epimethidos· e=
pimethida· ó epimethi·
ἡ ἐπιμηθίς· τῆς ἐπιμη=
θίδος· τὴν ἐπιμηθίδα· ὦ
ἐπιμηθί· 14·

E pirus et epiros· epiron·
ἡ ἤπειρος· τὴν ἤπειρον· 193·

E pytus et epytos· epyton·
ὁ ἤπυτος· τὴν ἤπυτον· 367·

E popeús· epopéos· epopeî·
epopéa· & epopêa· ó e=
popeû· ὁ ἐπωπεύς· τοῦ
ἐπωπέος· τῷ ἐπωπεῖ· τὸν
ἐπωπέα καὶ ἐπωπῆα ὦ ἐ=
πωπεῦ· 77·

E rasinus et erasinos· era=
sinon· ὁ ἐράσινος· τὸν ἐ=
ράσινον· 384·

E rebus· erebi· græci· τὸ ἔ=
ρεβος· 243·

E rechtheús· erechtheos· e=
rechtheî· erechthéa· et e=
rechthêa· ó erechtheû·
ὁ ἐρεχθεύς· τοῦ ἐρεχθέος·
τῷ ἐρεχθεῖ· τὸν ἐρεχθέα καὶ
ἐρεχθῆα ὦ ἐρεχθεῦ· 153·

E rechthides· erechthiden·
ὁ ἐρεχθείδης· τὸν ἐρεχθεί=
δην· 169·

E richthonius et erichthoni
os· erichthonion· ὁ ἐρι=
χθόνιος· τὸν ἐριχθόνιον· 455

E ridanus et eridanos· eri=
danon· ὁ ἠριδανός· τὸν
ἠριδανόν· 38·

E rigdupus · et erigdupos
erigdupon· ὁ ἐρίγδουπος
τὸν ἐρίγδουπον· Perperam
impressum est eridupum
absq; g· Quod patet
spatia, morasq; syllaba=
rum tractando 307·

E rigóne· erigónes· erigó=
nen· ἡ ἠριγόνη· τῆς ἠριγό=
νης· τὴν ἠριγόνην· 2·

E rimanthis· erimanthidos·
erimanthida· o eriman=
thi· erimanthides· erimã
thidas· ἡ ἐριμανθίς· τῆς
ἐριμανθίδος· τὴν ἐριμαν
θίδα ὦ ἐριμανθί· αἱ ἐρι=
μανθίδες· τὰς ἐριμανθί=
δας· 43·

E rimanthus et erimanthos
erimanthon· ὁ ἐρίμανθος
τὸν ἐρίμανθον ·35· et ·128·

ἀρώπην· 129·

E urotas· eurotan· ὁ ἀρώτας· τὸν ἀρώταν· 35·

E urus et euros· euron· ὁ ἆυρος τὸν ἆυρον· 3·

E urytion· eurytionos· eurytiona· ὁ ἀρυτίων· τοῦ ἀρυτίωνος· τὸν ἀρυτίωνα· 194

E urydice· eurydices· eurydicen· ἡ ἀρυδίκη· τῆς ἀρυδίκης· τὴν ἀρυδίκην· 242·

E urylochus et eurylochos eurylochon· ὁ ἀρύλοχος· τὸν ἀρύλοχον· 355·

E urymides· eurymiden· ὁ ἀρυμίδης· τὸν ἀρυμίδην· 339·

E urynóme· eurynómes· eurynómen· ἡ ἀρυνόμη· τῆς ἀρυνόμης· τὴν ἀρυνόμην· 88·

E urypylus· et eurypylos· eurypylon· ὁ ἀρύπυλος τὸν ἀρύπυλον· 167·

E urystheús· eurystheós· eurysthei· eurysthéa· et eurysteâ ó eurystheû· ὁ ἀρυσθεύς· τοῦ ἀρυσθέος· τῷ ἀρυσθεῖ· τὸν ἀρυσθέα καὶ ἀρυσθῆα ὦ ἀρυσθεῦ· 221·

E urytus et eurytos euryton ὁ ἆυρυτος τὸν ἆυρυτον· 226·

E uœ· εὐοῖ· 151·

E xadius et exadios· exadion· ὁ ἐξάδιος· τὸν ἐξάδιον· 301·

F agus fagon· ὁ φηγὸς· τὴν φηγόν· Quod etiam f· latinum obtinuit ut fama et fero·

F arfarus et farfaros· farfaron· ὁ φάρφαρος· τὸν φάρφαρον· per· f· ut fama· fagus· fero· 357·

G alatea· galatean· ἡ γαλάτεια· τὴν γαλάτειαν· 338·

G alanthis· galanthidos· galanthida· o galanthi· ἡ γαλανθὶς· τῆς γαλανθίδος τὴν γαλανθίδα ὦ γαλανθί· 224·

G anges· gangen· ὁ γάγγης· τὸν γάγγην· 35·

G angeticus· gangeticã· gangeticum· ὁ γαγγητικός· ἡ γαγγητική το γαγγητικόν· 152·

G anymedes· ganymedeos· ganymedea et ganymeden

ἱγανυμήδης· τοῦ γανυμή=
δεος· τῶ γανυμήδεα καὶ γα
νυμήδην· 246.

G argaphie· gargaphies· gar
gaphien. ἡ γαργαφίη· τῆς
γαργαφίης· τὴν γαργαφίην
61.

G igas· gigantos· giganta· gi
gantes· gigantas. ὁ γίγας
τοῦ γίγαντος· τὸν γίγαντα·
οἱ γίγαντες· τοὺς γίγαντας· 6.

G laucus et glaucos· glau=
con. ὁ γλαῦκος· τὸν γλαῦ
κον· 163.

G yarus et gyaros· gyaron
ἡ γύαρος· τὴν γύαρον· 116

G yrus et gyros· gyron.
ὁ γύρος· τὸν γύρον· 51.

G orgón· gorgónos· gorgóna
gorgónes· gorgónas· ἡ γορ
γών· τῆς γοργόνος· τὴν γορ=
γόνα· αἱ γοργόνες· τὰς γορ=
γόνας· 202.

G orgoneus· gorgonea· gor=
goneum. ὁ γοργόνεος· ἡ
γοργονέα· τὸ γοργόνεον·
παρὰ τὸ γοργόνειος· 101.

G ortyniacus· gortyniaca·
gortyniacum. ὁ γορτυ=
νιακός· ἡ γορτυνιακή· τὸ γορ
τυνιακόν· 181.

G noßius· gnoßia· gnoßi=
um. ὁ κνώσιος· ἡ κνωσ=
σία· τὸ κνώσιον· 63.

G ryneús· grynéos· grynei·
grynéa· & grynêa· o
gryneû. ὁ γρυνεύς· τοῦ
γρυνέος· τῷ γρυνεῖ τὸν γρυ=
νέα καὶ γρυνῆα ὦ γρυνεῦ·
301. dicitur et gryneus·
nea· neum. ὁ γρύνειος ἡ
γρυνεία τὸ γρύνειον ἐθνικὸν
ὄνομα· ὅθεν γρύνειος ἀπόλ
λων. Vide Stephanum.

H alcyóne· halcyónes· hal=
cyónen. ἡ ἁλκυόνη· τῆς
ἁλκυόνης· τὴν ἁλκυόνην ὅτι
ἐν ἁλὶ κύει· 278.

H aliætus· haliætos· haliæ=
ton. ὁ ἁλίαιτος· τὸν ἁλίαι
τον· 189.

H alius· & halion. ὁ Ἅλι=
ος· τὸν ἅλιον· 322.

H amadryás. hamadryá=
dos· hamadryáda· hama
dryádes· hamadryádas.
ἡ ἁμαδρυάς· τῆς ἁμαδρυά
δος· τὴν ἁμαδρυάδα· αἱ ἁ=
μαδρυάδες· τὰς ἁμαδρυά
δας· 367.

H arpe·harpes·harpen· ἡ ἅρπη·τῆς ἅρπης·τὴν ἅρπην·110·
H arpalus et harpalos·harpalon· ὁ ἅρπαλος·τὸν ἅρπαλον·64·
H arpyia·harpyian· ἡ ἅρπυια·τὴν ἅρπυιαν·63·
H ebe·hebes·heben· ἡ ἥβη·τῆς ἥβης·τὴν ἥβην·227·
H ebrus et bros.bron· ὁ ἕβρος τὸν ἕβρον·35·et·267·
H ecateis·hecateidos·hecateida·ó hecatei·hecateides·hecateidas· ἡ ἑκατηΐς·τῆς ἑκατηΐδος·τὴν ἑκατηΐδα·ὦ ἑκατηῒ αἱ ἑκατηΐδες·τὰς ἑκατηΐδας·135·
H ecáte·hecátes·hecáten· ἡ ἑκάτη·τῆς ἑκάτης·τὴν ἑκάτην·161·
H ecateius·hecateia·hecateium· ὁ ἑκατήιος·ἡ ἑκατηία·τὸ ἑκατήιον·348·
H ector·hectoros·hectora· ὁ ἕκτωρ·τοῦ ἕκτορος·τὸν ἕκτορα·291·
H écuba· ἡ ἑκάβη·328·
H elena·helenan·et heléne helénes·helénen· ἡ ἑλένη·τῆς ἑλένης τὴν ἑλένην·320·
H elenus et helenos·helenon· ὁ ἕλενος·τὸν ἕλενον·317·
H elle·helles·hellen· ἡ ἕλλη·τῆς ἕλλης·τὴν ἕλλην·272·
H elimus et helimos·helimon· ὁ ἕλιμος·τὸν ἕλιμον·308·
H elicón·heliconos·helicona· ὁ ἑλικών, τοῦ ἑλικῶνος·τὸν ἑλικῶνα·34·
H eliás·heliádos·heliáda·heliádes·heliádas· ἡ ἡλιάς·τῆς ἡλιάδος τὴν ἡλιάδα αἱ ἡλιάδες·τὰς ἡλιάδας·38·
H elice·helices·helicen· ἡ ἑλίκη·τῆς ἑλίκης·τὴν ἑλίκην·191·
H ellespontus et hellésponτos·hellésponton· ὁ ἑλλήσποντος·τὸν ἑλλήσποντον·327·
H elices·helicen· ὁ ἑλίκης·τὸν ἑλίκην·111·
H elops·helopos·helopa· ὁ ἔλοψ·τοῦ ἔλοπος·τὸν ἔλο

tino in græcum traduce
ret illud. Inarimen, Pro
chytamq́; legit. steriliq́;
locatas Colle Pithecu=
sas habitantum nomi=
ne dictas. ait εἰναρίμην
παραλέγεται καὶ προχύ=
την, καὶ τὰς ἐν σερίφοις λό
φοις καθιδρυμένας πιθη=
κούσας τῷ τῶν ἐνοικούν=
των ὀνόματι καλουμένας.
Græci .n. ἄριμα καὶ ἄρι
μοι dicunt montem sub
quo Typhonem giganta
sepultum fabulantur.
de quo sic Stephanus.
Ἄριμα, ὅμηρος. εἰν ἀρί=
μοις ὅθι φασὶ τυφωέος ἔμ
μεναι εὐνάς. οἱ μὲν ἐν κι=
λικίᾳ, οἱ δὲ ἐν συρίᾳ, οἱ δὲ ἐν
πιθηκούσαις παρὰ τυῤῥη
νοῖς φασι γενέσθαι τὸν μῦ=
θον. τὸ ἐθνικὸν ἀριμαῖος.
ἐκαλοῦντο καὶ ἄριμοι.
Primum autem Vergi-
lium dicunt cum illud
εἰν ἀρίμοις Homeri tran=
sferret ex εἰν apud Ionas
præpositione, et ἀρίμοις
datiuo inarime innouas=
se. Quem postea Oui=
dius. Lucanus. Statius,
& cæteri imitati, inari=
me protulerunt. Sed de
arimis uide Strabonem,
et Eustathium in Home=
ri Catalogum. 349.
India. ἡ ἰνδία.
Indus. inda. indum. ὁ ἰν
δὸς ἡ ἰνδή. τὸ ἰνδόν. 67.
Inó. inûs. ἡ ἰνώ. τῆς ἰ=
νοῦς. 67.
Inous. inoa. inoum. ὁ ἰνῶ
ος ἡ ἰνώα τὸ ἰνῶον. 80.
Iolaus et iolaos. iolaon.
ὁ ἰόλαος τὸν ἰόλαον. 194.
Iò. iûs. hanc ió, & ión.
ἡ ἰώ. τῆς ἰοῦς. τὴν ἰώ, καὶ
ἰών, αἰολικῶς. 20.
Ióle. ióles. iólen. ἡ ἰόλη
τῆς ἰόλης τὴν ἰόλην. 219.
Iolciacus iolciaca. iolcia=
cum. ὁ ἰωλκιακός ἡ ἰωλ
κιακὴ τὸ ἰωλκιακόν. 160
Iasion. iasionos. iasiona.
ὁ ἰασίων. τοῦ ἰασίωνος τὸν
ἰασίωνα. 228.
Iphigénera. iphigéneran
ἡ ἰφιγένεια τὴν ἰφιγένειαν.
293.

L adon·ládonos·ládona· ὁ λάδων· τοῦ λάδωνος· τὸν λάδωνα· 24·

L aertes·laerten· ὁ λαέρτης· τὸν λαέρτην· 313·

L ampás·lampádos·lampáda·lampádes·lampádas· ἡ λαμπὰς τῆς λαμπάδος· τὴν λαμπάδα· αἱ λαμπάδες· τὰς λαμπάδας· 94·

L ampetie·lampeties·lampetien· ἡ λαμπετίη τῆς λαμπετίης τὴν λαμπετίην·38·

L amus et lamos·lamon· ὁ λάμος· τὸν λάμον· 354

L aomédon·laomédontos·laomédonta· ὁ λαομέδων τοῦ λαομέδοντος· τὸν λαομέδοντα· 134·

L aomedontêus·laomedontêa·laomedontêum· ὁ λαομεδόντειος ἡ λαομεδοντεία τὸ λαομεδόντειον 272·

L apithæ·lapitharum· οἱ λαπίθαι τῶν λαπιθῶν· 301·

L apithæus·lapithæa·lapithæum· ὁ λαπιθαῖος ἡ λαπιθαία τὸ λαπιθαῖον·

L arißæus·larißæa·larißæum· ὁ λαρισαῖος ἡ λαρισαία· τὸ λαρισαῖον· 45

L atoides·latoiden· ὁ λητοΐδης τὸν λητοΐδην· 168·

L atois·latoidos·latoida·o latoi· ἡ λητωῒς τῆς λητωΐδος τὴν λητωΐδα ὦ λητωΐ· 140·

L atoius·latoia·latoium· ὁ λητώιος ἡ λητωία τὸ λητώιον· 272·

L atomia·latomian· ἡ λατομία τὴν λατομίαν· 24

L atona· ἡ λητώ·

L atreús·latreós latreî·latréa, et latrêa·o latreû· ὁ λατρεύς· τοῦ λατρέος· τῷ λατρεῖ· τὸν λατρέα καὶ λατρῆα ὦ λατρεῦ· 308·

L earchus et learchos·learchon· ὁ λέαρχος τὸν λέαρχον· 98·

L ebinthus·lebinthon· ἡ λέβινθος τὴν λέβινθον· Insula est una ex sporadibus· Strabo libro·x· circa finem· ἔστι δὲ καὶ ἀ

Lycus et lycos. lycon. ὁ λύκος τὸν λύκον. 303.

Lycotas. lycotan. ὁ λυκώτας. τὴν λυκώταν. Sic Planudes. Perperam igitur impressum est. Lycaspen. 304.

Lycia. lycian. ἡ λυκία. τὴν λυκίαν. 91.

Lycurgus et lycurgos. lycurgon. ὁ λυκοῦργος τὸν λυκοῦργον. 82.

Lycidas. lycidan. ὁ λυκίδας τὸν λυκίδαν. 302.

Lydius. lydia. lydium. ὁ λύδιος ἡ λυδία τὸ λύδιον 131.

Lydus. lyda. lydum. ὁ λυδός ἡ λυδή τὸ λυδόν. 269.

Lympha. παρὰ τὸ νύμφα 42.

Limýra. limýran. ἡ λιμύρα τὴν λιμύραν. 235.

Lynx. lyncos. lynca. lynces. lyncas. ὁ λύγξ. τοῦ λυγκός τὸν λύγκα οἱ λύγκες. τοὺς λύγκας. 79.

Lyncides. lynciden. ὁ λυγκείδης τὸν λυγκείδην. 106.

Lyncus et lyncos. lyncon. ὁ λύγκος, τὸν λύγκον. 130.

Lynceús. lyncéos. lynceî. lyncéa, et lyncêa. o lynceû. ὁ λυγκεύς. τοῦ λυγκέος τῷ λυγκεῖ τὸν λυγκέα καὶ λυγκῆα. ὁ λυγκεῦ.

Lyra. lyran. ἡ λύρα τὴν λύραν. 106.

Lyrnesius. lyrnesia. lyrnesium. ὁ λυρνήσιος. ἡ λυρνησία τὸ λυρνήσιον. 296.

Macareus. macaréos. macareî. macaréa. et macarêa ó macareû. ὁ μακαρεύς τοῦ μακαρέος τῷ μακαρεῖ τὸν μακαρέα καὶ μακαρῆα ὦ μακαρεῦ. 307.

Macareis. macareidos. macareida. ó macarei. ἡ μακαρηίς τῆς μακαρηίδος. τὴν μακαρηίδα. ὦ μακαρηΐ. 135.

Magicus. magica. magicū. ὁ μαγικός ἡ μαγική. τὸ μαγικόν. 348.

Magus et magos. magon. ὁ μάγος. τὸν μάγον. 161.

Maia. maian. ἡ μαῖα. τὴν

νῶον· 229·
Mithridateius· mithrida=
teia· mithridateium·
ὁ μιθριδατήιος ἡ μιθριδα
τήια τὸ μιθριδατήιον· 400
Mycále· mycáles· mycá-
len· ἡ μυκάλη τῆς μυκά
λης τὴν μυκάλην· 34·
Mycænæ· mycænarum· αἱ
μυκῆναι τῶν μυκηνῶν·
Mycænis· mycænidos· mycæ=
nida· ó mycæni· mycæni=
des· mycænidas· ἡ μυκη=
νὶς τῆς μυκηνίδος τὴν μυ
κηνίδα ὦ μυκηνί· αἱ μυκη
νίδες τὰς μυκηνίδας· 294
Micylus et micylos· micy=
lon· ὁ μίκυλος τὸν μίκυ=
λον· 376·
Mygdonius· mygdonia· my
gdonium· ὁ μυγδόνιος ἡ
μυγδονία τὸ μυγδόνιον·
35·
Mygdonis· mygdonidos·
mygdonida· ó mygdoni·
mygdonides· mygdoni=
das· ἡ μυγδονὶς· τῆς μυ=
γδονίδος τὴν μυγδονίδα·
ὦ μυγδονί· αἱ μυγδονίδες
τὰς μυγδονίδας· 132·

Myrrha· myrrhan· ἡ μύῤ
ῥα τὴν μύῤῥαν· 75·
Myrmidón· myrmidónos·
myrmidóna· myrmidő=
nes· myrmidónas ὁ μυρ
μιδὼν τοῦ μυρμιδόνος τὸν
μυρμιδόνα οἱ μυρμιδό=
νες τοὺς μυρμιδόνας· 177·
Myricæ· αἱ μυρῖκαι· 244·
Myrtus et myrtos· myrton·
ἡ μύρτος τὸν μύρτον· 244·
Myrteus· myrtea· myrte=
um· ὁ μύρτεος ἡ μυρτέα
τὸ μύρτεον· παρὰ τὸ ὁ μύρ
τος· 273·
Monychus & monychos·
monychon· ὁ μώνυχος·
τὸν μώνυχον· 309·
Moloßus· moloßa· moloßū
ὁ μολοσός ἡ μολοσή·
uel potius· ὁ καὶ ἡ μολοσ
σός· τὸ μολοσόν· 338·
Molpeùs· molpéos· molpeî·
molpéa, et molpêa· ó mol
peû· ὁ μολπεὺς τοῦ μολ=
πέος τῷ μολπεῖ τὸν μολ=
πέα καὶ μολπῆα ὦ μολ=
πεῦ· 113·
Mopſopius· mopſopia· mo
pſopium· ὁ μοψόπιος ἡ

μοψοπία τὸ μοψόπιον·
130·
M opſus et mopſos·mopſon·
ὁ μόψος τὸν μόψον· ·308
M orpheús·morphéos·mor
pheî·morphéa , et mor=
phêa·ó morpheû· ὁ μορ
φεὺς τοῦ μορφέος τῷ μορ
φεῖ τὸν μορφέα καὶ μορ=
φῆα ὦ μορφεῦ· 287·
M unichius·munichia·muni
chium· ὁ μουνίχιος ἡ μου
νιχία τὸ μουνίχιον· 51·
N abatæus·nabatæa· na=
batæum· ὁ ναβαταῖος ἡ
ναβαταία τὸ ναβαταῖον· 3
N aís·naídos·naída ó naí·
naídes·naídas· ἡ ναῒς·
τῆς ναΐδος τὴν ναΐδα αἱ ναΐ
δες·τὰς ναΐδας· 22·
N ape·napes·napen ἡ νά=
πη τῆς νάπης τὴν νάπην·
63·
N arciſſus et narciſſos·nar=
ciſſon· ὁ νάρκισσος· τὸν
νάρκισσον· 68·
N aritius·naritia·naritium
ὁ νηρίτιος ἡ νηριτία τὸ νη
ρίτιον· unde Naritius
heros Vlyſſes dicitur. Et
debet ſcribi per·t·non per
c·nam νήριτον ithaces
mons eſt· νήρικος autem
oppidum· Quod Home
rus appellat ἀκτὴν ἠπεί=
ρου· unde Strabo in de=
cimo· ὁ μὲν ἀντὶ νηρίτου
γράφων νήρικον, ἢ καὶ ἀνά
παλιν, παραπαίει τελέως·
τὸ μὲν γὰρ, εἰνοσίφυλλον κα
λεῖ ὁ ποιητής· τὸ δ' ἐϋκτί=
μενον πτολίεθρον· καὶ τὸ
μὲν ἐν ἰθάκῃ· τὸ δὲ ἀκτὴν
ἠπείροιο· 362·
N aſamoniacus naſamonia
ca·naſamoniacum·
ὁ νασαμωνιακός· ἡ νασα=
μωνιακή· τὸ νασαμωνια=
κόν· 112·
N aupliádes·naupliáden·
ὁ ναυπλιάδης τὸν ναυπλιά
δην· 324·
N auta· ὁ ναύτης· 77·
N axus et naxos·naxon·
ἡ νάξος τὴν νάξον· 77·
N ebrophonus et nebropho
nos·nebrophonon· ὁ νε=
βροφόνος· τὸν νεβροφόνον
63· uel ὁ καὶ ἡ νεβροφό=
νος τὸ νεβροφόνον· 63·

N ectareus. nectarea. ne=
ctareum. ὁ νεκτάρεος. ἡ
νεκταρέα τὸ νεκτάρεον πα
ρὰ τὸ ὁ νεκτάρεος. 179.

N ectar. nectaros. τὸ νέ=
κταρ τοῦ νέκταρος. 4.

N edymnus et nédymnos.
nédymnon. ὁ νήδυμνος
τὸν νήδυμνον. 304.

N eleús. neléos. neleî. ne=
léa, et nelêa. ó neleû.
ὁ νηλεὺς τοῦ νηλέος τῷ νη=
λεῖ. τὸν νηλέα καὶ νηλῆα ὦ
νηλεῦ. 50.

N elides. neliden. ὁ νηλεί=
δης. τὸν νηλεΐδην. 311.

N emétes. neméten. ὁ νεμή
της τὸν νεμήτην. 296.

N eoptolemus & neoptole=
mos. neoptolemon. ὁ νεο
πτόλεμος τὸν νεοπτόλεμον
329.

N epheleis. nepheleidos. ne
pheleida. ó nephelei. ne=
pheleides. nepheleidas.
ἡ νεφεληΐς. τῆς νεφεληΐ=
δος. τὴν νεφεληΐδα ὦ νεφε=
ληΐ αἱ νεφεληΐδες τὰς νεφε
ληΐδας. 272.

N ereis. nereidos. nereida. ó
nerei. nereides. nereidas
ἡ νηρηΐς. τῆς νηρηΐδος τὴν
νηρηΐδα. ὦ νηρηΐ. αἱ νηρηΐ
δες. τὰς νηρηΐδας. 11.

N ereús. neréos. nereî. ne=
réa, et nerêa. ó nereû.
ὁ νηρεὺς. τοῦ νηρέος τῷ νη=
ρεῖ τὸν νηρέα καὶ νηρῆα ὦ
νηρεῦ. 7.

N esseus. nessea. nesseum.
ὁ νέσσειος. ἡ νεσσεία. τὸ νέσσει
ον. 308.

N estor. nestoros. nestora.
ὁ νέστωρ. τοῦ νέστορος. τὸν
νέστορα. 194.

N essus et nessos. nesson.
ὁ νέσσος. τὸν νέσσον. 217.

N ycteis. nycteidos. nyctei=
da. ó nyctei. ἡ νυκτηΐς.
τῆς νυκτηΐδος. τὴν νυκτηΐ
δα. ὦ νυκτηΐ. 134.

N ilus et nilos. nilon. ὁ νεῖ=
λος τὸν νεῖλον. 15.

N ileús. niléos. nileî. niléa,
et nilêa. nileû. ὁ νειλεὺς
τοῦ νειλέος τῷ νειλεῖ τὸν νει
λέα καὶ νειλῆα ὦ νειλεῦ. 114.

N iobe. nióbes. nióben.
ἡ νιόβη τῆς νιόβης τὴν νιό
βην. 136.

N iphe . niphes . niphen.
ἡ νίφη . τῆς νίφης τὴν νί=
φην. 62.

N yseús. nyséos. nyseî. ny=
séa, et nysêa. ὁ nyseû.
ὁ νυσεὺς τοῦ νυσέος. τῷ νυ=
σεῖ. τὸν νυσέα καὶ νυσῆα. ὦ
νυσεῦ.

N yctiméne. nyctiménes.
nyctiménen. ἡ νυκτιμέ
νη. τῆς νυκτιμένης τὴν νυ=
κτιμένην. 47.

N yseis. nyseidos. nyseida.
o nysei. nyseides nyseidas
ἡ νυσηΐς. τῆς νυσηΐδος. τὴν
νυσηΐδα. ὦ νυσηΐ. αἱ νυσηΐ
δες. τὰς νυσηΐδας. 67.

N oémon. noemonos. noe=
mona. ὁ νοήμων. τοῦ νοή
μονος. τὸν νοήμονα. 322.

N onacrina. nonacri=
nan. ἡ νωνακρίνα. τὴν
νωνακρίναν. uel ἡ νωνα=
κρίτις. et in masculino
genere. ὁ νωνακρίτης καὶ
νωνακριάτης κατὰ πλεο=
νασμὸν τοῦ. α. Lycophron
Νωνακριάτης τρικέφα=
λος φαιδρὸς θεός. hoc est
Mercurius &c. Item no
nacrius. nonacria. nona
crium. ὁ νωνάκριος. ἡ νω
νακρία. τὸ νωνάκριον.
198.

N otus et notos. noton. ὁ νό
τος τὸν νότον. 9.

N ox. νύξ. 283.

N uma. ὁ νουμᾶς. 375.

O ceanus. oceanós. oceanón
ὁ ὠκεανός. τὸν ὠκεανόν. 44

O cyor. παρὰ τὸ ὠκίων. 17.

O cyróe. ocyroes. ocyroen
ἡ ὠκυρόη. τῆς ὠκυρόης.
τὴν ὠκυρόην. 48.

O drysius. odrysia. odry=
sium. ὁ ὀδρύσιος. ἡ ὀδρυ
σία. τὸ ὀδρύσιον. 147.

O eagrius. oeagrios. oea=
gria. oeagrium. ὁ οἰά=
γριος ἡ οἰαγρία τὸ οἰάγριον
34.

O ebalides. oebaliden.
ὁ οἰβαλίδης. τὸν οἰβαλίδην
247.

O ebalius. oebalia. oebali=
um. ὁ οἰβάλιος. ἡ οἰβα=
λία τὸ οἰβάλιον. 327.

O echalia. oechalian.
ἡ οἰχαλία. τὴν οἰχαλίαν.
218.

ὄγχηστόν. 261.
O pheltes. ophelten. ὁ ὀφέλ
της τὸν ὀφέλτην. 76.
O phphiás. ophphiádos.
ophphiáda. ἡ ὀφφιάς.
τῆς ὀφφιάδος. τὴν ὀφφιά=
δα. 168.
O phionides. ophioniden.
ὁ ὀφιονίδης. τὸν ὀφιονίδην
301.
O phiusius. ophiusia. ophi
usium. ὁ ὀφιούσιος. ἡ
ὀφιουσία. τὸ ὀφιούσιον.
248.
O rtygia. ortygian. ἡ ὀρ=
τυγία. τὴν ὀρτυγίαν. 24.
O reás. oreádos. oreáda.
oreádes. oreádas. ἡ ὀρει
άς. τῆς ὀρειάδος. τὴν ὀρειά=
δα. αἱ ὀρειάδες. τὰς ὀρειά=
δας. 210.
O resitrophus & oresitro=
phos. oresitrophon. ὁ ὀρε
σίτροφος. τὸν ὀρεσίτροφον.
14.
O ribasus et oribasos. oriba
son. ὁ ὀρείβασος. τὸν ὀρεί
βασον. 63.
O rchamus et orchamos. or
chamon. ὁ ὄρχαμος. τὸν
ὄρχαμον. 88.
O rchomenus & orchome=
nós. orchomenón. ὁ ὀρ=
χομενός. τὸν ὀρχομενόν.
128.
O rgia. τὰ ὄργια. 81.
O restêus. orestêa. orestê=
um. ὁ ὀρέστεος. ἡ ὀρεστεία.
τὸ ὀρέστειον. 391.
O rion. orionos. oriona.
græce ὁ ὠρίων. τοῦ ὠρίω
νος. τὸν ὠρίωνα. 191.
O rontes. oronten. ὁ ὀρόν=
της. τὸν ὀρόντην. 35.
O rphne. orphnes. orphnen
ἡ ὄρφνη. τῆς ὄρφνης. τὴν
ὄρφνην. 126.
O siris. osiridos. osirida, et
ósirin. ὁ ὄσιρις τοῦ ὀσι=
ριδος. τὸν ὀσίριδα καὶ ὄσι
ριν.
O ssa. ossan. ἡ ὄσσα. τὴν ὄσσαν. 6
O thrys. othryos. othrya,
et othryn. ὁ ὄθρυς. τοῦ
ὄθρυος. τὸν ὄθρυα καὶ ὄθρυν
34.
P achynus & páchynos.
páchynon. ὁ πάχυνος.
τὸν πάχυνον. 120.
P actolus et pactolós. pa=

ctolón. ὁ παντωλὸς. τὸν
παντωλόν. 269.
P actolis. pactolidos. pacto
lida. pactolides. pactoli=
das. ἡ παντωλὶς. τῆς πα
ντωλίδος. τὴν παντωλίδα
αἱ παντωλίδες. τὰς πα=
ντωλίδας. 131.
P adus et pados. padon.
ὁ πάδος. τὸν πάδον. 35.
P agasæus. pagasæa. paga
sæum. ὁ παγασαῖος. ἡ
παγασαία. τὸ παγασαῖον.
155.
P agaseius. pagaseia. paga
seium. ὁ παγασήιος. ἡ
παγασηία. τὸ παγασήιον.
196.
P alæstinus. palæstinos.
palæstinon. ὁ παλαιστῖ=
νος. τὸν παλαιστῖνον. 82.
P allás. pallados. pallada.
ἡ παλλάς τῆς παλλάδος τὴν
παλλάδα. 45.
P alladius. palladia. palla
dium. ὁ παλλάδιος. ἡ
παλλαδία. τὸ παλλάδιον.
168.
P allas. pállantos. pállanta
ὁ πάλλας. τοῦ πάλλαντος.
τὸν πάλλαντα. 172.
P allantiás. pallantiádos.
pallantiáda. ἡ παλλαν
τιάς. τῆς παλλαντιάδος.
τὴν παλλαντιάδα. 228.
P alamedes. palameden.
ὁ παλαμήδης. τὸν παλα=
μήδην. 316.
P alæmon. palæmonos. pa
læmona. ὁ παλαίμων.
τοῦ παλαίμονος. τὸν παλαί
μονα. 99.
P allene. pallenes. pallenen
ἡ παλλήνη. τῆς παλλήνης.
τὴν παλλήνην.. 387.
P alici. palicorum. οἱ πα=
λικοί. τῶν παλικῶν, δαί=
μονες. ἐν σικελίᾳ πλησίον
παλικίνης κρήνης τιμώ=
μενοι. ut ait Stepha=
nus. 121.
P amphagus, et pamphá=
gos. pamphágon. ὁ παμ
φάγος. τὸν παμφάγον. 63.
P an. panós. pâna. ὁ πάν
τοῦ πανός τὸν πᾶνα. 24.
P anchaicus. panchaica.
panchaicum. ὁ παγχαΐ=
κός. ἡ παγχαϊκή. τὸ παγ=
χαϊκόν. 251.

P anchæus · panchæa · panchæum. ὁ παγχαῖος · ἡ παγχαία · τὸ παγχαῖον · 257

P andion · pandionos · pandiona. ὁ πανδίων · τοῦ πανδίονος · τὸν πανδίονα · 145 ·

P andionius · pandionia · pandionium · ὁ πανδιόνιος ἡ πανδιονία · τὸ πανδιόνιον · 389 ·

P androſus, et pandroſos · pandroſon · ἡ πάνδροσος τὴν πάνδροσον · 46 ·

P anthera · pantheræ. ὁ πανθήρ · τοῦ πανθῆρος · τὸν πανθῆρα unde hæc panthera nam ab accuſatiuo græco fit ſæpe nominatiuus latinus · ut τὸν κρατῆρα hæc cratera τὸν αἰθέρα hæc æthera · 79 ·

P anópe · panópes · panópen · ἡ πανόπη · τῆς πανόπης τὴν πανόπην · 57 ·

P anomphæus · panomphæa · panomphæum · ὁ πανομφαῖος ἡ πανομφαία τὸ πανομφαῖον · 272 ·

P anopeus · panopéos · panopei · panopéa, et panopêa · o panopeû · ὁ πανοπεὺς τοῦ πανοπέος τῷ πανοπεῖ τὸν πανοπέα καὶ πανοπῆα ὦ πανοπεῦ · 194 ·

P aræetonium. τὸ παραιτόνιον · πόλις πλησίον ἀλεξανδρείας · ἣν ἀμμωνίαν καλοῦσιν · ut ait Stephanus · 240 ·

P arrhasis · parrhaſidos · parrhaſida · o parrhasi · parrhaſides · parrhaſidas · ἡ παῤῥασίς · τῆς παῤῥασίδος · τὴν παῤῥασίδα · ὦ παῤῥασί · αἱ παῤῥασίδες τὰς παῤῥασίδας 42 ·

P arrhaſius · parrhaſia · parrhaſium · ὁ παῤῥάσιος ἡ παῤῥασία τὸ παῤῥάσιον · 194 ·

P arnaſius · parnaſia · parnaſium · ὁ παρνάσιος · ἡ παρνασία τὸ παρνάσιον · ἰωτα γράφεται γάρ · 102 ·

P arnaſus et parnasòs · parnasòn · ὁ παρνασός · τὸν παρνασόν · 11 ·

P aris · paridos, et parios ·

λωρον· ὁ δὲ περιηγητὴς πε
λωρίδα εἴρηκε τὸ ἀκρωτή
ριον ἐν τούτοις· ἡ νεμόεσσα
πελωρὶς ἐς αὐσονίην ὁρό=
ωσα· ὁμοίως καὶ στράβων·
120·et·338·

P elopeiás·pelopeiádos·pe
lopeiáda. pelopeiádes·
pelopeiádas· ἡ πελοπηι=
άς· τῆς πελοπηιάδος τὴν
πελοπηιάδα αἱ πελοπηιά=
δες· τὰς πελοπηιάδας·
144·

P elops· pelopos·pelopa·
ὁ πέλοψ· τοῦ πέλοπος τὸν
πέλοπα· 144·

P elion· τὸ πήλιον· 162·

P eleús· peléos· pelei pe=
léa, et pelêa· ó peleû·
ὁ πηλεὺς τοῦ πηλέος τῷ πη
λεῖ τὸν πηλέα καὶ πηλῆα·
ὦ πηλεῦ· 171·

P eliacus·peliaca·peliacū·
ὁ πηλιακός· ἡ πηλιακή· τὸ
πηλιακόν· 295·

P elias·peliados·peliada·
ἡ πηλιάς· τῆς πηλιάδος·
τὴν πηλιάδα· 215·

P eneius·peneia·peneium
ὁ πηνήϊος ἡ πηνηία τὸ πη=
νήιον· 16·

P eneis·peneidos·peneida·
o penei. peneides·penei=
das· ἡ πηνηὶς τῆς πηνηί=
δος τὴν πηνηίδα ὦ πηνηὶ
αἱ πηνηίδες τὰς πηνηίδας·
16·et·19·

P enêus et peneós·peneón·
ὁ πηνειὸς τὸν πηνειόν· 20·

P entheús· penthéos·pen=
theî·penthéa, et penthêa
o pentheû· ὁ πενθεὺς τοῦ
πενθέος τῷ πενθεῖ τὸν πενθέα
καὶ πενθῆα ὦ πενθεῦ· 73·

P enelópe·penelópes·pene=
lópen· ἡ πηνελόπη· τῆς
πηνελόπης τὴν πηνελόπην
194·

P æon·pæonos·pæona·pæ
ones·pæonas· ὁ παίων·
τοῦ παίονος· τὸν παίονα οἱ
παίονες τοὺς παίονας· 118·

P æonia·pæonian· ἡ παιο
νία τὴν παιονίαν· 393·

P erseús· perseós· perseî·
perséa, et persêa· o per=
seû· ὁ περσεὺς τοῦ περ=
σέος τῷ περσεῖ· τὸν περ=
σέα καὶ περσῆα ὦ περσεῦ·
101·

P ergusa·pergusan· ἡ πέρ= γουσα. τὴν πέργουσαν. 121·

P ersephóne·persephónes· persephónen· ἡ περσεφό νη τῆς περσεφόνης·τὴν περ= σεφόνην· 124·

P eriphas·periphantos·pe= riphanta· ὁ περίφας τοῦ περίφαντος τὸν περίφαν= τα· 168.et.307·

P eparethus et peparethos peparethon· ἡ πεπάρη- θος τὴν πεπάρηθον · 171·

P erdix·perdicos·perdica· ἡ πέρδιξ τῆς πέρδικος τὴν πέρδικα · 192·

P erimèle·periméles·peri= mélen· ἡ περιμήλη τῆς περιμήλης τὴν περιμήλην 204·

P errhæbus·perrhæba·per rhæbum· ὁ περῤῥαιβός· ἡ περῤῥαιβή· τὸ περῤῥαιβόν· item·ὁ καὶ ἡ περῤῥαιβὸς κατὰ κοινότητα τὸ περῤῥαιβόν· Homerus protulit unico r.in catalogo· τῷ δ' ἐνιῆνες ἕποντο μενεπτόλεμοί τε περαιβοί·

P ericlymenus et pericly= menos·periclymenon· ὁ περικλύμενος· τὸν πε= ρικλύμενον· 311·

P ergama· τὰ πέργαμα·et pergamon· τὸ πέργαμον 319·

P es· παρὰ τὸ πούς·

P etræus et petræos· petræ on· ὁ πετραῖος τὸν πετραῖ ον· 303·

P ettalus et pettalos·petta= lon· ὁ πέτταλος τὸν πέττα= λον· 112·

P eucetius·peucetia·peuce= tium· ὁ πευκέτιος ἡ πευ= κετία·τὸ πευκέτιον·363·

P haéthon · phaéthontos,· phaéthonta · ὁ φαέθων τοῦ φαέθοντος·τὸν φαέθον τα· 26·

P haethontêus· phaethon= têa· phaethontêum· ὁ φαεθόντειος ἡ φαεθοντεία τὸ φαεθόντειον·

P haethusa· phaethusan· ἡ φαέθουσα · τὴν φαέθου= σαν· 38·

P haretra·pharetran· ἡ φάρετρα·τὴν φάρετραν·15·

P hasis · phasidos, et phasios · phasida, & phasin. ὁ φᾶσις · τοῦ φάσιδος · καὶ φάσιος τὸν φάσιδα καὶ φᾶσιν · 35 ·

P harus et pharos · pharon · ἡ φάρος · τὴν φάρον · 240 ·

P hantasus & phantasos · phantason · ὁ φάντασος τὸν φάντασον · 287 ·

P hareùs · pharéos · phareî · pharéa, et pharêa · ὁ phareû · ὁ φαρεὺς · τοῦ φαρέος · τῷ φαρεῖ · τὸν φαρέα καὶ φαρῆα ὦ φαρεῦ · 304 ·

P harsalia · pharsalian · ἡ φαρσαλία · τὴν φαρσαλίαν · 402 ·

P hædimus et phædimos · phædimon · ὁ φαίδιμος · τὸν φαίδιμον · 139 ·

P hæstius · phæstia, et phæstias · phæstiũ · ὁ φαίστιος · ἡ φαιστία · καὶ φαιστιάς τὸ φαίστιον · gentile nomen phæsti cretæ urbis · 236 ·

P hæstiás · phæstiádos phæstiáda · phæstiádes · phæstiádas · ἡ φαιστιάς · τῆς φαιστιάδος · τὴν φαιστιάδα · αἱ φαιστιάδες τὰς φαιστιάδας · 238 ·

P heneus, et pheneós · pheneón · ὁ φενεός · τὸν φενεόν · 386 ·

P hlegyas · phlegyan · ὁ φλεγύας · τὸν φλεγύαν · III ·

P heretrum · τὸ φερέτρον · 73 ·

P hœbus · ὁ φοῖβος · 16 ·

P hœnicæus · phœnicæa · phœnicæum · ὁ φοινίκεος · ἡ φοινικέα · τὸ φοινίκεον · παρὰ τὸ ὁ φοίνικος ἐκβολῇ τοῦ · ι · 296 ·

P hæocómes. phæocómen · ὁ φαιοκόμης · τὸν φαιοκόμην · 307 ·

P heridámas · pheridámantos · pheridámanta · ὁ φηριδάμας · τοῦ φηριδάμαντος · τὸν φηριδάμαντα · P lanudes tamen carmen illud exitióq; dedi cũ pheridamante Thoona transtulit · καὶ ὀλέθρῳ παρέδωκα σὺν χερσιδάμαντι θόωνα · 322 ·

P hœnix · phœnicos · phœnica · ὁ φοῖνιξ · τοῦ φοίνι=

κος · τὸν φοίνικα · 194 ·
P hœnißa · phœnißan · ἡ φοίνισσα · τὴν φοίνισσαν · 385 ·
P hilyrius philyria · philyrium · ὁ φιλύριος ἡ φιλυρία · τὸ φιλύριον · 49 ·
P hiale phiales · phiálen · ἡ φιάλη · τῆς φιάλης · τὴν φιάλην · 62 ·
P hilammon · philammonos philammona · ὁ φιλάμμων τοῦ φιλάμμωνος · τὸν φιλάμμωνα · 276 ·
P hilomela · philomelan · ἡ φιλομήλα · τὴν φιλομήλαν · 146 ·
P hilyræus · philyræa · philyræum · ὁ φιλυραῖος ἡ φιλυραία · τὸ φιλυραῖον · 167 ·
P hilemon · philemonos · philemona · ὁ φιλήμων · τοῦ φιλήμονος · τὸν φιλήμονα · 205 ·
P hineús · phinéos · phineî · phinéa, et phineâ · ó phineû · ὁ φινεύς · τοῦ φινέος τῷ φινεῖ · τὸν φινέα καὶ φινῆα · ὦ φινεῦ · 108 ·
P hiloctetes · philocteten · ὁ φιλοκτήτης · τὸν φιλοκτήτην · 225 ·
P hilippi philipporum · οἱ φίλιπποι · τῶν φιλίππων urbs Macedoniæ · prius κρηνίδες appellata · quã poſtea Philippus ex ſuo nomine Philippos uocauit · quod eam ab impetu thracum defenderit · autor eſt Artemidorus · Teſte Stephano · 402 ·
P hlegéthon · phlegéthontos · phlegéthõta · ὁ φλεγέθων · τοῦ φλεγέθοντος · τὸν φλεγέθοντα · 126 ·
P hegeius · phegeia · phegeium · ὁ φηγήιος · ἡ φηγηία · τὸ φηγήιον · 228 ·
P hlegræus · phlegræa · phlegræum · ὁ φλεγραῖος ἡ φλεγραία · τὸ φλεγραῖον 305 ·
P hlegyas · phlegyan · phlegyæ · ὁ φλεγύας · τὸν φλεγύαν · οἱ φλεγύαι · 279 ·
P hlegræus et phlegræos · phlegræon · ὁ φλεγραῖος ·

τὸν φλεγραῖον · ὄνομα κύ-
ριον· 305·
P hlegethontis· phlegethon
tidos· phlegethontida · ὁ
phlegethonti· phlegethon
tides· phlegethontidas·
ἡ φλεγεθοντὶς· τῆς φλεγε-
θοντίδος· τὴν φλεγεθοντί-
δα· ὦ φλεγεθοντί· αἱ φλε-
γεθοντίδες· τὰς φλεγεθοντί
δας· 393·
P horcynis· phorcynidos·
phorcynida· o phorcyni
phorcynides· phorcyni-
das. ἡ φορκυνὶς τῆς φορ
κυνίδος τὴν φορκυνίδα· ὦ
φορκυνί· αἱ φορκυνίδες·
τὰς φορκυνίδας· 116·
P hocaicus· phocaica· phocai
cum· ὁ φωκαϊκός· ἡ φω-
καϊκή· τὸ φωκαϊκόν· 131·
P hocus· phocos· phocon ·
ὁ φῶκος· τὸν φῶκον · 171·
P hocæus phocæa· phocæ-
um· ὁ φωκαῖος· ἡ φωκαία·
τὸ φωκαῖον· 277·
P horbas· phórbantos· phór
banta· ὁ φόρβας· τοῦ φόρ
βαντος· τὸν φόρβαντα· 279
P hobetor· phobetoros· pho-
betora· ὁ φοβήτωρ· τοῦ φο
βήτορος· τὸν φοβήτορα·
287·
P holus· et pholos· pholon·
ὁ φόλος· τὸν φόλον· 303·
P honolenides· phonoleni-
den· ὁ φονοληνίδης τὸν φο
νοληνίδην· 307·
P hrixeus phrixea· phri-
xeum· ὁ φρίξειος· ἡ φρι-
ξεία τὸ φρίξειον· παρὰ τὸ ὁ
φρίξος· 155·
P hryx· phrygos · phryge
phryges · phrygas · ὁ
φρύξ· τοῦ φρυγός· τὸν φρύ
γα· οἱ φρύγες· τοὺς φρύγας·
269·
P hyllius et phyllios· phyl-
lion· ὁ φύλλιος τὸν φύλ-
λιον· 167·
P hyleus· phyléos· phylei·
phyléa· et phyléa· ó phy
leu· ὁ φυλεύς τοῦ φυλέος
τῷ φυλεῖ τὸν φυλέα καὶ φυ-
λῆα ὦ φυλεῦ· 194·
P ierus et pieros· pieron·
ὁ πίερος· τὸν πίερον· 118·
P ylus et pylos· pylon· ἡ
πύλος· τὴν πύλον· 145
P indus et pindos· pindon·

ὁ πίνδος · τὸν πίνδον · 20 ·

P iræeús · piræéos · piræeî · piræéa, et piræêa · ó piræeû · ὁ πειραιεύς · τοῦ πειραιέος · τῷ πειραιεῖ · τὸν πειραιέα καὶ πειραιῆα · ὦ πειραιεῦ · Sed apud græcos, et πειραιῶς genitiuus in usu est ut ἡ ἐρετριῶς · στειριῶς · et πειραιᾶ accusatiuus ut ἡ ἐρετριᾶ · στειριᾶ 146 ·

P irenis · pirenídos · pirenída · ó pirení · pirenides · pirenidas · ἡ πειρηνίς · τῆς πειρηνίδος · τὴν πειρηνίδα ὦ πειρηνί · αἱ πειρηνίδες τὰς πειρηνίδας · 168 · et · 35 ·

P irithous · pirithus · pirithoon · pirithun · ó pirithoe · pirithu · ὁ πειρίθοος ὁ πειρίθους τὸν πειρίθοον τὸν πειρίθουν ὦ πειρίθοε ὦ πειρίθου · 194 ·

P isæus · pisæa · pisæum · ὁ πισαῖος · ἡ πισαία · τὸ πισαῖον · 121 ·

P isenor · pisenoros · pisenora · ὁ πεισήνωρ · τοῦ πεισήνορος · τὸν πεισήνορα · 302 ·

P ithenor · pithenoros · pithenora · ὁ πειθήνωρ · τοῦ πειθήνορος · τὸν πειθήνορα · Quare ait Hunc Lycus · hūc Idas · et cum Pithenore Nycteus · quem Planudes ita interpretatur · τοῦτον μὲν ὁ λύκος · τοῦτον ὁ ἴδας καὶ σὺν τῷ πειθήνορι νυκτεύς · Perperam igitur impressum est Rhetenore · 363 ·

P itáne · pitánes · pitánen · ἡ πιτάνη τῆς πιτάνης · τὴν πιτάνην · 167 ·

P ittheús · pitthéos · pittheî · pitthéa, et pitthêa · o pittheu · ὁ πιτθεύς · τοῦ πιτθέος · τῷ πιτθεῖ τὸν πιτθέα καὶ πιτθῆα ὦ πιτθεῦ · 205 ·

P ylius · pylia · pylium · ὁ πύλιος ἡ πυλία τὸ πύλιον 310 ·

P ylus et pylos · pylon · ἡ πύλος τὴν πύλον · 311 ·

P ygmæus · pygmæa · pyg=

mæum. ὁ πυγμαῖος. ἡ πυγμαία. τὸ πυγμαῖον. 134.

Pygmalion. pygmalionos pygmaliona. ὁ πυγμαλίων. τοῦ πυγμαλίωνος. τὸν πυγμαλίωνα. 249.

Pyrôpus. pýropos. pýropon. ὁ πύρωπος τὸν πύρωπον. 27.

Pyróeis. pyróentos. pyróenta. ὁ πυρόεις. τοῦ πυρόεντος. τὸν πυρόεντα. 32.

Pyramus et pyramos. pyramon. ὁ πύραμος τὸν πύραμον. 83.

Pyreneús. pyrenéos. pyrenei. pyrenéa. pyrenêa. ó pyreneu. ὁ πυρηνεύς. τοῦ πυρηνέος. τῷ πυρηνεῖ. τὸν πυρηνέα. καὶ πυρηνῆα. ὦ πυρηνεῦ.

Pyrá pyrán. ἡ πυρά. τὴν πυράν. 222.

Pyrêtus et pýretos. pýreton. ὁ πύρητος. τὸν πύρητον. 307.

Pyrrhus et pyrrhos. pyrrhon. ὁ πύῤῥος. τὸν πύῤῥον. 319.

Pyrrha. pyrrhan. ἡ πύῤῥα τὴν πύῤῥαν.

Pyracmus & pyracmos. pyracmon. ὁ πύρακμος τὸ πύρακμον. ut Antimachumq́; , Helimumq́; , securiferumq́; Pyracmon. perperam impressum est Pyracmen. 308.

Python. pythonos. pythona. ὁ πύθων. τοῦ πύθωνος. τὸν πύθωνα. βαρυτόνως καὶ ἀρσενικῶς. draco quem interfecit Apollo. δελφύνη Dionysio dictus τῷ παρὰ πυθῶνος θυόεν πέδον ἦχι δράκοντος Δελφύνης τριπόδεσσι θεοῦ παραπέπταται ὁλκός· ὁλκὸς ἀπηρεσίησιν ἐπιφρίσσων φολίδεσσι Νηῷ ἐν ἱμερτῷ ὅθι πολλάκις αὐτὸς ἀπόλλων Η ἀπὸ μιλήτου ἠὲ κλάρου ἄρτι βεβηκὼς Ισάμενος χρυσέης ἀναλύεται ἅμματα φαρέτρης. Θηλυκῶς καὶ ὀξυτόνως, locus ipse draconis. ἡ πυθών. Homerus. πυθῶνά τε πετρήεσσαν. quanquam. πυθὼ etiam

ut λητὼ et Sapphó dicitur. Idē πυθώ δ᾽ ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου πανοπῆος· ὀδυσσείας· λ· et πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ· ἰλ· ι· & πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ· πυθία uero Vates, quæ dabat sortes. Strabo libro nono. φασὶ δ᾽ εἶναι τὸ μαντεῖον ἄντρον κοῖλον κατὰ βάθος οὐ μάλα εὐρύστομον· ἀναφέρεσθαι δὲ ἐξ αὐτοῦ πνεῦμα ἐνθουσιαστικόν· ὑπερκεῖσθαι δὲ τοῦ στομίου τρίποδα ὑψηλόν ἐφ᾽ ὃν τὴν πυθίαν ἀναβαίνουσαν, δεχομένην τὸ πνεῦμα ἀποθεσπίζειν ἔμμετρά τε καὶ ἄμετρα· ἐκτήναν δὲ καὶ ταῦτα εἰς μέτρον ποιητάς τινας ὑπουργοῦντας τῷ ἱερῷ· πρώτην δὲ φημονόην φασὶ γενέσθαι πυθίαν· κεκλῆσθαι δὲ καὶ τὴν προφῆτιν οὕτω καὶ τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ πυθέσθαι. 15

Pythius. pythia. pythium. ὁ πύθιος ἡ πυθία. τὸ πύθιον 16.

Pittheius. pittheia. pittheium. ὁ πιτθήιος· ἡ πιτθηΐα · τὸ πιτθήιον. unde libro. 6. Et Nelea pylos. nec adhuc pittheia trœzen. Pittheus. n. in trœzene regnauit. Euripides in Hippolyto. ὁ γάρ με θησέως παῖς ἀμαζόνος τόκος ἱππόλυτος ἁγνοῦ πιτθέος παιδεύματα· μόνος πολιτῶν τῆσδε γῆς τροιζηνίας λέγει κακίστην δαιμόνων πεφυκέναι. et Strabo li. 8. τροιζὴν δὲ καὶ πιτθεὺς οἱ πέλοπος ὁρμηθέντες ἐκ τῆς πισάτιδος, ὁ μὲν, τὴν πόλιν ὁμώνυμον ἑαυτῷ κατέλιπεν· ὁ δὲ πιτθεὺς ἐβασίλευσεν, ἐκεῖνον διαδεξάμενος. Perperam igitur impressum est pytheia. et pitthêus. pitthêa. pitthêum. ὁ πίτθειος ἡ πιτθεία τὸ πίτθειον. Quare semipagina. 385. Est prope pittheā Tumulus trœzena sine ullis &c. ubi non recte pytheam impressum est. 145.

Pleiás. pleiádos. pleiáda. ἡ πλειάς· τῆς πλειάδος τὴν

πληϊάδα. 23. et pleiádes
pleiadum. pleiádas.
πληϊάδες τῶν πληϊάδων.
τὰς πληϊάδας. παρὰ τὸ πλει
άς. τροπῇ τοῦ ε. εἰς η. 23.
et. 136.

P leióne. pleiónes. pleiónen
ἡ πληιόνη τῆς πληιόνης τὴν
πληιόνην. 52.

P leuron pleuronos. pleu
rona. ἡ πλευρών. τῆς πλευ
ρῶνος. τὴν πλευρῶνα. 168.

P leuronius. pleuronia.
pleuronium. ὁ πλευρώ=
νιος. ἡ πλευρωνία τὸ πλευ=
ρώνιον. 363.

P lexippus & plexippos.
plexippon. ὁ πλήξιππος
τὸν πλήξιππον. 199.

P œas. pœantos. pœanta.
ὁ ποίας. τοῦ ποίαντος τὸν
ποίαντα. 222.

P œantius. pœantia. pœan
tium. ὁ ποιάντιος ἡ ποιαν
τία τὸ ποιάντιον. ἀναλό=
γως τῷ αἰπύτιος. Nam
ut ait Eustathius super
illud carmen Catalogi.
αἰπύτιον παρὰ τύμβον ἵν'
ἀνέρες ἀγχιμαχηταί. τὸ
αἰπύτιος ὤφειλε μὲν διὰ
διφθόγγου ἔχειν τὴν παρα=
λήγουσαν ὡς κτητικόν. ἀ=
πέβαλε δὲ τὸ ε διὰ δακτύ
λου ἀπαρτισμόν. ὅπερ ἐν
πολλοῖς γίνεται. οὕτω δὲ καὶ
τὸ φιλοκτήτην υἱὸν ποιάν=
τιον, κτητικὸν μὲν, οὐ πα=
ραλήγεται δὲ κατὰ τὴν ἀνα
λογίαν διφθόγγῳ. ἀλλὰ τὴν
διὰ τοῦ. ι. γραφὴν ἀπείλη=
χε διὰ τὸν δάκτυλον. ὁμοί
ως καὶ τὸ ἱππιοχάρμης,
τῷ λόγῳ τούτῳ ἔχει διὰ δι
χρόνου τὴν ἀπ' ἀρχῆς δευ
τέραν συλλαβήν. ἄλλως γὰρ
ὡς ἀπὸ κτητικοῦ τοῦ ἵπ=
πειος, διὰ διφθόγγου ὤφει=
λε γράφεσθαι.

P œna. ἡ ποινή. 4.

P œmenis. pœmenidos.
pœmenida. ἡ ποιμενὶς
τῆς ποιμενίδος τὴν ποιμε
νίδα. 63.

P olus et polos. polon. ὁ πό
λος τὸν πόλον. 29.

P olydæmon. polydæmo=
nos. polydæmona. ὁ πο
λυδαίμων τοῦ πολυδαίμο
νος. τὸν πολυδαίμονα. 111.

P olydecta et polydectes ·
polydecten· ὁ polydecta
ὁ πολυδέκτης τοῦ πολυδέκ=
την· ὦ πολυδέκτα· Qua
re sempa 116· Te tamē
O paruæ rector polyde=
cta seriphi scribēdū· 116
P olyphemon· polyphemo=
nos· polyphemona· ὁ πο
λυφήμων τοῦ πολυφήμο=
νος· τὸν πολυφήμονα· 168
P olydamas· polydáman=
tos· polydámanta· ὁ πο
λυδάμας τοῦ πολυδάμαν
τος· τὸν πολυδάμαντα· 311
P olymestor· polymestoros·
polymestora· ὁ πολυμή
στωρ τοῦ πολυμήστορος· τὸν
πολυμήστορα· 328·
P olydorus et polydoros·
polydoron· ὁ πολύδωρος
τὸν πολύδωρον· 328·
P olyxena· polyxenan· ἡ πο
λυξένα τὴν πολυξέναν δω
ρικῶς· et polyxene· po
lyxenen· ἡ πολυξένη· τὴν
πολυξένην· dicitur et πολυ
ξέινη προσθέσει τοῦ ·ι· 329·
P olyphemus et polyphe=
mos· polyphemon· ὁ πο
λύφημος τὸν πολύφημον·
339·
P olites· politen· ὁ πολί=
της τὸν πολίτην· 355·
P ompa· ἡ πομπή· 19·
P ontus et pontos· ponton·
ὁ πόντος· τὸν πόντον· 1·
P riamus et priamos· pria=
mon· ὁ πρίαμος· τοῦ πρία
μον· 291·
P riapus et priapos· pria=
pon· ὁ πρίαπος τοῦ πρία
πον· 225·
P riamides· priamiden·
ὁ πριαμίδης τὸν πριαμί=
δην· 317·
P ritanis· pritanin· ὁ πρί=
τανις· τὸν πρίτανιν· 322·
P rœtis· prœtidos· prœtida
prœtides· prœtidas·
ἡ προιτὶς τῆς προιτίδος· τὴν
προιτίδα· αἱ προιτίδες τὰς
προιτίδας· 386·
P rochyte· prochyten·
ἡ προχύτη τὴν προχύτην·
349·
P romethides· promethi-
den· ὁ προμηθάδης· τὸν
προμηθάδην· 14·
P rogne· prognes· prognen

ſardias. ἡ σάρδις· τῆς
σάρδιος· αἱ σάρδιες· τὰς
σάρδιας. 270.
S ariſſa·ſariſſan. ἡ σάρισ
σα· τὴν σάρισσαν. 308.
S arpedón. ſarpedónos.
ſarpedóna. ὁ σαρπηδών
τοῦ σαρπηδόνος· τὸν σαρ=
πηδόνα. 322.
S atyrus et ſatyros. ſaty=
ron. ὁ σάτυρος· τὸν σάτυ=
ρον. 7.
S chœneús·ſchœnéos·ſchœ
neî ſchœnéa, & ſchœ=
nêa. ὁ σχοινεύς· τοῦ σχοινέ=
ος· τῷ σχοινεῖ· τὸν σχοινέα καὶ
σχοινῆα ὦ σχοινεῦ. 195.
S chœneius·ſchœneia·ſchœ
neium. ὁ σχοινήιος· ἡ σχοινη
ία· τὸ σχοινήιον. 261.
S ceptrum et ſceptron.
τὸ σκῆπτρον. 7.
S cinis·ſcinidos·ſcinida·ſci=
nin. ὁ σκίνις· τοῦ σκίνιδος
τὸν σκίνιδα καὶ σκίνιν. 170.
S ciron·ſcironos·ſcirona.
ὁ σκίρων· τοῦ σκίρωνος· τὸν
σκίρωνα. 170.
S copulus. ὁ σκόπελος· 105
S corpius et ſcorpios·ſcor=
pion. ὁ σκορπίος· τὸν
σκορπίον. 387.
S cylla·ſcyllan. ἡ σκύλ=
λα· τὴν σκύλλαν. 157.
S cyllæus·ſcyllæa·ſcyllæ=
um. ὁ σκυλλαῖος· ἡ σκυλ
λαία· τὸ σκυλλαῖον. 398.
S cyrus et ſcyros·ſcyron.
ἡ σκύρος· τὴν σκύρον. 319
S cythis·ſcythidos·ſcythi
da·o ſcythi. ſcythides.
ſcythidas. ἡ σκυθίς· τῆς
σκυθίδος· τὴν σκυθίδα· αἱ
σκυθίδες· τὰς σκυθίδας.
387.
S cythicus·ſcythica·ſcythi
cum. ὁ σκυθικός· ἡ σκυ=
θική· τὸ σκυθικόν. 129.
S cython·ſcythonos. ſcy=
thona. ὁ σκύθων· τοῦ σκύ
θωνος· τὸν σκύθωνα. 90.
S cythia ſcythian. ἡ σκυ
θία· τὴν σκυθίαν. 3.
S emele·ſemeles·ſemelen.
ἡ σεμέλη· τῆς σεμέλης·
τὴν σεμέλην. 65.
S emiramis·ſemiramidos,
et ſemiramios·ſemirami
da, et ſemiramin. ἡ σε=
μίραμις· τῆς σεμιράμι=

δος· καὶ σεμιράμιος· τὴν
σεμιράμιδα καὶ σεμίρα=
μιν· 83·
S eriphus et seriphos· seri=
phon· ἡ σέριφος· τὴν σέρι
φον 114·
S ibylla· sibyllan· ἡ σιβύλ
λα τὴν σιβύλλαν· 350·
S icyonius· sicyonia· sicyo
nium· ὁ σικυώνιος· ἡ σι=
κυωνία· τὸ σικυώνιον· 63·
S icœlis· sicœlidos· sicœlida· o
sicœli· sicœlides· sicœlidas·
ἡ σικελίς· τῆς σικελίδος·
τὴν σικελίδα· ὦ σικελί· αἱ
σικελίδες· τὰς σικελίδας·
122·
S idonis· sidonidos· sidoni=
da· o sidoni· sidonides· si
donidas ἡ σιδωνίς· τῆς σι
δωνίδος· τὴν σιδωνίδα· ὦ
σιδωνί αἱ σιδωνίδες· τὰς
σιδωνίδας· καὶ διὰ τοῦ ·ο·
μικροῦ· ἡ σιδονίς· utri=
usq; exemplum reperi=
as in secundo libro.

Suspicit indigenæ si=
donida nomine dicunt·
et in 14· Sidonis inq; py
ra facti sub imagine fa
cta· 55· et 349·
S idonius· sidonia· sidoniū·
ὁ σιδώνιος· ἡ σιδωνία· τὸ
σιδώνιον· Sic posterio=
res ut plurimum scri=
bunt διὰ τοῦ ·ω· μεγά=
λου· Euripides· φρειξῷ·
σιδώνιόν ποτ᾽ ἄστυ κάδμος
ἐκλιπών· unde in tertio·
Hos operis comites habu=
it sidonius hospes· Home
rus autem διὰ τοῦ ·ο· μι=
κροῦ ὀδυσσείας ·δ· αἰθίο=
πας θ᾽ ἱκόμην καὶ σιδο=
νίους, καὶ ἐρεμβούς· quē
Diony· secutus βίβλον
τ᾽ ἀγχίαλον· dixit καὶ σι
δόνα ἀνθεμόεσσαν· Et ara
tus· τῇ, καὶ σιδόνιοι ἰθύν=
τατα ναυτίλονται· Et
Oui· in 4· Sidoniæ co=
mites quātum ualuere se
cutæ Signa pedum· 61·
et 99·
S igeum· τὸ σίγειον· 272
S igeius· sigeia· sigeium·
ὁ σιγήιος· ἡ σιγηία· τὸ σι=
γήιον· 314·
S ilenus· silenos· silenon·
ὁ σειληνός· τὸν σειληνὸν· 269·

S imóis·ſimóentos·ſimóenta ὁ σιμόεις·τοῦ σιμόεντος· τὸν σιμόεντα·λέγεται καὶ σιμοῦς· ὡς ὀπόεις ὀποῦς· 324·

S imæthis·ſimæthidos ſimæthida o ſimæthi· ἡ σιμαιθίς·τῆς σιμαιθίδος·τὴν σιμαιθίδα·ὦ σιμαιθί· 339·

S imæthius·ſimæthia·ſimæthium· ὁ σιμαίθιος· ἡ σιμαιθία·τὸ σιμαίθιον· 343·

S iphida· uerſus eſt in·5· metamorph· Vſq; ſub orchomenon· ſiphidaq́;· cyllenenq́; Scribendum eſt pſophida· Planudes· μέχρι μὲν οὖν ὀρχομενοῦ ψωφῖδός τε καὶ κυλλήνης· nā pſophis·eſt Arcadiæ, ut Pauſaniæ uerbis utar πόλισμα·ἡ πρὶν φηγία· καὶ ζακυνθίων ἀκρόπολις ἀπὸ ψωφιδίου τοῦ ναυσὶν ἐς τὴν νῆσον περαιωθέντος πρώτου· Siphe, autē Theſprotiæ oppidum eſt· quod neq; Orchomena neq; Cyllene conuenit· 128·

S ipylus et ſipylos·ſipylon· ὁ σίπυλος·τὸν σίπυλον· 136·

S iſyphus et ſiſyphos· ὁ σίσυφος·τὸν σίσυφον· 96·

S iſyphius ſiſyphia ſiſyphium· ὁ σισύφιος·ἡ σισυφία·τὸ σισύφιον· 315·

S iſtrum et ſiſtron·ſiſtra· τὸ σίστρον·τὰ σίστρα· 237

S ithonius ſithonia ſithonium· ὁ σιθόνιος·ἡ σιθονία τὸ σιθόνιον· 150·

S ithonis·ſithonidos·ſithonida·o ſithoni ſithonides ſithonidas· ἡ σιθονίς·τῆς σιθονίδος·τὴν σιθονίδα· ὦ σιθονί·αἱ σιθονίδες·τὰς σιθονίδας· 170·

S ybaris ſybarin· ἡ σύβαρις·τὴν σύβαριν·πόλις ἰταλίας·καὶ ποταμὸς δὲ ἀρσενικῶς ὁ σύβαρις· 377·

S ylua· ἡ ὕλη·

S ymplegas ſymplegados·ſymplegada·ſymplegades·ſymplegadas·

ἡ συμπληγάς· τῆς συμπληγάδος· τὴν συμπληγάδα· αἱ συμπληγάδες· τὰς συμπληγάδας. 386.

Syrinx. ſyringos. ſyringa. ἡ σύριγξ· τῆς σύριγγος· τὴν σύριγγα. 24.

Sciro ſcironis. ſcirona. ὁ σκίρων· τοῦ σκίρωνος· τὸν σκίρωνα. 170.

Syrtis. ſyrtin. ἡ σύρτις· τὴν σύρτιν. 188.

Smaragdus et ſmaragdos ſmaragdon. ἡ σμάραγδος· τὴν σμάραγδον. 28.

Smilax. ſmilacos. ſmilaca ἡ σμίλαξ· τοῦ σμίλακος· τὸν σμίλακα. 90.

Smintheús. ſminthéos. ſminthei. ſminthéa, & ſminhêa. o ſmintheû. ὁ σμινθεύς· τοῦ σμινθέος· τῷ σμινθεῖ· τὸν σμινθέα καὶ σμινθῆα· ὦ σμινθεῦ. Homerus iliados primo. σμινθεῦ, εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα. Super quo uerſu Euſtathius interpres hæc tradit. σμινθεὺς ἀπόλλωνος ἐπίθετον. καὶ οἱ μέν φασιν ἀπὸ σμίνθης πόλεως περὶ τροίαν, ὡς ὁ τὰ ἐθνικὰ ἐπιτέμνων φησίν· ἥσπερ ὁ πολίτης σμινθαῖος λέγεται καὶ σμινθεύς· ὡς εἶναι οὕτω σμινθέα τὸν ἐν τῇ πόλει σμίνθῃ τιμώμενον· οἱ δὲ, ἀπὸ τῶν σμίνθων ὃ δηλοῖ τοὺς μύας αὐτὸν οὕτω καλεῖσθαι φασί· δοκεῖ γάρ ποτε ἀναιρέτης γενέσθαι σμίνθων βλαπτόντων τοὺς ἐκεῖ· ὡς διὰ τοῦτο ναόν τε αὐτοῦ ἱδρυθῆναι, καὶ αὐτὸν σμινθέα κληθῆναι· διὰ τοὺς ἀποσοβηθέντας μύας οὓς οἱ ἐγχώριοι σμίνθους ἐκάλουν· φησὶ γὰρ ἡ ἱστορία ὅτι ἐν τῇ χρύσῃ, σμινθέως ἐστὶν ἱερόν, καὶ μῦς ὑπόκειται τῷ ποδὶ τοῦ ξοάνου, σκόπα ἔργον τοῦ παρίου· τὸ σύμβολον τὸ τὴν ἐτυμότητα σῶζον τοῦ ὀνόματος· ἤγουν ἐν ᾧ κεῖται ἡ τοῦ σμινθέως ἐτυμολογία· ἡ δὲ τοῦτο λέγουσα ἱστορία καὶ τοξευθῆναι ὑπὸ ἀπόλλωνος τοὺς μύας λέγει· καὶ τὸ κλήιον ἐκτί

βεται τὸ ὑπ' ἐκείνων βλαπτόμενον· λέγουσα ὅτι κρίνιδος ἦν τινὸς ὃς ἱερᾶτο τῷ ἀπόλλωνι· 312·

S parte. ſpartes· ſparten· ἡ σπάρτη· τῆς σπάρτης· τὴν σπάρτην· 246· & · 389·

S percheſiades· ſpercheſiaden· ὁ σπερχησιάδης· τὸν σπερχησιάδην· III·

S perchiás· ſperchiádos· ſperchiáda· ſperchiádes ſperchiádas· ἡ σπερχειάς· τῆς σπερχειάδος· τὴν σπερχειάδα· αἱ σπερχειάδες τὰς σπερχειάδας· 35·

S perchius et ſperchiós· ſperchión· ὁ σπερχειός· τὸν σπερχειόν· 20·

S pelunca· παρὰ τὸ σπήλαιον· 285·

S theneleius· ſtheneleia· ſtheneleium· ὁ σθενελήιος· ἡ σθενεληία· τὸ σθενελήιον· 39·

S ticte· ſtictes· ſticten· ἡ στικτή· τῆς στικτῆς· τὴν στικτήν· 63·

S tiphelus et ſtiphelos ſtiphelon· ὁ στίφελος· τὸν στίφελον· κύριον.

S trophádes· ſtrophádas· αἱ στροφάδες· τὰς στροφάδας· 335·

S týx· ſtygós· ſtýga· ἡ στύξ τῆς στυγός· τὴν στύγα· 95·

S trymon· ſtrymonos· ſtrymona· ὁ στρυμών· τοῦ στρυμόνος· τὸν στρυμόνα· 35·

S tygius· ſtygia· ſtygium· ὁ στύγιος· ἡ στυγία· τὸ στύγιον· 5

S tymphalis· stymphalidos· ſtymphalida· ſtymphalides· ſtymphalidas· ἡ στυμφαλίς· τῆς στυμφαλίδος τὴν στυμφαλίδα· αἱ στυμφαλίδες· τὰς στυμφαλίδας ubi τὸ φα· ſemper producitur ut ibi Laſſa reuertebar memini ſtymphalide ſylua· 127·

S us· ὁ ὗς· mutata aſpiratione in s· Sic ὕλη· ſylua· ἕρπω· ſerpo et alia ſexcenta· 349·

T agus et tagos· tagon· ὁ τάγος· τὸν τάγον· 35·

T anais· tanaidos· tanaida· tanain· ὁ τάναϊς τοῦ ταναΐδος τὸν ταναΐδα καὶ τά-

ναῖν· 35·

T antalides · tantaliden · ὁ ταντα λίδης· τὸν ταντα λίδην· 313·

T antalus et tantalos · tantalon · ὁ τάνταλος τὸν τάνταλον· 96·

T artarus et tartaros · tartara · ὁ τάρταρος· καὶ ἡ τάρταρος· τὰ τάρταρα · nam plurima singulari numero in os desinētia masculina, fœmininá ue in numero multitudinis in a · exeunt · atq; ob id neutrorū formam obtinent · sic · ὁ ζυγός · τὰ ζυγά · ὁ νῶτος τὰ νῶτα · ὁ σταθμός · τὰ σταθμά · ὁ μοχλός · τὰ μοχλά · ὁ κύκλος τὰ κύκλα · ὁ χαλινός · τὰ χαλινά · ὁ ἐρετμός τὰ ἐρετμά · ὁ λύχνος · τὰ λύχνα · ὁ τράχηλος · τὰ τράχηλα · ὁ δίφρος τὰ δίφρα · ἡ κέλευθος · τὰ κέλευθα · 4 ·

T artareus · tartarea · tartareum · ὁ ταρτάρεος · ἡ ταρταρέα · τὸ ταρτάρεον · 153

T artessius · tartessia, et tartessis · tartessium · ὁ ταρτήσιος · ἡ ταρτησία · καὶ ταρτησίς · τὸ ταρτήσιον · 360 ·

T arentum · τὸ τάραντον · eadem urbs masculino etiam genere profertur · ὁ τάρας · Strabo li · sexto τάραντα δ᾽ ὠνόμασαν ἀπὸ ἥρωός τινος τὴν πόλιν · item περίπλους δὲ τάραντος ἐστὶ πρὸς βρεντέσιον · et Paulo infra · καὶ τὸ πολὺ πεζῇ μᾶλλον · ἢ κατὰ πλοῦν εἰς αὐτὴν ἐκ τοῦ τάραντος εὐμαρὴς ἡ ἄφιξίς ἐστιν · 377 ·

T apes · tápetos · tápeta · tápetes tápetas · ὁ τάπης · τοῦ τάπητος · τὸν τάπητα · οἱ τάπητες · τοὺς τάπητας · dicitur et ὁ δάπις · τοῦ δάπιδος · 335 ·

T aurus · tauros · tauron · ὁ ταῦρος · τὸν ταῦρον · 34 ·

T aygéte · taygétes · taygéten · ἡ τηυγέτη · τῆς τηυγέτης · τὴν τηυγέτην · 76 ·

T egeæus · tegeæa · tegeæum ὁ τεγεαῖος · ἡ τεγεαία · τὸ τε=

μαντιάδα. αἱ θαυμαντιά=
δες. τὰς θαυμαντιάδας.
97. et thaumãtis. ἡ θαυ
μαντίς. 287.
T heatrum & theatron.
τὸ θέατρον. 60.
T hebæ. thebarum. αἱ θῆ
βαι. τῶν θηβῶν. 61.
T hebaís. thebaídos. thebai
da. ó thebai. thebaides.
thebaidas. ἡ θηβαΐς. τῆς
θηβαΐδος. τὴν θηβαΐδα. ὦ
θηβαΐ. αἱ θηβαΐδες. τὰς θη=
βαΐδας. 156.
T emése. teméses. temésen.
ἡ τεμέση. τῆς τεμέσης.
τὴν τεμέσην. ὅμηρος. ἐς
τεμέσην μετὰ χαλκὸν ἄγω
δ' αἴθωνα σίδηρον. 398.
T hemis. themin. ἡ θέμις.
τὴν θέμιν. 11.
T heseús. theséos. thesei. the
séa, et thesêa. ó theseû.
ὁ θησεύς. τοῦ θησέος. τῷ θη
σεῖ. τὸν θησέα καὶ θησῆα. ὦ
θησεῦ. 168.
T hermodontiacus. thermo
dontiaca. thermodontia=
cum. ὁ θερμωδοντιακός
ἡ θερμωδοντιακή. τὸ θερ=
μωδοντιακόν. 220.
T hermódon. thermódon=
tos. thermódonta. ὁ θερ=
μώδων. τοῦ θερμώδον=
τος. τὸν θερμώδοντα. 35.
T heron. theronos. therona
ὁ θήρων. τοῦ θήρωνος. τὸν
θήρωνα. 63.
T heridamas. theridaman=
tos. theridamanta. ὁ θη=
ριδάμας. τοῦ θηριδάμαν=
τος. τὸν θηριδάμαντα. 64
T hessalus. thessalos. thessa
lon. ὁ θεσσαλός. τὸν θεσσα
λόν. 114.
T hespiás. thespiádos. the=
spiáda. thespiádes. the=
spiádas. ἡ θεσπιάς. τῆς
θεσπιάδος. τὴν θεσπιάδα.
αἱ θεσπιάδες. τὰς θεσπιά=
δας. 118.
T hestiádes. thestiáden.
ὁ θεστιάδης. τὸν θεστιάδην.
194.
T hestias. thestiados. the=
stiada. thestiades. the=
stiadas. ἡ θεστιάς. τῆς θε=
στιάδος. τὴν θεστιάδα. αἱ θε=
στιάδες. τὰς θεστιάδας. 199
T hestius & thestios. the=

stion. ὁ θέσιος τὸν θέσιον. 200.

T hestorides thestoriden. ὁ θεστορίδης. τὸν θεστορίδην. 293.

T hessalis. thessalidos. thessalida. thessalides. thessalidũ thessalidas. ἡ θεσσαλίς. τῆς θεσσαλίδος. τὴν θεσσαλίδα. ὦ θεσσαλί αἱ θεσσαλίδες. τὰς θεσσαλίδας. 299.

T hersites. thersiten. ὁ θερσίτης τὸν θερσίτην. 321.

T herses. thersen. ὁ θέρσης. τὸν θέρσην.

T hyestêus. thyestêa. thyesthêum. ὁ θυέστιος. ἡ θυεστία. τὸ θυέστειον. 390.

T hous. thoon. ὁ θοός. τὸν θοόν. nomen canis. quasi uelox. θέω γὰρ τὸ τρέχω. ὅθεν θοός, ὥσπερ παρὰ τὸ τρέχω τροχός. τὰ γὰρ ἔχοντα τὸ. ε. ἐγκείμενον ἐν τοῖς ῥήμασιν, ἔχουσι τὸ. ο. ἀντιπαρακείμενον ἐν τοῖς ὀνόμασιν. ut grammatici tradiderunt. 322.

T hoactes scribendum est Corystes. 113. ὁ κορυστής. autore Planudes.

T hoas. thoantos. thoanta. ὁ θόας. τοῦ θόαντος. τὸν θόαντα. 327.

T hoon. thoonos thoona. ὁ θόων. τοῦ θόωνος. τὸν θόωνα. 322.

T hracia. ἡ θράκη.

T hracius. thracia. thracium. ὁ θράκιος ἡ θρακία. τὸ θράκιον. 153.

T hus. παρὰ τὸ θύειν. 7.

T hyrsus et thyrsos. thyrson. ὁ θύρσος. τὸν θύρσον. 74.

T hyoneus. thyonéos. thyonei. thyonéa, et thyonêa. ó thyoneu. ὁ θυωνεύς. τοῦ θυωνέος. τῷ θυωνεῖ. τὸν θυωνέα καὶ θυωνῆα. ὦ θυωνεῦ. 81.

T hisbe. thisbes. thisben. ἡ θίσβη. τῆς θίσβης. τὴν θίσβην. 83.

T hisbæus thisbæa thisbæum. ὁ θισβαῖος. ἡ θισβαία. τὸ θισβαῖον. 276.

T iara. tiaran. ἡ τιάρα. τὴν τιάραν. 272.

τυῤῥηνή· τὸ τυῤῥηνόν· 75· & ·346·

Tyrius· tyria· tyrium. ὁ τύριος ἡ τυρία τὸ τύριον 55·

Tyrus & tyros· tyron. ἡ τύρος τὴν τύρον· 385·

Tlepolemus et tlepolemos· tlepolemon. ὁ τληπόλεμος τὸν τληπόλεμον· 310

Tmolus et tmolos· tmolon· ὁ τμῶλος τὸν τμῶλον· 34

Toxeús· toxéos· toxeî· toxéa, et toxêa· ó toxeu. ὁ τοξεύς· τοῦ τοξέος τῷ τοξεῖ τὸν τοξέα· καὶ τοξῆα ὦ τοξεῦ· 199·

Trachás· trachádos· tracháda. ἡ τραχάς τῆς τραχάδος τὴν τραχάδα· 399

Trachinius· trachinia· trachinium. ὁ τραχίνιος ἡ τραχινία· τὸ τραχίνιον· 275·

Troezenius· troezenia troezenium. ὁ τροιζήνιος· ἡ τροιζηνία· τὸ τροιζήνιον· 203·

Troezen· troezenos· troezena. ἡ τροιζὴν τῆς τροιζῆνος τὴν τροιζῆνα· 145·

Trietericus· trieterica· trietericum. ὁ τριετηρικός ἡ τριετηρική τὸ τριετηρικόν· 150·

Trinacris· trinacridos· trinacrida· o trinacri· trinacrides· trinacridas. ἡ τρινακρίς· τῆς τρινακρίδος τὴν τρινακρίδα ὦ τρινακρί αἱ τρινακρίδες· τὰς τρινακρίδας· 119·

Trinacria· trinacrian. ἡ τρινακρία· τὴν τρινακρίαν· 124·

Trion· trionos· triona· triones· trionas. ὁ τρίων τοῦ τρίωνος· τὸν τρίωνα· οἱ τρίωνες τοὺς τρίωνας· 3·

Triopeius. ὁ τριοπήιος ἐρυσίχθων· Triopæ, quem Aeolis Canáce neptuno pepererat filius. ut ex his luculentissimis Callimachi carminibus ex hymno ad cererem depromptis uidere licet. καὶ δ' αὐτὸς τριόπας πολιοὺς ἐπὶ χεῖρας ἔβαλλε, τοῖα τ' οὐκ ἀΐοντα ποσειδάωνα καλι=

στρέων · ψευδοπάτωρ, ἴδε
τόνδε τεοῦ τρίτον, ἅπερ
ἐγὼ μὲν, σοῦ τε καὶ αἰολί=
δος κανάκης γένος· αὐτὰρ
ἐμεῖο, τοῦτο τὸ δείλαιον
γένετο βρέφος· αἶψε γὰρ αὐ
τὸν βλητὸν ὑπ' ἀπόλλωνος
ἐμαὶ χέρες ἐκτερέϊξαν·
& quæ sequuntur · hinc
patet non recte impres=
sum in omnib. codicib.
Dryopeius. 209.

Triptolemus · triptolemon.
ὁ τριπτόλεμος τὸν τριπτό=
λεμον · 124.

Troia. ἡ τροία.

Tros · troos · troa · troes ·
troas. ὁ τρὼς τοῦ τρωός
τῷ τρῶα · οἱ τρῶες τοὺς τρῶ
ας · 328.

Troás · troádos · troáda ·
troádes · troádas. ἡ τρω=
ὰς τῆς τρωάδος τὴν τρωάδα·
αἱ τρωάδες τὰς τρωάδας·
328.

Triton · tritonos · tritona.
ὁ τρίτων τοῦ τρίτωνος · τὸν
τρίτωνα · 12 · & · 27 · &
60.

Tritonius · tritonia · trito=
nium. ὁ τριτώνιος ἡ τρι
τωνία τὸ τριτώνιον. un=
de tritonia et tritonis Mi=
nerua. ἡ τριτωνίς.

Tritoniacus · tritoniaca · tri
toniacum. ὁ τριτωνιακός
ἡ τριτωνιακὴ τὸ τριτωνια
κόν · 143.

Triumphus. παρὰ τὸ θρί=
αμβος.

Vranie · uranies · uranien.
ἡ οὐρανίη τῆς οὐρανίης τὴν
οὐρανίην · 117.

Zancle · Zancles · Zanclen.
ἡ ζάγκλη τῆς ζάγκλης τὴν ζάγ
κλην. unde Gentile Zan
clæus · Zanclæa · Zanclæ=
um. ὁ ζαγκλαῖος ἡ ζαγ=
κλαία τὸ ζαγκλαῖον · 346.
et · 338.

Zephyrus et Zephyros · Ze=
phyron. ὁ ζέφυρος τὸν ζέ
φυρον · 3.

Zetes · Zeten. ὁ ζήτης τὸν ζή
την · 155.

Zona · Zonan. ἡ ζώνη · τὴν
ζώνην · 2.

τέλος σὺν θεῷ τοῦ γραικο=
λατίνου πίνακος.

POST impressos metamorphoseon libros quae dam sic correximus. uidelicet. Est nemus Haemoniae 20. Irrequietus Enipeus 20. lyrcaea reliquerat arua 21. Votis caede dei 24. Proteaq; ambiguum 27. Pirenidas undis 35. Erimantho 35. quae superare puella 41. labuntur obortae 49. Philyrius heros 49. ut limbus 51. positamq; in pectore 52. cecropis unam 53. cecrope natae 53. Quod n. scelus error habebat? 61. Et leuibus tofis 62. Autonoëius heros 63. neq; pastae in monte capellae 70. per Achaeidas urbes 73. infestaq; pẽsa 81. Additur his Nyseus 81. Thisbe ubiq; p. I. 83. reuocare calorẽ 89. Diua et Cythereide 90. impleuit obortis 104. in armo 105. comas Helicen 111. Broteasq; et caestibus Ammon 111. Bactrius Halcyoneus 112. occidit et celádon 113. Aethionq; sagax 113. huic Ampix 114. Polydecta Seriphi 116. a dextra Cythno, Gyaroq; 116. Daulia threicio 117. Paeonis Euippe 118 praelia uoce 118. dilexit Anapus 122. et quae modo brachia 123. Scire ubi sit 125. psophidaq;, cyllenenq; 128. é quae cat pellis 129. Rident Paeonides 130. exiluisse ferum 133. uariusq; Deoida serpens 134. Cignis Aloidas aries bisaltida fallis 135. luserit issen 135. Titanida caeo 137. defluit armo. 138. Damasichthona uulnus 139. pittheia Troezen 145. Sollicitare datis 146. commẽdat obortis 147. et mihi sollicito 147 E quibus Eolides 153. Sollicito manes 154. Dextramq; prehendit 158. quaeq; diurnis 161. Quae simulac uidit 164. carthea moenia 167. ophphias effugit natorum uulnera iambe 168. rura Cimoli

170. Aspicit æoliden 177. Dryasq́; et cretus 194. lugent iuuenesq́;, senesq́; 202. glacialis in oris 210. Et Minoa queri 229. redeuntis eodem 229. Carpitur acclivus 242. Angenuisse uelit Propetidas 228. Quas quia Pigmalion 249. Dicere Pigmalion 250. Costumq́; suum 251. Damasenum nomine 262. cumq́; his genus 264. Edonidas omnes 268. Hesperidas donasse 269. Dextera sigei 272. myrtea sylua subest bicoloribus obsita bacis. 273. Eetioneas impleui 296. de plebe Nemeten 296. et Pholus, et Melaneus 303. Aræus et imbreus 303. Sopitus uenis et inexperrectus 303. fusus in ossææ 303. Robore Nedymnum, iaculatoremq́; lycotan 304. Strauit Erigdupum 307. Securiferumq́; pyracmon 308. Armatus A læsi 308. Vidit auem pennis 310. pergama tracti 312. Oiléos Aiax 313. sigeia toruo 314 cum Chersidamante. 322. Polymestoris illic 328. dum uentus mitior 328. Penelopæ munus 331. immiti sanguine 331. Polymestora cædis 332. et Polydoreo 335. auidamq́; charybdim 349. antra Sibyllæ 350. fidumq́; politen 355. Cremata est ilios, et ilion ut sit, ilion cremata, ut preneste sub ipsa. 362. pessima rerum est 363. cum Pithenore Nicteus 363. Naides equoreæ 365. iungere nymphe 372 lapidosas æsaros undas 376. Temesenq́; et iapygis 377. et Buran achæidas urbes 385. Est prope pittheam 385. Crathis et hinc 385. æthiopasq́; lacus 386. cythereidasq́; columbas 388. miremur hyænam 389. circumuertitur axem 392. de disq́; minoribus unus 393. Scylleaq́; littora 398.

P. Ouidij Nasonis Vita ex eius ipsius libris ab Aldo. M. R. Collecta.

OVIDII Nasonis uitam huic operi præponere placuit, quod et ad eruditionẽ facere, et studiosis gratissimum fore uidebatur. Fuit igitur Ouidius Sulmonensis, quod ipse sic testatur in Tristibus.

Sulmo mihi patria est claris uberrimus undis.
Millia qui nouies distat ab urbe decem. Et in fastis, ubi etiam a Solemo Sulmonem denoĩatũ dicit.
Huius erat Solemus phrygia comes unus ab ida.
A quo Sulmonis mœnia nomen habent.
Sulmonis gelidi patriæ Germanice nostræ
Me miserum scythico q̃ procul illa solo est.
Est autem Sulmo in Pelignis, quod ipse sic in secundo elegiarum.
Hæc quoq; composui Pelignis natus aquosis.
Ille ego nequitiæ Naso poeta meæ. & in tertio.
Mantua Vergilio gaudet, Verona Catullo.
Pelignæ gentis gloria dicar ego.
Fuit ex equestri natus familia, ipso dicẽte in quarto de Tristibus.
Siquid & a proauis usq; est uetus ordinis hæres,
Non sum fortunæ munere factus Eques.
Et fastorum sexto.
Sancte pater patriæ tibi plebs, tibi curia nomen
Hoc dedit, hoc dedimus nos tibi nomen eques.
Idem ait & in ponto.
Si genus excutias equites ab origine prima
Vsque per innumeros inueniemur auos.

Patrimonium satis amplũ habuisse constat: quod ab eodem in ponto sic ostenditur.

N on meus amissos animus desyderat agros:
Ruraq; peligno conspicienda solo.
N ec quæ piniferis positos in collibus hortos
Spectat flaminiæ claudia iuncta uiæ.

Item Domum non longe a Capitolio: ait enim in primo de tristibus.

H anc ego suspiciens, et ab hac Capitolia cernens
Quæ nostro frustra iuncta fuere lari.

Fratrem præterea habuit natu maiorem duodecim mensibus: et, quod mirum est. eodẽ, quo ipse: natum die. uterq; enim quartodecimo calendas aprilis Mineruæ quinquatrijs natus est. Quod sic ipse in quarto de tristibus.

Nec stirps prima fui. genito sum fratre creatus:
Qui tribus ante quater mensibus ortus erat:
L ucifer ambobus natalibus adfuit idem.
Vna celebrata est per duo liba dies.
H æc est armiferæ de festis quinque Mineruæ:
Quæ fieri pugna prima cruenta solet:

Natus est autem Hircio et Pansa consulibus: qui bello Antoniano apud Mutinam perempti sunt. ut ipse in Tristibus.

E ditus hinc ego sum. nec non, ut tempora noris
Cum cecidit fato consul uterque pari.

Cum autem Romæ unà cũ fratre sub clariß. et grammaticis, et oratoribus plurimum profecisset: legib. cogente patre: qui humanitatis studia inutilia esse contendebat: cœpit incumbere. et profecit le.

gibus, et honoribus functus eſt · Sed cum forum diſpliceret · quod eſſet maius onus eius uiribus relicta curia, et lati claui ſeruitute · ad manſuetiores muſas rediјt · poetasq; omneis illius tēporis natu maiores aſſidue coluit · atque a minoribus æque cultus ipſe eſt · Quæ omnia in quarto de Triſtibus ipſe elegantiſſime ſic ſcribit.

Protinus excolimur teneri · curaq; parentis
Imus ad inſignes urbis ab arte uiros ·
Frater ad eloquium uiridi tendebat ab æuo ·
Fortia uerboſi natus ad arma fori ·
At mihi iam puero cœleſtia ſacra placebant ·
Inq; ſuum furtim muſa trahebat opus ·
Sæpe pater dixit · ſtudium quid inutile tentas?
Mæonides nullas ipſe reliquit opes ·
Motus eram dictis · totoq; helicone relicto,
Scribere conabar uerba ſoluta modis ·
Sponte ſua carmen numeros ueniebat ad aptos ·
Quidquid conabar dicere · uerſus erat ·
Interea tacito paſſu labentibus annis,
Liberior fratri ſumpta, mihiq; toga eſt ·
Induiturq; humeros cum lato purpura clauo ·
Et ſtudium nobis, quod fuit ante · manet ·
Iamq; decem uitæ frater geminauerat annos ·
Cum perit · et cœpi parte carere mei ·
Cepimus et teneræ primos ætatis honores ·
Deq; uiris quondam pars tribus una fui ·
Curia reſtabat · claui menſura coacta eſt ·
Maius erat noſtris uiribus illud onus ·
Nec patiens corpus, nec mens erat apta labori ·

Sollicitæq; fugax ambitionis eram.
Et petere aoniæ suadebant tuta sorores
Ocia iudicio semper amata meo.
Temporis illius colui, fouiq; poetas:
Quotq; aderant Vates: rebar adesse Deos.
Sæpe suas uolucres legit mihi grandior æuo:
Quæq; nocet serpens: quæ iuuat herba Macer.
Sæpe suos solitus recitare Propertius ignes:
Iure sodalitij qui mihi iunctus erat.
Ponticus heroo, Battus quoq; clarus Iambis
Dulcia conuictus membra fuere mei.
Detinuit nostras numerosus Horatius aures:
Dum ferit ausonia carmina culta lyra.
Vergilium uidi tantum. nec auara Tibullo
Tempus amicitiæ fata dedere meæ.
Successor fuit hic tibi Galle. Propertius illi:
Quartus ab his serie temporis ipse fui.
Vtq; ego maiores, sic me coluere minores.
Notaq; non tarde facta thaleia mea est.
In secundo de Tristibus se et causidicum fuisse scri-
bit, & in priuatis causis arbitrum, his uersib.
Nec male commissa est nobis fortuna reorum
Vsq; decem decies inspicienda uiris.
Res quoq; priuatas statui sine crimine iudex:
Deq; mea fassa est pars quoq; iusta fide.
Benignus etiam adeo fuit: ut nullus unquam opus,
quod ipse composuerat: carpserit. Quod testatur
ipse in quarto de Tristibus sic.
Nec, qui detrectat præsentia liuor iniquus:
Vllum de nostris dente momordit opus.

Fuit et moribus ornatissimus · nã et uinum multa aqua dilutum bibebat · & a detestando puerorum concubitu abhorrebat · erat'q; purus omnis sceleris · Sic · n · ipse primo de Tristibus ·

P aruus in exiles succus mihi permanet artus ·
Membra'q; sunt cera pallidiora noua ·
N on hæc immodico contraxi uina lyæo ·
Scis mihi q̃ puræ penè bibantur aquæ ·
N on epulis oneror · quarum si tangar amore ·
Est tamen in geticis copia nulla locis ·
N ec uires adimit Veneris damnosa uoluptas ·
Non solet in mœstos illa uenire toros ·

Item in secundo de Arte amandi ait

O di concubitus · qui non utrinq; resoluunt ·
Hoc est · cur pueri tangor amore minus ·

In secundo autem de Ponto sic scribit ·

V ita prior uitio caret, et sine labe peracta est ·
Auxilij misero nil tulit illa mihi ·

Habuit uxores treis · Quarũ duas repudiauit · cum tertia uero coniunctissime, et amantissime uixit · Item filiam & alios liberos, sed ex filia & auus factus est · Quare in quarto de Tristibus ait ·

P enè mihi puero nec digna, nec utilis uxor
Est data · quæ tempus perbreue nupta fuit ·
I lli successit quamuis sine crimine coniux ·
Non tamen in nostro firma futura toro ·
V ltima, quæ mecum seros permansit in annos ·
Sustinuit coniux exulis esse uiri ·
F ilia me mea bis prima fœcunda iuuenta
Sed non ex uno coniuge fecit auum ·

In primo autem libro sic.

Saepe eadem mandata dedi, meq; ipse fefelli.
Respiciens oculis pignora cara meis.

Et in tertio sic.

Utq; sit exiguum poenae, quod coniuge cara,
Quod careo patria, pignoribusq; meis.

Cum autē Augustum Caesarem imprudenter & inscius (ut ipse ait) offendisset. Ad Euxinos ab eo relegatus est annos natus quinquaginta. Quare ait in quarto de Tristibus.

Postq; meos ortus pisaea uinctus oliua
Abstulerat decies praemia uictor eques.
Cum maris Euxini positos ad leua Tomitas
Quaerere me laesi principis ira iubet.

Describit autē discessum suū ex urbe et uxoris, et caeterorum suorum lachrymas, duramq; et periculosam nauigationem suam primo de Tristibus longa epistola. Quae incipit. Cum subit illius tristissima noctis Imago etc. Praeterea primo de Ponto in epistola ad Rufinum, eo in loco se exulare, ubi semper maxima forent frigora, summaq; inopia bonorum omnium his queritur uersibus.

Orbis in extremi iaceo desertus arenis.
Fert ubi perpetuas obruta terra niues.
Non ager hic pomum, non dulces educat uuas.
Non salices ripa, robora monte uirent.
Neue fretum laudes terra magis, aequora semper
Ventorum rabie solibus orba tument.
Quocunq; aspicies campi cultore carentes,
Vastaq;, quae nemo uendicet, arua iacent.

H ostis adest dextra, leuáq; a parte timendus.
Vicinóq; metu terret utrunq; latus.
A ltera bistonias pars est sensura sagittas.
Altera sarmaticæ spicula missa manu.
S ui autem exilij duas fuisse ait causas. Quarum alteram ubique fatetur. alteram semper supprimit ait enim secundo de Tristibus.
P erdiderint cũ me duo crimina, carmen, et error.
Alterius facti culpa silenda mihi est.
P ersæpe igitur et libros de arte amandi composuisse dolet quod propterea Augusto odio esse cœparit. et aliquid uidisse per errorem ut ob id in Seythiã relegatus fuerit offenso Cæsare. Ait enim in secundo de Ponto.
N é ue roges quæ sit stultam, quã scripsimus artem
Innocuas nobis hæc uetat esse manus.
E t quid præterea peccarim. quærere noli.
Vt pateat sola culpa sub arte mea.
Et paulo inferius.
N aso parum prudens artem dum scribit amandi
Doctrinæ pretium triste magister habet.
Et in tertio ad Amorem.
N ec satis hoc fuerat stultus quoq; carmina feci.
Artibus ut posses non rudis esse meis.
P ro quibus exilium misero mihi reddita merces.
Id quoq; in extremis, et sine pace locis.
I n eodem sic amorem sibi respondentem inducit in somnis.
V tq; hæc sic utinam defendere cætera posses.
S cis aliud, quod te læserit. esse magis.

Et in quarto ad Carum.

I lle quidem dixit. sed me iam Care niuali
Sexta relegatum bruma sub axe tenet.
C armina nil prosunt. nocuerunt carmina quondã.
Primaq; tam miseræ causa fuere fugæ.

Secundo item de Tristib. ait.

C ur aliquid uidi? cur noxia lumina feci?
Cur imprudenti cognita causa mihi est?
I nscius Actæon uidit sine ueste Dianam.
Præda fuit canib. non minus ille suis.

Et in eodem.

C arminaq; edideram. cum te delicta notantem
Præterij toties irrequietus eques.
E rgo, quæ iuueni mihi non nocitura putaui
Scripta parum prudens nunc nocuere seni.
S era redundauit ueteris uindicta libelli.
Distat et a meriti tempore pœna sui.

Et in Tertio.

I nscia quod crimen uiderunt lumina. plector.
Peccatumq; oculos est habuisse meum.
N on equidem totam possum defendere culpam.
Sed partem nostri criminis error habet.

Vbiq; igitur exilij causam tũ libros de arte, tum errorem fuisse cõmemorat. Quis uero ille error fuerit. nunq̃ aperuit. ne magis Augustus sibi irasceretur. Verum quia (ut ipse ait) Nitimur in ueti tum semper. cupimusq; negata. quidnam id fuerit. plurimi scire conati sunt. et conatur semper aliquis. Quapropter suspicati sunt quidã turpe aliquod Augusti secretum casu uidisse Ouidiũ. quod

non placet· quia toties obijciendo scelus· immitiorem reddidisset Cæsarem· quem lenire, et placare studebat. Alij uero, quod Augusti filiam falso Corynnæ nomine amauerit· quæ, ut Plinius, & Tranquillus scribunt· flagrauit adulteriorũ infamia· et dãnata est. Qua de re sic Sidonius Poeta.

E t te carmina per libidinosa
N otum Naso tener, Tomosq; missum,
Quondam cæsareæ nimis puellæ
F also nomine subditum Corynnæ.

quod non uidetur· quia, si ita esset· grauiter, et scienter in Augusti Maiestatem deliquisset Ouidius· non, ut ipse ubiq; scribit· per errorem, & inscienter. Præterea, Quam ficto nomine Corynnam appellauit· potitum se testatur in Amoribus libro primo dicens·

S ingula quid referam? nil non laudabile uidi·
Et nudam pressi corpus ad usque meum.
C ætera quis nescit? lassi requieuimus ambo.
Proueniant medij sic mihi sæpe dies·

quare si ea uel filia, uel neptis, uel ancilla Cæsaris, uel quæcunque alia fuerit sic illi cara· ut propterea Ouidium relegauerit· non error, sed scelus fuisset· non inscius uidisset crimen· sed sciens fecisset. Adde quod in eum errorem incidit iam senex. Corynnam uero Iuuenis amauit· sic enim de se ipse quarto de Tristibus.

C armina cum populo primum Iuuenilia feci.
Barba resecta mihi bis ue, semel ue fuit·
M ouerat ingenium totam cantata per urbem

Nomine non uero dicta Corynna mihi.

nec puto hic eam quasi gaudens nominasset' si eius miseriæ, & exilij fuisset causa. Credendum certe est' aliquid ab Ouidio per errorem uisum. cogni= tumq́;, ut propterea ab offenso Augusto sub artis amatoriæ culpa Tomos relegatus sit' Sed quid nã illud fuerit' cum sciri ipse noluerit' nequicquam quærimus' præsertim cum, ne quæratur' sic ipse iubeat.

Et quid præterea peccarim' quærere noli.
Vt pateat sola culpa sub arte mea.

Exulans autẽ in locis asperrimis, et perinhu= manis' sæpe, ut saltem in mitiorem locum relega= retur' petijt. Quanquam uel ueniam impetratu= rum se ab Imperatore sperabat' quapropter eo mortuo in quarto de Ponto sic dolet.

Cœperat Augustus deceptæ ignoscere culpæ.
Spem nostram, terras deseruitq́; simul.
Quale tamen potui de cœlite Brute recenti
Vestra procul positus carmen in ora dedi.
Quæ prosit pietas utinam mihi' sitq́; malorum
Iam modus' & sacræ mitior ira domus.

& in eodem numen Augusti rogat' ut sibi igno= scatur' & præsertim cum de illo nouo Deo facto libellum scripserit' ait enim.

Tu certe scis hæc superis ascite' uidesq́;
Cæsar' & est oculis subdita terra tuis.
Tu nostras audis inter conuexa locatus
Sydera, sollicito quas damus ore preces.
Peruenient illuc & carmina forsitan illa.

Quæ de te scripsi cœlite facta nouo.
Auguror his igitur flecti tua numina, nec tu
Immerito nomen mite parentis habes.

Scripsit ante exiliũ Heroidum epistolas plurimas. De Amoribus ad Corynnam libros quinq; quos postea diligentius recognitos in treis redegit. Quod sic ipse in primo eorundem.

Qui modo Nasonis fueramus quinq; libelli.
Tres sumus. hoc illi prætulit autor opus.

de arte amandi libros treis. de remedio Amoris libros duos. Transmutationum libros quindecim. quos, quia nõ emendauerat, tum iratus, ut ipse ait studio, carminibus'q; suis, cum Tomos relegaretur. sua manu combussit cum alijs qbusdã placituris. sed qa exscripti fuerant ante, plurimis exemplis. Proptarea sic ipse primo de Tristibus.

Grata tua est pietas. sed carmina maior imago
Sunt mea, quæ mando qualiacunq; legas.
Carmina mutatas hominum dicentia formas,
Infelix domini quod fuga rupit opus.
Hoc ego discedens sicut bona multa meorum,
Ipse mea posui mœstus in igne manu.
Vtq; cremasse suum fertur sub stypite natum
Thestiás. et melior matre fuisse soror.
Sic ego non meritos mecum peritura libellos
Imposui rapidis uiscera nostra rogis.
Vel q̈ eram musas, ut crimina nostra, perosus.
Vel quod adhuc crescens, et rude carmen erat.
Quæ, quoniam nõ sunt penitus sublata, sed extant.
Pluribus exemplis scripta fuisse reor.

N unc precor ut uiuant, et non ignaua legentem
Ocia delectent, admoneant'q; mei.
N on tamen illa legi poterunt patienter ab ullo.
Nesciat his summam siquis abesse manum.
A blatum medijs opus est incudibus illud.
Defuit et scriptis ultima lima meis.
E t ueniam pro laude peto. laudatus abunde,
Non fastiditus si tibi lector ero.
H os quoq; sex uersus in prima fronte libelli.
Si praeponendos esse putabis, habe.
O rba parente suo quicunq; uolumina cernis.
His saltem uestra detur in urbe locus.
Quo'q; magis faueas, non sunt haec edita ab ipso.
Sed quasi de Domini funere rapta sui.
Quidquid in his igitur uitij rude carmen habebit.
Emendaturus, si licuisset, eram.

Item in tertio.

S unt quoq; mutatae ter quinq; uolumina formae
Carmina de domini funere rapta sui.
I llud opus potuit, si non prius ipse perissem,
Certius a summa nomen habere manu.
N unc incorrectum populi peruenit in ora
In populi quidq̃ si tamen ore mei est.

Scripsit et Medeã tragoediã, de qua maxime et a Quintiliano, et a Cornelio tacito laudatus est. Ait. n. Fabius. Ouidij Medea ostendit, quantum uir ille praestare potuerit, si ingenio suo tempera= re q̃ indulgere maluisset. Summo etiam eum fuis se iudicio ostendit Seneca in secundo declamatio= num sic inquiens. Rogatus aliquando ab amicis

suis, ut tolleret tres uersus petiuit inuicem ut tres exciperet in quos illis nihil liceret. Cōscripserant illi quos tolli uellent secreto hic quos tutos esse uellet. In utrisq; Codicellis ijdem uersus erant. Ex quibus primum fuisse narrabat Albinouanus pedo qui inter arbitros fuit. Semibouemq; uirum, semiuirumq; bouem. * Gelidum Boream, Gelidū nomen *. ex quo apparet summi ingenij uiro nō iudicium defuisse ad compescendum licentiam carminum suorum sed animum. Aiebat item deteriorem esse faciē in qua nō aliquis neuus inesset. De Medea Tragœdia ipse sic meminit tertio de Tristib.

Et dedimus tragicis scriptum regale Cothurnis.
Quæq; grauis debet uerba Cothurnus habet.

Composuit et librū in malos poetas qui non extat. Item in exilio epistolam consolatoriam ad Liuiam Augusti de morte Drusi. De Tristibus etiam libros quinq;. De Ponto libros quatuor. In Ibin. Fastorum libros duodecim ex quibus sex tantum ad nostra tempora peruenerunt de quibus sic ipse tertio de Tristib.

Sex ego fastorum scripsi totidemq; libellos.
Cumq; suo finem mense libellus habet.

Scripsit et Triumphum Cæsaris de quo tertio de Ponto sic meminit.

Vtq; suo faueas mandat Rufine triumpho.
In uestras ueniet si tamen ille manus.
Est opus exiguum uestrisq; paratibus impar.
Quale tamen cunq; est ut tueare rogo.

Et lingua getica libellum de laudibus Cæsaris ·
quem etiam recitauit· Cuius meminit Quarto de
Ponto ad Carum sic scribens·

Ah pudet et scripsi getico sermone libellum·
Structaq; sunt nostris barbara uerba modis.
Et placui· gratare mihi· cœpiq; poetæ
Inter inhumanos nomen habere Getas.
Materiam quæris? laudes de Cæsare dixi·
Adiuta est nouitas numine nostra Dei·
Nam patris Augusti docui mortale fuisse
Corpus · ad ætherias numen abisse domos·
Esse parem uirtute patri· qui frena rogatus
Sæpe recusati ceperit imperij.
Esse pudicarum uestam te Liuia matrum·
Ambiguum et nato dignior, án ne uiro·
Esse duos iuuenes firma adiumenta parentis·
Cui dederint animi pignora certa sui·
Hæc ubi non patria perlegi scripta camœna·
Venit et ad digitos ultima charta meos·
Et caput, et plenas omnes mouere pharetras·
Et longum getico murmur in ore fuit·
Atque aliquis, scribas hæc cum de Cæsare· dixit·
Cæsaris imperio restituendus eris·

De piscibus opus nō perfecit· de q̄bus postea Oppianus Ouidium imitatus græce scripsit ad Antoninum imperatorem· Sed Oppiani ἁλιευτικῶν καὶ κυνηγετικῶν καὶ ἰξευτικῶν libros aliquando D· O· M· uolente impressos dabimus.

Extant præterea multa opuscula sub huius poetæ nomine· ut de nuce, de medicamine faciei, ac au

rium. De Pulice. De Somno. De Cuculo. De Aurora. De Philomela. De Lymace. De Vetula. De quatuor humoribus. De ludo latrunculorũ. Quae omnia, praeterquam De nuce et medicamine faciei. quae fortasse puer composuit. ridicula sunt. nec digna, ut diuino Nasonis ingenio non iuuenis modo, uiriue sed ne pueri quidem adtribuãtur. De sperans tandem ad urbem reditum impetrare a Caesare. sic ad uxorem tertio libro de Tristibus scripsit.

O ssa tamen facito parua referantur ut urna.
Sic ego non etiam mortuus exul ero.
N on uetat hoc quisq̃. fratrem thebana peremptum
Supposuit tumulo fratre uetante soror.
A tq; ea cum folijs, et amomi puluere misce.
Atque suburbano condita crede solo.
Q uosq; legat uersus oculo properante uiator,
Grandibus in tumuli marmore caede notis.
H ic ego qui iaceo tenerorum lusor amorum.
Ingenio perij Naso poeta meo.
A t tibi qui transis non sit leue quisquis amasti
Dicere. Nasonis molliter ossa cubent.

Missus aũt fuit in exiliũ anno imperij Augusti secundo et quinquagesimo uel circiter. Quinto autem Tiberij Tomis apud getas diem obijt. ex quo colligitur exulasse annos octo. et menses aliquot. Sepultum etiam iuxta oppidum Tomos tradit Eusebius.

FINIS, ET DEO GRATIAS.

INDEX *fabularum et aliorum quorundam apud Ouidium secundum ordinem Alphabeti, quo remittitur lector ad semipaginã in qua id est quod quæritur. Intelligo aũt semipaginã chartellæ dimidium. Notet sibi igitur unusquisq; singulas quasque totius libri semipaginas arithmeticis numeris, quæ sunt ad summum numero quadringentæ & quatuor.*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

L

M

N

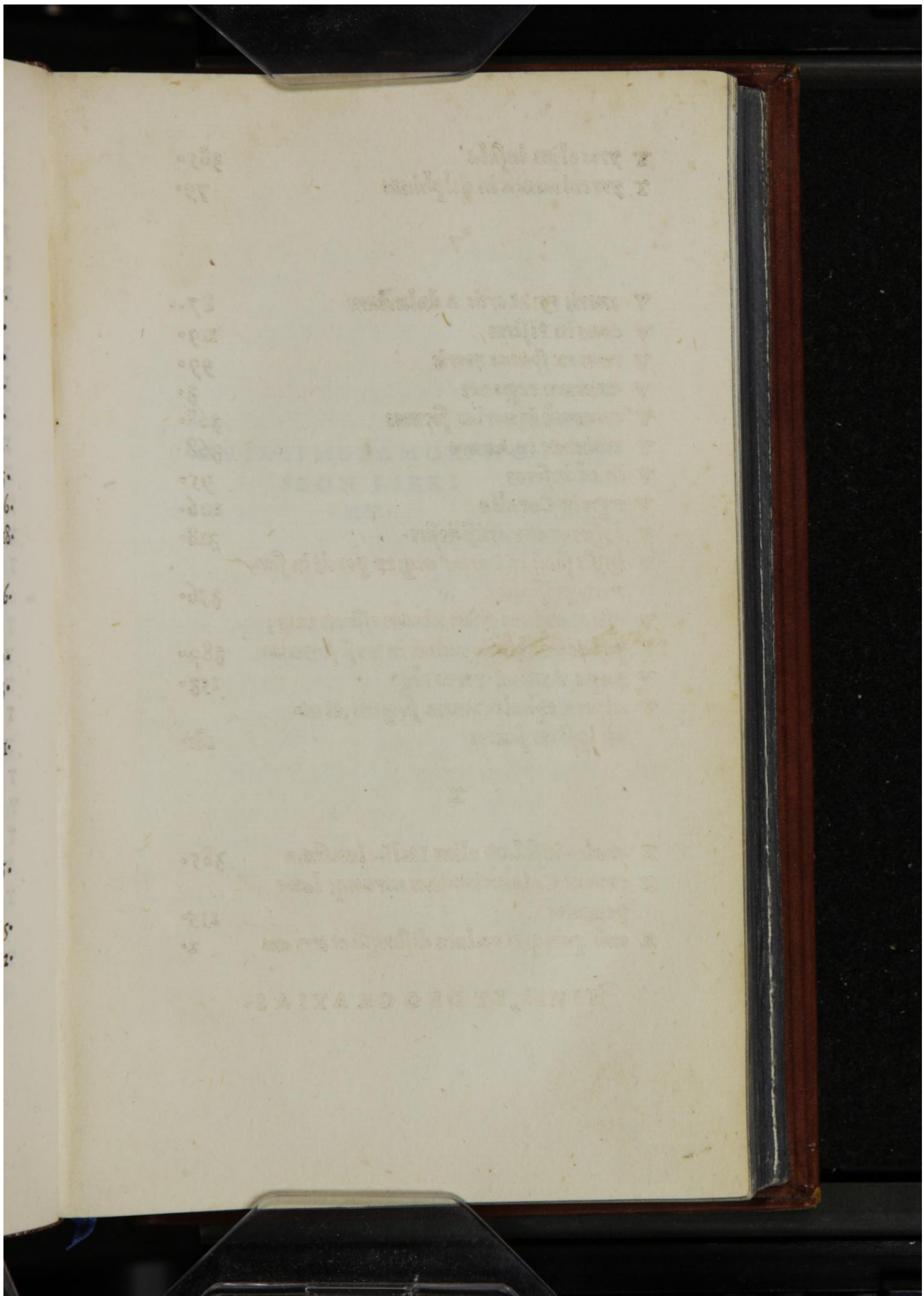
O

R

V

Z

FINIS, ET DEO GRATIAS.

OVIDII METAMORPHO-
SEON LIBRI
XV.

LIBRO·I·DE TRISTIB·

O rba parente suo quicunq; uolumina cernis
His saltem nostra detur in urbe locus·
Quoq; magis faueas· non sunt hæc edita ab ipso·
Sed quasi de domini funere rapta sui·
Quidquid in his igitur uitij rude carmen habebit·
Emendaturus, si licuisset· eram·

ITEM LIB·III·

S unt quoq; mutatæ ter quinq; uolumina formæ·
Carmina de domini funere rapta sui·
I llud opus potuit, si non prius ipse perissem·
Certius a summa nomen habere manu·
N unc incorrectum populi peruenit in ora·
In populi quidquam si tamen ore mei est·

P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON LIBER PRIMUS.

In noua fert animus mutatas dicere formas
Corpora. dij cœptis, nam uos mutastis et illas,
Aspirate meis: primaq; ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.
Ante mare, & terras, et, quod tegit omnia: cœlum:
Vnus erat toto naturæ uultus in orbe.
Quem dixere chaos: rudis, indigestaq; moles:
Nec quicquam, nisi pondus iners, congestaq; eodem
Non bene iunctarum discordia semina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titán.
Nec noua crescendo reparabat cornua Phœbe.
Nec circunfuso pendebat in aëre tellus
Ponderibus librata suis. nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.
Quaq; erat et tellus: illic et pontus, et aër.
Sic erat instabilis tellus: innabilis unda.
Lucis egens aer. nulli sua forma manebat.
Obstabatq; alijs aliud. quia corpore in uno
Frigida pugnabant calidis: humentia siccis:
Mollia cum duris: sine pondere habentia pondus.
Hanc deus, et melior litem natura diremit.
Nam cœlo terras, et terris abscidit undas:
Et liquidum spisso secreuit ab æthere cœlum.
Quæ post, quàm euoluit, cæcoq; exemit aceruo,
Dissociata locis concordi pace ligauit.

Ignea conuexi uis, & sine pondere cœli
Emicuit· summaq; locum sibi legit in arce.
Proximus est aer illi leuitate· locoq;.
Densior his tellus, elementaq; grandia traxit·
Et pressa est grauitate sui. circunfluus humor
Vltima possedit· solidumq; coercuit orbem.
Sic ubi dispositam, quisquis fuit ille deorum,
Congeriem secuit· sectamq; in membra redegit·
Principio terram, ne non æqualis ab omni
Parte foret· magni speciem glomerauit in orbis.
Tum freta diffudit· rapidisq; tumescere uentis
Iussit· et ambitæ circundare littora terræ.
Addidit et fontes, et stagna immensa, lacusq;,
Fluminaq; obliquis cinxit decliuia ripis.
Quæ diuersa locis partim sorbentur ab ipsa·
In mare perueniunt partim· campoq; recepta
Liberioris aquæ, pro ripis littora pulsant.
Iussit et extendi campos, subsidere ualles,
Fronde tegi syluas, lapidosos surgere montes.
Vtq; duæ dextra cœlum, totidemq; sinistra
Parte secant Zonæ, quinta est ardentior illis·
Sic onus inclusum numero distinxit eodem
Cura dei totidemq; plagæ tellure premuntur·
Quarum quæ media est· non est habitabilis æstu·
Nix tegit alta duas· totidem inter utranque locauit·
Temperiemq; dedit· mista cum frigore flamma.
Imminet his aer· qui quanto est pondere terræ
Pondere aquæ leuior· tanto est onerosior igne.
Illic et nebulas, illic consistere nubes
Iussit· et humanas motura tonitrua mentes,

Et cum fulminibus facientes frigora uentos.
His quoque non passim mundi fabricator habendum
Aéra permisit. uix nunc obsistitur illis.
Cum sua quisque regat diuerso flamina tractu.
Quin lanient mundum: tãta est discordia fratrum.
Eurus ad Aurorã, Nabathæáq; regna recessit. Habatea
Persidáq;, et radijs iuga subdita matutinis.
Vesper, et occiduo quæ littora sole tepescunt.
Proxima sunt Zephyro. Scythiam, septémq; triones
Horrifer inuasit Boreas. contraria tellus
Nubibus assiduis, pluuióq; madescit ab austro.
Hæc super imposuit liquidum, et grauitate carentem
Aethéra, nec quicquam terrenæ fecis habentem.
Vix ita limitibus discreuerat omnia certis.
Cum, quæ pressa diu massa latuere sub ipsa.
Sydera cœperunt toto fulgescere cœlo. fervescere
Neu regio foret ulla suis animalibus orba, animanti
Astra tenent cœleste solum, formǽq; deorum.
Cesserunt nitidis habitandæ piscibus undæ.
Terra feras cepit. uolucres agitabilis aer.
Sanctius his animal, mentísq; capacius altæ
Deerat adhuc. et quod dominari in cætera posset.
Natus homo est. siue hunc diuino semine fecit
Ille opifex rerum mundi melioris origo.
Siue recens tellus, seductáq; nuper ab alto
Aethere cognati retinebat semina cœli. retinentem
Quam satus Iapeto mistam fluuialibus undis
Finxit in effigiem moderantum cuncta deorum.
Pronáq; cum spectent animalia cætera terram.
Os homini sublime dedit. cœlúmq; uidere

Iussit · et erectos ad sydera tollere uultus,
Sic modo, quæ fuerat rudis, et sine imagine · tellus
Induit ignotas hominum conuersa figuras.
Aurea prima sata est ætas · quæ uindice nullo
Sponte sua sine lege fidem, rectumq; colebat.
Pœna, metusq; aberant · nec uerba minantia fixo
Aere ligabantur, nec supplex turba timebat
Iudicis ora sui · sederant sine iudice tuti.
Non dum cæsa suis peregrinum ut uiseret orbem ·
Montibus, in liquidas pinus descenderat undas.
Nullaq; mortales, præter sua, littora norant.
Non dum præcipites cingebant oppida fossæ.
Non tuba directi, non æris cornua flexi,
Non galeæ, non ensis erat · sine militis usu
Mollia securæ peragebant ocia gentes.
Ipsa quoque immunis, rastroq; intacta, nec ullis
Saucia uomeribus per se dabat omnia tellus.
Contentiq; cibis nullo cogente creatis,
Arbuteos fœtus, montanaq; fraga legebant ·
Cornaq;, et in duris hærentia mora rubetis ·
Et, quæ deciderant patula Iouis arbore · glandes.
Ver erat æternum · placidiq; tepentibus auris
Mulcebant Zephyri natos sine semine flores.
Mox etiam fruges tellus inarata ferebat.
Nec renouatus ager grauidis canebat aristis.
Flumina iam lactis, iam flumina nectaris ibant.
Flauaq; de uiridi stillabant ilice mella.
Post, quàm Saturno tenebrosa in tartara misso,
Sub Ioue mundus erat · subijtq; argentea proles
Auro deterior, fuluo pretiosior ære ·

Iupiter antiqui contraxit tempora ueris:
Perq; hyemes, æstusq;, et inæquales autumnos:
Et breue uer spacijs exegit quattuor annum.
Tum primum siccis aer feruoribus ustus
Canduit: et uentis glacies astricta pependit.
Tum primum subiere domos. domus antra fuerũt:
Et densi frutices, et iunctæ cortice uirgæ.
Semina tum primum longis cerealia sulcis
Obruta sunt: pressiq; iugo gemuere iuuenci.
Tertia post illam successit ahenea proles
Sæuior ingenijs: et ad horrida promptior arma:
Non scelerata tamen. de duro est ultima ferro.
Protinus irrupit uenæ peioris in æuum
Omne nefas. fugêre pudor, uerumq;, fidesq;:
In quorum subiere locum fraudesq;, doliq;,
Insidiæq;, et uis, et amor sceleratus habendi.
Vela dabat uentis, nec adhuc bene nouerat illos
Nauita: quæq; diu steterant in montibus altis:
Fluctibus ignotis insultauere carinæ.
Communemq; prius, ceu lumina solis, et auræ,
Cautus humum longo signauit limite messor.
Nec tantum segetes, alimentaq; debita diues
Poscebatur humus: sed itum est in uiscera terræ.
Quasq; recondiderat, stygijsq; admouerat umbris:
Effodiuntur opes, irritamenta malorum.
Iamq; nocens ferrum, ferroq; nocentius aurum
Prodierat. prodit bellum: quod pugnat utroque.
Sanguineaq; manu crepitantia concutit arma.
Viuitur ex rapto. non hospes ab hospite tutus:
Non socer à genero: fratrum quoq; gratia rara est.

Imminet exitio uir coniugis: illa mariti.
Lurida terribiles miscent aconita nouercae.
Filius ante diem patrios inquirit in annos.
Victa iacet pietas: et uirgo, caede madentes.
Vltima coelestum terras Astraea reliquit.
Neue foret terris securior arduus aether:
Affectasse ferunt regnum coeleste Gigantes:
Altaq; congestos struxisse ad sydera montes.
Tum pater omnipotens misso perfregit Olympum
Fulmine: et excussit subiectum Pelion Ossae.
Obruta mole sua cum corpora dira iacerent:
Perfusam multo natorum sanguine terram
Immaduisse ferunt: calidumq; animasse cruorem:
Et ne nulla suae stirpis monimenta manerent:
In faciem uertisse hominum. sed et illa propago
Contemptrix superum, saeuaeq; auidissima caedis,
Et uiolenta fuit. scires è sanguine natam.
Quae pater ut summa uidit Saturnius arce:
Ingemit: et facto non dum uulgata recenti
Foeda Lycaoniae referens conuiuia mensae,
Ingentes animos, dignas Ioue concipit iras:
Conciliumq; uocat. tenuit mora nulla uocatos.
Est uia sublimis coelo manifesta sereno:
Lactea nomen habet, candore notabilis ipso:
Hac iter est superis ad magni tecta Tonantis
Regalemq; domum. dextra, leuaq; deorum
Atria nobilium ualuis celebrantur apertis.
Plebs habitat diuersa locis: à fronte potentes
Coelicolae, clariq; suos posuere penates.
Hic locus est: quem, si uerbis audacia detur:

Haud timeam magni dixiſſe palatia cœli.
Ergo, ubi marmoreo ſuperi ſedere receſſu·
Celſior ipſe loco, ſceptroq́; innixus eburno
Terrificam capitis concuſſit terq́;, quaterq́;
Cæſariem· cum qua terram, mare, ſydera mouit.
Talibus inde modis ora indignantia ſoluit·
Non ego pro mundi regno magis anxius illa
Tempeſtate fui· qua centum quiſque parabat
Inijcere anguipedum captiuo brachia cœlo.
Nam quanquam ferus hoſtis erat· tamen illud ab uno
Corpore, et ex una pendebat origine bellum.
Nunc mihi, qua totum Nereus circunſonat orbem·
Perdendum eſt mortale genus· per flumina iuro
Infera, ſub terras ſtygio labentia luco.
Cuncta prius tentanda· ſed immedicabile uulnus / corpus
Enſe recidendum eſt· ne pars ſyncera trahatur.
Sunt mihi ſemidei· ſunt ruſtica numina Fauni·
Et Nymphæ, Satyriq́;, et monticolæ Syluani·
Quos quoniam cœli nondum dignamur honore·
Quas dedimus· certe terras habitare ſinamus.
An ſatis ó ſuperi tutos fore creditis illos·
Cum mihi, qui fulmen, qui uos habeoq́;, regoq́;·
Struxerit inſidias notus feritate Lycaon?
Confremuere omnes· ſtudijſq́; ardentibus auſum
Talia depoſcunt. Sic, cum manus impia ſæuit
Sanguine cæſareo romanum extinguere nomen·
Attonitum tanto ſubitæ terrore ruinæ
Humanum genus eſt· totuſq́; perhorruit orbis.
Nec tibi grata minus pietas Auguſte tuorum·
Quam fuit illa Ioui· qui poſt, quàm uoce, manuq́;

Murmura compressit · tenuere silentia cuncti.
Substitit ut clamor pressus grauitate regentis ·
Iuppiter hoc iterum sermone silentia rupit ·
Ille quidem pœnas (curam hanc dimittite) soluit.
Quod tamen admissum, quæ sit uindicta · docebo.
Contigerat nostras infamia temporis aures ·
Quam cupiens falsam, summo delabor olympo ·
Et deus humana lustro sub imagine terras.
Longa mora est · quantum noxæ sit ubiq; repertum ·
Enumerare. minor fuit ipsa infamia uero.
Mænala transieram latebris horrenda ferarum.
Et cum Cylleno gelidi pineta Lycæi ·
Arcádos hinc sedes, et inhospita tecta tyranni
Ingredior · traherent cum sera crepuscula noctem ·
Signa dedi uenisse deum · uulgus'q; precari
Cœperat · irridet primo pia uota Lycaon.
Mox ait, experiar deus hic discrimine aperto,
An sit mortalis. nec erit dubitabile uerum ·
Nocte grauem somno, nec opina perdere morte
Me parat. hæc illi placet experientia ueri.
Nec contentus eo est · missi de gente molossa
Obsidis unius iugulum Mucrone resoluit.
Atq; ita semineces partim feruentibus artus
Mollit aquis · partim subiecto torruit igni.
Quos simul imposuit mensis · ego uindice flamma
In dominum dignos euerti tecta penates.
Territus ipse fugit · nactus'q; silentia ruris
Exululat · frustra'q; loqui conatus. ab ipso
Colligit os rabiem · solitæ'q; cupidine cædis
Vtitur in pecudes · et nunc quoq; sanguine gaudet.

In uillos abeunt uestes· in crura lacerti·
Fit lupus· et ueteris seruat uestigia formæ·
Canicies eadem est· eadem uiolentia uultus·
Idem oculi lucent· eadem feritatis imago est·
Occidit una domus· sed non domus una perire
Digna fuit· qua terra patet· fera regnat Erinnys·
In facinus iurasse putes· dent ocyus omnes,
Quas meruere pati (sic stat sententia) pœnas·
Dicta Iouis pars uoce probant· stimulosq; frementi
Adijciunt· alij partes assensibus implent·
Est tamen humani generis iactura dolori
Omnibus· et· quæ sit terræ mortalibus orbæ
Forma futura· rogant· quis sit laturus in aras
Thura· feris ne paret populandas tradere terras·
Talia quærentes (sibi enim fore cætera curæ)
Rex superum trepidare uetat· sobolemq; priori
Dissimilem populo promittit origine mira·
Iamq; erat in totas sparsurus fulmina terras·
Sed timuit· ne forte sacer tot ab ignibus æther
Conciperet flammas· totusq; ardesceret axis·
Esse quoq; in fatis reminiscitur affore tempus·
Quo mare, quo tellus, correptaq; regia cœli
Ardeat· et mundi moles operosa laboret·
Tela reponuntur manibus fabricata Cyclopum·
Pœna placet diuersa· genus mortale sub undis
Perdere· et ex omni nimbos dimittere cœlo·
Protinus æolijs Aquilonem claudit in antris·
Et quæcunq; fugant inductas flamina nubes·
Emittitq; notum· madidis notus euolat alis
Terribilem picea tectus caligine uultum·

B arba grauis nimbis · canis fluit unda capillis ·
F ronte sedent nebulæ · rorant pennæq; , sinus'q; ·
V t'q; manu late pendentia nubila pressit ·
F it fragor · et densi funduntur ab æthere nimbi ·
N untia Iunonis uarios induta colores
C oncipit Iris aquas · alimenta'q; nubibus affert ·
S ternuntur segetes · et deplorata colonis
V ota iacent · longiq; perit labor irritus anni ·
N ec cœlo contenta suo est Iouis ira · sed illum
C æruleus frater iuuat auxiliaribus undis ·
C onuocat hic amnes · qui post, quàm tecta tyranni
I ntrauere sui · non est hortamine longo
N unc ait utendum · uires effundite uestras ·
S ic opus est · aperite domos · ac mole remota
F luminibus uestris totas immittite habenas ·
I usserat · hi redeunt · ac fontibus ora relaxant ·
E t defrenato uoluuntur in æquora cursu ·
I pse tridente suo terram percussit · at illa
I ntremuit · motu'q; uias patefecit aquarum ·
E xpatiata ruunt per apertos flumina campos ·
C um'q; satis arbusta simul, pecudes'q; , uiros'q; ,
T ecta'q; , cum'q; suis rapiunt penetralia sacris ·
S i qua domus mansit · potuit'q; resistere tanto
I ndeiecta malo · culmen tamen altior huius
V nda tegit · pressæ'q; latent sub gurgite turres ·
I am'q; mare, et tellus nullum discrimen habebant ·
O mnia pontus erat · deerant quoque littora ponto ·
O ccupat hic collem · cymba sedet alter adunca ·
E t ducit remos illic · ubi nuper ararat ·
I lle super segetes · aut mersæ culmina uillæ

N auigat· hic summa piscem deprendit in ulmo.
F igitur in uiridi (sic fors tulit) anchora prato·
A ut subiecta tegunt curuæ uineta carinæ·
E t modo qua graciles gramen carpsere capellæ·
N unc ibi deformes ponunt sua corpora phocæ.
M irantur sub aqua lucos, urbes'q; domos'q;
N ereides· syluas'q; tenent delphines, et altis
I ncursant ramis, agitata'q; robora pulsant.
N at lupus inter oues. fuluos uehit unda leones.
V nda uehit tigres· nec uires fulminis apro,
C rura nec ablato prosunt uelocia ceruo.
Q uæsitis'q; diu terris ubi sistere possit·
I n mare lassatis uolucris uaga decidit alis.
O bruerat tumulos immensa licentia ponti·
P ulsabant'q; noui montana cacumina fluctus.
M axima pars unda rapitur. quibus unda pepercit·
I llos longa domant inopi ieiunia uictu.
S eparat Aonios actæis Phocis ab aruis
T erra ferax· dum terra fuit· sed tempore in illo
P ars maris, et latus subitarum campus aquarum.
M ons ibi uerticibus petit arduus astra duobus
N omine Parnasus· superat'q; cacumine nubes.
H ic ubi Deucalion (nam cætera texerat æquor)
C um consorte tori parua rate uectus adhæsit,
C orycidas nymphas, et numina montis adorat·
F atidicam'q; Themin· quæ tunc oracla tenebat.
N on illo melior quisquam, nec amantior æqui
V ir fuit· aut illa reuerentior ulla deorum.
I uppiter ut liquidis stagnare paludibus orbem·
E t superesse uirúm de tot modo millibus unum

Et superesse uidet de tot modo millibus unam·
Innocuos ambos, cultores numinis ambos·
Nubila desiecit· nimbisq; aquilone remotis·
Et cœlo terras ostendit· et æthera terris.
Nec maris ira manet· positoq; tricuspide telo
Mulcet aquas rector pelagi· supraq; profundum
Extantem, atque humeros innato murice tectum
Cœruleum Tritona uocat· conchaq; sonanti
Inspirare iubet· fluctusq;, et flumina signo
Iam reuocare dato. caua bucina sumitur illi
Tortilis in latum· quæ turbine crescit ab imo.
Bucina, quæ in medio concepit ubi aëra ponto·
Littora uoce replet sub utroque iacentia phœbo.
Tum quoque ut ora dei madida rorantia barba
Contigit· et cecinit iussos inflata recessus·
Omnibus audita est telluris, et æquoris undis.
Et quibus est undis audita coercuit omnes.
Iam mare littus habet. plenos capit alueus amnes.
Flumina subsidunt. collesq; exire uidentur.
Surgit humus. crescunt loca decrescentibus undis.
Postq; diem longam nudata cacumina syluæ
Ostendunt· limumq; tenent in fronde relictum.
Redditus orbis erat· quẽ post, quàm uidit apertum,
Et desolatas agere alta silentia terras·
Deucalion lachrymis ita Pyrrham affatur abortis·
O soror, o coniux, o fœmina sola superstes,
Quam commune mihi genus, et patruelis origo,
Deinde torus iunxit· nunc ipsa pericula iungunt
Terrarum· quascunque uident occasus, et ortus·
Nos duo turba sumus. possedit cætera pontus.

Hæc quoq; adhuc uitæ non est fiducia nostræ
Certa satis: terrent etiam nunc nubila mentem.
Quis tibi, si sine me fatis erepta fuisses:
Nunc animus miseranda foret? quo sola timorem
Ferre modo posses? quo consolante dolores?
Nanq; ego (crede mihi) si te quoq; pontus haberet:
Te sequerer coniunx, et me quoq; pontus haberet.
O utinam possem populos reparare paternis
Artibus: atq; animas formatæ infundere terræ.
Nunc genus in nobis restat mortale duobus.
Sic uisum est superis. hominumq; exẽpla manemus.
Dixerat: et flebãt. placuit cœleste precari
Numen: et auxilium per sacras quærere sortes.
Nulla mora est: adeunt pariter Cephisidas undas:
Et non dum liquidas, sed iam uada nota secantes.
Inde ubi libatos irrorauere liquores
Vestibus: et capiti: flectunt uestigia sacræ
Ad delubra Deæ: quorum fastigia turpi
Pallebant musco, stabantq; sine ignibus aræ.
Vt templi tetigere gradus: procumbit uterq;
Pronus humi: gelidoq; pauens dedit oscula saxo.
Atq; ita, si precibus, dixerunt, numina iustis
Victa remollescunt: si flectitur ira deorum:
Dic Themi: qua generis damnum reparabile nostri
Arte sit: et mersis fer opem mitissima rebus.
Mota dea est: sortemq; dedit: discedite templo:
Et uelate caput: cinctasq; resoluite uestes:
Ossaq; post tergum magnæ iactate parentis.
Obstupuere diu: rupitq; silentia uoce
Pyrrha prior: iussisq; deæ parere recusat.

Det'q; sibi ueniam pauido rogat ore · pauet'q;
Laedere iactatis maternas ossibus umbras.
Interea repetunt caecis obscura latebris
Verba datae sortis secum · inter se'q; uolutant.
Inde Promethides placidis Epimethida dictis
Mulcet · et aut fallax ait, est sollertia nobis ·
Aut (pia sunt, nullum'q; nefas oracula suadent)
Magna parens terra est. lapides in corpore terrae,
Ossa reor dici. iacere hos post terga iubemur.
Coniugis augurio quanquam titania mota est ·
Spes tamen in dubio est · adeo coelestibus ambo
Diffidunt monitis. sed quid tentare nocebit?
Discedunt · uelant'q; caput · tunicas'q; recingunt ·
Et iussos lapides sua post uestigia mittunt.
Saxa, (quis hoc credat, nisi sit pro teste uetustas?)
Ponere duriciem coepere · suum'q; rigorem ·
Molliri'q; mora · mollita'q; ducere formam.
Mox ubi creuerunt · natura'q; mitior illis
Contigit · ut quaedam, sic non manifesta uideri
Forma potest hominis · sed uti de marmore coepta,
Non exacta satis, rudibus'q; simillima signis.
Quae tamen ex illis aliquo pars humida succo,
Et terrena fuit · uersa est in corporis usum ·
Quod solidum est · flecti'q; nequit · mutatur in ossa ·
Quae modo uena fuit · sub eodem nomine mansit ·
In'q; breui spatio superorum numine saxa
Missa uiri manibus faciem traxere uirorum ·
Et de foemineo reparata est foemina iactu ·
Inde genus durum sumus, experiens'q; laborum ·
Et documenta damus, qua simus origine nati.

Caetera

Cætera diuersis tellus animalia formis
Sponte sua peperit· post, quàm uetus humor ab igne
Percaluit solis· cœnumq́; , udæq; paludes
Intumuere æstu· fœcundáq; semina rerum
Viuaci nutrita solo ceu matris in aluo
Creuerunt· faciemq́; aliquam cœpere morando·
Sic ubi deseruit madidos septenfluus agros
Nilus· et antiquo sua flumina reddidit alueo·
Aethereoq́; recens exarsit sydere limus·
Plurima cultores uersis animalia glebis
Inueniunt· et in his quædam modo cœpta per ipsum
Nascendi spatium, quædam imperfecta, suisq́;
Trunca uident humeris· et eodem corpore sæpe
Altera pars uiuit· rudis est pars altera tellus·
Quippe ubi temperiem sumpsere humorq́; · caiorq́; ·
Concipiunt, et ab his oriuntur cuncta duobus·
Cumq́; sit ignis aquæ pugnax· uapor humidus oẽs
Res creat· et discors concordia fœtibus apta est·
Ergo ubi diluuio tellus lutulenta recenti
Solibus æthereis, altoq́; recanduit æstu·
Edidit innumeras species· partimq́; figuras
Reddidit antiquas· partim noua monstra creauit·
Illa quidem nollet· sed te quoque maxime Python
Tum genuit· populisq́; nouis incognite serpens
Terror eras· tantum spatij de monte tenebas·
Hunc deus arcitenens, et nunquam talibus armis
Ante, nisi in damis, capreisq́; fugacibus usus,
Mille grauem telis exhausta penè pharetra
Perdidit effuso per uulnera nigra ueneno·
Néue operis famam posset delere uetustas·

Inſtituit ſacros celebri certamine ludos,
Pythia perdomitæ ſerpentis nomine dictos.
Hic iuuenum quicunq; manu, pedibuſ'ue, rota'ue
Vicerat· eſculeæ capiebat frondis honorem.
Nondum Laurus erat· longo'q; decentia crine
Tempora cingebat de qualibet arbore Phœbus.
Primus amor Phœbi Daphne Peneia· quem non
Sors ignara dedit· ſed ſæua cupidinis ira.
Delius hunc nuper uicto ſerpente ſuperbus
Viderat adducto flectentem cornua neruo·
Quid'q; tibi laſciue puer cum fortibus armis?
Dixerat· iſta decent humeros geſtamina noſtros·
Qui dare certa feræ, dare uulnera poſſumus hoſti·
Qui modo peſtifero tot iugera uentre prementem
Strauimus innumeris tumidum Pythona ſagittis.
Tu face neſcio quos eſto contentus amores
Irritare tua· nec laudes aſſere noſtras.
Filius huic Veneris· figat tuus omnia Phœbe·
Te meus arcus· ait. quanto'q; animalia cedunt
Cuncta deo· tanto minor eſt tua gloria noſtra.
Dixit· & eliſo percuſſis aere pennis
Impiger umbroſa Parnaſi conſtitit arce·
Deq; ſagittifera prompſit duo tela pharetra
Diuerſorum operum· fugat hoc· facit illud amorē·
Quod facit· auratum eſt· et cuſpide fulget acuta·
Quod fugat· obtuſum eſt· et hēt ſub arūdine plūbū.
Hoc deus in nympha Peneide fixit· at illo
Læſit apollineas traiecta per oſſa medullas.
Protinus alter amat· fugit altera nomen amantis,
Syluarum latebris, captiuarum'q; ferarum

E xuuijs gaudens · innuptæq; æmula Phœbes.
V itta coercebat positos sine lege capillos.
M ulti illam petiere illa auersata petentes
I mpatiens, expers'q; uiri nemora auia lustrat·
N ec quid Hymen, qd amor, qd sint cōnubia · curat.
S æpe pater dixit · generum mihi filia debes·
S æpe pater dixit · debes mihi nata nepotes.
I lla uelut crimen tædas exosa iugales,
P ulchra uerecundo suffundens ora rubore,
I n'q; patris blandis hærens ceruice lacertis,
D a mihi perpetua genitor carissime dixit
V irginitate frui · dedit hoc pater ante Dianæ.
I lle quidem obsequitur · sed te decor iste, quod optas
E sse uetat · uoto'q; tuo tua forma repugnat.
P hœbus amat · uisæ'q; cupit connubia Daphnes.
Q uod'q; cupit · sperat · sua'q; illum oracula fallunt.
V t'q; leues stipulæ demptis adolentur aristis·
V t facibus sepes ardent quas forte uiator
V el nimis admouit uel iam sub luce reliquit·
S ic deus in flammas abijt · sic pectore toto
V ritur · et sterilem sperando nutrit amorem.
S pectat inornatos collo pendere capillos·
E cquid si comantur ait? uidet igne micantes Et
S yderibus similes oculos · uidet oscula · quæ non
E st uidisse satis · laudat, digitos'q; manus'q;,
B rachia'q; · et nudos media plus parte lacertos.
S iqua latent · meliora putat. fugit ocyor aura
I lla leui · neq; ad hæc reuocantis uerba resistit·
N ympha precor Peneia mane. non insequor hostis.
N ympha mane. sic agna lupum, sic cerua leonem,

Sic aquilam penna fugiunt trepidante columbæ·
Hostes quæq; suos· amor est mihi causa sequendi.
Me miserum, ne prona cadas, indigná ue lædi
Crura notent sentes· & sim tibi causa doloris.
Aspera, qua properas loca sunt· moderantius, oro
Curre· fugamq́; inhibe· moderantius insequar ipse.
Cui placeas· inquire tamen· non incola montis,
Non ego sum pastor· non hic armenta, gregesq́;
Horridus obseruo· nescis temeraria· nescis
Quem fugias· ideoq́; fugis· mihi delphica tellus,
Et Claros, & Tenedos, Pataræáq; regia seruit.
Iuppiter est genitor· per me quod eritq́;, fuitq́;,
Estq́; patet· per me concordant carmina neruis.
Certa quidem nostra est· nostra tamen una sagitta
Certior· in uacuo quæ uulnera pectore fecit.
opifer Inuentum medicina meum est· opifexq́; per orbem
Dicor· et herbarum subiecta potentia nobis.
sanabilis Hei mihi, quod nullus amor est medicabilis herbis·
Nec prosunt domino· quæ prosunt omnibus artes.
Plura locuturum timido Peneia cursu
Fugit· cumq́; ipso uerba imperfecta reliquit.
Tunc quoq; uisa decens· nudabant corpora uenti·
Obuiaq́; aduersas uibrabant flamina uestes·
Et leuis impulsos retro dabat aura capillos.
Aucta fuga forma est· sed enim non sustinet ultra
Perdere blandicias iuuenis deus· utq́; monebat
Ipse amor, admisso sequitur uestigia passu.
Vt canis in uacuo leporem cum gallicus aruo
Vidit· et hic prædam pedibus petit· ille salutem·
Alter inhæsuro similis, iam, iamq́; tenere

Sperat · et extenſo ſtringit ueſtigia roſtro ·
Alter in ambiguo eſt · an ſit comprenſus · et ipſis
Morſibus eripitur · tangentiaq; ora relinquit ·
Sic deus, et uirgo eſt · hic ſpe celer, illa timore.
Qui tamen inſequitur pennis adiutus amoris,
Ocyor eſt · requiemq; negat · tergoq; fugacis
Imminet · et crinem ſparſum ceruicibus afflat.
Viribus abſumptis expalluit illa · citæq;
Victa labore fugæ, ſpectans Peneidas undas,
Fer pater inquit opem · ſi flumina numen habetis.
Qua nimium placui · tellus ait hiſce, uel iſtam,
Quæ facit · ut lædar · mutando perde figuram.
Vix prece finita torpor grauis occupat artus ·
Mollia cinguntur tenui præcordia libro ·
In frondes crines, in ramos brachia creſcunt.
Pes modo tam uelox pigris radicibus hæret.
Ora cacumen habent · remanet nitor unus in illa.
Hanc quoq; Phœbus amat · poſitaq; in ſtipite dextra
Sentit adhuc trepidare nouo ſub cortice pectus ·
Complexusq; ſuis ramos ut membra lacertis,
Oſcula dat ligno · refugit tamen oſcula lignum.
Cui deus, at quoniam coniux mea non potes eſſe ·
Arbor eris certe dixit mea · ſemper habebunt
Te coma, te citharæ, te noſtræ Laure pharetræ.
Tu ducibus lætis aderis, cum læta triumphum
Vox canet · et longas uiſent capitolia pompas.
Poſtibus auguſtis eadem fidiſſima cuſtos
Ante fores ſtabis · mediamq; tuebere quercum.
Vtq; meum intonſis caput eſt iuuenile capillis ·
Tu quoq; perpetuos ſemper gere frondis honores.

Victa labore fuge: tellus ait hisce: uel ista
Qua nimium placui: mutando perde figura.
Que facit, ut ledar. spectans Peneidas undas
Fer pater, inquit opem: si flumina numē ha

monie

F inierat Pæan: factis modo laurea ramis
Annuit: utq; caput uisa est agitasse cacumen.
E st nemus Aemoniæ, prærupta quod undiq; claudit
S ylua: uocant Tempe: per quæ Peneus ab imo
E ffusus Pindo spumosis uoluitur undis:
D eiectuq; graui tenues agitantia fumos
N ubila conducit: summisq; aspergine syluis
I nfluit: et sonitu plus quàm uicina fatigat.
H æc domus: hæc sedes: hæc sunt penetralia magni
A mnis: in his residens facto de cautibus antro
V ndis iura dabat: nymphisq; colentibus undas.
C onueniunt illuc popularia flumina primum
N escia gratentur: consolentur ne parentem.
P opulifer Sperchius: et irrequietus Enipheus,
A pidanusq; senex lenisq; Amphrysus, et Aeas:
M oxq; amnes alij, qui, qua tulit impetus illos:
I n mare deducunt fessas erroribus undas.
I nachus unus abest, imoq; reconditus antro
F letibus auget aquas: natamq; miserrimus Io
L uget ut amissam: nescit uita ne fruatur:
A n sit apud manes: sed quam non inuenit usquam:
E sse putat nusquam: atque animo peiora ueretur.
V iderat a patrio redeuntem Iuppiter illam
F lumine: et o uirgo Ioue digna, tuoq; beatum
N escio quem factura toro, pete dixerat umbras:
A ut horũ nemorũ, aut horũ (et mõstrauerat ambas)
D um calet: et medio sol est altissimus orbe.
Q uod si sola times latebras intrare ferarum
P ræside tuta deo nemorum secreta subibis:
N ec de plebe deo, sed qui cœlestia magna

nipeus

Sceptra manu teneo· sed qui uaga fulmina mitto·
Ne fuge me (fugiebat enim) iam pascua Lernæ·
Consitaq; arboribus Lycæa reliquerat arua·
Cum deus inducta latas caligine terras
Occuluit· tenuitq; fugam· rapuitq; pudorem.
Interea medios Iuno despexit in agros·
Et noctis faciem nebulas fecisse uolucres
Sub nitido mirata die non fluminis illas
Esse, nec humenti sensit tellure remitti·
Atq; suus coniux ubi sit circunspicit· ut quæ
Deprensi toties bene nosset furta mariti.
Quem post, quàm cœlo non repperit· aut ego fallor·
Aut ego lædor· ait. delapsaq; ab æthere summo
Constitit in terris· nebulasq; recedere iussit.
Coniugis aduentum præsenserat· inq; nitentem
Inachidos uultus mutauerat ille iuuencam.
Bos quoq; formosa est. speciem Saturnia uaccæ
Quanquam inuita, probat· nec non et cuius, et unde
Quóue sit armento, ueri quasi nescia quærit.
Iuppiter è terra genitam mentitur· ut author
Desinat inquiri· petit hanc Saturnia munus.
Quid faciat? crudele suos abdicere amores·
Non dare, suspectum. pudor est· qui suadeat illud·
Hinc dissuadet amor. uictus pudor esset amore·
Sed leue si munus, sociæ, generisq;, toriq;
Vacca negaretur· poterat non uacca uideri.
Pellice donata non protinus exuit omnem
Diua metum· timuitq; Iouem· et fuit anxia furti.
Donec Aristoridæ seruandam tradidit Argo.
Centum luminibus cinctum caput Argus habebat·

Lyrcæa

Inde suis uicibus capiebant bina quietem.
Cætera seruabant: atq; in statione manebant.
Constiterat quocunq; loco: spectabat ad Ió,
Ante oculos Ió, quamuis auersus, habebat.
Luce sinit pasci, cum sol tellure sub alta est:
Claudit: et indigno circundat uincula collo:
Frondibus arboreis, et amara pascitur herba.
Proq; toro terræ, non semper gramen habenti
Incubat infelix: limosaq; flumina potat.
Illa etiam supplex Argo cum brachia uellet
Tendere, non habuit: quæ brachia tenderet Argo.
Et conata queri, mugitus edidit ore:
Pertimuitq; sonos: propriaq; exterrita uoce est.
Venit et ad patrias, ubi ludere sæpe solebat:
Inachidas ripas nouaq; ut conspexit in unda
Cornua: pertimuit: seq; externata refugit.
Naiades ignorant: ignorat et Inachus ipse:
Quæ sit: et illa patrem sequitur: sequiturq; sorores:
Et patitur tangi: seq; admirantibus offert.
Decerptas senior porrexerat Inachus herbas,
Illa manus lambit: patrijsq; dat oscula palmis.
Nec retinet lachrymas: et si modo uerba supersint:
Oret opem, nomenq; suum, casusq; loquatur.
Littera pro uerbis, quam pes in puluere duxit:
Corporis indicium mutati triste peregit.
Me miserum, exclamat pater Inachus, inq; gementis
Cornibus, et niueæ pendens ceruice iuuencæ
Me miserum, ingeminat: tu ne es quæsita per omnes
Nata mihi terras? tu non inuenta, reperta es.
Luctus erat leuior: retices: nec mutua nostris

Dicta refers · alto tantum suspiria ducis
Pectore · quodq; unũ potes ad mea uerba remugis ·
At tibi ego ignarus thalamos, tædasq; parabam ·
Spesq; fuit generi mihi prima · secunda nepotum ·
De grege nunc tibi uir · et de grege natus habendus ·
Nec finire licet tantos mihi morte dolores ·
Sed nocet esse deum · præclusaq; ianua leti
Aeternum nostros luctus extendit in æuum ·
Talia dicenti stellatus summouet Argus ·
Ereptamq; patri diuersa in pascua natam
Abstrahit · ipse procul montis sublime cacumen
Occupat · unde sedens partes speculatur in omnes ·
Nec superum rector mala tanta Phoronidos ultra
Ferre potest · natumq; uocat · quem lucida partu
Pleias enixa est · letoq; det, imperat, Argum ·
Parua mora est alas pedibus, uirgamq; potente
Somniferam sumpsisse manu, tegimenq; capillis ·
Hæc ubi disposuit patria Ioue natus ab arce ·
Desilit in terras, illic tegimenq; remouit ·
Et posuit pennas · tantummodo uirga retenta est ·
Hac agit ut pastor per deuia rura capellas
Dum uehit adductas · et structis cantat auenis ·
Voce nouæ captus custos Iunonius artis,
Quisquis es hoc poteris mecum considere saxo
Argus ait · neq; enim pecori fœcundior ullo
Herba loco est · aptamq; uides pastoribus umbram ·
Sedit Atlantiades · et euntem multa loquendo
Detinuit sermone diem · iunctisq; canendo
Vincere arundinibus seruantia lumina tentat ·
Ille tamen pugnat molles euincere somnos ·

Et quamuis sopor est oculorum parte receptus,
Parte tamen uigilat. quærit quoq; (nanq; reperta
Fistula nuper erat) qua sit ratione reperta.
Tum deus, Arcadiæ gelidis in montibus inquit,
Inter Amadryadas celeberrima Nonacrinas
Naias una fuit, nymphæ Syringa uocabant.
Non semel et Satyros eluserat illa sequentes,
Et quoscunq; deos, umbrosáq; sylua, feraxq́;
Rus habet, Ortygiam studijs, ipsamq́; colebat
Virginitate deam. ritu quoq; cincta Dianæ
Falleret, et credi posset Latonia, si non
Corneus huic arcus, si non foret aureus illi.
Sic quoq; fallebat. redeuntem colle Lycæo
Pan uidet hanc, pinuq́; caput præcinctus acuta
Talia uerba refert. ~~tibi nubere nympha uolenti~~
~~Votis cede dei~~. restabat plura referre.
Et precibus spretis fugisse per auia nympham,
Donec arenosi placidum Ladonis ad amnem
Venerat. hic illam cursum impedientibus undis,
Vt se mutarent, liquidas orasse sorores.
Panáq;, cum prensam sibi iam Syringa putaret,
Corpore pro nymphæ calamos tenuisse palustres.
Dumq́; ibi suspirat, motos in harundine uentos
Effecisse sonum tenuem, similemq́; querenti,
Arte noua, uocisq́; deum dulcedine captum,
Hoc mihi consilium tecum dixisse manebit.
Atq; ita disparibus calamis compagine ceræ
Inter se iunctis nomen tenuisse puellæ.
Talia dicturus, uidit Cyllenius omnes
Succubuisse oculos, adopertaq́; lumina somno.

Supprimit extemplo uocem· firmatq; soporem
Languida permulcens medicata lumina uirga.
Nec mora, falcato nutantem uulnerat ense,
Qua collo est confine caput· saxoq; cruentum
Deijcit, et maculat præruptam sanguine rupem.
Argeiaces, quodq; in tot lumina lumen habebas,
Extinctum est· centumq; oculos nox occupat una.
Excipit hos, uolucrisq; suæ Saturnia pennis
Collocat· et gemmis caudam stellantibus implet.
Protinus exarsit· nec tempora distulit iræ·
Horriferamq; oculis, animoq; obiecit Erinnym,
Pellicis argolicæ, stimulosq; in pectore cæcos
Condidit· et profugam per totum terruit orbem.
Vltimus immenso restabas Nile labori,
Quem simulac tetigit· positisq; in margine ripæ
Procubuit genibus· resupinoq; ardua collo,
Quos potuit· solos tendens ad sydera uultus,
Et gemitu, et lachrymis, et luctisono mugitu
Cum Ioue uisa queri est, finemq; orare malorum.
Coniugis ille suæ complexus colla lacertis,
Finiat ut pœnas tandem· rogat· inq; futurum
Pone metus, inquit, nunquam tibi causa doloris
Hæc erit· et stygias iubet hoc audire paludes.
Vt lenita dea est· uultus capit illa priores·
Fitq; quod ante fuit· fugiunt de corpore setæ·
Cornua decrescunt· fit luminis arctior orbis·
Contrahitur rictus· redeunt, humeriq;, manusq;,
Vngulaq; in quinos dilapsa assumitur ungues.
De boue nil superest· formæ nisi candor in illa·
Officioq; pedum nymphe contenta duorum

Erigitur: metuitq; loqui, ne more iuuencæ
Mugiat: et timide uerba intermissa retentat.
Nunc dea linigera colitur celeberrima turba.
Hinc Epaphus magni genitus de semine tandem
Creditur esse Iouis, perq; urbes iuncta parenti
Templa tenet. fuit huic animis æqualis, et annis
Sole satus Phaëthon, quẽ quondam magna loquẽtẽ,
Nec sibi cedentem, Phœboq; parente superbum
Non tulit Inachides, matriq; ait omnia demens
Credis: et es tumidus genitoris imagine falsi.
Erubuit Phaëthon: iramq; pudore repressit:
Et tulit ad Clymenen Epaphi conuitia matrem.
Quoq; magis doleas genitrix ait, en ego liber
Ille ferox, tacui, pudet hæc opprobria nobis
Et dici potuisse: et non potuisse refelli.
At tu, si modo sum cœlesti stirpe creatus:
Ede notam tanti generis: meq; assere cœlo.
Dixit: et implicuit materno brachia collo.
Perq; suum, Meropisq; caput, thædasq; sororum
Traderet: orauit ueri sibi signa parentis.
Ambiguum est Clymene precibus Phaëthõtis, an ira
Mota magis dicti sibi criminis: utraq; cœlo
Brachia porrexit, spectansq; ad lumina Solis,
Per iubar hoc inquit radijs insigne coruscis
Nate tibi iuro: quod nos auditq;: uidetq;:
Hoc te, quem spectas: hoc te, qui temperat orbem:
Sole satum: si ficta loquor: neget ipse uidendum
Se mihi: sitq; oculis lux ista nouissima nostris.
Nec longus patrios labor est tibi nosse penates:
Vnde oritur terræ domus est contermina nostræ:

S i modo fert animus · gradere · et scitabere ab ipso·
E micat extemplo lætus post talia matris
D icta suæ Phaëthon, et concipit æthéra mente·
A ethiopasq; suos, positosq; sub ignibus Indos
S ydereis transit · patriosq; adit impiger ortus·

P·OVI·NASO·METAMOR=
PHOSEON LIB·II·

r Egia solis erat sublimibus alta
columnis·
C lara micante auro, flammasq; imi=
tante Pyropo·
C uius ebur nitidum fastigia summa tegebat·
A rgenti bifores radiabant lumine ualuæ·
M ateriam superabat opus · nam Mulciber illic
A equora cælarat medias cingentia terras·
T errarumq; orbem, cœlumq;, quod imminet orbi·
C œruleos habet unda deos · Tritona canorum,
P rotheaq; ambiguum, balenarumq; prementem
A egæona suis immania terga lacertis·
D oridaq;, et natas · quarum pars nare uidetur·
P ars in mole sedens uirides siccare capillos·
P isce uehi quædam · facies non omnibus una·
N on diuersa tamen, qualem decet esse sororum·
T erra uiros · urbesq; gerit, syluasq;, ferasq;,
F luminaq;, et nymphas, et cætera numina ruris·
H æc super imposita est cœli fulgentis imago,
S ignaq; sex foribus dextris, totidemq; sinistris·
Q uo simul accliuo Climeneia limite proles

Venit, et intrauit dubitati tecta parentis.
Protinus ad patrios sua fert uestigia uultus.
Consistitq; procul, (neq; enim propiora ferebat
Lumina) purpurea uelatus ueste sedebat
In solio Phœbus claris lucente smaragdis.
A dextra, leuáq; dies, et mensis, et annus,
Seculáq;, et positæ spatijs æqualibus horæ.
Verq; nouum stabat cinctum florente corona.
Stabat nuda æstas, et spicea serta gerebat.
Stabat et autumnus calcatis sordidus uuis.
Et glacialis hyems canos hirsuta capillos.
Ille loco medius rerum nouitate pauentem
Sol oculis iuuenem, quibus aspicit omnia, uidit.
Quæq; uiæ tibi causa? quid hac ait arce petisti
Progenies Phaëthon haud inficianda parenti?
Ille refert, o lux immensi publica mundi
Phœbe pater, si das usum mihi nominis huius,
Nec falsa Clymene culpam sub imagine cælat,
Pignora da genitor, per quæ tua uera propago
Credar, et hunc animis errorem detrahe nostris.
Dixerat, et genitor circùm caput omne micantes
Deposuit radios, propiusq; accedere iussit.
Amplexúq; dato, nec tu meus esse negari
Dignus es, et Clymene ueros ait edidit ortus.
Quóq; minus dubites, quod uis, pete munus, et illud
Me tribuente feres. promissi testis adesto
Dis iuranda palus oculis incognita nostris.
Vix bene desierat, currus petit ille paternos,
Inq; diem alipedum ius, et moderamen equorum.
Pœnituit iurasse patrem, qui terq;, quaterq;

Concutiens illustre caput, temeraria dixit
Vox mea facta tua est: utinam promissa liceret l. tibi
Non dare: confiteor solum hoc tibi nate negarem.
Dissuadere licet: non est tua tuta uoluntas.
Magna petis Phaëthon: et quæ non uiribus istis
Munera conueniunt: nec tam puerilibus annis.
Sors tua mortalis, non est mortale quod optas.
Plus etiam, quàm quod superis contingere fas est:
Nescius affectas. placeat sibi quisq; licebit:
Non tamen ignifero quisquam consistere in axe
Me ualet excepto: uasti quoq; rector olympi
Qui fera terribili iaculatur fulmina dextra:
Non aget hos currus. et quid Ioue maius habetur? l. agat
Ardua prima uia est: et qua uix mane recentes
Enituntur equi: medio est altissima cœlo: media
Vnde mare, et terras ipsi mihi sæpe uidere
Fit timor: et pauida trepidat formidine pectus.
Vltima prona uia est: et eget moderamine certo.
Tunc etiam, quæ me subiectis excipit undis:
Ne ferar in præceps: Tethys solet ipsa uereri.
Adde quod assidua rapitur uertigine cœlum:
Syderaq; alta trahit: celeriq; uolumine torquet:
Nitor in aduersum: nec me, qui cætera: uincit
Impetus: et rapido contrarius euehor orbi.
Finge datos currus: quid agis? poterisne rotatis l. ages
Obuius ire polis: ne te citus auferat axis?
Forsitan et lucos illic, urbesq; deorum
Concipias animo: delubraq; ditia donis
Esse: per insidias iter est, formasq; ferarum.
Vtq; uiam teneas: nulloq; errore traharis:

P er tamen aduersi gradieris cornua Tauri:
A emoniosq; arcus, uiolentiq; ora leonis:
Sæuaq; circuitu curuantem brachia longo
S corpion, atq; aliter curuantem brachia cancrum.
N ec tibi quadrupedes animosos ignibus illis,
Q uos in pectore habent: quos ore: et naribus efflant:
I mpromptu regere est: uix me patiuntur: ubi acres
I ncaluere animi: ceruixq; repugnat habenis.
A t tu, funesti ne sim tibi muneris author:
N ate caue: dum resq; sinit: tua corrige uota.
S cilicet ut nostro genitum te sanguine credas:
P ignora certa petis: do pignora certa timendo.
E t patrio pater esse metu probor: aspice uultus
E cce meos: utinamq; oculos in pectore posses
I nserere: et patrias intus deprendere curas.
D eniq; quicquid habet diues: circunspice: mundus:
D eq; tot, ac tantis cœli, terræq;, marisq;,
P osce bonis aliquid: nullam patiere repulsam.
D eprecor hoc unum: quod uero nomine pœna:
N on honor est. pœnã Phaëthon pro munere poscis.
Q uid mea colla tenes blandis ignare lacertis?
N e dubita: dabitur stygias iurauimus undas:
Q uodcunq; optaris: sed tu sapientius opta.
F inierat monitus: dictis tamen ille repugnat:
P ropositumq; premit, flagratq; cupidine currus.
E rgo qua licuit genitor cunctatus ad altos
D educit iuuenem, uulcania munera, currus.
A ureus axis erat: temo aureus: aurea summæ
C uruatura rotæ: radiorum argenteus ordo.
P er iuga chrysolithi, positæq; ex ordine gemmæ

Clara

Clara repercusso reddebant lumina Phœbo.
Dumq́; ea magnanimus Phaëthon miratur· opusq́;
Perspicit· ecce uigil nitido patefecit ab ortu
Purpureas aurora fores· et plena rosarum
Atria. diffugiunt stellæ· quarum agmina cogit
Lucifer· et cœli statione nouissimus exit.
Tum pater ut terras, mundumq́; rubescere uidit·
Cornuaq́; extremæ uelut euanescere Lunæ·
Iungere equos Titan uelocibus imperat horis.
Iussa deæ celeres peragunt· ignemq́; uomentes
Ambrosiæ succo saturos præsepibus altis
Quadrupedes ducunt· adduntq́; sonantia frena.
Tum pater ora sui sacro medicamine nati
Contigit· et rapidæ fecit patientia flammæ·
Imposuitq́; comæ radios, præsagaq́; luctus
Pectore sollicito repetens suspiria, dixit·
Si potes his saltem monitis parere parentis·
Parce puer stimulis· et fortius utere loris.
Sponte sua properant· labor est inhibere uolantes.
Nec tibi directos placeat uia quinq; per arcus.
Sectus in obliquum est lato curuamine limes·
Zonarumq́; trium contentus fine, polumq́;
Effugit australem· iunctamq́; aquilonibus arcton·
Hac sit iter. manifesta rotæ uestigia cernes.
Vtq́; ferant æquos et cœlum, et terra calores,
Nec preme· nec summum molire per æthéra currũ.
Altius egressus cœlestia signa cremabis·
Inferius terras· medio tutissimus ibis.
Neu te dexterior tortum declinet ad anguem·
Néue sinisterior pressam rota ducat ad aram·

I nter utrunq; tene fortunæ cætera mando.
Q uæ iuuet et melius, quàm tu tibi consulat, opto.
D um loquor hesperio positas in littore metas
H umida nox tetigit. non est mora libera nobis.
P oscimur et fulget tenebris Aurora fugatis.
C orripe lora manu uel, si mutabile pectus
E st tibi consilijs, non curribus utere nostris.
D um potes et solidis etiam nunc sedibus astas.
D umq; male optatos non dum premis inscius axes.
Q uæ tutus spectes sine, me dare lumina terris.
O ccupat ille leuem iuuenili corpore currum.
S tat'q; super manibus'q; datas contingere habenas
G audet et inuito grates agit ille parenti. Vinde
I nterea uolucres Pyróeis, Eous et Aethon
S olis equi, quartus'q; Phlegon hinnitibus auras
F lāmiferis implent, pedibus'q; repagula pulsant.
Q uæ post, quàm Tethys fatorum ignara nepotis,
R eppulit et facta est immensi copia cœli. mundi
C orripuere uiam pedibus'q; per aéra motis
O bstantes scindunt nebulas pennis'q; leuati
P rætereunt ortos isdem de partibus euros.
S ed leue pondus erat nec quod cognoscere possent
S olis equi solita'q; iugum grauitate carebat.
V t'q; labant curuæ iusto sine pondere naues.
P er'q; mare instabiles nimia leuitate feruntur.
S ic onere insueto uacuos dat in aere saltus.
S uccutitur'q; alte simulis'q; est currus inani.
Q uod simulac sensere ruunt, tritum'q; relinquunt
Q uadrijugi spatiū nec, quo prius, ordine currūt.
I pse pauet nec qua commissas flectat habenas.

Nec scit · quà sit iter · nec, si sciat · imperet illis ·
Tum primum radijs gelidi caluere triones ·
Et uetito frustra tentarunt æquore tingi ·
Quæq; polo posita est glaciali proxima serpens
Frigore pigra prius, nec formidabilis ulli
Incaluit · sumpsitq; nouas feruoribus iras ·
Te quoq; turbatum memorant fugisse Boote ·
Quamuis tardus eras · et te tua plaustra tenebant ·
Vt uero terras despexit ab æthere summo
Infelix Phaëthon penitus, penitusq; iacentes ·
Palluit · et subito genua intremuere timore ·
Suntq; oculis tenebræ per tantum lumen obortæ ·
Etiam mallet equos nunquam tetigisse paternos ·
Iam cognosse genus piget · et ualuisse rogando ·
Iam Meropis dici cupiens, ita fertur · ut acta
Præcipiti pinus Borea · cui cuncta remisit uicta
Frena suus rector · quam dis, uotisq; reliquit · l uentis
Quid faciat? multum cœli post terga relictum ·
Ante oculos plus est · animo metitur utrunq; ·
Et modo, quos illi fas tum contingere non est · l fatum
Prospicit occasus, interdum respicit ortus ·
Quidq; agat ignarus · stupet · et nec frena remittit ·
Nec retinere ualet · nec nomina nouit equorum ·
Sparsa quoq; in uario passim miracula cœlo,
Vastarumq; uidet trepidus simulacra ferarum ·
Est locus, in geminos ubi brachia concauat arcus
Scorpius · et cauda, flexisq; utrinq; lacertis
Porrigit in spatium signorum membra duorum ·
Hunc puer ut nigri madidum sudore ueneni
Vulnera curuata minitantem cuspide uidit ·

Mentis inops, gelida formidine, lora remisit.
Quæ post, quàm summo tetigere iacentia tergo.
Expatiantur equi nulloq; inhibente per auras
Ignotæ regionis eunt quaq; impetus egit
Hac sine lege ruunt, altoq; sub æthere fixis
Incursant stellis, rapiuntq; per auia currum.
Et modo summa petunt, modo per declina, uiasq;
Præcipites spatio terræ propiore feruntur,
Inferiusq; suis fraternos currere Luna
Admiratur equos combustaq; nubila fumant.
Corripitur flammis ut quæq; altissima tellus.
Fixaq; agit rimas et succis aret ademptis.
Pabula canescunt cum frondibus uritur arbor.
Materiamq; suo præbet seges arida damno.
Parua queror magnæ peunt cum mœnibus urbes.
Cumq; suis totas populis incendia gentes
In cinerem uertunt. sylvæ cum montibus ardent.
Ardet Athos Taurusq; Cilix, et Tmolus, et Oete.
Et tum sicca, prius celeberrima fontibus Ida.
Virgineusq; Helicon et non dum Oeagrius Aemus.
Ardet in immensum geminatis ignibus Aetna,
Parnasusq; biceps et Eryx et Cynthus et Othrys.
Et tandem niuibus Rhodope caritura, Mimasq;,
Dindymaq; et Mycale natusq; ad sacra Cithæron,
Nec prosunt Scythiæ sua frigora Caucasus ardet.
Ossaq; cum Pindo maiorq; ambobus Olympus.
Aëriæq; alpes et nubifer Appenninus.
Tum uero Phaëthon cunctis è partibus orbem
Aspicit accensum nec tantos sustinet æstus.
Feruentesq; auras uelut è fornace profunda

Ore retrahit: currusq; suos candescere sentit:
Et neq; iam cineres, eiectatamq; fauillam
Ferre potest: calidoq; inuoluitur undiq; fumo.
Quoq; eat: aut ubi sit: picea caligine tectus
Nescit: et arbitrio uolucrum raptatur equorum.
Sanguine tum credunt in corpora summa uocato
Aethiopum populos nigrum traxisse colorem.
Tum facta est Libyae raptis humoribus aestu
Arida: tum nymphae passis, fontesq;, lacusq;
Defleuere comas: querit Boeotia Dircen,
Argos Amymonen, Ephyre Pyrenidas undas.
Nec sortita loco distantes flumina ripas
Tuta manent: medijs Tanais fumauit in undis:
Peneusq; senex, Teuthrantaeusq; Caycus,
Et celer Ismenos cum phocaico Erymantho,
Arsurusq; iterum Xanthus, flauusq; Lycormas,
Quiq; recuruatis ludit Maeander in undis,
Mygdoniusq; Melas, et taenareus Eurotas.
Arsit et Euphrates, babylonius, arsit Orontes,
Thermodoonq; citus, Gangesq;, et Phasis, et Hister.
Aestuat Alpheus. ripae sperchiades ardent.
Quodq; suo Tagus amne uehit: fluit ignibus aurum.
Et quae maeonias celebrabant carmine ripas
Fluminea uolucres medio caluere Caystro.
Nilus in extremum fugit perterritus orbem:
Occuluitq; caput: quod adhuc latet. hostia septem
Puluerulenta uacant. septem sine flumine ualles.
Fors eadem ismarios Hebrum cum Strymone siccat,
Hesperiosq; amnes Rhenum, Rhodanumq; Padumq;:
Cuiq; fuit rerum promissa potentia Tybrim.

Libye

Pirenida

Pheneus

D issilit omne solum: penetratq; in tartara rimis
L umen: et infernum terret cum coniuge regem.
E t mare contrahitur: siccæq; est campus arenæ.
Q uod modo pontus erat: quosq; altũ texerat æquor:
E xistunt montes: et sparsas cycladas augent.
I ma petunt pisces: nec se super æquora curui
T ollere consuetas audent delphines in auras.
C orpora phocarum summo resupina profundo
E xanimata iacent. ipsum quoq; N erea fama est,
D oridaq;, et natas tepidis latuisse sub undis.
T er Neptunus aquis cum toruo brachia uultu
E xerere ausus erat: ter non tulit aeris ignes.
A lma tamen Tellus, ut erat circundata ponto
I nter aquas pelagi, contractosq; undiq; fontes,
Q ui se condiderant in opacæ uiscera matris:
S ustulit omniferos collo tenus arida uultus:
O pposuitq; manum fronti: magnoq; tremore
O mnia concutiens paulum subsedit: et infra
Q uam solet esse: fuit: sacraq; ita uoce locuta est:
S i placet hoc: meruiq;, quid o tua fulmina cessant
S umme deum? liceat perituræ uiribus ignis,
I gne perire tuo: clademq; authore leuare.
V ix equidem fauces hæc ipsa in uerba resoluo.
(Presserat ora uapor) tostos en aspice crines:
I nq; oculis fumum. uolitant super ora fauillæ.
H os ne mihi fructus? hunc fertilitatis honorem,
O fficijq; refers: ꝙ adunci uulnera aratri,
R astrorumq; fero: totoq; exerceor anno?
Q uod pecori frondes, alimentaq; mitia fruges
H umano generi, uobis quoq; thura ministro?

3

Sed tamen exitium fac me meruisse· quid undæ?
Quid meruit frater? cur illi tradita sorte
Aequora decrescunt· et ab æthere longius absunt?
Quod si nec fratris, nec te mea gratia tangit·
At cœli miserere tui· circunspice· utrinq; — utrun
Fumat uterq; polus· quos si uiolauerit ignis·
Atria uestra ruent· Atlas en ipse laborat·
Vixq; suis humeris candentem sustinet axem.
Si freta, se terræ pereunt· si regia cœli·
In chaos antiquum confundimur· eripe flammis·
Siquid adhuc superest· et rerum consule summæ.
Dixerat hæc tellus· neque enim tolerare uaporem
Vlterius potuit· nec dicere plura, suumq;
Rettulit os in se· propioraq; manibus antra.
At pater omnipotens superos testatus, et ipsum,
Qui dederat currus· nisi opem ferat· omnia fato
Interitura graui, summam petit arduus arcem·
Vnde solet nubes latis inducere terris·
Vnde mouet tonitrus· uibrataq; fulmina iactat.
Sed neq; quas posset terris inducere nubes
Tunc habuit· nec quos cœlo demitteret imbres.
Intonat· et dextra libratum fulmen ab aure
Misit in aurigam· pariterq;, animaq;, rotisq;
Exuit· et sæuis compescuit ignibus ignes.
Consternuntur equi· et saltu in contraria facto — consterntur
Colla iugo eripiunt· abruptaq; lora relinquunt.
Illic frena iacent· illic temone reuulsus
Axis· in hac radij fractarum parte rotarum·
Sparsaq; sunt late laceri uestigia currus.
At Phaëthon rutilos flamma populante capillos,

Voluitur in præceps· longo'q; per aéra tractu
Fertur· ut interdum de cœlo stella sereno,
Et si non cecidit· potuit cecidisse uideri.
Quem procul a patria diuerso maximus orbe
Excipit Eridanus· fumantia'q; abluit ora.
Naiades hesperiæ trifida fumantia flamma
Corpora dãt tumulo· signant quoq; carmine saxum.
Hic situs est Phaëthon currus auriga paterni·
Quem si non tenuit· magnis tamen excidit ausis.
At pater obductos luctu miserabilis ægro
Condiderat uultus· et si modo credimus· unum
Isse diem sine sole ferunt· incendia lumen
Præbebant· aliquis'q; malo fuit usus in illo.
At Clymene post, quàm dixit, quæcunq; fuerunt
In tantis dicenda malis· lugubris, et amens,
Et laniata sinus totum percensuit orbem·
Exanimes artus primo, mox ossa requirens.
Repperit ossa tamen peregrina condita ripa·
Incubuit'q; loco, nomen'q; in marmore lectum
Perfudit lachrymis· et aperto pectore fouit.
Nec minus Heliades lugent· et inania morti
Munera dant lachrymas· et cæsæ pectora palmis
Non auditurum miseras Phaëthonta querelas
Nocte, die'q; uocant, asternuntur'q; sepulchro.
Luna quater iunctis implerat cornibus orbem·
Ille more suo (nam morem fecerat usus)
Plangorem dederant, è quis Phaëthusa sororum
Maxima cum uellet terræ procumbere· questa est
Diriguisse pedes· ad quam conata uenire
Candida Lampetie, subita radice retenta est.

Tertia cum crinem manibus laniare pararet·
Auellit frondes·hæc stipite crura teneri·
Illa dolet fieri longos sua brachia ramos·
Dumq́; ea mirantur, complectitur inguina cortex·
Perq́; gradus uterũ, pectusq́;, humerosq́;, manusq́;
Ambit, et extabant tantum ora uocantia matrem.
Quid faciat mater? nisi quo trahit impetus illam,
Huc eat, atque illuc, et dum licet oscula iungat?
Non satis est· truncis auellere corpora tentat·
Et teneros manibus ramos abrumpit· at inde
Sanguineæ manant tanquam de uulnere guttæ.
Parce precor mater· quæcunq; est saucia· clamat.
Parce precor· nostrum laceratur in arbore corpus.
Iamq́; uale· cortex in uerba nouissima uenit.
Inde fluunt lachrymæ· stillataq́; sole rigescunt
De ramis electra nouis· quæ lucidus amnis
Excipit· et nuribus mittit gestanda latinis.
Affuit huic monstro proles Stheneleia Cygnus,
Qui tibi materno quamuis à sanguine iunctus,
Mente tamen Phäëthon propior fuit. ille relicto,
(Nam Ligurum populos, et magnas rexerat urbes)
Imperio ripas uirides, amnemq́; querelis
Eridanum impleratsyluamq́; sororibus auctam.
Cum uox est tenuata uiro, canæq; capillos
Dissimulant plumæ, collumq́; a pectore longe
Porrigitur· digitosq́; ligat iunctura rubentes.
Penna latus uelat. tenet os sine acumine rostrum.
Fit noua Cygnus auis· nec se cœloq́;, Iouiq́;
Credit· ut iniuste missi memor ignis ab illo.
Stagna petit· patulosq́; lacus· ignemq́; perosus,

Quæ colat, elegit, contraria flumina flammis.
Squallidus interea genitor Phaëthontis, et expers
Ipse sui decoris, qualis cum deficit orbi,
Esse solet: lucemq; odit, seq; ipse, diemq;,
Datq; animum in luctus et luctibus adijcit iram:
Officiumq; negat mundo. satis inquit ab æui
Sors mea principijs fuit irrequieta: pigetq;
Actorum sine fine mihi, sine honore laborum.
Quilibet alter agat portantes lumina currus.
Si nemo est, omnesq; Dei non posse fatentur,
Ipse agat: ut saltem dum nostras tentat habenas,
Orbatura patres aliquando fulmina ponat.
Tunc sciet ignipedum uires expertus equorum
Non meruisse necem, qui non bene rexerit illos.
Talia dicentem circunstant omnia Solem
Numina: neu uelit tenebras inducere rebus.
Supplice uoce rogant. missos quoq; Iuppiter ignes
Excusat: precibusq; minas regaliter addit.
Colligit amentes, et adhuc terrore pauentes
Phœbus equos: stimuloq; dolens, et uerbere sæuit:
Sæuit enim, natumq; obiectat et imputat illis.
At pater omnipotens ingentia mœnia cœli
Circuit: et ne quid labefactum uiribus ignis
Corruat, explorat. quæ post, quàm firma, suiq;
Roboris esse uidet: terras, hominumq; labores
Perspicit. Arcadiæ tamen est impensior illi
Cura suæ: fontesq; et non dum audientia labi
Flumina restituit. dat terræ gramina: frondes
Arboribus: læsasq; iubet reuirescere syluas.
Dum redit: itq; frequens, in uirgine Nonacrina

H æsit: et accepti caluere sub ossibus ignes.
N on erat huius opus lanam mollire trahendo,
N ec positas uariare comas: sed fibula uestem,
V itta coercebat neglectos alba capillos.
E t modo leue manu iaculũ, modo sumpserat arcũ.
M iles erat Phœbes. nec Mænalon attigit ulla
G ratior hac Triuiæ. Sed nulla potentia longa est.
V lterius spatium medio sol altus habebat:
C um subit illa nemus, quod nulla ceciderat ætas:
E xuit hic humero pharetram: lentosq; retendit
A rcus: inq; solo quod texerat herba: iacebat:
E t pictam posita pharetram ceruice premebat.
I uppiter ut uidit fessam: et custode uacantem:
H oc certe furtum coniux mea nesciet: inquit,
A ut si rescierit: sunt o sunt iurgia tanti?
P rotinus induitur faciem: cultumq; Dianæ:
A tq; ait: o comitum uirgo pars una mearum:
I n quibus es uenata iugis? de cæspite uirgo
S e leuat: et salue numen me iudice dixit:
A udiat ipse licet, maius Ioue: ridet, et audit,
E t sibi præferri se gaudet: et oscula iungit
N ec moderata satis: nec sic à uirgine danda.
Q ua uenata foret sylua narrare parantem
I mpedit amplexu: nec se sine crimine prodit.
I lla quidem contra, quantum modo fœmina posset:
A spiceres utinam Saturnia: mitior esses.
I lla quidem pugnat: sed quæ superare puella?
Q uis ue Iouem poterat? superum petit æthéra uictor
I uppiter: huic odio nemus est: et conscia sylua.
V nde pedem referens, penè est oblita pharétram

Tollere cum telis: et quem ſuſpenderat arcum.
Ecce ſuo comita choro Dictynna per altum
Mænalon ingrediens, & cæde ſuperba ferarum
Aſpicit hanc: uiſamq; uocat: clamata refugit:
Et timuit primo ne Iuppiter eſſet in illa.
Sed poſt, quàm pariter nymphas incedere uidit:
Senſit abeſſe dolos: numerumq; acceſſit ad harum.
Heu quàm difficile eſt crimen non prodere uultu.
Vix oculos attollit humo, nec, ut ante ſolebat:
Iuncta deæ lateri: nec toto eſt agmine prima.
Sed ſilet: et læſi dat ſigna rubore pudoris.
Et, niſi quod uirgo eſt: poterat ſentire Diana
Mille notis culpam. nymphæ ſenſiſſe feruntur.
Orbe reſurgebant lunaria cornua nono:
Cum dea uenatu, fraternis languida flammis,
Nacta nemus gelidum, de quo cum murmure labens
Ibat: et attritas uerſabat riuus arenas.
Vt loca laudauit: ſummas pede contigit undas.
His quoq; laudatis: procul eſt, ait, arbiter omnis.
Nuda ſuperfuſis tingamus corpora lymphis.
Parrhaſis erubuit: cunctæ uelamina ponunt.
Vna moras quærit. dubitanti ueſtis adempta eſt:
Qua poſita nudo patuit cum corpore crimen.
Attonitæ, manibusq; uterum celare uolenti
I procul hinc dixit: nec ſacros pollue fontes
Cynthia, deq; ſuo iuſſit ſecedere cœtu.
Senſerat hoc olim magni matrona Tonantis:
Diſtulerat'q; graues in idonea tempora pœnas.
Cauſa moræ nulla eſt: et iam puer Arcas (id ipſum
Indoluit Iuno) fuerat de pellice natus.

Quo simul obuertit sæuam cum lumine mentem:
Scilicet hoc etiam restabat adultera, dixit,
Vt fœcunda fores: fieretq; iniuria partu
Nota: Iouisq; mei testatum dedecus esset.
Haud impune feres: adimam tibi nanq; figuram:
Qua tibi, quaq; places nostro importuna marito.
Dixit, et arreptam prensis à fronte capillis
Strauit humi pronam. tendebat brachia supplex.
Brachia cœperunt nigris horrescere uillis:
Curuariq; manus: et aduncos crescere in ungues:
Officioq; pedum fungi, laudataq; quondam
Ora Ioui lato fieri deformia rictu.
Néue preces animos, et uerba precantia flectant:
Posse loqui eripitur. uox iracunda, minaxq;
Plenaq; terroris rauco de gutture fertur.
Mens antiqua manet: facta quoq; mansit in ursa.
Assiduoq; suos gemitu testata dolores,
Qualescunq; manus ad cœlum, et sydera tollit:
Ingratumq; Iouem nequeat cum dicere: sentit.
Ah quoties sola non ausa quiescere sylua,
Ante domum, quondamq; suis errauit in agris.
Ah quoties per saxa canum latratibus acta est:
Venatrixq; metu uenantum territa fugit.
Sæpe feris latuit uisis: oblita quid esset:
Vrsaq; conspectos in montibus horruit ursos:
Pertimuitq; lupos: quamuis pater esset in illis.
Ecce Lycaoniæ proles ignara parentis
Arcas adest terquinq; ferens natalibus annos.
Dumq; feras sequitur: dum saltus eligit aptos,
Nexilibusq; plagis syluas Erymanthidos ambit:

Incidit in matrem· quæ restitit Arcáde uiso·
Et cognoscenti similis fuit. ille refugit·
Immotosq; oculos in se sine fine tenentem
Nescius extimuit· propiusq; accedere fugit.
Vulnifico fuerat fixurus pectora telo·
Arguit omnipotens· pariterq;, ipsosq;, nefasq;
Sustulit· et celeri raptos per inania uento
Imposuit cœlo, uicinaq; sydera fecit.
Intumuit Iuno post, quàm inter sydera pellex
Fulsit· et ad canam descendit in æquora Tethym.
Oceanumq; senem, quorum reuerentia mouit
Sæpe deos· causamq; uiæ scitantibus inquit.
Quæritis æthereis quare regina deorum
Sedibus hic adsim. pro me tenet altera cœlum.
Mentiar· obscurum nisi nox cum fecerit orbem·
Nuper honoratas summo mea uulnera cœlo
Videritis stellas illic· ubi circulus axem
Vltimus extremum, spatioq; breuissimus ambit.
Est uero cur quis Iunonem lædere nolit?
Offensamq; tremat, quæ prosum sola nocendo?
O ego quantum egi. quàm uasta potentia nostra est.
Esse hominem uetui· facta est dea. sic ego pœnas
Sontibus impono· sic est mea magna potestas.
Vendicet antiquam faciem· uultusq; ferinos
Detrahat· argolica quod in ante Phoronide fecit.
Cur non expulsa ducit Iunone· meoq;
Collocat in thalamo· socerumq; Lycaona sumat?
At uos si læsæ tangit contemptus alumnæ·
Gurgite cœruleo septem prohibete triones·
Syderaq; in cœlum stupri mercede recepta

P ellite: ne puro tingatur in æquore pellex.
D i maris annuerant. habili Saturnia curru
I ngreditur liquidum pauonibus aëra pictis:
T am nuper pictis cæso pauonibus Argo:
Q uam tu nuper eras: cum candidus ante fuisses:
C orue loquax subito nigrantes uersus in alas.
N am fuit hæc quondam niueis argentea pennis
A les: ut æquaret totas sine labe columbas:
N ec seruaturis uigili capitolia uoce
C ederet anseribus: nec amanti flumina cycno.
L ingua fuit damno lingua faciente loquaci,
Q ui color albus erat, nunc est contrarius albo.
P ulchrior in tota, quàm Larissæa Coronis
N on fuit Aemonia. placuit tibi Delphice certe
V el dum casta fuit: uel inobseruata: sed ales
S ensit adulterium Phœbeius: ut'q; latentem
D etegeret culpam non exorabilis index
A d dominum tendebat iter: quem garrula motis
C onsequitur pennis: scitetur ut omnia cornix:
A udita'q; uiæ causa, non utile carpis
I nquit iter: ne sperne meæ præsagia linguæ.
Q uid fuerim: quid sim'q;, uide: meritum'q; require:
I nuenies nocuisse fidem. nam tempore quodam
P allas Erichthonium prolem sine matre creatam
C lauserat Actæo texta de uimine cista.
V irginibus'q; tribus gemino de Cecrope natis
S eruandam dederat: sed inconfessa quid esset: non confes
E t legem dederat: sua ne secreta uiderent.
A bdita fronde leui densa speculabar ab ulmo:
Q uid facerent. commissa duæ sine fraude tuentur

Pandrosos, atq; Herse. timidas uocat una sorores
Aglauros. nodosq; manu diducit. et intus
Infantemq; uident. apporrectumq; draconem.
Acta deæ refero. pro quo mihi gratia talis
Redditur. ut dicar tutela pulsa Mineruæ.
Et ponar post noctis auem. mea pœna uolúcres
Admonuisse potest. ne uoce pericula quærant.
At puto non ultro, nec quicquam tale rogantem
Me petijt. licet hoc ex ipsa Pallade quæras.
Quamuis irata est. non hoc irata negabit.
Nam me phocaica clarus tellure Coroneus
(Nota loquor) genuit. fueramq; ego regia uirgo.
Diuitibusq; procis (ne me contemne) petebar.
Forma mihi nocuit. nam cum per littora lentis
Passibus, ut soleo. summa spatiarer arena.
Vidit. et incaluit pelagi deus. utq; precando
Tempora cum blandis absumpsit inania uerbis.
Vim parat. et sequitur. fugio. densumq; relinquo
Littus. et in molli nequicquam lassor arena.
Inde deos, hominesq; uoco. nec contigit ullum
Vox mea mortalem. mota est pro uirgine uirgo.
Auxiliumq; tulit. tendebam brachia cœlo.
Brachia cœperunt leuibus nigrescere pennis.
Reijcere ex humeris uestem molibar. at illa
Pluma erat. inq; cutem radices fixerat imas.
Plangere nuda meis conabar pectora palmis.
Sed neq; iam palmas, nec pectora nuda gerebam.
Currebam. nec, ut ante, pedes retinebat arena.
Sed summa tollebar humo. mox acta per auras
Euehor. et data sum comes inculpata Mineruæ.

Quid

Quid tamen hoc prodest si diro facta uolucris
Crimine Nyctimene nostro successit honori?
An, quæ per totam res est notissima Lesbon,
Non audita tibi est, patrium temerasse cubile
Nyctimenen? auis illa quidem, sed conscia culpæ
Conspectum, lucemq́; fugit, tenebrisq́; pudorem
Cælat, et à cunctis expellitur æthere toto.
Talia dicenti tibi, ait, reuocamina coruus
Sint precor ista malo, nos uanum spernimus omen.
Nec cœptum dimittit iter, dominoq́; iacentem
Cum iuuene Aemonio uidisse Coronida narrat.
Laurea delapsa est audito crimine amantis,
Et pariter, uultusq́; deo, plectrumq́;, colorq́;
Excidit. utq́; animus tumida feruebat ab ira
Arma assueta capit, flexumq́; a cornibus arcum
Tendit, et illa suo toties cum pectore iuncta
Indeuitato traiecit pectora telo.
Icta dedit gemitum, tractoq́; à uulnere ferro / corpor
Candida puniceo perfudit membra cruore,
Et dixit, potui pœnas tibi Phœbe dedisse,
Sed peperisse prius. duo nunc moriemur in una.
Hactenus, et pariter uitam cum sanguine fudit,
Corpus inane animæ frigus letale secutum est.
Pœnitet heu sero pœnæ crudelis amantem,
Seq́; q audierit, q sic exarserit, odit.
Odit auem, per quam crimen, causamq́; dolendi
Scire coactus erat, necnon arcumq́;, manumq́;
Odit, cumq́; manu temeraria tela, sagittas.
Collapsamq́; fouet, seraq́; ope uincere fata
Nititur, et medicas exercet inaniter artes.

Quæ post, quàm frustra tentata, rogumq́; parari
Vidit · et arsuros supremis ignibus artus ·
Tum uero gemitus (neq; enim cœlestia tingi
Ora licet lachrymis) alto de corde petitos
Edidit · haud aliter, quàm cum spectante iuuenca
Lactentis uituli dextra libratus ab aure
Tempora discussit claro caua malleus ictu.
Vt tamen ingratos in pectora fudit odores ·
Et dedit amplexus · iniustaq́; busta peregit ·
Non tulit in cineres labi sua Phœbus eosdem
Semina · sed natum flammis, uteroq́; parentis
Eripuit · geminiq́; tulit Chironis in antrum,
Sperantemq́; sibi non falsæ præmia linguæ,
Inter aues albas uetuit consistere coruum.
Semifer interea diuinæ stirpis alumno
Lætus erat · mixtoq́; oneri gaudebat honore.
Ecce uenit rutilis humeros protecta capillis
Filia Centauri · quam quondam nympha Caici
Fluminis in rapidi ripis enixa uocauit
Ocyroen. non hæc artes contenta paternas
Edidicisse fuit. fatorum arcana canebat.
Ergo ubi uaticinos concepit mente furores ·
Incaluitq́; deo · quem clausum pectore habebat ·
Aspicit infantem · totiq́; salutifer orbi
Cresce puer dixit. tibi se mortalia sæpe
Corpora debebunt. animas tibi reddere ademptas
Fas erit · idq́; semel dis indignantibus ausus
Posse dare hoc iterum flamma prohibebere auita.
Eq́; deo corpus fies exangue · deusq́;,
Qui modo corpus eras, et bis tua fata nouabis.

T u quoq; care pater non iam mortalis · et æuis
O mnibus ut maneas nascendi lege creatus,
P osse mori cupies tum · cum cruciabere diræ
S anguine serpentis per saucia membra recepto.
T e'q; ex æterno patientem numina mortis
E fficient · triplices'q; deæ tua fila resoluent.
R estabat fatis aliquid · suspirat ab imis
P ectoribus · lachrymæ'q; genis labuntur obortæ ·
A tq; ita, præuertunt me, inquit, mea fata · uetor'q;
P lura loqui: uocis'q; meæ præcluditur usus.
N on fuerant artes tanti · quæ numinis iram
C ontraxere mihi. mallem nescisse futura.
I am mihi subduci facies humana uidetur ·
I am cibus herba placet · iam latis currere campis
I mpetus est. in equam, cognata'q; pectora uertor.
T ota tamen quare? pater est mihi nempe biformis.
T alia dicenti pars est extrema querelæ dicentis
I ntellecta parum · confusa'q; uerba fuerunt.
M ox nec uerba quidem · nec equæ sonus ille uidetur,
S ed simulantis equam · paruo'q; in tempore certos
E didit hinnitus · et brachia mouit in herbas.
T um digiti coeunt · et quinos alligat ungues
P erpetuo cornu leuis ungula. crescit et oris,
E t colli spatium. longæ pars maxima pallæ
C auda fit: ut'q; uagi crines per colla iacebant ·
I n dextras abiere iubas · pariter'q; nouata est
E t uox, et facies. nomen quoq; monstra dederunt.
F lebat · opem'q; tuam frustra Phillyrius heros Philyreius
D elphice poscebat. nam nec rescindere magni
I ussa Iouis poteras · nec, si rescindere posses ·

Tunc aderas Elim, Messeniaq́; arua colebas.
Illud erat tempus quo te pastoria pellis
Texit onusq́; fuit baculus syluestris oliuæ.
Alterius, dispar septenis Fistula cannis.
Dumq́; amor est curæ dum te tua fistula mulcet.
Incustoditæ Pylios memorantur in agros
Processisse boues. uidet has Atlantide Maia
Natus et arte sua syluis occultat abactas.
Senserat hoc furtum nemo nisi natus in illo
Rure senex. Battum uicinia tota uocabat.
Diuitis hic saltus, herbosaq́; pascua Nelei,
Nobiliumq́; greges custos seruabat equarum.
Hunc timuit blandaq́; manu seduxit & illi
Quisquis es hospes, ait, si forte armenta requiret
Hæc aliquis uidisse nega. neu gratia facto
Nulla rependatur nitidam cape præmia uaccam.
Et dedit accepta, uoces has reddidit hospes:
Tutus eas lapis iste prius tua furta loquetur.
Et lapidem ostendit. simulat Ioue natus abire.
Mox redit et uersa pariter cum uoce figura,
Rustice uidisti si quas hoc limite, dixit,
Ire boues fer opem furtoq́; silentia deme.
Iuncta suo pariter dabitur tibi fœmina Tauro.
At senior post, quàm est merces geminata, sub illis
Montibus inquit, erant et erant sub montibus illis.
Risit Atlantiades & me mihi perfide prodis?
Me mihi prodis, ait? periuraq́; pectora uertit
In durum silicem qui nunc quoq; dicitur index.
Inq́; nihil merito uetus est infamia saxo.
Hinc se sustulerat paribus Caducifer alis.

Munychiosq; uolans agros, gratamq; Mineruæ
Despiciebat humum · cultiq; arbusta Lycæi.
Illa forte die castæ de more puellæ
Vertice supposito festas in Palladis arces
Pura coronatis portabant sacra canistris.
Inde reuertentes deus aspicit ales · iterq;
Non agit in rectum · sed in orbem curuat eundem.
Vt uolucris uisis rapidissima miluius extis,
Dum timet · et densi circunstant sacra ministri ·
Flectitur in gyrum · nec longius audet abire ·
Spemq; suam motis auidus circumuolat alis ·
Sic super actæas agilis Cyllenius arces
Inclinat cursus · et easdem circinat auras.
Quanto splendidior, quàm cætera sydera fulget
Lucifer · et quanto, quàm Lucifer aurea Phœbe ·
Tanto uirginibus præstantior omnibus Herse
Ibat · eratq; decus pompæ, comitumq; suarum.
Obstupuit forma Ioue natus · et æthere pendens
Non secus exarsit, quàm cum balearica plumbum
Funda iacit · uolat illud · et incandescit eundo ·
Et quos non habuit · sub nubibus inuenit ignes.
Vertit iter · cœloq; petit diuersa relicto ·
Nec se dissimulat · tanta est fiducia formæ ·
Quæ quanquam iusta est · cura tamen adiuuat illā,
Permulcetq; comas · chlamydemq; ut pendeat apte
Collocat · ut lymbus, totumq; appareat aurum.
Vt teres in dextra, qua somnos ducit · et arcet
Virga sit · ut tersis niteant talaria plantis.
Pars secreta domus ebore, et testudine cultos
Tres habuit thalamos · quorū tu Pandrose dextrū, limbus

graulos

Aglauros leuum, medium possederat Herse.
Quae tenuit leuum uenientem prima notauit
Mercurium nomen'q; dei scitarier ausa est.
Et causam aduentus cui sic respondit Atlantis,
Pleiones'q; nepos ego sum qui iussa per auras
Verba patris porto pater est mihi Iuppiter ipse.
Nec fingam causas tu tantum fida sorori
Esse uelis prolis'q; meae matertera dici.
Herse causa uiae est. faueas, oramus amanti.
Aspicit hunc oculis isdem quibus abdita nuper
Viderat Aglauros flauae secreta Mineruae.
Pro'q; ministerio magni sibi ponderis aurum
Postulat interea tectis excedere cogit.
Vertit ad hanc torui dea bellica luminis orbes.
Et tanto penitus traxit suspiria motu
Vt pariter pectus, positum'q; in pectore forti
Aegida concuteret. subit hanc arcana profana
Detexisse manu tum cum sine matre creatam
Lemniacam stirpem contra data foedera uidit.
Ingratam'q; deo fore iam ingratam'q; sorori.
Et ditem sumpto, quod auara poposcerat, auro.
Protinus inuidiae nigro squallentia tabo
Tecta petit. domus est imis in uallibus antri
Abdita, sole carens, non ulli peruia uento,
Tristis, et ignaui plenissima frigoris, et quae
Igne uacet semper caligne semper abundet.
Huc ubi peruenit bello metuenda uirago.
Constitit ante domum (neq; enim succedere tectis
Fas habet)et postes extrema cuspide pulsat.
Concussae patuere fores uidet intus edentem

V ipereas carnes uitiorum alimenta suorum
I nuidiam uisáq; oculos auertit· at illa
S urgit humo pigre· semesarumq; reliquit
C orpora serpentum· passúq; incedit inerti.
V tq; deam uidit, formáq;, armisq; decoram·
I ngemuit· uultumq; deæ ad suspiria duxit.
P allor in ore sedet· macies in corpore toto·
N usquam recta acies· liuent rubigine dentes·
P ectora felle uirent· lingua est suffusa ueneno·
R isus abest· nisi quem uisi fecere dolores·
N ec fruitur somno uigilantibus excita curis·
S ed uidet ingratos· intabescitq; uidendo
S uccessus hominum· carpitq;, et carpitur unà·
S uppliciumq; suum est· quamuis tamen oderit illā·
T alibus affata est breuiter Tritonia dictis·
I nfice tabe tua natarum Cæcropis unam· Cecrop
S ic opus est· Aglauros ea est. haud plura locuta
F ugit· et impressa tellurem reppulit hasta.
I lla deam obliquo fugientem lumine cernens
M urmura parua dedit· successorumq; Mineruæ
I ndoluit· baculumq; capit· quem spinea tortum / tota
V incula cingebant· adopertaq; nubibus atris
Q uacunq; ingreditur· florentia proterit arua·
E xuritq; herbas· et summa papauera carpit·
A fflatúq; suo populos, urbesq;, domosq;
P olluit· et tandem Tritonida conspicit arcem
I ngenijs, opibusq;, et festa pace uirentem·
V ixq; tenet lachrymas· qa nil lachrymabile cernit.
S ed post, quàm thalamos intrauit Cæcrope natæ· Cecrope
I ussa facit· pectusq; manu ferrugine tincta

T angit · et hamatis præcordia sentibus implet ·
I nspiratq́; nocens uirus piceumq́; per ossa
D issipat · et medio spargit pulmone uenenum.
N eue mali causæ spatium per latius errent ·
G ermanam ante oculos, fortunatumq́; sororis
C oniugium, pulchraq́; deum sub imagine ponit ·
C unctaq́; magna facit, quibus irritata dolore
C æcropis occulto mordetur · et anxia nocte,
A nxia luce gemit · lentaq́; miserrima tabe
L iquitur, ut glacies incerto saucia sole ·
F elicisq́; bonis aliter non uritur Herses ·
Q uàm cum spinosis ignis supponitur herbis ·
Q uæ neq; dant flãmas leniq́; tepore cremantur.
S æpe mori uoluit · ne quicquam tale uideret ·
S æpe uelut crimen rigido narrare parenti.
D eniq; in aduerso uenientem limine sedit
E xclusura deum · cui blandimenta, precesq́;,
V erbaq́; iactanti, mitissima, desine, dixit.
H inc ego me non sum nisi te motura repulso.
S temus ait pacto uelox Cyllenius isto ·
C ælatasq́; fores uirga patefecit · at illi
S urgere conanti partes (quascunq; sedendo
F lectitur) ignaua nequeunt grauitate moueri.
I lla quidem pugnat recto se attollere trunco ·
S ed genuum iunctura riget · frigusq́; per ungues
L abitur · et pallent amisso sanguine uenæ ·
V tq́; malum late solet immedicabile cancer
S erpere · et illæsas uitiatis addere partes ·
S ic letalis hyems paulatim in pectora uenit ·
V italesq́; uias, et respiramina clausit.

N ec conata loqui est nec si conata fuisset·
V ocis habebat iter· saxum iam colla tenebat·
O raq́; duruerant· signumq́; exangue sedebat.
N ec lapis albus erat· sua mens infecerat illam.
H as ubi uerborum pœnas, mentisq́; profanæ
Cœpit Atlantiades· dictas à Pallade terras
I inquit· et ingreditur iactatis æthera pennis.
S euocat hunc genitor· nec causam fassus amoris
F ide minister ait iussorum nate meorum
P elle moram, subitoq́; celer delabere cursu· solito
Q uæq́; tuam matrem tellus a parte sinistra
S uspicit· indigenæ Sidonida nomine dicunt·
H anc pete· quodq́; procul montano gramine pasci
A rmentum regale uides· ad littora uerte.
D ixit· & expulsi iandudum monte iuuenci
L ittora iussa petunt· ubi magni filia regis
L udere uirginibus Tyrijs comitata solebat.
N on bene conueniunt, nec in una sede morantur
M aiestas, et amor· sceptri grauitate relicta
I lle pater, rectorq́; deum, cui dextra trisulcis
I gnibus armata est· qui nutu concutit orbem·
I nduitur faciem Tauri· mixtusq́; iuuencis
M ugit et in teneris formosus obambulat herbis.
Q uippe color niuis est· quam nec uestigia duri
C alcauere pedis· nec soluit aquaticus auster.
C olla toris extant· harmis palearia pendent· armi
C ornua parua quidem· sed quæ contendere posses
F acta manu· puraq́; magis perlucida gemma·
N ullæ in fronte minæ· nec formidabile lumen.
P acem uultus habet. miratur Agenore nata

Quod tam formosus, q̄ prœlia nulla minetur.
Sed quamuis mitem metuit contingere primo.
Mox adit: et flores ad candida porrigit ora.
Gaudet amans: et dum ueniat sperata uoluptas:
Oscula dat manibus. uix ah, uix cætera differt.
Et nunc alludit: uiridiq́; exultat in herba:
Nunc latus in fuluis niueum deponit arenis:
Paulatimq́; metu dempto, modo pectora præbet
Virginea palpanda manu: modo cornua sertis
Impedienda nouis. ausa est quoq; regia uirgo,
Nescia quem premeret: tergo considere Tauri.
Tum deus à terra, siccoq́; a littore sensim
Falsa pedum primo uestigia ponit in undis:
Inde abit ulterius: mediiq́; per æquora ponti
Fert prædam. pauet hæc: littusq́; ablata relictum
Respicit: et dextra cornu tenet: altera dorso
Imposita est. tenues sinuantur flamine uestes.

P. OVIDII NASO. METAMOR. LIBER TERTIVS.

Iamq́; deus posita fallacis imagine Tauri,
Se confessus erat: dictæaq́; rura tenebat:
Cum pater ignarus raptam perquirere Cadmo
Imperat: et pœnam, si non inuenerit: addit
Exilium: facto pius, et sceleratus eodem.
Orbe pererrato (quis enim deprendere posset
Furta Iouis?) profugus, patriamq́;, iramq́; parētis

Vitat Agenorides · Phœbiq; oracula supplex
Consulit · et quæ sit tellus habitanda requirit.
Bos tibi Phœbus ait solis occurret in aruis
Nullum passa iugum · curuiq; immunis aratri ·
Hac duce carpe uias · et qua requieuerit herba ·
Mœnia fac condas · Bœotiaq; illa uocato.
Vix bene castalio Cadmus descenderat antro ·
Incustoditam lente uidet ire iuuencam,
Nullum seruitij signum ceruice gerentem ·
Subsequitur · pressoq; legit uestigia gressu ·
Auctoremq; uiæ Phœbum taciturnus adorat.
Iam uada Cephisi, Panopesq; euaserat arua ·
Bos stetit · et tollens speciosam cornibus altis
Ad cœlum frontem, mugitibus impulit auras ·
Atq; ita respiciens comites sua terga sequentes
Procubuit · teneraq; latus submisit in herba.
Cadmus agit grates · peregrinæq; oscula terræ
Figit · et ignotos montes, agrosq; salutat.
Sacra Ioui facturus erat · iubet ire ministros ·
Et petere è uiuis libandas fontibus undas.
Sylua uetus stabat nulla uiolata securi ·
Et specus in medio uirgis, ac uimine densus,
Efficiens humilem lapidum compagibus arcum
Vberibus fecundus aquis · ubi conditus antro
Martius anguis erat cristis præsignis, et auro ·
Igne micant oculi · corpus tumet omne ueneno ·
Tresq; micant linguæ · triplici stant ordine dentes ·
Quem post, quam Tyria lucum de gente profecti
Infausto tetigere gradu · demissaq; in undas
Vrna dedit sonitum · longo caput extulit antro / longū

Cæruleus serpens horrendáq; sibila misit.
Effluxere undæ manibus sanguisq; reliquit
Corpus et attonitos subitus tremor occupat artus.
Ille uolubilibus squamosos nexibus orbes
Torquet et immenso saltu sinuatur in arcum.
At media plus parte leues erectus in auras
Despicit omne nemus tantóq; est corpore quanto
Si totum spectes geminas qui separat arctos.
Nec mora phœnicas siue illi tela parabant
Siue fugam siue ipse timor prohibebat utrunq;
Occupat hos morsu longis complexibus illos
Hos necat afflatu funesta hos tabe ueneni.
Fecerat exiguas iam sol altissimus umbras.
Quæ mora sit socijs miratur Agenore natus
Vestigatq; uiros. tegimen direpta leonis
Pellis erat telum splendenti lancea ferro
Et iaculum, telóq; animus præstantior omni.
Vt nemus intrauit letatáq; corpora uidit
Victoremq; supra spatiosi corporis hostem,
Tristia sanguinea lambentem uulnera lingua
Aut ultor uestræ fidissima corpora mortis,
Aut comes inquit ero dixit dextráq; molarem
Sustulit et magnum magno conamine misit.
Illius impulsu cum turribus ardua celsis
Mœnia mota forent serpens sine uulnere mansit
Loricæq; modo squammis defensus, et atræ
Duritia pellis, ualidos cute reppulit ictus.
At non duritia iaculum quoq; uicit eadem
Quod medio lentæ spinæ curuamine fixum
Constitit et totum descendit in ilia ferrum.

I lle dolore ferox caput in ſua terga retorſit·
V ulneráq; aſpexit· fixumq́; haſtile momordit.
I dq́; ubi ui multa partem labefecit in omnem·
Vix tergo eripuit· ferrum tamen oſſibus hæſit.
T um uero poſt, quàm ſolitas acceſſit ad iras
C auſa recens· plenis tumuerunt guttura uenis·
S pumáq; peſtiferos circunfluit albida rictus·
T erráq; raſa ſonat ſquammis· quiq; halitus exit
O re niger ſtygio uitiatas inficit herbas·
I pſe modo immenſum ſpiris facientibus orbem
C ingitur· interdum longa trabe rectior extat·
I mpete nunc uaſto ceu concitus imbribus amnis
F ertur· et obſtantes perturbat pectore ſyluas.
C edit Agenorides paulum· ſpolióq; leonis
S uſtinet incurſus· inſtantiáq; ora retardat
C uſpide prætenta· furit ille· et inania duro
V ulnera dat ferro· figitq́; in acumine dentes.
I amq́; uenenifero ſanguis manare palato
C œperat· & uirides aſpergine tinxerat herbas·
S ed leue uulnus erat· quia ſe retrahebat ab ictu·
L æſáq; colla dabat retro· plagamq́; ſedere
C edendo arcebat· nec longius ire ſinebat.
D onec Agenorides coniectum in guttura ferrum
V ſq; ſequens preſſit· dum retro quercus eunti
O bſtitit· et fixa eſt pariter cum robore ceruix.
P ondere ſerpentis curuata eſt arbor· et imæ
P arte flagellari gemuit ſua robora caudæ.
D um ſpatium uictor uicti conſiderat hoſtis·
V ox ſubito audita eſt· neq; erat cognoſcere promptũ
V nde· ſed audita eſt· quid Agenore nate peremptum

S erpentem spectas? et tu spectabere serpens.
I lle diu pauidus pariter cum uoce colorem
P erdiderat· gelidoq; comæ terrore rigebant.
E cce uiri fautrix superas delapsa per auras
P allas adest· motæq; iubet supponere terræ
V ipereos dentes· populi incrementa futuri.
P aret, et impresso sulcum patefecit aratro.
S pargit humi iussos mortalia semina dentes·
I nde (fide maius) glebæ cœpere moueri·
P rimaq; de sulcis acies apparuit hastæ·
T egmina mox capitum picto nutantia cono·
M ox humeri, pectusq;, onerataq; brachia telis
E xistunt· crescitq; seges clypeata uirorum.
S ic ubi tolluntur festis aulæa theatris·
S urgere signa solent· primumq; ostendere uultus·
C ætera paulatim, placidoq; educta tenore
T ota patent· imoq; pedes in margine ponunt.
T erritus hoste nouo Cadmus capere arma parabat·
N e cape de populo, quem terra creauerat· unus
E xclamat· nec te ciuilibus insere bellis.
A tq; ita terrigenis rigido de fratribus unum
C omminus ense ferit· iaculo cadit eminus ipse.
H ic quoq;, qui dederat leto· non longius illo
V iuit· et expirat, modo quas acceperat· auras·
E xemploq; pari furit omnis turba· suoq;
M arte cadunt subiti per mutua uulnera fratres·
I amq; breuis uitæ spatium sortita iuuentus
S anguineam tepido plangebat pectore matrem·
Q uinq; superstitibus· quorum fuit unus Echion·
I s sua iecit humi monitu Tritonidis arma·

Fraternæq; fidem pacis petijtq́;, deditq́;.
Hos operis comites habuit Sidonius hospes
Cum posuit iussam phœbeis sortibus urbem.
Iam stabant Thebæ. poteras iam Cadme uideri
Exilio felix. soceri tibi Marsq́;, Venusq́;
Contigerant: huc adde genus de coniuge tanta:
Tot natos, natasq́;, et pignora cara nepotes:
Hos quoq; iam iuuenes. Sed scilicet ultima semper
Expectanda dies homini est: diciq; beatus
Ante obitum nemo: supremaq; funera debet.
Prima nepos inter res tot tibi Cadme secundas
Causa fuit luctus: alienaq; cornua fronti
Addita: uosq́; canes satiati sanguine herili.
At bene si quæras, fortunæ crimen in illo,
Non scelus inuenies: quod enim scelus error habebat?
Mons erat infectus uariarum cæde ferarum:
Iamq́; dies medius rerum contraxerat umbras:
Et sol ex æquo meta distabat utraq;:
Cum iuuenis placido per deuia lustra uagantes
Participes operum compellat Hyantius ore:
Lina madent comites: ferrumq́; cruore ferarum:
Fortunamq́; dies habuit satis. altera lucem
Cum croceis inuecta rotis Aurora reducet
Propositum repetemus opus: nunc Phœbus utraq;
Distat idem terra: finditq́; uaporibus arua.
Sistite opus præsens: nodosaq́; tollite lina.
Iussa uiri faciunt: intermittuntq́; laborem.
Vallis erat piceis, et acuta densa cupressu
Nomine Gargaphie, succinctæ cura Dianæ: sacra
Cuius in extremo est antrum nemorale recessu

Arte laboratum nulla: simulauerat artem
Ingenio natura suo. nam pumice uiuo
Et leuibus tophis natiuum duxerat arcum.
Fons sonat à dextra tenui perlucidus unda
Margine gramineo patulos succinctus hiatus.
Hic dea syluarum uenatu fessa solebat
Virgineos artus liquido perfundere rore.
Quo post, quàm subijt, nympharum tradidit uni
Armigeræ iaculum pharetramq́;, arcusq́; retentos.
Altera depositæ subiecit brachia pallæ
Vincla duæ pedibus demunt. nam doctior illis
Ismenis Crocale sparsos per colla capillos
Colligit in nodum: quamuis erat ipsa solutis.
Excipiunt laticem Nipheq́; Hyaleq́;, Rhanisq́;
Et Psecas et Phiale: funduntq́; capacibus urnis.
Dumq́; ibi perluitur solita Titania lympha:
Ecce nepos Cadmi dilata parte laborum
Per nemus ignotum non certis passibus errans
Peruenit in lucum: sic illum fata ferebant:
Qui simul intrauit rorantia fontibus antra:
Sicut erant nudæ: uiso sua pectora nymphæ
Percussere uiro: subitisq́; ululatibus omne
Impleuere nemus: circunfusæq́; Dianam
Corporibus texere suis: tamen altior illis
Ipsa dea est: colloq́; tenus supereminet omnes.
Qui color infectis aduersi solis ab ictu
Nubibus esse solet: aut purpureæ auroræ:
Is fuit in uultu uisæ sine ueste Dianæ,
Quæ quanq̃ comitum turba est stipata suarum,
In latus obliquum tamen astitit: oraq́; retro
Flexit,

F lexit · et ut uellet promptas habuisse sagittas ·
Q uas habuit · sic hausit aquas · uultumq́; uirilem
P erfudit · spargensq́; comas ultricibus undis,
A ddidit hæc cladis prænuntia uerba futuræ ·
N unc tibi me posito uisam uelamine narres,
S i poteris narrare licet, nec plura minata
D at sparso capiti uiuacis cornua cerui ·
D at spatium collo · summasq́; acuminat aures ·
C um pedibusq́; manus, cum longis brachia mutat
C ruribus · et uelat maculoso uellere corpus ·
A dditus & pauor est · fugit Autoneius heros · Autonoei
E t se tam celerem cursu miratur in ipso ·
V t uero uultus, et cornua uidit in unda ·
M e miserum dicturus erat · uox nulla secuta est ·
I ngemuit · uox illa fuit · lachrymæq́; per ora
N on sua fluxerunt · mens tantum pristina mansit ·
Q uid faciat? repetat ne domum, et regalia tecta?
A n lateat syluis? timor hoc pudor · impedit illud ·
D um dubitat · uidere canes · primusq́; Melampus,
I chnobatesq́; sagax latratu signa dederunt ·
G nosius Ichnobates, Spartana gente Melampus ·
I nde ruunt alij rapida uelocius aura
P amphagus, et Dorceus, et Oribasus Arcádes omnes,
N ebrophonosq́; ualēs, et trux cum Lælape Theron,
E t pedibus Pterelas, et naribus utilis Agre,
H ylæusq́; ferox nuper percussus ab apro,
D eq́; lupo concepta Nape, pecudesq́; secutæ,
P œmenis, et natis comitata Harpyia duobus,
E t substricta gerens sicyonius ilia Ladon, Lagon
E t Dromas, et Canache, Sticteq́;, et Tigris, et Alce.

Et niueis Leucon, et uillis Asbolus atris,
Præualidusq́; Lacon, et cursu fortis Aello,
Et Thous et cyprio uelox cum fratre Lycisca,
Et nigram medio frontem distinctus ab albo
Harpalos· et melaneus hirsutaq; corpore Lachne·
Et patre dictæo sed matre laconide nati
Labros, et Aglaodos, et acutæ uocis Hylactor,
Quosq; referre mora est· ea turba cupidine prædæ
Per rupes, scopulosq́; aditúq; carentia saxa·
Quáq; est difficilis, quáq; est uia nulla, sequuntur,
Ille fugit· per quæ fuerat loca sæpe secutus·
Heu famulos fugit ille suos· clamare libebat
Actæon ego sum· dominum cognoscite uestrum·
Verba animo desunt· resonat latratibus æther·
Prima Melanchætes in tergo uulnera fecit·
Proxima Theridámas· Oresitrophus hæsit in armo·
Tardius exierant· sed per compendia montis
Præcipitata uia est· dominum retinentibus illis
Cætera turba coit· confertq́; in corpore dentes·
Iam loca uulneribus desunt· gemit ille· sonumq́;
Et si non hominis· quem non tamen edere possit
Ceruus habet, mestisq́; replet iuga nota querelis·
Et genibus pronis supplex similisq; roganti
Circunfert tacitos, tanquam sua brachia, uultus·
At comites rapidum solitis hortatibus agmen
Ignari instigant· oculisq́; Actæona quærunt·
Et uelut absentem certatim Actæona clamant·
Ad nomen caput ille refert, et abesse queruntur,
Nec capere oblatæ segnem spectacula prædæ·
Vellet abesse quidem· sed adest, uelletq; uidere,

N on etiam sentire canum fera facta suorum.
V ndiq; circunstant mersisq; in corpore rostris
D ilacerant falsi dominum sub imagine cerui.
N ec nisi, finita per plurima uulnera uita
I ra pharetratæ fertur satiata Dianæ.
R umor in ambiguo est. alijs uiolentior æquo
V isa dea est. alij laudant dignamq; seuera
V irginitate uocant. pars inuenit utraq; causas.
S ola Iouis coniux non tam culpet ne. probet ne
E loquitur quàm clade domus ab Agenore ductæ
G audet et a Tyria collectum pellice transfert
I n generis socios odium. subit ecce priori
C ausa recens grauidamq; dolet de semine magni
E sse Iouis Semelen. tum linguam ad iurgia soluit.
P rofeci quid enim toties per iurgia dixit?
I psa petenda mihi est. ipsam si maxima Iuno
R ite uocor perdam. si me gemmantia dextra
S ceptra tenere decet si sum regina Iouisq;
E t soror, et coniux certe soror, at puto furto est
C ontenta et thalami breuis est iniuria nostri.
C oncipit. id deerat manifestaq; crimina pleno
F ert utero et mater quod uix mihi contigit uni,
D e Ioue uult fieri. tanta est fiducia formæ.
F allat eam faxo. nec sim Saturnia si non sum
A b Ioue mersa suo stygias penetrarit ad undas.
S urgit ab his solio fuluaq; recondita nube
L imen adit Semeles. nec nubes ante remouit,
Q uàm simulauit anum posuitq; ad tempora canos,
S ulcauitq; cutem rugis et curua trementi
M embra tulit gressu. uocem quoq; fecit anilem.

Ipsáq; erat Beroe Semeles Epidauria nutrix.
Ergo ubi captato sermone, diuq́; loquendo
Ad nomen uenere Iouis, suspirat, et opto,
Iuppiter, ut sit, ait. metuo tamen omnia. multi
Nomine diuorum Thalamos iniere pudicos.
Nec tamen esse Iouem satis est. det pignus amoris.
Si modo uerus is est, quantusq́;, et qualis ab alta
Iunone excipitur, tantus, talisq́; rogato
Det tibi complexus, suáq; ante insignia sumat.
Talibus ignaram Iuno cadmeida dictis
Formarat, rogat illa Iouem sine nomine munus.
Cui deus elige ait, nullam patiere repulsam.
Quóq; magis credas stygij quoq; conscia sunto
Numina torrentis. timor, et deus ille deorum est.
Læta malo, nimiumq́; potens, perituráq; amantis
Obsequio Semele, qualem Saturnia dixit
Te solet amplecti, ueneris cum fœdus initis,
Da mihi te talem. uoluit deus ora loquentis
Opprimere, exierat iam uox properata sub auras.
Ingemuit, neque enim non hæc optasse, nec ille
Non iurasse potest. ergo mœstissimus altum
Aethéra conscendit, uultumq́; sequentia traxit
Nubila, quis nimbos, immixtáq; fulgura uentis
Addidit, et tonitrus, et ineuitabile fulmen.
Qua tamen usq; potest uires sibi demere tentat.
Nec quo centimanum deiecerat igne Typhoéa.
Nunc armatur eo. nimium feritatis in illo est.
Est aliud leuius fulmen, cui dextra cyclopum
Sæuitiæ, flammæq́; minus, minus addidit iræ.
Tela secunda uocant superi. capit illa, domumq́;

I ntrat agenoream · corpus mortale tumultus
N on tulit æthereos · donisq; iugalibus arsit ·
I mperfectus adhuc infans genitricis ab aluo
E ripitur · patrioq; tener (si credere dignum est)
I nsuitur femori · maternaq; tempora complet ·
F urtim illum primis Inò matertera cunis
E ducat · inde datum nymphæ nyseides antris
O cculuere suis · lactisq; alimenta dedere ·
D umq; ea per terras fatali lege geruntur ·
T utaq; bis geniti sunt incunabula Bacchi,
F orte Iouem memorant diffusum nectare · curas
S eposuisse graues · uacuaq; agitasse remissos
C um Iunone iocos, et maior uestra profecto est ·
Q uam quæ contingit maribus · dixisse uoluptas ·
I lla negat · placuit quæ sit sententia docti
Q uærere Tiresiæ · Venus huic erat utraq; nota ·
N am duo magnorum uiridi coeuntia sylua
C orpora serpentum baculi uiolauerat ictu ·
D eq; uiro factus, mirabile, fœmina, septem
E gerat autumnos · octauo rursus eosdem
V idit · et est uestræ si tanta potentia plagæ
D ixit · ut authoris sortem in contraria mutet ·
N unc quoq; uos feriam · percussis anguibus iisdem
F orma prior redijt · genitiuaq; uenit imago ·
A rbiter hic igitur sumptus de lite iocosa
D icta Iouis firmat · grauius saturnia iusto,
N ec pro materia fertur doluisse · suiq;
I udicis æterna damnauit lumina nocte ·
A t pater omnipotens (neq; enim licet irrita cuiquam
F acta dei fecisse deo) pro lumine adempto

Scire futura dedit: pœnamq; leuauit honore.
Ille per Aonias fama celeberrimus urbes
Irreprehensa dabat populo responsa petenti.
Prima fide, uocisq; ratæ tentamina sumpsit
Cærula Liriope: quam quondam flumine curuo
Implicuit: clausæq; suis Cephisus in undis
Vim tulit. enixa est utero pulcherrima pleno
Infantem nymphe iam tunc qui posset amari.
Narcissumq; uocat: de quo consultus, an esset
Tempora maturæ uisurus longa senectæ:
Fatidicus uates, si se non nouerit: inquit.
Vana diu uisa est uox auguris. exitus illam
Resq; probat: letiq; genus, nouitasq; furoris.
Nanque ter ad quinos unum Cephisius annos
Addiderat: poteratq; puer, iuuenisq; uideri.
Multi illum iuuenes, multæ cupiere puellæ:
Sed fuit in tenera tam dura superbia forma:
Nulli illum iuuenes, nullæ tetigere puellæ.
Aspicit hunc trepidos agitantem in retia ceruos
Vocalis nymphe: quæ nec reticere loquenti,
Nec prior ipsa loqui didicit resonabilis Echo.
Corpus adhuc Echo, non uox erat: et tamen usum
Garrula non aliũ, quàm nunc habet: oris habebat:
Reddere de multis ut uerba nouissima posset.
Fecerat hoc Iuno: quia cum deprendere posset
Sub Ioue sæpe suo nymphas in monte iacentes:
Illa deam longo prudens sermone tenebat,
Dum fugerent nymphæ. post, quàm Saturnia sensit:
Huius ait linguæ, qua sum delusa, potestas,
Parua tibi dabitur, uocisq; breuissimus usus

R éq; minas firmat · tamen hæc in fine loquendi
I ngeminat uoces · auditáq; uerba reportat ·
E rgo ubi Narcissum per deuia rura uagantem
V idit · et incaluit · sequitur uestigia furtim ·
Q uóq; magis sequitur · flamma propiore calescit ·
N on aliter, quàm cum summis circumlita tædis
A dmotas rapiunt uiuacia sulfura flammas ·
O quoties uoluit blandis accedere dictis ·
E t molles adhibere preces · natura repugnat ·
N ec sinit incipiat · sed quod sinit · illa parata est
E xpectare sonos · ad quos sua uerba remittat ·
F orte puer comitum seductus ab agmine fido
D ixerat · hic quis adest? et adest responderat Echo ·
H ic stupet · atq; aciem partes dimisit in omnes ·
V oce ueni magna clamat · uocat illa uocantem ·
R espicit · et rursus nullo ueniente, quid inquit
M e fugis? et totidem quot dixit uerba recepit ·
P erstat · & alternæ deceptus imagine uocis,
H uc coeamus ait? nullíq; libentius unquam
R esponsura sono, coeamus rettulit Echo ·
E t uerbis fauet ipsa suis · egressáq; sylua
I bat · ut injiceret sperato brachia collo ·
I lle fugit · fugiénsq; manus complexibus aufert ·
A nte ait, emoriar, quàm sit tibi copia nostri ·
R ettulit illa nihil · nisi sit tibi copia nostri ·
S preta latet syluis · pudibundáq; frondibus ora
P rotegit · et solis ex illo uiuit in antris ·
S ed tamen hæret amor · crescítq; dolore repulsæ,
E t tenuant uigiles corpus miserabile curæ ·

Adducit'q; cutem macies · et in aéra succus
Corporis ois abit · uox tantum, atq; ossa supersunt.
Vox manet · ossa ferunt lapidis traxisse figuram.
Inde latet syluis · nullo'q; in monte uidetur.
Omnibus auditur · sonus est qui uiuit in illa.
Sic hanc, sic alias undis, aut montibus ortas
Luserat hic nymphas · sic cœtus ante uiriles.
Inde manus aliquis despectus ad æthéra tollens
Sic amet ipse licet · sic non potiatur amato.
Dixerat. assensit precibus Rhamnusia iustis.
Fons erat illimis nitidis argenteus undis,
Quem neq; pastores, neq; pastæ monte capellæ
Contigerant · aliud'ue pecus · quem nulla uolucris,
Nec fera turbarat · nec lapsus ab arbore ramus ·
Gramen erat circa · quod proximus humor alebat ·
Sylua'q; sole locum passura tepescere nullo.
Hic puer, et studio uenandi lassus, et æstu
Procubuit · faciem'q; loci, fontem'q; secutus.
Dum'q; sitim sedare cupit · sitis altera creuit.
Dum'q; bibit · uisæ correptus imagine formæ
Spē sine corpore amat · corpus putat esse · qđ ūbra ē.
Ac stupet ipse sibi · uultu'q; immotus eodem
Hæret · ut é pario formatum marmore signum.
Spectat humi positus geminum ceu lumina sydus ·
Et dignos Baccho digitos · et Apolline crines ·
Impubes'q; genas, et eburnea colla, decus'q;
Oris, et in niueo mixtum candore ruborem.
Cuncta'q; miratur · quibus est mirabilis ipse.
Se cupit imprudens · et qui probat · ipse probatur.
Dum'q; petit · petitur · pariter'q; accendit · et ardet.

Irrita fallaci quoties dedit oscula fonti·
In medias quoties uisum captantia collum
Brachia mersit aquas: nec se deprendit in illis
Quid uideat, nescit. sed quod uidet: uritur illo·
Atq; oculos idem, qui decipit: incitat error·
Credule quid frustra simulacra fugacia captas?
Quod petis est nusquam. qđ amas, auertere, ꝑdes.
Ista repercussæ, quam cernis: imaginis umbra est·
Nil habet ista sui: tecum uenitq;, manetq;·
Tecum discedet: si tu discedere possis·
Non illum Cereris, non illum cura quietis
Abstrahere inde potest: sed opaca fusus in herba
Spectat inexpleto mendacem lumine formam·
Perq; oculos perit ipse suos, paulumq; leuatus
Ad circunstantes tendens sua brachia syluas,
Ecquis Io syluæ crudelius inquit amauit?
Scitis enim: et multis latebra opportuna fuistis·
Ecquem: cum uestræ tot agantur secula uitæ·
Qui sic tabuerit longo meministis in æuo?
Et placet, et uideo: sed quod uideoq;, placetq;·
Non tamen inuenio. tantus tenet error amantem·
Quoq; magis doleam. non nos mare separat ingens·
Nec uia, nec montes, nec clausis mœnia portis.
Exigua prohibemur aqua. cupit ipse teneri·
Nam quoties liquidis porreximus oscula lymphis·
Hic toties ad me resupino nititur ore·
Posse putes tangi: minimũ est quod amãtibus obstat·
Quisquis es huc exi. quid me puer unice fallis?
Quóue petitus abis? certe nec forma, nec ætas
Est mea, quam fugias: et amarũt me quoq; nymphæ·

S pem mihi nescio quam, uultu promittis amico.
C umq; ego porrexi tibi brachia: porrigis ultro.
C um risi: arrides. lachrymas quoq; sæpe notaui
M e lachrymante tuas, nutu quoq; signa remittis:
E t quantum motu formosi suspicor oris:
V erba refers aures non peruenientia nostras.
I ste ego sum: sensi. nec me mea fallit imago.
V ror amore mei. flammas moueoq;, feroq;.
rogabo Q uid faciam? roger, an ne rogem? qđ deinde negabo?
Q uod cupio: mecum est. inopem me copia fecit.
O utinam à nostro secedere corpore possem.
V otum in amãte nouũ est uellẽ, qđ amamus: abesset.
I amq; dolor uires adimit, nec tempora uitæ
L ongæ meæ superant: primoq; extinguor in æuo.
N ec mihi mors grauis est posituro morte dolores.
H ic qui diligitur uellem diuturnior esset.
N unc duo concordes anima moriemur in una.
D ixit: et ad faciem redijt male sanus eandem:
E t lachrymis turbauit aquas: obscuraq; moto
R eddita forma lacu est: quam cum uidisset abire:
Q uo refugis? remane: nec me crudelis amantem
D esere clamauit. liceat quod tangere non est:
A spicere: et misero præbere alimenta furori.
D umq; dolet: summo uestem diduxit ab ore:
N udaq; marmoreis percussit pectora palmis.
P ectora traxerunt tenuem percussa ruborem.
N on aliter, quàm poma solent: quæ candida parte,
P arte rubent, aut ut uarijs solet uua racemis
D ucere purpureum non dum matura colorem.
Q uæ simul aspexit liquefacta rursus in unda:

Non tulit ulterius. sed ut intabescere flauæ
Igne leui ceræ, matutinæq; pruinæ
Sole tepente solent: sic attenuatus amore
Liquitur: et tecto paulatim carpitur igni.
Et neq; iam color est mixto candore rubori:
Nec uigor, & uires, & quæ modo uisa placebant:
Nec corpus remanet: quondã quod amauerat Echo.
Quæ tamen ut uidit: quamuis irata, memorq;,
Indoluit: quotiesq; puer miserabilis heheu
Dixerat: hæc resonis iterabat uocibus heheu.
Cumq; suos manibus percusserat ille lacertos:
Hæc quoq; reddebat sonitum plangoris eundem.
Vltima uox solitam fuit hæc spectantis in undam.
Heu frustra dilecte puer. totidemq; remisit
Verba locus dictoq; uale: uale inquit et Echo.
Ille caput uiridi fessum summisit in herba:
Lumina mors clausit domini mirantia formam.
Tum quoq; se post, quàm est inferna sede receptus:
In stygia spectabat aqua. planxere sorores
Naiades: et sectos fratri imposuere capillos.
Planxerunt Dryádes. plangentibus assonat Echo.
Iamq; rogum, quassasq; faces, pheretrũq; parabãt,
Nusquam corpus erat. croceum pro corpore florem
Inueniunt folijs medium cingentibus albis.
Cognita res uati meritam per achæides urbes
Attulerat famam nomenq; erat auguris ingens.
Spernit Echionides tamen hunc ex omnibus unus
Contemptor superum Pentheus: præsagaq; ridet
Verba senis: tenebrasq;, et cladem lucis ademptæ
Obijcit. ille mouens albentia tempora canis

Quam felix esses: si tu quoq; luminis huius
Orbus ait, fieres: nec bacchica sacra uideres.
Nanq; dies aderit: quam non procul auguror esse,
Qua nouus huc ueniet proles Semeleia Liber:
Quem nisi templorum fueris dignatus honore:
Mille lacer spargere locis: et sanguine syluas
Fœdabis: matremq; tuam, matrisq; sorores.
Et ueniet. neq; enim dignabere numen honore.
Meq; sub his tenebris nimium uidisse quereris.
Talia dicentem perturbat Echione natus.
Dicta fides sequitur: responsaq; uatis aguntur.
Liber adest: festisq; fremunt ululatibus agri.
Turba ruit: mixtæq; uiris matresq;, nurusq;,
Vulgusq;, et proceres ignota ad sacra feruntur.
Quis furor anguigenæ proles mauortia uestras
Attollit mentes? Pentheus ait, æráne tantum
Aere repulsa ualent? et adunco tibia cornu?
Et magicæ fraudes? ut quos non bellicus ensis:
Non tuba terruerit: non strictis agmina telis:
Fœmineæ uoces, et mota insania uino,
Obscœniq; greges, et inania tympana uincant?
Vos ne senes mirer qui longa per æquora uecti
Atyro hac profugos posuistis sede penates:
Nunc sinitis sine Marte capi? uos ne acrior ætas
O iuuenes, propiorq; meæ, quos arma tenere
Non thyrsos, galeaq; tegi: non fronde decebat
Este precor memores, qua sitis stirpe creati.
Illiusq; animos, qui multos perdidit unus:
Sumite serpentis. pro fontibus ille, lacuq;
Interijt. at uos pro fama uincite uestra.

Ille dedit leto fortes. uos uincite molles.
Et patrium retinete decus: si fata uetabunt
Stare diu Thebas: utinam tormenta: uiriq;
Mœnia diruerent: ignis, ferrumq; sonaret.
Essemus miseri sine crimine: sorsq; querenda:
Non cælanda foret: lachrymæq; pudore carerent.
At nunc a puero Thebæ capientur inermi:
Quem neq; bella iuuant: nec tela, nec usus equorū,
Sed madidus Myrrha crinis, mollesq; coronæ,
Purpuraq;, et pictis intextum uestibus aurum.
Quem qdem ego actutum, modo uos assistite: cogā
Assumptumq; patrem, commentaq; sacra fateri.
An satis Acrisio est animi contemnere uanum
Numen? et argolicas uenienti claudere portas?
Penthéa terrebit cum totis aduena Thebis?
Ite citi (famulis hoc imperat) ite: ducemq;
Attrahite huc uinctum. iussis mora segnis abesto.
Hunc auus, hunc Athámas, hūc cætera turba suorū
Corripiunt dictis: frustraq; inhibere laborant.
Acrior admonitu est: irritaturq; retenta,
Et crescit rabies: moderaminaq; ipsa nocebant.
Sic ego torrentem, qua nil obstabat eunti:
Lenius, et modico strepitu decurrere uidi:
At quacunq; trabes, obstructaq; saxa tenebant:
Spumeus, et feruens, et ab obijce sæuior ibat.
Ecce cruentati redeunt: et Bacchus ubi esset:
Quærenti domino, Bacchum uidisse negarunt.
Hunc dixere tamen comitem, famulumq; sacrorum
Cœpimus, et tradunt manibus post terga ligatis,
Sacra dei quondam Tyrrhena gente secutum.

uetabant

absistite

A spicit hunc Pentheus oculis: quos ira tremendos
F ecerat: et quanquam uix pœnæ tempora differt:
O periture, tuáq; alijs documenta dature
M orte ait: ede tuum nomen: nomenq; parentum,
E t patriam, morisq; noui cur sacra frequentes.
I lle metu uacuus nomen mihi dixit Acœtes:
P atria Mæonia est. humili de plebe parentes.
N on mihi quæ duri colerent pater arua iuuenci,
L anigerosq; greges: non ulla armenta reliquit.
P auper et ipse fuit, linoq; solebat, et hamis
D ecipere, et calamo salientes ducere pisces,
A rs illi sua census erat. cum traderet artem:
A ccipe quas habeo studij successor, et hæres
D ixit opes: moriensq; mihi nihil ille reliquit,
P ræter aquas. unum hoc possum appellare paternũ.
M ox ego, ne scopulis hærerem semper in ijsdem:
A ddidici regimen dextra moderante carinæ
F lectere: et Oleniæ sydus pluuiale capellæ:
T aygetenq;, Hyádasq; oculis, Arctonq; notaui:
V entorumq; domos, et portus puppibus aptos.
F orte petens Delon chiæ telluris ad oras
A pplicor, et dextris adducor littora remis:
D óq; leues saltus: udæq; immittor arenæ.
N ox ubi consumpta est: aurora rubescere primo
C œperat: exurgo: laticesq; inferre recentes
A dmoneo: monstroq; uiam, quæ ducit ad undas.
I pse quid aura mihi tumulo promittat ab alto
P rospicio: comitesq; uoco: repetoq; carinam.
A dsumus en inquit sociorum primus Opheltes.
V tq; putat prædam deserto nactus in agro.

Virginea puerum ducit per littora forma.
Ille mero, somnoq; grauis titubare uidetur:
Vixq; sequi. specto cultum, faciemq;, gradumq;:
Nil ibi quod credi posset mortale uidebam.
Et sensi: et dixi socijs. quod numen in isto
Corpore sit dubito. sed corpore numen in isto est.
Quisquis es o faueas nostrisq; laboribus adsis:
His quoq; des ueniam. pro nobis mitte precari
Dictys ait, quo non alius conscendere summas
Ocyor antennas, prehensoq; rudente relabi.
Hoc Libys, hoc flauus proræ tutela Melanthus,
Hoc probat Alcimédon: et qui requiemq;, modumq;
Voce dabat remis animorum hortator Epopeus.
Hoc omnes alij. prædæ tam cæca cupido est.
Non tamen hanc sacro uiolari pondere pinum
Perpetiar dixi. pars hic mihi maxima iuris.
Inq; aditu obsisto. furit audacissimus omni
De numero Lycabas: qui thusca pulsus ab urbe
Exilium dira pœnam pro cæde luebat.
Is mihi dum resto: iuuenili guttura pugno
Rupit: et excussum misisset in æquora: si non
Hæsissem, quamuis amens in fune retentus.
Impia turba probat factum. tum deniq; Bacchus
(Bacchus enim fuerat) ueluti clamore solutus
Sit sopor: atq; mero redeant in pectora sensus
Quid facitis? quid clamor ait? qua dicite nautæ
Huc ope perueni? quo me deferre paratis?
Pone metum Proreus: et quos contingere portus
Ede uelis dixit, terra sistere petita.
Naxon ait liber cursus aduertite uestros.

Illa mihi domus est. uobis erit hospita tellus.
Per mare fallaces, per'q; omnia numina iurant.
Sic fore, me'q; iubent pictæ dare uela carinæ.
Dextera Naxos erat, dextra mihi lintea danti,
Quid facis o demens? quis te furor inquit Opheltes?
Pro se quisq; timet. leuam pete maxima nutu
Pars mihi significat. pars quid uelit aure susurrat.
Obstupui. capiat'q; aliquis moderamina dixi.
Me'q; ministerio sceleris'q;, artis'q; remoui.
Increpor á cunctis totum'q; immurmurat agmen.
E quibus Ethalion te scilicet omnis in uno
Nostra salus posita est, ait et subit ipse, meum'q;
Explet opus naxo'q; petit diuersa relicta.
Tum deus illudens tanquam modo deniq; fraudem
Senserit è puppi pontum prospectat adunca.
Et flenti similis. non hæc mihi littora nautæ
Promisistis ait. non hæc mihi terra rogata est.
Quo merui pœnam facto? quæ gloria uestra est.
Si puerum iuuenes? si multi fallitis unum?
Iandudum flebã. lachrymas manus impia nostras
Ridet et impellit properantibus æquora remis,
Per tibi nunc ipsum (neq; enim præsentior illo
Est deus) adiuro tanto tibi uera referre
Quàm ueri maiora fide. stetit æquore puppis
Haud aliter quàm si siccum nauale teneret.
Illi admirantes remorum in uerbere perstant.
Vela'q; deducunt gemina'q; ope currere tentant.
Impediunt ederæ remos nexu'q; recuruo
Serpunt et grauidis distingunt uela corymbis.
Ipse racemiferis frontem circundatus uuis

Pampineis

P ampineis agitat uelatam frondibus hastam·
Q uem circa tigres, simulacraq; inania lyncum,
P ictarumq; iacent fera corpora pantherarum·
E xiliere uiri·siue hoc insania fecit·
S iue timor·primusq; Medon nigrescere cœpit·
C orpore depresso, et spinæ curuamine flecti
I ncipit·huic Lycabas in quæ miracula dixit
V erteris? et lati rictus, et panda loquenti,
N aris erat· squamamq; cutis durata trahebat·
A t Libys, obstantes dum uult obuertere remos·
I n spatium resilire manus breue uidit· et illas
I am non esse manus· iam pinnas posse uocari·
A lter ad intortos cupiens dare brachia funes,
B rachia non habuit· truncoq; repandus in undas
C orpore desiluit· falcata nouissima cauda est·
Q ualia dimidiæ sinuantur cornua lunæ·
V ndiq; dant saltus· multaq; aspergine rorant·
E merguntq; iterum· redeuntq; sub æquora rursus·
I nq; chori ludunt speciem· lasciuaq; iactant
C orpora· et acceptum patulis mare naribus efflant·
D e modo uiginti (tot enim ratis illa ferebat)
R estabam solus, pauidus, gelidusq; trementi
C orpore· uixq; meum firmat deus excute dicens
C orde metum· Diamq; tene· delatus in illam
A ccessi sacris· baccheiaq; sacra frequento·
P ræbuimus longis Pentheus ambagibus aures
I nquit· ut ira mora uires absumere posset·
P ræcipitem famuli rapite hunc· cruciataq; duris
C orpora tormentis stygiæ dimittite morti·
P rotinus abstractus solidis Tyrrhenus Acœtes

C lauditur in tectis · et dum crudelia iussæ
I nstrumenta necis, ferrumq;, ignesq; parantur ·
S ponte sua patuisse fores · lapsasq; lacertis
S ponte sua fama est · nullo soluente cathenas.
P erstat Echionides · nec iam iubet ire · sed ipse
V adit · ubi festus facienda ad sacra Cithæron
C antibus, et clara bacchantum uoce sonabat.
V t fremit acer equus · cum bellicus ære canoro
S igna dedit tubicen · pugnæq; assumit amorem ·
P enthéa sic ictus longis ululatibus æther
M ouit · et audito clamore recanduit ira.
M onte ferè medio est cingentibus ultima syluis
P urus ab arboribus spectabilis undiq; campus.
H ic oculis illum cernentem sacra profanis
P rima uidet · prima est insano concita cursu ·
P rima suum misso uiolauit Penthéa Thyrso
M ater · et o geminæ clamauit adeste Sorores.
I lle Aper in nostris errat qui maximus agris ·
I lle mihi feriendus aper. ruit omnis in unum
T urba furens · cunctæ coëunt · trepidũq; sequuntur.
I am trepidum, iam uerba minus uiolenta loquẽtẽ,
I am se damnantem, iam se peccasse fatentem.
S aucius ille tamen fer opem matertera dixit
A utonoë · moueant animos Actæonis umbræ.
I lla quis Actæon nescit · dextramq; precantis
A bstulit. Inoo lacerata est altera raptu.
N on habet infelix, quæ matri brachia tendat.
T runca sed ostendens deiectis uulnera membris,
A spice mater ait. uisis ululauit Agaue ·
C ollaq; iactauit · crinemq; per aéra mouit.

Auulsumq́; caput digitis complexa cruentis
Clamat· Io comites opus hoc uictoria nostra est.
Non citius frondes autumni frigore tactas·
Iamq́; male hærentes alta rapit arbore uentus·
Quam sunt membra uiri manibus direpta nefandis·
Talibus exemplis monitæ noua sacra frequentant·
Thuraq́; dant· sanctasq́; colunt Ismenides aras·

P·OVIDII NASO·METAMOR· LIBER QVARTVS·

At non Alcithoe Mineias orgia censet
Accipienda dei· sed adhuc temeraria Bacchum
Progeniem negat esse Iouis· sociasq́; sorores
Impietatis habet· festum celebrare Sacerdos
Immunes operum famulas, dominasq́; suorum
Pectora pelle tegi, crinales soluere uittas,
Serta comis, manibus frondentes sumere thyrsos
Iusserat· et sæuam læsi fore numinis iram
Vaticinatus erat· parent matresq́; nurusq́;,
Telasq́;, et Calathos, infecta Pensa reponunt· + infesta
Thuraq́; dant· Bacchūq́; uocant· Bromiūq́;, Lyæū,
Ignigenamq́;· satumq́; iterum, solumq́; bimatrem·
Additur his Nysæus· indetonsusq́; Thyoneus·
Et cum Lenæo genialis consitor uuæ·
Nyctiliusq́;, Eleleusq́; parens, et Iacchus, et Euan·
Et quæ præterea per Graias plurima gentes
Nomina liber habes· tibi enim inconsumpta iuuenta·
Tu puer æternus, tu formosissimus alto

Conspiceris cœlo. tibi, cum sine cornibus astas
Virgineum caput est. Oriens tibi uictus ad usq;
Decolor extremo qua cingitur India Gange.
Penthéa tu uenerande, bipenniferumq; Lycurgum
Sacrilegos mactas· Tyrrhenaq; mittis in æquor
Corpora. tu bijugum pictis insignia frenis
Colla premis Lyncum· bacchæ, satyriq; sequuntur.
Quiq; senex ferula titubantes ebrius artus
Sustinet· et pando non fortiter hæret Asello.
Quacunq; ingrederis clamor iuuenilis· et unà
Fœmineæ uoces· impulsaq; tympana palmis
Concauaq; æra sonant· longoq; foramine buxus.
Placatus, mitisq; rogant Ismenides· adsis·
Iussaq; sacra colunt. solæ Mineides intus
Intempestiua turbantes festa Mineruа,
Aut ducunt lanas· aut stamina pollice uersant·
Aut hærent telæ· famulasq; laboribus urgent.
E quibus una leui deducens pollice filum,
Dum cessant aliæ· commentaq; sacra frequentant·
Nos quoq; , quas Pallas melior dea detinet· inquit·
Vtile opus manuum uario sermone leuemus.
Perq; uices aliquid, quod tempora longa uideri
Non sinat· in medium uacuas referamus ad aures.
Dicta probant· primamq; iubent narrare sorores.
Illa quid e multis referat· nam plurima norat·
Cogitat· et dubia est de te Babylonia narret
Derceti· quam uersa squamis uelantibus artus
Stagna Palæstini credunt coluisse figura.
An magis ut sumptis illius filia pennis,
Extremos altis in turribus egerit annos.

Naïs an ut cantu, nimiumq́; potentibus herbis
Verterit in tacitos iuuenilia corpora pisces.
Donec idem passa est. an quæ poma alba ferebat.
Vt nunc nigra ferat contactu sanguinis arbor.
Hæc placet. hæc quoniam uulgaris fabula non est. Hoc
Talibus orsa modis, lana sua fila sequente.
Pyramus et Thÿsbe iuuenum pulcherrimus alter.
Altera, quas oriens habuit. prælata puellis,
Contiguas habuere domos. ubi dicitur altam
Coctilibus muris cinxisse Semiramis urbem.
Notitiam, primosq́; gradus uicinia fecit.
Tempore creuit amor. tædæ quoq; iure coissent.
Sed uetuere patres. quod non potuere uetare.
Ex æquo captis ardebant mentibus ambo.
Conscius omnis abest. nutu, signisq́; loquuntur.
Quoq́; magis tegitur. tanto magis æstuat ignis.
Fissus erat tenui rima, quam duxerat olim,
Cum fieret paries domui communis utriq;.
Id uitium nulli per secula longa notatum,
Quid non sentit amor? primi uidistis amantes.
Et uocis fecistis iter. tutæq; per illud
Murmure blanditiæ minimo transire solebant.
Sæpe ubi constiterant hinc Thÿsbe. Pyramus illinc.
Inq; uices fuerat captatus anhelitus oris.
Inuide dicebant paries quid amantibus obstas?
Quantum erat ut sineres toto nos corpore iungi?
Aut hoc si nimium est. uel ad oscula danda pateres.
Nec sumus ingrati. tibi nos debere fatemur.
Quod datus est uerbis ad amicas transitus aures.
Talia diuersa nequicquam sede locuti

Sub noctem dixere uale · partiq; dedere
Oscula quisq; suæ non peruenientia contra.
Postera nocturnos Aurora remouerat ignes·
Sol'q; pruinosas radijs siccauerat herbas·
Ad solitum coiere locum. tum murmure paruo
Multa prius questi, statuunt sub nocte silenti
Fallere custodes, foribus'q; excedere tentent·
Cum'q; domo exierint urbis quoq; tecta relinquāt.
Ne'ue sit errandum lato spatiantibus aruo,
Conueniant ad busta Nini· lateant'q; sub umbra
Arboris. Arbor ibi niueis uberrima pomis
Ardua morus erat gelido contermina fonti.
Pacta placent. et lux tarde discedere uisa
Præcipitatur aquis· et aquis nox exit ab ijsdem.
Callida per tenebras uersato cardine Thysbe
Egreditur· fallit'q; suos adopertaq; uultum
Peruenit ad tumulum· dicta'q; sub arbore sedit.
Audacem faciebat amor. uenit ecce recenti
Cæde Leæna boum spumantes oblita rictus
Depositura sitim uicini fontis in unda·
Quam procul ad Lunæ radios Babylonia Thysbe
Vidit· et obscurum timido pede fugit in antrum.
Dum'q; fugit, tergo uelamina lapsa reliquit.
Vt Lea sæua sitim multa compescuit unda·
Dum redit in syluas, inuentos forte sine ipsa
Ore cruentato, tenues laniauit amictus.
Serius egressus uestigia uidit in alto
Puluere certa feræ· toto'q; expalluit ore
Pyramus. ut uero uestem quoq; sanguine tinctam
Repperit· una duos inquit nox perdet amantes.

Equibus illa fuit longa dignissima uita.
Nostra nocens anima est. ego te miseranda peremi.
In loca plena metus, qui iussi nocte uenires.
Nec prior huc ueni. nostrum diuellite corpus.
Et scelerata fero consumite uiscera morsu.
O quicunq; sub hac habitatis rupe leones.
Sed timidi est optare necem. uelamina Thysbes
Tollit. et ad pactæ secum fert arboris umbram.
Vtq; dedit notæ lachrymas, dedit oscula uesti.
Accipe nunc inquit nostri quoq; sanguinis haustus,
Quoq; erat accinctus, demisit in ilia ferrum.
Nec mora feruenti moriens è uulnere traxit.
Et iacuit resupinus humo. cruor emicat alte
Non aliter. quàm cum uitiato fistula plumbo
Scinditur. et tenui stridente foramine, longas
Eiaculatur aquas. atq; ictibus aëra rumpit
Arborei foetus aspergine cædis, in atram
Vertuntur faciem. madefactaq; sanguine radix
Purpureo tinxit pendentia mora colore.
Ecce metu non dum posito, ne fallat amantem
Illa redit. iuuenemq; oculis, animoq; requirit.
Quantaq; uitarit narrare pericula gestit.
Vtq; locum, et uisam cognoscit in arbore formam,
Sic facit incertam pomi color. hæret an hæc sit.
Dum dubitat. tremebunda uidet pulsare cruentum
Membra solum. retroq; pedem tulit. oraq; Buxo
Pallidiora gerens, exhorruit æquoris instar.
Quod fremit. exigua cũ summum stringitur aura.
Sed post, quàm remorata suos cognouit amores.
Percutit indignos claro plangore lacertos.

Et laniata comas, amplexaq; corpus amatum,
Vulnera suppleuit lachrymis · fletum'q; cruori
Miscuit · et gelidis in uultibus oscula figens,
Pyrame clamauit · quis te mihi casus ademit?
Pyrame responde. tua te carissima Thysbe
Nominat. exaudi · uultus'q; attolle iacentes.
Ad nomen Thysbes oculos in morte grauatos
Pyramus erexit · uisáq; recondidit illa.
Quæ post, quàm · uestem'q; suam cognouit · et ense
Vidit ebur uacuum · tua te manus inquit, amor'q;
Perdidit infelix. est et mihi fortis in unum
Hæc manus. est et amor. dabit hic in uulnera uires.
Persequar extinctum · leti'q; miserrima dicar
Causa, comes'q; tui · qui'q; a me morte reuelli
Heu, sola poteras · poteris nec morte reuelli.
His tamen amborum uerbis estote rogati
O multum miseri'q; mei, illius'q; parentes ·
Vt quos certus amor, quos hora nouissima iunxit ·
Componi tumulo non inuideatis eodem.
At tu quæ ramis Arbor miserabile corpus
Nunc tegis unius · mox es tectura duorum ·
Signa tene cædis · pullos'q;, et luctibus aptos
Semper habe fœtus · gemini monumenta cruoris.
Dixit, et aptato pectus mucrone sub imum
Incubuit ferro, quod adhuc a cæde tepebat.
Vota tamen tetigere deos · tetigere parentes.
Nam color in pomo est, ubi permaturuit · ater.
Quod'q; rogis superest · una requiescit in urna.
Desierat · medium'q; fuit breue tempus · et orsa est
Dicere Leucothöe. uocem tenuere sorores.

H unc quoq; sydereа qui temperat omnia luce
C epit Amor solem. Solis referamus amores.
P rimus adulterium Veneris cum Marte putatur
H ic uidisse deus. uidet hic deus omnia primus.
I ndoluit facto · Iunonigenæq; marito
F urta tori, furtiq; locum monstrauit. at illi
E t mens, et, quod opus fabrilis dextra tenebat·
E xcidit. extemplo graciles ex ære cathenas,
R etiaq;, et laqueos, quæ lumina fallere possent,
E limat · non illud opus tenuissima uincant
S tamina · non summo quæ pendet Aranea tigno.
V tq; leues tactus, momentaq; parua sequantur·
E fficit · et lecto circundata collocat apte.
V t uenere torum coniux, et adulter in unum·
A rte uiri, uinclisq; noua ratione paratis,
I n medijs ambo deprensi amplexibus hærent.
L emnius extemplo ualuas patefecit eburnas·
A dmisitq; deos. illi iacuere ligati
T urpiter. atq; aliquis de dis non tristibus, optat
S ic fieri turpis. Superi risere · diuq;
H æc fuit in toto notissima fabula cœlo.
E xigit indicij memorem Cythereia pœnam.
I nq; uices illum, tectos qui læsit amores·
L ædit amore pari. quid nunc Hyperione nate
F orma, colorq; tibi · radiataq; lumina prosunt?
N empe tuis omnes qui terras ignibus uris·
V reris igne nouo · quiq; omnia cernere debes·
Leucothöen spectas · et uirgine figis in una,
Q uos mundo debes · oculos. modo surgis Eoo
T emperius cœlo · modo serius incidis undis· / Temporius

S pectandiq́; mora brumales porrigis horas.
D eficis interdum: uitiumq́; in lumina mentis
T ransit: et obscurus mortalia pectora terres.
N ec tibi, quod Lunæ terris propioris imago
O bstiterit: palles. facit hunc amor ipse colorem.
D iligis hanc unam. nec te Clymeneq́;, Rhodosq́;,
N ec tenet ææææ genitrix pulcherrima Circes:
Q uæq́; tuos Clytie quamuis despecta petebat
C oncubitus: ipsoq́; illo graue uulnus habebat
T empore. Leucothoë multarum obliuia fecit
G entis odoriferæ: quam formosissima partu
E didit Eurynome: sed post, quàm filia creuit:
Q uàm mater cunctas, tam matrem filia uicit.
R exit achæmenias urbes pater Orchamus: isq́;
S eptimus a prisco numeratur origine Belo.
A xe sub hesperio sunt pascua solis equorum:
A mbrosiam pro gramine habent. ea fessa diurnis
M embra ministerijs nutrit: reparatq́; labori.
D umq́; ibi quadrupedes cœlestia pabula carpunt:
N oxq́; uicem peragit: thalamos deus intrat amatos
V ersus in Eurynomes faciem genitricis: et inter
B is sex Leucothoën famulas ad lumina cernit
L euia uersato ducentem stamina fuso.
E rgo ubi, ceu mater caræ dedit oscula natæ:
R es ait arcana est. famulæ discedite: ne'ue
E ripite arbitrium matri secreta loquendi.
P aruerant: thalamoq́; deus sine teste relictus:
I lle ego sum dixit: qui longum metior annum:
O mnia qui uideo: per quem uidet omnia tellus:
M undi oculus. mihi crede, places. pauet illa: metuq́;.

Et colus, et fusi, digitis cecidere remissis.
Ipse timor decuit. nec longius ille moratus
In ueram rediјt speciem, solitumq́; nitorem.
At uirgo, quamuis inopino territa uisu·
Victa nitore dei, posita uim passa querela est.
Inuidit Clytie. neq; enim moderatus in illam
Solis amor fuerat· stimulataq́; pellicis ira
Vulgat adulterium· diffamatumq́; parenti
Indicat. ille ferox, immansuetusq́; precantem,
Tendentemq́; manus ad lumina solis, & ille
Vim tulit inuitæ dicentem defodit alta
Crudus humo· tumulumq́; sup grauis addit arenæ.
Dissipat hunc radijs Hyperione natus· iterq́;
Dat tibi· quo possis defossos promere uultus.
Nec tu iam poteras enectum pondere terræ
Tollere nympha caput· corpusq́; exangue iacebas.
Nil illo fertur uolucrum moderator equorum
Post Phaëthonteos uidisse dolentius ignes.
Ille quidem gelidos radiorum uiribus artus
Si queat· in uiuum tentat reuocare colorem.
Sed quoniam tantis fatum conatibus obstat·
Nectare odorato sparsit corpusq́;· locumq́;·
Multaq́; præquestus· tanges tamen æthéra dixit.
Protinus imbutum cœlesti nectare corpus
Delicuit· terramq́; suo madefecit odore.
Virgaq́; per glebas sensim radicibus actis
Thurea surrexit· tumulumq́; cacumine rupit.
At Clytien, quamuis amor excusare dolorem,
Indiciumq́; dolor poterat· non amplius author
Lucis adit· Venerisq́; modum sibi fecit in illa.

illa

calorem

~~deliquit~~

Tabuit ex illo dementer amoribus usa
Nympharum impatiens: et sub Ioue nocte, dieq;
Sedit humo nuda, nudis incompta capillis.
Per'q; nouem luces expers undæ'q;, cibi'q;,
Rore mero, lachrymis'q; suis, ieiunia pauit.
Nec se mouit humo. tantum spectabat euntis
Ora dei: uultus'q; suos flectebat ad illum.
Membra ferunt hæsisse solo: partem'q; coloris
Luridus exangues pallor conuertit in herbas.
Est in parte rubor: uiolæ'q; simillimus ora
Flos tegit. illa suum: quamuis radice tenetur:
Vertitur ad solem: mutata'q; seruat amorem.
Dixerat: et factum mirabile ceperat aures.
Pars fieri potuisse negant. pars omnia ueros
Posse deos memorant. sed non est Bacchus in illis.
Poscitur Alcithoe. post, quàm siluere sorores:
Quæ radio stantis percurrens stamina telæ,
Vulgatos taceo dixit pastoris amores
Daphnidis Idæi: quem Nymphe pellicis ira
Contulit in saxum. tantus dolor urit amantes.
Nec loquar: ut quondam naturæ iure nouato
Ambiguus fuerit modo uir, modo fœmina, Scython.
Te quoq; nunc Adamas, quondam fidissime paruo
Celme Ioui, largo'q; satos Curetas ab imbri:
Et Crocon in paruos uersum cum Smilace flores:
Prætereo: dulci'q; animos nouitate tenebo:
Vnde sit infamis: quare male fortibus undis
Salmacis eneruet, tactos'q; remolliat artus:
Discite. causa latet. uis est notissima fontis.
Mercurio puerum diua Cythereide natum

Naiades idæis enutriuere sub antris.
Cuius erat facies: in qua materq́;, paterq́;
Cognosci possent. nomen quoq; traxit ab illis.
Is tria cum primum fecit quinquennia: montes
Deseruit patrios: idaq́; altrice relicta
Ignotis errare locis, ignota uidere
Flumina gaudebat, studio minuente laborem.
Ille etiam Lycias urbes, Lyciæq́; propinquos
Caras adit. uidet hic stagnum lucentis ad imum
Vsq; solum lymphæ. non illic canna palustris,
Nec steriles uluæ, nec acuta cuspide iunci:
Perspicuus liquor est. stagni tamen ultima uiuo
Cespite cinguntur: semperq́; uirentibus herbis,
Nympha colit: sed nec uenatibus apta, nec arcus
Flectere quæ soleat: nec quæ contendere cursu:
Solaq́; Naiadum celeri non nota Dianæ.
Sæpe suas illi, fama est, dixisse sorores:
Salmaci uel iaculum, uel pictas sume pharetras:
Et tua cum duris uenatibus ocia misce:
Nec iaculum sumit: nec pictas illa pharetras:
Nec sua cum duris uenatibus ocia miscet:
Sed modo fonte suo, formosos perluit artus:
Sæpe cytheriaco deducit pectine crines: citoriaco
Et quid se deceat: spectatas consulit undas.
Nunc perlucenti circundata corpus amictu
Mollibus aut folijs, aut mollibus incubat herbis.
Sæpe legit flores: et tunc quoq; forte legebat:
Cum puerum uidit: uisumq́; optauit habere.
Nec tamen ante adit: et si properabat adire: adiit
Quàm se composuit: quàm circunspexit amictus.

Et finxit uultum · et meruit formosa uideri.
Tunc sic orsa loqui · puer o dignissime credi
Esse deus. seu tu deus es · potes esse Cupido ·
Siue es mortalis · qui te genuere beati.
Et mater felix, et fortunata profectò
Si qua tibi soror est · et quæ dedit ubera nutrix.
Sed longe cunctis · longéq; beatior illa est ·
Si qua tibi sponsa est. si quam dignabere tæda ·
Hæc tibi · siue aliqua est · mea sit furtiua uoluptas.
Seu nulla est · ego sim · thalamúmq; ineamus eũdẽ.
Nais ab his tacuit. pueri rubor ora notauit.
Nescit quid sit amor · sed et erubuisse decebat.
Hic color aprica pendentibus arbore pomis ·
Aut ebori tincto est · aut sub candore rubenti
Cum frustra resonant æra auxiliaria Lunæ.
Poscenti nymphe sine fine sororia saltem
Oscula · iamq; manus ad eburnea colla ferenti ·
Desinis · aut fugio · tecúmq; ait ista relinquo ·
Salmacis extimuit · locáq; hæc tibi libera trado
Hospes ait. simulátq; gradu discedere uerso,
Tum quoq; respiciens, fruticúmq; recondita sylua
Delituit · flexóq; genu summisit. at ille
Vt puer, et uacuus, et inobseruatus in herbis
Huc it, et hinc illuc. et in alludentibus undis
Summa pedum, talóq; tenus uestigia tingit.
Nec mora, temperie blandarum captus aquarum,
Mollia de tenero uelamina corpore ponit.
Tum uero stupuit · nudæq; cupidine formæ
Salmacis exarsit · flagrant quoq; lumina nymphæ.
Non aliter · quàm cum puro nitidissimus orbe

O ppofita fpeculi refertur imagine Phœbus.
V ixq́; moram patitur, uix iam fua gaudia differt·
I am cupit amplecti· iam fe male continet amens.
I lle cauis uelox applaufo corpore palmis
D efilit in latices· alternaq́; brachia iactans
I n liquidis tranflucet aquis· ut eburnea fi quis
S igna tegat· claro uel candida lilia uitro.
V icimus et meus eft exclamat Nais· et omni
V efte procul iacta, medijs immittitur undis·
P ugnantemq́; tenet, luctantiaq́; ofcula carpit·
S ubiectatq́; manus· inuitaq́; pectora tangit.
E t nunc hac iuueni, nunc circunfunditur illac.
D eniq; nitentem contra, elabiq́; uolentem
I mplicat ut ferpens, quàm regia fubftinet ales,
S ublimemq́; rapit. pendens caput illa, pedesq́;
A lligat· et cauda fpatiantes implicat alas.
V tq́; folent ederæ longos intexere truncos·
V t'ue fub æquoribus deprenfum polypus hoftem
C ontinet· ex omni demiffis parte flagellis.
P erftat Atlantiades· fperataq́; gaudia nymphæ
D enegat. illa premit· demiffaq́; corpore toto
S icut inhærebat· pugnes licet improbe dixit·
N on tamen effugies. ita dij iubeatis· et iftum
N ulla dies a me· nec me diducat ab ifto.
V ota fuos habuere deos. nam mixta duorum
C orpora iunguntur· faciesq́; inducitur illis
V na· uelut fi quis conducat cortice ramos·
C refcendo iungi, pariterq́; adolefcere cernat.
S ic ubi complexu coierunt membra tenaci,
N ec duo funt· fed forma duplex· nec fœmina dici·

Nec puer ut possit · neutrumq; , et utrunq; uidetur ·
Ergo ubi se liquidas · quo uir descenderat · undas
Semimarem fecisse uidet · mollitaq; in illis
Membra · manus tendens , sed iam non uoce uirili ,
Hermaphroditus ait · nato date munera uestro
Et pater , et genitrix , amborum nomen habenti ·
Quisquis in hos fontes uir uenerit · exeat inde
Semiuir · et tactis subito mollescat in undis ·
Motus uterq; parens , nati rata uerba biformis
Fecit · et incerto fontem medicamine tinxit ·
Finis erat dictis · et adhuc Mineia proles
Vrget opus · spernitq; deum · festumq; profanat ·
Tympana cum subito non apparentia raucis
Obstrepuere sonis · et adunco tibia cornu ·
Tinnulaq; æra sonant · et olent myrrhæq; , crociq; ,
Resq; fide maior · cœpere uirescere telæ ·
Inq; ederæ faciem pendens frondescere uestis ·
Pars abit in uites · et quæ modo fila fuerunt ·
Palmite mutantur · de stamine pampinus exit ·
Purpura fulgorem pictis accommodat uuis ·
Iamq; dies exactus erat · tempusq; subibat ·
Quod tu nec tenebras , nec posses dicere lucem ·
Sed cum luce tamen dubiæ confinia noctis ·
Tecta repente quati · pinguesq; ardere uidentur
Lampades , et rutilis collucent ignibus ædes ·
Falsaq; sæuarum simulacra ululare ferarum ·
Fumida iandudum latitant per tecta sorores ·
Diuersæq; locis ignes , ac lumina uitant ·
Dumq; petunt tenebras · paruos membrana ꝑ artus
Porrigitur · tenuesq; includunt brachia pennæ ·

Nec qua

Nec qua perdiderint ueterem ratione figuram,
Scire ſinunt tenebræ · non illas pluma leuauit ·
Suſtinuere tamen ſe perlucentibus alis ·
Conatæq; loqui, minimam pro corpore uocem
Emittunt · peraguntq; leues ſtridore querelas ·
Tectaq; non ſyluas celebrant · lucemq; peroſæ
Nocte uolant · ſeroq; tenent a ueſpere nomen ·
Tum uero totis Bacchi memorabile Thebis
Numen erat · magnasq; noui matertera uires
Narrat ubiq; dei · deq; tot ſororibus expers   de tot
Vna doloris erat · niſi quem fecere ſorores ·
Aſpicit hanc natis, thalamoq; Athamantis habētem
Sublimes animos · et alumni numine Iuno ·
Non tulit · et ſecum, potuit de pellice natus
Vertere Mæonios · pelagoq; immergere nautas ·
Et laceranda ſuæ nati dare uiſcera matri ·
Et triplices operire nouis Mineidas alis,
Nil poterit Iuno · niſi multos flere dolores?   inultos
Idq; mihi ſatis eſt · hæc una potentia noſtra eſt ·
Ipſe docet quid agam · fas eſt et ab hoſte doceri ·
Quidq; furor ualeat Pentheia cæde · ſatisq;,
Ac ſuper oſtendit · cur non ſtimuletur? eatq;
Per cognata ſuis exempla ſororibus Inó?
Eſt uia decliuis funeſta nubila taxo ·
Ducit ad infernas per multa ſilentia ſedes ·   muta
Styx nebulas exhalat iners · umbræq; recentes
Deſcendunt illac · ſimulacraq; functa ſepulchris ·
Pallor hyemsq; tenent late loca ſenta · nouiq;,
Qua ſit iter manes · ſtygiam quod ducat ad urbem ·
Ignorant · ubi ſit nigri fera regia Ditis ·

Mille capax aditus, et apertas undiq; portas
Vrbs habet· ut'q; fretum de tota flumina terra·
Sic omnes animas locus accipit ille· nec ulli
Exiguus populo est· turbam'ue accedere sentit.
Errant exangues sine corpore, et ossibus umbræ.
Pars'q; forum celebrant· pars imi tecta tyranni·
Pars aliquas artes antiquæ imitamina uitæ
Exercent· aliam partem sua pœna coercet.
Sustinet ire illuc cœlesti sede relicta
(Tantum odijs, iræ'q; dabat, saturnia Iuno.
Quo simul intrauit· sacro'q; à corpore pressum
Intremuit limen· tria Cerberus extulit ora·
Et tres latratus simul edidit. illa sorores
Nocte uocat genitas graue, et implacabile numen.
Carceris ante fores clausas adamante sedebant·
De'q; suis atros pectebant crinibus angues.
Quam simul agnorunt inter caliginis umbras
Surrexere deæ. sedes scelerata uocatur.
Viscera præbebat Tityus lanianda· nouem'q;
Iugeribus distractus erat. tibi Tantale nullæ
Deprenduntur aquæ· quæ'q; imminet, effugit arbor.
Aut petis, aut urges ruiturum Sisyphe saxum.
Voluitur Ixion· et se sequitur'q;, fugit'q;.
Moliri'q; suis letum patruelibus ausæ
Assidue repetunt, quas perdunt· Belides undas.
Quos omnes acie post, quàm Saturnia torua
Vidit· et ante omnes Ixiona· rursus ab illo
Sisyphon aspiciens, cur hic è fratribus inquit
Perpetuas patitur pœnas? Athamanta superbum
Regia diues habet? qui me cum coniuge semper

S preuit? et exponit causas odijq; , uiæq; ·
Q uidq; uelit · quod uellet erat · ne regia Cadmi
S taret · et in facinus traherent Athamanta furores ·
I mperium , promissa , preces confundit in unum ·
S ollicitatq; deas · sic hæc Iunone locuta ,
T isiphone canos , ut erat turbata capillos
M ouit · et obstantes reiecit ab ore colubros ·
A tq; ita · non longis opus est ambagibus inquit ·
F acta puta , quæcunq; iubes · inamabile regnum
D esere · teq; refer cœli melioris ad auras ·
L æta redit Iuno · quam cœlum intrare parantem
R oratis lustrauit aquis Thaumantias Iris ·
N ec mora Tisiphone madefactam sanguine sumit
I mportuna facem · fluidoq; cruore rubentem
I nduitur pallam · tortoq; incingitur angue ·
E grediturq; domo · luctus comitatur euntem ,
E t pauor , et terror , trepidoq; insania uultu ·
L imine constiterat · postes tremuisse feruntur
A eolij · pallorq; fores infecit acernas ·
S olq; locum fugit · monstris exterrita coniux ·
T erritus est Athamas · tectoq; exire parabant ·
O bstitit infelix · aditumq; obsedit Erinnys ·
N exaq; uipereis distendens brachia nodis
C æsariem excussit · motæ sonuere colubræ ·
P arsq; iacent humeris · pars circum pectora lapsæ
S ibila dant · saniemq; uomunt , linguisq; coruscant ·
I nde duos medijs abrupit crinibus angues ·
P estiferaq; manu raptos immisit · atilli
I noosq; sinus , Athamanteosq; pererrant ·
I nspirantq; graues animos · nec uulnera membris ·/· animas

Vlla ferunt · mens est · quæ diros sentiat ictus.
Attulerat secum liquidi quoq; monstra ueneni
Oris cerberei spumas · & uirus echidnæ,
Erroresq; uagos, cæcæq; obliuia mentis,
Et scelus, et lachrymas, rabiemq;, & cædis amorē,
Omnia trita simul · quæ sanguine mixta recenti
Coxerat ære cauo uiridi uersata cicuta.
Dumq; pauent illi · uertit furiale uenenum
Pectus in amborum · præcordiaq; intima mouit.
Tum face iactata per eundem sæpius orbem,
Consequitur motos uelociter ignibus ignes.
Sic uictrix, iussiq; potens ad inania magni
Regna redit Ditis · sumptumq; recingitur anguem.
Protinus Aeolides media furibundus in aula
Clamat Ió comites · his retia tendite syluis.
Hic modo cum gemina uisa est mihi prole leæna ·
Vtq; feræ · sequitur uestigia coniugis amens ·
Deq; sinu matris ridentem, et parua Learchum
Brachia tendentem rapit · et bis, terq; per auras
More rotat fundæ · rigidoq; infantia saxo
Discutit ora ferox · tum deniq; concita mater,
Seu dolor hoc fecit · seu sparsi causa ueneni
Exululat · sparsisq; fugit male sana capillis.
Teq; ferens paruum nudis Melicerta lacertis,
Ehohe Bacche sonat · Bacchi sub nomine Iuno
Risit · et hos usus præstet tibi dixit · alumnus.
Imminet æquoribus scopulus · pars ima cauatur
Fluctibus · et tectas defendit ab imbribus undas,
Summa riget · frontemq; in apertum porrigit æquor.
Occupat hunc (uires insania fecerat) Inó ·

Seq; super pontum nullo tardata timore
Mittit · onusq; suum · percussa recanduit unda ·
At Venus immeritae neptis miserata labores,
Sic patruo blandita suo est · o numen aquarum,
Proxima cui coelo cessit Neptune potestas ·
Magna quidem posco · sed tu miserere meorum ·
Iactari quos cernis in Ionio immenso ·
Et dis adde tuis · aliqua et mihi gratia ponto est ·
Si tamen in medio quondam concreta profundo
Spuma fui · gratumq; manet mihi nomen ab illa ·
Annuit oranti Neptunus · et abstulit illis ·
Quod mortale fuit · maiestatemq; uerendam
Imposuit · nomenq; simul, faciemq; nouauit ·
Leucotheaq; deum cum matre Palaemona dixit ·
Sidoniae comites quantum ualuere secutae
Signa pedum · primo uidere nouissima saxo ·
Nec dubium de morte ratae, Cadmeida palmis
Deplanxere domum · scissis cum ueste capillis ·
Vtq; parum iustae, nimiumq; in pellice saeuae
Inuidiam fecere deae · conuitia Iuno
Non tulit · et faciam uos ipsas maxima dixit
Saeuitiae monimenta meae · res dicta secuta est ·
Nam quae praecipue fuerat pia · persequar inquit
In freta reginam · saltumq; datura, moueri
Haud usquam potuit · scopuloq; affixa cohaesit ·
Altera dum solito tentat plangore ferire
Pectora · tentatos sentit riguisse lacertos ·
Illa manus, ut forte tetenderat in maris undas ·
Saxea facta manus in easdem porrigit undas ·
Huius ut arreptum laniabat uertice crinem ·

D uratos subito digitos in crine uideres.
Q uo quæq; in gestu deprensa est · hæsit in illo.
P ars uolucres factæ · quæ nunc quoq; gurgite in illo
A equora distringunt summis Cadmeides alis.
N escit Agenorides natam, paruum'q; nepotem
A equoris esse deos. luctu, serie'q; malorum
V ictus, et ostentis, quæ plurima uiderat · exit
C onditor urbe sua · tanquam fortuna locorum,
N on sua se premeret · longis'q; erroribus actus
C ontigit Illyricos profuga cum coniuge fines.
I am'q; malis, annis'q; graues dum prima retractant
F acta domus · relegunt'q; suos sermone labores ·
N um sacer ille mea traiectus cuspide serpens
C admus ait fuerat tum · cum Sidone profectus
V ipereos sparsi per humum noua semina dentes?
Q uem si cura deum tam certa uindicat ira ·
I pse precor serpens in longum porrigar aluum ·
D ixit · et ut serpens in longum tenditur aluum ·
D uratæ'q; cuti squamas increscere sentit ·
N igra'q; cœruleis uariari corpora guttis.
I n pectus'q; cadit pronus · commixta'q; in unum
P aulatim tereti tenuantur acumine crura.
B rachia iam restant. quæ restant brachia tendit.
E t lachrymis per adhuc humana fluentibus ora,
A cede o coniux, acede miserrima dixit.
D um'q; aliquid superest de me · me tange · manum'q;
A ccipe dum manus est · dum nõ totũ occupat anguis.
I lle quidem uult plura loqui · sed lingua repente
I n partes est fissa duas. nec uerba loquenti
S ufficiunt · quoties'q; aliquos parat edere questus ·

Sibilat. hanc illi uocem natura reliquit.
Nuda manu feriens exclamat pectora coniux:
Cadme mane: teq; infelix his exue monstris.
Cadme quid hoc? ubi pes? ubi sunt hūeriq;, manusq;?
Et color, et facies? et dum loquor omnia: cur non
Me quoq; cælestes in eundem uertitis anguem?
Dixerat. ille suæ lambebat coniugis ora.
Inq; sinus caros, ueluti cognosceret: ibat.
Et dabat amplexus: assuetaq; colla petebat.
Quisquis adest (aderant comites) terretur. at illis [illa]
Lubrica perlucent cristati colla draconis. [permul]
Et subito duo sunt: iunctoq; uolumine serpunt:
Donec in appositi nemoris subiere latebras.
Nunc quoq; nec fugiunt hoīem: nec uulnere lædūt:
Quidq; prius fuerint: placidi meminere dracones.
Sed tamen ambobus uersæ solatia formæ
Magna nepos dederat: quem debellata colebat
India: quem positis celebrabat Achaia templis.
Solus Abantiades ab origine cretus eadem
Acrisius superest: qui mœnibus arceat urbis
Argolicæ: contraq; deum ferat arma: genusq;
Non putat esse deum. neq; enim Iouis esse putabat [putet]
Persea: quem pluuio Danaë conceperat auro.
Mox tamen Acrisium. (tanta est præsentia ueri.)
Tam uiolasse deum, quàm non agnosse nepotem:
Pœnitet. impositus iam cœlo est alter: et alter
Viperei referens spolium memorabile monstri
Aëra carpebat tenerum stridentibus alis.
Cumq; super Libycas uictor penderet arenas
Gorgonei capitis guttæ cecidere cruentæ:

Quas humus exceptas uarios animauit in angues.
Vnde frequens illa est: infestaq; terra colubris.
Inde per immensum uentis discordibus actus
Nunc huc, nunc illuc exemplo nubis aquosæ
Fertur: et ex alto seductas æthere longe
Despectat terras: totumq; superuolat orbem.
Ter gelidas Arctos, ter Cancri brachia uidit.
Sæpe sub occasus, sæpe est ablatus in ortus.
Iamq; cadente die ueritus se credere nocti
Constitit hesperio regis Atlantis in orbe:
Exiguamq; petit requiem: dum Lucifer ignes
Euocet Auroræ: cursusq; Aurora diurnos.
Hic hominum cunctis ingenti corpore præstans
Iäpetionides Atlas fuit. ultima tellus
Rege sub hoc, et pontus erat: qui solis anhelis
Aequora subdit equis: et fessos excipit axes.
Mille greges illi, totidemq; armenta per herbas
Errabant: et humum uicinia nulla premebat.
Arboreæ frondes auro radiante nitentes
Ex auro ramos, ex auro poma ferebant.
Hospes ait Perseus illi, seu gloria tangit
Te generis magni: generis mihi Iuppiter author.
Siue es mirator rerum: mirabere nostras.
Hospitium, requiemq; peto. memor ille uetustæ
Sortis erat. dederat Themis hãc Parnasia sortem.
Tempus Atla ueniet: tua quo spoliabitur auro
Arbor: et hunc prædæ titulum Ioue natus habebit.
Id metuens solidis pomaria clauserat Atlas
Montibus: et uasto dederat seruanda draconi:
Arcebatq; suis externos finibus omnes.

Huic quoq; uade procul ne longe gloria rerum,
Quas mentiris ait· longe tibi Iuppiter absit·
Vim'q; minis addit· manibus'q; expellere tentat
Cunctantem· et placidis miscentem fortia dictis·
Viribus inferior, quis enim par esset Atlantis
Viribus? at quoniam parui tibi gratia nostra est·
Accipe munus ait· leua'q; a parte Medusæ
Ipse retrouersus squalentia protulit ora·
Quantus erat mons factus Atlas· nã barba, comæ'q;
In syluas abeunt· iuga sunt humeri'q; manus'q;·
Quod caput ante fuit· summo est in monte cacumen·
Ossa lapis fiunt· tum partes altus in omnes
Creuit in immensum· sic Di statuistis· et omne
Cum tot syderibus cœlum requieuit in illo·
Clauserat Hippotades æterno carcere uentos·
Admonitor'q; operum cœlo clarissimus alto
Lucifer ortus erat· pennis ligat ille resumptis
Parte ab utraq; pedes· telo'q; accingitur unco·
Et liquidum motis talaribus aëra findit·
Gentibus innumeris circum'q;, infra'q; relictis
Aethiopum populos, Cepheia'q; conspicit arua·
Illic immeritam maternæ pendere linguæ
Andromedam pœnas iniustus iusserat Hammon·
Quam simul ad duras religatam brachia cautes
Vidit Abantiades· nisi quod leuis aura capillos
M'ouerat· et tepido manabant lumina fletu·
Marmoreum ratus esset opus· trahit inscius ignes·
Et stupet· et uisæ correptus imagine formæ
Penè suas quatere est oblitus in aere pennas·
Vt stetit· o dixit non istis digna cathenis,

Sed quibus inter se cupidi iunguntur amantes,
Pande requirenti nomen, terræq; , tuumq; ,
Et cur uincla geras. primo silet illa. nec audet
Appellare uirum uirgo. manibusq; modestos
Celasset uultus, si non religata fuisset.
Lumina, quod potuit, lachrymis impleuit abortis.
Sæpius instanti, sua ne delicta fateri
Nolle uideretur, nomen terræq; , suumq; ,
Quantaq; maternæ fuerit fiducia formæ
Indicat. et non dum memoratis omnibus unda
Insonuit. ueniensq; immenso belua ponto
Eminet. et latum sub pectore possidet æquor.
Conclamat uirgo. genitor lugubris, et unà
Mater adest. ambo miseri. sed iustius illa.
Nec secum auxilium, sed dignos tempore fletus,
Plangoremq; ferunt. uinctoq; in corpore adhærent.
Tum sic hospes ait. lachrymarum longa manere
Tempora uos poterũt. ad opẽ breuis hora ferẽda est.
Hanc ego si peterem Perseus Ioue natus, et illa,
Quam clausam impleuit fœcundo Iuppiter auro.
Gorgonis anguicomæ Perseus superator. et alis
Aethereas ausus iactatis ire per auras.
Præferrer cunctis certe gener. addere tantis
Dotibus, et meritum. (faueant modo numina.) tento.
Vt mea sit seruata mea uirtute paciscor.
Accipiunt legem. quis enim dubitaret? et orant.
Promittuntq; super regnum dotale parentes.
Ecce uelut nauis præfixo concita rostro
Sulcat aquas iuuenum sudantibus acta lacertis.
Sic fera dimotis impulsu pectoris undis

Tantum aberat scopulis: quantum balearica torto
Funda potest plumbo medij transmittere cœli.
Cum subito iuuenis pedibus tellure repulsa
Arduus in nubes abijt: et in æquore summo
Vmbra uiri uisa est. uisam fera sæuit in umbram.
Vtq; Iouis præpes uacuo cum uidit in aruo
Præbentem Phœbo liuentia terga draconem
Occupat aduersum: neu sæua retorqueat ora:
Squamigeris auidos figit ceruicibus ungues:
Sic celeri misso præceps per inane uolatu
Terga feræ pressit: dextroq; frementis in harmo
Inachides ferrum curuo tenus abdidit hamo.
Vulnere læsa graui modo se sublimus in auras
Attollit: modo subdit aquis: modo more ferocis
Versat apri: quem turba canum circunsona terret.
Ille auidos morsus uelocibus effugit alis:
Quaq; patent nunc terga cauis super obsita conchis:
Nunc laterum costas, nunc qua tenuissima cauda
Desinit in piscem: falcato uulnerat ense.
Bellua puniceo mixtos cum sanguine fluctus
Ore uomit. maduere graues aspergine pennæ,
Nec bibulis ultra Perseus talaribus ausus
Credere, conspexit scopulum: qui uertice summo
Stantibus extat aquis: operitur ab æquore moto.
Nixus eo, rupisq; tenens iuga prima sinistra
Ter quater exegit repetita per ilia ferrum.
Littora cum plausus, clamor, superasq; deorum
Impleuere domos. gaudent generumq; salutant:
Auxiliumq; domus, seruatoremq; fatentur
Cassiepe: Cepheusq; pater. resoluta cathenis

[Marginal manuscript notes: missus / aquas / patet]

Incedit uirgo pretiumq́;, et caussa laboris.
Ipse manus hausta uictrices abluit unda.
Anguiferumq́; caput dura ne lædat arena.
Mollit humum folijs: natasq́; sub æquore uirgas
Sternit: et imponit Phorcynidos ora Medusæ.
Virga recens, bibulaq́; etiam nunc uiua medulla
Vim rapuit monstri: tactuq́; induruit huius:
Percepitq́; nouum ramis, et fronde rigorem.
At pelagi nymphæ factum mirabile tentant
Pluribus in uirgis: et idem contingere gaudent:
Seminaq́; ex illis ut erant iactata per undas,
Nunc quoq; coralijs eadem natura remansit:
Duritiem tacto capiant ut ab aere: quodq́;
Vimen in æquore erat: fiat super æquora saxum.
Dis tribus ille focos totidem de cæspite ponit.
Leuum Mercurio, dextrum tibi bellica Virgo.
Ara Iouis media est. mactatur uacca Mineruæ.
Alipedi uitulus, taurus tibi summe deorum.
Protinus Andromeden, et tanti præmia facti
Indotata rapit. tædas Hymenæus, amorq́;
Præcipiunt. largis satiantur odoribus ignes:
Sertaq́; dependent tectis: et ubiq;, lyræq́;:
Tibiaq́;, et cantus animi felicia læti
Argumenta sonant. reseratis aurea ualuis
Atria tota patent: pulchroq́; instructa paratu
Cepheni proceres ineunt conuiuia regis.
Post, quam epulis functi generosi munere Bacchi
Diffudere animos: cultusq́;, genusq́; locorum
Quærit Abantiades: quærenti protinus unus
Narrat Lyncides: moresq́;, habitumq́; uirorum,

Quæ simul edocuit: nunc o fortissime dixit
Fare precor Perseu quanta uirtute, quibusq;
Artibus abstuleris crinita draconibus ora.
Narrat Abantiades gelido sub Atlante iacentem
Esse locum solidæ tutum munimine molis.
Cuius in introitu geminas habitasse sorores
Phorcydas unius sortitas luminis usum. uel partitas
Id se sollerti, furtim dum traditur: astu
Supposita cepisse manu: perq; abdita longe
Deuiaq;, et syluis horrentia saxa fragosis
Gorgoneas tetigisse domos: passimq; per agros
Perq; uias uidisse hominum simulacra, ferarumq;
In silicem ex ipsis uisa conuersa Medusa.
Se tamen horrendæ clypei, quem læua gerebat,
Aere repercuso formam aspexisse Medusæ.
Dumq; grauis somnus colubros, ipsamq; tenebat:
Eripuisse caput collo: pennisq; fugacem
Pegason, et fratrem matris de sanguine natos.
Addidit et longi non falsa pericula cursus:
Quæ freta, quas terras sub se uidisset ab alto,
Et quæ iactatis tetigisset sydera pennis.
Ante expectatum tacuit. tamen excipit unus
Ex numero procerum quærens cur una sororum
Gesserit alternis immixtos crinibus angues.
Hospes ait, quoniam scitaris digna relatu:
Accipe quæsiti causam. clarissima forma,
Multorumq; fuit spes inuidiosa procorum
Illa, nec in tota conspectior ulla capillis
Pars fuit. inueni: qui se uidisse referrent.
Hanc pelagi rector templo uitiasse Mineruæ

Dicitur. auersa est: et castos ægide uultus
Nata Iouis texit. ne'ue hoc impune fuisset:
Gorgoneum crinem turpes mutauit in hydros.
Nunc quoq; ut attonitos formidine terreat hostes:
Pectore in aduerso quos fecit: substinet angues.

P. OVIDII NASO. METAMOR. LIBER QVINTVS.

Vm'q; ea Cephenum medio Danaëius heros
Agmine commemorat: fremitu regalia turbæ
Atria complentur: nec coniugalia festa
Qui canat, est clamor: sed qui fera nuntiet arma.
In'q; repentinos conuiuia uersa tumultus
Assimulare freto possis: quod sæua quietum
Ventorum rabies motis exasperat undis.
Primus in his Phineus belli temerarius author
Fraxineam quatiens æratæ cuspidis hastam
En ait, en adsum præreptæ coniugis ultor.
Nec mihi te pennæ, nec falsum uersus in aurum
Iuppiter eripiet. conanti mittere Cepheus
Quid facis exclamat? quæ te germane furentem
Mens agit in facinus? meritis ne hæc gratia tantis
Redditur? hac uitam seruatæ dote rependis?
Quam tibi non Perseus, uerum si quæris: ademit:
Sed graue Nereidum numen: sed corniger Hamon.
Sed quæ uisceribus ueniebat bellua ponti
Exaturanda meis. illo tibi tempore rapta est:

Quo peritura fuit. nisi si crudelis id ipsum
Exigis ut pereat: luctuq; leuabere nostro.
Scilicet haud satis est: q te spectante reuincta est.
Et nullam q opem patruus, sponsus'ue tulisti:
Insuper à quoquam q sit seruata dolebis?
Præmiaq; eripies? quæ si tibi magna uidentur:
Ex illis scopulis, ubi erant affixa, petisses.
Nunc sine qui petijt: p quem hæc non orba senectus
Ferre, quod et meritis, et uoce est pactus: eumq;
Non tibi, sed certæ prælatum intellige morti.
Ille nihil contra: sed et hunc, et Persea uultu
Alterno spectans petat hunc ignorat, an illum:
Cunctatusq; breui contortam uiribus hastam,
Quantas ira dabat: nequicquam in Persea misit.
Et stetit illa toro: stratis tum deniq; Perseus
Exilijt: teloq; ferox inimica remisso
Pectora rupisset: nisi post altaria Phineus
Isset: et indignum scelerato profuit ara.
Fronte tamen Rhœti non irrita cuspis adhæsit:
Qui post, quàm cecidit: ferrũq; ex osse reuulsum est:
Calcitrat: et positas aspergit sanguine mensas.
Tum uero indomitas ardescit uulgus in iras:
Telaq; conijciunt: et sunt qui Cephea dicant
Cum genero debere mori. sed limine tecti
Exierat Cepheus testatus iusq;, fidemq;
Hospitijq; deos, ea se prohibente moueri.
Bellica Pallas adest: et protegit ægide fratrem:
Datq; animos. erat indus Atys: quẽ flumine Gange
Edita Limniace uitreis peperisse sub undis
Creditur: egregius forma: quam diuite cultu

A ugebat bis adhuc octenis integer annis
I ndutus Tyriã chlamydem· quam limbus obibat
A ureus· ornabant aurata monilia collum·
E t madidos myrrha curuum crinale capillos.
I lle quidem iaculo quamuis distantia misso
F igere doctus erat· sed tendere doctior arcus.
T um quoq; lenta manu flectentem cornua Perseus
S tipite qui media positus fumabat in ara
P erculit· et fractis confudit in ossibus ora.
ibi H unc ubi fœdatos iactantem sanguine uultus
A ssyrius uidit Lycabas iunctissimus illi,
E t comes, et ueri non dissimulator amoris,
P ost, quàm exhalantem sub acerbo uulnere uitam
D eplorauit Atyn· quos ille tetenderat arcus
A rripit· et mecum tibi sint certamina dixit.
N ec longum pueri fato lætabere· quo plus
I nuidiæ, quàm laudis habes. hæc omnia non dum
D ixerat· emicuit neruo penetrabile telum·
V itatum'q; tamen sinuosa ueste pependit.
pectata V ertit in hunc harpen madefactam cæde Medusæ
A crisioniades· adigit'q; in pectus. at ille
I am moriens oculis sub nocte natantibus atra
C ircunspexit Atyn. se'q; acclinauit ad illum,
E t tulit ad manes iunctæ solatia mortis.
E cce Suenites genitus Methione Phorbas,
E t libys Amphimédon auidi committere pugnam·
S anguine quo late tellus madefacta tepebat·
C onciderant lapsi. surgentibus obstitit ensis
A lterius costis iugulo Phorbantis adactus.
A t non Actoriden Erithum, cui lata bipennis

Telum

T elum erat · admoto Perseus petit ense · sed altis
E xtantem signis, multæq; in pondere massæ
I ngentem manibus tollit cratéra duabus ·
I nfligit'q; uiro · rutilum uomit ille cruorem ·
E t resupinus humum moribundo uertice pulsat ·
I nde semiramio Polydæmona sanguine cretum,
C aucasieum'q; Abarim, Sperchesiaden'q; Lycætum,
I ntonsum'q; comas Elycen, Phlegian'q;, Clytum'q;
S ternit · et extructos morientum calcat aceruos ·
N ec Phineus ausus concurrere comminus hosti
I ntorquet iaculum · quod detulit error in Idam
E xpertem frustra belli · et neutra arma secutum ·
I lle tuens oculis immitem Phinéa toruis,
Q uãdoqdem in partes ait abstrahor · accipe Phineu,
Q uem fecisti hostem · pensa'q; hoc uulnere uulnus ·
I am'q; remissurus tractum de corpore telum
S anguine defectos cecidit collapsus in artus ·
H ic quoq; Cephenum post regem primus Odites
E nse iacet Clymeni · Protenora percutit Hypseus ·
H ypsea Lyncides · fuit et grandæuus in illis
E mathion æqui cultor, timidus'q; deorum ·
Q ui quoniam prohibent anni bellare · loquendo
P ugnat · et incessit · scelerata'q; deuouet arma ·
H uic Cromus amplexo tremulis altaria palmis
D ecutit ense caput · quod protinus incidit aræ ·
A tq; ibi semianimus uerba execrantia lingua
E didit · et medios animam expirauit in ignes ·
H inc gemini fratres, Broteas'q;, et cæstibus Hammon
I nuicti, uinci si possent cæstibus enses ·
P hinea cædere manu · Cereris'q; sacerdos

Alphitus albenti uelatus tempora uitta.
Tu quoq; Iäpetide non hos adhibendus ad usus.
Sed qui pacis opus citharam cum uoce moueres:
Iussus eras celebrare dapes, festumq; canendo.
Quem procul astantem, plectrumq; imbelle tenentẽ
Pettalus irridens stygijs cane cætera dixit
Manibus et leuo mucronem tempore fixit.
Concidit et digitis morientibus ille retentat
Fila lyræ casuq; fuit miserabile carmen.
Nec sinit hunc impune ferus cecidisse Lycormas:
Raptaq; de dextro robusta repagula poste
Ossibus illisit mediæ ceruicis. at ille
Procubuit terræ mactati more iuuenci.
Demere tentabat leui quoq; robora postis
Cinypheus Pelates. tentanti dextera fixa est
Cuspide Marmaridæ Coriti lignoq; cohæsit.
Hærenti latus hausit Abas. nec corruit ille:
Sed retinente manu moriens de poste pependit.
Sternitur et Menaleus Perseia castra secutus:
Et Nasamoniaci Dorilas ditissimus agri
Diues agri Dorilas: quo non possederat alter
Latius: aut totidem tollebat farris aceruos.
Huius in obliquo missum stetit inguine ferrum.
Letifer ille locus: quem post, quàm uulneris autor
Singultantem animam, et uersantem lumina uidit.
Bracteus Alconeus hoc quod premis inquit, habeto
De tot agris terræ: corpusq; exangue reliquit.
Torquet in hunc hastam calido de uulnere raptam
Vltor Abantiades: media quæ nare recepta
Ceruice exacta est in partesq; eminet ambas.

Dumq; manum fortuna iuuat, Clytiúq;, Danumq;
Matre satos una diuerso uulnere fudit.
Nam Clytij per utrunq; graui librata lacerto
Fraxinus acta femur. iaculũ Danus ore momordit.
Occidit et Celedon Mendesius. occidit Astreus
Matre palæstina, et dubio genitore creatus.
Echionq; sagax quondam uentura uidere,
Nunc aue deceptus falsa, regisq; Thoactes
Armiger et cæso genitore infamis Agyrtes.
Plus tamen exhausto superest. nanq; omnibus unum
Opprimere est animus. coniurata undiq; pugnant
Agmina pro causa meritum impugnante, fidemq;.
Hac pro parte socer frustra pius, et noua coniux
Cum genitrice fauent: ululatúq; atria complent.
Sed sonus armorum superat: gemitusq; cadentum.
Pollutosq; simul multo Bellona penates
Sanguine perfundit: renouatáq; prælia miscet.
Circueunt unum Phineus, et mille secuti.
Phinea tela uolant hyberna grandine plura
Præter utrunq; latus, præterq;, et lumen, et aures.
Applicat hic humeros ad magnæ saxa columnæ.
Tutáq; terga gerens, aduersáq; in agmina uersus
Substinet instantes. instabat parte sinistra
Chaonius Molpheus. dextra nabathæus Ethemon.
Tigris ut auditis diuersa ualle duorum
Extimulata fame mugitibus armentorum
Nescit utro potius ruat: et ruere ardet utroq;.
Sic dubius Perseus: dextra, leuá ne feratur.
Molphéa traiecti summouit uulnere cruris.
Contẽtusq; fuga est. neq; enim dat tempus Ethemon.

Celadon
Aethion

Sed furit· et cupiens alto dare uulnera collo,
Non circunſpectis exactum uiribus enſem
Fregit· et extrema percuſſa parte columnæ
Lamina diſſiluit· dominiq; in gutture fixa eſt.
Non tamen ad letum cauſas ſatis illa ualentes
Plaga dedit: trepidum Perſeus, et inertia fruſtra
Brachia tendentem Cyllenide confodit harpe.
Verum ubi uirtutem turbæ ſuccumbere uidit·
Auxilium Perſeus, quoniam ſic cogitis ipſi·
Dixit, ab hoſte petam. uultus auertite ueſtros·
Si quis amicus adeſt· et Gorgonis extulit ora.
Quære alium· tua, quem moueant miracula· dixit
Theſſalus· ut'q; manu iaculum letale parabat
Mittere· in hoc hæſit ſignum de marmore geſtu.
Proximus huic Amphix animi pleniſſima magni
Pectora Lyncidæ gladio petit· in'q; petendo
Dextera diriguit· nec citra mota, nec ultra eſt.
At Nileus, qui ſe genitum ſeptemplice Nilo
Ementitus erat· clypeo quoq; flumina ſeptem
Argento partim, partim cælauerat auro·
Aſpice ait Perſeu noſtræ primordia gentis.
Magna feres tacitas ſolatia mortis ad umbras
A tanto cecidiſſe uiro. pars ultima uocis
In medio ſuppreſſa ſono eſt· adapertaq; uelle
Ora loqui credas. nec ſunt ea peruia uerbis.
Increpat hos· uitioq; animi non uiribus inquit
Gorgoneis torpetis Eryx. incurrite mecum·
Et proſternite humi iuuenem magica arma mouētē.
Incurſurus erat. tenuit ueſtigia tellus.
Immotusq; ſilet· armataq; manſit imago.

H i tamen ex merito pœnas subiere: sed unus
M iles erat Persei: pro quo dum pugnat Aconteus:
G orgone conspecta saxo concreuit oborto:
Q uem ratus Astyages etiam nunc uiuere: longo
E nse ferit. sonuit tinnitibus ensis acutis.
D um stupet Astyages: naturam traxit eandem.
M armoreóq; manet uultus mirantis in ore.
N omina longa mora est media de plebe uirorum
D icere. bis centum restabant corpora pugnæ.
G orgone bis centum riguerunt corpora uisa.
P œnitet iniusti tunc deniq; Phinéa belli.
S ed quid agat? simulacra uidet diuersa figuris.
A gnoscitq; suos: et nomine quenq; uocatum
P oscit opem: credensq; parum sibi proxima tangit
C orpora. marmor erant. auertitur: atq; ita supplex
C onfessasq; manus, obliquaq; brachia tendens,
V incis ait Perseu. remoue tua monstra: tuæq;
S axificos uultus: quæcunq; ea, tolle Medusæ:
T olle precor. non nos odium, regniq; Cupido
C ompulit ad bellum. pro coniuge mouimus arma.
C ausa fuit melior meritis tua. tempore nostra.
N on cessisse piget. nil o fortissime præter
H anc animam concede mihi: tua cætera sunto.
T alia dicenti, neq; eum, quem uoce rogabat:
R espicere audenti, quod ait timidissime Phineu
E t possum tribuisse: et magnum est munus inerti:
P one metum tribuam. nullo uiolabere ferro.
Q uin etiam mansura dabo monimenta per æuum.
I nq; domo soceri semper spectabere nostri.
V t mea se sponsi soletur imagine coniux.

Dixit, et in partem Phorcynida transtulit illam.
Ad quam se trepido Phineus obuerterat ore.
Tunc quoq; conanti sua flectere lumina ceruix
Diriguit, saxoq; oculorum induruit humor.
Sed tamen os timidũ, uultusq; in marmore supplex,
Summissæq; manus, faciesq; obnoxia mansit.
Victor Abantiades patrios cum coniuge muros
Intrat, et immeriti uindex, ultorq; parentis
Aggreditur Proetum. nam fratre per arma fugato
Acrisioneas Proetus possederat arces.
Sed nec ope armorum, nec quam male ceperat, arce
Torua colubriferi superauit lumina monstri.
Te tamen o paruæ rector Polydecte Seriphi,
Nec iuuenis uirtus per tot spectata labores,
Nec mala mollierant, sed inexorabile durus
Exerces odium, nec iniqua finis in ira est.
Detrectas etiam laudem, fictamq; Medusæ
Arguis esse necem. dabimus tibi pignora ueri.
Parcite luminibus, Perseus ait, oraq; regis
Ore Medusæo silicem sine sanguine fecit.
Hactenus aurigenæ comitem Tritonia fratri
Se dedit. inde caua circundata nube Seriphon
Deserit a dextra Cypro, Gyaroq; relictis.
Quaq; super pontum uia uisa breuissima, Thebas
Virgineumq; Helicona petit, quo monte potita
Constitit, et doctas sic est affata sorores.
Fama noui fontis nostras peruenit ad aures,
Dura Medusei, quem præpetis ungula rupit.
Is mihi causa uiæ. uolui mirabile factum
Cernere. uidi ipsum materno sanguine nasci.

Excipit Vranie· quæcunq; est causa uidendi
Has tibi diua domos; animo gratissima nostro·
Vera tamen fama est et Pegasus huius origo
Fontis· et ad latices deduxit Pallada sacros·
Quæ mirata diu factas pedis ictibus undas
Syluarum lucos circumspicit antiquarum·
Antráq;, et innumeris distinctas floribus herbas,
Felicésq; uocat pariter studíjq;, locíq;
Mæonidas· quam sic affata est una sororum·
O nisi te uirtus opera ad maiora tulisset·
In partem uentura chori tritonia nostri·
Vera refers· meritóq; probas, artémq;, locúmq;,
Et gratam sortem· tutæ modo simus· habemus·
Sed (uetitum est adeo sceleri nihil) omnia terrent
Virgineas mentes· dirúsq; ante ora Pyreneus
Vertitur· et nondum me tota mente recepi·
Dulia thraicio, phocæáq; milite rura Daulia
Cœperat ille ferox· iniustáq; regna tenebat·
Templa petebamus parnasia· uidit euntes·
Nostráq; fallaci ueneratus numina uultu
Mæonides (cognorat enim) consistite dixit·
Ne dubitate precor tecto graue sidus et imbrem
(Imber erat) uitare meo· subiere minores
Sæpe casas superi· dictis, et tempore motæ,
Annuimúsq; uiro· primásq; intrauimus ædes·
Desierant imbres, uictóq; aquilonibus austro
Fusca repurgato fugiebant nubila cœlo·
Impetus ire fuit· claudit sua tecta Pyreneus·
Vimq; parat· quam nos sumptis effugimus alis·
Ipse secuturo similis stetit arduus arce·

Quaq; uia est uobis, erit et mihi dixit eadem.
Seq; iacit uecors è summo culmine turris.
Et cadit in uultus, discussisq; ossibus oris
Tundit humum moriens scelerato sanguine tinctam.
Musa loquebatur. pennæ sonuere per auras.
Voxq; salutantum ramis ueniebat ab altis.
Suspicit, et linguæ quærit tam certa loquentes
Vnde sonent, hoiemq; putat Ioue nata locutum.
Ales erat, numeroq; nouem sua fata querentes
Institerant ramis imitantes omnia picæ.
Miranti sic orsa deæ dea. nuper et istæ
Auxerunt uolucrum uictæ certamine turbam.
Pierus has genuit pellæis diues in aruis.
Pæonis Anippe mater fuit, illa potentem
Lucinam nouies, nouies paritura uocauit.
Intumuit numero stolidarum turba sororum.
Perq; tot Aemonias, et per tot achaidas urbes
Huc uenit, et tali committit prœlia uoce.
Desinite indoctum uana dulcedine uulgus
Fallere. nobiscum, si qua est fiducia uobis,
Thespiades certate deæ. nec uoce, nec arte
Vincemur. totidemq; sumus. uel cedite uictæ
Fonte Medusæo, et Hyantea Aganippe,
Vel nos emathijs ad pæonas usq; niuosos
Cedemus syluis. dirimant certamina nymphæ.
Turpe quidem contendere erat, sed cedere uisum
Turpius. electæ iurant per flumina nymphæ.
Factaq; de uiuo pressere sedilia saxo.
Tunc sine sorte prior, quæ se certare professa est,
Bella canit superum, falsoq; in honore gigantes

P onit· et extenuat magnorum facta deorum·
Emissumq́; ima de sede Typhoéa terræ
C ælitibus fecisse metum· cunctosq́; dedisse
T erga fugæ· donec fessos ægyptia tellus
C eperit· et septem discretus in hostia Nilus
H uc quoq; terrigenam uenisse Typhoéa narrat,
E t se mentitis superos cælasse figuris·
D uxq́; gregis dixit fit Iuppiter· unde recuruis
N unc quoq; formatus libys est cũ cornibus Hãmon.
D elius in coruo· proles Semeleia capro·
F ele soror Phœbi· niuea Saturnia uacca·
P isce Venus latuit· Cyllenius ibidis alis.
H actenus ad citharam uocalia mouerat ora.
P oscimur Aonides. sed forsitan ocia non sunt·
N ec nostris præbere uacat tibi cantibus aures.
N e dubita· uestrumq́; mihi refer ordine carmen·
P allas ait. nemorisq́; leui consedit in umbra.
M usa refert. dedimus summam certaminis uni.
S urgit· et immensos edera collecta capillos   ẟ inmiss
C alliope querulas prætentat pollice chordas.
A tq; hæc percussis subiungit carmina neruis.
P rima Ceres unco glebam dimouit aratro.
P rima dedit fruges· alimentaq́; mitia terris.
P rima dedit leges. Cereris sunt omnia munus.
I lla canenda mihi est. utinam modo dicere possem
C armina digna dea. certe est dea carmine digna.
V asta giganteis iniecta est insula membris
T rinacris· et magnis subiectum molibus urget
A ethereas ausum sperare Typhoéa sedes.
N ititur ille quidem· tentatq́; resurgere sæpe·   ẟ pugnat

Dextra sed ausonio manus est subiecta Peloro.
Laeua Pachyne tibi. Lilybæo crura premuntur;
Degrauat Aetna caput sub qua resupinus arenas
Eiectat flammamq; fero uomit ore Typhoëus.
Sæpe remoliri luctatur pondera terræ
Oppidaq;, et magnos deuoluere corpore montes.
Inde tremit tellus et rex pauet ipse silentum.
Ne pateat lateq; solum retegatur hiatu.
Immissusq; dies trepidantes terreat umbras.
Hanc metuens cladem tenebrosa sede tyrannus
Exierat curruq; atrorum uectus equorum
Ambibat siculæ cautus fundamina terræ.
Post, quàm exploratum satis est loca nulla labare,
Depositoq; metu uidet hunc Erycina uagantem
Monte suo residens natumq; amplexa uolucrem
Arma, manusq; meæ mea nate potentia dixit.
Illa, quibus superas omnes cape tela Cupido.
Inq; dei pectus celeres molire sagittas.
Cui triplicis cessit fortuna nouissima regni.
Tu superos, ipsumq; Iouem, tu numina ponti
Victa domas ipsumq;, regit qui numina terræ.
Tartara quid cessant? cur non matrisq;, tuumq;
Imperium profers? agitur pars tertia mundi.
Et tamen in cœlo quoq; iam patientia nostra est.
Sperninur ac mecum uires minuuntur amoris.
Pallada non ne uides, iaculatricemq; Dianam
Abscessisse mihi? Cereris quoq; filia uirgo,
Si patiemur erit. nam spes affectat easdem.
At tu pro socio, si qua est ea gratia regno
Iunge deam patruo. dixit Venus. ille pharétram

S oluit · et arbitrio matris de mille sagittis
V nam sepostuit · sed qua nec acutior ulla,
N ec minus icerta est, nec quæ magis audiat arcum ·
O ppositoq; genu curuauit flexile cornu · cornu
I nq; cor hamata percussit harundine ditem ·
H aud procul Aetnæis lacus est à mœnibus altus Enna
N omine Pergusa · non illo plura Cayster
C armina cygnorum labentibus audit in undis ·
S ylua coronat aquas cingens latus omne · suisq;
F rondibus ut uelo phœbeos summouet ignes ·
F rigora dant rami · uarios humus humida flores ·
P erpetuum uer est · quo dum Proserpina luco
L udit · et aut uiolas, aut candida lilia carpit ·
D umq; puellari studio, calathosq;, sinumq;
I mplet · et æquales certat superare legendo ·
P ene simul uisa est · dilectaq;, raptaq; diti ·
V sq; adeo est properatus amor · dea territa mœsto,
E t matrem et comites · sed matrem sæpius ore ·
C lamat · et ut summa uestem laniarat ab ora,
C ollecti flores tunicis cecidere remissis ·
T antaq; simplicitas puerilibus affuit annis ·
H æc quoq; uirgineum mouit iactura dolorem ·
R aptor agit currus · et nomine quenq; uocando
E xhortatur equos · quorum per colla, iubasq;
E xcutit obscura tinctas ferrugine habenas ·
P erq; lacus, altos, et olentia sulfure fertur
S tagna palicorum rupta feruentia terra,
E t qua bacchiadæ bimari gens orta Corintho
I nter inæquales posuerunt mœnia portus ·
E st medium Cyanes, et pisææ Arethusæ,

Quod coit angustis inclusum cornibus æquor.
Hic fuit. à cuius stagnum quoq; nomine dictum est
Inter sicelidas Cyane celeberrima nymphas,
Gurgite quæ medio summa tenus extitit aluo.
Agnouitq; deam. nec longius ibitis inquit.
Non potes inuitæ Cereris gener esse. roganda,
Non rapienda fuit. quod si componere magnis
Parua mihi fas est. et me dilexit Anapis.
Exorata tamen, nec, ut hæc exterrita, nupsi.
Dixit. et in partes diuersas brachia tendens
Obstitit. haud ultra tenuit Saturnius iram.
Terribilesq; hortatus equos in gurgitis ima
Contortum ualido sceptrum regale lacerto
Condidit. icta uiam tellus in tartara fecit.
Et pronos currus medio cratere recepit.
At Cyane, raptamq; deam, contemptaq; fontis
Iura sui mœrens inconsolabile uulnus
Mente gerit tacita. lachrymisq; absumitur omnis.
Et quarum fuerat magnum modo numen. in illas
Extenuatur aquas. molliri membra uideres.
Ossa pati flexus. ungues posuisse rigorem.
Primaq; de tota tenuissima quæq; liquescunt.
Cærulei crines, digitiq;, et crura, pedesq;.
Nam breuis in gelidas membris exilibus undas
Transitus est. post hæc humeri tergumq;, latusq;,
Pectoraq; in tenues abeunt euanida riuos.
Deniq; pro uiuo uitiatas sanguine uenas
Lympha subit. restatq; nihil. quod prendere possis.
Interea pauidæ nequicquam filia matri
Omnibus est terris, omni quæsita profundo.

I llam non udis ueniens aurora capillis
C essantem uidit · non hesperus · illa duabus
F lammiferas pinus manibus succendit ab Aetna ·
P erq; pruinosas tulit irrequieta tenebras ·
R ursus ubi alma dies hebetarat sydera natam
S olis ab occasu, Solis quaerebat ad ortus ·
F essa labore sitim conceperat · oraq; nulli
C olluerant fontes · contectam stramine uidit
F orte casam · paruasq; fores pulsauit · at inde
P rodit anus · diuamq; uidet lymphamq; roganti
D ulce dedit, testa, quod coxerat ante · polenta ·
D um bibit illa datum · duri puer oris, et audax
C onstitit ante deam risitq;, auidamq; uocauit ·
O ffensa est · neq; adhuc epota parte, loquentem
C um liquido mixta perfudit diua polenta ·
C ombibit os maculas · & quae non brachia gessit ·
C rura gerit · cauda est mutatis addita membris ·
I nq; breuem formam, ne sit uis magna nocendi
C ontrahitur · paruaq; minor mensura lacerta est ·
M irantem, flentemq; et tangere monstra pauentem
F ugit anum · latebrasq; petit · aptumq; colori
N omen habet uarijs stellatus corpora guttis ·
Q uas dea per terras, et quas errauerit undas
D icere longa mora est · quaerenti defuit orbis ·
S icaniam repetit · dumq; omnia lustrat eundo ·
V enit et ad Cyanen · ea ni mutata fuisset ·
O mnia narrasset · sed et os, et lingua uolenti
D icere non aderant · nec qua loqueretur · habebat ·
S igna tamen manifesta dedit · notamq; parenti
I llo forte loco delapsam in gurgite sacro

mod
parant

Persephones zonam summis ostendit in undis.
Quam simul agnouit · tanquam tum deniq; raptam
Scisset · inornatos laniauit diua capillos ·
Et repetita suis percussit pectora palmis.
Nescit adhuc ubi sit. terras tamen increpat omneis,
Ingratasq; uocat · nec frugum munere dignas ·
Trinacriam ante alias · in qua uestigia damni
Repperit. ergo illic sæua uertentia glebas
Fregit aratra manu · pariliq; irata colonos,
Ruricolasq; boues leto dedit · aruaq; iussit
Fallere depositum · uitiataq; semina fecit.
Fertilitas terræ latum uulgata per orbem
Sparsa iacet. primis segetes moriuntur in herbis.
Et modo Sol nimius, nimius modo corripit imber ·
Syderaq; uentiq; nocent, auidæq; uolucres
Semina iacta legunt · lolium, tribuliq; fatigant
Triticeas messes, et inexpugnabile gramen.
Tum caput eleis Alpheias extulit undis ·
Rorantesq; comas à fronte remouit ad aures.
Atq; ait · o toto quæsitæ uirginis orbe,
Et frugum genitrix immensos siste labores ·
Neue tibi fidæ uiolenta irascere terræ.
Terra nihil meruit · patuitq; inuita rapinæ.
Nec sum pro patria supplex. huc hospita ueni.
Pisa mihi patria est · et ab Elide ducimus ortus.
Sicaniam peregrina colo. sed gratior omni
Hæc mihi terra solo est. hos nunc Arethusa penates,
Hanc habeo sedem · quam tu mitissima serua.
Mota loco cur sim · tantiq; per æquoris undas
Aduehar Ortygiam · ueniet narratibus hora

Falsa
bis

T empestiua meis · cum tu curáq; leuata,
E t uultus melioris eris · mihi peruia tellus
P ræbet iter · subteŕq; imas ablata cauernas
H ic caput attollo · desuetáq; sydera cerno ·
E rgo dum stygio sub terris gurgite labor ·
V isa tua est oculis illic Proserpina nostris ·
I lla quidem tristis, neq; adhuc interrita uultu,
S ed regina tamen · sed opaci maxima mundi ·
S ed tamen inferni pollens matrona tyranni ·
M ater ad auditas stupuit ceu saxea uoces ·
A ttonitæq; diu similis fuit, utq; dolore
P ulsa graui grauis est amentia · curribus auras
E xit in æthereas · ibi toto nubila uultu
A nte Iouem sparsis stetit inuidiosa capillis ·
P roq; meo ueni supplex tibi Iuppiter inquit
S anguine · próq; tuo · si nulla est gratia matris
N ata patrem moueat · neu sit tibi cura precamur
V ilior illius · quod nostro est edita partu ·
E n quæsita diu tandem mihi nata reperta est ·
S i reperire uocas amittere certius, aut si
S cire ubi sit reperire uocas · quod rapta feremus · sit
D ummodo reddat eam · neq; enim prædone marito
F ilia digna tua est · si iam mea filia non est ·
I uppiter excepit · commune est pignus, onusq;
N ata mihi tecum · sed si modo nomina rebus
A ddere uera placet · non hoc iniuria factum ·
V erum amor est · neq; erit nobis gener ille pudori ·
T u modo diua uelis · ut desint cætera · quantum est
E sse Iouis fratrem? quid? quod non cætera desunt?
N ec cedit nisi sorte mihi · sed tanta cupido

Si tibi dissidij est, repetet Proserpina coelum
Lege tamen certa, si nullos contigit illic
Ore cibos. nam sic parcarum foedere cautum est.
Dixerat. at Cereri certum est educere natam.
Non ita fata sinunt. quoniam ieiunia uirgo
Soluerat, et cultis dum simplex errat in hortis
Puniceum curua decerpserat arbore pomum,
Sumptaq; pallenti septem de cortice grana
Presserat ore suo, solusq; ex omnibus illud
Ascalaphus uidit, quem quondam dicitur Orphne
Inter auernales haud ignotissima nymphas
Ex Acheronte suo furuis peperisse sub antris.
Vidit et indicio reditum crudelis ademit.
Ingemuit regina herebi, testemq; profanum
Fecit auem, sparsumq; caput Phlegethōtide lympha
In rostrum, et plumas, et grandia lumina uertit.
Ille sibi ablatus fuluis amicitur in alis,
Inq; caput crescit, longosq; reflectitur ungues,
Vixq; mouet natas per inertia brachia pennas.
Foedaq; fit uolucris uenturi nuntia luctus
Ignauus bubo dirum mortalibus omen.
Hic tamen indicio poenam, linguaq; uideri
Commeruisse potest. uobis Acheloides unde
Pluma, pedesq; auium, cum uirginis ora geratis?
An quia cum legeret flores Proserpina uernos,
In comitum numero mixtae Sirenes eratis?
Quam post, quàm toto frustra quaesistis in orbe,
Protinus ut uestram sentirent aequora curam,
Posse super fluctus alarum insistere remis
Optastis, facilesq; deos habuistis, et artus

Vidistis

Vidisti ueſtros ſubitis flaueſcere pennis.
Ne tamen ille canor mulcendas natus ad aures,
Tantaq; dos oris linguæ deperderet uſum.
Virginei uultus, et uox humana remanſit.
At medius fratrisq; ſui, mœſtæq; ſororis
Iuppiter ex æquo uoluentem diuidit annum.
Nunc dea regnorum numen commune duorum
Cum matre eſt totidem, totidem cum coniuge menſes.
Vertitur extemplo facies, et mentis, et oris.
Nam modo quæ poterat diti quoq; mœſta uideri.
Læta deæ frons eſt. ut ſol qui tectus aquoſis
Nubibus ante fuit uictis è nubibus exit.
Exigit alma Ceres nata ſecura recepta.
Quæ tibi cauſa fugæ? cur ſis Aréthuſa ſacer fons?
Conticuere undæ quarum dea ſubſtulit alto
Fonte caput. uiridesq; manu ſiccata capillos
Fluminis Alphei ueteres narrauit amores.
Pars ego nympharum, quæ ſunt in Achaide. dixit Acheide
Vna fui. nec me ſtudioſius altera ſaltus
Legit. nec poſuit ſtudioſius altera caſſes.
Sed quamuis formæ nunquam mihi fama petita eſt.
Quamuis fortis eram formoſæ nomen habebam.
Nec mea me facies nimium laudata iuuabat.
Quaq; aliæ gaudere ſolent ego ruſtica dote
Corporis erubui crimenq; placere putaui.
Laſſa reuertebar memini ſtymphalide ſylua.
Aeſtus erat. magnusq; labor geminauerat æſtum.
Inuenio ſine uortice aquas ſine murmure euntes
Perſpicuas ad humum. per quas numerabilis alte
Calculus omnis erat. quas tu uix ire putares.

Cana salicta dabant, nutritáq; populus unda
Sponte sua natas ripis decliuibus umbras.
Accessi primumq; pedis uestigia tinxi.
Poplite deinde tenus. neq; eo contenta recingor.
Molliáq; impono salici uelamina curuæ.
Nudáq; mergor aquis. quas dum ferióq;, trahóq;
Mille modis labens, excussáq; brachia iacto.
Nescio quod medio sensi sub gurgite murmur.
Territáq; insisto propioris margine fontis.
Quo properas Arethusa? suis Alpheus ab undis
Quo properas? iterum rauco mihi dixerat ore.
Sicut eram fugio sine uestibus. altera uestes
Ripa meas habuit. tanto magis instat. et ardet.
Et quia nuda fui. sum uisa paratior illi.
Sic ego currebam. sic me ferus ille premebat.
Vt fugere accipitrem penna trepidante columbæ,
Vt solet accipiter trepidas urgere columbas.
Vsq; sub Orchomenon. Siphidáq;, Cyllenenq;,
Mænaliosq; sinus, gelidumq; Erimanthon, et Elim
Currere sustinui nec me uelocior ille.
Sed tolerare diu cursus ego uiribus impar
Non poteram. longi patiens erat ille laboris.
Per tamen et campos, et opertos arbore montes,
Saxa quoq;, et rupes, et qua uia nulla, cucurri.
Sol erat à tergo. uidi præcedere longam
Ante pedes umbram. nisi si timor illa uidebat.
Sed certe sonitúq; pedum terrebat et ingens
Crinales uittas afflabat anhelitus oris.
Fessa labore fugæ fer opem, deprendimur inquam.
Armigeræ Diana tuæ. cui sæpe dedisti

Ferre tuos arcus; inclusáq; tela pharetra.
Mota dea est · sparsísq; ferens è nubibus unam
Me super iniecit · lustrat caligine tectam
Amnis: et ignarus circum caua nubila quærit.
Bisq; locum, quo me dea texerat · inscius ambit ·
Et bis Io Aréthusa, Ió Aréthusa uocauit.
Quid mihi tunc animi miseræ fuit? an ne quod agnæ
Si qua lupos audit circum stabula alta frementes?
Aut lepori? qui uepre latens hostilia cernit
Ora canum · nullósq; audet dare corpore motus?
Non tamen abscedit · neque enim uestigia cernit
Longius ulla pedum, seruat nubémq;, locúmq;.
Occupat obsessos sudor mihi frigidus artus ·
Cæruleǽq; cadunt toto de corpore guttæ.
Quáq; pedem moui · manat locus · æq; capillis
Ros cadit · et citius, quàm nunc tibi fata renarro ·
In latices mutor. sed enim cognoscit amatas
Amnis aquas · positóq; uiri, quod sumpserat ore ·
Vertitur in proprias, ut se mihi misceat · undas.
Delia rupit humum · cæcísq; ego mersa cauernis
Aduehor Ortygiam · quæ me cognomine diuæ
Grata mihi superas eduxit prima sub auras.
Hac Aréthusa tenus. geminos dea fertilis angues
Curribus admouit · frenísq; coercuit ora.
Et medium cœli, terrǽq; per aéra uecta est.
Atq; leuem currum Tritonida misit in urbem
Triptolemo · partímq; rudi data semina iussit
Spargere humo · partim post tempora lõga recultæ.
Iam super Europen sublimis, et Asida terram
Vectus erat iuuenis · Scythicásq; aduertitur oras.

R ex ibi Lyncus erat. regis subit ille penates.
Q ua ueniat, causamq; uiæ, nomenq; rogatus,
E t patriam, patria est claræ mihi dixit Athenæ.
T riptolemus nomen. ueni nec puppe per undas.
N ec pede per terras. patuit mihi peruius æther.
D ona fero Cereris. latos quæ sparsa per agros
F rugiferas messes, alimentaq; mitia reddant.
B arbarus inuidit. tantiq; ut muneris autor
I pse sit. hospitio recipit somnoq; grauatum
A ggreditur ferro. conantem figere pectus
L ynca Ceres fecit. rursusq; per aëra iussit
M opsopium iuuenem sacros agitare iugales.
F inierat doctos è nobis maxima cantus.
A t nymphæ uicisse deas Helicona colentes
C oncordi dixere sono. conuitia uictæ
C um facerent. quoniam dixi certamine uobis
S upplicium meruisse parum est. maledictaq; culpæ
A dditis. et non est patientia libera nobis.
I bimus in pœnas. et qua uocat ira. sequemur.
R ident Aonides. spernuntq; minantia uerba.
C onatæq; loqui, et magno clamore proteruas
I ntentare manus, pennas exire per ungues
A spexere suos, operiri et brachia plumis.
A lteraq; alterius rigido concrescere rostro
O ra uidet. uolucresq; nouas accedere syluis.
P langere dumq; uolunt per brachia mota leuatæ,
A ere pendebant nemorum conuitia picæ.
N unc quoq; in alitibus facundia prisca remansit.
R aucaq; garrulitas, studiumq; immane loquendi.

P·OVIDII NASO·METAMOR·
LIBER SEXTVS.

P Raebuerat dictis Tritonia talibus aures·
Carminaq; Aonidum, iustamq; probauerat iram·
Tum secum, laudare parum est· laudemur et ipsae·
Numina nec sperni sine poena nostra sinamus·
Maeoniaeq; animum fatis intendit Arachnes·
Quam sibi lanificae non cedere laudibus artis
Audierat· non illa loco nec origine gentis
Clara· sed arte fuit· pater huic Colophonius Idmon
Phocaico bibulas tingebat murice lanas·
Occiderat mater· sed et haec de plebe, suoq;
Aequa uiro fuerat· Lydias tamen illa per urbes
Quaesierat studio nomen memorabile· quamuis
Orta domo parua paruis habitabat Hypaepis·
Huius ut aspicerent opus admirabile saepe
Deseruere sui nymphae uineta Tmoli·
Deseruere suas nymphae pactolides undas·
Nec factas solum uestes spectare iuuabat·
Tunc quoq; cum fierent· tantus decor affuit arti·
Siue rudem primos lanam glomerabat in orbes·
Seu digitis subigebat opus· repetitaq; longo
Vellera mollibat nebulas aequantia tractu·
Siue leui teretem uersabat pollice fusum·
Seu pingebat acu· scires à Pallade doctam·
Quod tamen ipsa negat· tantaq; offensa magistra
Certet ait mecum· nihil est quod uicta recusem·

Lydas

Pallas anum simulat: falsosq; in tempora canos
Addit: et infirmos baculo quoq; sustinet artus.
Tunc sic orsa loqui. non omnia grandior ætas,
Quæ fugiamus habet. seris uenit usus ab annis.
Consilium ne sperne meum. tibi fama petatur
Inter mortales faciendæ maxima telæ.
Cede deæ. ueniamq; tuis temeraria dictis
Supplice uoce roga. ueniam dabit illa roganti.
Aspicit hanc toruis, inceptaq; fila reliquit.
Vixq; manus retinens confessam uultibus iram
Talibus obscuram resecuta est Pallada dictis.
Mentis inops, longaq; uenis confecta senecta:
Et nimium uixisse diu nocet. audiat istas,
Si qua tibi nurus est, si qua est tibi filia, uoces.
Consilii satis est in me mihi: neue monendo
Profecisse putes: eadem est sententia nobis.
Cur non ipsa uenit? cur hæc certamina uitat?
Tunc dea, uenit, ait: formamq; remouit anilem.
Palladaq; exhibuit. uenerantur numina nymphæ.
Mygdonidesq; nurus. sola est interrita uirgo.
Sed tamen erubuit: subitusq; inuita notauit
Ora rubor: rursusq; euanuit: ut solet aer
Purpureus fieri: cum primum aurora mouetur:
Et breue post tempus candescere solis ab ortu.
Perstat in incepto: stolidæq; cupidine palmæ
In sua fata ruit. neq; enim Ioue nata recusat:
Nec monet ulterius: nec iam certamina differt.
Haud mora. consistunt diuersis partibus ambæ:
Et gracili geminas intendunt stamine telas.
Tela iugo iuncta est. stamen secernit harundo.

Inseritur medium radijs subtegmen acutis·
Quod digiti expediunt· atq; inter stamina ductum
Percusso feriunt insecti pectine dentes·
Vtraq; festinant cinctæq; ad pectora uestes,
Brachia docta mouent studio fallente laborem·
Illic et tyrium, quæ purpura sensit ahenum
Texitur et tenues parui discriminis umbræ·
Qualis ab imbre solet percussis solibus arcus
Inficere ingenti longum curuamine cœlum·
In quo diuersi niteant cum mille colores·
Transitus ipse tamen spectantia lumina fallit·
Vsq; adeo quod tangit idem est· tamẽ ultima distant·
Illic et lentum filis immittitur aurum·
Et uetus in tela deducitur argumentum·
Cecropia Pallas scopulum mauortis in arce
Pingit· et antiquam de terræ nomine litem·
Bis sex cœlestes medio Ioue sedibus altis
Augusta grauitate sedent· sua quenq; deorum
Inscribit facies· Iouis est regalis imago·
Stare deum pelagi, longoq; ferire tridente
Aspera saxa facit medioq; e uulnere saxi
Exiluisse ferrum· quo pignore uendicet urbem·
At sibi dat clypeum dat acutæ cuspidis hastam·
Dat galeam capiti· defenditur ægide pectus·
Percussamq; sua simulat de cuspide terram
Edere cum baccis fœtum canentis oliuæ·
Mirariq; deos· operis uictoria finis·
Vt tamen exemplis intelligat æmula laudis,
Quod pretium speret pro tam furialibus ausis·
Quattuor in partes certamina quattuor addit·

Clara colore suo breuibus distincta sigillis.
Threiciā Rhodopen habet angulus unus, et Hemū.
Nunc gelidos montes, mortalia corpora quondam.
Numina summorum sibi qui tribuere deorum.
Altera pygmææ fatum miserabile matris
Pars habet. hanc Iuno iussit certamine uictam
Esse gruem populisq; suis indicere bellum.
Pinxit et Antigonen ausam contendere quondam
Cum magni consorte Iouis. quam regia Iuno
In uolucrem uertit. nec profuit ilion illi.
Laomedon'ue pater. sumptis quin candida pennis
Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro.
Qui superest solus Cynaran habet angulus orbum.
Isq; gradus templi natarum membra suarum
Amplectens, saxoq; iacens lachrymare uidetur.
Circuit extremas oleis pacalibus oras.
Is modus est. operisq; sua facit arbore finem.
Mæonis elusam designat imagine Tauri
Europam. uerum taurum. freta uera putares.
Ipsa uidebatur terras spectare relictas.
Et comites clamare suas. tactumq; uereri
Assilientis aquæ, timidasq; recondere plantas.
Fecit et Asterien aquila luctante teneri.
Fecit olorinis Ledam recubare sub alis.
Addidit ut Satyri cælatus imagine pulchra
Iuppiter implerit gemino Nycteida fœtu.
Amphitryon fuerit cum te Tirynthia cepit.
Aureus ut Danaën, Asopida luserit ignis.
Memnosynen pastor, uariusq; Deolida serpens.
Te quoq; mutatum toruo neptune iuuenco

Virgine in æolia posuit. tu uisus Enipeus
Ignis et Aloidas. aries Bisalpida fallis.
Et te flaua comas frugum mitissima mater
Sensit equum. te sensit equum crinita colubris
Mater equi uolucris. sensit delphina Melantho.
Omnibus his faciemq; suam, faciemq; locorum
Reddidit. est illic agrestis imagine Phœbus.
Vtq; modo accipitris pennas, modo terga leonis
Gesserit. ut pastor Macareida lusserit Issen.
Liber ut Erigonen falsa deceperit uua.
Vt Saturnus equo geminum Chirona crearit.
Vltima pars telæ tenui circundata limbo
Nexilibus flores ederis habet intertextos.
Non illud Pallas. non illud carpere liuor
Possit opus. doluit successu flaua uirago.
Et rupit pictas cœlestia crimina uestes.
Vtq; Cytoriaco radium de monte tenebat.
Ter, quater Idmoniæ frontem percussit Arachnes.
Non tulit infelix. laqueoq; animosa ligauit
Guttura. pendentem Pallas miserata leuauit.
Atq; ita. uiue qdem. pende tamen improba, dixit.
Lexq; eadem pœnæ, ne sis secura futuri.
Dicta tuo generi, serisq; nepotibus esto.
Postea discedens succis hecateidos herbæ
Sparsit. et extemplo tristi medicamine tactæ
Defluxere comæ. cum quis et naris, et aures.
Fitq; caput minimum. totoq; est corpore parua.
In latere exiles digiti pro cruribus hærent.
Cætera uenter habet: de quo tamen illa remittit
Stamen. et antiquas exercet aranea telas.

Lydia tota fremit Phrygiæq; per oppida facti
Rumor it et magnum sermonibus occupat orbem.
Ante suos Niobe thalamos cognouerat illam,
Tunc cum Mæoniam uirgo, Sipylumq; colebat.
Nec tamen admonita est pœna popularis Arachnes
Cedere cœlitibus, uerbisq; minoribus uti.
Multa dabant animos. sed enim nec coniugis artes,
Nec genus amborum, magniq; potentia regni
Sic placuere illi quamuis ea cuncta placerent.
Vt sua progenies. et felicissima matrum
Dicta foret Niobe si non sibi uisa fuisset.
Nam sata Tiresia uenturi præscia Manto
Per medias fuerat diuino concita motu
Vaticinata uias. Ismenides ite frequentes.
Et date Latonæ, Latonigenisq; duobus
Cum prece thura pia, lauroq; innectite crinem.
Ore meo latona iubet. paretur. et omnes
Thebaides iussis sua tempora frondibus ornant.
Thuraq; dant sanctis, et uerba precantia flammis.
Ecce uenit comitum Niobe celeberrima turba
Vestibus intexto phrygijs spectabilis auro.
Et quantum ira sinit formosa, mouensq; decoro
Cum capite immissos humerum per utrũq; capillos,
Constitit. utq; oculos circuntulit alta superbos.
Quis furor auditos inquit præponere uisis
Cœlestes? aut cur colitur Latona per aras?
Numẽ adhuc sine thure meũ est. mihi Tãtalus autor
Cui licuit soli superorum tangere mensas.
Pleiadum soror est genitrix mea. maximus Atlas
Est auus. æthereum qui fert ceruicibus axem.

Iuppiter alter auus. socero quoq; glorior illo.
Me gentes metuunt Phrygiae. me regia Cadmi
Sub domina est. fidibusq; mei commissa mariti
Moenia cum populis à meq;, uiroq; reguntur.
In quancunq; domus aduerti lumina partem.
Immensae spectantur opes. accedit eodem
Digna dea facies. huc natas adijce septem.
Et totidem iuuenes et mox generosq;, nurusq;.
Quaerite nūc habeat quam nostra superbia causam?
Quoq; modo audetis genitam Titanida Caeo Coeo
Latonam praeferre mihi? cui maxima quondam
Exiguam sedem pariturae terra negauit?
Nec coelo, nec humo, nec aqs dea uestra recepta est.
Exul erat mundi. donec miserata uagantem mundo
Hospita tu terris erras. ego dixit in undis,
Instabilemq; locum Delos dedit. illa duorum
Facta parens. uteri pars haec est septima nostri.
Sum felix. quis enim neget hoc? felixq; manebo.
Hoc quoq; quis dubitat? tutam me copia fecit.
Maior sum, quàm cui possit fortuna nocere.
Multaq; ut eripiat. multo mihi plura relinquet.
Excessere metum mea iam bona. fingite demi
Huic aliquid populo natorum posse meorum.
Non tamen ad numerum redigar spoliata duorum.
Ite sacris propere sacris. laurumq; capillis satis
Ponite. deponunt et sacra infecta relinquunt.
Quodq; licet. tacito uenerantur murmure numen
Latonae turba quantum distabat ab orba, que q q dis
Indignata dea est. summoq; in uertice Cynthi
Talibus est dictis gemina cum prole locuta.

En ego uestra parens. uobis animosa creatis,
Et nisi Iunoni nulli cessura dearum:
An dea sim dubitor: per'q; omnia secula cultis
Arceor o nati nisi uos succurritis: aris.
Nec dolor hic solus: diro conuitia facto
Tantalis adiecit: uos'q; est postponere natis
Ausa suis: et me, quod in ipsam recidat: orbam
Dixit: et exhibuit linguam scelerata paternam.
Deiectura preces erat his Latona relatis:
Desine Phœbus ait. pœnæ mora longa querela est.
Dixit idem Phœbe. celeri'q; per aéra lapsu
Contigerant tecti Cadmeida nubibus arcem.
Planus erat, late'q; patens prope mœnia campus
Assiduis pulsatus equis: ubi turba rotarum,
Dura'q; mollierat subiectas ungula glebas.
Pars ibi de septem genitis Amphione fortes
Conscendunt in equos: tyrio'q; rubentia succo
Terga premunt. auro grauidis moderantur habenis.
E quibus Ismenos, qui matri sarcina quondam
Prima suæ fuerat: dum certum flectit in orbem
Quadrupedis cursum, spumantia'q; ora coercet:
Hei mihi conclamat: medio'q; in pectore fixa
Tela gerit: frenis'q; manu moriente remissis
In latus à dextro paulatim defluit armo.
Proximus audito sonitu per inane pharetræ
Frena dabat Sipylus: ueluti cum præscius imbres
Nube fugit uisa, pendentia'q; undiq; rector
Carbasa deducit: ne qua leuis effluat aura.
Frena tamen dantem non euitabile telum
Consequitur: summa'q; tremens ceruice sagitta

H æsit· & extabat nudum de gutture ferrum.
I lle ut erat pronus per crura admissa, iubasq;
V oluitur· et calido tellurem sanguine fœdat.
P hædimus infelix, et auiti nominis hæres
T antalus, ut solito finem imposuere labori·
T ransierant ad opus nitidæ iuuenile palæstræ·
E tiam contulerant arcto luctantia nexu
P ectora pectoribus· cum tento concita neruo,
S icut erant iuncti· traiecit utrunq; sagitta.
I ngemuere simul· simul incuruata dolore
M embra solo posuere· simul suprema iacentes
L umina uersarunt· animam simul exhalarunt·
A spicit Alphenor· laniataq; pectora plangens
E uolat· ut gelidos complexibus alleuet artus·
I nq; pio cadit officio· nam Delius illi
I ntima fatifero rupit præcordia ferro·
Q uod simul eductum est· pars est pulmonis in hamis
E ruta· cumq; anima cruor est effusus in auras·
A t non intonsum simplex damasitona uulnus
A fficit· ictus erat qua crus esse incipit· et qua
M ollia nodosus facit internodia poples.
D umq; manu tentat trahere exitiabile telum·
A ltera per iugulum pennis tenus acta sagitta est·
E xpulit hanc sanguis· seq; eiaculatus in altum
E micat· et longe terebrata prosilit aura.
V ltimus Ilioneus non profectura precando
B rachia sustulerat· diq; o communiter omnes
D ixerat· ignarus non omnes esse rogandos,
P arcite· motus erat· cum iam reuocabile telum
N on fuit· arcitenens· minimo tamen occidit ille

vl duola

Damasichth
na
neruosus

Vulnere non alte percusso corde sagitta.
Fama mali, populiq; dolor, lachrymæq; suorum
Tam subitæ matrem certam fecere ruinæ.
Mirantem potuisse, irascentemq; quod ausi
Hoc essent superi. quod tantum iuris haberent.
Nam pater Amphion ferro per pectus adacto
Finierat moriens pariter cum luce dolorem.
Heu quantum hæc Niobe Niobe distabat ab illa.
Quæ modo Latois populum summouerat aris.
Et mediam tulerat gressus resupina per urbem
Inuidiosa suis. at nunc miseranda uel hosti
Corporibus gelidis incumbit et ordine nullo
Oscula dispensat natos suprema per omnes.
A quibus ad cœlum liuentia brachia tollens,
Pascere crudelis nostro Latona dolore.
Pascere ait. satiaq; meo tua pectora luctu.
Corq; ferum satia. dixit. per funera septem
Efferor. exulta. uictrixq; inimica triumpha.
Cur autem uictrix? miseræ mihi plura supersunt,
Quam tibi felici. post tot quoq; funera uinco.
Dixerat. et sonuit contento neruus ab arcu.
Qui præter Nioben unam, conterruit omnes.
Illa malo est audax. stabant cum uestibus atris
Ante toros fratrum demisso crine sorores.
E quibus una trahens hærentia uiscere tela,
Imposito fratri moribunda relanguit ore.
Altera solari miseram conata parentem
Conticuit subito. duplicataq; uulnere cæco est.
Oraq; compressit. nisi post, quàm spiritus ibat.
Hæc frustra fugiens collabitur. illa sorori

Corq; ferum satura / dixit / per uulnera septem
Dum pars nostra iacet: et dum per funera septem

I mmoritur. latet hæc. illam trepidare uideres.
S ex'q; datis leto, diuersa'q; uulnera passis,
V ltima restabat: quam toto corpore mater,
T ota ueste tegens unam, minimam'q; relinque
D e multis: minimam posco clamauit: et unam.
D um'q; rogat pro qua rogat: occidit. orba resedit
E xanimes inter natos, natas'q;, uirum'q;:
D iriguit'q; malis nullos mouet aura capillos.
I n uultu color est sine sanguine. lumina mœstis
S tant immota genis: nihil est in imagine uiuum
I psa quoq; interius cum duro lingua palato
C ongelat: et uenæ desistunt posse moueri.
N ec flecti ceruix, nec brachia reddere gestus,
N ec pes ire potest. intra quoq; uiscera saxum est.
F let tamen et ualidi circundata turbine uenti
I n patriam rapta est: ubi fixa cacumine montis,
L iquitur: et lachrymis etiā nūc marmora manant.
T unc uero cuncti manifestam numinis iram
F œmina, uir'q; timent: cultu'q; impensius omnes
M agna gemelliparæ uenerantur numina diuæ.
V t'q; fit à facto propiore priore renarrant. priora
E quibus unus ait. Lyciæ quoq; fertilis agris
N on impune deam ueteres spreuere coloni.
R es obscura quidem est ignobilitate uirorum:
M ira tamen. uidi præsens stagnum'q;, locum'q;
P rodigio notum. nam me iam grandior æuo
I mpatiens'q; uiæ genitor deducere lectos
I usserat inde boues, gentis'q; illius eunti
I pse ducem dederat: cum quo dum pascua lustro
E cce lacu medio sacrorum nigra fauilla

72

A ra uetus stabat tremulis circundata cannis.
R estitit: et paruo faueas mihi murmure dixit
D ux meus: et simili faueas mihi murmure dixi.
N aiadum fauni ne foret tamen ara rogabam:
I ndigenæue dei, cum talia rettulit hospes.
N on hac o iuuenis montanum numen in ara est.
I lla suam uocat hanc: cui quondam regia coniux
O rbem interdixit: quam uix erratica Delos
E rrantem accepit tunc: cum leuis insula nabat.
I llic incumbens cum Palladis arbore palmæ,
E didit inuita geminos Latona nouerca.
H inc quoq; Iunonem fugisse puerpera fertur:
I nq; suo portasse sinu duo numina natos.
I amq; chimeriferæ, cum Sol grauis ureret arua:
F inibus in Lyciæ, longo dea fessa labore
S ydereo siccata sitim collegit ab æstu:
V beráq; ebiberant auidi lactantia nati.
F orte lacum mediocris aquæ prospexit in imis
V allibus. agrestes illic fruticosa legebant
V imina cum iuncis: gratamq; paludibus uluam.
A ccessit: positóq; genu Titania terram
P ressit: ut hauriret gelidos potura liquores.
R ustica turba uetat. dea sic affata uetantes:
Q uid prohibetis aquas? usus communis aquarum est.
N ec solem proprium natura: nec aéra fecit:
N ec tenues undas. ad publica munera ueni.
Q uæ tamen, ut detis: supplex peto. non ego nostros
A bluere hic artus, lassatáq; membra parabam:
S ed releuare sitim. caret os humore loquentis,
E t fauces arent: uix'q; est uia uocis in illis.

Haustus

H austus aquæ mihi nectar erit · uitam'q; fatebor
A ccepisse · simul uitam dederitis in undis ·
H i quoq; uos moueant · qui nostro brachia tendunt
P arua sinu · et casu tendebant brachia nati ·
Q uem non blanda deæ potuissent uerba mouere?
H i tamen orantem perstant prohibere · minas'q;
N i procul abscedat · conuitia'q; insuper addunt ·
N ec satis est ipsos etiam pedibus'q; , manu'q; ,
T urbauere lacus · imo'q; è gurgite mollem
H uc , illuc limum saltu mouere maligno ·
D istulit ira sitim · neq; enim iam filia Cæi
S upplicat indignis , nec dicere sustinet ultra
V erba minora dea · tollens'q; ad sydera palmas ·
A eternum stagno (dixit) uiuatis in isto ·
E ueniunt optata deæ · iuuat esse sub undis ·
E t modo tota , caua summergere membra , palude ·
N unc proferre caput · summo modo gurgite nare ·
S æpe super ripam stagni consistere · sæpe
I n gelidos resilire lacus · sed nunc quoq; turpes
L itibus exercent linguas · pulso'q; pudore
Q uāuis sint sub aqua · sub aqua maledicere tentant ·
V ox quoq; iam rauca est · inflata'q; colla tumescunt ·
I psa'q; dilatant patulos conuicia rictus ,
T erga caput tangunt · colla intercepta uidentur ·
S pina uiret · uenter pars maxima corporis , albet ·
L imoso'q; nouæ saliunt in gurgite ranæ ·
S ic ubi nescio quis Lycia de gente uirorum
R ettulit · exitium Satyri reminiscitur alter ·
Q uem Tritoniaca Latous arundine uictum
A ffecit pœna · quid me mihi detrahis inquit?

Ah piget · ah non est · clamabat, tibia tanti.
Clamanti cutis est summos direpta per artus ·
Nec qcquam nisi uulnus erat · cruor undiq; manat ·
Detectiq; patent nerui · trepidæq; sine ulla
Pelle micant uenæ. Salientia uiscera posses,
Et pellucentes numerare in pectore fibras.
Illum Ruricolæ syluarum numina Fauni,
Et Satyri fratres · et tunc quoq; clarus Olympus,
Et Nymphæ flerunt · et quisquis montibus illis,
Lanigerosq; greges · armentaq; bucera pauit.
Fertilis immaduit · madefactaq; terra caducas
Concepit lachrymas · ac uenis perbibit imis.
Quas ubi fecit aquas · uacuas emisit in auras.
Inde petens rapidum ripis decliuibus æquor ·
Marsya nomen habet, Phrygiæ liqdissimus amnis.
Talibus exemplis redit ad præsentia dictis
Vulgus · et extinctum cum stirpe Amphiona luget.
Mater in inuidia est. hanc tunc quoq; dicitur unus
Flesse Pelops · humeroq; suas à pectore, post, quàm
Deduxit uestes · ebur ostendisse sinistro.
Concolor huic humerus nascendi tempore dextro,
Corporeusq; fuit · manibus mox cæsa paternis
Membra ferunt iunxisse deos · alijsq; repertis,
Qui locus est iuguli medius · summiq; lacerti
Defuit · impositum est non comparentis in usum
Partis ebur · factoq; Pelops fuit integer illo.
Finitimi proceres coeunt · urbesq; propinquæ
Orauere suos ire ad solatia reges ·
Argosq; · et Sparte · Pelopeiadesq; Mycenæ ·
Et non dum toruæ Calydon inuisa Dianæ ·

Orchomenosq; ferax · et nobilis ære Corinthos ·
Messeneq; ferox · Patræq; , humilesq; Cleonæ,
Et nelea Pylos, nec adhuc Pytheia Troezen. Pittheia
Quæq; urbes aliæ bimari clauduntur ab Isthmo
Exteriusq; sitæ bimari spectantur ab Isthmo.
Credere quis posset? solæ cessastis Athenæ.
Obstitit officio bellum · subiectaq; ponto
Barbara Cecropios terrebant agmina muros.
Threicius Tereus hæc auxiliaribus armis
Fuderat · et clarum uincendo nomen habebat.
Quem sibi Pandion opibusq; , uirisq; , potentem ·
Et genus à magno ducentem forte Gradiuo ·
Connubio Prognes iunxit · non pronubia Iuno · pronub.
Non Hymeneus adest, illi non Gratia lecto.
Eumenides tenuere faces de funere raptas.
Eumenides strauere torum · tectoq; profanus
Incubuit Bubo · thalamiq; in culmine sedit.
Hac aue coniuncti Progne, Tereusq; , parentes
Hac aue sunt facti · gratata est scilicet illis
Thracia · dijsq; ipsis grates egere · diemq;
Quoq; data est claro Pandione nata Tyranno ·
Quoq; erat ortus Itys festum iussere uocari.
Vsq; adeo latet utilitas · iam tempora Titán
Quinq; per autumnos repetitis duxerat annis ·
Cum blandita uiro Progne · si gratia dixit
Vlla mea est · uel me uisendam mitte Sorori ·
Vel Soror huc ueniat · redituram tempore paruo
Promittes Socero · magni mihi muneris instar
Germanam uidisse dabis · iubet ille carinas
In freta deduci · ueloq; et remige portus

Cecropios intrat Pyrcæaq; littora tangit.
Vt primum soceri data copia dextera dextræ
Iungitur infausto committitur omine sermo.
Cœperat aduentus causas mandata referre
Coniugis et celeres missæ spondere recursus.
Ecce uenit diues magno Philomela paratu,
Diuitior forma quales audire solemus
Naiadas, et Dryádas medijs incedere syluis.
Si modo des illis cultus similes'q; paratus.
Non secus exarsit conspecta uirgine Tereus,
Quam siquis canis ignem supponat aristis
Aut frondem positas'q; cremet fœnilibus herbas.
Digna quidem facies sed et hunc innata libido
Extimulat pronum'q; genus regionibus illis
In uenerem et flagrat uitio gentis'q;, suo'q;.
Impetus est illi comitum corrumpere curam
Nutricis'q; fidem nec non in gentibus ipsam
Solicitare datis totum'q; impendere regnum
Aut rapere et sæuo raptam defendere bello.
Et nihil est quod non effreno captus amore
Ausit nec capiunt inclusas pectora flammas.
Iam'q; moras male fert, cupido'q; reuertitur ore
Mandata ad Prognes et agit sua uota sub illa.
Facundum faciebat amor quoties'q; rogabat
Vlterius iusto Prognen ita uelle ferebat.
Addidit et lachrymas tanquam mandasset et illas.
Prò superi quantum mortalia pectora cæcæ
Noctis habent? ipso sceleris molimine Tereus
Creditur esse pius laudem'q; à crimine sumit.
Quid? quòd idem Philomela cupit? patrios'q; lacertis

Blanda tenens humeros· ut eat uisura sororem·
Perq; suam, contraq; suam, petit illa, salutem.
Spectat eam Tereus· præcontrectatq; uidendo·
Osculaq;· et collo circundata brachia cernens·
Omnia pro stimulis, facibusq;, ciboq;, furoris
Accipit· et quoties amplectitur illa parentem,
Esse parens uellet· neq; enim minus impius esset.
Vincitur amborum genitor prece· gaudet, agitq;
Illa patri grates· et successisse duabus
Id putat infelix· quod erat lugubre duabus.
Iam labor exiguus phœbo restabat· equiq;
Pulsabant pedibus spatium decliuis olympi.
Regales epulæ mensis· et Bacchus in auro
Ponitur· hinc placido dantur sua corpora somno.
At rex Odrysius quamuis secessit ab illa·
Aestuat· et repetens faciem motusq;, manusq;,
Qualia uult fingit· quæ nondum uidit· et ignes
Ipse suos nutrit· cura remouente soporem.
Lux erat, & generi dextram complexus euntis
Pandion· comitem lachrymis commendat abortis.
Vt uoluere ambæ, uoluisti tu quoq; Tereu,
Hanc ego care gener· quoniam pia causa coegit·
Do tibi· perq; fidem· cognataq; pectora supplex,
Per superos oro· patrio ut tuearis amore.
Et mihi solicito lenimen dulce senectæ sollicito
Quamprimum (omnis erit nobis mora lõga) remittas.
Tu quoq; quam primum (satis est procul esse sororẽ)
Si pietas ulla est· ad me Philomela redito.
Mandabat· pariterq; suæ dabat oscula natæ·
Et lachrymæ mites inter mandata cadebant·

V t'q; fide pignus, dextras utrasq; poposcit.
I nter se'q; datas iunxit natam'q; nepotem'q;
alutent A bsentes pro se memori rogat ore, salutet.
S upremum'q; uale, pleno singultibus ore
V ix dixit timuit'q; suæ præsagia mentis.
At V t simul imposita est pictæ Philomela carinæ.
A dmotum'q; fretum remis, tellus'q; repulsa est.
V icimus exclamat mecum mea uota feruntur.
E xultat'q;, et uix animo sua gaudia differt
B arbarus et nusquam lumen detorquet ab illa.
N on aliter quàm cum pedibus prædator aduncis
D eposuit nido leporem Iouis ales, ab alto
N ulla fuga est capto. spectat sua præmia raptor.
I am'q; iter effectum iam'q; in sua littora fessis
P uppibus exierant cum rex, Pandione natam
I n stabula alta trahit, syluis obscura uetustis.
A tq; ibi pallentem, trepidam'q;, et cuncta timentem.
E tiam cum lachrymis ubi sit germana rogantem.
I ncludit fassus'q; nefas, et uirginem, et unam
V i superat, frustra clamato sæpe parente.
S æpe sorore sua magnis super omnia diuis.
pauens I lla tremit uelut agna tremens quæ saucia cani
O re excussa lupi, non dum sibi tuta uidetur.
V t'q; columba suo madefactis sanguine plumis
H orret adhuc auidos'q; timet qbus hæserat ungues.
M ox ubi mens rediјt passos laniata capillos
L ugenti similis cæsis plangore lacertis
I ntendens palmas. o diris Barbare factis.
O crudelis ait nec te mandata parentis
C um lachrymis mouere pijs nec cura sororis.

Nec mea uirginitas· nec coniugalia iura·
Omnia turbasti· pellex ego facta sororis·
Tu geminus coniux· hostis mihi· debita pœna·
Quin animam hãc (ne quod facinus tibi pfide restet)
Eripis? atq; utinam fecisses ante nefandos
Concubitus· uacuas habuissem criminis umbras·
Si tamen hoc superi cernunt· si numina diuum
Sunt aliquid· si non perierunt omnia mecum·
Quandocunq; mihi pœnas dabis· ipsa pudore
Proiecto tua facta loquar· si copia detur·
In populos ueniam· si syluis clausa tenebor·
Implebo syluas· et conscia saxa mouebo·
Audiat hoc æther· et si deus ullus in illo est·
Talibus ira feri post, quàm commota tyranni,
Nec minor hac metus est· causa stimulatus utraq;,
Quo fuit accinctus· uagina liberat ensem·
Arreptamq́; coma, flexis post terga lacertis
Vincla pati cogit· iugulum Philomela parabat·
Spemq́; suæ mortis uiso conceperat ense
Ille indignantem, et nomen patris usq; uocantem,
Luctantemq́; loqui· comprensam forcipe linguam
Abstulit ense fero· radix micat ultima linguæ·
Ipsa iacet· terræq́; tremens immurmurat atræ·
Vtq́; salire solet mutilatæ cauda colubræ·
Palpitat, et moriens dominæ uestigia quærit·
Hoc quoq; post facinus (uix ausim credere) fertur
Sæpe sua lacerum repetisse libidine corpus·
Sustinet ad Prognen post talia facta reuerti·
Coniuge quæ uiso, germanam quærit· at ille
Dat gemitus fictos, commentaq́; funera narrat·

non hec

E t lachrymæ fecere fidem. uelamina Progne
D eripit ex humeris auro fulgentia lato.
I nduiturq́; atras uestes, et inane sepulchrum
C onstituit, falsisq́; piacula manibus infert.
E t luget, non sic lugendæ fata sororis.
S igna deus bis sex acto lustrauerat anno.
Q uid faciat Philomela? fugam custodia claudit.
S tructa rigent solido stabulorum mœnia saxo.
O s mutum facti caret indice. grande doloris
I ngenium est, miserisq́; uenit solertia rebus.
S tamina barbarica suspendit candida tela.
P urpureasq́; notas filis intexuit albis,
I ndicium sceleris, perfectaq́; tradidit uni.
V tq́; ferat dominæ gestu rogat. illa rogata
P ertulit ad Prognen, nec scit quid tradat in illis.
E uoluit uestes sæui matrona tyranni.
F ortunæq́; suæ carmen miserabile legit.
E t (mirum est potuisse) silet. dolor ora repressit.
V erbaq́; quærenti satis indignantia linguæ
D efuerant, nec flere uacat. sed fasq́;, nefasq́;
C onfusura ruit, pœnæq́; in imagine tota est.
T empus erat, quo sacra solent trieterica Bacchi
S ithoniæ celebrare nurus, nox conscia sacris.
N octe sonat Rhodope tinnitibus æris acuti,
N octe sua est egressa domo regina, deiq́;
R itibus instruitur, furialiaq́; accipit arma,
V ite caput tegitur. lateri ceruina sinistro
V ellera dependent, humero leuis incubat hasta.
C oncita per syluas turba comitante suarum
T erribilis Progne, furijsq́; agitata doloris.

B acche tuas simulat · uenit ad stabula auia tandem ·
E xululatq́; · euoeq́; sonat · portasq́; refringit ·
G ermanamq́; rapit · raptæq́; insignia Bacchi
I nduit · et uultus ederarum frondibus abdit ·
A ttonitamq́; trahens intra sua mœnia ducit ·
V t sensit tetigisse domum Philomela nefandam ·
H orruit infelix · totoq́; expalluit ore ·
N acta locum Progne sacrorum pignora demit ·
O raq́; deuelat miseræ pudibunda sororis ·
A mplexumq́; petit · sed non attollere contra
S ustinet hæc oculos pellex sibi uisa sororis ·
D eiectoq́; in humum uultu iurare uolenti ·
T estariq́; deos · per uim sibi dedecus illud
I llatum · pro uoce manus fuit · ardet et iram
N on capit ipsa suam Progne · fletumq́; sororis
C orripiens · nō est lachrymis hoc inquit agendum,
S ed ferro · sed si quid habes, quod uincere ferrum
P ossit, in omne nefas ego me germana paraui ·
A ut ego cum facibus regalia tecta cremabo ·
A rtificem medijs immittam Terea flammis ·
A ut linguam · aut oculos · et quæ tibi mēbra pudorē
A bstulerunt · ferro rapiam · aut per uulnera mille
S ontem animā expellā · magnū est quodcūq; paui ·
Q uid sit adhuc dubito · peragit dum talia Progne ·
A d matrem ueniebat Itys · quid possit · ab illo
A dmonita est · oculisq́; tuens immitibus · ah quam
E s similis patri · dixit · nec plura locuta
T riste parat facinus · tacitaq́; exæstuat ira ·
V t tamen accessit natus · matriq́; salutem
A ttulit · et paruis adduxit colla lacertis ·

Mixtaq́; blanditijs puerilibus oscula iunxit.
Mota quidem est genitrix. infractaq́; constitit ira.
Inuitaq́; oculi lachrymis maduere coactis.
Sed simul ex nimia mentem pietate labare
Sensit. ab hoc iterum est ad uultus uersa sororis.
Inq́; uicem spectans ambos. cur admouet inquit
Alter blanditias? rapta silet altera lingua?
Quam uocat hic matrem. cur nõ uocat illa sororem?
Cui sis nupta uide Pandione Nata, marito.
Degeneras. scelus est pietas in coniuge Tereo.
Nec mora traxit Ityn. ueluti Gangetica ceruae
Lactentem foetum per syluas Tigris opacas.
Vtq́; domus altae partem tenuere remotam.
Tendentemq́; manus. et iam sua fata uidentem.
Et mater. mater clamantem. et colla petentem.
Ense ferit Progne, lateri qua pectus adhaeret.
Nec uultum uertit. satis illi ad fata, uel unum
Vulnus erat. iugulum ferro Philomela resoluit.
Viuaq́; adhuc animaeq́; aliquid retinentia membra
Dilaniat. pars inde cauis exultat ahenis.
Pars ueribus stridet. manant penetralia tabo.
His adhibet coniux ignarum Terea mensis.
Et patrij moris sacrum mentita. quod uni
Fas sit adire uiro. comites, famulosq́; remouit.
Ipse sedens solio Tereus sublimis auito
Vescitur, inq́; suam sua uiscera congerit aluum.
Tantaq́; nox animi est. Ityn huc accersite, dixit.
Dissimulare nequit crudelia gaudia Progne.
Iamq́; suae cupiens existere nuntia cladis.
Intus habes. quod poscis ait. circunspicit ille.

Atq; ubi sit · quærit · quærenti, iterumq́; uocanti
Sicut erat sparsis furiali cæde capillis
Prosiluit · Ityosq́; caput Philomela cruentum
Misit in ora patris · nec tempore maluit ullo
Posse loqui · et meritis testari gaudia dictis.
Thracius ingenti mensas clamore repellit ·
Vipereasq́; ciet stygia de ualle sorores
Et modo si posset reserato pectore, diras
Egerere inde dapes · emersaq́; uiscera gestit.
Flet modo · seq́; uocat bustum miserabile Nati.
Nunc sequitur nudo genitas Pandione ferro.
Corpora Cecropidum pennis pendere putares
Pendebant pennis · quarum petit altera syluas ·
Altera tecta subit · neq; adhuc de pectore cædis
Excessere notæ · signataq́; sanguine pluma est.
Ille dolore suo · pœnæq́; cupidine uelox
Vertitur in uolucrem · cui stant in uertice cristæ ·
Prominet immodicum pro longa cuspide rostrum.
Nomen Epops uolucri · facies armata uidetur.
Hic dolor ante diem · longæq́; extrema senectæ
Tempora tartareas Pandiona misit ad umbras.
Sceptra loci, rerumq́; capit moderamen Erechtheus.
Iustitia dubium est · ualidis ne potentior armis.
Quattuor ille quidem iuuenes · totidemq́; crearat
Fœmineæ sortis · sed erat par forma duarum.
E quibus Eionides Cephalus te coniuge felix
Procri fuit. Boreæ Tereus, Thracesq́; nocebant.
Dilectaq́; diu caruit deus Orithyia.
Dum rogat · et precibus mauult, quàm uiribus uti.
Ast ubi blanditijs agitur nihil · horridus ira

Æolides

Quæ solita est illi, nimiumq; domestica uento·
Et merito dixit· quid enim mea tela reliqui?
Sæuiciam et uires· iramq; animosq; minaces?
Admouiq; preces· quarum me dedecet usus?
Apta mihi uis est· hac tristia nubila pello·
Hac freta concutio· nodosaq; robora uerto·
Induroq; niues· & terras grandine pulso·
Idem ego cum fratres cœlo sum nactus aperto,
(Nam mihi campus is est) tanto molimine luctor·
Vt medius nostris concursibus insonet æther·
Exiliantq; cauis elisi nubibus ignes·
Idem ego cum subij conuexa foramina terræ·
Supposuiq; ferox imis mea terga cauernis·
Solicito manes· totumq; tremoribus orbem·
Hac ope debueram thalamos petijsse· socerq;
Non orandus erat mihi· sed faciendus Erichtheus·
Hæc Boreas aut his non inferiora locutus
Excussit pennas· quarum iactatibus omnis
Afflata est tellus· latumq; perhorruit æquor·
Puluereamq; trahens per summa cacumina pallã·
Verrit humum· pauidamq; metu caligine tectus
Orithyiam adamans fuluus complectitur alis·
Dum uolat· arserunt agitati fortius ignes·
Nec prius aërij cursus suppressit habenas·
Quam Ciconum tenuit populos, et mœnia raptor·
Illic et gelidi coniux Actæa Tyranni,
Et genitrix facta est· partuq; enixa gemellos·
Cætera qui matris· pennas genitoris habebant·
Non tamen has memorant una cum corpore natas·
Barbaq; dum rutilis aberat subnixa capillis·

Implumes Calais'q; puer, Zetes'q; fuerunt.
Mox pariter pennæ ritu cœpere uolucrum
Cingere utrunq; latus· pariter flauescere malæ.
Ergo ubi concessit tempus puerile iuuentæ·
Vellera cum Minyis nitido radiantia uillo·
Per mare non notum prima petiere carina.

P·OVIDII NASO·METAMOR·
LIBER SEPTIMVS·

i Am'q; fretum Minyæ Pagasæa puppe
secabant·
Perpetua'q; trahens inopem sub nocte
senectam
Visus erat Phineus, iuuenes'q; aquilone creati
Virgineas uolucres miseri senis ore fugarant.
Multa'q; perpessi claro sub Iasone· tandem
Contigerant rapidas limosi phasidos undas.
Dum'q; adeunt regem· Phrixea'q; uellera poscunt·
Vox'q; datur Minyis magnorum horrenda laborũ·
Concipit interea ualidos Aeetias ignes·
Et luctata diu post, quàm ratione furorem
Vincere non poterat· frustra Medea repugnas·
Nescio quis deus obstat ait. mirum'q; quid hoc est·
An aliquid certe simile huic, quod amare uocatur·
Nam cur iussa patris nimium mihi dura uidentur?
Sunt quoq; dura nimis. cur quem modo deniq; uidi,
Ne pereat, timeo? quæ tanti causa timoris?
Excute uirgineo conceptas pectore flammas,
Si potes, infelix. si possem· sanior essem·

Sed trahit inuitam noua uis · aliudq; Cupido,
Mens aliud ſuadet · uideo meliora · proboq;,
Deteriora ſequor · quid in hoſpite regia uirgo
Vreris? & thalamos alieni concupis orbis?
Hæc quoq; terra poteſt · qđ ames dare · uiuat, an ille
Occidat, in dijs eſt · uiuat tamen · idq; precari
Vel ſine amore licet · quid enim commiſit Iaſon?
Quem niſi crudelem non tangat Iaſonis ætas?
Et genus et uirtus? quem non, ut cætera deſint,
Forma mouere poteſt? certe mea pectora mouit.
At niſi opem tulero, taurorum afflabitur ore ·
Concurretq; ſuæ ſegetis tellure creatis
Hoſtibus · aut auido dabitur fera præda draconi.
Hoc ego ſi patiar, tunc me de Tigride natam ·
Tunc ferrum, et ſcopulos geſtare in corde fatebor.
Cur non & ſpecto pereuntem? oculosq; uidendo
Conſcelero? cur non tauros exhortor in illum?
Terrigenasq; feros · inſopitumq; Draconem?
Dij meliora uelint, quanquam non iſta precanda ·
Sed facienda mihi · prodam ne ego regna parentis ·
Atq; ope neſcio quis ſeruabitur aduena noſtra?
Vt per me ſoſpes ſine me det lintea uentis?
Virq; ſit alterius? pœnæ Medea relinquar?
Si facere hoc · aliamue poteſt præponere nobis,
Occidat ingratus · ſed non is uultus in illo.
Non ea nobilitas animo eſt · ea gratia formæ ·
Vt timeam fraudem · meritiq; obliuia noſtri.
Et dabit ante fidem · cogamq; in fœdera teſtes
Eſſe deos · quid tuta times? accingere et omnem
Pelle moram · tibi ſe ſemper debebit Iaſon.

Te face solemni iunget sibi, per'q; Pelasgas
Seruatrix urbes matrum celebrabere turba.
Ergo ego germanam, fratrem'q;, patrem'q;, deos'q;,
Et natale solum uentis ablata relinquam?
Nempe Pater sæuus. nempe est mea Barbara tellus.
Frater adhuc infans. stant mecum uota sororis.
Maximus intra me deus est. non magna relinquam.
Magna sequar. titulum seruatæ puppis achiuæ,
Notitiam'q; loci melioris, et oppida, quorum
Hic quoq; fama uiget, cultus'q;, artes'q; uirorum,
Quem'q; ego cum rebus, quas totus possidet orbis,
Aesoniden mutasse uelim, quo coniuge felix
Et dijs cara ferar, et uertice sydera tangam.
Quid? quod nescio qui medijs incurrere in undis
Dicuntur montes? ratibus'q; inimica Charybdis
Nunc sorbere fretum, nunc reddere, cincta'q; sæuis
Scylla rapax canibus siculo latrare profundo?
Nempe tenens quod amo, gremio'q; in Iasonis hærens
Per freta longa ferar: nihil illum amplexa timebo.
Aut si quid metuam, metuam de coniuge solo.
Coniugium'ne putas? speciosa'q; nomina culpæ
Imponis Medea tuæ? quin aspice quantum
Aggrediare nefas, et dum licet effuge crimen.
Dixit. et ante oculos rectum, pietas'q;, pudor'q;
Constiterant, et uicta dabat iam terga cupido.
Ibat ad antiquas Hecates Perseidos aras,
Quas nemus umbrosum, secreta'q; sylua tegebat.
Et iam fractus erat, pulsus'q; resederat ardor.
Cum uidet Aesoniden, extincta'q; flamma reluxit.
Et rubuere genæ, toto'q; recanduit ore.

Vt solet à uentis alimenta resumere · quæq;
Parua subinducta latuit scintilla fauilla ·
Crescere · et in ueteres agitata resurgere uires ·
Sic iam lenis amor, iam quem languere putares ·
Vt uidit iuuenem · specie præsentis inarsit ·
Et casu solito formosior Aesone natus
Illa luce fuit · posses ignoscere amanti ·
Spectat · et in uultu ueluti tum deniq; uiso ·
Lumina fixa tenet, nec se mortalia demens
Ora uidere putat · nec se declinat ab illo ·
Vt uero cœpit'q; loqui · dextram'q; prehendit
Hospes · et auxilium summissa uoce rogauit ·
Promisit'q; torum · lachrymis ait illa profusis ·
Quid faciam · uideo · nec me ignorantia ueri
Decipiet · sed amor · seruabere munere nostro ·
Seruatus promissa dato · per sacra triformis
Ille deæ, luco'q; foret quod numen in illo ·
Per'q; patrem soceri cernentem cuncta futuri,
Euentus'q; suos, et tanta pericula iurat ·
Creditus accepit cantatas protinus herbas ·
Edidicit'q; usum, lætus'q; in tecta recessit ·
Postera depulerat stellas aurora micantes ·
Conueniunt populi sacrum Mauortis in aruum ·
Consistunt'q; iugis · medio rex ipse resedit
Agmine purpureus, sceptro'q; insignis eburno ·
Ecce adamanteis uulcanum naribus efflant
Aeripedes tauri · tactæ'q; uaporibus herbæ
Ardent · ut'q; solent pleni resonare camini ·
Aut ubi terrena silices fornace soluti
Concipiunt ignem liquidarum aspergine aquarum ·
Pectora

Pectora sic intus clausas uoluentia flammas·
Gutturáq; usta sonant. tamen illis Aesone natus
Obuius it uertere truces uenientis ad ora
Terribiles uultus· præfixáq; cornua ferro·
Puluereumq́; solum pede pulsauere bisulco·
Fumificisq́; locum mugitibus impleuere.
Diriguere metu ~~subito~~ Minyæ, ille nec ullos
Sensit anhelatus· tantum medicamina possunt·
Pendulaq́; audaci mulcet palearia dextra·
Suppositosq́; iugo pondus graue cogit aratri
Ducere· et insuetum ferro proscindere campum.
Mirantur Colchi· Minyæ clamoribus augent,
Adijciuntq́; animos· galea tum sumit ahena
Vipereos dentes, et aratos spargit in agros.
Semina mollit humus ualido præcincta ueneno·
Et crescunt· fiuntq́; sati noua corpora dentes·
Vtq́; hominis speciem materna sumit in aluo·
Perq́; suos intus numeros componitur infans·
Nec nisi maturus communes exit in auras·
Sic ubi uisceribus grauidæ telluris imago
Effecta est hominis· fœto consurgit in aruo·
Quodq́; magis mirum est· simul edita concutit arma·
Quos ubi uiderunt præacutæ cuspidis hastas
In caput Aemonij iuuenis torquere parantes·
Demisere metu, uultumq́;, animumq́; pelasgi.
Ipsa quoq; extimuit, quæ tutum fecerat illum·
Vtq́; peti uidit iuuenem tot ab hostibus unum·
Palluit· et subito sine sanguine frigida sedit·
Neue parum ualeant à se data gramina· carmen
Auxiliare canit· secretasq́; aduocat artes.

Ille grauem medios ſilicem iaculatus in hoſtes,
A ſe depulſum Martem conuertit in ipſos.
Terrigenæ pereunt per mutua uulnera fratres.
Ciuiliq; cadunt acie. gratantur Achiui.
Victoremq; tenent. auidisq; amplexibus hærent.
Tu quoq; uictorem complecti Barbara uelles.
Obſtitit incepto pudor. at complexa fuiſſes.
Sed te ne faceres. tenuit reuerentia famæ.
Quod licet, affectu tacito lætaris. agisq;
Carminibus grates, et dijs authoribus horum.
Peruigilem ſupereſt herbis ſopire Draconem.
Qui criſta, linguisq; tribus præſignis. et uncis
Dentibus horrendus, cuſtos erat arboris aureæ.
Hunc poſt, quàm ſparſit lethæi gramine ſucci.
Verbaq; ter dixit placidos facientia ſomnos.
Quæ mare turbatum. quæ concita flumina ſiſtunt.
Somnus in ignotos oculos ubi uenit. et auro
Heros Aeſonius potitur. ſpolioq; ſuperbus
Muneris authorem ſecum ſpolia altera portans,
Victor Iolciacos tetigit cum coniuge portus.
Aemoniæ matres pro natis dona receptis.
Grandæuiq; ferunt patres. congeſtaq; flamma
Thura liquefaciunt. indutaq; cornibus aurum
Victima, uota facit. ſed abeſt gratantibus Aeſon
Iam propior leto, feſſusq; ſenilibus annis.
Tum ſic Aeſonides. o cui debere ſalutem
Confiteor coniux. quanquam mihi cuncta dediſti.
Exceſſitq; fidem meritorum ſumma tuorum.
Si tamen hoc poſſunt (qd enim non carmina poſſunt?)
Deme meis annis. et demptos adde parenti.

Nec tenuit lachrymas. mota est pietate rogantis.
Dissimilemq; animum subijt pater Aeeta relictus.
Non tamen affectus tales confessa. quod inquit
Excidit ore tuo coniux scelus? ergo ego cuiquam
Posse tuæ uideor spatium transcribere uitæ?
Non sinat hoc Hecate. nec tu petis æqua. sed isto
Quod petis experiar maius dare munus Iason.
Arte mea soceri longum tentabimus æuum
Non annis renouare tuis. modo diua triformis
Adiuuet. et præsens ingentibus annuat ausis.
Tres aberant noctes. ut cornua tota coirent.
Efficerentq; orbem. post, quàm plenissima fulsit.
Et solida terras spectauit imagine Luna.
Egreditur tectis uestes induta recinctas,
Nuda pedem. nudos humeris infusa capillos.
Fertq; uagos mediæ per muta silentia noctis
Incomitata gradus. homines, uolucresq;, ferasq;,
Soluerat alta quies. nullo cum murmure serpens
Sopito similis nullo cum murmure serpit.
Immotæq; silent frondes. silet humidus aer.
Sydera sola micant. ad quæ sua brachia tendens
Ter se conuertit. ter sumptis flumine crinem
Irrorauit aquis. ternis et hiatibus ora
Soluit. et in dura summisso poplite terra.
Nox ait arcanis fidissima. quæq; diurnis
Aurea cum Luna succeditis ignibus astra.
Tuq; triceps Hecate, quæ cœptis conscia nostris,
Adiutrixq; uenis. cantusq;, artesq; Magorum.
Quæq; Magos Tellus pollentibus instruis herbis,
Auræq;, et uenti, montesq;, amnesq;, lacusq;,

Dij'q; omnes nemorum· Dij'q; omnes noctis adeste·
Quorum ope cum uolui· ripis mirantibus amnes
In fontes rediere suos· concussa'q; sisto·
Stantia concutio cantu freta· nubila pello·
Nubila'q; induco· uentos abigo'q;, uoco'q;·
Vipereas rumpo uerbis, et carmine fauces·
Viua'q; saxa, sua conuulsa'q; robora terra·
Et syluas moueo· iubeo'q; tremiscere montes·
Et mugire solum· manes'q; exire sepulchris·
Te quoq; luna traho· quamuis temerata labores
Aera tuos minuant· currus quoq; carmine nostro
Pallent· ac pallet nostris aurora uenenis·
Vos mihi taurorum flammas hebetastis· et unco,
Haud patiens oneris collum pressistis aratro·
Vos serpentigenis in se fera bella dedistis·
Custodem'q; rudem somno sopistis· et aurum
Vindice decepto Graias misistis in urbes·
Nunc opus est succis· per quos renouata senectus
In florem redeat· primos'q; recolligat annos·
Et dabitis· neq; enim micuerunt sydera frustra·
Nec frustra uolucrum tractus ceruice draconum
Currus adest· aderat demissus, ab æthere currus·
Quo simul ascendit· frenata'q; colla draconum
Permulsit· manibus'q; leues agitauit habenas·
Sublimis rapitur· subiecta'q; Thessala tempe
Despicit· et cretis regionibus applicat angues·
Et quas ossa tulit· quas'q; altus Pelion herbas,
Othrys'q;, et Pindus, & Pindo maior Olympus·
Perspicit· et placitas partim radice reuellit·
Partim succidit curuamine falcis ahenæ·

Multa quoq; Apidani placuerunt gramina ripis,
Multa quoq; Amphryſi· nec eras immunis Enipeu·
Necnon Peneus· necnon Sperchiades undæ
Contribuere aliquid· iuncoſáq; littora Bœbes·
Carpſit et Euboica uiuax Anthedone gramen
Non dum uulgatum mutato corpore Glauci·
Nona dies illam curru, pennisq; draconum·
Nonáq; nox omnes luſtrantem uiderat agros·
Cum rediit· nec erant tacti, niſi odore dracones·
Et tamen annoſæ pellem poſuere ſenectæ·
Conſtitit adueniens citra, limenq;, foresq;
Et tantum cœlo tegitur· refugitq; uiriles
Contactus· ſtatuitq; aras è ceſpite binas·
Dexteriore Hecates· at leua parte iuuentæ·
Has ubi uerbenis, ſyluáq; incinxit agreſti·
Haud procul egeſta ſcrobibus tellure duabus
Sacra facit· cultrosq; in guttura uelleris atri
Conijcit· et patulas perfundit ſanguine foſſas·
Tum ſuper inuergens tepidi carcheſia lactis·
Alteráq; inuergens liquidi carcheſia mellis·
Verba ſimul fundit· terrenáq; numina poſcit·
Vmbrarumq; rogat rapta cum coniuge regem·
Ne properent artus anima fraudare ſenili·
Quos ubi placauit, precibusq; et murmure longo
Aeſonis effœtum proferri corpus ad aras
Iuſſit· et in plenos reſolutum carmine ſomnos
Exanimi ſimilem ſtratis porrexit in herbis·
Hic procul Aeſonidē· procul hic iubet ire miniſtros·
Et monet arcanis oculos remouere profanos·
Diffugiunt iuſſi· ſparſis Medea capillis

Bacchantum ritu flagrantes circuit aras·
Multifidasq; faces in fossa sanguinis atra
Tingit· et infectas geminis accendit in aris·
Terq; senem flamma· ter aqua· ter sulfure lustrat.
Interea calido positum medicamen aheno
Feruet· et exultat· spumisq; tumentibus albet.
Illic Aemonia radices ualle resectas·
Seminaq;, et flores, et succos incoquit atros.
Adijcit extremo lapides oriente petitos·
Et quas Oceani refluum mare lauit arenas.
Addidit exceptas Lunæ de nocte pruinas·
Et Strigis infames, ipsis cum carnibus, alas.
Inq; uirum soliti uultus mutare ferinos
Ambigui prosecta Lupi· nec defuit illis
Squamea Cinyphei tenuis membrana Chelydri·
Viuacisq; iecur Cerui· quibus insuper addit
Ora, caputq;, nouem cornicis secula passæ.
His et mille alijs post, quàm sine nomine rebus
Propositum instruxit mortali Barbara munus,
Arenti ramo iampridem mitis oliuæ
Omnia confudit· summisq; immiscuit ima.
Ecce uetus calido uersatus Stipes aheno
Fit uiridis primo· nec longo tempore frondes
Induit· et subito grauidis oneratur oliuis.
At quacunq; cauo spumas eiecit aheno
Ignis· et in terram guttæ cecidere calentes,
Vernat humus· floresq;, et mollia pabula surgunt.
Quæ simulat uidit· stricto Medea recludit
Ense senis iugulum· ueteremq; exire cruorem
Passa, replet succis· quos post, quàm cõbibit Aeson

A ut ore acceptos, aut uulnere barba, comæq;
C anicie posita nigrum rapuere colorem.
P ulsa fugit macies. abeunt pallorq;, situsq;,
A diectoq; cauæ supplentur corpore rugæ.
M embraq; luxuriant. Aeson miratur et olim
A nte quater denos nunc se reminiscitur annos.
D issimilemq; animum subijt, ætate relicta.
V iderat ex alto tanti miracula monstri
L iber et admonitus iuuenes nutricibus annos
P osse suis reddi capit hoc à Colchide munus.
N eue doli cessent odium cum coniuge falsum
P hasias assimulat Peliæq; ad limina supplex
C onfugit atq; illam quoniã grauis ipse senecta est
E xcipiunt natæ, quas tempore callida paruo
C olchis amicitiæ fallacis imagine cepit.
D umq; refert inter meritorum maxima demptos
A esonis esse situs atq; hac in parte moratur
S pes est uirginibus Pelia subiecta creatis
A rte suum parili reuirescere posse parentem.
I dq; petunt iuuenes. pretium sine fine pacisci.
I lla breui spacio silet et dubitare uidetur.
S uspenditq; animos ficta grauitate, rogantum.
M ox ubi pollicita est quo sit fiducia maior
M uneris huius ait. qui uestras maximus æuo est
D ux gregis inter oues agnus medicamine fiet.
P rotinus innumeris effœtus laniger annis
A ttrahitur flexo circum caua tempora cornu
C uius ut Aemonio marcentia guttura cultro
F odit et exiguo maculauit sanguine ferrum,
Membra simul pecudis, ualidosq; uenefica succos

Mergit in ære cauo, minuunt ea corporis artus·
Cornuáq; exurunt· necnon cum cornibus annos·
Et tener auditur medio balatus aheno.
Nec mora. balatum mirantibus, exilit agnus·
Lasciuítq; fuga· lactentiáq; ubera quærit·
Obstupuere satæ Pelia· promissáq; post, quàm
Exhibuere fidem tum uero impensius instant·
Ter iuga phœbus equis in Hibero flumine mersis
Dempserat· et quarta radiantia nocte micabant
Sydera· cum rapido fallax Aeetias igni
Imponit purum laticem, et sine uiribus herbas.
Iámq; neci similis resoluto corpore, regem
Et cum rege, suos custodes somnus habebat·
Quem dederat cantus· magicǽq; potentia linguæ·
Intrarant iussæ cum Colchide limina natæ·
Ambierántq; torum. quid nunc dubitatis inertes?
Stringite ait gladios· ueterémq; haurite cruorem·
Vt repleam uacuas iuuenili sanguine uenas.
In manibus uestris uita est, ætásq; parentis.
Si pietas ulla est· nec spes agitatis inanes·
Officium præstate patri· telísq; senectam
Exigite· et saniem coniecto emittite ferro.
His, ut quæq; pia est hortatibus, impia prima est.
Et ne sit scelerata· facit scelus. haud tamen ictus
Vlla suos spectare potest· oculósq; reflectunt·
Cæcáq; dant sæuis auersæ uulnera dextris·
Ille cruore fluens· subito tamen alleuat artus·
Semilacérq; toro tentat consurgere· et inter
Tot medius gladios pallentia brachia tendens,
Quid facitis natæ? quis uos in fata parentis

A rmat ait? cecidere illis, animiq; manusq;.
P lura locuturo, cum uerbis guttura Colchis
A bstulit· et calidis laniatum mersit in undis.
Q uæ nisi pennatis serpentibus isset in auras,
N on exempta foret pœnæ. fugit alta, superq;
P elion umbrosum, philyræaq; tecta, superq;
O thryn· et euentu ueteris loca nota Cerambi.
H ic ope nympharum sublatus in aéra pennis·
C um grauis infuso tellus foret obruta ponto·
D eucalioneas effugit inobrutus undas.
A eoliam Pitanen à leua parte reliquit·
F actaq; de saxo longi simulacra draconis·
I dæumq; nemus· quo nati furta, iuuencum
O cauluit Liber falsi sub imagine cerui.
Q uaq; pater Coryti parua tumulatus arena·
E t quos Mæra nouo latratu terruit agros·
E urypyliq; urbem, qua Coæ cornua matres
G esserunt, tunc cum discederet Herculis agmen.
P hœbeamq; Rhodon, et Ialysios Telchinas,
Q uorum oculos ipso mutantes omnia uisu
I uppiter exosus, fraternis subdidit undis.
T ransit et antiquæ Carthæia mœnia Ceæ,
Q ua pater Alcidámas placidam de corpore natæ
M iraturus erat nasci potuisse columbam.
I nde lacus Hyries uidet, et Cygneia Tempe,
Q uæ subitus celebrauit olor. nam Phyllius illic
I mperio pueri, uolucresq;, ferumq; leonem
T radiderat domitos· taurum quoq; uincere iussus
V icerat· et stricto toties iratus amori
P ræmia poscenti taurum suprema negauit.

Ille indignatus, cupies dare, dixit et alto
Desiluit saxo. cuncti cecidisse putabant.
Factus olor niueis pendebat in aere pennis.
At genitrix Hyrie seruatum nescia, flendo
Delicuit: stagnumq; suo de nomine fecit.
Adiacet his Pleuron: in qua trepidantibus alis
Ophias effugit natorum uulnera Combe.
Inde Calaureæ Latoidos aspicit arua.
In uolucrem uersi cum coniuge conscia regis.
Dextera Cyllene est: in qua cum matre Menephron
Concubiturus erat sæuarum more ferarum.
Cephison procul hinc deflentem fata nepotis
Respicit in tumidam Phocen ab Apolline uersi.
Eumeliq; domum lugentis in aere natam.
Tandem uipereis Ephyren Pirenida pennis
Contigit. hic æuo ueteres mortalia primo
Corpora uulgarunt pluuialibus edita fungis.
Sed post, quàm Colchis arsit noua nupta uenenis,
Flagrantemq; domum regis male uidit utroq;
Sanguine natorum perfunditur impius ensis.
Vltaq; se mater male, Iasonis effugit arma.
Hinc titaniacis ablata draconibus, intrat
Palladias arces, quæ te iustissime Phineu,
Teq; senex Peripha pariter uidere uolantes.
Innexamq; nouis neptem Polyphemonis alis.
Excipit hanc Aegeus facto damnandus in uno.
Nec satis hospitium est. thalami quoq; fœdere iũgit.
Iamq; aderat Theseus proles ignara parenti,
Qui uirtute sua bimarem pacauerat Isthmon.
Huius in exitium miscet Medea, quod olim

A ttulerat secum Scythicis Aconiton ab oris·
I llud Echidnææ memorant è dentibus ortum
E sse canis·specus est tenebroso cæcus hiatu·
E st uia decliuis· per quam Tirynthius Heros
R estantem, contráq; diem, radiósq; micantes
O bliquantem oculos, nexis adamante cathenis
C erberon attraxit· rabida qui concitus ira
I mpleuit pariter ternis latratibus auras·
E t sparsit uirides spumis albentibus agros·
H as concresse putant· nactásq; alimenta feracis,
F œcundiq; soli, uires cœpisse nocendi·
Q uæ quia nascuntur dura uiuacia caute·
A grestes Aconita uocant· ea coniugis astu
I pse parens Aegeus nato porrexit, ut hosti·
S umpserat ignara Theseus data pocula dextra·
C um pater in capulo gladij cognouit eburno
S igna sui generis, facinúsq; excussit ab ore·
E ffugit illa necem nebulis per carmina motis·
A t genitor quanquam lætatur sospite nato·
A ttonitus tamen est geniti discrimine, paruo
C ommitti potuisse nefas· fouet ignibus aras·
M uneribúsq; deos implet· feriúntq; secures
C olla torosa boum uinctorum cornua uittis·
N ullus Erechthidis fertur celebratior illo
I lluxisse dies· agitant conuiuia patres·
E t medium uulgus· necnon et carmina, uino
I ngenium faciente, canunt· te maxime Theseu
M irata est Marathon Cretæi sanguine tauri·
Q uódq; suam securus arat Cremyona colonus·
M unus, opúsq; tuum est· tellus Epidauria per te

Clauigeram uidit Vulcani occumbere prolem.
Vidit et immitem Cephisias ora Procrusten.
Cercyonis letum uidit Cerealis Eleusis.
Occidit ille Scinis magnis male uiribus usus.
Qui poterat curuare trabes, et agebat ab alto
Ad terram late sparsuras corpora pinus.
Tutus ad Alcathoën Lelegeia mœnia limes
Composito Scirone patet: sparsis'q; latronis
Terra negat sedem: sedem negat ossibus unda.
Quæ iactata diu fertur durasse uetustas
In scopulos: scopulis nomen Scironis inhæret.
Si titulos, annos'q; tuos numerare uelimus
Facta prement annos: pro te fortissime uota
Publica suscipimus. Bacchi tibi sumimus haustus.
Consonat assensu populi, precibus'q; fauentum
Regia: nec tota tristis locus ullus in urbe est.
Nec tamen (usq; adeo nulla est syncera uoluptas:
Solicitum'q; aliquid lætis interuenit) Aegeus
Gaudia percepit nato secura recepto.
Bella parat Minos, qui quanquam milite: quanquã
Classe ualet, patria tamen est firmissimus ira.
Androgei'q; necem iustis ulciscitur armis.
Ante tamen bello uires acquirit amicas,
Qua'q; patent aditus uolucri freta classe pererrat.
Hinc Anaphen sibi iungit, et Astypaleia regna.
Promissis Anaphen, regna Astypaleia bello.
Hinc humilem Myconen, Cretosa'q; rura Cymoli.
Florentem'q; Tyrõn, Cyprõn, planam'q; Seriphon,
Marmoreã'q; Paron, quam'q; impia prodidit Arnen
Sithonis accepto, quod auara poposcerat, auro,

Mutata est in auem, quæ nunc quoq; diligit aurum
Nigra pedes, nigris uelata monedula pennis.
At non Oliaros, Didymeq́;, et Tenos, et Andros,
Et Gyaros, Nitidæq; ferax Peparethos oliuæ
Gnosiacas iuuere rates. latere inde sinistro
Oenopiam Minos petit Aeacideia regna. Oenonen
Oenopiam ueteres appellauere sed ipse Oenonen
Aeacus Aeginam genitricis nomine dixit.
Turba ruit, tantaq́; uirum cognoscere fama tantiq; fam
Expetit. occurrunt illi, Telamonq́;, minorq́;,
Quam Telamon, Peleus, et proles tertia Phocus.
Ipse quoq; egreditur tardus grauitate senili
Aeacus, et quæ sit ueniendi causa requirit.
Admonitus patrij luctus suspirat: et illi
Dicta refert rector populorum talia centum.
Arma iuues oro pro nato sumpta: piæq;
Pars sis militiæ. tumulo solatia posco.
Huic Asopiades petis irrita: dixit, et urbi
Non facienda meæ. neq; enim coniunctior ulla
Cecropidis hac est tellus: ea fœdera nobis.
Tristis abit: stabuntq́; tibi tua fœdera magno,
Dixit. et utilius bellum putat esse minari,
Quam gerere, atq; suas ibi præconsumere uires.
Classis ab Oenopijs etiam nunc Lyctia muris Oenonijs
Spectari poterat, cum pleno concita uelo
Attica puppis adest: et portus intrat amicos,
Quæ Cephalum: patriæq; simul mandata ferebat.
Aeacidæ iuuenes longo post tempore uisum
Agnouere tamen Cephalum, dextrasq; dederunt,
Inq; patris duxere domum. spectabilis heros

Et ueteris retinens etiam nunc pignora formæ
Ingreditur ramumq́; tenens popularis oliuæ,
Et dextra · leuáq; duos ætate minores.
Maior habet Clyton · et Buten Pallante creatos.
Post, quàm congressi primi sua uerba tulerunt
Cecropidæ, Cephalus peragit mandata, rogatq́;
Auxilium · fœdusq́; refert, et iura parentum ·
Imperiumq́; peti totius Achæidos addit.
Sic ubi mandatam iuuit facundia causam,
Aeacus in capulo regni nitente sinistra
Ne petite auxilium · sed sumite dixit Athenæ.
Nec dubiæ uires, quas hæc habet insula, uestras
Ducite, et omnis eat rerum status iste mearum.
Robora non desunt. superat mihi miles, et hosti.
Gratia dijs · felix, et inexcusabile tempus.
Immo ita sit Cephalus. crescat tua ciuibus opto
Vrbs ait. adueniens equidem modo gaudia cepi,
Cum tam pulchra mihi · tam par ætate iuuentus
Obuia processit · multos tamen inde requiro,
Quos quondam uidi uestra prius urbe receptus.
Aeacus ingemuit · tristiq́; ita uoce locutus.
Flebile principium melior fortuna secuta est.
Hanc utinam uobis possem memorare. sine ullo
Ordine nunc repetam, neu longa ambage morer uos.
Ossa, cinisq́; iacent, memori quos mente requiris,
Et quota pars illi rerum periere mearum?
Dira lues populis ira Iunonis iniquæ
Incidit exosæ dictas à pellice terras.
Dum uisum est mortale malum, tantæq; latebat
Causa nocens cladis, pugnatum est arte medendi.

E xitium superabat opes, uictæ'q; iacebant.
P rincipio cœlum spissa caligine terras
P ressit, et ignauos inclusit nubibus æstus.
D um'q; quater plenis expleuit cornibus orbem
L una· quater plenum tenuata retexuit orbem·
L etiferis calidi spirarunt æstibus austri.
C onstat et in fontes uitium uenisse, lacus'q;,
M ilia'q; incultos serpentum multa per agros
E rrasse, atq; suis fluuios temerasse uenenis.
S trage canum primo, uolucrũ'q;, auiũ'q;, boum'q;·
I n'q; feris subiti deprensa potentia morbi est.
C oncidere infelix ualidos miratur arator
I nter opus tauros, medio'q; recumbere sulco.
L anigeris gregibus balatus dantibus ægros
S ponte sua, lanæ'q; cadunt, et corpore tabent. corpora
A cer equus quondam· magnæ'q; in puluere famæ
D egenerat palmæ, ueterum'q; oblitus honorum
A d præsepe gemit morbo moriturus inerti.
N on aper irasci meminit· nec fidere cursu
C erua, nec armentis incurrere fortibus ursi.
O mnia languor habet· syluis, agris'q;, uiis'q;
C orpora fœda iacent· uitiantur odoribus auræ.
M ira loquar· non illa canes, auidæ'q; uolucres.
N on cani tetigere lupi· dilapsa liquescunt,
A fflatu'q; nocent· et agunt contagia late.
P eruenit ad miseros damno grauiore colonos
P estis, et in magnæ dominatur mœnibus urbis.
V iscera torrentur primo, flammis'q; fatiscunt.
I ndicium rubor est· et ductus anhelitus igni.
A spera lingua tumet· tepidis'q; arentia uentis

Ora patent· auræq; graues captantur hiatu.
Non stratum· nonulla pati uelamina possunt.
Dura sed in terra ponunt præcordia· nec fit
Corpus humo gelidum· sed humus de corpore feruet·
Nec moderator adest, inq; ipsos sæua medentes
Erumpit clades, obsuntq; authoribus artes.
Quo propior quisq; est· seruitq; fidelius ægro·
In partem leti citius uenit· atq; salutis
Spes abijt· finemq; uident in funere morbi.
Indulgent animis, et nulla quid utile cura est.
Vtile enim nihil est. passim· positoq; pudore
Fontibus, et fluuijs, puteisq; capacibus hærent.
Nec sitis est extincta prius· quam uita, bibendo.
Inde graues morbo nequeunt consurgere· et ipsis
Immoriuntur aquis. aliquis tamen haurit et illas,
Tantaq; sunt miseris inuisi tædia lecti.
Prosiliunt· aut· si prohibent consistere uires,
Corpora deuoluunt in humum· fugiuntq; penates
Quisq; suos. sua cuiq; domus funesta uidetur.
Et quia causa latet, locus est in crimine notus.
Semianimes errare uijs· dum stare ualebant·
Aspiceres. flentes alios· terraq; iacentes·
Lassaq; uersantes supremo lumina motu.
Membraq; pendentis tendunt ad sydera cœli
Hic· illic· ubi mors deprenderat· exhalantes.
Quid mihi tunc animi fuit? aut quid debuit esse?
Vt uitam odissem· et cuperem pars esse meorum.
Quo se cunq; acies oculorum flexerat· illic
Vulgus erat stratum· ueluti cum putrida motis
Poma cadunt ramis· agitatæq; in ilice glandes.

Templa

Templa uides contra gradibus sublimia longis.
Iuppiter illa tenet. quis non altaribus illis
Irrita thura dedit? quoties pro coniuge coniux,
Pro nato genitor, dum uerba precantia dixit.
Non exoratis animam finiuit in aris?
Inq; manu thuris pars inconsumpta reperta est?
Admoti quoties templis, dum uota sacerdos
Concipit, et fundit purum inter cornua uinum.
Haud expectato ceciderunt uulnere tauri?
Ipse ego sacra Ioui pro me, patriaq;, tribusq;
Cum facerem natis, mugitus uictima diros
Edidit, et subito collapsa sine ictibus ullis
Exiguo tinxit subiectos sanguine cultros.
Fibra quoq; ægra notas ueri, monitusq; deorum
Perdiderat. tristes penetrant ad uiscera morbi.
Ante sacros uidi proiecta cadauera postes.
Ante ipsas, quo mors foret inuidiosior, aras.
Pars animam laqueo claudunt, mortisq; timorem
Morte fugant, ultroq; uocant uenientia fata.
Corpora missa neci nullis de more feruntur
Funeribus. neq; enim capiebant funera portæ,
Aut inhumata premunt terras, aut dantur in altos
Indotata rogos. et iam reuerentia nulla est.
Deq; rogis pugnant, alienisq; ignibus ardent.
Qui lachryment, desunt, indefletæq; uagantur
Natorumq;, matrumq; animæ, iuuenumq;, senumq;. urum
Nec locus in tumulos, nec sufficit arbor in ignes.
Attonitus tanto miserarum turbine rerum
Iuppiter ò dixi, si te non falsa loquuntur
Aeginæ amplexus quondam sub Asopidos isse

Isse sub amplexus Aeginæ Asopidos ignem & olim

Nec te magne pater nostri pudet esse parentem,
Aut mihi redde meos, aut me quoq; conde sepulchro.
Ille notam fulgore dedit · tonitruq́; secundo.
Accipio · sint'q; ista precor felicia mentis
Signa tuae, dixi, quae das mihi pignoris omen.
Forte fuit iuxta patulis rarissima ramis
Sacra Ioui quercus de semine Dodonaeo.
Hic nos frugilegas aspeximus agmine longo
Grande onus exiguo formicas ore gerentes ·
Rugoso'q; suum seruantes cortice callem.
Dum numerum miror, totidem pater optime dixi
Tu mihi da ciues · et inania moenia supple.
Intremuit, ramis'q; sonum sine flamine motis
Alta dedit quercus · pauido mihi membra timore
Horruerant · stabant'q; comae · tamen oscula terrae ·
Roboribus'q; dedi nec me sperare fatebar ·
Sperabam tamen, atq; animo mea uota fouebam.
Nox subit · et curis exercita corpora somnus
Occupat · ante oculos eadem mihi quercus adesse ·
ramos Et rami totidem, totidem'q; animalia ramis
Ferre suis uisa est · pariter'q; tremiscere motu ·
Graniferum'q; agmen subiectis spargere in aruis.
Crescere quod subito · maius, maius'q; uidetur ·
Ac se tollere humo, recto'q; assistere trunco,
Et maciem, numerum'q; pedum, nigrum'q; colorem
Ponere · et humanam membris inducere formam.
Somnus abit · damno uigilans mea uisa queror'q; ·
In superis opis esse nihil. at in aedibus ingens
Murmur erat, uoces'q; hominum exaudire uidebar
Iam mihi desuetas · dum suspicor · has quoq; somni

Eſſe, uenit Telámon properus, foribusq; recluſis
Speq;, fideq;, pater dixit maiora uidebis.
Egredere. egredior, qualesq; in imagine ſomni
Viſus eram uidiſſe uiros, ex ordine tales
Aſpicio, noſcoq;. adeunt, regemq; ſalutant.
Vota Ioui ſoluo, populisq; recentibus urbem
Partior, et uacuos priſcis cultoribus agros,
Myrmidonasq; uoco, nec origine nomina fraudo.
Corpora uidiſti, mores, quos ante gerebant,
Nunc quoq; hẽnt. parcũ genus eſt, patiẽsq; laborũ,
Quæſitiq; tenax, et quod quæſita reſeruet.
Hi te ad bella pares annis, animisq; ſequentur,
Cum primum, qui te feliciter attulit, eurus
(Eurus enim attulerat) fuerit mutatus in auſtros.
Talibus, atq; alijs longum ſermonibus illi
Impleuere diem. lucis pars optima menſæ, l. ultima
Eſt data. nox ſomnis. iubar, aureus extulerat Sol.
Flabat adhuc eurus, redituraq; uela tenebat.
Ad Cephalum Pallante ſati, cui grandior ætas,
Ad regem Cephalus ſimul et Pallante creati
Conueniunt. ſed adhuc regem ſopor altus habebat.
Excipit Aeacides illos in limine Phocus.
Nam Telámon, fraterq; uiros ad bella parabant. l. legebant
Phocus in interius ſpatium, pulchrosq; receſſus
Cecropidas duxit, cum quis ſimul ipſe reſedit.
Aſpicit Eioniden, ignota ex arbore factum l. Aeoliden
Ferre manu iaculum, cuius fuit aurea cuſpis.
Pauca prius medijs ſermonibus ille locutus,
Sum nemorum ſtudioſus ait, cædisq; ferinæ.
Qua tamen a ſylua teneas haſtile reciſum,

I andudum dubito. certe si fraxinus esset.
F ulua colore foret. si cornus, nodus inesset.
V nde sit ignoro. sed non formosius isto
V iderunt oculi telum iaculabile nostri.
E xcipit actæis è fratribus alter: et usum
M aiorem specie mirabere, dixit, in isto.
C onsequitur quodcunq; petit: fortunaq; missum
N on regit: et reuolat nullo referente cruentum.
T um uero iuuenis Nereius omnia quærit.
C ur sit, et unde datum. quis tanti muneris autor.
Q uæ petit ille refert. et cætera nota pudore,
Q ua tulerit mercede: silet: tactusq; dolore
C oniugis amissæ lachrymis ita fatur obortis.
H oc me nate dea (quis possit credere) telum
F lere facit: facietq; diu, si uiuere nobis
F ata diu dederint. hoc me cum coniuge cara
P erdidit. hoc utinam caruissem munere semper.
P rócris erat, si forte magis peruenit ad aures
O rithyia tuas: magnæ soror Orithyiæ.
S i faciem, moresq; uelis conferre duarum:
D ignior ipsa rapi. pater hãc mihi iũxit Erechtheus.
H anc mihi iunxit amor. felix dicebar: eramq;.
N on ita dis uisum est. at nunc quoq; forsitan essem.
A lter agebatur post sacra iugalia mensis:
C um me cornigeris tendentem retia ceruis
V ertice de summo semper florentis Hymeti
L utea mane uidet pulsis Aurora tenebris:
I nuitumq; rapit. liceat mihi uera referre
P ace deæ: ꝙ sit roseo spectabilis ore:
Q uod teneat lucis, teneat confinia noctis:

Nectareis quod alatur aquis· ego Prócrin amabam·
Pectore Prócris erat· Prócris mihi semper in ore·
Sacra tori· coitus'que nouos, Thalamos'que recentes,
Prima'que deserti referebam fœdera lecti·
Mota dea est· et siste tuas ingrate querelas·
Prócrin habe· dixit· quod si mea prouida mens est·
Non habuisse uoles· me'que illi irata remisit·
Dum redeo· mecum'que deæ memorata retracto·
Esse metus cœpit· ne iura iugalia coniux
Non bene seruasset· facies, aetas'que, iubebant
Credere adulterium· prohibebant credere mores·
Sed tamen abfueram· sed et hæc erat· unde redibā·
Criminis exemplum· sed cuncta timemus amantes·
Quærere quod doleam· statuo· donis'que pudicam
Sollicitare fidem· fauet huic Aurora timori·
Immutat'que meam (uideor sensisse) figuram·
Palladias'que ineo non cognoscendus Athenas·
Ingredior'que domum· culpa domus ipsa carebat·
Casta'que signa dabat· domino'que erat anxia rapto·
Vix aditus per mille dolos ad Erechthida factus·
Vt uidi· obstupui· meditata'que penè reliqui
Tentamenta fide· male me· quin uera faterer·
Continui· male quin· ut oportuit· oscula ferrem·
Tristis erat· sed nulla tamen formosior illa
Esse potest tristi· desyderio'que calebat
Coniugis arrepti· tu collige· qualis in illa
Phoce decor fuerit· quam sic dolor ipse decebat·
Quid referam· quoties tentamina nostra pudici
Reppulerint mores? quoties ego dixerit uni
Seruor· ubicunque est· uni mea gaudia seruo·

C ui non ista fide satis experientia sano
M agna foret: non sum contentus et in mea pugno
pro noct V ulnera· dum census dare me promitto loquendo
M uneráq; augendo· tandem dubitare coegi.
E xclamo mala. pectora detego. tectus adulter,
V erus eram coniux. me perfida teste teneris.
I lla nihil. tacito tantummodo uicta pudore
I nsidiosa malo cum coniuge limina fugit.
O ffensáq; mei genus omne perosa uirorum
M ontibus errabat studijs operata Dianæ.
T um mihi deserto uiolentior ignis ad ossa
P eruenit. orabam ueniam· et peccasse fatebar.
E t potuisse datis simili succumbere culpæ
M e quoq; muneribus· si munera tanta darentur,
H æc mihi confesso læsum prius ulta pudorem
R edditur, et dulces concorditer exigit annos.
D at mihi præterea· tanquam si parua dedisset
D ona· canem munus. quem cum sua traderet illi
C ynthia, currendo superabit dixerat omnes.
D at simul et iaculum· manibus q cernis habere.
M uneris alterius quæ sit fortuna requiris·
A ccipe mirandum· nouitate mouebere facti.
C armina Näiades non intellecta priorum
S oluunt ingenijs, et præcipitata iacebat
I mmemor ambagum uates obscura suarum
S cilicet alma Themis· nec talia liquit inulta.
P rotinus Aonijs immissa est bellua Thebis.
C essit et exitio multis. pecorumq;, suóq;
R uricolæ pauere feram. uicina iuuentus
V enimus et latos indagine cinximus agros.

I lla leui uelox superabat retia saltu:
S ummaq; transibat positarum lina plagarum.
C opula detrahitur canibus: quos illa frequentes
E ffugit, et cœtum non segnior alite ludit.
P oscor et ipse meum consensu Lælapa magno.
(Muneris hoc nomen) iandudum uincula pugnat
E xuere ipse sibi: colloq; morantia tendit.
V ix bene missus erat, nec iam poteramus, ubi esset:
S cire. pedum calidus uestigia puluis habebat.
I pse oculis ereptus erat. non ocyor illo
H asta: nec exutæ contorto uerbere glandes:
N ec Gortyniaco calamus leuis exit ab arcu.
C ollis apex medij subiectis imminet aruis.
T ollor in hunc capioq; noui spectacula cursus.
Q uo modo deprendi: modo se subducere ab ipso
V ulnere uisa fera est. nec limite callida recto:
I n spatiumq; fugit: sed decipit ora sequentis:
E t redit in gyrum: ne sit suus impetus hosti.
I mminet hic. sequiturq; parem: similisq; tenenti
N on tenet: et uanos exercet in aere morsus.
A d iaculi uertebar opem, quod dextera librat
D um mea. dum digitos amentis addere tento:
L umina deflexi, reuocataq; rursus eodem
R ettuleram: et medio (mirum) duo marmora campo
A spicio. fugere hoc: illud latrare putares.
S cilicet inuictos ambo certamine cursus
E sse deus uoluit: si quis deus affuit illis.
H actenus: et tacuit. iaculo quod crimen in ipso est?
P hocus ait. iaculi sic crimina reddidit ille.
G audia principium nostri sunt Phocæ doloris.

sequentes

I lla prius referam. iuuat o meminisse beati
T emporis Aeacide: quo primos rite per annos
C oniuge eram felix. felix erat illa marito.
M utua cura duos, et amor socialis habebat.
N ec Iouis illa meo Thalamos præferret amori.
N ec me quæ caperet: non si Venus ipsa ueniret.
V lla erat. æquales urebant pectora flammæ.
S ole ferè radijs feriente cacumina primis
V enatum in syluas iuueniliter ire solebam.
N ec mecum famuli, nec equi, nec naribus acres
I re canes, nec lina sequi nodosa solebant.
T utus eram iaculo. sed cum satiata ferinæ
D extera cædis erat: repetebam frigus: et umbras,
E t quæ de gelidis exibat uallibus: auram.
A ura petebatur medio mihi lenis in æstu.
A uram expectabam. requies erat illa labori.
A ura (recordor enim) uenias cantare solebam:
M éq; iuues: intrésq; sinus gratissima nostros.
V tq; facis: releuare uelis, quibus urimur: æstus.
F orsitan addideram (sic me mea fata trahebant)
B landitias plures: et tu mihi magna uoluptas,
D icere sum solitus. tu me reficisq;, fouesq;.
T u facis: ut syluas: ut amem loca sola: meóq;
S piritus iste tuus semper capiatur ab ore.
V ocibus ambiguis deceptam præbuit aurem
N escio quis: nomenq; auræ tam sæpe uocatum
E sse putat nymphæ. nympham mihi credit amari.
C riminis extemplo ficti temerarius index
P rócrin adit: linguáq; refert audita susurra.
C redula res amor est. subito collapsa dolore,

Vt mihi narratur· cecidit· longo'q; refecta
Tempore se miseram· se fati dixit iniqui·
De'q; fide questa est et crimine concita uano·
Quod nihil est· metuit· metuit sine corpore nomen·
Et dolet infelix ueluti de pellice uera·
Saepe tamen dubitat· metuit'q; miserrima falli·
Indicio'q; fidem negat· et nisi uiderit ipsa·
Damnatura sui non est delicta mariti·
Postera depulerant Aurorae lumina noctem·
Egredior· syluas'q; peto· uictor'q; per herbas
Aura ueni· dixi· nostro'q; medere labori·
Et subito gemitus inter mea uerba uidebar
Nescio quos audisse· ueni tamen optima dicens,
Fronde leuem rursus strepitum faciente caduca
Sum ratus esse feram· telum'q; uolatile misi·
Prócris erat· medio'q; tenens in pectore uulnus·
Hei mihi conclamat· uox est ubi cognita fidae
Coniugis· ad uocem praeceps, amens'q; cucurri·
Semianimem· et sparsas foedantem sanguine uestes,
Et sua (me miserum) de uulnere dona trahentem
Inuenio· corpus'q; meo mihi carius ulnis
Mollibus attollo· scissa'q; à pectore ueste
Vulnera saeua ligo· conor'q; inhibere cruorem·
Neu me morte sua sceleratum deserat· oro·
Viribus illa carens, et iam moribunda coegit
Haec se pauca loqui· per nostri foedera lecti·
Per'q; deos supplex oro, superos'q;, meos'q;,
Per si quid merui de te bene, per'q; manentem
Nunc quoq; cum pereo, causam mihi mortis, amorẽ,
Ne Thalamis auram patiare incumbere nostris·

sper

r inuber

Dixit, et errorem tum deniq; nominis esse
Et sensi, et docui. sed quid docuisse iuuabat?
Labitur, et paruæ fugiunt cum sanguine uires.
Dumq; aliquid spectare potest, me spectat: et in me
Infelicem animam: nostroq; exhalat in ore.
Sed uultu meliore mori secura uidetur.
Flentibus hæc lachrymans Heros memorabat: et ecce
Aeacus ingreditur duplici cum prole: nouoq;
Milite: quem Cephalus cum fortibus accipit armis.

P. OVIDII NASO. METAMOR. LIBER OCTAVVS.

Iam nitidum retegente diem: noctisq; fugante
Tempora lucifero cadit Eurus: et humida surgunt
Nubila, dant placidi cursum redeuntibus austri
Aeacidis: Cephaloq;, quibus feliciter acti
Ante expectatum portus tenuere petitos:
Interea Minos Lelegeia littora uastat,
Prætentatq; sui uires Mauortis in urbe
Alcathoe, quam Nisus habet: cui splendidus ostro
Inter honoratos medio de uertice canos
Crinis inhærebat magni fiducia regni.
Sexta resurgebant orientis cornua Lunæ:
Et pendebat adhuc belli fortuna: diuq;
Inter utrunq; uolat dubijs uictoria pennis.
Regia turris erat uocalibus addita muris,
In quibus auratam proles Latonia fertur

D epo*ſuiſſe lyram· ſaxo ſonus eius inhæſit·*
S *æpe illuc ſolita eſt aſcendere filia* N*iſi·*
E *t petere exiguo reſonantia ſaxa lapillo·*
T *unc cum pax eſſet·bello quoq; ſæpe ſolebat*
S *pectare ex illa rigidi certamina* M*artis·*
I *am'q; mora belli procerum quoq; nomina norat·*
A *rma'q;, equos'q;, habitus'q;, cydoneas'q; pharetras·*
N *ouerat ante alios faciem ducis* E*uropæi·*
P *lus etiam· quam noſſe ſat eſt·hac iudice* M*inos*
S *eu caput abdiderat criſtata caſſide pennis·*
I *n galea formoſus erat·ſeu ſumpſerat ære*
F *ulgentem clypeum· clypeum ſumpſiſſe decebat·*
T *orſerat adductis haſtilia lenta lacertis,*
L *audabat uirgo iunctam cum uiribus artem·*
I *mpoſitis calamis patulos ſinuauerat arcus·*
S *ic* P*hœbum ſumptis iurabat ſtare ſagittis·*
C *um uero faciem dempto nudauerat ære·*
P *urpureus'q; albi ſtratis inſignia pictis*
T *erga premebat equi, ſpumantia'q; ora regebat·*
V *ix ſua·uix ſanæ uirgo* N*iſeia compos*
M *entis erat·felix iaculum· ꝙ tangeret ille·*
Q *uæ'q; manu premeret felicia frena uocabat·*
I *mpetus eſt illi(liceat modo) ferre per agmen*
V *irgineos hoſtile gradus·eſt impetus illi*
T *urribus è ſummis in* G*noſia mittere corpus*
C *aſtra·uel æratas hoſti recludere portas·*
V *el ſi quid* M*inos aliud uelit·ut'q; ſedebat*
C *andida* D*ictæi ſpectans tentoria regis*
L *æter ait· doleám ne geri lachrymabile bellum·*
I *n dubio eſt·doleo ꝙ* M*inos hoſtis amanti eſt·*

Sed niſi bella forent nunquam mihi cognitus eſſet.
Me tamen accepta poterat deponere bellum
Obſide. me comitem, me pacis pignus haberet.
Si quæ te peperit, talis pulcherrime regum,
Qualis es ipſe, fuit. merito deus arſit in illa.
O ego ter felix, ſi pennis lapſa per auras
Gnoſiaci poſſem caſtris inſiſtere regis.
Faſſáq; me flammaſq; meas, qua dote, rogarem,
Vellet emi. tantum patrias ne poſceret arces.
Nam pereant potius ſperata cubilia, quàm ſim
Proditione potens. quamuis ſæpe utile uinci
Victoris placidi fecit clementia multis.
Iuſta gerit certe pro nato bella perempto.
Et cauſáq; ualet, cauſamq; tuentibus armis.
Vt puto uincemur. qui ſi manet exitus urbem.
Cur ſuus hæc illi reſeret mea mœnia Mauors?
Et non noſter amor? melius ſine cæde, moráq;,
Impenſáq; ſui poterit ſuperare cruoris.
Nam metuo certe, ne quis tua pectora Minos
Vulneret imprudens. quis enim tam durus, ut in te
Dirigere immitem non inſcius audeat haſtam?
Cœpta placent. et ſtat ſententia tradere mecum
Dotalem patriam, finemq; imponere bello.
Verum uelle parum eſt. aditus cuſtodia ſeruat.
Clauſtráq; portarum genitor tenet. hunc ego ſolum
Infelix timeo. ſolus mea uota moratur.
Di facerent ſine patre forem. ſibi quiſq; profectò
Eſt deus. ignauis precibus fortuna repugnat.
Altera iandudum ſuccenſa cupidine tanto
Perdere gauderet quodcunq; obſtaret amori.

Et cur ulla foret me fortior? ire per ignes
Et gladios ausim. nec in hoc tamen ignibus ullis
Aut gladiis opus est. opus est mihi crine paterno.
Ille mihi est auro pretiosior. illa beatam
Purpura me: uotiq; mei factura potentem.
Talia dicenti curarum maxima nutrix
Nox interuenit: tenebrisq; audacia creuit.
Prima quies aderat: qua curis fessa diurnis
Pectora somnus hēt. Thalamos taciturna paternos
Intrat: et (heu facinus) fatali nata parentem
Crine suum spoliat: prædaq; potita nefanda
Fert secum spolium sceleris: progressaq; porta
Per medios hostes (meriti fiducia tanta est)
Peruenit ad regem: quem sic affata pauentem est.
Suasit amor facinus. proles ego regia Nisi
Scylla tibi trado patriamq;, meosq; penates.
Præmia nulla peto: nisi te. cape pignus amoris
Purpureum crinem. nec me nunc tradere crinem:
Sed patrium tibi crede caput. sceleratáq; dextra
Munera porrexit. Minos porrecta refugit:
Turbatusq; noui respondit imagine facti.
Di te summoueant o nostri infamia secli
Orbe suo: tellusq; tibi, pontusq; negetur.
Certe ego non patiar Iouis incunabula Creten,
Qui meus est orbis: tantum contingere monstrum.
Dixit. et, ut leges captis iustissimus autor
Hostibus imposuit: classis retinacula solui
Iussit: et æratas impleri remige puppes.
Scylla freto post, quàm deductas nare carinas,
Nec præstare ducem sceleris sibi præmia uidit:

Consumptis precibus uiolentam transit in iram·
Intendens'q; manus passis furibunda capillis·
Quo fugis· exclamat meritorum autore relicta
O patriæ prælate meæ prælate parenti
Quo fugis immitis? cuius uictoria nostrum
Et scelus et meritum est, nec te data munera, nec te
Noster amor mouit· nec quod spes omnis in unum
Te mea congesta est· nam quo deserta reuertar?
In patriam? superata iacet. sed finge manere·
Proditione mea clausa est mihi. patris ad ora·
Quæ tibi donaui? ciues odere merentem.
Finitimi exemplum metuunt. obstruximus orbem
Terrarum nobis· ut Crete sola pateret.
Hanc quoq; si prohibes· et nos ingrate relinquis·
Non genitrix Europa tibi est, sed inhospita Syrtis,
Armeniæue tigres, austro'q; agitata chárybdis.
Nec Ioue tu natus, nec mater imagine tauri
Lusa tua est, generis falsa est ea fabula. uerum
Et ferus· & captus nullius amore iuuencæ
Qui te progenuit· taurus fuit. exige pœnas
Nise pater. gaudete malis modo prodita nostris
Mœnia. nam fateor merui· et sum digna perire.
Sed tamen ex illis aliquis, quos impia læsi·
Me perimat. cur qui uicisti crimine nostro·
Insequeris crimen? scelus hoc patriæ'q;, patri'q;.
Officium tibi sit. te uero coniuge digna est,
Quæ toruum ligno decepit adultera taurum,
Discordem'q; utero fœtum tulit. ecquid ad aures
Perueniunt mea dicta tuas? an inania uenti
Verba ferunt, idem'q; tuas ingrate carinas?

I am iam Pasiphaen non est mirabile taurum
P ræposuisse tibi. plus tu feritatis habebas.
M e miseram properare iuuat · diuulsáq; remis inbet
V nda sonat · mecumq; simul mea terra recedit.
N il agis ô frustra meritorum oblite meorum·
I nsequar inuitum puppimq; amplexa recuruam
P er freta longa trahar. uix dixerat. insilit undis·
C onsequiturq; rates faciente cupidine uires·
G nosiacæq; hæret comes inuidiosa carinæ,
Q uam pater ut uidit (nam iam pendebat in auras,
E t modo factus auis fuluus Halyætus in alis)
I bat ut hærentem rostro laceraret adunco.
I lla metu puppim dimisit, et aura cadentem
S ustinuisse leuis, ne tangeret æquora uisa est.
P luma fuit. plumis in auem mutata uocatur
C iris. et à tonso est hoc nomen adepta capillo.
V ota Ioui Minos taurorum sanguine centum
S oluit ut egressus ratibus Curetida terram
C ontigit et spolijs decorata est regia fixis.
C reuerat opprobrium generis fœdumq; patebat
M atris adulterium monstri nouitate biformis.
D estinat hunc Minos Thalami remouere pudorẽ,
M ultipliciq; domo cæcis includere tectis.
D ædalus ingenio fabræ celeberrimus artis
P onit opus, turbatq; notas, et limina flexu
D ucit in errorem uariarum ambage uiarum.
N on secus ac liquidus Phrygius Mæandros in undis
L udit et ambiguo lapsu refluitq;, fluitq;,
O ccurrensq; sibi uenturas aspicit undas·
E t nunc ad fontes nunc ad mare uersus apertum

Incertas exercet aquas · ita Dædalus implet
Innumeras errore uias · uixq; ipse reuerti
Ad limen potuit · tanta est fallacia tecti ·
Quo post, quàm geminam tauri, iuuenisq; figuram
Clausit · et Actæo bis pastum sanguine monstrum
Tertia sors annis domuit repetita nouenis ·
Vtq; ope uirginea nullis iterata priorum
Ianua difficilis filo est inuenta relicto ·
Protinus Aegides rapta Minoide Diam
Vela dedit · comitemq; suam crudelis in illo
Littore destituit · desertæ · et multa querenti,
Amplexusq; · et opem Liber tulit · utq; perenni
Sydere clara foret · sumptam de fronte coronam
Immisit cœlo · tenues uolat illa per auras ·
Dumq; uolant gemmæ nitidos uertuntur in ignes ·
Consistuntq; loco specie remanente coronæ ·
Qui medius, nixiq; genu est · anguemq; tenentis ·
Dædalus interea Creten, longumq; perosus
Exilium, tactusq; loci natalis amore,
Clausus erat pelago · terras licet, inquit · et undas
Obstruat · at cœlum certe patet · ibimus illac ·
Omnia possideat · non possidet aëra Minos ·
Dixit · et ignotas animum dimittit in artes ·
Naturamq; nouat · nam ponit in ordine pennas
A minima cœptas, longam breuiore sequente,
Vt cliuo creuisse putes · sic rustica quondam
Fistula disparibus paulatim surgit auenis ·
Tunc lino medias · et ceris alligat imas ·
Atq; ita compositas paruo curuamine flectit ·
Vt ueras imitetur aues · puer Icarus unà

Stabat ·

S tabat et ignarus sua se tractare pericla
O re renidenti modo quas uaga mouerat aura
C aptabat plumas flauam modo pollice cæram
M ollibat lusu'q; suo mirabile patris
I mpediebat opus. post, quàm manus ultima cœpto
I mposita est geminas opifex librauit in alas
I pse suum corpus motaq; pependit in aura.
I nstruit et natum medio'q; ut limite curras
I care ait moneo ne si demissior ibis
V nda grauet pennas si celsior ignis adurat.
I nter utrunq; uola nec te spectare Booten
A ut Helicen iubeo strictum'q; Orionis ensem
M e duce carpe uiam. pariter præcepta uolandi
T radit, et ignotas humeris accommodat alas.
I nter opus, monitus'q; genæ maduere seniles
E t patriæ tremuere manus. dedit oscula nato
N on iterum repetenda suo pennis'q; leuatus
A nte uolat comiti'q; timet uelut ales, ab alto
Q uæ teneram prolem produxit in aere nido. aera
H ortatur'q; sequi damnosas'q; érudit artes
E t mouet ipse suas et nati respicit alas.
H os aliquis tremula dum captat arundine pisces,
A ut pastor baculo stiuæ'q; innixus arator
V idit et obstupuit qui'q; æthéra carpere possent
C redidit esse deos. et iam Iunonia leua
P arte Samos fuerat Delos'q;, Paros'q; relictæ.
D extra Lébyntos erat fœcunda'q; melle Cálydna
C um puer audaci cœpit gaudere uolatu
D eseruit'q; ducem cœli'q; cupidine tactus
A ltius egit iter rapidi uicinia solis

Mollit odoratas pennarum uincula cæras.
Tabuerant cæræ: nudos quatit ille lacertos:
Remigioq́; carens non ullas percipit auras.
Oráq; cærulea patrium clamantia nomen
Excipiuntur aqua, quæ nomen traxit ab illo.
At pater infelix, nec iam pater, Icare dixit,
Icare dixit ubi es? qua te regione requiram?
Icare dicebat. pennas aspexit in undis:
Deuouitq́; suas artes: corpusq́; sepulchro
Condidit: et tellus à nomine dicta sepulti.
Hunc miseri tumulo ponentem corpora nati
Garrula ramosa prospexit ab ilice Perdix:
Et plausit pennis: testataq́; gaudia cantu est:
Vnica tunc uolucris, nec uisa prioribus annis,
Factaq́; nuper auis, longum tibi Dædale crimen.
Nanq; huic tradiderat fatorum ignara docendam
Progeniem germana suam, natalibus actis
Bis puerum senis, animi ad præcepta capacis.
Ille etiam medio spinas in pisce notatas
Traxit in exemplum: ferroq́; incidit acuto
Perpetuos dentes: et Serræ repperit usum
Primus: et ex uno duo ferrea brachia nodo
Iunxit: ut æquali spatio distantibus illis
Altera pars staret: pars altera duceret orbem.
Dædalus inuidit: sacraq́; ex arce Mineruæ
Præcipitem misit lapsum mentitus. at illum,
Quæ fauet ingenijs: excepit Pallás: auemq́;
Reddidit: et medio uelauit in aëre pennis.
Sed uigor ingenij quondam uelocis, in alas,
Inq; pedes abijt. nomen, quod et ante, remansit.

N on tamen hæc alte uolucris sua corpora tollit.
N ec facit in ramis, altóq; cacumine nidos.
P ropter humum uolitat: ponitq; in sepibus oua.
A ntiquiq; memor metuit sublimia casus.
I amq; fatigatum tellus ætnæa tenebat
D ædalon: et sumptis pro supplice Cocalus armis
M itis habebatur: iam lamentabile Athenæ
P endere desierant Thesea laude tributum.
T empla coronantur: Bellatricemq; Mineruam
C um Ioue, disq; uocant alijs: quos sanguine uoto,
M uneribusq; datis, et aceruis thuris honorant.
S parserat argolicas nomen uaga Fama per urbes
T heséos: et populi, quos diues Achaia cepit.
H uius opem magnis implorauere periclis.
H uius opē Calydón: quamuis Meléagron haberet,
S ollicita supplex petijt prece: causa petendi
S us erat infestæ famulus, uindexq; Dianæ.
O enéa nanq; ferunt plenis successibus anni
P rimitias frugum Cereri, sua uina Lyæo,
P alladios flauæ latices libasse Mineruæ.
C œptus ab agricolis superos peruenit ad omnes
A mbitiosus honor: solas sine thure relictas
P ræteritas cessasse ferunt Latoidos aras.
T angit et ira deos. at non impune feremus:
Q uæq; inhonoratæ, non et dicemur inultæ.
I nquit, et Oeneios ultorem spreta, per agros
M isit aprum: quanto maiores herbida tauros
N on habet Epirus: sed habent Sicula arua minores.
S anguine, et igne micāt oculi. riget horrida ceruix.
E t setæ densis similes hastilibus horrent. | similes rigidis

Stantq; uelut uallum, uelut alta hastilia setæ.
Feruida cum rauco latos stridore per armos
Spuma fluit · dentes æquantur dentibus indis ·
Fulmen ab ore uenit · frondes afflatibus ardent.
Is modo crescentes segetes proculcat in herba ·
Nunc matura metit fleturi uota coloni ·
Et cererem in spicis intercipit area frustra,
Et frustra expectant promissas horrea messes.
Sternuntur grauidi longo cum palmite fœtus ·
Baccaq; cum ramis semper frondentis oliuæ.
Sæuit et in pecudes · non has pastórue, canis ue,
Non armenta truces possunt defendere tauri ·
nec se nisi Diffugiunt populi · nec sese in mœnibus urbis
Esse putant tutos · donec Meléagros, et uná
Lecta manus Iuuenum coluere cupidine laudis.
[...]tatus Tyndaridæ gemini præstantes, Cæstibus alter,
Alter equo · primæq; ratis molitor Iason ·
Et cum Pirithoo felix concordia Theseus ·
.b. Et duo Thestiadæ: et proles Aphareia Lynceus,
.a. Leucippusq; ferox, iaculóq; insignis Acastus,
.c. Et uelox Idas, et iam non fœmina Cæneus,
Dryas Hippothousq;, Driasq; et cretus Amyntore Phœnix,
Actoridæq; pares, et missus ab Elide Phyleus ·
Nec Telámon aberat · magniq; creator Achillis,
Cumq; Pheretiade, et Hyantæo Iolao
Impiger Eurytion, cursúq; inuictus Echion,
Nericiusq; Lelex, Panopeus, Hyleusq;, feroxq;
Hippasus, et primis etiam nunc Nestor in annis,
Et quos Hippocóon antiquis misit Amyclis ·
Penelopesq; socer, cum Parrhasio Ancæo,

Ampycidesq́; sagax, et adhuc à coniuge tutus
Oeclides, nemorisq́; decus Tegeæa Lycei
Venit Atalante Schœnei pulcherrima uirgo·
Rasilis huic summam mordebat fibula uestem·
Crinis erat simplex nodum collectus in unum·
Ex humero pendens resonabat eburnea leuo
Telorum custos· arcum quoq; leua tenebat·
Talis erat cultu· facies quam dicere uere
Virgineam in puero, puerilem in uirgine posses·
Hanc pariter uidit· pariter Calydonius Heros
Optauit renuente deo· flammasq́; latentes
Hausit· et o felix siquem dignabitur inquit
Ista uirum· nec plura sinit tempusq́;, pudorq́;
Dicere· maius opus magni certaminis urget·
Sylua frequens trabibus· quam nulla ceciderat ætas
Incipit a plano· deuexaq́; prospicit arua·
Quo post, quàm uenere uiri· pars retia tendunt·
Vincula pars adimunt canibus· pars pressa sequūtur
Signa pedum· cupiuntq́; suum reperire periclum·
Concaua uallis erat· quo se demittere riui
Assuerant pluuialis aquæ· tenet ima lacunæ
Lenta salix· Vluæq́; leues, iunciq́; palustres,
Viminaq́;, et longæ parua sub arundine cannæ·
Hinc aper excitus medios uiolentus in hostes
Fertur· ut excussis elisus nubibus ignis· elisi ignes
Sternitur incursu nemus· et propulsa fragorem
Sylua dat· exclamant iuuenes· protentaq́; forti
Tela tenent dextra lato uibrantia ferro·
Ille ruit· spargitq́; canes· ut quisq; furenti
Obstat· et obliquo latrantes dissipat ictu·

Cuspis Echionio primum contorta lacerto
Vana fuit: truncoq; dedit leue uulnus acerno
Proxima si nimijs mittentis uiribus usa
Non foret: in tergo uisa est hæsura petito.
Longius ijt. autor teli Pagaseius Iason.
Phœbe ait Ampycides, si te colui'q;, colo'q;,
Da mihi, quod petitur, certo contingere telo.
Qua potuit precibus deus annuit. ictus ab illo est.
Sed sine uulnere aper: ferrum'q; Diana uolanti
Abstulerat iaculo: lignum sine acumine uenit.
Ira feri mota est: nec fulmine lenius arsit.
Emicat ex oculis. spirat quoq; pectore flammas.
Vt'q; uolat moles adducto concita neruo:
Cum petit aut muros, aut plenas milite turres:
In Iuuenes certo sic impete uulnificus Sus
Fertur: et Eupálamon, pelagona'q; dextra tuentes
Cornua prosternit. socij rapuere iacentes.
At non letiferos effugit Enæsimus ictus
Hippocoonte satus. trepidantem et terga parantem
Vertere, succiso liquerunt poplite nerui.
Forsitan et Pylius citra troiana perisset
Tempora: sed sumpto posita conamine ab hasta
Arboris insiluit: quæ stabat proxima, ramis:
Despexit'q; loco tutus: quem fugerat hostem.
Dentibus ille ferox in querno stipite tritis
Imminet exitio: fidens'q; recentibus armis
Orithyiæ magni, rostro femur hausit adunco.
At gemini non dum cœlestia sydera Fratres,
Ambo conspicui, niue candidioribus ambo,
Vectabantur equis: ambo uibrata per auras

H astarum tremulo quatiebant spicula motu.
V ulnera fecissent nisi Setiger inter opacas
N ec iaculis isset nec equo loca peruia syluas
P ersequitur Telámon studioq́; incautus eundi
P ronus ab arborea cecidit radice retentus.
D um leuat hunc Peleus celerem Tegeæa sagittam
I mposuit neruo sinuatoq́; expulit arcu.
F ixa sub aure feri summum distrinxit arundo
C orpus et exiguo rubefecit sanguine setas.
N ec tamen illa sui successu lætior ictus,
Q uam Meléager erat primus uidisse putatur.
E t primus socijs uisum ostendisse cruorem.
E t meritum dixisse feres uirtutis honorem.
E rubuere uiri seq́; exhortantur et addunt
C um clamore animos iaciuntq́; sine ordine tela.
T urba nocet iactis et quos petit, impedit ictus.
E cce furens contra sua fata bipennifer Arcás
D iscite fœmineis quid tela uirilia præstent
O iuuenes operiq́; meo concedite dixit
I psa suis licet hunc Latonia protegat armis
I nuita tamen hunc perimet mea dextra, Diana.
T alia magniloquo tumidus memorauerat ore
A ncipitemq́; manu tollens utraq; securim,
I nstiterat digitis primos suspensus in artus.
O ccupat audentem quaq́; est uia proxima leto
S umma ferus geminos direxit ad inguina dentes.
C oncidit Ancæus glomerataq́; sanguine multo
V iscera lapsa fluunt madefactaq́; terra cruore est.
I bat in aduersum proles Ixionis hostem
P irithous, ualida quatiens uenabula dextra.

Cui procul Aegides ò me mihi carior inquit
Pars animæ consiste meæ. licet eminus esse
Fortibus. Ancæo nocuit temeraria uirtus.
cornu Dixit: et ærata torsit graue cuspide cornu:
Cui bene librato uotiq; potente futuro
Obstitit Aesculea frondosus ab arbore ramus.
Misit et Aesonides iaculum: quod casus ab illo
Vertit: et in mentum figit latrantis: et inter
Ilia coniectum, tellure per ilia fixum est.
At manus Oenidæ uariat: missisq; duabus,
Hasta prior terra, medio stetit altera tergo:
Nec mora: dum sæuit: dum corpora uersat in orbē.
Stridentemq; nouo spumam cum sanguine fundit:
Vulneris autor adest: hostemq; irritat ad iram:
Splendidaq; aduersos uenabula condit in armos.
Gaudia testantur socij clamore secundo:
Victricemq; petunt dextræ coniungere dextram:
Immanemq; feram multa tellure iacentem
Mirantes spectant: neq; adhuc contingere tutum
Esse putant: sed tela tamen sua quisq; cruentat.
Ipse pede imposito, caput exitiabile pressit:
Atq; ita. sume mei spolium Nonacria iuris.
Dixit: et in partem ueniat mea gloria tecum.
Protinus exuuias rigidis horrentia setis
Terga dat: et magnis insignia dentibus ora.
Illi lætitiæ est cum munere muneris autor.
Inuidere alij: totoq; erat agmine murmur:
E quibus ingenti tendentes brachia uoce
Pone age: nec titulos intercipe fœmina nostros.
Thestiadæ clamant: nec te fiducia formæ

D ecipiat· ne sit longe tibi captus amore
A utor· et huic adimunt munus· ius muneris illi·
N on tulit, et tumida frendens Mauortius ira,
D iscite raptores alieni dixit, honoris,
F acta minis quantum distent· hausit'q; nefando
P ectora Plexippi nil tale timentia ferro·
T oxéa, quid faciat· dubium· pariter'q; uolentem
V lisci fratrem· fraterna'q; fata timentem·
H aud patitur dubitare diu· calidum'q; prioris
C æde recalfecit consorti sanguine telum·
D ona deum templis nato uictore ferebat·
C um uidet extinctos fratres Althæa referri·
Q uæ plangore dato mœstis clamoribus, urbem
I mplet· et auratas mutauit uestibus atris·
A t simul est autor necis editus· excidit omnis
L uctus· et à lachrymis in pœnæ uersus amorē est·
S tipes erat quem cum partus enixa iaceret
T hestiás· in flammam triplices posuere sorores·
S tamina'q; impresso fatalia pollice nentes
T empora dixerunt eadem· ligno'q;, tibi'q;,
O modo nate damus· quo post, quàm carmine dicto
E xcessere deæ· flagrantem mater, ab igne
E ripuit ramum· sparsit'q; liquentibus undis·
I lle diu fuerat penetralibus abditus imis·
S eruatus'q; tuos iuuenis seruauerat annos·
P rotulit hunc genitrix· tædas'q;, et fragmina poni
I mperat· et positis inimicos admouet ignes·
T um conata quater flammis imponere ramum,
C œpta quater tenuit· pugnat mater'q;, soror'q;·
E t diuersa trahunt unum duo nomina pectus·

S æpe metu sceleris pallebant ora futuri·
S æpe suum feruens oculis dabat ira ruborem·
E t modo nescio quid similis crudele minanti
V ultus erat· modo quem misereri credere posses.
C umq; ferus lachrymas animi siccauerat ardor·
I nueniebantur lachrymæ tamen· ut'q; carina,
Q uam uentus, uento'q; rapit contrarius æstus
V im geminam sentit· paret'q; incerta duobus·
T hestiás haud aliter dubijs affectibus errat·
I n'q; uices ponit· positam'q; resuscitat iram.
I ncipit esse tamen melior germana parente.
E t consanguineas ut sanguine leniat umbras·
I mpietate pia est. nam post, quàm pestifer ignis
C onualuit· rogus iste cremet mea uiscera dixit.
V t'q; manu dira lignum fatale tenebat·
A nte sepulchrales infelix astitit aras·
P œnarum'q; deæ triplices furialibus inquit,
E umenides sacris uultus aduertite uestros·
V lciscor· facio'q; nefas. mors, morte pianda est·
I n scelus addendum scelus est· in funera funus·
P er coaceruatos pereat domus impia luctus.
A n félix Oeneus Nato uictore fruetur?
T hestius orbus erit? melius lugebitis ambo.
V os modo fraterni manes, animæ'q; recentes
O fficium sentite meum· magno'q; paratas
A ccipite inferias uteri mala pignora nostri.
H ei mihi quo rapior? fratres ignoscite matri.
D eficiunt ad cœpta manus. meruisse fatemur
I llum cur pereat· mortis mihi displicet autor.
E rgo impune feret· uiuus'q;, et uictor, et ipso

S uccessu tumidus, regnum Calydonis habebit?
V os cinis exiguus, gelidaeq; iacebitis umbrae?
H aud equidem patiar · pereat sceleratus · et ille
S pemq; patris, regnumq; trahat, patriaeq; ruinã ·
M ens ubi materna est? ubi sunt pia uota parentum?
E t quos substinui bis mensum quin q; labores?
O utinam primis arsisses ignibus infans ·
I dq; ego passa forem · uixisti munere nostro ·
N unc merito moriere tuo · cape praemia facti ·
B isq; datam primum partu, mox stipite rapto,
R edde animam · uel me fraternis adde sepulchris ·
E t cupio · et nequeo · qd agam? modo uulnera fratrũ
A nte oculos mihi sunt · et tantae caedis imago ·
N unc animũ pietas, maternaq; nomina frangunt ·
M e miseram, male uincetis · sed uincite fratres ·
D ummodo quae dedero uobis solatia · uosq;
I psa sequar · dixit · dextraq; auersa, trementi
F unereum Torrem medios coniecit in ignes ·
A ut dedit · aut uisus gemitus est ille dedisse
S tipes · et inuitis correptus ab ignibus arsit ·
I nscius, atq; absens flamma Meleagrus ab illa
V ritur · et caecis torreri uiscera sentit
I gnibus · ac magnos superat uirtute dolores ·
Q uod tamen ignauo cadat, et sine sanguine, leto
M aeret · et Ancaei felicia uulnera dicit,
G randaeuumq; patrem · fratresq;, piasq; sorores,
C um gemitu, sociamq; tori uocat ore supremo,
F orsitan et matrem · crescunt ignisq;, dolorq;,
L anguescuntq; iterum · simul est extinctus uterq; ·
I nq; leues abijt paulatim spiritus auras ·

l inuitu
κλεοπατρ

Paulatim cana prunam uelante fauilla.
Alta iacet Calydon. Fugent iuuenes'q;, senes'q;.
Et uulgus, proceres'q; gemunt. scissæ'q; capillos
Plangunt ora simul matres Calydónides eheu.
Puluere caniciem genitor, uultus'q; seniles
Fœdat humi fusus. spatiosum'q; increpat æuum.
Nam de matre, manus diri sibi conscia facti
Exegit pœnas. acto per uiscera ferro.
Non mihi si centum Deus ora sonantia linguis,
Ingenium'q; capax, totum'q; Helicôna dedisset.
Tristia persequerer miserarum uota sororum.
Immemores decoris, liuentia pectora tundunt.
Dum'q; manet corpus. corpus refouent'q;, fouent'q;.
Oscula dant. ipsi posito dant oscula lecto.
Post cinerem. cineres haustos ad pectora pressant.
Affusæ'q; iacent tumulo. signata'q; saxo
Nomina complexæ lachrymas in nomina fundunt.
Quas, post Oeneæ tandem Latonia clade
Exatiata domus, præter Gorgen'q;, nurum'q;
Nobilis Alcmenæ natis in corpora pennis
Alleuat. et longas per brachia porrigit alas.
Corneá'q; ora facit. uersas'q; per aéra mittit.
Interea Theseus sociati parte laboris
Functus. erechtheias Tritonidos ibat ad arces.
Clausit iter. fecit'q; moras Achelous eunti
Imbre tumens. succede meis ait Inclyte tectis
Cecropide. nec te committe rapacibus undis.
Ferre trabes solidas, obliquá'q; uoluere magno
Murmure saxa solent. uidi contermina ripæ
Cum gregibus stabula alta trahi. nec fortibus illic

P rofuit armentis · nec equis uelocibus esse.
M ulta quoq; hic Torrens niuibus de monte solutis
C orpora turbineo iuuenilia uortice mersit.
T utior est requies · solito dum Flumina currant
L imite · dum tenues capiet suus alueus undas.
A nnuit Aegides · utorq; Acheloe · domoq;,
C onsilioq; tuo, respondit · et usus utroq; est.
P umice multicauo, nec leuibus atria tophis
S tructa subit. molli tellus erat humida musco.
S umma lacunabant alterno muricæ conchæ.
I amq; duas lucis partes Hyperione menso,
D iscubuere toris Theseus, comitesq; laborum ·
H ac Ixionides, illa Trœzenius heros
P arte Lelex · raris iam sparsus tempora canis ·
Q uosq; alios parili fuerat dignatus honore
A mnis Acarnanum lætissimus hospite tanto.
P rotinus appositas nudæ uestigia nymphæ
I nstruxere epulis mensas · dapibusq; remotis
I n gemma posuere merum. tum maximus Heros
A equora prospiciens oculis subiecta · quis inquit
I lle locus · digitoq; ostendit, et insula nomen
Q uod gerit illa, doce · quanquam non una uidetur.
A mnis ad hæc · nō est inquit, quod cernimus · unum.
Q uinq; iacent terræ · spatium discrimina fallit.
Q uoq; minus spretæ factum mirere Dianæ ·
N aiades hæ fuerant · quæ cum bis quinq; iuuencos
M actassent · rurisq; deos ad sacra uocassent ·
I mmemores nostri festas duxere choreas.
I ntumui · quantusq; feror cum plurimus unquam ·
T antus eram · pariterq; animis immanis, et undis

reuelli A ſyluis ſyluas, et ab aruis, arua reuulſi.
C umq́; loco, nymphas memores tum deniq; noſtri,
I n freta prouolui. fluctus noſterq́;, mariſq́;
C ontinuam diduxit humum. pariterq́; reuellit
quot I n totidem, medijs, q̃ cernis Echinádas, undis.
V t tamen ipſe uides. procul en procul una receſſit
I nſula grata mihi. Perimelen nauita dicit.
H uic ego uirgineum dilectæ nomen ademi.
Q uod pater Hippodámas ægre tulit. inq́; profundũ
P ropulit è ſcopulo perituræ corpora Natæ.
E xcepi. nantemq́; ferens. ò proxima terræ
R egna uagæ dixi ſortite Tridentifer undæ,
I n quo deſinimus. quo ſacri currimus Amnes.
H uc ades. atq; audi placidus Neptune precantem.
H uic ego. quam porto, nocui. ſis mitis, et æquus.
S i pater Hippodámas. aut ſi minus impius eſſet.
D ebuit illius miſereri. et ignoſcere nobis.
C ui quondam tellus clauſa eſt feritate paterna.
A ffer opem. merſæq́; precor, feritate paterna
D a Neptune locum. uel ſit locus ipſa licebit.
H unc quoq; cõplectar. mouit caput æquoreus rex.
C oncuſſitq́; ſuis omnes aſſenſibus undas.
E xtimuit Nymphe. nabat tamen. ipſe natantis
P ectora tangebam trepido ſalientia motu.
D umq́; ea contrecto. totum dureſcere ſenſi
C orpus. et inducta condi præcordia terra.
D um loquor. amplexa eſt artus noua terra natãtes.
E t grauis increuit mutatis inſula membris.
A mnis ab his tacuit. factum mirabile cunctos
M ouerat. irridet credentes. utq́; deorum

S pretor erat, mentis'q; ferox Ixione Natus,
F icta refers nimium'q; putas Acheloe potentes
E sse deos, dixit· si dant, adimunt'q;, figuras·
O bstupuere omnes nec talia dicta probarunt·
A nte omnes'q; Lelex animo maturus, et æuo,
S ic ait· immensa est finem'q; potentia cœli
N on habet· & qdqd superi uoluere peractum est·
Q uo'q; minus dubites· tiliæ contermina quercus
C ollibus est Phrygijs, medio circundata muro· ℓ modic
I pse locum uidi· nam me Pelopeia Pitheus
M isit in arua, suo quondam regnata parenti·
H aud procul hic stagnum est· tellus habitabilis olí·
N unc celebres Mergis, fulicis'q; palustribus undæ·
I uppiter huc specie mortalis, cum'q; parente
V enit Atlantiades positis caducifer alis·
M ille domos adiere, locum, requiem'q; petentes·
M ille domos clausere seræ· tamen una recepit
P arua quidem stipulis, et canna tecta palustri·
S ed pia Baucis anus, parili'q; ætate Philemon
I lla sunt annis iuncti iuuenilibus· illa
C onsenuere casa, paupertatem'q; ferendo
E ffecere leuem nec iniqua mente ferendam·
N ec refert dominos illic, famulos ne requiras·
T ota domus, duo sunt· ijdem parent'q;, iubent'q;·
E rgo ubi Cœlicolæ paruos tetigere penates·
S ummisso'q; humiles intrarunt uertice postes·
M embra senex posito iussit releuare sedili·
Q uod super, iniecit Textum rude sedula Baucis· ℓ Quo
I nde foco tepidum cinerem dimouit· et ignes
S uscitat hesternos folijs'q;, et cortice sicco

N utrit · et ad flammas anima perducit anili ·
M ultifidasq; faces, ramaliaq; arida, tecto
D etulit · et minuit · paruoq; admouit aheno ·
Q uodq; suus coniux riguo collegerat horto ·
T runcat olus folijs · furca leuat ille bicorni
S ordida terga suis nigro pendentia Tigno ·
S eruatoq; diu resecat de tergore, partem
E xiguam · sectamq; domat feruentibus undis ·
I nterea medias fallunt sermonibus horas ·
S entiriq; moram prohibent · erat alueus illic
F agineus, dura clauo suspensus ab ansa ·
I s tepidis impletur aquis · artusq; fouendos
A ccipit · in medio torus est de mollibus uluis
I mpositus tecto, sponda, pedibusq; salignis ·
V estibus hunc uelant · quas non nisi tempore festo
S ternere consuerant · sed & hæc uilisq;, uetusq;
V estis erat, lecto non indignanda saligno ·
A ccubuere dei · mensam succincta, tremensq;
P onit anus · mensæ sed erat pes tertius impar ·
T esta parem fecit · quæ post, quàm subdita cliuum
S ustulit · æquatam Mentha extersere uirenti ·
P onitur hic bicolor syncera bacca Mineruæ ·
C onditaq; in liquida Corna autumnalia fece ·
I ntybaq;, et radix · et lactis Massa coacti ·
O uaq;, non acri leuiter uersata fauilla ·
O mnia fictilibus · post hæc cælatus, eodem
S istitur argento Crater · fabricataq; fago
P ocula · quæ caua sunt flauentibus illita ceris ·
P arua mora est · epulasq; foci misere calentes ·
N ec longæ rursus referuntur uina senectæ ·

Dantq;

D ant'q; locum mensis paulum seducta secundis.
H ic Nux. hic mixta est rugosis Carica palmis.
P runa'q;, & in patulis redolentia Mala canistris.
E t de purpureis collectæ Vitibus Vuæ.
C andidus in medio fauus est. super omnia uultus
A ccessere boni. nec iners, pauper'q; uoluntas.
I nterea, quoties haustum Cratera repleri
S ponte sua. per se'q; uident succrescere uina.
A ttoniti nouitate, pauent. manibus'q; supinis
C oncipiunt. Baucis'q; preces, timidus'q; Philemon.
E t ueniam dapibus, nullis'q; paratibus orant.
V nicus anser erat minimæ custodia villæ.
Q uem dis hospitibus domini mactare parabant.
I lle celer penna, tardos ætate, fatigat.
E ludit'q; diu, tandem'q; est uisus, ad ipsos
C onfugisse deos. superi uetuere necari.
D i'q; sumus, meritas'q; luet uicinia pœnas
I mpia dixerunt. uobis immunibus huius
E sse mali dabitur. modo uestra relinquite tecta.
A c nostros comitate gradus. et in ardua montis
I te simul. parent. et dis præeuntibus, ambo
M embra leuant baculis. tardi'q; senilibus annis
N ituntur longo uestigia ponere cliuo.
T antum aberant summo. quantum semel ire sagitta
M issa potest. flexere oculos. et mersa palude
C ætera prospiciunt. tantum sua tecta manere.
D um'q; ea mirantur. dum deflent fata suorum.
M ersa uident. quærunt'q; suæ pia culmina villæ.
S ola loco stabant. dum deflent fata suorum.
I lla uetus dominis, & iam casa parua duobus

Vertitur in templum: furcas subiere columnæ:
Stramina flauescunt: aurataq; tecta uidentur:
Cœlatæq; fores: adopertaq; marmore tellus.
Concipiunt, Baucisq; preces, timidusq;, Philemon,
Talia cum placido Saturnius edidit ore.
Dicite iuste senex, et fœmina coniuge iusto
Digna: quid optetis. cum Baucide pauca locutus
Iudicium superis aperit commune Philemon.
Esse sacerdotes, delubraq; uestra tueri
Poscimus: et quoniam concordes egimus annos:
Auferat hora duos eadem: nec coniugis unquam
Busta meæ uideam: neu sim tumulandus ab illa.
Vota fides sequitur. templi tutela fuere,
Donec uita data est. annis, æuoq;, soluti
Ante gradus sacros cum starent forte: lociq;
Narrarent casus: frondere Philemona, Baucis:
Baucida conspexit senior frondere Philemon.
Iamq; super geminos crescente cacumine uultus:
Mutua, dum licuit: reddebant dicta: ualeq;
O coniux dixere simul: simul abdita texit
Ora frutex: ostendit adhuc Tyaneius illic
Incola, de gemino uicinos corpore truncos.
Hæc mihi non uani: nec erat cur fallere uellent,
Narrauere senes: equidem pendentia uidi
Serta super ramos: ponensq; recentia, dixi,
Cura deum Di sint: et qui coluere, colantur:
Desierat: cunctosq;, et res, et mouerat autor:
Thesea præcipue: quem facta audire uolentem
Mira deum, nixus cubito Calydonius amnis
Talibus alloquitur. sunt o fortissime quorum

Forma semel mota est, et in hoc renouamine mansit.
Sunt quibus in plures ius est transire figuras.
Vt tibi complexi terram maris incola Proteù.
Nam modo te iuuenem· modo te uidere leonem·
Nunc uiolentus aper· nunc quem tetigisse timerent,
Anguis eras· modo te, faciebant cornua taurum.
Sæpe lapis poteras· arbor quoq; sæpe uideri.
Interdum faciem liquidarum imitatus aquarum
Flumen eras· interdum undis contrarius ignis.
Nec minus Autolyci coniux Erisichthone Nata
Iuris habet. pater huius erat qui numina diuum
Sperneret· et nullos aris adoleret honores.
Ille etiam Cereale nemus uiolasse securi
Dicitur· et lucos ferro temerasse uetustos.
Stabat in his ingens annoso robore Quercus
Vna nemus. uittæ mediam, memores'q; tabellæ·
Serta'q;, cingebant· uoti argumenta potentis.
Sæpe sub hac Dryádes festas duxere choreas·
Sæpe etiam manibus nexis ex ordine, trunci
Circumiere modum· mensura'q; roboris, ulnas
Quinq; ter implebat· necnon et cætera tantum
Sylua sub hac omnis· quantum fuit herba sub illa.
Non tamen idcirco ferrum Triopeius illa
Abstinuit· famulos'q; iubet succidere sacrum
Robur· et ut iussos cunctari uidit· ab uno
Edidit hæc, rapta sceleratus uerba securi.
Non dilecta Deæ solum· sed et ipsa, licebit
Sit dea· iam tanget frondente cacumine terram.
Dixit· et obliquos dum telum librat in ictus·
Contremuit· gemitum'q; dedit decidua Quercus.

E t pariter frondes · pariter pallescere glandes
C œpere · ac longi pallorem ducere rami.
C uius ut in trunco fecit manus impia uulnus ·
H aud aliter fluxit discusso cortice sanguis ·
Q uàm solet · ante aras ingens ubi uictima taurus
C oncidit · abrupta cruor è ceruice, profundi.
O bstupuere omnes · aliquis'q; ex omnibus, audet
D eterrêre nefas · sæuam'q; inhibere bipennem.
A spicit hunc, mentis'q; piæ cape præmia dixit
T hessalus · in'q; uirum conuertit ab arbore ferrum.
D etruncat'q; caput · repetita'q; robora cædit.
E ditus et medio sonus est de robore talis.
N ympha sub hoc ego sum, Cereri gratissima, ligno.
Q uæ tibi factorum pœnas instare tuorum
V aticinor moriens, nostri solatia leti.
P ersequitur scelus ille suum · labefacta'q;, tandem,
I ctibus innumeris, adducta'q; funibus arbor
C orruit · et multam prostrauit pondere syluam.
A ttonitæ Dryádes damno, nemorum'q;, suo'q;,
O mnes germanæ Cererem cum uestibus atris
M ærentes adeunt · pœnam'q; Erisichthonis orant.
A nnuit his · capitis'q; sui pulcherrima motu
C oncussit grauidis oneratos messibus agros.
M olitur'q; genus pœnæ miserabile · si non
I lle suis esset nulli miserabilis actis ·
P estifera lacerare fame · quæ, quatinus ipsi
N on adeunda deæ (neq; · n · Cereremq;, Famemq;,
F ata coire sinunt) montani numinis unam
T alibus agrestem compellat Oreáda dictis.
E st locus extremis Scythiæ glacialis in oris

Triste solum: sterilis, sine fruge, sine arbore tellus.
Frigus iners, illic habitant pallorq;, tremorq;:
Et ieiuna fames, ea se in præcordia condat
Sacrilegi scelerata iube: nec copia rerum
Vincat eam: superetq; meas certamine uires:
Néue uiæ spatium te terreat: accipe currus:
Accipe quos frenis alte moderere Dracones.
Et dedit. illa dato subuecta per aëra curru
Deuenit in Scythiam: rigidiq; cacumina montis cacumin
(Caucason appellant) serpentum colla leuauit:
Quæsitamq; Famem lapidoso uidit in agro
Vnguibus, et raris uellentem dentibus herbas.
Hirtus erat crinis: caua lumina: pallor in ore:
Labra incana situ: scabri rubigine dentes.
Dura cutis: per quam spectari uiscera possent:
Ossa sub incuruis extabant arida lumbis.
Ventris erat, pro uentre, locus. pendêre putares
Pectus: et à spinæ tantummodo crate teneri.
Auxerat articulos macies: genuumq; tumebat
Orbis: et immodico prodibant tubere tali.
Hanc procul ut uidit (neq; enim est accedere iuxta
Ausa) refert mandata deæ: paulumq; morata,
Quãquam aberat longe, quanq̃ modo uenerat illuc,
Visa tamen sensisse famem. retroq; Dracones
Egit in Aemoniam uersis sublimis habenis.
Dicta fames Cereris (quamuis contraria semper
Illius est operi) peragit: perq; aëra, uento
Ad iussam delata domum est: et protinus intrat
Sacrilegi Thalamos: altoq; sopore solutum
(Noctis enim tempus) geminis amplectitur ulnis:

S e'q; uiro inſpirat· fauces'q;, et pectus, et ora,
A fflat· et in uacuis peragit ieiunia uenis.
F uncta'q; mandato fœcundum deſerit orbem.
I n'q; domos inopes, aſſueta'q; uertitur antra.
L enis adhuc ſomnus placidis Eriſichthona pennis
M ulcebat· petit ille dapes ſub imagine ſomni·
O ra'q; uana mouet· dentem'q;, in dente fatigat·
E xercet'q; cibo deluſum guttur inani·
P ro'q; epulis tenues nequicquam deuorat auras.
V t uero eſt expulſa quies· furit ardor edendi·
P er'q; auidas fauces, immenſa'q; uiſcera, regnat.
N ec mora· quod pontus, qđ terra, quod educat aër,
P oſcit· et appoſitis queritur ieiunia menſis.
I n'q; epulis, epulas quærit· quod'q; urbibus eſſe,
Q uod'q; ſatis poterat populo· non ſufficit uni.
P lus'q; cupit· quo plura ſuam demittit in aluum.
V t'q; fretum recipit de tota flumina terra·
N ec ſatiatur aquis· peregrinos'q; ebibit amnes·
V t'q; rapax ignis non unquam alimenta recuſat·
I nnumeras'q; faces cremat· et quo copia maior
E ſt data· plura petit· turba'q; uoracior ipſa eſt·
S ic epulas omnes Eriſichthonis ora profani
A ccipiunt· poſcunt'q; ſimul. cibus omnis in illo
C auſa cibi eſt· ſemper'q; locus fit inanis edendo.
I am'q; fame, patrias alti'q; uoragine uentris
A ttenuarat opes· ſed inattenuata manebat
T um quoq; dira fames· implacatæ'q; uigebat
F lamma gulæ· tandem demiſſo in uiſcera cenſu,
F ilia reſtabat non illo digna parente·
H anc quoq; uendit inops. dominū generoſa recuſat·

Et uicina suas tendens super æquora palmas,
Eripe me domino: qui raptæ præmia nobis
Virginitatis habes, ait. hæc Neptunus habebat.
Qui prece non spreta, quamuis modo uisa sequenti
Esset Hero, formamq; nouat: uultumq; uirilem
Induit: et uultus pisces capientibus aptos. cultus
Hanc dominus spectans, ò qui pendentia paruo
Aera cibo celas moderator arundinis inquit,
Sic mare compositum, sic sit tibi piscis in unda
Credulus: et nullos nisi fixus sentiat hamos.
Quæ modo cum uili turbatis ueste capillis
Littore in hoc steterat (nam stantem in littore uidi)
Dic ubi sit: neq; enim uestigia longius extant.
Illa dei munus bene cedere sensit: et à se
Se quæri, gaudens, his est resecuta rogantem.
Quisquis es, ignoscas. in nullam lumina partem
Gurgite ab hoc flexi: studioq; oneratus, inhæsi.
Quoq; minus dubites: sic has deus æquoris artes
Adiuuet: ut nemo iandudum littore in isto:
Me tamen excepto, nec fœmina constitit ulla.
Credidit: et uerso dominus pede pressit arenam:
Elususq; abijt: illi sua reddita forma est.
Ast ubi habere suam transformia corpora sensit:
Sæpe pater dominis Triopeida tradit: at illa
Nunc Equa nunc Ales: mô Bos: mô Ceruus abibat:
Præbebatq; auido non iusta alimenta parenti.
Vis tamen illa mali post, quàm consumpserat omnẽ
Materiam: dederatq; graui noua pabula morbo:
Ipse suos artus lacero diuellere morsu
Cœpit: et infelix minuendo corpus alebat.

Quid moror externis? etiam mihi sæpe nouandi
Corporis o iuuenes numero finita potestas.
Nam modo q̃ nũc sum, uideor. mõ flector in anguẽ.
Armenti modo dux, uires in cornua sumo:
Cornua dum sumpsi. nunc pars caret altera telo
Frontis, ut ipse uides. gemitus sunt uerba secuti.

P. OVIDII NASO. METAMOR. LIBER NONVS.

q Væ gemitus, trucæq; deo Neptunius Heros
Causa rogat frontis: cum sic Calydonius amnis
Cœpit, inornatos redimitus arundine crines.
Triste petis munus. quis enim sua prælia, uictus
Commemorare uelit? referã tamen ordine: nec tam
Turpe fuit uinci: quàm contendisse decorum:
Magnaq; dat nobis tantus solatia uictor.
Nomine si qua suo tandem peruenit ad aures
Deianira tuas: quondam pulcherrima uirgo.
Multorumq; fuit spes inuidiosa Procorum:
Cum quibus ut soceri domus est intrata petiti:
Accipe me generum dixi Parthaone Nate.
Dixit et Alcides. alij cessere duobus.
Ille Iouem socerum dare se: famamq; laborum:
Et superata suæ referebat iussa Nouercæ.
Contra ego turpe deum mortali cedere dixi:
Non dum erat ille deus, dominũ me cernis aquarum
Cursibus obliquis inter tua regna fluentem:

N ec gener externis hospes tibi missus ab oris·
S ed popularis ero· et rerum pars una tuarum.
T antum ne noceat· quod me nec regia Iuno
O dit· et omnis abest iussorum pœna laborum.
N am quod te iactas Alcmena matre creatum·
I uppiter aut falsus pater est· aut crimine uerus.
M atris adulterio patrem petis· elige fictum
E sse Iouem malis· an te per dedecus ortum·
T alia dicentem iandudum lumine toruo
S pectat· et accensæ non fortiter imperat iræ·
V erbaq; tot reddit· melior mihi dextera lingua est.
D um modo pugnando superem· tu uince loquendo.
C ongrediturq; ferox· puduit modo magna locutum
C edere reieci uiridem de corpore uestem·
B rachiaq; opposui, tenuiq; à pectore uaras
I n statione manus· et pugnæ membra paraui.
I lle cauis hausto spargit me puluere palmis·
I nq; uicem fuluæ tactu flauescit arenæ.
E t modo ceruicem· modo crura micantia, captat,
A ut captare putes· omniq; à parte lacessit.
M e mea defendit grauitas· frustraq; petebar.
H aud secus ac moles· quam magno murmure fluctus
O ppugnant· manet illa, suoq; est pondere tuta.
D igredimur paulum· rursusq; ad bella coimus·
I nq; gradu stetimus certi non cedere· eratq;
C um pede pes iunctus· totoq; ego pectore pronus
E t digitos, digitis· et frontem, fronte premebam.
N on aliter uidi fortes concurrere tauros·
C um precium pugnæ toto nitidissima saltu
E xpetitur coniux· spectant armenta· pauentq;

r belli
Nescia quem maneat tanti uictoria regni.
Ter sine profectu uoluit nitentia contra
Reijcere Alcides à se mea pectora: quarto
Excutit amplexus: adductaq; brachia soluit.
Impulsumq; manu (certum est mihi uera fateri)
Protinus auertit: tergoq; onerosus inhæsit.
Si qua fides (neq; enim ficta mihi gloria uoce
Quæritur) imposito pressus mihi monte uidebar.
Vix tamen inserui sudore fluentia multo
Brachia: uix solui duros à corpore nexus.
Instat anhelanti: prohibetq; resumere uires.
Et ceruice mea potitur. tum deniq; tellus
Pressa genu nostro est: et arenas ore momordi.
Inferior uirtute, meas diuertor ad artes:
Elaborq; uiro, longum formatus in anguem:
Qui post, quàm flexos sinuaui corpus in orbes:
Cumq; fero moui linguam stridore, bisulcam:
Risit, et illudens nostras Tirynthius artes:
Cunarum labor est angues superare mearum,
Dixit. et ut uincas alios Acheloe Dracones:
Pars quota Lernææ serpens eris unus Echidnæ.
Vulneribus fœcunda suis erat illa: nec ullum
De centum numero caput est impune recisum:
Cum Quin gemino ceruix hærede ualentior esset.
Hanc ego ramosam natis è cæde colubris:
Crescentemq; malo domui: domitamq; reduxi.
Quid fore te credis? falsum qui uersus in anguem
Arma aliena moues? quem forma precaria celat.
Dixerat: et summo digitorum uincula collo
Inijcit. angebar ceu guttura forcipe pressus:

P ollicibusq; meas pugnabam euellere fauces·
S ic quoq; deuicto, restabat tertia Tauri
F orma trucis· Tauro mutatus membra, rebello·
I nduit ille toris à leua parte lacertos·
A dmissumq; trahens sequitur depressaq; dura
C ornua figit humo, meq; alta sternit arena·
N ec satis hoc fuerat, rigidum fera dextera cornu
D um tenet, infregit· truncaq; à fronte reuellit·
N aides hoc pomis, et odoro flore, repletum
S acrarunt· diuesq; meo bona copia cornu est·
D ixerat· et nymphæ ritu succincta Dianæ nymphe
V na ministrarum fusis utrinq; capillis
I ncessit· totumq; tulit prædiuite cornu
A utumnum· et mensas felicia poma secundas·
L ux subit et primo feriente cacumina sole
D iscedunt iuuenes· neq; enim dum flumina pacem·
E t placidos habeant lapsus· totæq; residant·
O periuntur aquæ· uultus Achelous agrestes,
E t lacerum cornu medijs caput abdidit undis·
H unc tamen ablati domuit iactura decoris· tantu
C ætera sospes habet· capitis quoq; fronde saligna,
A ut superimposita celatur arundine damnum·
A t te Nesse ferox eiusdem uirginis ardor
P erdiderat, uolucri traiectum terga sagitta·
N anq; noua repetens patrios cum coniuge muros·
V enerat Eueni rapidas Ioue natus ad undas·
V berior solito, nimbis hyemalibus auctus·
V orticibusq; frequens erat· atq; imperuius amnis·
I ntrepidum pro se, curam de coniuge agentem·
N essus adit· membrisq; ualens, scitusq; uadorum·

O fficioq́; meo ripa sistetur in illa.
H æc ait Alcide. tu uiribus utere nando.
T radidit Aonius pauidam Calydonida Nesso,
P allentemq́; metu, fluuiumq́;, ipsumq́;, timentem.
M ox ut erat, pharetraq́; grauis, spolioq́; leonis
(Nam Clauam, et curuos trãs ripam miserat Arcus)
Q uandoquidem cœpi: superentur flumina dixit.
N ec dubitat: nec qua sit clementissimus amnis
Q uærit: et obsequio deferri spernit aquarum.
I amq́; tenens ripam missos cum tolleret Arcus,
C oniugis agnouit uocem: Nessoq́; paranti
F allere depositum: quo te fiducia clamat
V ana pedum uiolente rapit? tibi Nesse biformis
D icimus: exaudi: nec res intercipe nostras.
S i te nulla mei reuerentia mouit: at orbes
C oncubitus uetitos, poterant inhibere paterni.
H aud tamen effugies: quamuis ope fidis equina.
V ulnere non pedibus te consequar: ultima dicta
R eprobat: et missa fugientia terga sagitta
T raijcit: extabat ferrum de pectore aduncum:
Q uod simul euulsum est: sanguis per utrunq́; foramẽ
E micuit, mixtus lernæi tabe ueneni.
E xcipit hunc Nessus. neq́; enim moriemur inulti:
S ecum ait. et calido uelamina tincta cruore
D at munus raptæ, uelut iritamen amoris.
L onga fuit medij mora temporis: actaq́; magni
H erculis implerant terras: odiumq́; nouercæ.
V ictor ab Oechalia Cænæo sacra parabat
V ota Ioui: cum fama loquax peruenit ad aures
D eianira tuas, quæ ueris addere falsa

c probat

Gaudet· et è minima sua per mendacia crescit.
Amphithryoniaden Ioles ardore teneri.
Credit amans· ueneris'q; nouæ perterrita fama
Indulsit primo lachrymis· flendo'q; dolorem
Diffudit miseranda suum. mox deinde. quid autem
Flemus ait? pellex lachrymis lætabitur istis.
Quæ qm̃ adueniet· properandũ, aliqd'q; nouãdũ ẽ·
Dum licet· et Thalamos non dũ tenet altera nostros.
Conquerar· an sileã? repetam Calydôna? morérne?
Excedam tectis? an sic nihil amplius obstem?
Quid si me Meleagre tuam memorem esse sororem?
Forte paro facinus· quantum'q; iniuria possit·
Fœmineus'q; dolor, uulgata pellice testor.
In cursus animus uarios abit. omnibus illis
Prætulit imbutam Nessæo sanguine uestem
Mittere· quæ uires defecto reddat amori,
Ignaro'q; Lychæ quid tradat nescia· luctus
Ipsa suos tradit· blandis'q; miserrima uerbis
Dona det illa uiro, mandat. capit inscius Heros.
Induitur'q; humeris Lernææ uirus Echidnæ.
Thura dabat primis, et uerba precantia flammis,
Vina'q; marmoreas patera fundebat in aras.
Incaluit uis illa mali· resoluta'q; flammis
Herculeos abijt late diffusa per artus.
Dum potuit· solita gemitum uirtute repressit.
Victa malis post, quàm est patientia· reppulit aras·
Impleuit'q; suis nemorosam uocibus Oeten.
Nec mora letiferam conatur scindere uestem,
Qua trahitur· trahit illa cutem (fœdum'q; relatu)
Aut hæret membris frustra tentata reuelli·

Aut laceros artus, et grandia detegit ossa.
Ipse cruor, gelido ceu quondam lamina candens
Tincta lacu, stridet: coquiturq; ardente ueneno.
Nec modus est. sorbent auidæ præcordia flammæ:
Cæruleusq; fluit toto de corpore sudor:
Ambustiq; sonant nerui: cæcaq; medullis
Tabe liquefactis. tollens ad sydera palmas:
Cladibus exclamat Saturnia pascere nostris.
Pascere, et hanc pestem specta crudelis ab alto.
Corq; ferum satia. uel si miserandus, et hosti,
(Hostis enim tibi sum) diris cruciatibus ægram,
Inuisamq; animam, natamq; laboribus, aufer.
Mors mihi munus erit. decet hæc dare dona nouercã.
Ergo ego fœdantem peregrino templa cruore
Busirim domui? sæuoq; alimenta parentis
Antæo eripui? nec me Pastoris Hiberi
Forma triplex. nec forma triplex tua Cerbere mo-
Vos ne manus ualidi pressistis cornua tauri? (uit:
Vestrũ opus Elis habet. uestrũ Stymphalides undæ:
Partheniumq; nemus: uestra uirtute relatus
Thermodontiaco cælatus Baltheus auro:
Pomaq; ab insomni non custodita dracone:
Nec mihi Centauri potuere resistere, nec mi
Arcadiæ uastator aper: nec profuit Hydræ
Crescere per damnum: geminasq; resumere uires.
Quid? cum Thracis equos humano sanguine pingues
Plenaq; corporibus laceris præsepia uidi?
Visaq; deieci: dominumq;, ipsosq; peremi?
His elisa iacet moles Nemeæa lacertis.
His Cacus horrẽdum Tyberino gurgite monstrum:

H ac cœlum ceruice tuli. defessa iubendo est
S æua Iouis coniux. ego sum indefessus agendo.
S ed noua pestis adest: cui nec uirtute resisti,
N ec telis, armis'q; potest. pulmonibus errat
I gnis edax imis: per'q; omnes pascitur artus.
A t ualet Eurystheus. et sunt qui credere possint
E sse deos: dixit: per'q; altam saucius Oeten,
H aud aliter graditur, quàm si uenabula taurus
C orpore fixa gerat. facti'q; refugeret autor. refuger
S æpe illum gemitus edentem. sæpe trementem:
S æpe retentantem totas infringere uestes:
S ternentem'q; trabes, irascentem'q; uideres:
M ontibus, aut patrio tendentem brachia cœlo.
E cce Lycham trepidum, et latitantem rupe cauata
A spicit: ut'q; dolor rabiem collegerat omnem,
T ú ne Lycha dixit, feralia dona dedisti?
T ú ne meæ necis autor eris? tremit ille, pauet'q;
P allidus: et timide uerba excusantia dicit.
D icentem, genibus'q; manus adhibere parantem,
C orripit Alcides, et ter'q;, quater'q;, rotatum
M ittit in Euboicas, tormento fortius, undas.
I lle per aereas pendens induruit auras.
V t'q; ferunt imbres gelidis concrescere uentis:
I nde niues fieri. niuibus quoq; mole rotatis
A stringi: et spissa glomerari grandine corpus,
S ic illum ualidis iactum per inane lacertis:
E xanguem'q; metu: nec quicquam humoris habētem
I n rigidos uersum silices prior edidit ætas.
N unc quoq; in Euboico scopulus breuis eminet alte
G urgite: & humanæ seruat uestigia formæ,

Quem quasi sensurum nautæ calcare uerentur.
Appellantq́; Lychan. at tu Iouis inclyta proles
Arbóribus cæsis. quas ardua gesserat Oete
Inq́; pyram structis, arcum, pharetramq́; capacem
Regnaq́; uisuras iterum troiana sagittas
Ferre iubes Pœante satum, quo flamma ministro
Subdita. dumq́; auidis comprenditur ignibus agger.
Congeriem syluæ nemeæo uellere summam
Sternis. et imposita clauæ ceruice recumbis.
Haud alio uultu, quàm si conuiua iaceres
Inter plena meri redimitus pocula sertis.
Iamq́; ualens, et in omne latus diffusa sonabat.
Securosq́; artus, contemptoremq́; petebat
Flamma suum. timuere dei pro uindice terræ.
Quos ita (sensit enim) læto Saturnius ore
Iuppiter alloquitur. nostra est, timor iste, uoluptas
O superi, totoq́; libens mihi pectore grator.
Quod memoris populi dicor, rectorq́;, paterq́;.
Et mea progenies uestro quoq; tuta fauore est.
Nam quanquam ipsius datis hoc immanibus actis.
Obligor ipse tamen. sed enim ne pectora uano
Fida metu paueant. Oetæas spernite flammas.
Omnia qui uicit, uincet quos cernitis ignes.
Nec nisi materna Vulcanum parte potentem
Sentiet. æternum est à me quod traxit. et expers,
Atq; immune necis. nullaq́; domabile flamma.
Idq́; ego defunctum terra, cœlestibus oris
Accipiam. cunctisq́; meum lætabile factum
Dis fore confido. siquis tamen Hercule. siquis
Forte deo doliturus erit. data præmia nollet.

Sed

Sed meruisse dari sciet: inuitusq; probabit.
Assensere dei. coniux quoq; regia uisa est
Cætera non duro: duro tamen ultima uultu
Dicta tulisse Iouis: seq; indoluisse notatam.
Interea quodcunq; fuit populabile flammæ,
Mulciber abstulerat. nec cognoscenda remansit
Herculis effigies: nec quicquam ab imagine ductum
Matris habet: tantumq; Iouis uestigia seruat.
Vtq; nouus serpens posita cum pelle, senecta
Luxuriare solet: squammaq; nitere recenti:
Sic ubi mortales Tirynthius exuit artus
Parte sui meliore uiget: maiorq; uideri
Cœpit: et augusta fieri grauitate uerendus.
Quem pater omnipotens inter caua nubila raptum
Quadrijugo curru radiantibus intulit astris.
Sensit Atlas pondus. neq; adhuc Stheneleius iras
Soluerat Eurysthéus, odiumq; in prole paternum
Exercebat atrox. at longis anxia curis
Argolis Alcmene questus ubi ponat aniles:
Cui referat nati testatos orbe labores:
Cuiue suos casus, Iolen habet. Herculis illam
Imperio, Thalamoq;, animoq;, receperat Hyllus:
Impleratq; uterum generoso semine: cum sic
Incipit Alcmene. faueant tibi numina saltem:
Corripiantq; moras tunc, cum matura, uocabis
Præpositam timidis parientibus Ilithyiam,
Quam mihi difficilem Iunonis gratia fecit.
Nanq; laboriferi cum iam natalis adesset
Herculis: et decimum premeretur sydere signum,
Tendebat grauitas uterum mihi: quodq; ferebam

Tantum erat· ut posses autorem dicere tanti
Ponderis esse Iouem· nec iam tolerare labores
Vlterius poteram quin nunc quoq; frigidus artus,
Dum loquor horror hēt· parsq; ē meminisse doloris·
Septem ego per noctes· totidem cruciata diebus
Fessa malis· tendensq; ad cœlum brachia· magno
Lucinam ad nexos partus clamore uocabam·
Illa quidem uenit· sed præcorrupta· meumq;,
Quæ donare caput Iunoni uellet iniquæ·
Vtq; meos audijt gemitus· subsedit in illa
Ante fores ara· dextroq; est poplite leuum
Pressa genu· digitisq; inter se pectine iunctis
Sustinuit partus· tacita quoq; carmina uoce
Dixit· & inceptos tenuerunt carmina partus·
Nitor· et ingrato facio conuicia demens
Vana Ioui· cupioq; mori· moturaq; duros
Verba queror silices· matres Cadmeides adsunt·
Votaq; suscipiunt· exhortanturq; dolentem·
Vna ministrarum media de plebe Galantis
Flaua comas, aderat faciendis strenua iussis·
Officijs dilecta suis· ea sensit iniqua
Nescio quid Iunone geri· dumq; exit, et intrat
Sæpe fores· diuam residentem uidit in ara·
Brachiaq; in genibus digitis connixa tenentem·
Et quæcunq; es ait· dominæ gratare· leuata est
Argolis Alcmene· potiturq; puerpera uoto·
Exilijt, iunctasq; manus pauefacta, remisit
Diua potens uteri· uinclis leuor ipsa remissis·
Numine decepto risisse Galántida fama est·
Ridentem, prensamq; ipsis dea sæua capillis

T raxit· et è terra corpus releuare uolentem
A rcuit· inq; pedes mutauit brachia primos·
S trenuitas antiqua manet· nec terga colorem
A misere suum· forma est diuersa priori·
Q uæ quia mendaci parientem iuuerat ore,
O re parit· nostrasq; domos, ut et ante frequentat·
D ixit· et admonitu ueteris commota ministræ
I ngemuit· quam sic nurus est affata loquentem·
T e tamen ò genitrix aliena à sanguine uestro
R apta mouet facies· quid? si tibi mira sororis
F ata meæ referam? quãquam, lachrymæq;, dolorq;
I mpediunt· prohibentq; loqui· fuit unica matri·
(Me pater ex alia genuit) notissima forma
O echalidum Dryope· quam uirginitate carentem,
V imq; dei passam Delphos, Delonq; tenentis
E xcipit Andræmon· et habetur coniuge felix·
E st lacus accliuis deuexo margine, formam
L ittoris efficiens· summum myrteta coronant·
V enerat huc Dryope fatorum nescia· Quoq;
I ndignere magis· nymphis latura coronas·
I nq; sinu puerum, qui non dum impleuerat annũ·
D ulce ferebat onus· tepidiq; ope lactis alebat·
H aud procul à stagno Tyrios imitata colores,
I n spem baccarum florebat aquatica Lotos·
C arpserat hinc Dryope, quos oblectamina nato
P orrigeret flores· et idem factura uidebar·
(Nanq; aderam) uidi guttas è flore cruentas
D ecidere· et tremulo ramos horrore moueri·
S cilicet ut referunt tardi nunc deniq; agrestes·
L otos in hanc nymphe fugiens obscœna Priapi

Contulerat uersos seruato nomine uultus.
Nescierat soror hoc: quæ cum perterrita retro
Iret: et oratis uellet discedere nymphis,
Hæserunt radice pedes. conuellere pugnat.
Nec qcquam, nisi summa mouet. succrescit ab imo.
Totaq; paulatim lentus premit inguina cortex.
Vt uidit: conata manu laniare capillos:
Fronde manum impleuit. frondes caput oẽ tegebãt.
At puer Amphisus (nanq; hoc auus Eurytus illi
Addiderat nomen) materna rigescere sensit
Vbera. nec sequitur ducentem lacteus humor.
Spectatrix aderam fati crudelis: opemq;
Non poteram tibi ferre soror: quantumq; ualebam
Crescentem truncum: ramosq; amplexa, morabar.
Et fateor, uolui sub eôdem cortice condi.
Ecce uir Andræmon, genitorq; miserrimus, adsunt,
Et quærunt Dryopen: Dryopen quærentibus illis
Ostendi Loton: tepido dant oscula ligno.
Affusiq; suæ radicibus arboris hærent:
Nil, nisi iam faciem, quod non foret arbor, habebat
Cara soror. lachrymæ misero de corpore factis
Irrorant folijs: et dum licet: oraq; præstant
Vocis iter: tales effundit in aëra questus.
Si qua fides miseris, hoc me per numina iuro
Non meruisse nefas: patior sine crimine pœnam:
Viximus innocuæ, si mentior: arida perdam,
Quas habeo frondes: et cæsa securibus, urar.
Hunc tamen infantem maternis demite ramis:
Et date nutrici, nostraq; sub arbore, sæpe
Lac facitote bibat: nostraq; sub arbore ludat.

Cumq; loqui poterit · Matrem facitote salutet ·
Et tristis dicat · latet hoc in stipite Mater ·
Stagna tamen timeat · nec carpat ab arbore flores ·
Et frutices omnes corpus putet esse dearum ·
Care uale coniux · et tu germana, paterq; ·
Et si qua est pietas, ab acutæ uulnere falcis ·
A pecoris morsu, frondes defendite nostras ·
Et quoniam mihi fas ad uos incumbere non est ·
Erigite huc artus · et ad oscula nostra uenite ·
Dum tangi possum · paruumq; attollite natum ·
Plura loqui nequeo · nam iam per candida mollis
Colla liber serpit · summoq; cacumine condor ·
Ex oculis remouete manus · sine munere uestro
Contegit inductus morientia lumina cortex ·
Desierat simul ore loqui · simul esse, diuq;
Corpore mutato rami caluere recentes ·
Dumq; refert Iole factum miserabile · dumq;
Eurytidos lachrymas admoto pollice siccat
Alcmene flet et ipsa tamen · compescuit omnem
Res noua tristitiam · nam limine constitit alto
Penè puer · dubiaq; tegens lanugine malas
Ora reformatus primos Iolaus in annos ·
Hoc illi dederat Iunonia muneris Hebe
Victa uiri precibus · quæ cum iurare pararet
Dona tributuram post hunc se talia, nulli ·
Non est passa Themis · nam iam discordia Thebæ
Bella mouent dixit · Capaneusq; nisi ab Ioue uinci
Haud poterit · fientq; pares in uulnera fratres ·
Subductaq; suos manes tellure, uidebit
Viuus adhuc uates · ultusq; parente, parentem

possum | contegat / cot... | ... uulnere

Natus, erit facto pius, et sceleratus, eodem.
Attonitus'q; malis, exul mentis'q;, domus'q;,
Vultibus Eumenidum, matris'q; agitabitur umbris.
Donec eum coniux fatale poposcerit aurum.
Cognatum'q; latus Phegeius hauserit ensis
Tum demum magno petet hoc Acheloia supplex
Ab Ioue Callirhoe natis infantibus annos
Addat ne'ue necem sinat esse ultoris inultam.
Iuppiter his motus, priuignæ dona, nurus'q;,
Præcipiet. facietq; uiros impubibus annis.
Hæc ubi faticano uenturi præscia dixit
Ore Themis. uano superi sermone fremebant.
Et cur non alijs eadem dare dona liceret,
Murmur erat. queritur ueteres Pallantiás annos
Coniugis esse sui. queritur canescere mitem
Iasiona Ceres. repetitum Mulciber æuum
Poscit Erichthonio. Venerem quoq; cura futuri
Tangit. et Anchisæ renouare paciscitur annos.
Cui studeat deus omnis habet. crescit'q; fauore
Turbida seditio. donec sua Iuppiter ora
Soluit. et ò nostri si qua est reuerentia, dixit,
Quo ruitis? tantúm ne aliquis sibi posse uidetur,
Fata quoq; ut superet? fatis Iolaus, in annos,
Quos egit rediit. fatis iuuenescere debent
Callirhoe geniti. non ambitione, nec armis.
Vos etiam, quoq; ut hoc animo meliore feratis.
Me quoq; fata regunt. quæ si mutare ualerem.
Nec nostrum seri curuarent Aeacon anni.
Perpetuum'q; æui florem Rhadamanthus haberet
Cum Minoe meo. qui propter amara senectæ

P ondera despicitur· nec quo prius, ordine regnat·
D icta Iouis mouere deos· nec sustinet ullus·
C um uideat fessos Rhadámãthon, et Aéacon, ãnis·
E t Mínoa, queri· qui dum fuit integer æui
T erruerat magnas ipso quoq; nomine gentes·
T unc erat inualidus· Deioniden'q; iuuentæ
R obore Miletum, Phœbo'q; parente, superbum
P ertimuit· credens'q; suis insurgere regnis·
H aud tamen est patrijs arcere penatibus ausus·
S ponte fugis Milete tua· celeri'q; carina
A egeas metiris aquas· et in Aside terra
M œnia constituis, positoris habentia nomen·
H ic tibi, dum sequitur patriæ curuamina ripæ
F ilia Mæandri toties redeuntis eõdem
C ognita Cyanee præstanti corpore nympha
B iblida cum Cauno prolem est enixa gemellam·
B yblis in exemplo est· ut ament concessa puellæ·
B yblis Apollinei correpta cupidine fratris·
N on soror, ut fratrem· nec quà debebat, amauit·
I lla quidem primo, nullos intelligit ignes·
N ec peccare putat· ꝙ sæpius oscula iungat·
Q uod sua fraterno circundet brachia collo·
M endaci'q; diu pietatis fallitur umbra·
P aulatim declinat amor· ui sura'q; fratrem
C ulta uenit· nimium'q; cupit formosa uideri·
E t si qua est illic formosior· inuidet illi·
S ed non dum manifesta sibi est· nullum'q; sub illo
I gne facit uotum· uerumtamen æstuat intus·
I am dominum appellat· iã nomina sanguinis odit·
B yblida iam mauult· quàm se uocet ille sororem·

S pes tamen obscœnas animo dimittere non est
A usa suo uigilans: placida resoluta quiete
S æpe uidet, quod amat. uisa est quoq; iungere fratri
C orpus: et erubuit: quamuis sopita iacebat.
S omnus abit, silet illa diu: repetit'q; quietis
I psa suæ speciem: dubiá'q; ita mente profatur.
M e miseram. tacitæ quid uult sibi noctis imago?
Q uam nolim, rata sit. cur hæc ego somnia uidi?
I lle quidem est oculis, quamuis formosus iniquis:
E t placet: et possit: si non sit frater, amari.
E t me dignus erat: uerum nocet esse sororem.
D ummodo tale nihil uigilans committere tentem:
S æpe licet simili redeat sub imagine somnus.
T estis abest somno. nec abest imitata uoluptas.
P rò Venus, et tenera uolucer cum matre Cupido
G audia quanta tuli? quam me manifesta libido
C ontigit? ut iacui totis resoluta medullis?
V t meminisse iuuat? quamuis breuis illa uoluptas:
N ox'q; fuit præceps: et cœptis inuida nostris.
O ego, si liceat mutato nomine iungi:
Q uàm bene Caune tuo poteram nurus esse parenti.
Q uàm bene Caune meo poteras gener esse parenti.
O mnia Di facerent: essent communia nobis,
P ræter auos: tu me uellem generosior esses.
N escio quam facies igitur pulcherrime matrem.
At H ei mihi: quæ male sum: quos tu, sortita parentes,
N il nisi frater eris. quod obest id habebimus unum.
Q uid mihi significant ergo mea uisa? quod autem
S omnia pondus habent? an habent et somnia pōdus?
D i melius: Di nempe suas habuere sorores.

S ic Saturnus Opim iunctam sibi sanguine duxit.
O ceanus Tethyn. Iunonem rector Olympi.
S unt superis sua iura. quid ad cœlestia, ritus
E xigere humanos, diuersáq; fœdera, tento?
A ut nostro uetitus de corde fugabitur ardor.
A ut hoc si nequeo. peream precor ipsa. toróq;
M ortua componar. positæq; det oscula frater.
E t tamen arbitrium quærit res ista duorum.
F inge placere mihi. scelus esse uidebitur illi.
A t non Aeolidæ Thalamos timuere sororum.
V nde sed hos noui? cur hæc exempla paraui?
Q uo feror? obscœnæ procul hinc discedite flammæ.
N ec nisi qua fas est. germanæ frater ametur.
S i tamen ipse mei captus prior esset amore.
F orsitan illius possem indulgere furori.
E rgo ego, quæ fueram non reiectura petentem,
I psa petam? poteris ne loqui? poteris ne fateri?
C oget amor, potero. uel si pudor ora tenebit.
L ittera celatos arcana fatebitur ignes.
H oc placet. hæc dubiam uicit sententia mentem.
I n latus erigitur. cubitóq; innixa sinistro
V iderit. insanos (inquit) fateamur amores.
H ei mihi quo labor? quem mens mea concipit ignem!
E t meditata manu componit uerba trementi.
D extra tenet ferrum. uacuam tenet altera ceram.
I ncipit. et dubitat, scribit. damnatq; tabellas.
E t notat. et delet. mutat. culpatq;, probatq;.
I nq; uicem sumptas ponit. positasq; resumit.
Q uid uelit ignorat. quicquid factura uidetur,
D isplicet. in uultu est audacia mixta pudori.

Scripta soror fuerat· uisum est delere sororem·
Verbaq́; correptis incidere talia ceris.
Quam, nisi tu dederis, non est habitura salutem,
Hanc tibi mittit amãs. pudet ah, pudet edere nomẽ.
Et si quid cupiam· quæris, sine nomine, uellem
Posset agi mea causa, meo. nec cognita Bybllis
Ante forem· quàm spes uotorum certa fuisset.
Esse quidem læsi poterat tibi pectoris index,
Et color, et macies, et uultus, et humida sæpe
Lumina· nec causa suspiria mota patenti.
Et crebri amplexus· et quæ, si forte notasti,
Oscula sentiri non esse sororia possent.
Ipsa tamen· quamuis animi graue uulnus habebã,
Quamuis intus erat furor igneus· omnia feci.
(Sunt mihi di testes) ut tandem sanior essem.
Pugnauiq́; diu uiolenta cupidinis arma
Effugere infelix· et plus, quàm ferre puellam
Posse putes· ego dura tuli. superata fateri
Cogor· opemq́; tuam timidis exposcere uotis.
Tu seruare potes, tu perdere solus amantem.
Elige utrum facias. non hoc inimica precatur.
Sed quæ cum tibi sit iunctissima· iunctior esse
Expetit· et uinclo tecum propiore ligari.
Iura senes norint· et quid, liceatq́;, nefasq́;,
Fasq́; sit, inquirant· legumq́; examina seruent.
Conueniens Venus est annis temeraria nostris·
Quid liceat nescimus adhuc· et cuncta licere
Credimus· et sequimur magnorum exempla deorũ.
Nec nos aut durus pater· aut reuerentia famæ·
Aut timor impediet· tantum absit causa timendi.

Dulcia fraterno sub nomine furta tegemus·
Est mihi libertas tecum secreta loquendi.
Et damus amplexus· et iungimus oscula corám.
Quantum est quod desit? miserere fatentis amorem·
Et non fassuræ· nisi cogeret ultimus ardor.
Néue merere, meo subscribi causa sepulchro.
Talia nequicquam perarantem, plena reliquit
Cæra manũ· summo'q; in margine uersus adhæsit.
Protinus impressa signat sua crimina gemma·
Quam tinxit lachrymis. linguæ defecerat humor.
De'q; suis unum famulis pudibunda uocauit·
Et paulum blandita, fer has fidissime, nostro ‖ pauidu
Dixit· et adiecit (longo post tempore) fratri.
Cum daret· elapsæ manibus cecidere tabellæ.
Omine turbata est. misit tamen, apta minister
Tempora nactus adit· tradit'q; latentia uerba.
Attonitus subita iuuenis Mæandrius ira·
Proijcit acceptas, lecta sibi parte, tabellas.
Vix'q; manus retinens trepidantis ab ore ministri,
Dum licet· o uetitæ scelerate libidinis autor
Effuge, ait· qui si nostrum tua fata pudorem
Non traherent tecum· pœnas mihi morte dedisses·
Ille fugit pauidus· dominæ'q; ferocia Cauni
Dicta refert· palles audita Bybli repulsa.
Et pauet obsessum glaciali frigore corpus.
Mens tamen ut redijt, pariter rediere furores·
Lingua'q; uix tales icto dedit aere uoces.
Et merito. quid enim temeraria uulneris huius
Indicium feci? quid? quæ cælanda fuerunt·
Tam cito commisi properatis uerba tabellis?

Ante erat ambiguis animi sententia dictis
Prætentanda mihi. ne non sequerentur euntem:
Parte aliqua, ueli qualis foret aura, notare
Debueram: tutóq; mari decurrere: quæ nunc
Non exploratis impleui lintea uentis.
Nunc feror in scopulos igitur: submersáq; toto
Obruor oceano. nec habent mea uela recursus.
Quid? q̃ et ominibus certis prohibebar amori
Indulgere meo: tunc, cum mihi ferre iubenti
Excidit: et fecit spes nostras cæra caducas.
Nónne uel illa dies fuerat? uel tota uoluptas?
Sed potius mutanda dies? deus ipse monebat.
Signáq; certa dabat. si non male sana fuissem.
Et tamen ipsa loqui nec me committere cæræ
Debueram: presénsq; meos aperire furores.
Vidisset lachrymas, uultus uidisset amantis:
Plura loqui poteram: quàm quæ cæpere tabellæ.
Inuito potui circundare brachia collo:
Et si reijcerer: potui moritura uideri:
Amplectiq; pedes: affusáq; poscere uitam.
Omnia fecissem: quorum si singula, duram
Flectere non poterant: potuissent omnia mentem.
Forsitan et missi sit quædam culpa ministri.
Non adijt apte. nec legit idonea, credo,
Tempora: nec petijt horámq;, animúmq; uacantem.
Hæc nocuere mihi. neq; enim de Tigride natus,
Nec rigidos silices, solidúm'ue in pectore ferrum
Aut adámanta gerit. nec lac bibit ille Leænæ.
Vincetur: repetendus erit. nec tædia cœpti
Vlla mei capiam: dum spiritus iste manebit.

Nam primum si facta mihi reuocare liceret
Non cœpisse fuit. cœpta expugnare, secundum est.
Quippe nec ille potest ut iam mea uota relinquam,
Non tamen ausorum semper memor esse meorum.
Et quia desierim leuiter uoluisse uidebor.
Aut etiam tentasse illum, insidijsq; petisse.
Vel certe non hoc qui plurimus urget, et urit,
Pectora nostra deo sed uicta libidine, credar.
Deniq; iam nequeo nil commisisse nefandum.
Et scripsi et petij temerata est nostra uoluntas.
Vt nihil adijciam non possum innoxia dici.
Quod superest multum est in uota in crimina paru.
Dixit et incertæ tanta est discordia mentis
Cum pigeat tentasse libet tentare modumq;
Exit et infelix committit sæpe repelli.
Mox ubi finis abest patriam fugit ille, nefasq;,
Inq; peregrina ponit noua mœnia terra.
Tum uero, mœstam tota Milétida mente
Defecisse ferunt. tum uero, à pectore uestem
Diripuit planxitq; suos furibunda lacertos.
Iamq; palám est demens inconcessamq; fatetur
Spem ueneris sine qua patriam, inuisosq; penates siquidē
Deserit et profugi sequitur uestigia fratris.
Vtq; tuo motæ proles Semeleia Thyrso
Ismariæ celebrant repetita triennia Bacchæ
Býblida non aliter latos ululasse per agros
Bubasides uidere nurus quibus illa relictis
Caras, et armiferos Lelegas, Lyciamq; pererrat.
Iā Cragon, et Lymiren, Xāthiq; reliquerat undas
Quoq; chimæra iugum, medijs in partibus ignem iugo. hir

P ectus, et ora leæ, caudam serpentis habebat.
D eficiunt syluæ: cum tu lassata sequendo
C oncidis et dura positis tellure capillis
B ybli iaces: frondesq; tuo premis ore caducas.
S æpe illam nymphæ teneris Lelegeides ulnis
T ollere conantur saepe ut medeatur amori
P ræcipiunt: surdæq; adhibent solatia menti.
M uta iacet: uiridesq; suis tenet unguibus herbas
B yblis: et humectat lachrymarum gramina riuo.
N aiadas his uenam, quæ nunquam arescere posset,
S upposuisse ferunt. quid enim dare maius habebãt?
P rotinus, ut secto piceæ de cortice guttæ:
V t ue tenax grauida manat tellure Bitumen:
V tq; sub aduentum spirantis lene Fauonij
S ole remollescit: quæ frigore constitit unda:
S ic lachrymis consumpta suis Phœbeia Byblis
V ertitur in fontem: qui nunc quoq; uallibus illis
N omen habet dominæ: nigraq; sub ilice manat.
F ama noui, centum Cretæas forsitan urbes
I mplesset monstri: si non miracula nuper
I phide mutato Crete propiora tulisset.
P roxima Gnosiaco nam quondam Phæstia regno
P rogenuit tellus ignotum nomine Lyctum
I ngenua de plebe uirum. nec census in illo
N obilitate sua maior: sed uita, fidesq;
I nculpata fuit: grauidæ, qui coniugis aures
V ocibus his monuit: cum iam propè partus adesset.
Q uæ uoueam duo sunt: minimo ut releuere dolore:
V tq; marem parias. onerosior altera sors est:
E t uires fortuna negat. quod abominor, ergo

Edita forte tuo fuerit si fœmina partu·
Inuitus mando· pietas ignosce, necetur·
Dixerat, et lachrymis uultum lauere profusis·
Tam qui mandabat, quàm cui mandata dabantur·
Sed tamen usq; suum uanis Telethusa maritum
Sollicitat precibus· ne spem sibi ponat in arcto·
Certa sua est Lycto sententia· iamq; ferendo
Vexerat illa grauem maturo pondere uentrem·
Cum medio noctis spatio sub imagine somni
Inachis ante torum pompa comitata sacrorum
Aut stetit· aut uisa est· inerant lunaria fronti
Cornua, cum spicis nitido flauentibus auro·
Et regale decus· cum qua latrator Anubis·
Sanctaq; Bubastis· uarijsq; coloribus Apis· uarius
Quiq; premit uocem· digitoq; silentia suadet·
Sistraq; erant· nunquamq; satis quæsitus Osiris·
Plenaq; somniferis serpens peregrina uenenis·
Tum uelut excussam somno, et manifesta uidentem
Sic affata dea est· pars ò Telethusa mearum
Pone graues curas· mandataq; falle mariti·
Nec dubita, cum te partu Lucina leuarit·
Tollere quicquid erit· dea sum auxiliaris· opemq;
Exorata fero· nec te coluisse, quereris
Ingratum numen· monuit· Thalamoq; recessit·
Læta toro surgit· durasq; ad sydera supplex puras
Cressa manus tollens· rata sint sua uisa precatur·
Vt dolor increuit· seq; ipsum pondus in auras
Expulit· et nata est ignaro fœmina patri· patri
Iussit ali mater puerum mentita· fidemq;
Res habuit· neq; erat facti nisi conscia nutrix·

Vota pater soluit · nomen'q; imponit auitum.
Iphis auus fuerat · gauisa est nomine mater ·
Quod commune foret · nec quenquam falleret illo.
Imperœpta pia, mendacia fraude latebant.
Cultus erat pueri · facies, quam siue puellæ,
Siue dares puero, fieret formosus uterq; ·
Tertius interea decimo successerat annus ·
Cum pater Iphi tibi flauam despondet Ianthen,
Inter Phæstiádas quæ laudatissima formæ
Dote fuit uirgo, Dictæo nata Telestæ.
Par ætas · par forma fuit · primas'q; magistris
Accepere artes elementa ætatis ab ysdem.
Hinc amor amborum tetigit rude pectus · et æquum
Vulnus utriq; dedit · sed erat fiducia dispar.
Coniugium, pactæ'q; expectant tempora tæde ·
Quemq; uirum putat esse, suum fore credit Ianthe ·
Iphis amat · quo posse frui desperat · et auget
Hoc ipsum flammas · ardet'q; in uirgine, uirgo.
Vix'q; tenet lachrymas qs me manet exitus inquit?
Cognita quàm nulli · quàm prodigiosa · nouæ'q;
Cura tenet ueneris? si di mihi parcere uellent ·
(Perdere debuerant · si non et perdere uellent ·)
Naturale malum saltem, & de more dedissent.
Nec Vaccam Vaccæ · nec Equas, amor urit Equarũ.
Vrit Oues, Aries · sequitur sua fœmina, Ceruum ·
Sic et aues coeunt · inter'q; animalia cuncta
Fœmina fœmineo correpta cupidine nulla est.
Vellem nulla forem · ne non tamen omnia Crete
Monstra ferat · taurum dilexit Filia Solis.
Fœmina nempe marem · meus est furiosior illo ·

Si uerum

Si uerum profitemur, amor. tamen illa secuta est
Spem Veneris. tamen illa dolis, et imagine uaccæ
Passa bouem est, et erat qui deciperetur, adulter.
Huc licet ex toto solertia confluat orbe·
Ipse licet reuolet ceratis Dædalus alis·
Quid faciet? num me puerum de uirgine doctis
Artibus efficiet? num te mutabit Ianthe?
Quin animum firmas? teq; ipsa recolligis Iphi?
Consilijq; inopes, et stultos excutis ignes?
Quid sis nata uides· nisi te quoq; decipis ipsam. uide
Et pete quod fas est, et ama, quod fœmina debes.
Spes est quæ capiat. spes est quæ pascat amorem.
Hanc tibi res adimit. non te custodia caro
Arcet ab amplexu, nec cauti cura mariti·
Non patris asperitas· nec se negat ipsa roganti.
Nec tamen est potienda tibi· nec ut omnia fiant·
Esse potes felix· ut Diq;, hominesq;, laborent·
Nunc quoq; uotorum pars nulla est una meorum·
Diq; mihi faciles, quicquid ualuere, dederunt.
Quodq; ego, uult genitor· socer et uult ipse futurus.
At non uult Natura, potentior omnibus istis·
Quæ mihi sola nocet. uenit ecce optabile tempus·
Luxq; iugalis adest· et iam mea fiet Ianthe,
Nec mihi continget. medijs sitiemus in undis.
Pronuba quid Iuno? quid ad hæc Hymenææ uenitis
Sacra? quibus qui ducat abest. ubi nubimus ambæ.
Pressit ab his uocem. nec lenius altera uirgo
Aestuat· utq; celer uenias Hymenææ precatur.
Quod petit hæc· Telethusa timēs, mō tēpora differt.
Nunc ficto languorē, moram trahit. omina sæpe,

Visáq; causatur. sed iam consumpserat omnem
Materiam ficti: dilatáq; tempora tædæ
Institerant: unusq; dies restabat. at illa
Crinalem capiti uittam, natæq;, sibiq;,
Detrahit. et passis aram complexa capillis.
Isi, Parætonium, Mareoticáq; arua, Pharonq;,
Quæ colis. et septem digestum in cornua Nilum.
Fer precor (inquit) opem, nostróq; medere timori.
Te dea, te quondam, tuáq; hæc insignia uidi,
Cunctáq; cognoui, sonitum, comitesq;, facesq;
Sistrorum, memoriq; animo tuo iussa notaui.
Quod uidet hæc lucem. q̄ non ego punior ipsa:
munus Consilium, monitumq; tuum est. miserere duarum.
Auxilióq; iuua. lachrymæ sunt uerba secutæ.
Visa dea est mouisse suas, et mouerat, aras.
Et templi tremuere fores. imitatáq; Lunam
Cornua fulserunt. crepuitq; sonabile Sistrum.
Non secura quidem. fausto tamen omine læta
Mater abit templo. sequitur comes Iphis euntem.
Quàm solita est maiore gradu. nec candor in ore
Permanet. et uires augentur. et acrior ipse est
Vultus. et incomptis breuior mensura capillis.
Plusq; uigoris adest, habuit quàm fœmina. nā quæ
Fœmina nuper eras. puer es. date munera templis
Nec timida gaudete fide. dant munera templis,
Addunt et titulum, titulus breue carmen habebat.
l. dona Vota puer soluit. quæ fœmina uouerat Iphis.
larum Postera lux radijs totum patefecerat orbem,
Cum Venus, et Iuno, sociusq; Hymenæus ad ignes
Conueniunt. potiturq; sua puer Iphis Ianthe.

P · OVIDII NASO · METAMOR · LIBER DECIMVS ·

i Nde per immensum croceo uelatus amictu
Aethéra digreditur · Ciconumq́; Hymenæus ad oras
Tendit · et Orpheia nequicquam uoce uocatur ·
Affuit ille quidem · sed nec solennia uerba ·
Nec lætos uultus · nec felix attulit omen ·
Fax quoq; quam tenuit lachrymoso stridula fumo
Vsq; fuit · nullosq́; inuenit motibus ignes ·
Exitus auspicio grauior · nam nupta per herbas
Dum noua Naiadum turba comitata uagatur ·
Occidit, in talum serpentis dente recepto ·
Quam satis ad superas post, quàm Rhodopeius auras
Defleuit uates · ne non tentaret et umbras ·
Ad styga Tænaria est ausus descendere porta ·
Perq́; leues populos · simulacraq́; functa sepulcro
Persephonen adijt · inamœnaq́; regna tenentem
Vmbrarum dominum · pulsisq́; ad carmina neruis,
Sic ait · o positi sub terra numina mundi ·
In quem decidimus quidquid mortale creamur ·
Si licet · et falsi positis ambagibus oris
Vera loqui sinitis · non huc ut opaca uiderem
Tartara, descendi · nec uti uillosa Colubris
Terna Medusæi uincirem guttura monstri ·
Causa uiæ est coniux · inquam calcata, uenenum · in quam
Vipera diffudit · crescentesq́; abstulit annos ·
Posse pati uolui · nec me tentasse negabo ·

Vicit amor. supera deus hic bene notus in ora est.
An sit et hic, dubito. sed et hic tamen auguror esse.
Famaq; si ueteris non est mentita rapinae.
Vos quoq; iunxit amor. per ego haec loca plena timoris.
Per Chaos hoc ingens, uastiq; silentia regni.
Eurydices oro properata retexite fata.
Omnia debentur uobis. paulumq; morati
Serius aut citius sedem properamus ad unam.
Tendimus huc omnes. haec est domus ultima. uosq;
Humani generis longissima regna tenetis.
Haec quoq; cum iustos matura peregerit annos.
Iuris erit uestri. pro munere poscimus usum.
Quod si fata negant ueniam pro coniuge. certum
Nolle redire mihi. leto gaudete duorum.
Talia dicentem, neruosq; ad uerba mouentem
Exangues flebant animae. nec Tantalus undam
Captauit refugam. stupuitq; Ixionis orbis.
Nec carpsere iecur uolucres. urnisq; uacarunt
Belides. inq; tuo sedisti Sisyphe saxo.
Tunc primum lachrymis uictarũ carmine fama est
Eumenidum maduisse genas. nec regia coniux
Sustinet, oranti, nec qui regit ima, negare.
Eurydicenq; uocant. umbras erat illa recentes
Inter. et incessit passu de uulnere tardo.
Hanc simul, et legem Rhodopeius accipit Orpheus,
Ne flectat retro sua lumina. donec auernas
Exierit ualles. aut irrita dona futura.
Carpitur accliuis per muta silentia Trames
Arduus, obscurus, caligne densus opaca.
Nec procul abfuerant telluris margine summae.

Hic ne deficeret metuens, auidus'q; uidendi
Flexit amans oculos· et protinus illa relapsa est·
Brachia'q; intendens, prendi'q; et prendere, captans. certa
Nil nisi cedentes infelix arripit auras.
Iamq; iterum moriens, non est de coniuge quicquam
Questa suo· quid enim nisi se quereretur amatam?
Supremum'q; uale· quod iam uix auribus ille
Acciperet, dixit· reuoluta'q; rursus eôdem est.
Non aliter stupuit gemina nece coniugis Orpheus,
Quam tria qui timidus medio portante cathenas
Colla canis uidit· quem non pauor ante reliquit·
Quàm natura prior· saxo per corpus oborto.
Qui'q; in se traxit crimen· uoluit'q; uideri
Olenus esse nocens· tu'q; o confisa figura
Infelix Lethæa tua· iunctissima quondam
Corpora· nunc lapides quos humida sustinet Ide.
Orantem· frustra'q; iterum transire uolentem
Portitor arguerat· septem tamen ille diebus
Squallidus in ripa Cereris sine munere sedit·
Cura, dolor'q;, animi, lachrymæ'q;, alimenta fuere
Esse deos Erebi crudeles questus, in altam
Se recipit Rhodopen· pulsum'q; Aquilonibus Aemum
Tertius æquoreis inclusum piscibus annum
Finierat Titán· omnem'q; refugerat Orpheus
Fœmineam uenerem· seu quod male cesserat illi·
Siue fidem dederat. multas tamen ardor habebat
Iungere se uati· multæ doluere repulsæ.
Ille etiam Thracum populis fuit autor, amorem
In teneros transferre mares· citra'q; iuuentam
Aetatis breue uer, et primos carpere flores.

Collis erat· Collemq; super planissima campi
Area· quam uiridem faciebant graminis herbæ.
Vmbra loco deerat· qua post, quàm parte resedit
Dis genitus Vates· et fila sonantia mouit·
Vmbra loco uenit. non Chaonis abfuit arbor.
Non nemus Heliadum· non frõdibus Aesculus altis·
Nec Tiliæ molles· nec Fagus, et innuba Laurus,
Et Coryli fragiles· et Fraxinus utilis hastis·
Enodisq; Abies· curuataq; glandibus Ilex·
Et Platanus genialis· Acerq; coloribus impar·
Amnicolæq; simul Salices, et aquatica Lotos.
Perpetuoq; uirens Buxus· tenuesq; Myricæ
Et bicolor Myrtus et baccis cærula Ficus.
Vos quoq; flexibiles Ederæ uenistis· et uná
Pampineæ Vites· et amictæ uitibus Vlmi,
Orniq;, et Piceæ· Pomoq; onerata rubenti
Arbutus· et lentæ uictoris præmia Palmæ,
Et succincta comas, hirsutaq; uertice Pinus
Grata deum matri. siquidem Cybelius Atys
Exuit hac hominem· truncoq; induruit illo.
Affuit huic turbæ metas imitata Cupressus·
Nunc arbor, puer ante deo dilectus ab illo·
Qui citharam neruis· et neruis temperat arcum.
Nanq; sacer Nymphis Carthea tenentibus arua
Ingens Ceruus erat· lateq; patentibus, altas
Ipse suo capiti præbebat cornibus umbras.
Cornua fulgebant auro· demissaq; in armos
Pendebant tereti gemmata monilia collo.
Bulla super frontem paruis argentea loris
Vincta mouebatur· pariliq; ætate nitebant

A uribus è geminis, circum caua tempora, baccæ·
I s'q; metu uacuus · naturali'q; pauore
D eposito celebrare domos · mulcenda'q; colla
Q uamlibet ignotis manibus præbere solebat·
S ed tamen ante alios Cææ pulcherrime gentis
G ratus erat Cyparisse tibi · tu pabula Ceruum
A d noua tu liquidi ducebas fontis ad undas·
T u modo texebas uarios per cornua flores,
N unc eques in tergo residens huc lætus, et illuc,
M ollia purpureis frenabas ora capistris
A estus erat · medius'q; dies · solis'q; uapore
C oncaua littorei feruebant brachia Cancri·
F essus in herbosa posuit sua corpora terra
C eruus · et arborea frigus ducebat ab umbra·
H unc puer imprudens iaculo Cyparissus acuto
F ixit · et ut sæuo morientem uulnere uidit·
V elle mori statuit · quæ non solatia Phœbus
D ixit? et ut leuiter, pro materia'q; doleret
A dmonuit · gemit ille tamen · munus'q; supremum
H oc petit à superis · ut tempore lugeat omni·
I am'q; per immensos egesto sanguine fletus·
I n uiridem uerti cœperunt membra colorem·
E t modo qui niuea pendebant fronte capilli·
H orrida cæsaries fieri · sumpto'q; rigore
S ydereum, gracili spectare cacumine, cœlum·
I ngemuit · tristis'q; deus lugebere nobis·
L ugebis'q; alios · aderis'q; dolentibus inquit·
T ale nemus Vates attraxerat · in'q; ferarum
C oncilio, medius turba · uolucrum'q;, sedebat·
V t satis impulsas tentauit pollice chordas·

Et sensit uarios: quamuis diuersa sonarent.
Concordare modos: hoc uocem carmine mouit.
Ab Ioue musa parens (cædunt Iouis omnia regno)
Carmina nostra moue. Iouis est mihi sæpe potestas
Dicta prius: cecini plectro grauiore Gigantes,
Sparsáq; Phlegræis uictricia fulmina campis.
Nunc opus est leuiore lyra: puerosq; canamus
Dilectos superis: inconcessísq; puellas
Ignibus attonitas meruisse libidine pœnam.
Rex superũ Phrygij quondam Ganymedis amore
Arsit: et inuentum est aliquid, quod Iuppiter esse,
Quàm quod erat, mallet. nulla tamen alite uerti
Dignatur: nisi quæ portat sua fulmina terræ.
Nec mora. percusso mendacibus Aere pennis
Arripit Iliaden: qui nunc quoq; pocula miscet,
Inuitáq;, Ioui nectar, Iunone ministrat.
Te quoq; Amyclide posuisset in æthere Phœbus,
Tristia si spatium ponendi fata dedissent.
Qua licet æternus tamen es: quotiésq; repellit
Ver hyemem: pisciq; aries succedit aquoso:
Tu toties oreris: uiridiq; in cæspite flores.
Te meus ante omnes genitor dilexit: & orbe
In medio positi caruerunt præside Delphi,
Dum deus Eurotan: immunitámq; frequentat
Sparten: nec citharæ: nec sunt in honore sagittæ.
Immemor ipse sui non retia ferre recusat.
Non tenuisse canes. non per iuga montis iniqui
Ire comes: longáq; alit assuetudine flammas.
Iamq; ferè medius Titán uenientis: et actæ
Noctis erat: spatióq; pari distabat utrinq;.

Corpora ueste leuant · et succo pinguis oliuæ
Splendescunt · latiq; ineunt certamina Disci ·
Quem prius aerias libratum Phœbus in auras
Misit · et oppositas disiecit pondere nubes ·
Decidit in solidam longo post tempore, terram
Pondus · et exhibuit iunctam cum uiribus artem ·
Protinus imprudens, actusq; cupidine lusus
Tollere Tænarides orbem properabat, at illum
Dura repercusso subiecit in Aere tellus
In uultus Hyacinthe tuos · expalluit æque
Quàm puer ipse deus, collapsosq; excipit artus ·
Et modo te refouet · modo tristia uulnera siccat ·
Nunc animam admotis fugientem sustinet herbis ·
Nil prosunt artes · erat immedicabile uulnus ·
Vt si quis uiolas, riguoq; papauera in horto ·
Liliaq; infringat, fuluis hærentia uirgis,
Marcida demittant subito caput illa grauatum ·
Nec se sustineant · spectentq; cacumine terram ·
Sic uultus moriens iacet · & defecta uigore
Ipsa sibi est oneri ceruix · humeroq; recumbit ·
Laberis Oebalide prima fraudate iuuenta ·
Phœbus ait · uideoq; tuum mea crimina uulnus ·
Tu dolor es, facinusq; meum · mea dextera, leto
Inscribenda tuo est · ego sum tibi funeris autor ·
Quæ mea culpa tamen? nisi si lusisse, uocari
Culpa potest? nisi culpa potest, et amasse, uocari?
Atq; utinam pro te uitam, tecumq; liceret
Reddere · quod quoniam fatali lege tenemur ·
Semper eris mecum · memoriq; hærebis in ore ·
Te lyra pulsa manu · te carmina nostra sonabunt ·

Flos'q; nouus scripto gemitus imitabere nostros.
Tempus et illud erit quo se fortissimus Heros
Addat in hunc florem folio'q; legatur eodem.
Talia dum uero memorantur Apollinis ore:
Ecce cruor, qui fusus humi signauerat herbas:
Desinit esse cruor: Tyrio'q; nitentior ostro
Flos oritur: formam'q; capit, quam lilia: si non
Purpureus color his. argenteus esset in illis.
Non satis hoc Phoebo est (is.n. fuit autor honoris)
Ipse suos gemitus folijs inscribit: et hya
Flos habet inscriptum: funesta'q; littera ducta est.
Nec genuisse pudet Sparten Hyacinthon, honor'q;
Durat in hoc aeui. celebranda'q; more priorum
Annua praelata redeunt Hyacinthia pompa.
At si forte roges foecundam Amathunta metallis,
An genuisse uelit Propetidas: annuat aeque
Atq; illos. gemino quondam quibus aspera cornu
Frons erat: unde etiam nomen traxere cerastae.
Ante fores horum stabat Iouis hospitis ara
Lugubris sceleris: quam si quis sanguine tinctam
Aduena uidisset mactatos crederet illic
Lactentes uitulos, Amathusiacas'q; Bidentes.
Hospes erat caesus. sacris offensa nefandis:
Ipsa, suas urbes, Ophiusia'q; arua parabat
Deserere Alma Venus. sed qd loca grata? qd urbes
Peccauere meae? quod dixit crimen in illis?
Exilio poenam potius gens impia pendat:
Vel nece uel si quid medium est mortis'q;, fugae'q;.
Id'q; quid esse potest: nisi uersae poena figurae?
Dum dubitat, quo mutet eos: ad cornua, uultum

Flexit· et admonita est hæc illis posse relinqui·
Grandiaq; in toruos transformat membra iuuencos.
Sunt tamen obscœnæ Venerem Propetides ausæ
Esse negare deam· pro qua sua, numinis ira
Corpora cum forma primæ uulgasse feruntur.
Vtq; pudor cessit· sanguisq; induruit oris·
In rigidum paruo silicem discrimine uersæ
Quas quia Pygmalion æuum per crimina agentes
Viderat· offensus uitijs· quæ plurima menti
Fœmineæ natura dedit· sine coniuge cœlebs
Viuebat· Thalamiq; diu consorte carebat.
Interea niueum mira feliciter arte
Sculpsit ebur· formamq; dedit· qua fœmina nasci
Nulla potest· operisq; sui concepit amorem.
Virginis est uere facies· quam uiuere credas,
Et si non obstet reuerentia· uelle moueri.
Ars adeo latet arte sua. miratur· et haurit
Pectore Pygmalion simulati corporis ignes.
Sæpe manus operi tentantes admouet· an sit
Corpus· an illud ebur· nec adhuc ebur esse fatetur.
Oscula dat· reddiq; putat· loquiturq;, tenetq;,
Et credit tactis digitos insidere membris·
Et metuit· pressos ueniat ne liuor in artus.
Et modo blanditias adhibet, modo grata puellis
Munera fert illi Conchas· teretesq; lapillos·
Et paruas uolucres· et flores mille colorum·
Lilia· perpictasq; pilas, et ab arbore lapsas
Heliadum lachrymas· ornat quoq; uestibus artus.
Dat digitis gemmas. dat longa monilia collo.
Aure leues baccæ. redimicula pectore pendent.

Cuncta decent. nec nuda minus formosa uidetur.
Collocat hanc stratis concha Sidonide tinctis.
Appellatq; tori sociam, acclinataq; colla
Mollibus in plumis tanquam sensura, reponit.
Festa dies Veneris tota celeberrima Cypro
Venerat: et blandis indutæ cornibus aurum
Conciderant ictæ niuea ceruice iuuencæ:
Thuraq; fumabant: cum munere functus ad aras
Constitit: et timide, si Di dare cuncta potestis,
Sit coniux, opto: non ausus eburnea uirgo:
Dicere Pygmalion: similis mea dixit eburnæ.
Sensit, ut ipsa suis aderat Venus Aurea festis:
Vota quid illa uelint: et amici numinis omen
Flamma ter accensa est: apicemq; per aëra duxit.
Vt redijt simulacra suæ petit ille puellæ:
Incumbensq; toro dedit oscula. uisa tepere est.
Admouet os iterum. manibus quoq; pectora tentat:
Tentatum mollescit ebur: positoq; rigore
Subsedit digitis: ceditq; ut Hymettia sole
Cæra remollescit: tractataq; pollice multas
Flectitur in facies: ipsoq; fit utilis usu.
Dum stupet: et dubie gaudet: falliq; ueretur,
Rursus amans: rursusq; manu, sua uota retractat.
Corpus erat. saliunt tentatæ pollice uenæ.
Tum uero Paphius plenissima concipit Heros
Verba: quibus Veneri grates agit: oraq; tandem
Ore suo non falsa premit. dataq; oscula uirgo
Sensit: et erubuit: timidumq; ad lumina, lumen
Attollens, pariter cum cœlo uidit amantem.
Coniugio quod fecit, adest dea: iamq; coactis

Cornibus in plenum nouies lunaribus orbem·
Illa Paphum genuit· de quo tenet inſula nomen.
Editus et ille eſt· qui ſi ſine prole fuiſſet,
Inter felices Cinyras potuiſſet haberi.
Dira canam· procul hinc natæ· procul eſte parentes.
Aut mea ſi ueſtras mulcebunt carmina mentes·
Deſit in hac mihi parte fides· nec credite factum.
Vel ſi credetis· facti quoq; credite pœnam.
Si tamen admiſſum ſinit hoc natura uideri·
Gentibus Iſmarijs, et noſtro gratulor orbi.
Gratulor huic terræ· quod abeſt regionibus illis·
Quæ tantum genuere nefas· ſit diues Amomo
Cinnamáq;, coſtúmq; ſuam, ſudatáq; ligno
Thura ferat, floreſq; alios Panchaica tellus·
Dum ferat et Myrrham· tanti noua non fuit arbor.
Ipſe negat nocuiſſe tibi ſua tela Cupido
Myrrha· facéſq; ſuas à crimine uindicat iſto.
Stipite te Stygio, tumidiſq; afflauit Echidnis
E tribus una Soror· ſcelus eſt odiſſe parentem.
Hic amor eſt odio, maius ſcelus· undiq; lecti
Te cupiunt proceres· totóq; oriente iuuentus,
Ad Thalami certamen adeſt· ex omnibus unum
Elige Myrrha uirũ· dum non ~~fit~~ in omnibus unus.
Illa quidem ſentit· fœdóq; repugnat amori·
Et ſecum· quo mente feror? quid molior inquit?
Di precor, et pietas, ſacratáq; iura parentum,
Hoc prohibete nefas· ſceleríq; reſiſtite noſtro·
Si tamen hoc ſcelus eſt· ſed enim damnare negatur
Hanc uenerem pietas· coeuntq; animalia nullo
Cætera delicto· nec habetur turpe iuuencæ

F erre patrem tergo. fit equo sua filia coniux.
Q uasq; creauit: init pecudes Caper: ipsaq́; cuius
S emine concepta est: ex illo concipit ales.
F elices quibus ista licent. humana malignas
C ura dedit leges: et quod natura remittit.
I nuida iura negant. gentes tamen esse feruntur:
I n quibus et Nato Genitrix: et Nata Parenti
I ungitur: et pietas geminato crescit amore.
M e miseram: ꝙ non nasci mihi contigit illic:
F ortunaq́; loci lædor. quid in ista reuoluor?
S pes interdictæ discedite. dignus amari
I lle: sed ut pater est. ergo si filia magni
N on essem Cinyræ: Cinyræ concumbere possem?
N unc quia iam meus est: non est meus. ipsaq́; damno
E st mihi proximitas. aliena potentior essem.
I re libet procul hinc: patriæq́; relinquere fines:
D um scelus effugiam. retinet malus ardor amātem.
V t præsens spectem Cinyram, tangamq́;, loquarq́;,
O sculaq́; admoueam: si nil conceditur ultra.
V ltra autem sperare aliquid potes impia uirgo?
Hec E t quod confundas, et iura, et nomina sentis?
T ú ne eris, et matris pellex: et adultera patris?
T ú ne soror nati? genitrixq́; uocabere fratris?
atro N ec metues sacro crinitas angue sorores?
Q uas facibus sæuis oculos, atq; ora, petentes
N oxia corda uident? at tu dum corpore non es
P assa nefas: animo ne concipe: né ue potentis
C oncubitu uetito naturæ pollue fœdus.
V elle puta. res ipsa uetat. pius ille: memorq́;
M oris. et O uellem similis furor esset in illo.

Dixerat · at Cinyras quem copia digna procorum
Quid faciat dubitare, facit scitatur ab ipsa
Nominibus dictis cuius uelit esse mariti ·
Illa silet primo patris'q; in uultibus hærens
Aestuat · et tepido suffundit lumina rore ·
Virginei Cinyras hæc credens esse timoris:
Flere uetat siccat'q; genas atq; oscula iungit ·
Myrrha datis nimium gaudet consulta'q; qualem
Optet habere uirum similem tibi dixit · at ille
Non intellectam uocem collaudat: et esto
Tam pia semper, ait · pietatis nomine dicto ·
Demisit uultus, sceleris sibi conscia uirgo ·
Noctis erat medium curas'q;, et corpora, somnus
Soluerat at uirgo Cinyreia peruigil igne
Carpitur indomito furiosa'q; uota retractat ·
Et modo desperat · modo uult tentare pudet'q;
Et cupit · et quid agat non inuenit · ut'q; securi
Saucia trabs ingens ubi plaga nouissima restat ·
Quo cadat in dubio est: omni'q; à parte timetur ·
Sic animus uario labefactus uulnere, nutat
Huc leuis, atq; illuc momenta'q; sumit utroq; ·
Nec modus, et reqes, nisi mors reperitur amoris,
Mors placet · erigitur laqueo'q; innectere fauces
Déstinat · et Zona summo de poste reuincta
Care uale Cinyra causam'q; intellige mortis ·
Dixit · et aptabat pallenti uincula collo ·
Murmura uerborum fidas Nutricis ad aures
Peruenisse ferunt, limen seruantis Alumnæ ·
Surgit Anus reserat'q; fores · mortis'q; paratæ
Instrumenta uidens, spatio conclamat eôdem ·

Seq; ferit, scinditq; sinus, ereptaq; collo
Vincula dilaniat. tum deniq; flere uacauit,
Tum dare complexus, laqueiq; requirere causam.
Muta silet uirgo, terramq; immota tuetur.
Et deprensa dolet tardæ conamina mortis.
Instat anus, canosq; suos, et inania nudans
Vbera, per cunas, alimentaq; prima precatur,
Vt sibi committat, quicquid dolet. illa rogantem
Auersata, gemit. certa est exquirere Nutrix.
Nec solam spondere fidem. dic inquit, opemq;
Me sine ferre tibi. non est mea pigra senectus.
Seu furor est, habeo quod carmine sanet, et herbis.
Siue aliquis nocuit, magico lustrabere ritu.
Ira deum siue est, sacris placabimus iram.
Quid rear ulterius? certe fortuna, domusq;
Sospes ab incursu est. uiuunt genitrixq;, paterq;.
Myrrha patre audito, suspiria duxit ab imo
Pectore. nec nutrix etiam num concipit ullum
Mente nefas, aliquemq; tamen præsentit amorem.
Propositiq; tenax, quodcunq; est orat, ut ipsi
Indicet, et gremio lachrymantem tollit anili.
Atq; ita complectens infirmis membra lacertis,
Sensimus (inquit) amas, et in hoc mea (pone timorem)
Sedulitas erit apta tibi. nec sentiet unquam
Hoc pater. exiliit gremio furibunda, torumq;
Ore premens, discede precor, miseroq; pudori
Parce ait, instanti discede, aut desine dixit
Quærere quid doleã. scelus est, quod scire laboras.
Horret anus, tremulasq; manus, annisq;, metuq;,
Tendit, et ante pedes supplex procumbit alumnæ.

Et modo

Et modo blanditur· modo ſi non conſcia fiat·
Terret· & indicium laquei, cœptæq; minatur
Mortis· et officium commiſſo ſpondet amori.
Extulit illa caput· lachrymiſq; impleuit obortis
Pectora Nutricis· conataq; ſæpe fateri·
Sæpe tenet uocem· pudibundaq; ueſtibus ora
Texit· et ò, dixit felicem coniuge Matrem.
Hactenus· et gemuit· gelidos Nutricis in artus
Oſſaq; (ſenſit enim) penetrat tremor· albaq; toto
Vertice canicies rigidis ſtetit hirta capillis.
Multaq; ut excuteret diros· ſi poſſet, amores,
Addidit. at Virgo ſcit ſe non falſa moneri.
Certa mori tamen eſt· ſi non potiatur amore.
Viue ait hæc. potiere tuo. non auſa parente
Dicere, conticuit· promiſſaq; numine firmat.
Feſta piæ Cereris celebrabant annua matres,
Illa quibus, niuea uelatæ corpora ueſte
Primitias frugum, dant ſpicea ſerta ſuarum.
Perq; nouem noctes uenerem, tactuſq; uiriles
In uetitis numerant. turba Cinyreis in illa
Regis adeſt Coniux· arcanaq; ſacra frequentat·
Ergo legitima uacuus dum coniuge lectus·
Nacta grauem uino Cinyram male ſedula Nutrix
Nomine mentito ueros exponit amores·
Et faciem laudat. quæſitis Virginis annis·
Par ait eſt Myrrhæ· quam poſt, q̃ adducere iuſſa ẽ·
Vtq; domum rediit· gaude mea dixit Alumna.
Vicimus· infelix non toto pectore ſenſit
Lætitiam Virgo. præſagaq; pectora mœrent·
Sed tamen et gaudet. tanta eſt diſcordia mentis.

Tempus erat, quo cuncta silent: interq; Triones
Flexerat obliquo plaustrum temone Bootes.
Ad facinus uenit illa suum. fugit Aurea cœlo
Luna. tegunt nigræ latitantia sydera nubes.
Nox caret igne suo. primus tegis Icare uultus:
Erigoneq; pio sacrata Parentis amore.
Ter pedis offensi signo est reuocata, ter omen
Funereus Bubo letali carmine fecit.
It tamen: et tenebræ minuunt, noxq; atra pudorē.
Nutricisq; manum leua tenet, altera motu
Cæcum iter explorat. Thalami iam limina tangit.
Iamq; fores aperit. iam ducitur intus: at illi
Poplite succiduo genua intremuere: fugitq;,
Et color, et sanguis, animusq; reliquit euntem.
Quoq; suo propior sceleri est: magis horret: et ausi
Pœnitet: et uellet non cognita posse reuerti.
Contantem longæua manu deducit: et alto
Admotam lecto cum traderet: accipe dixit.
corpora Ista tua est Cinyra: deuotaq; pectora iunxit.
Accipit obscœno genitor sua uiscera lecto:
Virgineosq; metus leuat: hortaturq; timentem.
Forsitan ætatis quoq; nomine, Filia dixit.
Dixit, et illa, Pater, sceleri ne nomina desint.
Plena patris Thalamis excedit: et impia diro
Semina fert utero: conceptaq; crimina portat.
Postera nox facinus geminat. nec finis in illa est.
Cum tandem Cinyras auidus cognoscere amantem
Post tot concubitus, illato lumine uidit,
Et scelus, et natam: uerbisq; dolore retentis
Pendenti nitidum uagina diripit ensem.

Myrrha fugit: tenebrisq;, et cæcæ munere noctis
Intercepta neci est, latosq; uagata per agros
Palmiferos Arabas, Panchæaq; rura reliquit.
Perq; nouem errauit redeuntis cornua Lunæ.
Cum tandem terra requieuit fessa Sabæa.
Vixq; uteri portabat onus. tum nescia uoti,
Atq; inter mortisq; metus, et tedia uitæ,
Est tales complexa preces. O si qua patetis
Numina confessis: merui: nec triste recuso
Supplicium. sed ne uiolem, uiuosq; superstes,
Mortuaq; extinctos: ambobus pellite regnis.
Mutatæq; mihi, uitamq;, necemq;, negate.
Numen confessis aliquod patet. ultima certe
Vota suos habuere deos. nam crura loquentis
Terra superuenit ruptosq; obliqua per ungues
Porrigitur radix, longi firmamina trunci.
Ossaq; robur agunt mediaq; manente medulla
Sanguis it in succos. in magnos brachia ramos.
In paruos digiti. duratur cortice pellis.
Iamq; grauẽ crescens, uterum præcinxerat Arbor.
Pectoraq; obruerat collumq; operire parabat.
Non tulit illa moram uenientiq; obuia ligno
Subsedit mersitq; suos in cortice uultus.
Quæ quanquam amisit ueteres cum corpore sensus.
Flet tamen: et tepidæ manant ex arbore guttæ.
Est honor et lachrymis: stillataq; cortice Myrrha
Nomen Herile tenet: nulloq; tacebitur æuo.
At male conceptus sub robore creuerat infans:
Quærebatq; uiam: qua se genitrice relicta
Exereret. media grauidus tumet Arbore uenter.

Tendit onus matrē: neq; habent sua uerba dolores.
Nec Lucina potest parientis uoce uocari.
Nitenti tamen est similis: curuataq; crebros
Dat gemitus arbor: lachrymisq; cadentibus humet.
Constitit ad ramos mitis Lucina dolentes:
Admouitq; manus: et uerba puerpera dixit.
Arbor agit rimas: & scisso cortice, uiuum
Reddit onus. uagitq; puer: quem mollibus herbis
Naides impositum lachrymis unxere parentis:
Laudaret faciem liuor quoq;. qualia nanq;
Corpora nudorum tabula pinguntur Amorum:
Talis erat: sed ne faciat discrimina cultus:
Aut huic adde leues: aut illis deme pharetras.
Labitur occulte: fallitq; uolatilis ætas:
Et nihil est annis uelocius. ille Sorore
Natus, Auoq; suo. qui conditus arbore nuper:
Nuper erat genitus: modo formosissimus infans
Iam iuuenis, iam uir, iam se formosior ipso est.
Iam placet et Veneri: matrisq; ulciscitur ignes.
Nanq; pharetratus dum dat puer oscula matri:
Inscius, extanti distrinxit arundine pectus.
Læsa manu natum dea reppulit. altius actum
Vulnus erat specie: primoq; fefellerat ipsam.
Capta uiri forma, non iam Cythereia curat
Littora: non alto repetit Paphon æquore cinctam.
Piscosamq; Cnidon: grauidăq; Amathūta metallis.
Abstinet et cœlo: cœlo præfertur Adonis.
Hunc tenet. huic comes est, assuetaq; semp in umbra
Indulgere sibi: formamq; augere colendo:
Per iuga, per syluas, dumos, et saxa, uagatur

dumosaq;

Nuda genu, uestem ritu succincta Dianæ.
Hortaturq́; canes: tutæq́; animalia prædæ:
Aut pronos Lepores: aut celsum in cornua Ceruum:
Aut agitat Damas: at fortibus abstinet Apris.
Raptoresq́; Lupos, armatosq́; unguibus Vrsos
Vitat: et armenti saturatos cæde Leones.
Te quoq; ut hos timeas: siquid prodesse monendo
Posset: Adoni monet. fortisq́; fugacibus esto
Inquit, in audaces non est audacia tuta.
Parce meo iuuenis temerarius esse periclo.
Néue feras: quibus arma dedit natura: lacesse.
Stet tibi ne magno tua gloria. non mouet ætas:
Nec facies: nec quæ Venerem mouere: Leones:
Setigerosq́; Sues: oculosq́;, animosq́; ferarum.
Fulmen habent acres in aduncis dentibus Apri.
Impetus est fuluis: et uasta Leonibus ira.
Inuisumq́; mihi genus est. quæ causa roganti,
Dicam ait: et ueteris monstrum mirabile culpæ.
Sed labor insolitus iam me lassauit: et ecce
Opportuna sua blanditur Populus umbra:
Datq́; torum cæspes. libet hac requiescere tecum.
Et requieuit humo: pressitq́; et gramen, et ipsum.
Inq́; sinu iuuenis posita ceruice recliuis
Sic ait: ac medijs interserit oscula uerbis.
Forsitan audieras aliquam certamine cursus
Veloces superasse uiros. non fabula, rumor
Ille fuit. superabat enim: nec dicere posses
Laude pedum, formæ ne bono præstantior esset.
Scitanti deus huic de coniuge. coniuge dixit
Nil opus est Atalanta tibi. fuge coniugis usum.

mihi

mirabi[illegible]

N ec tamen effugies: teq; ipsa uiua carebis.
T errita sorte Dei, per opacas innuba syluas
V iuit: et instantem turbam uiolenta procorum
C onditione fugat: nec sum potienda: nisi inquit
V icta prius cursu: pedibus contendite mecum.
P ræmia ueloci coniux, Thalamiq; dabuntur.
M ors precium tardis: ea lex certaminis esto.
I lla quidem immitis. sed (tanta potentia formæ)
V enit ad hanc legem temeraria turba procorum.
S ederat Hippomenes cursus spectator iniqui,
E t petitur cuiquam per tanta pericula coniux?
D ixerat. ac nimios iuuenum damnarat amores.
V t faciem, et posito corpus uelamine uidit,
Q uale meum, uel quale tuum: si fœmina fias:
O bstupuit: tollensq; manus, ignoscite dixit,
Q uos modo culpaui: non dum mihi præmia nota.
Q uæ peteretis, erant. laudando concipit ignem.
E t nequis iuuenum currat uelocius optat:
I nuidiamq; timet. sed cur certaminis huius
I ntentata mihi fortuna relinquitur? inquit.
A udentes Deus ipse iuuat. dum talia secum
E xigit Hippomenes: passu uolat alite Virgo.
Q uæ quanquam Scythica non segnius ire sagitta
A onio uisa est iuueni: tamen ille decoris
M irator magis est, et cursus facit ipse, decorem.
A ura refert ablata citis Talaria plantis.
T ergaq; iactantur Crines per eburnea: quæq;
P oplitibus suberant picto Genualia limbo:
I nq; puellari corpus candore, ruborem
T raxerat. haud aliter, quàm cum super atria uelũ

Candida purpureum similem dat · et inficit umbrã.
Dum notat hæc hospes · decursa nouissima meta est ·
Et tegitur festa uictrix Atalanta corona ·
Dant gemitum uicti · penduntq; ex fœdere pœnas ·
Non tamen euentu iuuenum deterritus horum
Constitit in medio · uultuq; in Virgine fixo
Quid facilem titulum superando quæris inertes?
Mecum confer ait · seu me fortuna potentem
Fecerit · à tanto non indignabere uinci ·
Namq; mihi genitor Megareus, Onchestus, at illi ·
Est Neptunus auus · pronepos ego regis aquarum ·
Nec uirtus citra genus est · seu uincar · habebis
Hippomene uicto magnum, et memorabile nomen ·
Talia dicentem molli Schœneia uultu
Aspicit · et dubitat superari, an uincere, malit ·
Atq; ita · quis Deus hunc formosis dixit iniquus
Perdere uult? caræq; iubet discrimine uitæ
Coniugium petere hoc? non sum me iudice tanti ·
Nec forma tangor · poterã tamen hac quoq; tangi ·
Sed quod adhuc puer est · nõ me mouet ipse · sed ætas ·
Quid? q inest uirtus · et mens interrita leti?
Quid? q ab æquorea numeratur origine quartus?
Quid? q amat, tantiq; putat connubia nostra,
Vt pereat? si me sors illi dura negarit ·
Dum licet hospes, abi · Thalamosq; relique cruẽtos ·
Coniugium crudele meum est · tibi nubere nulla
Nollet · et optari potes à sapiente puella ·
Cur tamen est mihi cura tui tot iam ante peremptis?
Viderit · intereat · quoniam tot cæde procorum
Admonitus non est · agiturq; in tedia uittæ

Onchestus

uitæ

O ccidet hic igitur, uoluit quia uiuere mecum?
I ndignamq́; necem precium patietur amoris?
N on erit inuidiæ uictoria noſtra ferenda.
S ed non culpa mea eſt. utinam deſiſtere uelles.
A ut quoniam es demens: utinam uelocior eſſes.
A h quàm uirgineus puerili uultus in ore eſt.
A h miſer Hippomene. nollem tibi uiſa fuiſſem.
V iuere dignus eras. q̃ ſi felicior eſſem:
N ec mihi coniugium fata importuna negarent:
V nus eras cum quo ſociare cubilia uellem.
D ixerat: utq́; rudis, primoq́; cupidine tacta
Q uod facit ignorans, amat, et non ſentit amorem,
I am ſolitos poſcunt curſus, populusq́;, paterq́;,
C um me ſollicita proles Neptunia uoce
I nuocat Hippomenes. Cytherea cōmprecor, auſis
A dſit ait noſtris, et quos dedit adiuuet ignes.
D etulit aura preces ad me non inuida blandas:
M otaq́; ſum (fateor) nec opis mora longa dabatur
E ſt ager: indigenæ Damaſeum nomine dicunt,
T elluris Cypriæ pars optima: quam mihi priſci
S acrauere ſenes: templisq́; accedere dotem
H anc iuſſere meis. medio nitet arbor in aruo
F ulua comas. fuluo ramis crepitantibus auro.
H inc tria forte, mea ueniens, decerpta ferebam
A urea poma, manu, nulliq́; uidenda niſi ipſi.
H ippomenen adij. docuiq́; quis uſus in illis.
S igna tubæ dederant: cum carcere pronus uterq́;
E micat: et ſummam celeri pede libat arenam:
P oſſe putes illos ſicco freta radere paſſu:
E t ſegetis canæ ſtantes percurrere ariſtas.

Adijciunt animos iuueni, clamorq́;, fauorq́;,
Verbaq́; dicentum. nunc, nunc incumbere tempus.
Hippomene propera. nunc uiribus utere totis
Pelle moram. uinces. dubium Megareius Heros
Gaudeat, an Virgo magis his Schœneia dictis.
O quoties cum iam posset transire morata est.
Spectatosq́; diu uultus inuita reliquit.
Aridus à lasso ueniebat anhelitus ore.
Metaq́; erat longe. tum deniq; de tribus unum
Fœtibus arboreis proles Neptunia misit.
Obstupuit Virgo. nitidiq́; cupidine pomi
Declinat cursus. aurumq́; uolubile tollit.
Præterit Hippomenes. resonant spectacula plausu.
Illa moram celeri, cessataq́; tempora cursu
Corrigit. atq; iterum iuuenem post terga relinquit.
Et rursus pomi iactu remorata secundi
Consequitur. transitq́; uirum. pars ultima cursus
Restabat. nunc inquit ades dea muneris autor.
Inq; latus campi. quo tardius illa rediret.
Iecit ab obliquo nitidum iuueniliter aurum.
An peteret Virgo uisa est dubitare. coegi
Tollere. & adieci sublato pondera malo.
Impedijq́; oneris pariter grauitate, moraq́;.
Neue meus sermo cursu sit tardior ipso.
Præterita est Virgo. duxit sua præmia uictor.
Dignáne cui grates ageret? cui thuris honorem
Ferret Adoni fui? nec grates immemor egit,
Nec mihi thura dedit. subitam conuertor in iram.
Contemptuq́; dolens. ne sim spernenda futuris.
Exemplo caueo. meq́; ipsam exhortor in ambos.

Templa Deum matri· quæ quondam clarus Echion
Fecerat ex uoto· nemorosis abdita syluis
Transibant· et iter longum requiescere suasit.
Illic concubitus intempestiua Cupido
Occupat Hippomenen, et à numine concita nostro.
Luminis exigui fuerat propè templa recessus
Speluncæ similis, natiuo pumice tectus.
Relligione sacer prisca· quo multa, sacerdos
Lignea contulerat ueterum simulacra deorum.
Hunc init· et uetito temerat sacraria probro·
Sacra retorserunt oculos· turritáq; Mater
An Stygia sontes dubitauit, mergeret unda.
Pœna leuis uisa est. ergo modo leuia, fuluæ
Colla, iubæ uelant· digiti curuantur in ungues.
Ex humeris, armi fiunt. in pectora totum
Pondus abit. summæ cauda uerruntur arenæ.
Iram uultus habet. pro uerbis murmura reddunt.
Pro Thalamis, celebrant syluas. alijsq́; timendi
Dente premunt domito Cybeleia frena Leones.
Hos tu care mihi, cumq; his genus omne ferarum·
Quod non terga, fugæ· sed pugnæ pectora præbet
Effuge. ne uirtus tua sit damnosa duobus.
Illa quidem monuit, iunctisq́; per aëra Cycnis,
Carpit iter. sed stat monitis contraria uirtus.
Forte Suem latebris uestigia certa secuti
Exciuere canes· syluisq́; exire parantem
Fixerat obliquo iuuenis Cinyreius ictu.
Protinus excussit pando uenabula rostro
Sanguine tincta suo· trepidumq́;, et tuta petentem
Trux aper insequitur· totosq́; sub inguine dentes

A bdidit: et fulua moribundum strauit arena.
V ecta leui curru, medias Cytherea per auras
C ypron Olorinis non dum peruenerat alis.
A gnouit longe gemitum morientis: et albas
F lexit aues illuc. ut'q; æthere uidit ab alto:
E xanimem, in'q; suo iactantem sanguine corpus:
D esiliit: pariter'q; sinum, pariter'q; capillos
R upit: et indignis percussit pectora palmis.
Q uesta'q; cum fatis: et non tamen omnia uestri — at
I uris erunt: dixit. luctus monimenta manebunt
S emper Adoni mei. repetita'q; mortis imago
A nnua plangoris peraget simulamina nostri.
A t cruor in florem mutabitur. an tibi quondam
F œmineos artus in olentes uertere Menthas
P ersephone licuit? nobis Cinyreius Heros
I nuidiæ mutatus erit? sic fata cruorem
N ectare odorato sparsit: qui tactus ab illo
I ntumuit: sic ut fuluo perlucida cœlo
S urgere Bulla solet. nec plena longior hora
F acta mora est: cum flos de sanguine concolor ortus,
Q ualem, quæ lento celant sub cortice granum
P unica ferre solent. breuis est tamen usus in illo.
N anq; male hærentem, et nimia leuitate caducum
E xcutiunt ijdem, qui præstant omnia, Venti.

P. OVIDII NASO. METAMOR. LIBER VNDECIMVS.

c

Armine dum tali syluas, animosq́; ferarum
Threicius Vates · et saxa sequentia ducit ·
Ecce nurus Ciconum tectæ, lymphata ferinis
Pectora uelleribus, tumuli de uertice, cernunt
Orphéa percussis sociantem carmina neruis.
E` quibus una, leues iactato crine per auras
En ait. en hic est nostri contemptor, et hastam
Vatis Apollinei, uocalia misit in ora,
Quæ folijs præsuta, notam sine uulnere fecit.
Alterius telum lapis est · qui missus in ipso
Aere, concentu uictus, uocisq́;, lyræq́; est.
Ac ueluti supplex pro tam furialibus ausis
Ante pedes iacuit. sed enim temeraria crescunt
Bella · modusq́; abijt, insanaq́; regnat Erinnýs,
Cunctaq́; tela forent cantu mollita. sed ingens
Clamor · et inflato Berecyntia tibia cornu ·
Tympanaq́;, et plausus, et Bacchei ululatus
Obstrepuere sono citharæ. tum deniq; saxa
Non exauditi rubuerunt sanguine Vatis.
Ac primum attonitas etiam num uoce canentis
Innumeras uolucres, anguesq́;, agmenq́; ferarum,
Mænádes Orphei titulum rapuere Theatri.
Inde cruentatis uertuntur in Orphéa dextris ·
Et coeunt · ut aues. si quando luce uagantem
Noctis auem, cernunt. structoq́; utrinq; Theatro

Vt matutina Ceruus periturus arena
Præda canum est: uatemq; petunt. et fronde uirentes
Conijciunt Thyrsos, non hæc in munera factos.
Hæ glebas: illæ direptos arbore ramos:
Pars torquent silices. neu desint tela furori:
Forte Boues presso subigebant uomere terram:
Nec procul hinc multo fructum sudore parantes,
Dura lacertosi fodiebant arua Coloni:
Agmine qui uiso fugiunt: operisq; relinquunt
Arma sui. uacuosq; iacent dispersa per agros
Sarculaq;, Rastriq; graues, longiq; Ligones:
Quæ post, quàm rapuere feræ: cornuq; minaces
Diuulsere Boues: ad Vatis fata recurrunt:
Tendentemq; manus: atq; illo tempore primum
Irrita dicentem: nec quicquam uoce mouentem
Sacrilegæ perimunt: perq; os, (prò Iuppiter) illud
Auditum saxis: intellectumq; ferarum
Sensibus, in uentos anima exhalata recessit.
Te mœstæ Volucres Orpheu. te turba ferarum:
Te rigidi Silices, tua carmina sæpe secutæ
Fleuerunt Syluæ. positis te frondibus Arbos
Tonsa comas, luxit. lachrymis quoq; flumina dicũt
Increuisse suis: obscuraq; carbasa pullo
Naides, et Dryádes: passosq; habuere capillos.
Membra iacent diuersa locis. caput Hebre, Lyramq;
Excipis: et (mirum) medio dum labitur amne,
Flebile nescio quid queritur Lyra. flebile lingua
Murmurat exanimis. respondent flebile ripæ.
Iamq; mare inuectæ flumen populare relinquunt.
Et Methymnææ potiuntur littore Lesbi.

Hic ferus exposito peregrinis Anguis arenis
Obstitit et sparsos stillanti rore capillos
Lambit et hymniferos inhiat diuellere uultus.
Tandem Phœbus adest morsus'q; inferre parantem
Arcet et in lapidem rictus serpentis apertos
Congelat et patulos (ut erant) indurat hiatus.
Vmbra subit terras et quæ loca uiderat ante
Cuncta recognoscit quærens'q; per arua piorum
Inuenit Eurydicen Cupidis'q; amplectitur ulnis.
Hic modo coniunctis spaciantur passibus ambo.
Nunc præcedentem sequitur, nunc præuius anteit.
Eurydicen'q; suam iam tuto respicit Orpheus
Non impune tamen scelus hoc sinit esse Lyæus.
Amisso'q; dolens sacrorum Vate suorum
Protinus in syluis matres Edonidas omnes,
Quæ uidere nefas torta radice ligauit.
Quippe pedum digitos in quantum est quæq; secuta
Traxit et in solidam detrusit acumine terram.
Vt'q; suum laqueis quos callidus abdidit auceps
Crus ubi commisit uolucris sensit'q; teneri
Plangitur ac trepidans astringit uincula motu.
Sic quæcunq; solo defixa cohæserat harum
Externata, fugam frustra tentabat. at illam
Lenta tenet radix exultantem'q; coercet.
Dum'q; ubi sunt digiti, dũ pes, dũ quærit, et ungues,
Aspicit in teretes lignum succedere Suras.
Et conata, Femur mœrenti plangere dextra
Robora percussit. Pectus quoq; robora fiunt.
Robora sunt Humeri. longos quoq;, Brachia uera
Esse putes ramos et non fallere putando.

Nec satis hoc Baccho est: ipsos quoq; deserit agros,
Cumq; choro meliore, sui uineta Timoli.
Pactolonq; petit. quamuis non aureus illo
Tempore nec caris erat inuidiosus arenis.
Hunc assueta cohors Satyri, Bacchæq; frequentant,
At Silenus abest. titubantem, annisq;, meroq;,
Ruricolæ cepere Phryges: uinctumq; coronis
Ad regem duxere Midam, cui Thracius Orpheus
Orgia tradiderat cum Cecropio Eumolpo,
Qui simul agnouit socium, comitemq; sacrorum:
Hospitis aduentu festum genialiter egit
Per bis quinq; dies: et iunctas ordine noctes.
Etiam stellarum sublime coegerat agmen
Lucifer Vndecimus: Lydos cum lætus in agros
Rex uenit: et iuueni Silenum reddit alumno.
Huic Deus optanti gratum: sed inutile fecit
Muneris arbitrium gaudens altore recepto.
Ille male usurus donis, ait. effice quidquid
Corpore contigero fuluum uertatur in Aurum.
Annuit optatis: nocituraq; munera soluit
Liber: et indoluit quod non meliora petisset.
Lætus abit: gaudetq; malo Berecyntius Heros.
Pollicitiq; fidem tangendo singula tentat.
Vixq; sibi credens: non alta fronde uirentem
Ilice detraxit uirgam. Virga aurea facta est.
Tollit humo saxum. saxum quoq; palluit Auro.
Contigit et glebam, contactu gleba potenti
Massa fit: arentes Cereris decerpsit aristas.
Aurea messis erat. demptum tenet arbore pomum.
Hesperides donasse putes. si postibus altis

Hesperid

Admouit digitos· postes radiare uidentur.
Ille etiam liquidis palmas ubi lauerat undis·
Vnda fluens palmis, Danaen eludere possit.
Vix spes ipse suas animo capit, aurea fingens
Omnia· gaudenti mensas posuere ministri
Extructas dapibus· nec tostæ frugis egentes.
Tum uero, siue ille sua Cerealia dextra
Munera contigerat· Cerealia dona rigebant.
Siue dapes auido conuellere dente parabat·
Lamina fulua, dapes, admoto dente nitebat.
Miscuerat puris autorem muneris undis·
Fusile per rictus aurum fluitare uideres.
Attonitus nouitate mali, diuesq́; miserq́;,
Effugere optat opes· et quæ modo uouerat odit,
Copia nulla famem releuat, sitis arida guttur
Vrit· et inuiso meritus torquetur ab auro.
Ad cœlumq́; manus, et splendida brachia tollens
Da ueniam Lenæe pater. peccauimus inquit.
Sed miserere precor· speciosoq́; eripe damno.
Mite deum numen Bacchus peccasse fatentem
Restituit· factiq́; fide, data munera soluit.
Ne ue male optato maneat circumlitus auro·
Vade ait, ad magnis uicinum Sardibus amnem·
Perq́; iugum ripæ labentibus obuius undis
Carpe uiam· donec uenias ad fluminis ortus.
Spumigeroq́; tuum fonti· qua plurimus exit·
Subde caput· corpusq́; simul, simul elue crimen.
Rex iussæ succedit aquæ. uis aurea tinxit
Flumen· et humano de corpore cessit in amnem.
Nunc quoq; iam ueteris percepto semine uenæ

Arua rigent, auro madidis pallentia glebis·
Ille perosus opes syluasq;, et rura colebat,
Panaq;, montanis habitantem semper in antris·
Pingue sed ingenium mansit· nociturаq; ut ante
Rursus erant domino stolidæ Præcordia mentis·
Nam freta prospiciens late riget arduus alto
Tmolus in ascensu· cliuoq; extensus utroq;
Sardibus hinc· illinc paruis finitur Hypæpis·
Pan ibi dum teneris iactat sua carmina Nymphis·
Et leue cærata modulatur Arundine carmen·
Ausus Apollineos præ se contemnere cantus·
Iudice sub Tmolo certamen uenit ad impar·
Monte suo Senior iudex consedit· et aures
Liberat arboribus· Quercu coma cærula tantum
Cingitur· et pendent circum caua tempora Glandes·
Isq; deum pecoris spectans in iudice dixit
Nulla mora est· calamis agrestibus insonat ille·
Barbaricoq; Midan(aderat nam forte canenti)
Carmine deliniјt· post hunc sacer ora resoluit
Tmolus ados Phœbi· uultum sua sylua secuta est·
Ille caput flauum lauro Parnaside uinctus·
Verrit humum, Tyrio saturata murice Palla·
Distinctamq; Lyram gemmis, et dentibus indis
Sustinet à leua· tenuit manus altera plectrum·
Artificis status ipse fuit· tum stamina docto
Pollice sollicitat· quorum dulcedine captus
Pana iubet Tmolus citharæ summittere cannas·
Iudicium, sanctiq; placet Sententia montis
Omnibus· arguitur tamen, atq; iniusta uocatur
Vnius sermone Midæ· nec Delius aures

Humanam stolidas patitur retinere figuram.
Sed trahit in spatium uillis'q; albentibus implet.
Instabiles'q; illas facit· et dat posse moueri.
Cætera sunt hominis· partem damnatur in unam·
Induitur'q; aures lente gradientis Aselli.
Ille quidem celare cupit· turpi'q; pudore,
Tempora purpureis tentat uelare Tiaris.
Sed solitus longos ferro resecare capillos
Viderat hoc famulus· qui nec, cum prodere uisum
Dedecus auderet, cupiens efferre sub auras·
Nec posset reticere tamen· secedit, Humum'q;
Effodit· et domini quales aspexerit aures,
Voce refert parua· terræ'q; immurmurat haustæ·
Indicium'q; suæ uocis, tellure regesta
Obruit· et Scrobibus tacitus discedit opertis.
Creber arundinibus tremulis ibi surgere Lucus
Cepit· et ut primum pleno maturuit anno
Prodidit Agricolam· leni nam motus ab Austro
Obruta uerba refert· domini'q; coarguit aures.
Vltus abit Tmolo· liquidum'q; per aëra uectus
Angustum citra Pontum Nepheleidos Helles
Laomedonteis Latoius astitit aruis.
Dextera Sigæi· Rhœtæi leua profundi
Ara Panomphæo uetus est sacrata Tonanti.
Inde nouæ primum moliri mœnia Troiæ
Laomédonta uidet· susceptaq; magna labore
Crescere difficili· nec opes exposcere paruas.
Cumq; Tridentigero tumidi Genitore profundi
Mortalem induitur formam, Phrygiæ'q; Tyranno
Aedificant muros, pacto pro mœnibus auro.

S tabat opus precium rex inficiatur et addit
P erfidiæ cumulum, falsis periuria uerbis.
N on impune feres Rector maris, inquit et omnes
I nclinauit aquas ad auaræ littora Troiæ.
I nq; freti formam, terras conuertit opesq;
A bstulit agricolis et Fluctibus obruit Agros.
P œna neq; hæc satis est. regis quoq; Filia monstro
P oscitur æquoreo quam dura ad saxa reuinctam
V indicat Alcides promissáq; munera dictos
P oscit Equos tantiq; operis mercede negata
B is periura capit superatæ mœnia Troiæ.
N ec pars militiæ Telamòn sine honore recessit.
H esioneq; data potitur. nam coniuge Peleus.
C larus erat Diua. nec aui magis, ille superbit
N omine, quàm soceri. siquidem Iouis esse nepotem
C ontigit haud uni. coniux dea contigit uni.
N anq; senex Thetidi Proteus prædixerat udæ. dea dixerat unda
C oncipe. mater eris iuuenis qui fortibus armis
A cta patris uincet maiorq; uocabitur illo.
E rgo ne quicquam Mundus Ioue maius haberet.
Q uamuis haud tepidos sub pectore senserat ignes
I uppiter. æquoreæ Thetidis connubia uitat.
I nq; sua Aeaciden succedere uota nepotem
I ussit et amplexus in Virginis ire marinæ.
E st sinus Aemoniæ, curuos falcatus in arcus.
B rachia procurrunt. ubi si foret altior unda,
P ortus erat. summis inductum est æquor arenis.
L ittus habet solidum quod nec uestigia seruet.
N ec remoretur iter nec opertum pendeat alga.
M yrthea sylua subest bicoloribus obsita baccis.

Est specus in medio · Natura factus, an Arte
Ambiguum · magis Arte tamen · quo sæpe uenire
Frenato Delphine sedens Theti nuda solebas ·
Illic te Peleus · ut somno uicta iacebas ·
Occupat · et quoniam precibus tentata repugnas,
Vim parat, innectens ambobus colla lacertis ·
Quod nisi uenisses uariatis sæpe figuris
Ad solitas artes · auso foret ille potitus ·
Sed modo tu uolucris · Volucrem tamen ille tenebat ·
Nũc grauis Arbor eras · hærebat in arbore Peleus ·
Tertia forma fuit maculosæ Tigridis · illa
Territus Aeacides à corpore brachia soluit ·
Isq; Deos pelagi uino super æquora fuso ·
Et pecoris fibris · et fumo Thuris adorat,
Donec Carpathius medio de gurgite Vates
Aeacide dixit · Thalamis potiere petitis ·
Tu modo · cum gelido sopita quiescit in antro ·
Ignaram laqueis, uincloq; innecte tenaci ·
Nec te decipiat centum mentita figuras ·
Sed preme qdqd erit, dum quod fuit ante reformet ·
Dixerat hæc Proteus · et condidit æquore uultum ·
Admisitq; suos in uerba nouissima fluctus ·
Pronus erat Titán inclinatoq; petebat
Hesperium temone fretum · cum pulchra relicto
Nereis ingreditur consueta cubilia fluctu ·
Vix bene uirgineos Peleus inuaserat artus ·
Illa nouat formas · donec sua membra teneri
Sensit et in partes diuersas brachia tendit ·
Tunc demum ingemuit · neq; ait sine numine uincis,
Exhibita estq; Thétis · confessam amplectitur Heros ·

Et potitur uotis · ingentiq; implet Achille.
Felix & Nato · felix et coniuge Peleus.
Et cui si demas iugulati crimina Phoci ·
Omnia contigerant · fraterno sanguine sontem ·
Expulsumq; domo patria Trachinia tellus
Accipit · hic regnum sine ui · sine cæde regebat
Lucifero genitore Satus · patriumq; nitorem
Ore ferens Ceyx · illo qui tempore mœstus ·
Dissimilisq; sui, fratrem lugebat ademptum.
Quò post, quàm Aeacides fessus, curaq;, uiaq;,
Venit · et intrauit paucis comitantibus urbem ·
Quosq; greges pecorũ · quæ secum armẽta trahebat ·
Haud procul à muris sub opaca ualle reliquit,
Copia cum facta est adeundi tecta tyranni ·
Velamenta manu prætendens supplice, quis sit ·
Quoq; satus memorat · tantum sua crimina celat ·
Mentiturq; fugæ causam · petit urbe, uel agro
Se iuuet · hunc contra placido Trachinius ore
Talibus alloquitur · mediæ quoq; commoda plebi
Nostra patent Peleu · nec inhospita regna tenemus
Adijcis huic animo monimenta potentia clarum
Nomen, auumq; Iouẽ, nec tempora perde precando ·
Quod petis omne feres · tuaq; hæc pro parte uocato ·
Qualiacunq; uides · utinam meliora uideres ·
Et flebat · moueat tantos quæ causa dolores ·
Et Peleus, Comitesq; rogant · quibus ille profatur ·
Forsitan hanc uolucrem · rapto quæ uiuit · et omnes
Terret aues · semper pennas habuisse putetis ·
Vir fuit · et tanta est animi constantia · quantum
Acer erat · belloq; ferox, ad uimq; paratus,

Nomine Dædalion · illo Genitore creatus ·
Qui uocat Auroram · cœloq; nouissimus exit.
Culta mihi pax est · pacis mihi cura Tuendæ,
Coniugijq; fuit · fratri fera bella placebant.
Illius uirtus gentes, Regesq;, subegit ·
Quæ nunc Thisbeas agitat mutata Columbas.
Nata erat huic Chione · quæ dotatissima forma
Mille Procis placuit, bis septem nubilis annis.
Forte reuertentes Phœbus, maiaq; creatus ·
Ille suis Delphis · hic uertice Cyllenæo
Videre hanc pariter · pariter traxere calorem.
Spem Veneris differt in tempora noctis Apollo.
Non fert ille moras uirgaq; mouente soporem
Virginis os tangit, tactu iacet illa potenti.
Vimq; dei patitur · Nox Cœlum sparserat astris.
Phœbus anum simulat · præreptaq; gaudia sumit.
Vt sua maturus compleuit tempora uenter ·
Alipedis de stirpe dei uersuta propago
Nascitur Autolycus, furtum ingeniosus ad omne ·
Qui facere assuerat patriæ non degener artis
Candida de nigris · et de candentibus atra.
Nascitur è Phœbo (nanq; est enixa gemellos)
Carmine uocali clarus citharaq; Philámmon
Quid peperisse duos · et dis placuisse duobus ·
Et forti genitore, et Progenitore Tonante
Esse satam prodest? an obest quoq; gloria multis?
Obfuit huic certe quæ se præferre Dianæ
Sustinuit · faciemq; deæ culpauit, at illi
Ira ferox mota est factisq; placebimus inquit.
Nec mora · curuauit cornu · neruoq; sagittam

I mpulit· et meritam traiecit Arundine linguam.
L ingua iacet· nec uox, tentatáq; uerba sequuntur·
C onantemq; loqui, cum sanguine uita reliquit·
Q uàm miser (O pietas) ego tunc· patrióq; dolorem.
C orde tuli· fratriq; pio solatia dixi.
Q uæ pater haud aliter quàm cautes, murmura Pôti
A ccipit· et natam delamentatur ademptam.
V t uero ardentem uidit· quater impetus illi
I n medios fuit ire rogos. quater inde repulsus
C oncita membra fugæ mandat· similisq; iuuenco
S picula Crabronum pressa ceruice gerenti.
Q ua uia nulla fuit iam tum mihi currere uisus
P lus homine est· alasq; pedes sumpsisse putares.
E ffugit ergo omnes· uelox'q; cupidine leti
V ertice Parnasi potitur, miseratus Apollo,
C um se Dædalion saxo misisset ab alto·
F ecit auem· et subitis pendentem sustulit alis.
O ráq; adunca dedit curuos dedit unguibus hamos
V irtutem antiquam. maiores corpore uires,
E t nunc Accipiter nulli satis æquus, in omnes
S æuit aues· aliisq; dolens fit causa dolendi.
Q uæ dum Lucifero genitus miracula narrat
D e consorte suo· cursu festinus anhelo·
A duolat armenti custos Phocæus Anetor.
E t Peleu, Peleu, magnæ tibi nuncius adsum
C ladis ait. quodcunq; ferat iubet edere Peleus.
P endet et ipse metu trepidi Trachinius oris.
I lle refert. fessos ad littora curua iuuencos
A ppuleram medio cum Sol altissimus orbe
T antum respiceret· quantum superesse uideret·

Parsq; Boum fuluis genua inclinarat arenis.
Latarumq; iacens, campos spectabat aquarum.
Pars gradibus tardis illuc errabat, et illuc.
Nant alij: celsoq; extant super æquora collo.
Templa mari subsunt nec marmore clara, nec auro.
Sed trabibus densis, lucoq; umbrosa uetusto.
Nereides, Nereusq; tenent. hos nauita, templi
Edidit esse deos: dum retia littore siccat.
Iuncta palus huic est densis obsessa Salictis.
Quam restagnantis fecit maris unda paludem.
grauis V. strepitus Inde fragore graui strepitus, loca proxima terret
Belua uasta, Lupus: syluisq; palustribus exit,
Oblitus et spumis, et crasso sanguine, rictus
fulmineos Fulmineus: rubra suffusus lumina flamma.
Qui quanquam sæuit pariter rabieq;, fameq;,
Acrior est rabie. neq; enim ieiunia curat
Cæde boum, diramq; famem finire: sed omne
Vulnerat armentum: sternitq; hostiliter omnes.
Pars quoq; de nobis funesto saucia morsu:
Dum defensamus: leto est data. sanguine littus
Vndaq; prima rubet: demugitæq; paludes.
Sed mora damnosa est: nec res dubitare remittit.
Dum superest aliquid: cuncti coeamus ad arma:
Arma capessamus: coniunctaq; tela feramus.
Dixerat agrestis. nec Pelea damna mouebant.
Sed memor admissi Nereida colligit orbam,
Damna suo inferias extincto mittere Phoco.
Induere arma uiros: uiolentaq; sumere tela
Rex iubet Oetæus: cum quis simul ipse parabat
Ire. sed Alcyone coniux excita tumultu

P rosilit: et non dum totos ornata capillos:
D isijcit hos ipsos: colloq; infixa mariti:
M ittat ut auxilium sine se, uerbisq; precatur,
E t lachrymis, animasq; duas, ut seruet in una.
A eacides illi. pulchros Regina, piosq;
P one metus. plena est promissi gratia uestri.
N on placet arma mihi contra noua monstra mouere. mouer
N umen adorandum pelagi est. erat ardua turris:
A rce locus summa: fessis loca grata carinis.
A scendunt illuc: stratosq; in littore Tauros
C um gemitu aspiciunt: uastatoremq; cruento
O re ferum, longos infectum sanguine uillos.
I nde manus tendens in aperti littora ponti:
C æruleam Peleus Psamathen: ut finiat iram
O rat: opemq; ferat. nec uocibus illa rogantis
F lectitur Aeacidæ. Thetis hanc pro coniuge supplex
A ccepit ueniam. sed enim irreuocatus, ab acri
C æde, Lupus perstat dulcedine sanguinis asper:
D onec inhærentem laceræ ceruice iuuencæ
M armore mutauit. corpus, pariterq; colorem,
O mnia seruauit. lapidis color indicat illum
I am non esse Lupum: iam non debere timeri.
N ec tamen hac profugum consistere Peléa terra
F ata sinunt. Mágnetas adit uagus exul: et illic
S umit ab Aemonio purgamina cædis Acasto.
I nterea, fratrisq; sui, fratremq; secutis
A nxia prodigijs turbatus pectora Ceyx:
C onsulat ut sacras hominum oblectamina sortes:
A d Clarium parat ire deum. nam templa profanus
I nuia cum Phlegyis faciebat Delphica Phorbas.

Consilij tamen ante sui fidissima, certam
Te facit Alcyone: cui protinus intima frigus
Ossa receperunt. Buxoq; simillimus ora
Pallor obit lachrymisq; genæ maduere profusis.
Ter conata loqui ter fletibus ora rigauit.
Singultuq; pias interrumpente querelas.
Quæ mea culpa, tuam dixit carissime mentem
Vertit? ubi est, quæ cura mei, prior esse solebat?
Iam potes Alcyone securus abesse relicta?
Iam uia longa placet? iam sum tibi carior absens?
At puto per terras iter est? tantumq; dolebo,
Non etiam metuam? curæq; timore carebunt?
Aequora me terrent et Ponti tristis imago.
Et laceras nuper tabulas in littore uidi.
Et sæpe in tumulis sine corpore, nomina legi.
Néue tuum fallax animum fiducia tangat:
Quod Socer Hippotades tibi sit: qui carcere fortes
Contineat uentos: et cum uelit æquora placet:
Cum semel emissi tenuerunt æquora uenti:
Nil illis uetitum est: incommendataq; tellus
Omnis: et oẽ fretum est: cœli quoq; nubila uexant:
Excutiuntq; feris rutilos concursibus ignes.
Quo magis hos noui (nam noui, et sæpe paterna
Parua, domo uidi) magis hos reor esse timendos.
Quod tua si flecti precibus sententia nullis
Care potest Coniux: nimiumq; es certus eundi:
Me quoq; tolle simul. certe iactabimur uná.
Nec nisi, quæ patiar, metuam: pariterq; feremus
Quicquid erit pariter super æquora lata feremur.
Talibus Aeolidis dictis, lachrymisq; mouetur

Sydereus Coniux· neq; enim minor ignis in ipso est.
Sed neq; propositos pelagi dimittere cursus·
Nec uult Alcyonen in partem adhibere pericli·
Multaq; respondit, timidum solantia pectus.
Non tamen idcirco causam probat. addidit illis
Hoc quoq; lenimen· quo solo flexit amantem.
Longa quidem est nobis omnis mora. sed tibi iuro
Per patrios ignes (si me modo fata remittant)
Ante reuersurum· quàm Luna bis impleat orbem.
His ubi promissis spes est admota recursus·
Protinus eductam naualibus, æquore tingi·
Aptariq; suis pinum iubet armamentis.
Qua rursus uisa ueluti præsaga futuri
Horruit Alcyone· lachrymasq; emisit obortas·
Amplexusq; dedit· tristiq; miserrima tandem
O re uale, dixit· collapsaq; corpore toto est.
At iuuenes, quærente moras Ceyce, reducunt
Ordinibus geminis ad fortia pectora remos·
Aequaliq; ictu scindunt freta. sustulit illa
Humentes oculos· stantemq; in puppe recurua·
Concussaq; manu dantem sibi signa Maritum
Prima uidet reddit q; notas. ubi terra recessit
Longius· atq; oculi nequeunt cognoscere uultus·
Dum licet· insequitur fugientem lumine pinum.
Hæc quoq;, ut haud poterat spatio summota uideri·
Vela tamen spectat summo fluitantia malo.
Vt nec uela uidet· uacuum petit anxia lectum·
Seq; toro ponit. renouat lectusq;, locusq;,
Alcyones lachrymas· et quæ pars admonet, absit. absit
Portibus exierant· et mouerat Aura Rudentes· abstit

Obuertit lateri pendentes Nauita remos.
Cornuaq́; in summa locat arbore totaq́; malo
Carbasa deducit uenientesq́; accipit auras.
Aut minus, aut certe medium non amplius æquor
Puppe secabatur · longeq́; erat utraq; tellus ·
Cum mare sub noctem tumidis albescere cœpit
Fluctibus · et præceps spirare ualentius Eurus.
Ardua iandudum demittite cornua Rector
Clamat · et antennis totum subnectite uelum.
Hic iubet · impediunt aduersæ iussa Procellæ.
Nec sinit audiri uocem fragor æquoris ullam.
Sponte tamen properant · alij subducere remos.
Pars munire latus · pars uentis uela negare.
Egerit hic fluctus · æquorq́; refundit in æquor.
Hic rapit antennas · quæ dum sine lege geruntur ·
Aspera crescit Hyems · omniq́; à parte feroces
Bella gerunt uenti · fretaq́; indignantia miscent.
Ipse pauet · nec se quis sit status, ipse fatetur
Scire ratis Rector · nec quid iubeat ue, uelit ue.
Tanta mali moles, tantoq́; potentior arte est.
Quippe sonant clamore uiri · stridore rudentes.
Vndarum incursu grauis Vnda · Tonitribus Aether.
Fluctibus erigitur cœlumq́; æquare uidetur
Pontus et inductas aspergine tangere nubes.
Et modo cum fuluas ex imo uertit arenas ·
Concolor est illis · Stygia modo nigrior unda ·
Sternitur interdum · spumisq́; sonantibus albet.
Ipsa quoq; his agitur uicibus Trachinia puppis.
Et nunc sublimis ueluti de uertice montis
Despicere in ualles · imumq́; Acheronta uidetur.

Nunc ubi demissam curuum circunstetit æquor·
Suspicere inferno summum de gurgite cœlum·
Sæpe dat ingentem fluctu latus icta, fragorem·
Nec leuius pulsata sonat quàm ferreus olim
Cum laceras Aries, Balistáue, concutit arces·
Vtq; solent sumptis incursu uiribus, ire
Pectore, in arma feri protentáq; tela Leones·
Sic ubi se uentis commiserat unda coortis·
Ibat in arma ratis· multóq; erat altior illis·
Iamq; labant cunei spoliatáq; tegmine ceræ
Rima patet· præbetq; uiam letalibus undis·
Ecce cadunt largi resolutis nubibus Imbres·
Inq; fretum credas totum descendere Cœlum·
Inq; plagas cœli tumefactum scandere Pontum·
Vela madent nimbis· et cum cœlestibus undis
Aequoreæ miscentur aquæ· caret ignibus Aether·
Cæcáq; Nox premitur tenebris hyemisq;, suisq;,
Discutiunt tamen has præbentq; micantia lumen
Fulmina· fulmineis ardescunt ignibus Vndæ·
Dat quoq; iam saltus intra caua texta carinæ
Fluctus· et ut Miles numero præstantior omni
Cum sæpe assilijt defensæ mœnibus Vrbis· assiluit
Spe potitur tandem laudisq; accensus amore
Inter mille uiros, murum tamen occupat unus·
Sic ubi pulsarunt celsi latera ardua fluctus·
Vastius insurgens Decimæ ruit impetus undæ·
Nec prius absistit fessam oppugnare carinam·
Quàm uelut in captæ descendat mœnia Nauis·
Pars igitur tentabat adhuc inuadere Pinum·
Pars maris intus erat· trepidant haud segnius oēs·

Quàm solet urbs, alijs murum fodientibus extra.
Atq; alijs murum trepidare tenentibus intus.
Deficit ars, animiq; cadunt, totidemq; uidentur
Quot ueniunt fluctus ruere, atq; irrumpere mortes.
Non tenet hic lachrymas. stupet hic. uocat ille beatos
Funera, quos maneant. hic uotis numen adorat.
Brachiaq; ad cœlum quod non uidet, irrita tollens
Poscit opem. subeunt illi, Materq;, Paterq;.
Huic cum pignoribus domus et quod cuiq; relictum est.
Alcyone Céyca mouet. Ceycis in ore
Nulla nisi Alcyone est. et cum desyderet unam.
Gaudet abesse tamen. patriæ quoq; uellet ad oras
Respicere. inq; domum supremos uertere uultus.
Verum ubi sit nescit. tanta uertigine Pontus
Feruet. et inducta piceis è nubibus umbra
Omne latet cœlum. duplicataq; Noctis imago est.
Frangitur incursu nimbosi turbinis arbor.
superstat Frangitur & regimen. spolijsq; animosa superstes
Vnda uelut uictrix. sinuataq; despicit undas.
Nec leuius, Quàm si qs Athon, Pinduq; reuulsos
Sede sua, totos in apertum euerteret æquor.
Præcipitata cadit. pariterq; & pondere, & ictu,
Mergit in ima ratem. cum qua pars magna uirorum
Gurgite pressa graui. neq; in aéra reddita, fato
Functa suo est. alij partes, et membra carinæ
Trunca tenent. tenet ipse manu qua sceptra solebat.
Fragmina nauigij Ceyx. socerumq;, patremq;
Inuocat (Heu) frustra. sed plurima nantis in ore
Alcyone coniux. illam meminitq;, refertq;.
Illius ante oculos, ut agant sua corpora fluctus.

Optat · et exanimis manibus tumuletur amicis.
Dum natat · absentem, quoties sinit hiscere fluctus·
Nominat Alcyonen ipsisq; immurmurat undis.
Ecce super medios fluctus . niger arcus aquarum
Frangitur · et rupta mersum caput obruit unda.
Lucifer obscurus · nec quem cognoscere posses·
Illa nocte fuit . quoniamq; excedere coelo
Non licuit · densis texit sua nubibus ora.
Aeolis interea tantorum ignara malorum
Dinumerat noctes . et iam quas induat ille,
Festinat uestes . iam quas ubi uenerit ipse·
Ipsa gerat . reditusq; sibi promittit inanes·
Omnibus illa quidem superis pia thura ferebat.
Ante tamen cunctos Iunonis templa colebat.
Proq; uiro · qui nullus erat · ueniebat ad aras.
Vtq; foret sospes coniux suus · utq; rediret
Optabat · nullamq; sibi praeferret . at illi
Hoc de tot uotis poterat contingere solum.
At dea non ultra pro functo morte rogari
Sustinet · utq; manus funestas arceat aris·
Iri meae dixit fidissima nuncia uocis,
Vise soporiferam Somni uelociter aulam.
Extinctiq; iube Ceycis imagine mittat
Somnia ad Alcyonen ueros narrantia casus.
Dixerat . induitur uelamina mille colorum
Iris · et arquato coelum curuamine signans
Tecta petit iussi sub nube latentia regis.
Est prope Cimmerios longo spelunca recessu
Mons cauus · ignaui domus, et penetralia Somni.
Quo nunquam radijs Oriẽs, Mediusue, Cadensue,

Phoebus adire potest · nebulæ caligine mixtæ
Exhalantur humo · dubiæq́; crepuscula lucis ·
Non uigil Ales ibi cristati cantibus oris
Euocat Auroram · Non uoce silentia rumpunt ·
Sollicitiue Canes · canibusue sagacior Anser ·
Non fera, non pecudes, non moti flamine rami,
Humanæue sonum reddunt conuitia linguæ ·
Muta quies habitat · saxo tamen exit ab imo
Riuus aquæ Lethes · per quem cum murmure, labẽs
Inuitat somnos crepitantibus unda lapillis ·
Ante fores antri fœcunda papauera florent ·
Innumeræq́; herbæ · quarum de lacte, soporem
Nox legit · et spargit per opacas humida terras ·
Ianua ne uerso stridorem cardine reddat ·
Nulla domo tota, custos in limine nullus ·
At medio torus est Hebeno sublimis in antro
Plumeus · unicolor · pullo uelamine tectus ·
Quo cubat ipse Deus membris langore solutis ·
Hunc circa passim uarias imitantia formas
Somnia uana iacent, totidem quot messis aristas ·
Sylua gerit frondes · eiectat littus arenas ·
Quo simul intrauit · manibusq́; obstantia, Virgo
Somnia dimouit · uestis fulgore reluxit
Sacra domus · tardaq́; Deus grauitate iacentes
Vix oculos tollens, iterumq́;, iterumq́;, relabens ·
Summaq́; percutiens nutanti pectora Mento
Excussit tandem sibi se cubitoq́; leuatus
Quid ueniat (cognouit enim) scitatur · at illa ·
Somne quies rerum, placidissime Somne deorum ·
Pax animi, quem cura fugit, qui corpora duris

Fessa

Fessa ministerijs mulces: reparasq́; labori.
Somnia, quæ ueras æquant imitamine formas.
Herculeam Trachina iube sub imagine Regis,
Alcyonen adeant: simulacraq́; naufraga fingant.
Imperat hoc Iuno. post, quàm mandata peregit.
Iris abit. neq; enim ulterius tolerare soporis
Vim poterat: labiq́; ut somnum sensit in artus:
Effugit: et remeat per quos modo uenerat, arcus.
At Pater è populo Natorum mille suorum
Excitat artificem: Simulatoremq́; figuræ
Morphéa. non illo iussos solertius alter
Exprimit incessus: uultumq́;, sonumq́; loquendi.
Adijcit et uestes, et consuetissima quæq;
Verba. sed hic solos homines imitatur: at alter
Fit Fera: fit Volucris: fit longo corpore Serpens.
Hunc Icelon superi: mortale Phobétora uulgus
Nominat. est etiam diuersæ tertius artis
Phántasos. ille in humum, saxúq;, undáq;, trabéq;,
Quæq; uacant anima: fallaciter omnia transit.
Regibus hi, ducibusq́;, suos ostendere uultus
Nocte solent. populos alij, Plebemq́; pererrant.
Præterit hos senior. cunctisq́; è fratribus, unum
Morphéa, qui peragat Thaumantidos edita: somnus
Eligit: et rursus molli langore solutus,
Deposuitq́; caput, stratoq́; recondidit alto.
Ille uolat, nullos strepitus facientibus alis
Per tenebras: intraq́; moræ breue tempus, in urbem
Peruenit Aemoniam: positisq́; è corpore, pennis
In faciem Ceycis abit: sumptaq́; figura
Luridus, exanimi similis, sine uestibus ullis

Coniugis ante torum miseræ stetit. uda uidetur
Barba uiri madidis'q; grauis fluere unda capillis.
Tum lecto incumbens fletu super ora profuso
Hæc ait. agnoscis Céyca miserrima Coniux?
An mea mutata est facies nece? respice, nosces.
Inuenies'q; tuo pro Coniuge Coniugis umbram.
Nil opis Alcyone nobis tua uota tulerunt.
Occidimus. falsò tibi me promittere noli.
Nubilus Aegæo deprendit in æquore nauem
Auster et ingenti iactatam flamine soluit.
Ora'q; nostra tuum frustra clamantia nomen
Implerunt fluctus. non hæc tibi nuntiat Autor
Ambiguus. non ista uagis rumoribus audis.
Ipse ego fata tibi præsens mea naufragus edo.
Surge age. da lachrymas. lugubria'q; indue. nec me
Indeploratum sub inania Tartara mitte.
Adijcit his uocem Morpheùs quam coniugis illa
Crederet esse sui. fletus quoq; fundere ueros
Visus erat. gestum'q; manus Ceycis habebat.
Ingemit Alcyone. lachrymas mouet. atq; lacertos
Per somnum, corpus'q; petens, amplectitur auras.
Exclamat'q; mane. quo te rapis? ibimus uná.
Voce sua, specie'q; uiri, turbata, soporem
Excutit: et primo si sit, circunspicit illic.
Qui modo uisus erat (nam moti uoce ministri
Intulerant lumen) post, quàm non iuenit usquam.
Percutit ora manu. laniat'q; à pectore uestes.
Pectora'q; ipsa ferit. nec crines soluere curans
Scindit. et altrici, quæ luctus causa, roganti,
Nulla est Alcyone, nulla est ait, occidit uná

Cum Ceyce suo · solantia tollite uerba ·
Naufragus interijt, uidi, agnouiq; manusq;,
Et discedentem cupiens retinere, tenenti .
Vmbra fuit · sed et umbra tamen manifesta · uiriq;
Vera mei, non ille quidem · si quæris · habebat
Assuetos uultus · nec quo prius ore nitebat ·
Pallentem, nudumq;, et adhuc humente capillo
Infelix uidi · stetit hoc miserabilis ipso
Ecce loco · et quærit uestigia si qua supersint ·
Hoc erat, hoc animo quod diuinante timebam ·
Et ne me fugiens uentos sequerere, rogabam ·
At certe uellem · quoniam periturus abibas ·
Me quoq; duxisses, fuit ah, fuit utile, tecum
Ire mihi · neq; enim uitæ de tempore quicquam
Non simul egissem · nec mors discreta fuisset ·
Nunc absens perij, iactor quoq; fluctibus absens ·
Et sine me, te Pontus habet · crudelior ipso
Sit mihi mens pelago · si uitam ducere nitar
Longius · et tanto pugnem superesse dolori ·
Sed neq; pugnabo nec te miserande relinquam ·
Et tibi nunc saltem ueniam comes · inq; sepulchro
Si non urna, tamen iunget nos littera · si non
Ossibus ossa meis, at nomen nomine tangam ·
Plura dolor prohibet · uerboq; interuenit omni
Plangor · et attonito gemitus à corde trahuntur ·
Mane erat · egreditur tectis ad littus · et illum
Mœsta locum repetit de quo spectarat euntem ·
Dumq; moratur ibi · dumq; hinc retinacula soluit ·
Hoc mihi discedens dedit oscula littore dixit ·
Dumq; notata oculis reminiscitur acta · fretumq;

P rospicit in liquida spatio distante tuetur
N escio quid quasi corpus, aqua. primoq; quid illud
E sset, erat dubium. post, quàm paulũ appulit unda.
E t quamuis aberat corpus tamen esse liquebat
Quis foret ignorãs quia naufragus omine mota est.
E t tanquã ignoto lachrymas daret. heu miser, inqt,
Quisquis es et si qua est coniux tibi. fluctibus actum
F it propius corpus quod quo magis illa tuetur.
H oc minus, et minus est mentis. iã, iãq;, propinquæ
A dmotum terræ iam quod cognoscere posset.
C ernit. erat coniux. ille est exclamat et unà
O ra, comas, uestem, lacerat tendensq; trementes
A d Céyca manus. sic ò carissime Coniux?
S ic ad me miserande redis? ait adiacet undis
F acta manu moles quæ primas æquoris undas
F rangit et incursus quæ prædelassat aquarum.
I nsilit huc mirumq; fuit potuisse. uolabat.
P ercutiensq; leuem modo natis Aéra pennis,
S tringebat summas ales miserabilis undas.
D umq; uolat mœsto similem, plenumq; querelæ
O ra dedere sonum, tenui crepitantia rostro.
V t uero tetigit mutum, et sine sanguine corpus.
D ilectos artus amplexa recentibus alis,
F rigida nequicquam duro dedit oscula rostro.
S enserit hoc Ceyx an uultum motibus undæ
T ollere sit uisus populus dubitabat. at ille
S enserat. et tandem superis miserantibus, Ambo
A lite mutantur. fatis obnoxius isdem.
T unc quoq; mansit amor nec coniugale solutum est
F œdus in alitibus. cœunt fiuntq; parentes.

Perq; dies placidos, hyberno tempore septem
Incubat Alcyone pendentibus æquore nidis·
Tum uia tuta maris, uentos custodit, et arcet
Aeolus egressu· præstatq; nepotibus æquor.
Hos aliquis senior circum freta lata uolantes
Spectat· et ad finem seruatos laudat amores.
Proximus, aut idem, si fors tulit, hic quoq; dixit
Quem mare carpentem, substrictaq; crura gerentem
Aspicis· ostendens spatiosum in guttura Mergum·
Regia progenies· et si descendere ad ipsum
Ordine perpetuo quæris· sunt huius origo
Ilus, et Assaracus· raptusq; Ioui Ganymedes·
Laomedonq; senex· Priamusq; nouissima Troiæ
Tempora sortitus. frater fuit Hectoris iste·
Qui nisi sensisset prima noua fata iuuenta·
Forsitan inferius non Hectore nomen haberet·
Quamuis est illum proles enixa Dymantis·
Aesacon umbrosa furtim peperisse sub Ida
Fertur Alyxothoe gracili cornata bicorni,
Oderat hic urbes· nitidaq; remotus ab aula
Secretos montes, et inambitiosa colebat
Rura· nec Iliacos cœtus, nisi rarus adibat.
Non agreste tamen· nec inexpugnabile Amori
Pectus habens. syluas captatam sæpe per omnes
Aspicit Hesperien patria Cebrenida ripa
Iniectos humeris siccantem sole capillos.
Visa fugit Nymphe· ueluti perterrita fuluum
Cerua Lupum· longeq; lacu deprensa relicto
Accipitrem fluuialis Anas· quam Troius Heros
Insequitur· celeremq; metu, celer urget amore.

Ecce latens herba coluber, fugientis adunco
Dente pedem strinxit uirusq́; in corpore liquit.
Cum uita suppressa fuga est. amplectitur amens
Exanimem clamatq́; piget piget esse secutum.
Sed non hoc timui. nec erat mihi uincere tanti.
Perdidimus miseram nos te duo. uulnus ab angue
A me causa data est. ego sum sceleratior illo.
Qui tibi morte mea mortis solatia mittam.
Dixit et è scopulo quem rauca subederat unda.
Decidit in Pontum. Tethys miserata cadentem
Molliter excepit nantemq́; per æquora pennis
Texit et optatæ non est data copia mortis.
Indignatur amans inuitum uiuere cogi.
Obstariq́; animæ misera de sede uolenti
Exire utq́; nouas humeris assumpserat alas
Subuolat atq; iterum corpus super æquora mittit.
Pluma leuat casus furit Aesacus inq́; profundum
Pronus abit letiq́; uiam sine fine retentat.
Fecit amor maciem. longa internodia crurum.
Longa manet ceruix. caput est à corpore longe.
Aequor amat nomenq́; manet quia mergitur illo.

P. OVIDII NASO. METAMOR.
LIBER DVODECIMVS.

Aesacon

n Escius assumptis Priamus pater Aesacon alis
Viuere lugebat tumulo quoq; nomen habenti
Inferias dederat cum fratribus Hector inanes.

Defuit officio Paridis præsentia tristi·
Post modo qui rapta longum cum coniuge bellum
Attulit in patriam· coniurataéq; sequuntur
Mille rates· gentis'q; simul commune Pelasgæ·
Nec dilata foret uindicta· nisi æquora sæui
Inuia fecissent uenti· Bœotaq; tellus
Aulide piscosa, puppes tenuisset ituras·
Hic patrio de more, Ioui cum sacra parassent·
Vt uetus accensis incanduit ignibus ara·
Serpere Cœruleum Danai uidere draconem
In platanum· cœptis quæ stabat proxima sacris·
Nidus erat uolucrum bis quattuor arbore summa·
Quas simul, et matrem, circum sua damna uolãtem
Corripuit serpens· auidáq; recondidit aluo·
Obstupuere omnes· at ueri prouidus augur
Thestorides uincemus· ait· gaudete Pelasgi·
Troia cadet· sed erit nostri mora longa laboris·
Atq; nouem uolucres in belli digerit annos·
Ille ut erat uirides amplexus in arbore ramos·
Fit lapis· et seruat serpentis imagine saxum·
Permanet Aonijs Nereus uiolentus in undis·
Bellaq; non transfert· et sunt qui parcere Troiæ
Neptunum credant· quia mœnia fecerat urbis·
At non Thestorides· neq; enim nescit'ue, tacet'ue,
Sanguine uirgineo placandam Virginis iram
Esse deæ· post, quàm pietatem publica causa,
Rexq; patrem uicit· castumq; datura cruorem
Flentibus ante aram stetit Iphigenia ministris·
Victa dea est· nubemq; oculis obiecit· et inter
Officium, turbamq; sacri, uocemq; precantum,

Suppoſita fertur mutaſſe Mycenida cerua.
Ergo ubi qua decuit lenita eſt cæde Diana.
Et pariter Phœbes, pariter maris ira receſſit.
Accipiunt uentos à tergo millæ carinæ.
Multaq; perpeſſæ, Phrygia potiuntur arena.
Orbe locus medio eſt inter terraſq;, fretumq;,
Cœleſteſq; plagas triplicis confinia mundi.
Vnde quod eſt uſquam. quamuis regionibus abſit.
Inſpicitur. penetratq; cauas uox omnis ad aures.
Fama tenet. ſummaq; domum ſibi legit in arce.
Innumeroſq; aditus, ac mille foramina tectis
Addidit et nullis incluſit limina portis.
Nocte, dieq; patet. tota eſt ex ære ſonanti,
Tota fremit. uoceſq; refert. iteratq; quod audit.
Nulla quies intus. nullaq; ſilentia parte.
Nec tamen eſt clamor. ſed paruæ murmura uocis.
Qualia de pelagi (ſi quis procul audiat) undis
Eſſe ſolent. qualemue ſonum, cum Iuppiter atras
Increpuit nubes. extrema tonitrua reddunt.
Atria turba tenet. ueniunt leue uulgus. euntq;,
Mixtaq; cum ueris paſſim commenta uagantur
Millia rumorum. confuſaq; uerba uolutant.
E quibus hi uacuas implent ſermonibus aures.
Hi narrata ferunt alio. menſuraq; ficti
Creſcit. et auditis aliquid nouus adijcit Autor.
Illic credulitas. illic temerarius error.
Vanaq; lætitia eſt. conſternatiq; timores.
Seditioq; recens. dubioq; Autore ſuſurri.
Ipſa quid in cœlo rerum, pelagoq; geratur.
Et tellure uidet. totumq; inquirit in orbem.

F ecerat hæc notum: Graias cum milite forti
A duentare rates. neq; inexpectatus in armis
H ostis adest: prohibentq; aditus: littusq; tuentur
T roes: et Hectorea primus fataliter hasta
P rotesilae cadis: commissaq; prælia magno
S tant Danais: fortesq; animæ. nec cognitus Hector,
N ec Phryges, exiguo quid Achaica dextera possit
S anguine, senserunt. et iam signata rubebant
L ittora, iam leto proles Neptunia Cygnus
M ille uiros dederat, iam currus stabat Achillis: currus Achillis
T otaq; Peliacæ sternebat cuspidis ictu
A gmina: perq; acies, aut Cygnũ, aut Hectora quærẽs.
C ongreditur Cygno. decimum dilatus in annum
H ector erat. tum colla iugo canentia, pressos
E xhortatus equos, currum direxit in hostem.
C oncutiensq; suis uibrantia tela lacertis.
Q uisquis es ò iuuenis dixit: solamen habeto
M ortis: ab Aemonio quod sis iugulatus Achille.
H actenus Aeacides. uocem grauis hasta secuta est.
S ed quanquam certa nullus fuit error in hasta,
N il tamen emissi profecit acumine ferri.
V tq; hebeti pectus tantummodo contudit ictu:
N ate Dea (nam te fama prænouimus) inquit
I lle: quid à nobis uulnus miraris abesse?
(Mirabatur enim) non hæc, quam cernis equinis
F ulua iubis, cassis. nec onus caua parma sinistræ
A uxilio mihi sunt. decor est quæsitus ab istis.
M ars quoq; ob hoc, capit arma solet. remouebitur oẽ
T egminis officium. tamen indistrictus abibo.
E st aliquid non esse satum Nereide: sed qui

Neréáq; , et natas, et totum temperat æquor.
Dixit. et hæsurum Clypei curuamine telum
Misit in Aeaciden: quod et æs, et proxima rumpit
Terga nouena Boum. decimo tamen orbe moratũ ẽ.
Excipit hoc Heros. rursúsq; trementia, forti
Tela manu torsit. rursus sine uulnere corpus,
Syncerumq; fuit. nec tertia cuspis apertum,
Et se præbentem ualuit distringere Cygnum.
Haud secus exarsit: quàm circo Taurus aperto:
Cum sua terribili petit irritamina cornu
Phœniceas uestes: elusáq; uulnera, sentit.
Num tamen exciderit ferrum: considerat hastæ.
Hærebat ligno. manus est mea debilis ergo.
Quasq; ait ante habuit uires effudit in uno.
Nam certe ualuit. uel cum Lyrnesia primum
Mœnia deieci: uel cum Tenedonq; , suóq;
Eetionias impleui sanguine Thebas.
Vel cum purpureus populari cæde Caycus
Fluxit: opusq; meæ bis sensit Telephus hastæ.
Hic quoq; tot cæsis quorum per littus aceruos
Et feci, et uideo: ualuit mea dextra: ualetq; .
Dixit. et ante actis ueluti male crederet: hastam
Misit in aduersum Lycia de plebe Meneten.
Loricamq; simul, subiectáq; pectora rupit.
Quo plangente, grauem moribundo pectore terram:
Extrahit illud idem calido de uulnere telum.
Atq; ait. hæc manus ẽ: hæc qua modo uicimus hasta.
Vtar in hoc idem. sit in hoc precor exitus idem.
Sic fatur. Cygnumq; petit. nec fraxinus errat.
Inq; humero sonuit non euitata sinistro.

Inde uelut muro, solidáq; à caute, repulsa est.
Qua tamen ictus erat signatum sanguine Cygnum
Viderat· et frustra fuerat gauisus Achilles.
Vulnus erat nullum· sanguis fuit ille Menetæ.
Tum uero præceps, curru fremebundus ab alto
Desilit· et nitido securum cominus hostem
Ense petens· Parmam gladio, galeam'q; cauari
Cernit· et in duro lædi quoq; corpore ferrum.
Haud tulit ulterius· gladio'q; aduersa reducto
Ter, quater ora uiri, capulo caua tempora pulsat·
Cedentem'q; sequens instat· turbat'q;, ruit'q;,
Attonito'q; negat requiem· pauor occupat illum·
Ante oculos'q; natant tenebræ· retro'q; ferenti
Auersos passus, medio lapis obstitit aruo·
Quem super impulsum resupino corpore Cygnum
Vi multa uertit· terræ'q; affixit Achilles.
Tum Clypeo, genibus'q; premens præcordia duris,
Vincla trahit galeæ· quæ presso subdita mento
Elidunt fauces· et respiramen, iter'q;
Eripiunt animæ· uictum spoliare parabat.
Arma relicta uidet· corpus Deus æquoris albam
Contulit in uolucrem· cuius modo nomen habebat.
Hic labor· hæc requiem multorum pugna dierum
Attulit· et positis pars utraq; substitit armis.
Dum'q; uigil Phrygios seruat custodia muros·
Et uigil Argolicas seruat custodia fossas·
Festa dies aderat· qua Cygni uictor Achilles
Palláda mactatæ placabat sanguine Vaccæ,
Cuius ut imposuit prosecta calentibus aris·
Et dijs acceptus penetrauit in Aethéra nidor.

Sacra tulere suam. pars est data cætera mensis.
Discubuere toris proceres. et corpora tosta
Carne replent. uinoq́; leuant, curasq́;, sitimq́;.
Non illos citharæ, non illos carmina uocum,
Longaq́; Multifori delectat Tibia Buxi.
Sed noctem sermone trahunt. uirtusq́; loquendi
Materia est. pugnas referunt, hostisq́;, suasq́;.
Inq́; uices adita, atq; exhausta pericula sæpe
Commemorare iuuat. qđ enim loqueretur Achilles?
Aut qđ apud magnum potius loquerentur Achillem?
Proxima præcipue domito uictoria Cygno
In sermone fuit. uisum mirabile cunctis.
Quod iuuenis corpus nullo penetrabile telo.
Inuictumq́; à uulnere erat, ferrumq́; terebat.
Hoc ipse Aeacides. hoc mirabantur Achiui.
Cum sic Nestor ait. uestro fuit unicus æuo
Contemptor ferri. nulloq́; forabilis ictu
Cygnus. at ipse olim patientem uulnera mille
Corpore non læso Perrhæbum Cænéa uidi.
Cænéa Perrhæbum. qui factis inclytus, Othryn
Incoluit. quoq; id mirum magis esset in illo.
Fœmina natus erat. monstri nouitate mouentur.
Quisquis adest. narretq́; rogant. quos inter Achilles
Dic age (nam cunctis eadem est audire uoluntas)
O facunde Senex æui prudentia nostri.
Quis fuerit Cæneus. cur in contraria uersus.
Qua tibi militia, cuius certamine pugnæ
Cognitus, à quo sit uictus. si uictus ab ullo est.
Tum Senior. quamuis obstet mihi tarda uetustas.
Multaq́; me fugiant primis spectata sub annis.

P lura tamen memini· nec quæ magis hæreat, ulla
P ectore res nostro est, inter belliq́; domusq́;
A cta tot· ac si quem potuit spatiosa senectus
S pectatorem operum multorum reddere· uixi
A nnos bis centum· nunc tertia uiuitur ætas·
C lara decore fuit proles Elateia Cænis
T hessalidum Virgo pulcherrima· perq́; propinquas
P erq́; tuas urbes (tibi enim popularis Achille)
M ultorum frustra uotis optata procorum·
T entasset Peleus Thalamos quoq; forsitan illos·
S ed iam aut contigerant illi connubia matris·
A ut fuerant promissa tuæ· nec Cænis in ullos
D enupsit Thalamos· secretaq́; littora carpens
A equorei uim passa Dei est· ita fama ferebat·
V tq́; nouæ Veneris Neptunus gaudia cepit·
S int tua uota licet dixit secura repulsæ·
E lige quid uoueas· eadem quoq; fama ferebat·
M agnum, Cænis ait, facit hæc iniuria uotum·
T ale pati iam posse nihil· da fœmina ne sim·
O mnia præstiteris· grauiore nouissima dixit
V erba sono· poteratq́; uiri uox illa uideri,
S icut erat· nam iam uoto Deus æquoris alti
A nnuerat· dederatq́; super· ne saucius ullis
V ulneribus fieri· ferró ue occumbere posset·
M unere lætus abit· studijsq́; uirilibus, æuum
E xigit Atracides· Peneiaq́; arua pererrat·
D uxerat Hippodamen audaci Ixione natus·
N ubigenasq́; feros, positis ex ordine mensis,
A rboribus tecto discumbere iusserat antro·
A emonij proceres aderant· aderamus et ipsi·

Festáq; confusa resonabat regia turba.
Ecce canunt Hymenæon· et ignibus atria fumant.
Cinctáq; adest Virgo, matrumq;, nurúq; caterua,
Præsignis facie· felicem diximus illa
Coniuge Pirithoum· quod penè fefellimus omen.
Nam tibi sæuorum sæuissime centaurorum
Euryte quàm uino pectus· tam Virgine uisa
Ardet· et ebrietas geminata libidine regnat.
Protinus euersæ turbant conuiuia mensæ·
Raptatúrq; comis per uim noua nupta præhensis.
Eurytus Hippodamen· alij, quam quisq; probabat,
Aut poterat, rapiunt· captæq; erat urbis imago.
Fœmineo clamore sonat domus· ocyus omnes
Surgimus· et primus· quæ te uecordia Theseus
Euryte pulsat? ait, qui me uiuente lacessas
Pirithoum· uiolasq; duos ignarus in uno?
Néue ea magnanimus frustra memorauerit Heros,
Summouet instantes· raptamq; furentibus aufert.
Ille nihil contra· neq; enim defendere uerbis
Talia facta potest· sed uindicis ora proteruis
Insequitur manibus· generosáq; pectora pulsat.
Forte fuit iuxta signis extantibus asper
Antiquus Crater· quem uastum, uastior ipse
Sustulit Aegides· aduersáq; misit in ora·
Sanguinis ille globos pariter· cerebrumq;, merúq;,
Vulnere, & ore uomens, madida resupinus arena
Calcitrat· ardescunt germani cæde Bimembres·
Certatimq; omnes uno ore Arma, Arma, loquuntur.
Vina dabant animos et prima pocula pugna
Missa uolant· fragilesq; Cadi, curuiq; lebetes,

Res epulis quondam, nunc bello, et cædibus aptæ.
Primus Ophionides amycus penetralia donis
Haud timuit spoliare suis: et primus ab Aede
Lampadibus densum rapuit funale coruscis.
Elatumq; alte: ueluti qui candida Tauri
Rumpere sacrifica molitur colla securi:
Illisit fronti Lapithæ Coladontis: et ossa
Non cognoscendo confusa reliquit in ore.
Exiliere oculi: disiectisq; ossibus oris
Acta retro naris: medioq; est fixa palato.
Hunc pede conuulso mensæ Pellæus acernæ
Strauit humi Pelates, deiecto in pectora mento,
Cumq; atro mixtos spumantem sanguine dentes,
Vulnere tartareas geminato misit ad umbras.
Proximus ut steterat: spectans altaria uultu
Fumida terribili: cur non ait utimur istis?
Cumq; suis Gryneus immanem sustulit aram
Ignibus et medium Lapitharum iecit in agmen.
Oppressitq; duos Brotean, et Orion, Orio
Mater erat Mycale: quam deduxisse canendo
Sæpe reluctantis constabat cornua Lunæ.
Non impune feres: teli modo copia detur:
Dixerat Exadius: teli quæ habet instar: in alta
Quæ fuerant pinu: uotiui cornua Cerui.
Figitur hinc duplici Gryneus lumina ramo:
Eruiturq; oculos: quorum pars cornibus hæret.
Pars fluit in barbam concretaq; sanguine pendet.
Ecce rapit medijs flagrantem Rhœtus ab aris
Primitium torrem: dextraq; à parte Charaxi
Tempora perfregit fuluo protecta capillo.

C orrepti rapida uelut seges arida, flamma
A rserunt crines et uulnere sanguis inustus
T erribilem stridore sonum dedit. ut dare ferrum
I gne rubens plerumq; solet quod forcipe curua
C um faber eduxit lacubus demittit. at illud
S tridet et in tepida submersum sibilat unda.
S aucius hirsutis auidum de crinibus ignem
E xcutit inq; humeros limen tellure reuulsum
T ollit onus plaustri quod ne permittat in hostem,
I psa facit grauitas. socium quoq; saxea moles
O ppressit spatio stantem propiore Cometen.
G audia nec retinet Rhœtus. sic comprecor inquit
C ætera sit fortis castrorum turba tuorum.
S emicremoq; nouat repetitum stipite uulnus.
T erq;, quaterq;, graui iuncturas uerticis, ictu
R upit et in liquido sederunt ossa cerebro.
V ictor ad Euagrum, Coritumq;, Dryantaq; transit.
E quibus ut prima tectus lanugine malas
P rocubuit Coritus puero quæ gloria fuso
P arta tibi est Euagrus ait? nec dicere Rhœtus
P lura sinit rutilasq; ferox in aperta loquentis
C ondidit ora uiri. perq; os, in pectora, flammas.
T e quoq; sæue Drya circum caput igne rotato
I nsequitur sed non in te quoq; constitit idem
E xitus assiduæ successu cædis ouantem,
Q ua iuncta est humero ceruix sude figis obusta.
I ngemuit duroq; sudem uix osse reuellit
R hœtus et ipse suo madefactus sanguine fugit.
F ugit et Arnæus, Lycidasq; et saucius Armo
Thaumas D exteriore Medon et cum Pisenore Caumas

Quiq;

Quiq; pedum nuper certamine uicerat omnes
Mermeros · accepto tum uulnere tardius ibat ·
Et Pholus, et Menelaus, et Abas prædator Aprorũ,
Quiq; suis frustra bellum dissuaserat augur
Astylos ille etiam metuenti uulnera Nesso,
Ne fuge. ad herculeos (inquit) seruaberis arcus ·
At nõ Eurynomos, Lycidasq;, et Areus, et Imbreus
Effugêre necem · quos omnes extra Dryantis
Perculit aduersos · aduersum tu quoq;, q̃uis
Terga fugæ dederas · uulnus Cænee tulisti ·
Nam graue respiciens inter duo lumina ferrum ·
Quà naris fronti committitur · accipis, imæ ·
In tanto fremitu cunctis sine fine iacebat
Sopitus uenis inexperrectus Aphypnas,
Languentiq; manu carchesia mixta tenebat,
Fusus in ossæ uillosis pellibus Vrsæ ·
Quẽ procul ut uidit frustra nulla arma mouentem ·
Inserit Amento digitos, miscendaq; dixit
Cum styge uina bibes Phorbas · nec plura locutus,
In iuuenem torsit iaculum, ferrataq; collo
Fraxinus, ut casu iacuit resupinus · adacta est ·
Mors caruit sensu · plenoq; è gutture fluxit ·
Inq; toros, inq; ipsa niger carchesia sanguis ·
Vidi ego Petræum conantem euellere terra
Glandiferã quercum · quam dũ cõplexibus ambit ·
Et quatit huc, illuc · labefactaq; corpora pulsat ·
Lancea Pirithoi costis immissa Petræi
Pectora cum duro luctantia robore fixit ·
Pirithoi cecidisse Lycum uirtute ferebant ·
Pirithoi uirtute Chromin · sed uterq; minorem

Victori titulum q̃ Dictys, Helopsq; dederunt.
Fixus Helops iaculo est· quod peruia tempora fecit·
Et missum à dextra leuam penetrauit ad aurem.
Dictys ab ancipiti delapsus acumine montis
Dum fugit instantem trepidans Ixione Natum
Decidit in præceps· et pondere corporis Ornum
Ingentem fregit· suáq; induitilia fractæ.
Vltor adest Phareus· saxumq; è monte reuulsum
Mittere conatur· mittentem stipite querno
Occupat Aegides· cubitiq; ingentia fregit.
Ossa· nec ulterius dare corpus inutile leto
Aut uacat, aut curat· tergóq; Bianoris alti
Insilit· haud solito quenquam portare nisi ipsum·
Oppositq; genu costis· prensamq; sinistra
Cæsariem retinens, uultum minitantiáq; ora
Robore nodoso, prædurāq; tempora fregit.
Robore Nedimnum, iaculatoremq; Lycæspen
Sternit et immissa protectum pectora barba
Hippason· et summis extantem Riphéa syluis·
Tereáq; æmonijs qui prensos montibus ursos
Ferre domum uiuos, indignantesq; solebat.
Haud tulit utentem pugnæ successibus ultra
Theséa Demoléon· solidóq; reuellere dumo
Annosam pinum magno molimine tentat.
Quod quia nõ potuit· præfractam misit in hostem.
Sed procul à telo Theseus ueniente recessit
Palládos admonitu (credi sic ipse uolebat)
Non tamen arbor iners cecidit· nam Crantoris alti
Abscĩdit iugulo pectusq; humerumq; sinistrum.
Armiger ille tui fuerat genitoris Achilles,

Quem Dolopum rector bello superatus Amynthor
Aeacidæ dederat pacis pignusq́; fidemq́;.
Hunc procul ut fœdo disiectum uulnere Peleus,
Vidit, at inferias iuuenum gratissime Crantor
Accipe ait: ualidoq́; in Demoleonta lacerto
Fraxineam misit mentis quoq; uiribus hastam.
Quæ laterum cratem perrupit, et ossibus hærens
Intremuit. trahit ille manu sine cuspide lignum.
Id quoq; uix sequitur. cuspis pulmone retenta est.
Ipse dolor uires animo dabat. æger in hostem
Erigitur, pedibusq́; uirum proculcat equinis.
Excipit ille ictus galea, clypeoq́; sonantes.
Defensatq́; humeros, prætentaq́; sustinet arma.
Perq́; harmos uno duo pectora perforat ictu.
Ante tamen leto dederat Phlegræon, et Hylen
Eminus Hipphinoum, collato Marte Daninq́;.
Additur his Dorylas, qui tempora tecta gerebat
Pelle lupi, sæuiq́; uicem præstantia teli
Cornua dura boum multo rubefacta cruore.
Huic ego (nam uires animus dabat) aspice dixi
Quantum concedant nostro tua cornua ferro.
Et iaculum torsi. quod cum uitare nequiret,
Opposuit dextram passuræ uulnera fronti.
Affixa est cum fronte manus. fit clamor. at illum
Hærentem Peleus, et acerbo uulnere uictum
(Stabat enim propior) mediam ferit ense sub aluum.
Prosiliit, terraq́; ferox sua uiscera traxit.
Tractaq́; calcauit. calcataq́; rupit, et illis
Crura quoq; impediit, et inani concidit aluo.
Nec te pugnantem tua Cyllare forma redemit.

S i modo naturæ formam concedimus illi.
B arba erat incipiens · barbæ color aureus · aureaq;
E x humeris medios coma dependebat in armos.
G ratus in ore uigor · ceruix, humeriq; manusq;,
P ectoraq; artificum laudatis proxima signis·
E x qua parte uir est · neq; equi mendosa sub illo
D eteriorq; uiro facies · da colla, caputq;
C astore dignus erit · sic tergum sessile, sic sunt
P ectora celsa toris · totus pice nigrior atra,
C andida cauda tamẽ · color ẽ quoq; cruribus albus.
M ultæ illum petiere sua de gente · sed una
A bstulit Hylonome · qua nulla decentior inter
S emiferas altis habitauit fœmina syluis.
H æc et blanditijs, et amando, et amare fatendo
C yllaron una tenet · cultus quoq; quantus in illis
E sse potest membris · ut sit coma pectine lenis.
V t modo rore maris modo se Violá ue, Rosá ue
I mplicet · interdum canentia lilia gestet.
B isq; die lapsis pagasææ uerticæ syluæ
F ontibus ora lauet · bis flumine corpora tingat.
N ec nisi quæ deceant, electarumq; ferarum
A ut humero, aut lateri prætendat uellera leuo.
P ar amor est illis · errant in montibus unà.
A ntra simul subeunt · et tum lapitheia tecta
I ntrarant pariter · pariter fera bella gerebant.
A utor in incerto est · iaculum de parte sinistra
V enit · et inferius quà, collo pectore subsunt
C yllare te fixit · paruo cor uulnere læsum
C orpore cum toto post tela educta refrixit.
P rotinus Hylonome morientes excipit artus.

I mpositaq́; manu uulnus fouet· oráq; ad ora
A dmouet· atq; animæ fugienti obsistere tentat·
V t uidet extinctum· dictis, quæ clamor ad aures
A rcuit ire meas· telo quod inhæserat illi
I ncubuit· moriensq́; suum complexa maritum est·
A nte oculos stat et ille meos· qui sæua leonum
V inxerat inter se connexis uellera nodis
P heocomes· hominemq́; simul protectus, equumq́;·
C odice qui misso, quem uix iuga bima mouerent
I uncta, Phonoleniden á summo uertice fregit·
F racta uolubilitas capitis latissima· perq; os
P erq́; cauas nares, oculos, aures q́;, cerebrum
M olle fluit· ueluti concretum uimine querno
L ac solet· ut ue liquor rari sub pondere cribri
M anat· et exprimitur per densa foramina spissus·
A st ego, dum parat hic armis nudare iacentem·
(S cit tuus hoc genitor) gladium spoliantis in ima
I lia demisi· Chthonius quoq;, Teleboasq́;·
E nse iacent nostro ramum prior ille bifurcum
G esserat· hic iaculum· iaculo mihi uulnera fecit·
(S igna uides) apparet adhuc uetus inde cicatrix·
T unc ego debueram capienda ad pergama mitti·
T unc poteram magni si non superare, morari
H ectoris arma meis· illo sed tempore nullus,
A ut puer Hector erat· nunc me mea deficit ætas·
Q uid tibi uictorem gemini Periphanta Pyreti·
A mpycá quid referam? qui quadrupedantis Oecli
F ixit in aduerso cornum sine cuspide uultu·
V ecte Pelethronius Macareus, in pectus adacto
S trauit Eridupum (memini) et uenabula condi

I nguine Nessæi manibus coniecta Cymeli.
N ec tu credideris tantum cecinisse futura
A mpyciden Mopsum. Mopso iaculante biformis
O ccubuit frustráq; loqui tentauit Odites.
A d mentum lingua mentóq; ad guttura fixo.
Q uinq; neci Cæneus dederat. Stiphelúq;, Bromúq;,
A ntimachúq;, Helimum'q;, securiferúq; Pyracmō.
V ulnera non memini. numerum, nomen'q; notaui.
P rouolat emathij spolijs armatus Alesi.
Q uem dederat leto membris et corpore Latreus
M aximus. huic ætas inter iuuenem'q; senem'q;.
V is iuuenilis erat. uariabant tempora cani.
Q ui clypeo, gladióq;, macedoniáq; Sarissa
C onspicuus. faciem'q; obuersus in agmen utrunq;
A rmáq; concussit. certum'q; equitauit in orbem.
V erbáq; tot fudit uacuas animosus in auras.
E t te Cæni feram, nam tu mihi fœmina semper,
T u mihi Cænis eris. nec te natalis origo
C ommonuit. mentem'q; subit quo præmia facto
Q uáq; uiri falsam speciem mercede pararis.
Q uid uel nata uide. uel quid sis passa. colum'q;
I cape cum calathis. et stamina pollice torque.
B ella relinque uiris. iactanti talia Cæneus
E xtentum cursu missa latus eruit hasta,
Q uà uir equo commissus erat. furit ille dolore.
N udáq; Phylei iuuenis ferit ora Sarissa.
N on secus hæc resilit q̃ tecti à culmine grando.
A ut si quis paruo feriat caua tympana saxo.
C omminus aggreditur. laterìq; recondere duro
L uctatur gladium. gladio loca peruia non sunt.

Haud tamen effugies · medio iugulaberis ense.
Quãdoqdem mucro est hebes, inqt · et in latus ensem
Obliquat · longaq; amplectitur ilia dextra.
Plaga facit gemitus ut corpore marmoris icti ·
Fractaq; dissiliit percusso lamina collo.
Vt satis illæsos miranti præbuit artus
Nunc age ait Cæneus nostro tua corpora ferro
Tentemus · capuloq; tenus demisit in armos
Ensem fatiferum cæcamq; in uiscera mouit.
Versauitq; manum, uulnusq; in uulnere fecit.
Ecce ruunt uasto trepidi clamore Bimembres.
Telaq; in hunc omnes unum mittuntq; feruntq;.
Tela retusa cadunt · manet im perfossus ab omni
Inq; cruentatus Cæneus Elateius ictu.
Fecerat attonitos noua res · heu dedecus ingens
Monychus exclamat · populus superamur ab uno
Vixq; uiro · quanq̃ ille uir est · nos segnibus actis
Quod fuit ille, sumus · quid mẽbra ĩmania prosunt?
Quid geminæ uires? et quid fortissima rerum
In nobis duplex Natura animalia iunxit?
Nec nos matre dea · nec nos Ixione natos
Esse reor · qui tantus erat Iunonis ut altæ
Spem caperet · nos semimari superamur ab hoste.
Saxa, trabesq; super, totosq; inuoluite montes ·
Viuacemq; animam missis elidite syluis.
Sylua premat fauces · et erit pro uulnere pondus.
Dixit · et insani deiectam uiribus austri
Forte trabem nactus ualidum coniecit in hostem ·
Exemplumq; fuit · paruoq; in tempore nudus
Arboris Othrys erat · nec habebat Pelion umbras.

rapidi

O brutus immani cumulo sub pondere Cæneus
A estuat arboreo· coniectáq; robora duris
F ert humeris. sed enim postq̃ super ora, caputq;
C reuit onus· nec habet quas ducat spiritus auras.
D eficit interdum, modo se super aéra frustra
T ollere conatur· iactasq; euoluere syluas.
I nterdumq; mouet. ueluti quam cernimus (ecce)
A rdua si terræ quatiatur motibus Idæ.
E xitus in dubio est. alij sub inania corpus
T artara detrusum syluarum mole ferebant.
A bnuit Ampycides· medioq; ex aggere fuluis
V idit autem pennis liquidas exire sub auras·
Quæ mihi tunc primum, tunc est conspecta supremū
H anc ubi lustrantem leni sua castra uolatu
M opsus· et ingenti circùm clamore sonantem
A spexit· pariterq; animo est, oculisq; secutus.
O salue dixit lapithææ gloria gentis
Maxime uir quondam, sed auis nunc unica· Cæneu.
C redita res autore suo est. dolor addidit iram.
O ppressumq; ægre tulimus tot ab hostibus unum.
N ec prius abstitimus ferro exercere dolorem,
Quàm data pars leto· partem fuga, noxq; remouit.
H æc inter Lapithas et semihomines Centauros
P rælia Tlepolemus Pylio referente· dolorem
P ræteriti Alcidæ tacito non pertulit ore.
A tq; ait. Herculeæ mirum est obliuia laudis
A cta tibi senior. certe mihi sæpe referre
N ubigenas domitos à se pater ipse solebat.
T ristis ad hæc Pylius. quid me meminisse malorum
C ogis? et obductos annis restringere luctus?

Inq́; tuum genitorem odium, offensásq́; fateri?
Ille quidem maiora fide quoq; gessit · et orbem
Impleuit meritis, quod mallem posse negare.
Sed neq; Deiphobum, nec Polydámanta, nec ipsum
Hectora laudamus. quis enim laudauerit hostem?
Ille tuus genitor Messenia mœnia quondam
Strauit · et immeritas urbes Elinq́;, Pylumq́;
Diruit · inq́; meos ferrum, flammasq́; penates
Impulit. utq́; alios taceam · quos ille peremit ·
Bis sex Neleidæ fuimus conspecta iuuentus,
Bis sex herculeis ceciderunt, me minus uno.
Viribus, atq; alios uinci potuisse ferendum est.
Mira Periclymeni mors est · cui posse figuras
Sumere quas uellet · rursusq́; reponere sumptas
Neptunus dederat. Nelei sanguinis autor.
Hic ubi nequicquam est formas uariatus in omnes ·
Vertitur in faciem uolucris · quæ fulmina curuis
Ferre solet pedibus diuum gratissima Regi.
Viribus usus auis pennis, rostróq; redunco
Hamatisq́; uiri laniauerat unguibus ora.
Tendit in hunc nimium certos Tirynthius arcus ·
Atq; inter nubes sublimia membra ferentem
Pendentemq́; ferit lateri quà iungitur ala.
Nec graue uulnus erat · sed rupti uulnere nerui
Deficiunt · motumq́; negant · uiresq́; uolandi.
Decidit in terram non concipientibus auras
Infirmis pennis · et quæ leuis hæserat alæ
Corporis affixi pressa est grauitate sagitta.
Perq́; latus summum iugulo est exacta sinistro.
Num uideor debere tuis præconia rebus

Herculis o Rhodiæ ductor pulcherrime classis?
Ne tamen ulterius q̃ fortia facta silendo
Vlciscar fratres. solida est mihi gratia tecum.
Hæc postq̃ dulci Neleius edidit ore.
A sermone senis repetito munere Bacchi
Surrexere toris. nox est data cætera somno.
At deus æquoreas qui cuspide temperat undas,
Inuolucrem corpus nati Cygneida uersum
Mente dolet patria. sæuumq́; perosus Achillem
Exercet memores plus q̃ ciuiliter, iras.
Iamq́; ferè tracto duo per quinquennia bello
Talibus intonsum compellat Smynthéa dictis.
O mihi de fratris longe charissime natis.
Irrita qui mecum posuisti mœnia Troiæ
Ecquid, ubi asiacas casuras aspicis arces
Ingemis? aut ecquid tot defendentia muros
Millia cæsa doles? ecquid (ne persequar omnes,)
Hectoris umbra subit circum sua pergama tracti?
Cum tamen ille ferox, belloq́; cruentior ipso
Viuit adhuc operis nostri populator Achilles.
Det mihi se (faxo) triplici quid cuspide possim
Sentiat. et quoniam concurrere comminus hosti
Non datur. occulta nec opinum perde sagitta.
Annuit. atq; animo pariter patruiq́;, suoq́;.
Delius indulgens nebula uelatus, in agmen
Peruenit iliacum. mediaq́; in cæde uirorum
Rara per ignotos spargentem cernit achiuos
Tela Parim. fassusq́; deum, quid spicula perdis
Sanguine plebis ait? siqua est tibi cura tuorum
Vertere in Aeaciden. cæsosq́; ulciscere fratres.

Dixit · & ostendens sternentem troica ferro
Corpora Peliden, arcus obuertit in illum·
Certaq; letifera direxit spicula dextra·
Quo Priamus gaudere senex post Hectora posset
Hoc fuit · ille igitur tantorum uictor Achille
Victus es à timido graiæ raptore maritæ·
At si fœmineo fuerat tibi marte cadendum·
Thermodontiaca malles cecidisse bipenni·
Iam timor ille Phrygum, decus, et tutela pelasgi
Nominis Aeacides caput insuperabile bello
Arserat · armarat deus idem, idemq; cremarat·
Iam cinis est · & de tam magno restat Achille
Nescio quid · paruam quod non bene cõpleat urnã·
At uiuit, totum quæ gloria compleat orbem·
Hæc illi mensura uiro respondet · & hæc est
Par tibi pelide, nec inania tartara sentit·
Ipse etiam, ut cuius fuerit cognoscere posses·
Bella mouet Clypeus · deq; armis arma feruntur·
Non ea Tydides, non audet Oileus Aiax·
Non minor Atrides · non bello maior, & æuo,
Poscere non alij. soli Telamone creato
Laertæq; fuit, tantæ fiducia laudis·
A se Tantalides onus, inuidiamq; remouit·
Argolicosq; duces medijs considere castris
Iussit · & arbitrium litis traiecit in omnes·

Onsedere duces, & uulgi stante corona
Surgit ad hos clypei dominus septemplicis Aiax·
Vtq; erat impatiens iræ, sigæia toruo
Littora prospexit· classemq; in littore uultu·
Intendensq; manus· Agimus pro Iuppiter inquit
Ante rates causam· et mecum confertur Vlysses?
At non hectoreis dubitauit cedere flammis·
Quas ego sustinui· quas hac à classe fugaui·
Tutius est igitur fictis contendere uerbis,
Quàm pugnare manu? sed nec mihi dicere promptũ.
Nec facere est isti· quantumq; ego marte feroci,
Inq; acie ualeo· tantum ualet iste loquendo·
Nec memoranda tamen uobis mea facta Pelasgi
Esse reor (uidistis enim) sua narret Vlysses·
Quæ sine teste gerit· quorum nox conscia sola est·
Præmia magna peti fateor· sed demit honorem
Aemulus· Aiaci· non est tenuisse superbum·
Sit licet hoc ingens· quidquid sperauit Vlysses·
Ipse tulit pretium iam nunc certaminis huius·
Qui cum uictus erit· mecum certasse feretur·
Atq; ego si Virtus in me dubitabilis esset·
Nobilitate potens, essem Telamone creatus
Mœnia qui forti troiana sub Hercule cepit·
Littoraq; intrauit pagasæa Colcha carina·

Aeacus huic pater est: qui iura silentibus illic
Reddit: ubi Aeolidê saxum graue Sisyphon urget.
Aeacon agnouit summus: prolemq; fatetur
Iuppiter esse suam: sic à Ioue tertius Aiax.
Nec tamen hæc series in causam prosit Achiui:
Si mihi cum magno non est communis Achille.
Frater erat: fraterna peto: quid sanguine cretus
Sisyphio? furtisq;, et fraude simillimus illi
Inseris aeacidis alienæ nomina gentis?
An q; in arma prior: nulloq; sub indice ueni,
Arma neganda mihi? potiorq; uidebitur illis:
Vltima qui cœpit: detractauitq; furore
Militiam ficto? donec solertior isto,
Et sibi inutilior, timidi commenta retexit
Naupliades animi: uitataq; traxit ad arma.
Optima nunc sumat: qui sumere noluit ulla.
Nos inhonorati, et donis patruelibus orbi,
Obtulimus quia nos ad prima pericula: simus?
Atq; utinam, aut uerus furor ille: aut creditus esset:
Nec comes huc phrygias unq̃ uenisset ad arces
Hortator scelerum. non te Pœantia proles
Expositum Lemnos nostro cum crimine haberet.
Qui nunc ut (memorant) syluestribus abditus antris,
Saxa moues gemitu: laertiadæq; precatris
Quæ meruit quæ, (si dij sunt) non uana precatris.
Et nunc ille eadem nobis iuratus in arma
(Heu pars una ducum) quo successore sagittæ
Herculis utuntur: fractus morboq; fameq;
Velaturq;: aliturq; auibus: uolucresq; petendo
Debita Troianis exercet spicula fatis.

Ille tamen uiuit: quia non comitatur Vlyssem.
Vellet et infelix Palamedes esse relictus.
Viueret: aut certe letum sine crimine haberet.
Quem, male conuincti nimium memor iste furoris,
Prodere rem Danaum finxit: fictumq; probauit
Crimen: et ostendit quod iam praefoderat aurum.
Ergo aut exilio uires subduxit achiuis:
Aut nece. sic pugnat. sic est metuendus Vlysses.
Qui licet eloquio fidum quoq; Nestora uincat:
Haud tamen efficiet desertum ut Nestora crimen
Esse rear nullum. qui cum imploraret Vlyssem:
Vulnere tardus equi, fessusq; senilibus annis
Proditus à socio est. non haec mihi crimina fingi.
Scit bene Tydides: qui nomine saepe uocatum
Corripuit trepidoq; fugam exprobrauit amico.
Aspiciunt oculis superi mortalia iustis.
En eget auxilio, qui non tulit. utq; reliquit:
Sic linquendus erat. legem sibi dixerat ipse.
Conclamat socios: adsum. uideoq; trementem
Pallentemq; metu: et trepidantem morte futura,
Opposui molem clypei: texiq; iacentem,
Seruauiq; animã (minimum est hoc laudis) inertem.
Si perstas certare: locum redeamus ad illum.
Redde hostes, uulnusq; tuum: solitumq; timorem
Post clypeumq; late: et mecum contende sub illo.
At postq̃ eripui: cui standi uulnera uires
Non dederant: nullo tardatus uulnere fugit.
Hector adest: secumq; deos in praelia ducit:
Quáq; ruit, non tu tantum terreris Vlysse:
Sed fortes etiam. Tantum trahit ille timoris.

Hunc ego sanguineæ successu cædis ouantem
Eminus ingenti resupinum pondere fudi.
Hunc ego poscentem, cum quo concurreret unus
Sustinui, sortemq; meam uouistis Achiui.
Et uestræ ualuere preces. si quæritis huius
Fortunam pugnæ, non sum superatus ab illo.
Ecce ferunt troes, ferrumq;, ignesq;, Iouemq;
In danaas classes. ubi tunc facundus Vlysses?
Nempe ego mille meo protexi pectore puppes
Spem uestri reditus. date pro tot nauibus arma.
Quod si uera licet mihi dicere, quæritur istis,
Quàm mihi maior honos, cōiūctaq; gloria nostra ē.
Atq; Aiax armis, non Aiaci arma petuntur.
Conferat his Ithacus Rhesum, imbellemq; Dólona,
Priamidenq; Helenum rapta cum Pallade captum.
Luce nihil gestum est, nihil est Diomede remoto.
Si semel ista datis meritis tam uilibus arma,
Diuidite, et pars sit maior Diomedis in illis.
Quo tamē hæc Ithaco? qui clam, qui semper inermi
Rem gerit, et furtis incautum decipit hostem.
Ipse nitor galeæ claro radiantis ab auro
Insidias prodet, manifestabitq; latentem.
Sed neq; Dulichius sub Achillis casside uertex
Pondera tanta feret, nec non onerosa, grauisq;
Peliás hasta potest imbellibus esse lacertis.
Nec clypeus uasti cælatus imagine mundi
Conueniet timidæ, natæq; ad furta sinistræ.
Debilitaturum quid te petis improbe munus?
Quod tibi, si populi donauerit error Achiui,
Cur spolieris erit, non cur metuaris ab hoste.

E t fuga, qua sola cunctos timidissime uincis.
T arda futura tibi est gestamina tanta trahenti.
A dde quod iste tuus tam raro prælia passus
I nteger est clypeus. nostro qui tela ferendo
M ille patet plagis. nouus est successor habendus.
D eniq; quid uerbis opus est? spectemur agendo.
A rma uiri fortis medios mittantur in hostes.
I nde iubete peti. & referentem ornate relatis.
F inierat Telamone satus. uulgiq; secutum
V ltima murmur erat. donec Laertius heros
A stitit. atq; oculos paulum tellure moratos
S ustulit ad proceres. expectatoq; resoluit
O ra sono. neq; abest facundis gratia dictis.
S i mea cum uestris ualuissent uota Pelasgi.
N on foret ambiguus tanti certaminis hæres.
T uq; tuis armis, nos te poteremur Achille.
Q uem quoniam non æqua mihi, uobisq; negarunt
F ata (manuq; simul ueluti lachrymantia tersit
L umina) quis magno melius succedit Achilli.
Q uàm per quem magnus Danais successit Achilles?
H uic modo ne prosit. quod ut est hebes, esse uidetur.
N eue mihi noceat. quod uobis semper achiui
P rofuit ingenium. meaq; hæc facundia, si qua est,
Q uæ nunc pro domino, pro uobis sæpe locuta est,
I nuidia careat. bona nec sua quisq; recuset.
N am genus, et proauos et quæ non fecimus ipsi,
V ix ea nostra uoco. sed enim quia rettulit Aiax
E sse Iouis pronepos. nostri quoq; sanguinis autor
I uppiter est. totidemq; gradus distamus ab illo.
N am mihi Laertes pater est, Arcesius illi

Iuppiter

Iuppiter huic. neq; in his quisq̃ damnatus, et exul.
Est quoq; per matrem Cyllenius addita nobis
Altera nobilitas. Deus est in utroq; parente.
Sed neq; materno ꝙ sum generosior ortu,
Nec mihi ꝙ pater est fraterni sanguinis insons.
Proposita arma peto. meritis expendite causam.
Dummodo quod fratres Telamon, Peleusq; fuerũt.
Aiacis meritum non sit nec sanguinis ordo.
Sed Virtutis honor spolijs quæratur in istis.
Aut si proximitas primusq; requiritur hæres.
Est genitor Peleus. est Pyrrhus filius illi.
Quis locus Aiaci? Phthiam hæc Scyronq́; ferantur.
Nec minus est isto Teucer patruelis Achilli.
Non petit ille tamen. num si petat auferat illa?
Ergo operum quoniam nudum certamen habetur.
Plura quidem feci q̃ quæ comprendere dictis
In promptu mihi sit. rerum tamen ordine ducar.
Præscia uenturi genitrix Nereia leti
Dissimulat cultu natum & deceperat omnes,
In quibus Aiacem, sumptæ fallacia uestis.
Arma ego fœmineis animum motura uirilem
Mercibus inserui. neq; adhuc proiecerat Heros
Virgineos habitus. cum parmam, hastamq; tenenti
Nate dea dixi tibi se peritura reseruant
Pergama. quid dubitas ingentem euertere Troiam?
Iniecíq; manum fortemq; ad fortia misi.
Ergo opera illius, mea sunt. ego Telephon hasta
Pugnantem domui. uictum, orantemq; refeci.
Quod Thebæ cecidere, meum est. me credite Lesbon.
Me Tenedon, Chrysenq;, et Cillan Apollinis urbes.

E t Scyron cœpisse. mea concussa putate
P rocubuisse solo Lyrnessia mœnia dextra.
V tq; alios taceam qui sæuum perdere posset,
H ectora nempe dedi. per me iacet inclytus Hector.
I llis hæc armis, quibus est inuentus Achilles.
A rma peto. uiuo dederam. post fata reposco.
V t dolor unius Danaos peruenit ad omnes.
A ulidaq; Euboicam complerunt mille carinæ.
E xpectata diu nulla, aut contraria classi
F lamina sunt. duræq; iubent Agamẽnona sortes
I mmeritam sæuæ natam mactare Dianæ.
D enegat hoc genitor. diuisq; irascitur ipsis.
A tq; in rege tamen, pater est. ego mite parentis
I ngenium uerbis ad publica commoda uerti.
N unc equidem fateor fassoq; ignoscat Atrides.
D ifficilem tenui sub iniquo iudice causam.
H unc tamen utilitas populi, fraterq;, datiq;,
S umma mouet sceptri laudẽ ut cũ sanguine pẽset.
M ittor et ad matrem. quæ non hortanda, sed astu
D ecipienda fuit. quò si Telamonius isset.
O rba suis essent etiamnum lintea uentis.
M ittor et iliacas audax orator ad arces.
V isaq; et intrata est altæ mihi curia Troiæ.
P lenaq; adhuc erat illa uiris. interritus egi
Q uam mihi mandarat communis Græcia causam.
A ccusoq; Parim. prædamq;, Helenamq; reposco.
E t moueo Priamum. Priamoq; Antenora iũctum.
A t Paris, et fratres, & qui rapuere sub illo,
V ix tenuere manus (scis hæc Menelae) nefandas.
P rimaq; lux nostri tecum fuit illa pericli.

Longa referre mora est · quæ consilioq́;, manuq́;
Vtiliter feci spatiosi tempore belli·
Post acies primas, urbis se mœnibus hostes
Continuere diu·nec aperti copia Martis
Vlla fuit · decimo demum pugnauimus anno·
Quid facis interea, qui nil nisi prælia nosti?
Quis tuus usus erat?nam si mea facta requiris·
Hostibus insidior · fossas munimine cingo·
Consolor socios · ut longi tædia belli
Mente ferant placida · doceo quò simus alendi·
Armandiq́; modo · mittor quò postulat usus·
Ecce Iouis monitu deceptus imagine somni
Rex iubet incœpti curam dimittere belli·
Ille potest autore suam defendere uocem·
Non sinat hoc Aiax · delendaq́; pergama poscat.
Quodq́; potest, pugnet · cur non remoratur ituros?
Cur non arma capit?det quod uaga turba sequatur·
Non erat hoc nimium, nunq̃ nisi magna loquenti.
Quid ꝙ et ipse fugit?uidi, puduitq́; uidere,
Cum tu terga dares · inhonestaq́; uela parares·
Nec mora · quid facitis?quæ uos dementia, dixi,
Concitat ò socij captam dimittere Troiam?
Quid ue domum fertis decimo nisi dedecus anno?
Talibus atq; alijs in quæ dolor ipse disertum
Fecerat · auersos profuga de classe reduxi·
Conuocat Atrides socios terrore pauentes·
Nec Telamoniades etiam nunc hiscere quicq̃
Audet et ausus erat reges incessere dictis
Thersites, etiam per me haud impune proteruus·
Erigor · et trepidos ciues exhortor in hostes·

Amissam'q; mea uirtutem uoce reposco.
Tempore ab hoc quodcunq; potest fecisse uideri
Fortiter iste meum est. qui dantem terga retraxi.
Deniq; de Danais quis te laudát ue petít ue?
At sua Tydides mecum communicat acta.
Me probat & socio semper confidit Vlysse.
Est aliquid de tot Graiorum millibus, unum
A Diomede legi. nec me sors ire iubebat.
Sed tamen et spreto noctis'q;, hostis'q; periclo
Ausum eadem quæ nos, phrygia de gente Dólona
Interimo. non ante tamen. quàm cuncta coegi
Prodere. & edidici quid perfida Troia pararet.
Omnia cognoram. nec quid specularer habebam.
Etiam promissa poteram cum laude reuerti.
Haud contentus eo, petij tentoria Rhesi.
Inq; suis ipsum castris, comites'q; peremi.
Atq; ita captiuo uictor, uotis'q; potitus,
Ingredior curru lætos imitante triumphos.
Cuius equos pretium pro nocte poposcerat hostis.
Arma negate mihi fuerit'q; benignior Aiax.
Quid Lycij referam Sarpedonis agmina, ferro
Deuastata meo? cum multo sanguine fudi
Cæranon Iphitiden'q;, Alastora'q;, Chromium'q;,
Alcandrum'q;, Halium'q;, Noemona'q;, Pritanim'q;,
Exitio'q; dedi cum Pheridamante Thoona,
Et Charopem, fatis'q; immitibus Eunomon actum.
Qui'q; minus celebres nostra sub mœnibus urbis
Procubuere manu. sunt et mihi uulnera ciues
Ipso pulchra loco. nec uanis credite uerbis.
Aspicite en (uestem'q; manu diduxit) & hæc sunt

P ectora semper (ait) uestris exercata rebus.
A t nihil impendit per tot Telamonius annos
S anguinis in socios, & habet sine uulnere corpus.
Q uid tamen hoc refert, si se pro classe pelasga
A rma tulisse refert contra Troasq;, Iouemq;?
C onfiteorq; tulit. neq; enim bene facta maligne
D etrectare meum est. modó ne communia solus
O ccupet, atq; aliquem nobis quoq; reddat honorem.
R eppulit Actorides sub imagine tutus Achillis
T roas ab arsuris cum defensore carinis.
A usum etiam Hectoreis solum concurrere telis
S e putat, oblitus regisq;, ducisq;, meiq;,
N onus in officio, et prælatus munere sortis.
S ed tamen euentus uestræ fortissime pugnæ
Q uis fuit? Hector abit uiolatus uulnere nullo.
M e miserum quanto cogor meminisse dolore
T emporis illius, quo graium murus Achilles
P rocubuit, nec me lachrymæ, luctusq;, timorq;,
T ardarunt, quin corpus humo sublime referrem
H is humeris. his inq̃ humeris, ego corpus Achillis
E t simul arma tuli, quæ nuncquoq; ferre laboro,
S unt mihi quæ ualeant in talia pondera uires,
E st animus certe uestros sensurus honores.
S cilicet idcirco pro nato cœrula mater
A mbitiosa suo fuit, ut cœlestia dona
A rtis opus tantæ rudis, et sine pectore miles
I ndueret? neq; enim clypei cælamina nouit,
O ceanum, et terras, cumq; alto sydera cælo
P leiadasq;, Hyadasq;, imunemq; æquoris Arcton,
D iuersasq; urbes, nitidumq; Orionis ensem.

Postulat, ut capiat quæ non intelligit arma.
Quid? ꝙ me duri fugientem munera belli
Arguit incœpto serum accessisse labori?
Nec se magnanimo maledicere sentit Achilli?
Si simulasse uocas crimen simulauimus ambo.
Si mora pro culpa est ego sum maturior illo.
Me pia detinuit coniux pia Mater Achillem.
Primaq; sunt illis data tempora· cætera uobis.
Haud timeo si iam nequeam defendere crimen
Cum tanto commune uiro. deprensus Vlyssis
Ingenio tamen ille at non Aiacis, Vlysses.
Neue in me stolidæ conuicia fundere linguæ
Admiremur eum· uobis quoq; digna pudore
Obijcit. an falso Palamedem crimine turpe est
Accusasse mihi? uobis damnasse decorum?
Sed neq; Naupliades facinus defendere tantum
Tamq; patens ualuit· nec uos audistis in illo
Crimina. uidistis, pretio quæ obiecta patebant.
Nec Pæantiaden, ꝙ habet Vulcania Lemnos
Esse reus merui crimen defendite uestrum,
(Consensistis enim) nec me suasisse negabo·
Vt se subtraheret belli que uiæq; labori,
Tentaretq; feros requie lenire dolores.
Paruit· & uiuit. non hæc sententia tantum est
Fida· sed et felix. cum sit facit esse fidelem.
Quem quoniam uates delenda ad pergama poscunt.
Ne mandate mihi· melius Telamonius ibit·
Eloquioq; uirum morbis, iraq; furentem
Molliet· aut aliqua perducet callidus arte.
Ante retro Simoisq; fluet· sine frondibus Ide

Stabit, et auxilium promittet achaia Troiae.
Quàm cessante meo pro uestris pectore rebus
Aiacis stolidi Danais solertia prosit,
Sis licet infestus socijs, regiq; mihiq;
Dure philoctete, licet execrere, meumq;
Deuoueas sine fine caput, cupiasq; dolenti
Me tibi forte dari, nostrumq; haurire cruorem.
Vtq; tui mihi, sic fiat tibi copia nostri.
Te tamen aggrediar, mecumq; reducere nitar.
Tamq; tuis potiar (faueat fortuna) sagittis.
Quàm sum dardanio, quem cepi, uate potitus.
Quàm responsa deum, Troianaq; fata retexi.
Quàm rapui phrygiae signum penetrale Mineruae
Hostibus è medijs. et se mihi comparat Aiax.
Nempe capi Troiam prohibebant fata sine illo.
Fortis ubi est Aiax? ubi sunt ingentia magni
Verba uiri? cur hic metuit? cur audet Vlysses
Ire per excubias? et se committere nocti?
Perq; feros enses, non tantum moenia Troiae,
Verum etiam summas arces intrare, suaq;
Eripere aede deam, raptamq; afferre per hostes.
Quae nisi fecissem, frustra Telamone creatus
Gestasset leua taurorum tergora septem.
Illa nocte mihi Troiae uictoria parta est.
Pergama tunc uici, cum uinci posse coegi.
Desine Tydiden uultuq;, et murmure nobis
Ostentare meum, pars est sua laudis in illo.
Nec tu, cum socia clypeum pro classe tenebas,
Solus eras. tibi turba comes, mihi contigit unus.
Qui nisi pugnacem sciret sapiente minorem

Eſſe· nec indomitæ deberi præmia dextræ·
Ipſe quoq; hæc peteret· peteret moderatior Aiax·
Eurypylusq́; ferox· claroq́; Andremone natus·
Nec minus Idomeneus, patriaq́; creatus eadem
Meriones· peteret maioris frater Atridæ.
Quippe manu fortes· nec ſunt tibi Marte ſecundi.
Conſilijs ceſſere meis. tibi dextera bello
Vtilis, ingenium eſt, quod eget moderamine noſtro.
Tu uires ſine mente geris· mihi cura futuri eſt·
Tu pugnare potes· pugnandi tempora mecum
Eligit Atrides. tu tantum corpore prodes·
Nos animo. q̃toq; ratem qui temperat, anteit
Remigis officium· q̃to dux milite maior·
Tantum ego te ſupero. nec non in corpore noſtro
Pectora ſunt potiora manu. uigor omnis in illis.
At uos ò proceres uigili date præmia ueſtro·
Proq́; tot annorum curis, quas anxius egi,
Hunc titulum meritis penſandum reddite noſtris.
Iam labor in fine eſt. obſtantia fata remoui.
Altaq́; poſſe capi faciendo pergama cepi.
Per ſpes nunc ſocias, caſuraq́; mœnia Troum.
Perq́; deos oro· quos hoſti nuper ademi·
Per ſi quid ſupereſt· quod ſit ſapienter agendum·
Si quid adhuc audax, ex præcipitiq́; petendum eſt·
Si Troiæ fatis aliquid reſtare putatis·
Eſte mei memores. aut ſi mihi non datis arma·
Huic date. et oſtendit ſignum fatale Mineruæ.
Mota manus procerum eſt. et quid facundia poſſet·
Tunc patuit· fortisq́; uiri tulit arma diſertus.
Hectora qui ſolus, qui ferrum, ignesq́;, Iouemq́;

S ustinuit toties unam non sustinet iram·
I nuictumq́; uirum uicit dolor· arripit ensem·
E t meus hic certe est· an et hunc sibi poscit Vlysses?
H oc ait utendum est in me mihi· quiq́; cruore
S æpe Phrygum maduit· domini nũc cæde madebit,
N e quisq̃ Aiacem possit superare, nisi Aiax·
D ixit· et in pectus tum demum uulnera passum
Q ua patuit ferro letalem condidit ensem·
N ec ualuere manus infixum educere telum·
E xpulit ipse cruor· rubefactaq́; sanguine tellus
P urpureum uiridi genuit de cæspite florem·
Q ui prius Oebalio fuerat de uulnere natus·
L ittera communis medijs pueroq́;, uiroq́;
I nscripta est folijs· hæc nominis, illa querelæ·
V ictor ad Hypsipyles patriam, clariq́; Thoantis
E t ueterum terras infames cæde uirorum,
V ela dat· ut referat Tirynthia tela sagittas·
Q uæ postq̃ ad graios domino comitante reuexit·
seuo I mpositaq́; fero est tandem manus ultima bello· est q fer
T roia simul, Priamusq́; cadunt· Priameia coniux·
P erdidit infelix hominis post omnia formam·
E xternasq́; nouo latratu terruit auras·
L ongus in angustum qua clauditur hellespontus·
I lion ardebat· neq; adhuc consederat ignis·
E xiguumq́; senis Priami Iouis ara cruorem
C ombiberat· tractisq́; comis antistita Phœbi
N on profecturas tendebat ad æthera palmas,
D ardanidas matres patriorum signa deorum
D um licet amplexas, succensaq́; templa tenentes
I nuidiosa trahunt uictores præmia Graij·

Mittitur Astyanax illis de turribus · unde
Pugnantem pro se, proauitaq; regna tuentem
Sæpe uidere patrem monstratum à matre solebat.
Iamq; uiam suadet Boreas, flatuq; secundo
Carbasa mota sonant · iubet uti nauita uentis.
Troia uale, rapimur, clamant. dant oscula terræ
Troades · et patriæ fumantia tecta relinquunt.
Vltima conscendit classem miserabile uisu
In medijs Hecube natorum inuenta sepulchris.
Prensantem tumulos, atq; ossibus oscula dantem
Dulichiæ traxere manus · tamen unius hausit,
Inq; sinu cineres secum tulit Hectoris haustos.
Hectoris in tumulo canum de uertice crinem
Inferias inopes, crinem, lachrymasq; reliquit.
Est, ubi Troia fuit, phrygiæ contraria tellus
Bistonijs habitata uiris. Polymnestoris illic
Regia diues erat · cui te commisit alendum
Clam Polydore pater · phrygijsq; remouit ab armis
Consilium sapiens, sceleris nisi præmia, magnas
Adiecisset opes, animi irritamen auari.
Vt cecidit fortuna Phrygum · capit impius ensem
Rex Thracum · iuguloq; sui demisit alumni.
Et tanq̃ tolli cum corpore crimina possent,
Exanimem scopulo subiectas misit in undas.
Littore threicio classem religarat Atrides,
Dum mare pacatum, dum uentus timor esset.
Hic subito, q̃tus cum uiueret · esse solebat
Exit humo late rupta · similisq; minanti
Temporis illius uultum referebat Achilles ·
Quo ferus iniusto petijt Agamemnona ferro.

Immemoresq́; mei discæditis inquit Achiui?
O brutaq́; est mecum uirtutis gratia nostræ?
Ne facite. utq́; meum nõ sit sine honore sepulchrũ.
Placet Achilleos mactata Polyxena manes.
Dixit. et immitti socijs parentibus umbræ
Rapta sinu matris, quam iam prope sola fouebat.
Fortis, et infelix. et plusq̃ fœmina uirgo
Ducitur ad tumulum, diroq́; fit hostia busto.
Quæ memor ipsa sui, postq̃ crudelibus aris
Admota est, sensitq́; sibi fera sacra parari.
Vtq́; Neoptolemum stantem, ferrumq́; tenentem,
Vtq́; suo uidit figentem lumina uultu.
Vtere iandudum generoso sanguine dixit.
Nulla mora est. aut tu iugulo, uel pectore telum
Conde meo, iugulumq́; simul, pectusq́; retexit.
Scilicet haud ulli seruire Polyxena uellem.
Haud per tale sacrum numen placabitis ullum.
Mors tantum uellem, matrem mea fallere posset.
Mater obest, minuitq́; necis mihi gaudia, quamuis
Non mea mors illi, uerum sua uita gemenda est.
Vos modo, ne stygios adeam non libera manes,
Este procul. si iusta peto, tactuq́; uiriles
Virgineo remouete manus. acceptior illi,
Quisquis is est, quem cæde mea placare paratis.
Liber erit sanguis. si quos tamen ultima nostri
Verba mouent oris, Priami uos filia regis
Nunc captiua rogat, genitrici corpus inemptum
Reddite, ne ue auro redimat ius triste sepulchri,
Sed lachrymis. tunc cũ poterat redimebat et auro.
Dixerat. et populus lachrymas, quas illa tenebat.

immitti

Non tenet. ipse etiam flens, inuitusq; sacerdos
Præbita coniecto rupit præcordia ferro.
Illa super terram defecto poplite labens,
Pertulit intrepidos ad fata nouissima uultus.
Tunc quoq; cura fuit partes uelare tegendas,
Cum caderet castiq; decus seruare pudoris.
Troádes excipiunt, deploratosq; recensent
Priamidas et quid dederit domus una cruoris.
Teq; gemunt uirgo. teq; ò modo regia coniux.
Regia dicta parens. asiæ florentis imago.
Nunc etiam prædæ mala sors, quàm uictor Vlysses
Esse suam nollet, nisi q tamen Hectora partu
Ediderat, dominum matri uix repperit Hector.
Quæ corpus complexa animæ tam fortis inane,
Quas toties patriæ dederat natisq;, uiroq;,
Huic quoq; dat lachrymas, lachrymas ĩ uulnera fũ
Osculaq; ore tegit. cõsuetaq; pectora plãgit, (dit,
Canitiemq; suam concreto in sanguine uerrens,
Plura quidem, sed et hæc laniato pectore dixit.
Nata tuæ (quid enim superest?) dolor ultime matris
Nata iaces uideoq; meum tua uulnera pectus.
Et ne perdiderim quenq̃ sine cæde meorum,
Tu quoq; uulnus habes. at te quia fœmina, rebar
A ferro tutam, cecidisti et fœmina ferro.
Totq; tuos idem fratres, te perdidit idem
Exitium Troiæ, nostriq; orbator Achilles.
At postq̃ cecidit Paridis, Phœbiq; sagittis,
Nunc certe dixi, non est metuendus Achilles.
Nunc quoq; mi metuendus erat. cinis ipse sepulti
In genus hoc sæuit, tumulo quoq; sensimus hostem.

Aeacidę foecunda fui· iacet Ilion ingens·
Euentúq; graui finita est publica clades.
Sed finita tamen, soli mihi Pergama restant·
In cursúq; meus dolor est· modo maxima rerum
Tot generis, natisq; potens, nuribusq;, uiróq;,
Nunc trahor exul, inops, tumulis auulsa meorum,
Penelopę munus· quæ me data pensa trahentem
Matribus ostendens Ithacis, hæc Hectoris illa est
Clara parens· hæc est dicet Priameia coniux.
Póstq; tot amissos tu nunc quæ sola leuabas
Maternos luctus, hostilia busta piasti·
Inferias hosti peperi· quò ferrea resto?
Quid ue moror? quo me seruas damnosa senectus?
Quo dij crudeles? nisi quo noua funera cernam·
Viuacem differtis anum? quis posse putaret
Felicem Priamum post diruta pergama dici?
Felix morte sua est· nec te mea nata peremptam
Aspicit· & uitam pariter, regnúmq; reliquit.
At puto funeribus dotabere regia uirgo·
Condetúrq; tuum monimentis corpus auitis.
Non hæc est fortuna domus· tibi munera matris
Contingent fletus peregrinæq; haustus arenæ.
Omnia perdidimus· superest cur uiuere tempus
In breue sustineam· proles gratissima matri
Nunc solus· quondam minimus de stirpe uirili
Has datus Ismario regi Polydorus in oras.
Quid moror interea crudelia uulnera lymphis
Abluere? et sparsos immitti sanguine uultus?
Dixit· & ad littus passu procedit anili
Albentes lacerata comas· date Troádes urnam

Dixerat infelix· liquidas hauriret ut undas·
Aspicit eiectum Polydori in littore corpus·
Factaq; threicijs ingentia uulnera telis·
Troádes exclamant· obmutuit illa dolore·
Et pariter uocem, lachrymasq; introrsus obortas
Deuorat ipse dolor· duroq; simillima saxo
Torpet· et aduersa figit modo lumina terra·
Interdum toruos extollit ad æthéra uultus·
Nunc positi spectat uultum, nunc uulnera nati
Vulnera præcipue· seq; armat, et instruit ira.
Qua simul exarsit· tanq̃ regina maneret·
Vlcisci statuit· pœnæq; in imagine tota est.
Vtq; furit catulo lactente orbata Leæna·
Signaq; nacta pedũ sequitur· quẽ non uidet hostem·
Sic Hecube, postq̃ cum luctu miscuit iram·
Non oblita animorum, annorum oblita suorum,
Vadit ad artificem diræ Polymnestora cædis·
Colloquiumq; petit. nam se monstrare relictum
Velle latens illi quod nato redderet aurum.
Credidit Odrysius prædæq; assuetus amore·
In secreta uenit, tum blando callidus ore
Tolle moras Hecube dixit· da munera nato·
Omne fore illius quod das, quod et ante dedisti
Per superos iuro spectat truculenta loquentem,
Falsaq; iurantem, tumidaq; exæstuat ira.
Atq; ita correpto, captiuarum agmina matrum
Inuocat et digitos in perfida lumina condit·
Expilatq; genis oculos facit ira ualentem.
Immergitq; manus fœdataq; sanguine sonti
Non lumen (neq; enim superest) loca luminis haurit.

C lade sui Thracum gens irritata tyranni
T roáda telorum, lapidumq́; incessere iactu
C œpit. at hæc missum rauco cum murmure saxum
M orsibus insequitur: rictuq́; ad uerba parato
L atrauit conata loqui. locus extat: & ex re
N omen habet ueterumq́; diu memor illa malorum,
T um quoq; Sithonios ululauit mœsta per agros.
I llius Troasq́; suos, hostesq́; Pelasgos
I llius fortuna deos quoq; mouerat omnes.
S ic omnes, ut et ipsa Iouis Coniuxq́; Sororq́;,
E uentus Hecubam meruisse negauerit illos.
N on uacat Auroræ, quanq̃ iisdem fauerat armis.
C ladibus, et casu Troiæq́;, Hecubæq́; moueri.
C ura deam propior, luctusq́; domesticus angit.
M emnonis amissi: phrygiis quem luthea campis,
V idit Achillea pereuntem cuspide mater.
V idit, et ille color, quo matutina rubescunt
T empora palluerat: latuitq́; in nubibus æther.
A t non impositos supremis ignibus artus
S ustinuit spectare Parens: sed crine soluto,
S icut erat, magni genibus procumbere non est
D edignata Iouis: lachrymisq́; has addere uoces.
O mnibus inferior, quas sustinet aureus Aether.
(N am mihi sunt totum rarissima templa per orbem)
D iua tamen ueni. non ut delubra, diesq́;
D es mihi sacrificos, calituras q́; ignibus aras.
S i tamen aspicias quantum tibi fœmina præstem.
T um cum luce noua, noctis confinia seruo.
P ræmia danda putes. sed non ea cura, neq; hic est
N unc status Auroræ, meritos ut poscat honores.

M emnonis orba mei, uenio· qui fortia frustra
P ro patruo tulit arma suo· primisq; sub annis
O ccidit à forti (sic dij uoluistis) Achille·
D a precor huic aliquem solatia mortis honorem
S umme deum rector· maternaq; uulnera leni.
I uppiter annuerat. cum Memnonis arduus alto
C orruit igne rogus· nigriq; uolumina fumi
I nfecere diem ueluti cum flumina natas
E xhalant nebulas· nec Sol admittitur infra.
A tra fauilla uolat· glomerataq; corpus in unum
D ensatur· faciemq; capit· sumitq; colorem.
A tq; animum ex igni. leuitas sua præbuit alas.
E t primo similis uólucri, mox uera uolúcris
I nsonuit pennis· pariter sonuere sorores
I nnumeræ· quibus est eadem natalis origo.
T erq; rogum lustrant· & consonus exit in auras
T er plangor. quarto seducunt castra uolatu.
T unc duo diuersa populi de parte feroces
B ella gerunt rostrisq; et aduncis unguibus iras
E xercent· alasq;, aduersaq; pectora lassant.
I nferiæq; cadunt cineri cognata sepulto
C orpora· seq; uiro forti meminere creatas.
P ræpetibus subitis nomen facit autor· ab illo
M emnonides dictæ· cum Sol duodena peregit
S igna· parentali morituræ more rebellant.
E rgo alijs latrasse Dymantida flebile uisum est·
L uctibus est Aurora suis intenta· piasq;
N unc quoq; dat lachrymas, et toto rorat in orbe.
N on tamen euersam Troiæ cum mœnibus esse
S pē quoq; fata sinunt. sacer, et sacra altera patrem

Fert

(marginalia: "labrant" beside "lassant"; "sacra" beside "sacer")

Fert humeris uenerabile onus cythereius Heros,
De tantis opibus prædam pius eligit illam·
Ascaniumq; suum, profugaq; per æquora classe
Fertur ab Antandro scelerataq; littora Thracum
Et Polydoreo manantem sanguine terram
Linquit· et utilibus uentis, æstuq; secundo
Intrat Apollineam socijs comitantibus urbem.
Hunc Anius quo rege homines, antistite Phœbus
Rite colebatur· temploq;, domoq;, recepit·
Vrbemq; ostendit delubraq; nota, duasq;
Latona quondam stirpes pariente retentas.
Thure dato flammis, uinoq; in thura profuso,
Cæsarumq; boum fibris de more crematis,
Regia tecta petunt· positisq; tapetibus altis
Munera cum liquido capiunt cerealia Baccho.
Tunc pius Anchises. ò Phœbi lecte Sacerdos
Fallor? an et natum, cum primum hæc mœnia uidi·
Bisq; duas natas, quantum reminiscor· habebas?
Huic Anius niueis circundata tempora uittis
Concutiens, et tristis, ait· non falleris Heros
Maxime. uidisti natorum quinq; parentem.
Quem nunc tanta homines rerũ inconstantia uersat·
Penè uides orbum. quod enim mihi filius absens
Auxilium? quem dicta suo de nomine tellus
Andros habet, pro patre locumq; et regna tenentem.
Delius augurium dedit huic· dedit altera Liber
Fœmineæ stirpi uoto maiora, fideq;
Munera nam tactu natarum cuncta mearum
In segetem, laticemq; meri, baccamq; Mineruæ
Transformabantur· diuesq; erat usus in illis.

Hoc ubi cognouit Troiæ populator Atrides·
(Ne non ex aliqua uestram sensisse procellam
Nos quoq; parte putes) armorum uiribus usus
Abstrahit inuitas gremio genitoris· alant'q;,
Imperat argolicam cœlesti munere gentem.
Effugiunt quo quæq; potest. Eubœa duabus,
Et totidem natis Andros fraterna petita est.
Miles adest· et ni dedantur· bella minatur.
Victa metu pietas consortia corpora pœnæ
Reddidit· et timido posses ignoscere fratri.
Non hic Aeneas, non qui defenderet Andron
Hector erat· per quos decimum durastis in annum.
Iam'q; parabantur captiuis uincla lacertis·
Illæ tollentes etiamnum libera cœlo
Brachia· Bacche pater fer opem dixere· tulit'q;
Muneris autor opem (si miro perdere more
Ferre uocatur opem) nec qua ratione figuram
Perdiderint· potui scire, aut nunc dicere possum.
Summa mali nota est. pennas sumpsere· tuæ'q;
Coniugis, in uólucres niueas abiere columbas.
Talibus, atq; alijs postq̃ conuiuia dictis
Implerunt· mensa somnum petiere remota·
Cum'q; die surgunt· adeunt'q; oracula Phœbi.
Qui petere antiquam matrem· cognata'q; iussit
Littora. prosequitur Rex, et dat munus ituris.
Anchisæ sceptrum, chlamydẽ, pharetram'q; nepoti.
Craterem Aeneæ, quem quondam miserat illi
Hospes ab æmonijs Therses Ismenius oris.
Miserat hunc illi Therses· fabricauerat Alcon
Myleus· et longo cælauerat argumento.

V rbs erat · et septem posses ostendere portas ·
H æ pro nomine erant et quæ foret illa docebant ·
A nte urbem exequiæ tumuliq́; , ignesq́; , rogiq́; ,
E ffusæq; comas , et apertæ pectora matres
S ignificant luctum · Nymphæ quoq; flere uidentur ·
S iccatosq́; queri fontes · sine frondibus arbor
N uda riget · lambunt arentia saxa capellæ ·
E cce facit medijs natas ab Orione Thebis ·
H anc non fœmineum iugulo dare pectus aperto ·
I llam demisso per fortia pectora telo
P ro populo cecidisse suo · pulchrisq́; per urbem
F uneribus ferri · celebriq́; in parte cremari ·
T um de uirginea geminos exire fauilla
N e genus intereat · iuuenes · quos fama Coronas
N ominat · et cineri materno ducere pompam ·
H actenus antiquo signis fulgentibus ære
S ummus inaurato Crater erat asper Achanto ·
N ec leuiora datis Troiani dona remittunt ·
D antq́; sacerdoti custodem thuris acerram ,
D ant pateram , claramq́; auro , gemmisq́; coronam ·
I nde recordati Teucros à sanguine Teucri
D ucere principium , Cretam tenuere · lociq́;
F erre diu nequiere Iouem · centumq́; relictis
V rbibus , ausonios optant contingere portus ·
S æuit hyems · iactatq́; uiros · Strophadũq́; receptos
P ortibus infidis exterruit ales Aellò ·
E tiam Dulichios portus , Ithacamq́; , Samumq́; ,
N eritiasq́; domos regnum fallacis Vlyssei ,
P rætereunt uecti certatam lite deorum
A mbraciam · uersiq́; uident sub imagine saxum

Iudicis, actiaco quæ nunc ab Apolline nota est.
Vocalemq; sua terram Dodonida quercu.
Chaoniosq; sinus. ubi nati rege Molosso
Impia subiectis fugere incendia pennis.
Proxima Phæacum felicibus obsita pomis
Rura petunt. Epiros ab his regnataq; uati
Buthrotos phrygio. simulataq; Troia tenetur.
Inde futurorum certi, quæ cuncta fideli
Priamides Helenus monitu prædixerat. intrant
Sicaniam. tribus hæc excurrit in æquora linguis.
est uersa E quibus imbriferos uersa est Pachynos ad austros.
Mollibus expositum Zephyris Lilybæon. ad Arctos
Aequoris expertes, spectat Boreamq; Peloros.
Hanc subeunt Teucri remis, æstuq; secundo.
Sub noctem potitur Zanclæa classis Arena.
Scylla latus dextrum, leuum irrequieta Chárybdis
Infestant. uorat hæc raptas, reuomitq; carinas.
Illa feris atram canibus succingitur aluum
Virginis ora gerens. et (si non omnia uates
Ficta reliquerunt) aliquo quoq; tempore uirgo.
Hanc multi petiere proci quibus illa repulsis
Ad Pelagi Nymphas, Pelagi gratissima Nymphis
Ibat et elusos iuuenum narrabat amores.
Quàm, dum pectendos præbet Galatea capillos.
Talibus alloquitur referens suspiria dictis.
Te tamen ò uirgo genus haud immite uirorum
Expetit. utq; facis. potes his impune negare.
At mihi, cui pater est Nereus. quàm cœrula Doris
Enixa est. quæ sum turba quoq; tuta sororum,
Non nisi per luctus licuit Cyclopis amorem

Effugere · et lachrymæ uocem impediere loquentis.
Quas ubi marmoreo detersit pollice uirgo.
Et solata deam est. refero ô gratissima dixit·
Néue tui causam tege, sum tibi fida doloris.
Nereis his contra resecuta Crateide natam est.
Acis erat Fauno, Nymphaq; Simethide cretus,
Magna quidem patrisq; sui, matrisq; uoluptas·
Nostra tamen maior. nam me sibi iunxerat uni
Pulcher· & octonis iterum natalibus actis
Signarat teneras dubia lanugine malas.
Hunc ego· me Cyclops nullo cum fine petebat.
Nec si quæsieris odium Cyclopis· amór ne
Acidis in nobis fuerit præstantior· edam.
Par utrunq; fuit. pro quanta potentia regni
Est Venus alma tui, nempe ille immittis, et ipsis imitis
Horrendus syluis, et uisus ab hospite nullo
Impune, et magni cum dijs contemptor Olympi,
Quid sit amor sentit· nostriq; cupidine captus
Vritur oblitus pecorum, antrorumq; suorum.
Iamq; tibi formæ, iamq; est tibi cura placendi
Iam rigidos pectis rastris Polypheme capillos.
Iam libet hirsutam tibi falce recidere barbam·
Et spectare feros in aqua, et componere uultus.
Cædis amor, feritasq;, sitisq; immensa cruoris
Cessant. et tutæ ueniunt, abeuntq; carinæ.
Telemus interea siculum delatus in æquor
Telemus Eurymides· quem nulla fefellerat ales
Terribilem Polýphemon adit· lumenq; quod unum
Fronte geris· media rapiet tibi dixit Vlysses.
Risit· et ó uatum stolidissime falleris (inquit)

Altera iam rapuit. sic frustra uera monentem
Spernit: & aut gradiens ingenti littora passu
Degrauat: aut fessus sub opaca reuertitur antra.
Prominet in pontum cuneatus acumine longo
Collis: utrunq; latus circunfluit æquoris unda.
Huc ferus ascendit Cyclops: mediusq; resedit.
Lanigeræ pecudes nullo ducente secutæ.
Cui postq̃ pinus baculi quæ præbuit usum.
Ante pedes posita est antennis apta ferendis.
Sumptaq; arundinibus compacta est fistula centū.
Senserunt toti pastoria sibila montes.
Senserunt undæ. latitans ego rupe, meiq;
Acidis in gremio residens procul auribus hausi.
Talia dicta meis, auditaq; uerba notaui.
Candidior folio niuei Galatea Ligustri,
Floridior Prato, longa procerior Alno,
Splendidior Vitro, tenero lasciuior Hœdo,
Leuior assiduo detritis æquore Conchis,
Solibus hybernis, æstiua gratior umbra,
Nobilior Pomis, Platano conspectior alta,
Lucidior Glacie, matura dulcior Vua,
Mollior et Cygni plumis, et lacte coacto,
Et si non fugias, riguo formosior Horto.
Sæuior indomitis eadem Galatea Iuuencis
Durior annosa Quercu, fallacior undis,
Lentior et Salicis uirgis, et Vitibus albis,
His immobilior scopulis, uiolentior amne,
Laudato Pauone superbior: acrior igni,
Asperior Tribulis, fœta truculentior Vrsa,
Surdior æquoribus, calcato immitior Hydro,

Et quod præcipue (si possem) demere uellem·
Non tantum Ceruo claris latratibus acto,
Verum etiam Ventis, uolucri'q; fugacior aura.
At bene si noris, pigeat fugisse· moras'q;
Ipsa tuas damnes et me retinere labores.
Sunt mihi pars montis uiuo pendentia saxo
Antra· quibus nec sol medio sentitur in æstu·
Nec sentitur hyems. sunt poma grauantia ramos·
Sunt auro similes longis in uitibus uuæ·
Sunt et purpureæ. tibi et has seruamus, & illas.
Ipsa tuis manibus syluestri nata sub umbra
Mollia Fraga leges. ipsa autumnalia Corna,
Pruna'q; non solum nigro liuentia succo,
Verum etiam generosa, nouas'q; imitantia ceras.
Nec tibi castaneæ me coniuge, nec tibi deerunt
Arbutei foetus. omnis tibi seruiet arbos.
Hoc pecus omne meũ ẽ. multæ quoq; uallibus errant·
Multas sylua tegit multæ stabulantur in antris.
Nec (si forte roges) possem tibi dicere quot sunt.
Pauperis est numerare pecus. de laudibus harum
Nil mihi credideris. præsens potes ipsa uidere.
Vt uix sustineant distentum cruribus uber.
Sunt foetura minor tepidis in ouilibus Agni.
Sunt quoq; par ætas alijs in ouilibus Hoedi.
Lac mihi semper adest niueum. pars inde bibenda
Seruatur· partem liquefacta coagula durant.
Nec tibi delitiæ faciles· uulgata'q; tantum
Munera contingent. Damæ, lepores'q;, capræ'q;
Par'q; columbarum, demptus ue cacumine nidus·
Inueni geminos, qui tecum ludere possunt·

Inter se similes, uix ut dignoscere possis·
Villosæ catulos in summis montibus Vrsæ·
Inueni et dixi dominæ seruabimus istos.
Iam modo cæruleo nitidum caput exere ponto·
Iam Galatea ueni· nec munera despice nostra.
Certe ego me noui· liquidæq; in imagine uidi
Nuper aquæ· placuitq; mihi mea forma uidenti.
Aspice sim quantus. non est hoc corpore maior
Iuppiter in cœlo (nam uos narrare soletis
Nescio quem regnare Iouem) coma plurima toruos
Prominet in uultus, humerosq; ut lucus obumbrat.
Nec mea ꝙ duris horrent densissima setis
Corpora· turpe puta. turpis sine frondibus arbor.
Turpis Equus· nisi colla iubæ flauentia uelent.
Pluma tegit uólucres. ouibus sua lana decori est.
Barba uiros· hirtæq; decent in corpore setæ.
Vnum est in media lumen mihi fronte· sed instar
Ingentis clypei. quid non hæc omnia magno
Sol uidet è cœlo? Solis tamen unicus orbis.
Adde, ꝙ in uestro genitor meus æquore regnat.
Hunc tibi do socerum. tantum miserere, precesq;
Supplicis exaudi. tibi enim succumbimus uni.
Quiq; Iouem, et cœlũ sperno· et penetrabile fulmen
Nerei te uereor. tua fulmine sæuior ira est.
Atq; ego contemptus essem patientior huius·
Si fugeres omnes. sed cur cyclope repulso
Acin amas? præfersq; meis amplexibus Acin?
Ille tamen placeatq; sibi, placeatq;, licebit·
Quod nollem Galatea, tibi· modo copia detur·
Sentiet esse mihi tanto pro corpore uires.

Viscera uiua traham: diuulsaq; membra per agros,
Perq; tuas spargam: si se tibi misceat undas.
Vror enim: læsusq; exæstuat acrior ignis: acrius
Cumq; suis uideor translatam uiribus Aetnam
Pectore ferre meo: nec tu Galatea moueris.
Talia nequicq̄ questus (nam cuncta uidebam)
Surgit: et ut Taurus Vacca furibundus adempta
Stare nequit: syluaq;, & notis saltibus errat.
Cum ferus ignaros, nec quicq̄ tale timentes
Me uidet, atq; Acim. uideoq; exclamat: & ista
Vltima sit: faciam: Veneris concordia uestræ.
Tantaq; uox. quantam Cyclops iratus habere
Debuit: illa fuit. clamore perhorruit Aetna.
At ego uicino pauefacta sub æquore mergor.
Terga fugæ dederat conuersa Simethius Heros.
Et fer opem Galatea (precor) mihi ferte parentes.
Dixerat: et uestris periturum admittite regnis.
Insequitur Cyclops: partemq; è monte reuulsam
Mittit: et extremus q̄uis peruenit ad illum
Angulus è saxo: totum tamen obruit Acim.
At nos quod fieri solum per fata licebat:
Fecimus: ut uires assumeret Acis auitas.
Puniceus de mole cruor manabat: et intra
Temporis exiguum rubor euanescere cœpit.
Fitq; color primo turbati fluminis imbre:
Purgaturq; mora. tum moles tacta dehiscit:
Viuaq; per rimas proceraq; surgit arundo. properata
Osq; cauum saxi sonat exultantibus undis.
Miraq; res, subito media tenus extitit aluo
Incinctus iuuenis flexis noua cornua cannis.

Qui, nisi q maior: q toto cœrulus ore est.
Acis erat et sic quoq; erat tamen Acis in amnem
Versus: et antiquum tenuerunt flumina nomen.
Desierat Galatea loqui: cœtuq; soluto
Discedunt: placidisq; natant Nereides undis.
Scylla redit. neq; enim medio se credere ponto
Audet: et aut bibula sine uestibus errat arena:
Aut, ubi lassata est: seductos nacta recessus
Gurgitis: inclusa sua membra refrigerat unda.
Ecce fretum scindens alti nouus incola ponti
Nuper in Euboica uersis Anthedone membris
Glaucus adest uisæq; cupidine uirginis ardet.
Et quæcunq; putat fugientem posse morari,
Verba refert. fugit illa tamen, ueloxq; timore
Peruenit in summum positi prope littora montis.
Ante fretum est ingens apicem coniectus in unum
Longa sub arboribus conuexus ad æquora uertex.
Constitit hic: et tuta loco monstrum ne Deus ne
Ille sit ignorans: admiraturq; colorem,
Cæsariemq; humeros, subiectaq; terga tegentem:
Vltimaq; excipiat quod tortilis inguina piscis.
Sensit: et innitens, quæ stabat proxima moli:
Non ego prodigium: nec sum fera bellua uirgo:
Sed deus (inqt) aquæ. nec maius in æquore Proteus
Ius habet, et Triton, Athamantiadesq; Palæmon.
Ante tamen mortalis eram. sed scilicet altis
Deditus æquoribus, tantum exercebar in illis.
Nam modo ducebam ducentia retia pisces:
Nunc in mole sedens moderabar arundine linum.
Sunt uiridi prato confinia littora: quorum

Altera pars undis, pars altera cingitur herbis.
Quas neq; cornigeræ morsu læsere iuuencæ·
Nec placidæ carpsistis oues, hirtæ ue capellæ.
Non apis inde tulit collectos sedula flores·
Non data sunt capiti genialia serta· nec unq̃
Falciferæ secuere manus. ego primus in illo
Cespite consedi· dum lina madentia sicco.
Vtq; recenserem captiuos ordine pisces·
Insuper exposui quos aut in retia casus,
Aut sua credulitas in aduncos egerat hamos.
Res similis fictæ. sed quid mihi fingere prodest?
Gramine contacto cœpit mea præda moueri·
Et motare latus· terraq; ut in æquore niti.
Dumq; moror, mirorq; simul· fugit omnis in undas
Turba suas· dominumq; nouũ, littusq; relinquũt.
Obstupui· dubitoq; diu, causamq; requiro·
Num Deus hæc aliquis, num succus fecerit herbæ.
Quæ tamen has inq̃ uires habet herba? manuq;
Pabula decerpsi· decerptaq; dente momordi.
Vix bene combiberant ignotos guttura succos·
Cum subito trepidare intus præcordia sensi·
Alteriusq; rapi naturæ pectus amore.
Nec potui restare diu· repetendaq; nunq̃
Terra uale dixi· corpusq; sub æquore mersi.
Di maris exceptum socio dignantur honore.
Vtq; mihi quæcunq; feram mortalia demant·
Oceanum, Tethynq; rogant. ego lustror ab illis.
Et purgante nefas nouies mihi carmine dicto
Pectora fluminibus iubeor supponere centum.
Nec mora· diuersis lapsi de partibus amnes·

T otáq; uertuntur supra caput æquora nostrum.
Quæ postq̃ redeunt alium me corpore toto,
Ac fueram nuper, nec eundem mente recepi.
Hactenus acta tibi possum memoranda referre.
Hactenus et memini nec mens mea cætera sensit.
Hanc ego tum primum uiridem ferrugine barbam,
Cæsariemq́; meam, quàm longa per æquora uerro.
Ingentesq́; humeros; et cœrula brachia uidi.
Cruraq́; pinnigero curuata nouissima pisce.
Quid tamen hæc species? quid dijs placuisse marinis?
Quid iuuat esse deum? si tu non tangeris istis?
Talia dicentem, dicturum plura reliquit
Scylla deum furit ille, irritatusq́; repulsa
Prodigiosa petit Titanidos atria Circes.

PVB. OVI. NASONIS METAMORPHOSEOS LIBER. XIIII.

Amq́; giganteis iniectam faucibus Aetnam,
Aruáq; Cyclopum, quid rastra, quid usus aratri
Nescia, nec quicq̃ iunctis debentia bobus,
Liquerat Euboicus tumidarum cultor aquarum
Liquerat et Zanclen, aduersáq; mœnia Rhegi,
Nauifragumq́; fretum, gemino quod littore pressum
Ausoniæ, siculæq́; tenet confinia terræ.
Inde manu magna tyrrhena per æquora uectus,

Herbiferos adijt colles, atq; atria Glaucus
Sole satæ Circes uariarum plena ferarum.
Quam simul aſpexit dicta, acceptaq́; salute·
Diua dei miserere, precor· nam sola leuare
Tu potes hunc dixit (uidear modo dignus) amorem.
Quanta sit herbarum Titani potentia nulli
Quàm mihi cognitius. qui sum mutatus ab illis.
Néue mei non nota tibi sit causa furoris·
Littore in italico Meſſenia mœnia contra
Scylla mihi uiſa eſt. pudor eſt promiſſa, precesq́;
Blandiciasq́; meas, contemptaq́; uerba referre.
At tu siue aliquod regnum eſt in carmine, carmen
Ore moue sacro. siue expugnatior herba eſt·
Vtere tentatis operoſæ uiribus herbæ·
Nec medeare mihi, sanesq́; hæc uulnera mando·
Fineq́; nil opus eſt partem ferat illa caloris.
At Circe (neq; enim flammis habet aptius ulla
Talibus ingenium seu causa eſt huius in ipſa·
Seu Venus indicio facit hoc offenſa paterno)
Talia uerba refert· melius sequere uolentem,
Optantemq́; eadem· parilíq; cupidine captam.
Dignus eras ultro· poteras certeq́; rogari·
Et si ſpem dederis (mihi crede) rogaberis ultro.
Ne dubites adsitq́; tuæ fiducia formæ.
En ego cum dea sim· nitidi cum filia Solis,
Carmine cum tãtum, quantũ quoq; gramine poſſim
Vt tua sim, uoueo. ſpernentem ſperne· sequenti
Redde uices· unoq́; duas ulciscere facto.
Talia tentanti, prius inquit in æquore frondes,
Glaucus, et in summis naſcentur montibus algæ,

Sospite quàm Scylla nostri mutentur amores.
Indignata dea est. & lædere quatenus ipsum
Non poterat, nec uellet amans. irascitur illi,
Quæ sibi prælata est, Venerisq; offensa repulsa,
Protinus horrendis infamia pabula succis
Conterit. & tritis hecateia carmina miscet.
Cærulaq; induitur uelamina. perq; ferarum
Agmen adulantum media procedit ab aula.
Oppositumq; petens contra Zancleia saxa
Rhegion ingreditur, feruentesq; æstibus undas.
In quibus, ut solida ponit uestigia terra.
Summaq; decurrit pedibus super æquora siccis.
Paruus erat gurges curuos sinuatus in arcus,
Grata quies Scyllæ, quò se referebat ab æstu
Et maris, et cœli. medio cum plurimus orbe
Sol erat. et minimas à uertice fecerat umbras.
Hunc dea præuitiat. portentificisq; uenenis
Inquinat. hic pressos latices radice nocenti
Spargit et obscurum uerborum ambage nouorum
Ter nouies carmen magico demurmurat ore.
Scylla uenit. mediaq; tenus descenderat aluo.
Cum sua fœdari latrantibus inguina monstris
Aspicit. ac primo non credens corporis illas
Esse sui partes. refugitq;, abigitq;, timetq;
Ora proterua canum. sed quos fugit. attrahit unà.
Et corpus quærens femorum, crurumq;, pedumq;
Cerbereos rictus pro partibus inuenit illis.
Statq; canum rabies, subiectaq; terga ferarum
Inguinibus truncis, uteroq; extante coercet.
Fleuit amans Glaucus, nimiumq; hostiliter usæ

Viribus herbarum fugit connubia Circes.
Scylla loco manſit. cumq́; eſt data copia primum
In Circes odium, ſocijs ſpoliauit Vlyſſem.
Mox eadem Teucras fuerat merſura carinas.
Ni prius in ſcopulũ, qui nunc quoq; ſaxeus extat.
Tranſformata foret. ſcopulum quoq; nauita uitat.
Hunc ubi Troianæ remis auidamq́; chárybdim
Euicere rates, cum iam prope littus adeſſent
Auſonium, libycas uento referuntur ad oras.
Excipit Aenean illic animoq́; domoq́;
Non bene diſſidium Phrygij latura mariti
Sidonis, inq́; pyra ſacri ſub imagine facta
Incubuit ferro, deceptaq́; decipit omnes.
Rurſus arenoſæ fugiens noua mœnia terræ
Ad ſedes Erycis, fidumq́; relatus Aceſten,
Sacrificat, tumulumq́; ſui genitoris honorat.
Quasq́; rates Iris Iunonia penè cremarat.
Soluit, et Hippotadæ regnum, terrasq́; calentes
Sulfure fumantes, Acheloidumq́; relinquit
Sirenum ſcopulos, orbataq́; præſide pinus
Inarimen, Prochytenq́; legit, ſteriliq́; locatas
Colle Pythecuſas habitantum nomine dictas.
Quippe deum genitor fraudem, et periuria quondã
Cercopum exoſus, gentisq́; admiſſa doloſæ
In deforme uiros animal mutauit, ut ijdem
Diſſimiles homini poſſent, ſimilesq́; uideri.
Membraq́; contraxit, naresq́; à fronte remiſſas
Contudit, et rugis perarauit anilibus ora.
Totaq́; uelatos flauenti corpora uillo
Miſit in has ſedes. nec non prius abſtulit uſum

Verborum, et natæ dira in periuria linguæ.
Posse queri tantum rauco stridore reliquit.
Has ubi præteriijt: et parthenopeia dextra
Mœnia deseruit leua de parte canori
Aeolidæ tumulum, et loca fœta palustribus undis,
Littora Cumarum. uiuacisq; antra Sybillæ
Intrat: et ut manes adeat per auerna paternos
Orat: at illa diu uultum tellure moratum
Erexit tandemq; deo furibunda recepto,
Magna petis dixit, uir factis maxime: cuius
Dextera per ferrum est, pietas spectata per ignes.
Pone tamen Troiane metum. potiere petitis:
Elysiasq; domos, et regna nouissima mundi
Me duce cognosces: simulacraq; cara parentis.
Inuia uirtuti nulla est uia: dixit et auro
Fulgentem ramum sylua Iunonis auernæ
Monstrauit: iussitq; suo diuellere trunco.
Paruit Aeneas, et formidabilis Orci
Vidit opes: atauosq; suos, umbramq; senilem
Magnanimi Anchisæ. didicit quoq; iura locorum,
Quæq; nouis essent adeunda pericula bellis.
Inde ferens lapsos auerso tramite passus
Cum duce cumæa fallit sermone laborem.
Dumq; iter horrẽdum per opaca crepuscula carpit:
Seu dea tu præsens, seu dijs gratissima dixit:
Numinis instar eris semper mihi, meq; fatebor
Muneris esse tui: quæ me loca mortis adire,
Quæ loca me uisæ uoluisti euadere mortis.
Pro quibus aerias meritis euectus ad auras,
Templa tibi statuam: tribuam tibi thuris honores.

Respicit

R espicit hunc uates et suspiratibus haustis,
N ec dea sum dixit nec sacri thuris honore
H umanum dignare caput. neu nescius erres
L ux æterna mihi carituráq; fine dabatur·
S i mea uirginitas Phœbo patuisset amanti.
D um tamen hanc sperat· dū præcorrumpere donis
M e cupit elige ait uirgo cumæa quid optes·
O ptatis potiere tuis. ego pulueris hausti
O stendens cumulum, quot haberet corpora puluis·
T ot mihi natales contingere uana rogaui.
E xcidit ut peterem iuuenes quoq; protinus annos.
H os tamen ille mihi dabat æternamq; iuuentam·
S i uenerem paterer. contempto munere Phœbi
I nnuba permaneo. sed iam felicior ætas
T erga dedit· tremuloq; gradu uenit ægra Senectus·
Q uæ patienda diu est. nam iam mihi secula septem
A cta uides· superest numeros ut pulueris æquem·
T ercentum messes, tercentum musta uidere.
T empus erit· cum de tanto me corpore paruam
L onga dies faciet consumptaq; membra senectæ,
A d minimum redigentur onus. nec amata uidebor,
N ec placuisse deo Phœbus quoq; forsitan ipse
V el non agnoscet· uel dilexisse negabit.
V sq; adeo mutata ferar· nulliq; uidenda,
V oce tamen noscar. uocem mihi fata relinquent.
T alia conuexum per iter memorante Sibylla,
S edibus Euboicam stygijs emersit in urbem
T roius Aeneas· sacrisq; ex more litatis,
L ittora adit nondum nutricis habentia nomen.
H ic quoq; substiterat post tædia longa laborum

52

N eritius Macareus comes experientis Vlysses
D esertum quondam medijs in rupibus Aetnæ
N oscit Achemeniden improuisóq; repertum
V iuere miratus, quis te casús ue, deús ue
S eruat achemenide? cur inquit barbara graium
P rora uehit? petitur uestra quæ terra carina?
T alia quærenti iam non hirsutus amictu,
I am suus, et spinis conserto tegmine nullis
F atur Achemenides iterum Polyphemon, et illos
A spiciam fluidos humano sanguine rictus.
Hæc mihi H æc mihi ni potior domus est, Ithacáq; carina.
si S i minus Aenean ueneror genitore nec unq̃
E sse satis potero (præstem licet omnia) gratus.
Q uod loquor et spiro cœlumq; et lumina solis
A spicio (possum ne ingratus et immemor esse?)
I lle dedit. quod non anima hæc Cyclopis in ora
V enit & ut lumen iam nunc uitale relinquam
V t tumulo, aut certe non illa condar in aluo.
Q uid mihi tunc animi, nisi si timor abstulit omnem
S ensum, animumq;, fuit? cum uos petere alta relictus
A equora conspexi. uolui inclamare sed hosti
P rodere me timui. uestræ quoq; clamor Vlyssis
P enè rati nocuit. uidi cum monte reuulsum
I mmanem scopulum medias permisit in undas.
V idi iterum ueluti tormenti uiribus acta
V asta giganteo iaculantem saxa lacerto.
E t ne deprimeret fluctús ue lapis ue carinam
P ertimui iam me non esse oblitus in illa.
V t uero fuga uos ab acerba morte reduxit
I lle quidem totam gemebũdus obambulat Aetnam,

Prætentat'q; manu syluas, et luminis orbus
Rupibus incursat· fœdata'q; brachia tabo
In mare protendens gentem execratur achiuam·
Atq; ait· ò siquis referat mihi casus Vlyssem·
Aut aliquem ex socijs in quem mea sæuiat ira·
Viscera cuius edam· cuius uiuentia dextra
Membra mea laniem· cuius mihi sanguis inundet
Guttur· et elisi trepident sub dentibus artus·
Quàm nullũ, aut leue sit damnũ mihi lucis adẽptæ?
Hæc, et plura ferox. me luridus occupat horror
Spectantem uultus· etiamnum cæde madentes,
Crudeles'q; manus et inanem luminis orbem
Membra'q;, & humano concretam sanguine barbã.
Mors erat ante oculos. minimum tamẽ ipsa doloris,
Etiam prensurum, iam nunc mea uiscera rebar
In sua mersurum, menti'q; hærebat imago
Temporis illius· quo uidi bina meorum
Ter, quater affligi sociorum corpora terræ.
Cum super ipse iacens hirsuti more Leonis
Viscera'q;, et carnes, cum'q; albis ossa medullis,
Semianimes'q; artus auidam condebat in aluum,
Me tremor inuasit. stabam sine sanguine mœstus·
Mandentem'q; uidens, eiectantem'q; cruentas
Ore dapes, & frusta mero glomerata uomentem·
Talia fingebam misero mihi fata parari.
Per'q; dies multos latitans, omnem'q; tremiscens
Ad strepitum, mortem'q; timens, cupidus'q; moriri
Glande famem pellens, et mixta frondibus herba,
Solus, inops, expes, leto, pœnæ'q; relictus,
Hanc procul aspexi longo post tempore nauem·

Orauiq; fugam gestu, ad littus'q; cucurri.
Et moui, graium'q; ratis Troiana recepit.
Tu quoq; pande tuos comitum gratissime casus
Et ducis, et turbæ, quæ tecum est credita ponto.
Aeolon ille refert tusco regnare profundo:
Aeolon Hippotaden cohibentem carcere uentos:
Quos bouis inclusos tergo (memorabile munus)
Dulichium sumpsisse ducem flatu'q; secundo
Lucibus isse nouem, et terram aspexisse petitam.
Proxima post nonam, cum se se Aurora moueret:
Inuidia socios, prædæ'q; cupidine uictos
Esse ratos aurum, dempsisse ligamina uentis.
Cum quibus isse retro, per quas mō uenerat undas,
Aeoliq; ratem portus repetisse tyranni.
Inde Lami ueterem læstrygonis inquit in urbem
Venimus. Antiphates terra regnabat in illa.
Missus ad hunc ego sum numero comitante duorum.
Vix'q; fuga quæsita salus, comiti'q;, mihi'q;.
Tertius ē nobis Læstrygonis impia tinxit
Ora cruore suo: fugientibus instat: et agmen
Concitat Antiphates: coeunt, et saxa trabes'q;
Coijciunt: merguntq; uiros: mergunt'q; carinas.
Vna tamen, quæ nos, ipsum'q; uehebat Vlyssem
Effugit amissa sociorum parte. dolentes
Multaq; conquesti terris allabimur illis:
Quas procul hic cernis. procul hic (mihi crede) uidē
Insula uisa mihi: tu'q; ò iustissime Troum (da
Nate dea (neq; enim finito marte uocandus
Hostis es Aenea) moneo fuge littora Circes.
Nos quoq; Circæo religata in littore pinu

Antiphatæ memores, immansuetiq; Cyclopis
Ire negabamus: et tecta ignota subire.
Sorte sumus lecti· sors me, fidumq; Polyten
Eurylochumq; simul, nimijq; Elpenora uini,
Bisq; nouem socios Circæa ad mœnia misit·
Quæ simul attigimus: stetimusq; in limine tecti
Mille Lupi, mixtiq; Lupis, Vrsiq;, Leæq;
Occursu fecere metum· sed nulla timenda,
Nullaq; erat nostro factura in corpore uulnus·
Quin etiam blandas mouere per aera caudas
Nostraq; adulantes comitant uestigia· donec
Excipiunt famulæ: perq; atria marmore tecta
Ad dominam ducunt· pulchro sedet illa recessu
Sublimi solio: pallamq; induta nitentem
Insuper aurato circumuelatur amictu.
Nereides, Nymphæq; simul: quæ uellera motis
Nulla trahunt digitis: nec fila sequentia ducunt·
Gramina disponunt: sparsosq; sine ordine flores
Secernunt calathis, uarijsq; coloribus herbas·
Ipsa quod hæ faciunt opus exigit: ipsa quis usus,
Quóue sit in folio, quæ sit concordia mixtis
Nouit: et aduertens pensas examinat herbas·
Hæc ubi nos uidit: dicta, acceptaq; salute,
Diffudit uultus: et reddidit omnia uotis· Vomina
Nec mora: misceri tosti iubet ordea grani,
Mellaq;, uimq; meri, et cum lacte coagula passo·
Quiq; sub hac lateant furtim dulcedine, succos
Adijcit· accipimus sacra data pocula dextra·
Quæ simul arenti sitientes hausimus ore·
Et tetigit uirga summos dea dira capillos·

E t pudet, et referam: setis horrescere cœpi.
N ec iam posse queri. pro uerbis edere raucum
M urmur: et in terram toto procumbere uultu.
O s'q; meum sensi pando occalescere rostro.
C olla tumere toris. & qua modo pocula parte
S umpta mihi fuerant: illa uestigia feci.
C um'q; eadem passis (tantum medicamina possunt)
C laudor in antra: Suis solum caruisse figura
V idimus Eurylochum. solus data pocula fugit.
Q uæ nisi uitasset pecoris pars una maneret.
N unc quoq; setigeri, nec tantæ cladis ab illo
C ertior ad Circen ultor uenisset Vlysses.
P acifer huic dederat florem Cyllenius album
M oly uocant Superi, nigra radice tenetur.
T utus eo, monitis'q; simul cœlestibus intrat
I lle domum Circes: & ad insidiosa uocatus
P ocula, conantem uirga mulcere capillos
R eppulit: & stricto pauidam deterruit ense.
I nde fides, dextræ'q; datæ: thalamo'q; receptus
C oniugij dotem sociorum corpora poscit.
S pargimur ignotæ succis melioribus herbæ:
P ercutimur'q; caput conuersæ uerbere uirgæ.
V erba'q; dicuntur dictis contraria uerbis.
Q uo magis illa canit: magis hoc tellure leuati
E rigimur: setæ'q; cadunt: bifidos'q; relinquit
R ima pedes. redeunt humeri: & subiecta lacertis
B rachia sunt. flentem flentes complectimur illum:
H æremus'q; ducis collo. nec uerba locuti
V lla priora sumus: q̃ nos testantia gratos.
A nnua nos illic tenuit mora: multa'q; præsens

Tempore tam longo uidi. multa hauribus hausi.
Hoc quoq; cum multis, quod clam mihi rettulit una
Quattuor è famulis ad talia sacra paratis.
Cum duce nanq; meo Circe dum sola moratur.
Illa mihi niueo factum de marmore signum
Ostendens iuuenile, gerens in uertice Picum
Aede sacra positum multis'q; insigne coronis,
Quis foret & quare sacra coleretur in æde
Cur hanc ferret auem quærenti, & scire uolenti
Accipe ait Macareu dominæ'q; potentia quæ sit
Hinc quoq; disce meæ. tu dictis adijce mentem.
Picus in ausonijs proles Saturnia terris
Rex fuit utilium bello studiosus equorum.
Forma uiro, quàm cernis erat. licet ipse decorem
Aspicias fictaq; probes ab imagine ueram.
Par animus formæ. nec adhuc spectasse tot annos
Quinquennem poteras graia quater edere pugna.
Ille suos Dryádas latijs in montibus ortas
Verterat in uultus. illum fontana petebant
Numina Naiádes, quas Albula, quas'q; Numìci
Quas Anienis aquæ, cursu'q; breuissimus Almo,
Nár ue tulit præceps & opacæ Farfarus undæ
Quæ'q; colunt scythicæ stagnum nemorale Dianæ
Finitimos'q; lacus. spretis tamen omnibus unam
Ille colit Nympham quã quondam in colle Palati
Dicitur ancipiti peperisse Venilia Iano.
Hæc ubi nubilibus primum maturuit annis
Præposito cunctis laurenti tradita Pico est.
Rara quidem facie, sed rarior arte canendi,
Vnde Canens dicta est, syluas & saxa mouere,

Et mulcere feras: & flumina longa morari
Ore suo, uolucresq; uagas retinere solebat.
Quae dum foeminea modulatur carmina uoce:
Exierat tecto laurentes Picus in agros
Indigenas fixurus apros: tergumq; premebat
Acris equi: leuaq; hastilia bina gerebat
Phoeniceam fuluo chlamydē comprensus ab auro.
Venerat in syluas et filia Solis easdem:
Vtq; nouas legeret foecundis collibus herbas:
Nomine dicta suo Circaea reliquerat arua.
Quae simulac iuuenem uirgultis abdita uidit:
herbas
Obstupuit. cecidere manu, quas legerat herbas:
Flammaq; per totas uisa est errare medullas.
Vt primum ualido mentem collegit ab aestu:
Quid cuperet fassura fuit. ne posset adire
Cursus equi fecit: circunfususq; satelles.
Non tamen effugies: uento rapiare licebit,
Si modo me noui: si non euanuit omnis
Herbarum uirtus: nec me mea carmina fallunt.
Dixit: et effigiem nullo cum corpore falsi
Finxit Apri: preterq; oculos transcurrere regis
Iussit: et in densum trabibus nemus ire uideri,
Plurima quà sylua est: et equo loca peruia nō sunt.
Haud mora: continuo praedae petit inscius umbram
Picus: equiq; celer spumantia terga reliquit.
Spemq; sequens uanam, sylua pedes errat in alta.
uenefica
Concipit illa preces: et uerba precantia dixit:
Ignotosq; deos ignoto carmine adorat:
Quo solet et niueae uultum confundere Lunae:
Et patrio capiti bibulas subtexere nubes.

T unc quoq; cantato densatur carmine cœlum·
E t nebulas exhalat humus· cæcis'q; uagantur
L imitibus comites· et abest custodia regis.
N acta locum, tempus'q;, per ó tua lumina (dixit)
Q uæ mea cœperunt· per'q; hác pulcherrime formã,
Q uæ facit ut supplex tibi sim dea· consule nostris
I gnibus· et socerum, qui præuidet omnia· Solem
A spice. nec durus Titanida despice Circen·
D ixerat. ille ferox ipsam'q;, preces'q; repellit·
E t quæcunq; es (ait) non sum tuus. altera captum
M e tenet· et teneat per longum comprecor æuum·
N ec Venere externa socialia fœdera lædam,
D um mihi Ianigenam seruabunt fata Canentem.
S æpe retentatis precibus Titania frustra,
N on impune feres· neq; (ait) reddêre Canenti
L æsa'q; quid faciat· quid amãs, quid fœmina disces
R ebus ait. sed amans, et læsa, et fœmina, Circe est.
T um bis ad Occasum, bis se conuertit ad ortum·
T er iuuenem baculo tetigit. tria carmina dixit.
I lle fugit· sed se solito uelocius ipse
C urrere miratus· pennas in corpore uidit·
S e'q; nouam subito latis accedere syluis
I ndignatus auem, duro fera robora rostro
F igit· et iratus longis dat uulnera ramis·
P urpureum chlamydis pennæ traxere colorem·
F ibula quod fuerat, uestem'q; momorderat aurum
P luma fit· et fuluo ceruix præcingitur auro·
N ec quicq̃ antiquum Pico, nisi nomina, restat.
I nterea comites clamato sæpe per agros
N equicq̃ Pico, nulla'q; in parte reperto,

Inueniunt Circen: nam iam tenuauerat auras.
Passáq; erat nebulas ventis, ac Sole resolui:
Criminibusq; premunt ueris: regemq; reposcunt,
Vimq; ferunt: sæuisq; parant incessere telis.
Illa nocens spargit uirus: succosq; ueneni:
Et noctem, noctisq; deos, Ereboq;, Chaoq;
Conuocat: & longis hecaten ululatibus orat.
Exiluere loco (dictu mirabile) syluæ:
Ingemuitq; solum: uicináq; palluit arbor:
Sparsáq; sanguineis rubuerunt pabula guttis:
Et lapides uisi mugitus edere raucos:
Et latrare canes: & humus serpentibus atris
Squallere: & tenues animæ uolitare uidentur.
Attonitum monstris uulgus pauet. illa pauentum
Ora uenenata tetigit mirantia uirga:
Cuius ab attactu uariarum monstra ferarum
In iuuenes ueniunt. nulli sua mansit imago.
Presserat occiduus tarthesia littora Phœbus,
Et frustra coniux oculis, animóq; tenentis
Expectatus erat. famuli, populusq; per omnes
Discurrunt syluas: atq; obuia lumina portant.
Nec satis est Nymphæ flere, & lacerare capillos,
Et dare plangorem: facit hæc tamen omnia: séq;
Proripit: ac latos errat uesana per agros.
Sex illam noctes, totidem redeuntia solis
Lumina uiderunt inopem, somniq;, cibiq;
Per iuga, per ualles, quà sors ducebat, euntem.
Vltimus aspexit fessam luctuq;, uiáq;
Tybris, & in gelida ponentem corpora ripa.
Illic cum lachrymis ipsos modulata dolores

V erba sono tenui mœrens fundebat ut olim
C armina iam moriens canit exequialia Cygnus.
L uctibus extremum tenues liquefacta medullas
T abuit: inq; leues paulatim euanuit auras.
F ama tamen signata loco est. quem rite Canentem
N omine de Nymphæ ueteres dixere coloni,
T alia multa mihi longum narrata per annum,
V isáq; sunt. resides, & desuetudine tardi
R ursus inire fretum: rursus dare uela iubemur.
A ncipitesq; uias, & iter Titania uastum
D ixerat: & sæui restare pericula ponti.
P ertimui (fateor) nactusq; hoc littus, adhæsi.
F inierat Macareus: urnáq; Aeneia nutrix
C ondita marmoreo tumulo breue carmen habebat.
H ic me Caietam notæ pietatis Alumnus
E reptam argolico, quo debuit igne: cremauit.
S oluitur herboso religatus ab aggere funis:
E t procul insidias, infamatæq; relinquunt
T ecta deæ: lucosq; petunt: ubi nubilus umbra
I n mare cum fulua prorumpit Tybris arena:
F aunigenæq; domo potitur: natáq; latini
N on sine Marte tamen. bellum cum gente feroci
S uscipitur: pactáq; furit pro coniuge Turnus.
C oncurrit Latio Tyrrhenia tota: diúq;
A rdua sollicitis uictoria quæritur armis.
A uget uterq; suas externo robore uires.
E t multi Rutulos multi troiana tuentur
C astra: neq; Aeneas Euandri ad mœnia frustra:
At Venulus frustra profugi Diomedis ad urbem
V enerat. ille quidem sub Iapyge maxima Dauno

Mœnia condiderat· dotaliaq; arua tenebat·
Sed Venulus Turni postq̃ mandata peregit·
Auxilium petijt. uires Aetolius Heros
Excusat· nec se aut Soceri committere pugnæ
Velle sui populos· aut quos è gente suorum
Armet habere ullos· né ue hæc commenta putetis·
(Admonitu quanq̃ luctus renouentur amari)
Perpetiar memorare tamen· postq̃ alta cremata est
Ilion· et danaas pauerunt Pergama flammas·
Naritiusq; Heros à uirgine, uirgine rapta
Quàm meruit pœnam, solus digessit in omnes·
Spargimur· et uentis inimica per æquora rapti
Fulmina, Noctem, Imbres, Iram, Cœliq;, Marisq;,
Perpetimur Danai· cumulumq; Capharéa cladis.
Né ue morer referens tristes ex ordine casus·
Græcia tum potuit Priamo quoq; flenda uideri.
Me tamen armiferæ seruatum cura Mineruæ
Fluctibus eripuit. patrijs sed rursus ab agris
Pellor· et antiquo memores de uulnere pœnas
Exigit alma Venus· tantosq; per alta labores
Aequora sustinui· tantos terrestribus armis·
Vt mihi felices sint illi sæpe uocati·
Quos communis hyems, importunusq; Caphareus
Mersit aquis· uellemq; horum pars una fuisse.
Vltima iam passi comites, belloq;, fretoq;,
Deficiunt· finemq; rogant erroris· at Agmon
Feruidus ingenio, tum uero, et cladibus asper,
Quid superest· quod iam patientia nostra recuset
Ferre uiri? dixit, quid habet Cytherea, quod ultra
Velle puta· faciat? nam dum peiora timentur

Est locus in uoto. Sors autem ubi pessima rerum est·
Sub pedibus timor est· securaq; summa malorum.
Audiat ipsa, licet· et quod facit· oderit omnes
Sub Diomede uiros· odium tamen illius omnes
Spernimus· et magno stat magna potentia nobis.
Talibus iratam Venerem, Pleuronius Agmon
Instimulat uerbis· ueteremq; resuscitat iram.
Dicta placent paucis. numeri maioris amici
Agmona corripimus. cui respondere uolenti
Vox pariter, uocisq; uia est tenuata· comæq;
In plumas abeunt. plumis quoq; colla teguntur·
Pectoraq;, et tergum. maiores brachia pennas
Accipiunt· cubitiq; leues tenuantur in alas. / sinuantur
Magna pedis digitos, pars occupat· oraq; cornu
Indurata rigent· finemq; in acumine ponunt.
Hunc Lycus. hunc Idas, et cum Rethenore, Nycteus Pithenor
Hunc miratur Abas et dum mirantur· eandem
Accipiunt faciem· numerusq; ex agmine maior
Subuolat et remos plausis circumuolat alis.
Si uolucrum quæ sit dubiarum forma requiris·
Vt non Cygnorum, sic albis proxima Cygnis.
Vix equidem has sedes, et Iapygis arida Dauni
Arua gener teneo minima cum parte meorum.
Hactenus Oenides. Venulus calydonia regna,
Peucetiosq; sinus, Melapiaq; arua reliquit.
In quibus antra uidet· quæ multa nubila sylua,
Et leuibus guttis manantia Semicaper Pan
Nunc tenet· at quodam tenuerunt tēpore Nymphæ.
Appulus has illa pastor regione fugatas
Terruit· et primo subita formidine mouit.

Mox ubi mens redijt · et contempsere sequentem,
Ad numerum motis pedibus duxere choreas.
Improbat has pastor · saltu'q; imitatus agresti
Addidit obscœnis conuitia rustica dictis.
Nec prius obticuit: quàm guttura condidit arbor.
Arbor enim est · succo'q; licet cognoscere mores.
Quippe notam linguæ baccis Oleaster amaris
Exhibet · asperitas uerborum cessit in illas.
Hinc ubi legati rediere negata ferentes
Arma ætola sibi · Rutuli sine uiribus illis
Bella infausta gerunt · multum'q; ab utraq; cruoris
Parte datur. fert ecce auidas in Pinea Turnus
Tecta faces: ignes'q; timent · quibus unda pepercit.
Iam'q; picem, et ceras, alimenta'q; cætera flammæ
Mulciber urebat · Per'q; altum ad carbasa malum
Ibat · & incuruæ fumabant transtra carinæ.
Cum memor has pinus idæo uertice cæsas
Sancta deum genitrix tinnitibus æthera pulsi
Aeris · & inflati compleuit murmure buxi.
Per'q; leues domitis inuecta leonibus auras
Irrita sacrilega iactas incendia dextra
Turne ait eripiam. nec me patiente cremabit
Ignis edax nemorum partes, & membra meorum.
Intonuit dicente dea · tonitrum'q; secuti
Cum saliente graues ceciderunt grandine nimbi.
Aera'q;, & tumidum subitis concursibus æquor
Astræi turbant et eunt in prælia fratres.
E quibus alma parens unius uiribus usa
Stuppea prærupit phrygiæ retinacula puppis.
Fert'q; rates pronas medio'q; sub æquore mergit.

R obore mollito, ligno'q; in corpora uerso
I n capitum facies puppes mutantur aduncæ.
I n digitos abeunt, et crura natantia remi.
Q uod'q; sinus fuerat latus est. medijs'q; carina
S ubita nauigijs spinæ mutatur in usum.
L ina comæ molles antennæ brachia fiunt.
C œrulus ut fuerat color est, quas'q; ante timebant,
I llas uirgineis exercent lusibus undas.
N aiades æquoreæ, summis in montibus ortæ,
M olle fretum celebrant nec eas sua tangit origo.
N on tamen oblitæ quàm multa pericula sæpe
P ertulerint pelago iactatis sæpe carinis
S upposuere manus nisi si qua uehebat Achiuos.
C ladis adhuc phrygiæ, memores odere Pelasgos
N eritiæ'q; ratis uiderunt fragmina lætis
V ultibus & lætis uidere rigescere puppes
V ultibus Alcinoi, saxum'q; increscere ligno
S pes erat in Nymphas animata classe marinas
P osse metu monstri Rutulum desistere bello.
P erstat habet'q; deos pars utraq;. quod'q; deorū est
I nstar habent animos. nec iam dotalia regna,
N ec sceptrum Soceri, nec te Lauinia uirgo,
S ed uicisse petunt deponendi'q; pudore
B ella gerunt tandem'q; Venus uictricia nati
A rma uidet Turnus'q; cadit cadit Ardea Turno
S ospite dicta potens. quam postq̃ barbarus ensis
A bstulit & trepida patuerunt tecta fauilla,
C ongerie è media tum primum cognita præpes
S ubuolat & cineres plausis euerberat alis
E t sonus, et macies, et pallor, et omnia, captam

durir

ignis

tepida

Quæ decœant urbem· nomen quoq; mansit in illa
Vrbis· et ipsa suis deplangitur Ardea pennis.
Iamq; deos omnes, ipsamq; Aeneia uirtus
Iunonem ueteres finire cœrcuit iras.
Cum bene fundatis opibus crescentis Iuli
Tempestiuus erat cœlo Cythereius Heros·
Ambieratq; Venus Superos· colloq; parentis
Circunfusa sui· nunq̃ mihi dixerat ullo
Tempore dure pater, nunc sis mitissimus opto.
Aeneæq; meo, qui te de sanguine nostro
Fecit auum· q̃uis paruum, des optime numen
Dum modo des aliquid. satis est inamabile regnum
Aspexisse semel· stygios semel isse per amnes.
Assensere dei. nec coniux regia uultus
Immotos tenuit. placatoq; annuit ore.
Tum pater est is ait cœlesti numine dignus·
Quæq; petis· pro quoq; petis· cape nata quod optas·
Fatus erat· gaudet gratesq; agit illa parenti·
Perq; leues auras iunctis inuecta columbis
Littus adit laurens· ubi tectus arundine serpit
In freta flumineis uicina Numicius undis.
Hunc iubet Aeneæ quæcunq; obnoxia morti
Abluere· et tacito deferre sub æquora cursu.
Corniger exequitur Veneris mandata. suisq;
Quicquid in Aenea fuerat mortale repurgat·
Et respersit aquis. pars optima restitit illi.
Lustratum genitrix diuino corpus odore
Vnxit· et ambrosia cum dulci nectare mixta
Contigit os· fecitq; deum. quem turba Quirini
Nuncupat indigetem· temploq;, arisq; recepit.

Inde

Inde sub Ascanij ditione binominis, Alba
Resq; latina fuit: successit Syluius illi.
Quo satus, antiquo tenuit repetita Latinus
Nomina cum sceptro. clarus subit ecce Latino
Epitus ex illo. post hunc Capetusq;, Capysq;,
Sed capys ante fuit. regnum Tyberinus ab illis
Cepit: & in thusci demersus fluminis undis
Nomina fecit aquæ: de quo Remulusq;, feroxq;
Acrota sunt geniti. Remulus maturior annis
Fulmineo perijt imitator fulminis ictu.
Fratre suo sceptrum moderatior Acrota forti
Tradit Auentino: qui quo regnarat, eodem
Monte iacet positus, tribuitq; uocabula monti.
Iamq; palatinus summæ loca gentis habebat.
Rege sub hoc Pomona fuit: qua nulla latinas
Inter hamadryádas coluit solertius hortos:
Nec fuit arborei studiosior altera fœtus:
Vnde tenet nomen. non syluas illa, nec amnes,
Rus amat: & ramos felicia poma ferentes,
Nec iaculo grauis est: sed adunca dextera falce,
Qua modo luxuriem premit, & spatiantia passim
Brachia compescit: fissa modo cortice, lignum
Inserit: & succos alieno præstat alumno.
Nec sentire sitim patitur: bibulæq; recuruas
Radicis fibras, labentibus irrigat undis.
Hic amor, hoc studiū. Veneris quoq; nulla cupido ē.
Vim tamen agrestum metuens, pomaria claudit,
Intus: & accessus prohibet, refugitq; uiriles.
Quid non et Satyri saltatibus apta iuuentus
Fecere? & pinu præcincti cornua Panes?

Alba

fisso

A

Silenus'q; suis semper iuuenilior annis?
Qui'q; deus fures, uel falce, uel inguine terret?
Vt poterentur ea. sed enim superabat amando
Hos quoq; Vertumnus. neq; erat felicior illis.
O quoties habitu duri messoris aristas
Corbe tulit. ueri'q; fuit messoris imago.
Tempora saepe gerens foeno religata recenti
Desectum poterat gramen uersare uideri.
Saepe manu stimulos rigida portabat. ut illum
Iurasses fessos modo disiunxisse iuuencos.
Falce data, frondator erat uitis'q; putator.
Induerat scalas. lecturum poma putares.
Miles erat gladio. piscator arundine sumpta.
Deniq; per multas aditum sibi saepe figuras
Repperit ut caperet spectatae gaudia formae.
Ille etiam picta redimitus tempora mitra
Innitens baculo, positis per tempora canis
Assimulauit anum. cultos'q; intrauit in hortos.
Poma'q; mirata est. tanto'q; potentior (inquit)
Omnibus es Nymphis, quas continet Albula ripis.
Salue uirginei flos intemerate pudoris.
Pauca'q; laudatae dedit oscula. qualia nunquam
Vera dedisset anus. gleba'q; incurua resedit
Suspiciens pandos autumni pondere ramos.
Vlmus erat contra speciosa nitentibus uuis.
Quam socia postq̃ pariter cum uite probauit.
Ast si staret (ait) coelebs sine palmite truncus,
Nil praeter frondes quare peteretur haberet.
Haec quoq; quae iuncta Vitis, requiescit in ulmo.
Si non iuncta foret. terrae acclinata iaceret.

T u tamen exemplo non tangeris arboris huius·
C oncubitusq; fugis· nec te coniungere curas·
A tq; utinam uelles. Helene non pluribus esset
S ollicitata procis· nec quæ lapitheia mouit
P rælia· nec coniux timidi, aut audacis Vlyssei.
N unc quoq; cum fugias, auersérisq; petentes·
M ille uiri cupiunt· et semideiq;, Deiq;,
E t quæcunq; tenent albanos numina montes.
S ed tu si sapies· si te bene iungere· anumq;
H anc audire uoles· quæ te plus omnibus illis,
P lus quàm credis· amo· uulgares reijce tedas.
V ertumnumq; tori socium tibi delige· pro quo
M e quoq; pignus habe. neq; enim sibi notior ille est.
Q uàm mihi· nec toto passim uagus errat in orbe.
H æc loca magna colit. nec uti pars magna procorũ,
Q uam modo uidit· amat· tu primus, et ultimus illi
A rdor eris· soliq; suos tibi deuouet annos.
A dde ꝙ est iuuenis· quod naturale decoris
M unus habet· formasq; apte fingetur in omnes.
E t quod erit iussus (iubeas licet omnia) fiet·
Q uid ꝙ amatis idem? quid quæ tibi poma coluntur·
P rimus habet? lætaq; tenet tua munera dextra·
S ed neq; iam fœtus desyderat arbore demptos·
N ec quas hortus alit cum succis mitibus herbas·
N ec quicq̃ nisi te. miserere ardentis· et ipsum
Q uod petit, ore meo præsentem crede precari.
V ltoresq; deos, et pectora dura perosam
I daliam, memoremq; time Rhamnusidis iram.
Q uoq; magis caueas (et enim mihi multa uetustas
S cire dedit) referam tota notissima Cypro

Facta· quibus flecti facile, & mitescere possis.
Viderat à ueteris generosam sanguine Teucri
Iphis Anaxareten humili de stirpe creatus.
Viderat· & totis perceperat ossibus ignes·
Luctatusq; diu postq̃ ratione furorem
Vincere non potuit· supplex ad limina uenit.
Et modo nutrici miserum confessus amorem,
Ne sibi dura foret· per spes orauit alumnæ.
Et modo de multis alicui blanditus amicis
Sollicita petijt propensum uoce fauorem.
Sæpe ferenda dedit blandis sua uerba tabellis.
Interdum madidas lachrymarum rore coronas
Postibus intendit· posuitq; in limine duro
Molle latus· tristisq; seræ conuitia fecit.
Sæuior illa freto surgente, cadentibus hœdis,
Durior & ferro, quod Noricus excoquit ignis·
Et saxo, quod adhuc uiuum radice tenetur.
Spernit· & irridet· factisq; immitibus addit
Verba sup̃ba ferox· & spe quoq; fraudat amantẽ.
Non tulit impatiens longi tormenta doloris
Iphis· & ante fores hæc uerba nouissima dixit.
Vincis Anaxarete· neq; erunt tibi tædia tandem
Vlla ferenda mei. lætos molire triumphos·
Et pæana uoca· nitidaq; incingere lauro.
Vincis enim· moriorq; libens. age ferrea gaude.
Certe aliquid laudare mei cogêris· eritq;
Quo tibi sim gratus· meritumq; fatebere nostrum.
Non tamen ante mihi curam excessisse memento·
Quàm uitã, geminaq; simul mihi luce carendum est.
Nec tibi fama mei uentura est nuntia leti.

Ipse ego, ne dubites, adero: præsensq; uidebor
Corpore ut exanimi crudelia lumina pascas.
Si tamen ò superi mortalia facta uidetis,
Este mei memores. nihil ultra lingua precari
Sustinet: et longo, facite ut narremur in æuo:
Et quæ dempsistis uitæ: date tempora famæ.
Dixit: & ad postes ornatos sæpe coronis
Humentes oculos, et pallida brachia tollens,
Cum foribus laquei religaret uincula summis:
Hæc tibi serta placent crudelis, & impia dixit.
Inseruitq; caput. sed tum quoq; uersus ad illam est,
Atq; onus infelix elisa fauce pependit.
Icta pedum motu trepidantum, et multa timentum
Visa dedisse sonum est: adapertaq; ianua factum
Prodidit. exclamant famuli: frustraq; leuatum
(Nam pater occiderat) referunt ad limina matris.
Accipit illa sinu: complexaq; frigida nati
Membra sui: postq̃ miserarum uerba parentum
Edidit: et matrum miserarum facta peregit:
Funera ducebat mediam lachrymosa per urbem:
Luridaq; arsuro portabat membra pheretro.
Forte uiæ uicina domus: qua flebilis ibat
Pompa, fuit: duræq; sonus plangoris ad aures
Venit Anaxaretes: quam iam deus ultor agebat.
Mota tamen uideamus (ait) miserabile funus:
Et patulis iniit tectum sublime fenestris.
Vixq; bene impositum lecto prospexerat Iphim:
Diriguere oculi: calidusq; è corpore sanguis
Inducto pallore fugit: conataq; retro
Ferre pedes: hæsit. conata auertere uultus:

Hoc quoq; non potuit· paulatimq; occupat artus·
Quod fuit in duro iampridem corpore saxum.
Neue ea ficta putes· dominæ sub imagine signum
Seruat adhuc Salamis· Veneris quoq; noie templũ
Prospicientis habet· quorum memor ò mea, lentos
Pone (precor) fastus· et amanti iungere Nymphæ.
Sic tibi nec uernum nascentia frigus adurat
Poma· nec excutiant rapidi florentia uenti.
Hæc ubi nequicq̃ formas deus aptus in omnes,
Edidit in iuuenem rediit· et anilia demit
Instrumenta sibi· talisq; apparuit illi·
Qualis ubi oppositas nitidissima solis imago
Euicit nubes· nullaq; obstante reluxit·
Vimq; parat· sed ui non est opus inq; figura
Capta dei Nympha est· et mutua uulnera sensit.
Proximus ausonias iniusti miles Amuli
Rexit opes Numitorq; senex amissa nepotum
Munere regna capit· festisq; Parilibus urbis
Mœnia conduntur. Tatius, patresq; Sabini
Bella gerunt· arcisq; uia Tarpeia reclusa
Dignam animam pœna congestis exuit armis.
Inde sati Curibus tacitorum more luporum
Ore premunt uoces· et corpora uicta sopore
Inuadunt· portasq; petunt· quas obiice firmo
Clauserat Iliades. unam tamen ipsa reclusit·
Nec strepitum uerso Saturnia cardine fecit.
Sola Venus portæ cecidisse repagula sensit·
Et clausura fuit· nisi q̃ rescindere nunq̃
Dis licet acta deum. Iano loca iuncta tenebant
Naides ausoniæ gelido rorantia fonte.

H as rogat auxilium · nec Nymphæ iusta petentem
S ustinuere deam · uenas'q;, et flumina fontis
E licuere sui · non dum tamen inuia Iani
O ra patentis erant · nec iter præcluserat unda ·
L urida supponunt fœcundo sulfura fonti ·
I ncenduntq; cauas fumante bitumine uenas ·
V iribus his, alijs'q; uapor penetrauit ad ima
F ontis · et alpino modo quæ certare rigori
A udebatis aquæ · non ceditis ignibus ipsis ·
F lammifera gemini fumant aspergine postes ·
P orta'q; nequicq̃ rigidis promissa Sabinis
F onte fuit præstructa nouo · dum martius arma
I nduerat miles · quæ postq̃ Romulus ultro
O btulit · et strata est tellus romana Sabinis
C orporibus, strata est'q; suis · generi'q; cruorem
S anguine cum soceri permiscuit impius ensis ·
P ace tamen sisti bellum · nec in ultima ferro
D ecertare placet · Tatium'q; accedere regno ·
O ciderat Tatius · populus'q; æquata duobus
R omule iura dabas · posita cum casside Mauors
T alibus affatur, diuum'q;, hominum'q; parentem ·
T empus adest genitor (quoniam fundamine magno
R es romana ualet · et præside pendet ab uno)
P ræmia iam promissa mihi, digno'q; nepoti
S oluere · et ablatum terris imponere cœlo ·
T u mihi concilio quondam præsente deorum ·
(Nam memoro, memori'q; animo pia uerba notaui,)
V nus erit · quem tu tolles in sydera cœli ·
D ixisti · rata sit uerborum summa tuorum ·
A nnuit omnipotens · et nubibus aéra cæcis

Induere

O cculuit tonitruq́; , et fulgure terruit orbem.
Quæ sibi promissæ sensit data signa rapinæ.
I nnixus'q; hastæ pressos temone cruento
I mpauidus conscendit equos Gradiuus & ictu
V erberis increpuit pronum'q; per aera lapsus
C onstitit in summo nemorosi colle Palati.
R eddentem'q; suo non regia iura Quiriti
A bstulit Iliaden corpus mortale per auras
D ilapsum tenues ut lata plumbea funda
M issa solet medio glans intabescere cœlo.
P ulchra subit facies & puluinaribus altis
D ignior est qualis trabeati forma Quirini.
F lebat ut amissum coniux cum regia Iuno
I rin ad Hersiliam descendere limite curuo
I mperat et uacuæ sua sic mandata referre.
O et de latio, ò et de gente sabina
P ræcipuum matrona decus, dignissima tanti
A nte fuisse uiri coniux nunc esse Quirini.
S iste tuos fletus et si tibi cura uidendi
C oniugis est duce me lucum pete colle Quirini.
Q ui uiret et templum romani regis obumbrat.
P aret et in terram pictos delapsa per artus,
H ersiliam iussis compellat uocibus Iris.
I lla uerecundo uix tollens lumina uultu.
O dea (nanq; mihi nec quæ sis dicere promptum est.
E t liquet esse deam) duc ò, duc inquit, & offer
C oniugis ora mihi quem si modo posse uidere
F ata semel dederint cœlum accepisse uidebor.
N ec mora romuleos cum uirgine Thaumantæa
I ngreditur colles. ibi sydus ab æthere lapsum

Decidit in terras· à cuius lumine flagrans
Hersiliæ crinis cum sydere cessit in auras·
Hanc manibus notis romanæ conditor urbis
Excipit· et priscum pariter cum corpore nomen
Mutat· oraq; uocat· quæ nūc dea iuncta Quirino ē.

PVB·OVI·NASONIS ME= TAMORPHOSEOS LIBER. XV·

q Væritur interea quis tantæ pon=
dera molis
Sustineat· tantoq; queat succedere
regi.
Destinat imperio clarum præ=
nuntia ueri
Fama Numam· non ille satis cognosse Sabinæ
Gentis habet ritus. animo maiora capaci
Concipit· et quæ sit rerum natura requirit·
Huius amor curæ, patria, Curibusq; relictis
Fecit· ut herculei penetraret ad hospitis urbem·
Graia quis italicis autor posuisset in oris
Mœnia quærenti· sic è senioribus unus
Rettulit indigenis, ueteris non inscius æui·
Diues ab oceano bobus Ioue natus Iberis
Littora felici tenuisse Lacinia cursu
Fertur· & armento teneras errante per herbas
Ipse domum magni, nec inhospita tecta Crotonis
Intrasse· & requie longum releuasse laborem·
Atq; ita discedens æuo dixisse nepotum·

H ic locus urbis erit· promissa'q; uera fuerunt·
N am fuit argolico generatus Alemone quidam
M ycilus· illius dis'q; acceptissimus æui·
H unc super incumbens pressum grauitate soporis
·a· C lauiger alloquitur·lapidosas Aeseris undas
I pete diuersi· patrias age desere sedes·
E t nisi paruerit multa, ac metuenda minatur·
P ost ea discedunt pariter, Somnus'q;, Deus'q;·
S urgit Alemonides· tacita'q; recentia mente
V isa refert· pugnat'q; diu sententia secum·
N umen abire iubet· prohibent discedere leges·
P œna'q; mors posita est patriam mutare uolenti·
C andidus oceano nitidum caput abdiderat Sol·
E t caput extulerat densissima sydereum Nox·
V isus adesse idem Deus est· eadem'q; monere·
E t nisi paruerit plura, & grauiora minari·
P ertimuit· patrium'q; simul transferre parabat
I n sedes penetrale nouas· fit murmur in urbe,
S pretarum'q; agitur legum reus· ut'q; peracta est
C ausa prior· crimen'q; patet sine teste probatum·
S quallidus ad superos tendens reus ora, manus'q;,
O cuius cœlum bis sex fecere labores
F er precor (inquit) opē· nam tu mihi criminis autor·
M os erat antiquis niueis, atris'q; lapillis
H is damnate reos, illis absoluere culpa·
lata T unc quoq; sic data est sententia tristis·et omnis
C alculus immitem dimittitur ater in urnam·
Q uæ simul effudit numerandos uersa lapillos·
O mnibus è nigro color est mutatus in album·
C andida'q; herculeo sententia numine facta

a·[Clauiger alloquit'· patrias age desere sedes
Et pete diuersi· lapidosas Aesaris undas

S oluit Alemoniden. grates agit ille parenti
A mphitryoniadæ. uentis'q; fauentibus æquor
N auigat Ionium lacedæmonium'q; Tarentum
P ræterit. et Sybarim, Salentinum'q; Neæthum
T hurinos'q; sinus Emesen'q;, & Iapygis arua. Temesen
V ix'q; pererratis quæ spectant littora terris
I nuenit Aeserei fatalia fluminis ora.
N ec procul hinc tumulũ, sub quo sacrata Crotonis
O ssa tegebat humus. iussa'q; ibi mœnia terra
C ondidit. et nomen tumulati traxit in urbem.
T alia constabat certa primordia fama
E sse loci. posita'q; italis in finibus urbis.
V ir fuit hic ortu Samius. sed fugerat unà
E t Samon, et dominos. odio'q; tyrannidis exul
S ponte erat. is'q; licet cœli regione remotus, remotos
M ente deos abijt. et quæ natura negabat adiit
V isibus humanis. oculis ea pectoris hausit.
C um'q; animo, et uigili perspexerat omnia cura.
I n medium discenda dabat. cœtum'q; silentum, / coetus
D icta'q; mirantum magni primordia mundi,
E t rerum causas, et quid natura, docebat
Q uid Deus. unde niues. quæ Fulminis esset origo.
I uppiter, an V enti discussa nube tonarent.
Q uid quateret terras. qua sydera lege mearent.
E t quodcunq; latet. primus'q; animalia mensis
A rguit imponi. primus quoq; talibus ora
D octa quidem soluit. sed non et credita uerbis.
P arcite mortales dapibus temerare nefandis
C orpora. sunt fruges. sunt deducentia ramos
P ondere poma suo, tumida'q; in uitibus uuæ.

Sunt herbæ dulces · ſunt quæ miteſcere flamma,
Molliriq; queant · nec uobis lacteus humor
Eripitur · nec mella thymi redolentia flore.
Prodiga diuitias, alimentaq; mitia tellus
Suggerit · atq; epulas ſine cæde, et ſanguine præbet.
Carne feræ ſedant ieiunia · nec tamen omnes.
Quippe Equus, et pecudes, armētaq; gramine uiuūt
At quibus ingenium eſt, immanſuetumq;, ferumq;
Armeniæ Tigres, iracundiq; Leones,
Cumq; Lupis, Vrſi dapibus cum ſanguine gaudēt.
Heu quantum ſcelus eſt in uiſcere uiſcera condi·
Congeſtoq; auidum pingueſcere corpore corpus·
Alteriusq; animantem animantis uiuere leto.
Scilicet in tantis opibus, quas optima matrum
Terra creat · nil te niſi triſtia, mandere ſæuo
Vulnera dente iuuat? ritusq; referre Cyclopum?
Nec niſi perdideris alium, placare uoracis
Et male morati poteris ieiunia uentris?
At uetus illa ætas, cui fecimus Aurea nomen·
Fœtibus arboreis, et quas humus educat herbis,
Fortunata fuit · nec polluit ora cruore.
Tunc et aues tutæ mouere per aëra pennas·
Et lepus impauidus medijs errauit in aruis·
Nec ſua credulitas piſcem ſuſpenderat hamo.
Cuncta ſine inſidijs, nullamq; timentia fraudem,
Plenaq; pacis erant. poſtq̃ non utilis autor
Victibus inuidit, (quiſquis fuit ille deorum,
Corporeasq; dapes auidam demerſit in aluum·
Fecit iter ſceleri · primoq; è cæde ferarum
Incaluiſſe poteſt maculatum ſanguine ferrum.

Idq; satis fuerat· nostrumq; petentia letum
Corpora missa neci salua pietate fatemur.
Sed quàm danda neci· tam non epulanda fuerunt.
Longius inde nefas abijt· et prima putatur
Hostia Sus meruisse mori· quia semina pando
Eruerit rostro· spemq; intercęperit anni.
Vite Caper morsa Bacchi mactatus ad aras
Dicitur Vltoris· nocuit sua culpa duobus.
Quid meruistis oues placidum pecus? inq; tuendos
Natum homines pleno quæ fertis in ubere nectar?
Mollia quæ nobis uestras uelamina lanas
Præbetis· uitaq; magis, quàm morte iuuatis.
Quid meruere Boues, animal sine fraude, doloq;?
Innocuum, simplex natum tolerare labores?
Immemor est demum, nec frugum munere dignus,
Qui potuit curui dempto modo pondere aratri
Ruricolam mactare suum· qui trita labore
Illa, quibus toties durum renouauerat aruum·
Tot dederat messes· percussit colla securi.
Nec satis est· q tale nefas committitur· ipsos
Inscripsere deos sceleri, numenq; supernum
Cæde laboriferi credunt gaudere iuuenci·
Victima labe carens, et præstantissima forma,
(Nam placuisse nocet) uittis præsignis, et auro,
Sistitur ante aras· auditq; ignara precantem·
Imponiq; suæ uidet inter cornua fronti,
Quas coluit fruges· percussaq;, sanguine cultros
Inficit in liquida præuisos forsitan unda.
Protinus ereptas uiuenti corpore fibras
Inspiciunt· mentesq; deum scrutantur in illis.

Vnde fames homini uetitorum tanta ciborum est?
Audetis uesci genus ò mortale? quod oro
Ne facite: et monitis animos aduertite nostris.
Cumq; boum dabitis cæsorum membra palato,
Mandere uos uestros scite: et sentite colonos.
Et quoniam Deus ora mouet, sequar ora mouentem
Rite Deum: Delphosq; meos, ipsumq; recludam
Aethera: et augustæ reserabo oracula mentis
Magna, nec ingenijs inuestigata priorum,
Quæq; diu latuere, canam. iuuat ire per alta
Astra: iuuat terris, et inerti sede relicta,
Nube uehi, ualidisq; humeris insistere Atlantis.
Palantesq; homines passim, ac rationis egentes
Despectare procul trepidosq;, obitumq; timentes
Sic exhortari, sortemq; euoluere fati.
O genus attonitum gelidæ formidine Mortis,
Quid Styga, quid tenebras, et Nomina uana timetis
Materiem Vatum, falsiq; pericula mundi?
Corpora siue rogus flamma, seu Tabe uetustas
Abstulerit, mala posse pati non ulla putetis.
Morte carent Animæ, semperq; priore relicta
Sede nouis domibus uiuunt, habitantq; receptæ.
Ipse ego (nam memini) Troiani tempore Belli
Panthoides Euphorbus eram: cui pectore quondam
Hæsit in aduerso grauis Hasta minoris Atridæ.
Cognoui clypeum Leuæ gestamina nostræ
Nuper Abanteis templo Iunonis in Argis.
Omnia mutantur. nihil interit. errat, et illinc
Huc uenit, hinc illuc, et quoslibet occupat artus,
Spiritus, éq; feris, humana in corpora transit.

Inq; feras noster· nec tempore deperit ullo·
Vtq; nouis facilis signatur cæra figuris·
Nec manet, ut fuerat· nec formam seruat eandem·
Sed tamen ipsa eadem est· animã sic semper eãdem·
Esse· sed in uarias doceo migrare figuras·
Ergo ne pietas sit uicta cupidine uentris·
Parcite (uaticinor) cognatas cæde nefandas nefanda
Exturbare Animas· ne Sanguine, Sanguis alatur·
Et quoniam magno feror æquore· plenaq; uentis
Vela dedi, nihil est toto quod perstet in orbe·
Cuncta fluunt· omnisq; uagans formatur imago·
Ipsa quoq; assiduo labuntur tempora motu·
Non secus, ac flumen· neq; enim consistere flumen·
Nec leuis hora potest· sed ut unda, impellitur unda·
Vrgeturq; eadem ueniens urgetq; priorem·
Tempora sic fugiunt pariter, pariterq; sequuntur·
Et noua sunt semp̃· nam quod fuit ante, relictũ est·
Fitq; quod, haud fuerat· momẽtaq; cũcta nouãtur·
Cernis et ut mensas in lucem tendere noctes· emeritas
Et iubar hoc nitidum, nigræ succedere nocti·
Nec color est idem cœli· quum lassa quiete
Cuncta iacent media· quumq; albo Lucifer exit
Clarus Equo· rursusq; alius, quum præuia lucis
Tradendum Phœbo Palantias inficit orbem·
Ipse dei Clypeus, terra quum tollitur ima·
Mane rubet· terraq; rubet, quum conditur ima·
Candidus in summo est· melior natura, quod illic
Aetheris est· terræq; procul contagia fugit·
Nec par, aut eadem nocturnæ forma Dianæ
Esse potest usquam· semperq; hodierna, sequente

S i crescit, minor est maior, si contrahit orbem.
Quid non in species secedere quattuor annum
A spicis aetatis peragentem imitamina nostrae?
N am tener, et lactens, Pueriq; simillimus aeuo.
V ere nouo est. tunc herba nitens, et roboris expers
T urget et insolida est, et spe delectat Agrestes.
O mnia tum florent. florumq; coloribus almus
L udit ager. neq; adhuc uirtus in frondibus ulla est.
T ransit in aestatem post Ver, robustior annus.
F itq; ualens iuuenis. neq; enim robustior aetas
V lla, nec uberior. nec quae magis ardeat ulla est.
E xcipit autumnus posito feruore iuuentae
M aturus, mitisq;, inter iuuenemq;, senemq;.
T emperie medius. sparsus quoq; tempora canis.
I nde senilis Hyems tremulo uenit Horrida passu.
A ut spoliata suos, aut quos habet alba capillos.
N ostra quoq; ipsorum semper, requieq; sine ulla
C orpora uertuntur. nec quod fuimus ue, sumus ue.
C ras erimus. fuit illa dies. qua semina tantum.
S pesq; hominu, primae, matrisq; habitauimus Aluo.
A rtifices natura manus admouit. et angi
C orpora uisceribus distentae condita matris
N oluit. eq; domo uacuas emisit in auras.
E ditus in lucem iacuit sine uiribus infans.
M ox quadrupes. rituq; tulit sua membra ferarum.
P aulatimq; tremens. et non dum poplite firmo
C onstitit. adiutisq; aliquo conamine neruis.
I nde ualens, uelox q; fuit. spatiumq; iuuentae
T ransit. et emeritis medij quoq; temporis annis.
L abitur occiduae per iter decliue Senectae.

Subruit

Subruit hoc æui, demoliturq́; prioris
Robora· fletq́; Milon senior· cum spectat inanes
Illos· qui fuerant solidarum morte ferarum
Herculeis similes, fluidos pendere lacertos·
Flet quoq́;· ut in speculum rugas conspexit aniles
Tyndaris, et secum· cur sit bis rapta, requirit·
Tempus edax rerum· tuq́; inuidiosa Vetustas
Omnia destruitis· uitiataq́; dentibus æui
Paulatim lenta consumitis omnia morte·
Hæc quoq́; non perstant· quæ nos elementa uocamus·
Quasq́; uices peragant· animos adhibete· docebo·
Quattuor æternus genitalia corpora mundus
Continet· ex illis duo sunt onerosa· suoq́;
Pondere in inferius Tellus, atq́; Vnda feruntur·
Et totidem grauitate carent· nulloq́; premente
Alta petunt Aer· atq́; Aere purior Ignis·
Quæ quanq̃ spatio distant· tamen omnia fiunt
Ex ipsis, et in ipsa cadunt· resolutaq́; Tellus
In liquidas rarescit aquas· tenuatur in auras·
Aeraq́; humor abit· dempto quoq́; pondere, rursus
In superos Aer tenuissimus emicat ignes·
Inde retro redeunt· idemq́; retexitur ordo·
Ignis enim densum spissatus in Aéra transit·
Hinc in aquas· tellus glomerata cogitur unda·
Nec species sua cuiq́; manet· rerumq́; nouatrix
Ex alijs, alias reparat natura figuras·
Nec perit in tanto quicq̃ (mihi credite) mundo·
Sed uariat· faciemq́; nouat· nasciq́; uocatur
Incipere esse aliud· quàm quod fuit ante· moriq́;
Desinere illud idem· quum sint huc forsitan illa·

B

Haec translata illuc, summa tamen omnia constant,
Nil equidem durare diu sub imagine eadem
Crediderim: sic ad ferrum uenistis ab auro
Secula: sic toties uersa est fortuna locorum.
Vidi ego quod fuerat quondam solidissima Tellus.
Esse fretum. uidi factas ex aequore terras:
Et procul à pelago Conchae iacuere marinae:
Et uetus inuenta est in montibus Anchora summis.
Quodq; fuit campus uallem decursus aquarum
Fecit: et eluuie mons est deductus in aequor.
Eq; paludosa siccis humus aret arenis.
Quaeq; sitim tulerant, stagnata paludibus hument.
Hic fontes natura nouos emisit et illic
Clausit: & antiquis tam multa tremoribus orbis
Flumina prosiliunt: aut excaecata residunt. exsiccata
Sic ubi terreno Lycus est epotus hiatu
Existit procul hinc: alioq; renascitur ore. orbe
Sic modo cum bibitur: tecto modo gurgite lapsus combibitur
Redditus argolicis ingens Erasinus in agris,
Et Mysum, capitisq; sui, ripaeq; prioris,
Poenituisse ferunt: alia nunc ire Caicum.
Nec non sicanias uoluens Amasenus arenas
Nunc fluit: interdum suppressis fontibus, aret.
Ante bibebatur, nunc quas contingere nolis
Fundit Anigrus aquas: postq̃(nisi uatibus omnis
Eripienda fides) illic lauere Bimembres
Vulnera, Clauigeri quae fecerat Herculis Arcus.
Quid non et Scythicis Hypanis de montibus ortus
Qui fuerat dulcis, salibus uitiatur amaris?
Fluctibus ambitae fuerant: Antissa, Pharosq;

Et phœnissa Tyros· quarum nunc insula nulla est·
Leucáda continuam ueteres habuere coloni·
Nunc freta circumeunt· Zancle quoq; iuncta fuisse
Dicitur Italiæ donec confinia pontus
Abstulit· et media tellurem reppulit unda·
Si quæris Helicen, & Burin Achæidas urbes·
Inuenies sub aquis· & adhuc ostendere Nautæ
Inclinata solent cum mœnibus oppida mersis·
Est prope pytheam Tumulus Trœzena sine ullis
Arduus arboribus, quondam planissima campi
Area, nunc Tumulus· nam (res horrenda relatu)
Vis fera uentorum, cæcis inclusa cauernis·
Expirare aliqua cupiens· luctataq́; frustra
Liberiore frui Cœlo· cum carcere rima
Nulla foret toto· nec peruia flatibus esset·
Extentam tumefecit humum· ceu spiritus oris
Tendere uesicam solet· aut direpta bicornis
Terga Capri· tumor ille loci permansit· & alti
Collis habet speciem· longoq́; induruit æuo·
Plurima cum subeant Audita, aut cognita nobis·
Pauca super referã· quid non & lympha figuras
Datq́;, capitq́; nouas· medio tua corniger Hammon
Vnda die gelida est· ortuq́;, obituq́;, calescit·
Admotis Athamantis aquis accendere lignum
Narratur, minimos cum luna recessit in orbes·
Flumen habent Cicones· quod potum saxea redit
Viscera; quod tactis inducit marmora rebus·
Crathis, & hinc Sybaris uestris conterminus oris
Electro similes faciunt, auroq́; capillos·
Quodq́; magis mirum, sunt qui nõ corpora tantum·

Verum animos etiam ualeant mutare liquores.
Cui non audita eſt obſcœnæ Salmacis unda?
Aethiopesq́; lacus · quos ſiquis faucibus hauſit ·
Aut furit · aut patitur mirum grauitate ſoporem.
Clitorio quicunq; ſitim de fonte leuauit ·
Vina fugit · gaudetq́; meris abſtemius undis.
Seu uis eſt in aqua calido contraria uino ·
Siue quod Indigenæ memorant · Amithaone natus
Prœtidas attonitas poſtq̃ per carmen, et herbas
Eripuit furijs · purgamina mentis in illas
Miſit aquas · odiumq́; meri permanſit in undis.
Huic fluit effectu diſpar Lyncæſtius Amnis ·
Quem quicunq; parum moderato gutture traxit ·
Haud aliter titubat · quàm ſi mera uina bibiſſet.
Eſt lacus Arcadiæ · pheneum dixere priores ·
Ambiguis ſuſpectus aquis · quas nocte timeto ·
Nocte nocent potæ · ſine noxa luce bibuntur.
Sic alias, aliasq́;, Lacus, et Flumina uires
Concipiunt · tempusq́; fuit · quo nauit in undis ·
Nunc ſedet Ortygie. timuit concurſibus Argò
Vndarum ſparſas ſymplegádas eliſarum ·
Quæ nunc immotæ perſtant · uentisq́; reſiſtunt.
Nec quæ ſulfureis ardet fornacibus Aetna ·
Ignea ſemper erit · neq; enim fuit ignea ſemper.
Nam ſiue eſt animal Tellus · et uiuit · habetq́;
Spiramenta locis flammam exhalantia multis
Spirandi mutare uias · quotiesq́; mouetur ·
Has finire poteſt, illas aperire cauernas ·
Siue leues imis uenti cohibentur in antris ·
Saxaq́; cum ſaxis, & habentem ſemina flammæ

M ateriam iactant · ea concipit ictibus ignem ·
A ntra reliquentur sedatis frigida uentis ·
S iue bitumineæ rapiunt incendia uires ·
L uteá ue exiguis ardescunt sulfura fumis ·
N empe ubi terra cibos, alimẽtaq́; pinguia flammæ ·
N on dabit · absumptis per longum uiribus æuum ·
N aturæq́; suum nutrimen deerit edaci ·
N on feret illa famem · desertaq́; deseret ignes ·
E sse uiros fama est in hyperborea Pallene,
Q uis soleant leuibus uelari corpora plumis,
C um tritoniacam nouies subiere paludem ·
H aud equidem credo, sparsæ quoq; membra ueneno
E xercere artes scythides memorantur easdem ·
S i qua fides rebus tamen est addenda probatis ·
N ónne uides quæcunq; mora, fluidóq; calore
C orpora tabuerint in parua animalia uerti?
I quoq; · delectos mactatos obrue tauros ·
(Cognita res usu) de putri uiscere passim
F lorilegæ nascuntur apes · quæ more parentum
R ura colunt · operiq́; fauent · in spemq́; laborant ·
P ressus humo bellator equus Crabronis origo est ·
C oncaua littoreo si demas brachia cancro ·
C ætera supponas terræ · de parte sepulta
S corpius exibit · caudaq́; minabitur unca ·
Q uæq́; solent canis frondes intexere filis
A grestes tineæ, res obseruata colonis,
F erali mutant cum papilione figuram ·
S emina limus habet uirides generantia ranas ·
E t generat truncas pedibus · mox apta natando
C rura dat · utq́; eadem sint longis saltibus apta ·

Posterior superat partes mensura priores.
Nec catulus partu quem reddidit ursa recenti,
Sed male uiua caro est lambendo mater in artus
Fingit· & in formam quantam capit ipsa reducit.
Nónne uides, quos cæra tegit sexangula fœtus
Melliferarum apium sine membris corpora nasci.
Et serosq; pedes, serasq; assumere pennas.
Iunonis uolucrem, quæ cauda sydera portat·
Armigerumq; Iouis, cythereidasq; columbas·
Et genus omne auium medijs è partibus oui
Nisciret fieri· quis nasci posse putaret?
Sunt qui cum clauso putrefacta est spina sepulchro
Mutari credant humanas angue medullas.
Hæc tamen ex alijs generis primordia ducunt,
Vna est, quæ reparet seq; ipsa reseminet ales.
Assyrij phœnica uocant. nec fruge nec herbis,
Sed thuris lachrymis et succo uiuit amomi.
Hæc ubi quinq; suæ compleuit secula uitæ,
Ilicis in ramis tremulæq; cacumine palmæ.
Vnguibus, & duro nidum sibi construit ore.
Quo simulac casias, & nardi lenis aristas·
Quassaq; cum fulua substrauit cinnama myrrha·
Se super imponit· finitq; in odoribus æuum.
Inde ferunt totidem qui uiuere debeat annos·
Corpore de patrio paruum phœnica renasci.
Cum dedit huic ætas uires· oneriq; ferendo est·
Ponderibus nidi ramos leuat arboris altæ.
Fertq; pius, cunasq; suas, patriumq; sepulchrum·
Perq; leues auras Hyperionis æde potitus
Ante fores sacras hyperionis æde reponit.

S i tamen est aliquid miræ nouitatis in istis·
A lternare uices, & quæ modo fœmina tergo
P assa marem est· nūc esse marem miremur Hyænam.
I d quoq;, quod uentis animal nutritur, & aura·
P rotinus assimilat· tetigit quoscunq; colores.
V icta racemifero lyncas dedit india baccho.
E quibus, ut memorant, quicquid uesica remisit·
V ertitur in lapides· & congelat aere tacto·
S ic & coralium quo primum contigit auras curalium
T empore, durescit· mollis fuit herba sub undis.
D esinet ante dies· & in alto Phœbus anhelos
A equore tinget equos· q̄ consequar omnia dictis.
I n species translata nouas sic omnia uerti
C ernimus· atq; alias assumere robora gentes·
C oncidere has· sic magna fuit, censúq;, uirísq;
P erq; decem potuit tantum dare sanguinis annos.
N unc humilis ueteres tantummodo Troia ruinas,
E t pro diuitijs tumulos ostendit auorum.
C lara fuit Sparte, magnæ uiguere Mycenæ,
N ec non et Cecropis, nec non Amphionis arces,
V ile solum Sparte est, altæ cecidere Mycenæ.
O edipodioniæ quid sunt nisi nomina Thebæ?
Quid pandioniæ restant nisi nomen Athenæ?
N unc quoq; dardaniam fama est consurgere Romā.
A ppenninigenæ quæ proxima Tybridis undis
M ole sub ingenti rerum fundamina ponit.
H æc igitur formam crescendo mutat· & olim
I mmensi caput orbis erit. sic dicere uates·
F aticinasq; ferunt sortes· quantumq; recordor
D ixerat Aeneæ, cum res Troiana labaret

Priamides Helenus flenti, dubioq; salutis,
Nate dea, si nota satis præsagia nostræ
Mentis habes· non tota cadet te sospite Troia.
Flamma tibi, ferrumq; dabunt iter ibis et uná
Pergama rapta feres· donec Troiæq;, tibiq;
Externum patrio contingat amicius aruum.
Vrbem etiam cerno phrygios debere nepotes·
Quanta nec est, nec erit· nec uisa prioribus annis.
Hanc alij proceres per secula longa potentem,
Sed dominam rerum de sanguine natus Iuli
Efficiet· quo quum tellus erit usa· fruentur
Aethereæ sedes· cœlumq; erit exitus illi.
Hæc Helenum cecinisse penatigero Aeneæ
Mente memor refero· cognataq; mœnia lætor
Crescere· et utiliter Phrygibus uicisse Pelasgos.
Ne tamen oblitis ad metam tendere, longe
Expatiamur equis· cœlum, et quodcunq; sub illo est,
Immutat formas· tellusq;, & quicquid in illa est.
Nos quoq; pars mundi (quoniam non corpora solum
Verum etiam uolucres animæ sumus· inq; ferinas
Possumus ire domos· pecudumq; in pectora condi)
Corpora quæ possunt animas habuisse parentum,
Aut fratrum, aut aliquo iunctorum fœdere nobis,
Aut hominum, certe, tuta esse, et honesta sinamus,
Néue thyestæi cumulemus uiscera mensis·
Quàm male consuescat, quàm se parat ille cruori
Impius humano· uituli qui guttura cultro
Rumpit· et immotas præbet mugitibus aures?
Aut qui uagitus similes puerilibus hœdum
Edentem iugulare potest? aut alite uesci,

Cui dedit ipse cibos? q̃tum est quod desit in istis
At plenum facinus? quis transitus inde paratur?
Bos aret: aut mortem senioribus imputet annis.
Horriferum contra Boream ouis arma ministret:
Vbera dant saturæ manibus pressanda capellæ.
Retia cum pedicis, laqueosq́; artesq́; dolosas
Tollite, nec uólucres uiscata fallite uirga:
Nec formidanteis ceruos inludite pennis:
Nec celate cibis uncos fallacibus hamos.
Perdite si qua nocent: uerũ hæc quoq; perdite tantũ
Ora uacent epulis: alimentaq́; congrua carpant.
Talibus atq; alijs instructo pectore dictis
In patriam remeasse ferunt, ultroq́; petitum
Accepisse Numam populi latialis habenas.
Coniuge qui felix Nympha, ducibusq́; Camœnis
Sacrificos docuit ritus: gentemq́; feroci
Assuetam bello pacis traduxit ad artes.
Qui postq̃ senior regnumq́;, æuumq́; peregit:
Extinctum, latiæq; nurus, populusq́;, patresq́;
Defleuere Numam: nam coniux urbe relicta
Vallis aricinæ densis latet abdita syluis.
Sacraq́; Orestææ gemitu, questuq́; Dianæ
Impedit: ah quoties Nymphæ nemorisq́;, lacusq́;
Ne faceret, monuere: & consolantia uerba
Dixerunt: quoties flenti Theseius Heros
Siste modum dixit: nec enim fortuna querenda
Sola tua est: similes aliorum respice casus.
Mitius ista feres: utinamq́; exempla dolentem,
Non mea te possent releuare: sed et mea possunt.
Fando aliquẽ Hippolytum, uestras si contigit aures

Borea
dent
formida
quoq

Credulitate patris, sceleratæ & fraude nouercæ
Occubuisse nece mirabere: uixq; probabo.
Sed tamen ille ego sum. me pasiphaëia quondam
Tentatum frustra patrium temerare cubile.
Quod uoluit, finxit uoluisse. & crimine uerso
Indicijq; metu magis, offensaue repulsæ
Arguit. immeritumq; pater proiecit ab urbe.
Hostiliq; caput prece detestatur euntis.
Pytheiam profugo curru Trœzena petebam.
Iamq; corinthiaci carpebam littora ponti.
Cum mare surrexit. cumulusq; immanis aquarum
In montis speciem curuari & crescere uisus.
Et dare mugitus. summoq; cacumine findi.
Corniger hic taurus ruptis expellitur undis.
Pectoribusq; tenus molles erectus in auras,
Naribus, et patulo partem maris euomit ore.
Corda pauent comitum. mihi mens interrita mansit
Exilijs contenta suis. cum colla feroces
Ad freta conuertunt. erectisq; auribus horrent
Quadrupedes. monstriq; metu turbantur. & altis
Præcipitant currum scopulis. ego ducere uana
Frena manu, spumis albentibus oblita, lustro.
Et retro lentas tendo resupinus habenas.
Nec uires tamen has rabies superasset equorum.
Ni rota perpetuum, quæ circumuertitur axem
Stipitis occursu fracta, ac disiecta fuisset.
Excutior curru, lorisq; tenentibus artus
Viscera uiua trahi. neruosq; in stirpe teneri.
Membra rapi partim. partim reprensa relinqui,
Ossa grauem dare fracta sonum. fessamq; uideres

E xhalare animam, nullasq; in corpore partes
N oscere quas posses, unumq; erat omnia uulnus.
N um potes, aut audes cladi componere nostræ
N ympha tuam? uidi quoq; luce carentia regna.
E t lacerum foui phlegethontide corpus in unda.
N ec, nisi apollineæ ualido medicamine prolis
R eddita uita foret. quam postq̃ fortibus herbis,
A tq; ope pæonia Dite indignante recepi.
T um mihi, ne præsens augerem muneris huius
I nuidiam. densas obiecit Cynthia nubes.
V tq; forem tutus, possemq; impune uideri.
A ddidit ætatem. nec cognoscenda reliquit
O ra mihi. Cretenq; diu dubitauit habendam
T raderet, an Delon. Delo, Cretaq; relictis
H ic posuit. nomenq; simul quod possit equorum
A dmonuisse iubet deponere. quiq; fuisti
H ippolytus dixit. nunc idem Virbius esto.
H oc nemus inde colo. de disq; minoribus unis
N umine sub dominæ lateo, atq; assentior illi.
N on tamen Aegeriæ luctus aliena leuare
D amna ualent. montisq; iacens radicibus imis
L iquitur in lachrymas. donec pietate dolentis
M ota soror Phœbi gelidum de corpore fontem
F ecit. & æternas artus tenuauit in undas.
A t Nymphas tetigit noua res. & amazone natus
H aud aliter stupuit. quam cum tyrrhenus arator
F atalem glebam motis aspexit in aruis,
S ponte sua primum, nulloq; agitante moueri.
S umere mox hominis, terræq; amittere formam,
O raq; uenturis aperire recentia fatis

I ndigenæ dixere Tagen, qui primus hetruscam
E docuit gentem casus aperire futuros.
V tq; palatinis hærentem collibus olim.
C um subito uidit frondescere Romulus hastam.
Q uæ radice noua, non ferro stabat adacto.
E tiam non telum, sed lenti uiminis arbor
N on expectatas dabat admirantibus umbras.
A ut sua fluminea quum uidit Cippus in unda
C ornua · uidit enim · falsamq; in imagine credens
E sse fidem · digitis ad frontem sæpe relatis
Q uæ uidit, tetigit. nec iam sua lumina damnans
R estitit · ut uictor domito ueniebat ab hoste ·
A d cœlumq; oculos, & eodem cornua tollens,
Q uicquid ait superi monstro portenditur isto ·
S eu lætum est: patriæ, lætum, populoq; Quirini,
S iue minax: mihi sit · uiridiq; è cæspite factas
P lacat odoratis herbosas ignibus aras.
V inaq; dat pateris · mactatarumq; Bidentum
Q uid sibi significent trepidantia consulit exta.
Q uæ simul aspexit tyrrhenæ gentis Haruspex ·
M agna quidem rerum molimina uidit in illis
N on manifesta tamen. tum uero sustulit acre
A pecudis fibris, ad Cippi cornua lumen.
R ex ait ò salue. tibi enim tibi Cippe, tuisq;
H ic locus. et latiæ parebunt cornibus arces ·
T u modo rumpe moras · portasq; intrare patentes
A dpropera. sic fata iubent. nanq; urbe receptus
R ex eris · et sceptro tutus potiere perenni.
R ettulit ille pedem · toruamq; à mœnibus urbis
A uertens faciem · procul ò procul omina dixit

T alia di pellant · multoq́; ego iustius æuum
E xul agam · q̃ me uideant capitolia regem.
D ixit · et extemplo, populumq́; grauemq́; senatum
C onuocat · ante tamen capitis noua cornua fronde
V elat · et aggeribus factis à milite forti
I nsistit · priscoq́; deos è more precatus ·
E st ait hic unus quem uos nisi pellitis urbe
R ex erit · is qui sit · signo, non nomine dicam.
C ornua fronte gerit · quem nobis indicat augur,
S i Romam intrarit · famularia iura daturum.
I lle quidem potuit portas irrumpere apertas ·
S ed nos obstitimus, q̃uis coniunctior illo
N emo mihi est · uos urbe uirum prohibete quirites.
V el si dignus erit · grauibus uincite cathenis ·
A ut finite metum fatalis morte tyranni ·
Q ualia succinctis, ubi trux insibilat Eurus ·
M urmura pinetis fiunt · aut qualia fluctus
A equorei faciunt · si quis procul audiat illos ·
T ale sonat populus · sed per confusa trementis
V erba tamen uulgi uox eminet una · quis ille est.
E t spectant frontes · prædictaq́; cornua quærunt.
R ursus ad hos Cippus, quem poscitis inquit habetis.
E t dempta capiti populo prohibente corona
E xhibuit gemino præsignia tempora cornu.
D emisere oculos omnes · gemitumq́; dedere ·
A tq; illud meritis clarum (quis credere possit?)
I nuiti uidere caput · nec honore carere
V lterius passi, festam imposuere coronam.
A t proceres, quoniam muros intrare uetaris ·
R uris honorati tantum tibi Cippe dedere ·

Quantum depresso subiectis bubus aratro
Complecti posses ad finem lucis ab ortu.
Cornuaq; auratis miram referentia formam
Postibus insculpunt· longum mansura per æuum·
Pandite nunc musæ præsentia numina uatum·
(Scitis enim, nec uos fallit spatiosa uetustas)
Vnde Coroniden circunflua Tybridis alti
Insula romuleæ sacris adiecerit urbis.
Dira lues quondam latias uitiauerat auras·
Pallidaq; exangui squallebant corpora morbo.
Funeribus fessi postq̃ mortalia cernunt
Tentamenta nihil, nihil artes posse medentum·
Auxilium cœleste petunt· mediamq; tenentis
Orbis humum Delphos adeunt oracula Phœbi·
Vtq; salutifera miseris succurrere rebus
Sorte uelit· tantæq; urbis mala finiat· orant.
Et locus, & laurus, et quas habet ipse pharetras,
Intremuere simul· cortinaq; reddidit imo
Hanc adyto uocem, pauefactaq; corpora mouit.
Quod petis hinc, propiore loco romane petisses,
Et pete nunc propiore loco· nec Apolline uobis,
Qui minuat luctus· opus est· sed Apolline nato.
Ite bonis auibus· prolemq; accersite nostram.
Iussa dei prudens postq̃ accepere senatus·
Quam colat explorat iuuenis Phœbeius urbem·
Quiq; petant uentis epidauria littora mittunt·
Quæ simul incurua missi tetigere carina·
Consilium, graiosq; patres adiere· darentq;
Orauere Deum· qui præsens funera gentis
Finiat ausoniæ· certant adijcere sortes.

Dissidet et uariat sententia. pars'q; negandum
Non putat auxilium multi retinere, suam'q;
Non emittere opem, nec numina tradere suadent.
Dum dubitant, seram pepulere crepuscula lucem.
Vmbra'q; telluris tenebras induxerat orbi.
Cum Deus in somnis opifer consistere uisus
Ante tuum romane torum. sed qualis in æde
Esse solet. baculum'q; tenens agreste sinistra
Cæsariem longe dextra deducere barbæ.
Et placido tales emittere pectore uoces.
Pone metum. ueniã simulachra'q; nostra relinquã.
Hunc modo serpentem, baculũ qui nexibus ambit.
Perspice. et usq; nota. uisum ut cognoscere possis.
Vertar in hunc sed maior ero. tantus'q; uidebor.
In quantum uerti cœlestia corpora debent.
Extemplo cum uoce deus, cum uoce, Deo'q;
Somnus abit. somni'q; fugam lux alma secuta est.
Postera sydereos aurora fugauerat ignes.
Incerti quid agant proceres ad templa petiti
Conueniunt operosa dei. qua'q; ipse morari
Sede uelit, signis cœlestibus indicet. orant.
Vix bene desierant. cum cristis aureus altis
In serpente Deus prænuntia sibila mouit.
Aduentu'q; suo, signum'q;, aras'q;, fores'q;,
Marmoreum'q; solum, fastigia'q; aurea mouit.
Pectoribus'q; tenus media sublimis in æde
Constitit. atq; oculos circuntulit igne micantes.
Territa turba pauet. cognouit numina castus
Vinctus uitta crines albente sacerdos.
En deus est. deus est. animis, linguis'q; fauete,

Quisquis adest dixit. sis ò pulcherrime uisus
Vtiliter populosq; iuues tua sacra colentes.
Quisquis adest, uisum ueneratur numen et omnes
Verba sacerdotis referunt geminata piumq;
Aeneadæ præstant et uoce, et mente fauorem.
Annuit his, motisq; Deus rata pignora cristis.
Et repetita dedit uibrata sibila lingua.
Tum gradibus nitidis elabitur oraq; retro
Flectit et antiquas abiturus respicit aras.
Assuetasq; domos, habitataq; templa salutat.
Inde per iniectis adopertam floribus ingens
Serpit humum flectitq; sinus, mediamq; per urbē
Tendit et incuruo munitos aggere portus
Restitit hic agmenq; suum, turbæq; sequentis
Officium, placido uisus dimittere uultu
Corpus in ausonia posuit rate. numinis illa
Sensit onus pressaq; dei grauitate carina.
Aeneadæ gaudent cæsoq; in littore tauro
Torta coronatæ soluunt retinacula nauis.
Impulerat leuis aura ratem Deus eminet alte
Impositaq; premens puppim ceruice recuruam
Cæruleas despectat aquas modicisq; per æquor
Ionium Zephyris sextæ pallantidos ortu
Italiam tenuit præterq; lacinia templa
Nobilitata dea, scylleaq; littora fertur.
Linquit iapygiam, leuibusq; Amphrysia remis
Saxa fugit dextra prærupta Ceraunia parte
Romechiumq; legit Caulonaq;, Naritiamq;,
Euincitq; fretum siculiq; angusta Pelori,
Hippotadæq; domos regis themesesq; metalla

Leucosiamq;

Leucosiamq; petit tepidiq; rosaria Pesti,
Inde legit Capreas, promontoriumq; Mineruæ,
Et surrentinos generoso palmite colles.
Herculeamq; urbem, Stabiasq;, et in ocia natam
Parthenopen & ab hac cumææ templa Sibyllæ.
Hinc calidi fontes, lentisci ferumq; tenetur
Linternum multamq; trahens sub gurgite arenam
Vulturnus niueisq; frequens Sinuessa colubris.
Minturnæq; graues, & quam tumulauit alumnus,
Antiphatæq; domus, Trachasq; obsessa palude,
Et tellus circæa, & spissi littoris Antium.
Huc ubi ueliferam nautæ aduertere carinam,
(Asper enim iam pontus erat) Deus explicat orbes·
Perq; sinus crebros, & magna uolumina labens,
Templa parentis init flauum tangentia littus.
Aequore placato patrias Epidaurius aras
Linquit & hospitio iuncti sibi numinis usus
Littoream tractu squammæ crepitantis Arenam
Sulcat & innixus moderamine nauis, in alta
Puppe caput posuit donec Castrumq;, sacrasq;
Lauini sedes tyberinaq; ad hostia uenit.
Huc omnes populi passim matrumq;, patrumq;
Obuia turba ruit quæq; ignes troica seruat
Vesta tuos lætoq; deum clamore salutant.
Quaq; per aduersas, nauis cita ducitur undas
Thura super ripas, aris ex ordine factis,
Parte ab utraq; sonant & odorant aëra fumis.
Ictaq; coniectos incalfacit hostia cultros.
Iamq; caput rerum, Romanam intrauerat urbem.
Erigitur serpens, summoq; accliuia malo

Colla mouet: sedes'q; sibi circunspicit aptas.
Scinditur in geminas partes circunfluus amnis:
Insula nomen habet: laterum'q; à parte duorum
Porrigit æquales media tellure lacertos.
Huc se delata pinu Phœbeius anguis
Contulit: et finem, specie cœleste resumpta,
Luctibus imposuit: uenit'q; salutifer urbi.
Hic tamen accessit delubris aduena nostris.
Cæsar in urbe sua Deus est. quem marte, toga'q;
Præcipuum, non bella magis finita triumphis:
Res'q; domi gestæ, properata'q; gloria rerum
In sydus uertere nouum stellam'q; comantem,
Quàm sua progenies. nec enim de Cæsaris actis
Vllum maius opus: quàm quod pater extitit huius.
Scilicet æquoreos plus est domuisse Britannos.
Per'q; papyriferi septemflua flumina Nili
Victrices egisse rates: Numidas'q; rebelles,
Cyniphium'q; Iubam, Mithridateis'q; tumentem
Nominibus Pontum, populo adiecisse Quirini:
Et multos meruisse: aliquos egisse triumphos:
Quàm tantum genuisse uirum: quo præside rerum
Humano generi superi fauistis abunde.
Ne foret hic igitur mortali semine natus:
Ille Deus faciendus erat: quod ut aurea uidit
Aeneæ genitrix (uidit quoq; triste parari
Pontifici letum, & coniurata arma moueri):
Palluit: & cunctis ut cuiq; erat obuia diuis
Aspice dicebat: quanta mihi mole parentur
Insidiæ: quanta'q; caput cum fraude petatur:
Quod de dardanio solum mihi restat iulo:

S olá ne semper ero iustis exercita curis?
Q uàm modo tydidæ calydonia uulneret hasta,
N unc male defensæ confundant mœnia Troiæ.
Q uæ uideam natum longis erroribus actum.
I actariq; freto. sedesq; intrare silentum.
B ellaq; cum Turno gerere. aut, si uera fatemur.
C um Iunone magis. quid nunc antiqua recordor
D amna mei generis? timor hic meminisse priorum
N on sinit. in me acui sceleratos cernitis enses.
Q uos prohibete precor. facinusq; repellite. neue
C æde sacerdotis flammas extinguite Vestæ.
T alia nequicq̃ toto Venus anxia cœlo
V erba iacit. superosq; mouet. qui rumpere quanq̃
F errea non possunt ueterum decreta sororum.
S igna tamen luctus dant haud incerta futuri.
A rma ferunt inter nigras crepitantia nubes.
T erribilesq; tubas, auditaq; cornua cœlo
P ræmonuisse nefas. Solis quoq; tristis imago
L urida sollicitis præbebat lumina terris.
S æpe faces uisæ medijs ardere sub astris.
S æpe inter nimbos guttæ cecidere cruentæ.
C œrulus & uultum ferrugine lucifer atra
S parsus erat. sparsi lunares sanguine currus.
T ristia mille locis stygius dedit omina bubo.
M ille locis lachrymauit ebur. cantusq; feruntur
A uditi. sanctis et uerba minantia lucis.
V ictima nulla litat. magnosq; instare tumultus
F ibra monet. cæsumq; caput reperitur in extis.
I nq; foro, circumq; domos, & templa deorum
N octurnos ululasse canes. umbrasq; silentum

Errauisse ferunt· motam'q; tremoribus urbem.
Non tamen insidias, uentura'q; uincere fata
Præmonitus potuere Deum· stricti'q; feruntur
In templum gladij· nec enim locus ullus in urbe
Ad facinus, diram'q; placet nisi Curia cædem.
Tum uero Cytherea manu percussit utraq;
Pectus· et æthereà molitur condere nube·
Qua prius infesto Paris est ereptus Atridæ·
Et Diomedeos Aeneas fugerat enses.
Talibus hanc genitor· sola insuperabile fatum
Nata mouere paras· intres licet ipsa sororum
Tecta trium· cernes illic molimine uasto
Ex ære, et solido rerum tabularia ferro·
Quæ neq; concussum cœli, neq; fulminis iram,
Nec metuunt ullas tuta atq; æterna ruinas.
Inuenies illic incisa adamante, perenni
Fata tui generis· legi ipse, animo'q; notaui·
Et referam· ne sis etiamnum ignara futuri·
Hic sua compleuit pro quo Cytherea laboras
Tempora· perfectis quos terræ debuit annis.
Vt Deus accedat cœlo, templis'q; colatur·
Tu facies· natus'q; suus· qui nominis hæres
Impositum feret unus onus· cæsi'q; parentis
Nos in bella suos fortissimus ultor habebit.
Illius auspicijs obsessæ mœnia pacem
Victa petent Mutinæ· pharsalia sentiet illum
Emathij'q; iterum madescent cæde Philippi·
Et magnum siculis nomen superabitur undis.
Romani'q; ducis coniux ægyptia tedæ
Non bene fisa cadet· frustra'q; erit illa minata

S eruitura suo Capitolia nostra Canopo·
Q uid tibi barbaricas, gentes ab utroq; iacentes
O ceano numerem? quodcunq; habitabile tellus
S ustinet· huius erit · pontus quoq; seruiet illi·
P ace data terris, animum ad ciuilia uertet
I ura suum· legesq; feret iustissimus autor·
E xemploq; suo mores reget· inq; futuri
T emporis ætatem, uenturorumq; nepotum
P rospiciens, prolem sancta de uirgine natam coniuge
F erre simul, nomenq; suum, curasq; iubebit·
N ec nisi cum senior similes æquauerit annos·
A ethereas sedes, cognataq; sydera tanget·
H anc animam interea cæso de corpore raptam
F ac iubar ut semper capitolia nostra, forumq;
D iuus ab excelsa prospectet Iulius æde·
V ix ea fatus erat· media cum sede senatus
C onstitit Alma Venus nulli cernenda, suiq;
C æsaris eripuit membris, nec in aera solui
P assa recentem animam, cœlestibus intulit astris·
D umq; tulit, numen capere, atq; ignescere sensit· lucem
E misitq; simul· simul euolat altius illa· sinu
F lammiferumq; trahens spacioso limite crinem
S tella micat natiq; uidens benefacta fatetur
E sse suis maiora et uinci gaudet ab illo·
H ic sua præferri quanquam uetat acta paternis·
L ibera fama tamen, nullisq; obnoxia iussis
I nuitum præfert unaq; in parte repugnat·
S ic magnis cedit titulis Agamemnonis Atreus·
A egéa sic Theseus sic Peléa uincit Achilles·
D eniq; ut exemplis ipsos æquantibus utar·

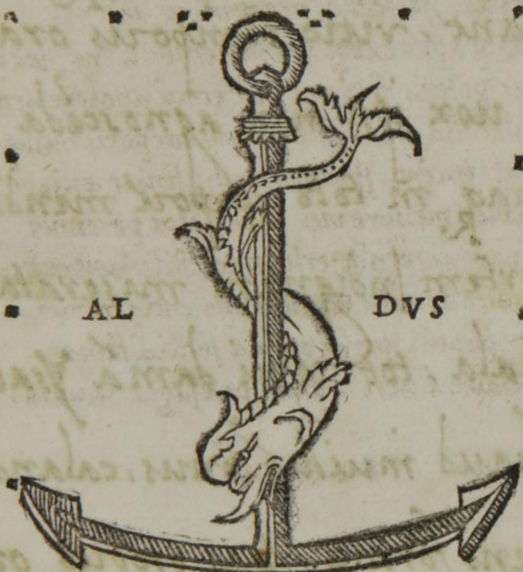
S ic & Saturnus minor est Ioue. Iuppiter arces
T emperat ætherias: & mundi regna triformis.
T erra sub Augusto. pater est, et rector uterq;.
D i precor æneæ comites, quibus ensis, & ignis
C esserunt: di'q; indigetes, genitor'q; Quirine
V rbis. et inuicti genitor Gradiue Quirini
V esta'q; cæsareos inter sacrata penates:
E t cum cæsarea tu Phœbe domestice Vesta:
Qui'q; tenes altus tarpeias Iuppiter arces:
Quos'q; alios uati fas appellare pium'q; est.
T arda sit illa dies: et nostro serior æuo,
Qua caput augustum, quem temperat, orbe relicto
A ccedat cœlo, faueat'q; precantibus absens.
Am'q; opus exegi: quod nec iouis ira, nec ignes
i Nec poterit ferrum, nec edax abolere uetustas
C um uolet illa dies: quæ nil nisi corporis huius
I us habet: incerti spatium mihi finiat æui.
P arte tamen meliore mei super alta perennis
A stra ferar: nomen'q; erit indelebile nostrum.
Qua'q; patet domitis Romana potentia terris:
O re legar populi: per'q; omnia secula fama,
S i quid habent ueri Vatum præsagia: uiuam.

FINIS.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.
u.x.y.z. A.B.C.
Omnes sunt quaterniones, præter
C. qui est duernio.

VENETIIS IN AEDIB. ALDI. MENSE OCTOBRI. M.DII.

Ne impune quis typis hæc excudat in tota Ill. S. V. Ditione, cautum lege.

Hi libri Ouidiani emendati fuerunt p Io. Iacobum Calandram: qua potuit diligentia in gratiam diue Ysabelle Estensis Mant. Marchionisse, edito super his emendationum libro . vij cal . Junias anno s. christ. M . D . X .

Hec quoque mutate ter quinque uolumina form
Induerant, vitio temporis ora noua.
Barbara uox ipsi non agnoscenda poete
Plurimaque in toto corpore menda fuit
Tantorum sortem Indignam miserata laborum
Tot mala, tot refici dama Ysabella Iubet
Suscipis haud inuitus onus, calandra: suaque b
Restituens forme, Iam proprio ore loqui
Ipsa Ysabella tibi, mentemque animumque ministrat
Redditus est, cuius Munere, Naso sibi.

Baptista Scalone .

